

MIC. # 9487

ULMA, SOLOMON BEN SIMON.

אולמה, שלמה בן שמעון.

'IVRONOT.

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

עברונות.

SEFER 'IVRONOT.

ספר עברונות.

GUNZBURG, GERMANY: 1552

ASHKENAZIC SCRIPT

~~הנהגות ושינויים~~

עניני הכירה
עניני הכירה

אברהם אבינו

Vorgelesen ist seine ^(oder) ~~Handwritten~~
 ~~Handwritten~~
 Monatjahr 1905, 81.

141. Neub. 2056'

in J. 1905 Werth des Buches : M. 80-90.

Die Handschrift v. Jahre 1552 (ca.)

über Kalendernngen ist sehr werthvoll

Die jüngere Hand ist ^{p.33} an 150 von

טבעות שליטה כובעית חלקה

כובעית דהיינצבורג

141. Neub. 2056'

141. Neub. 2056'

Zur Handschrift.

141. Neub. 2056'

141. Neub. 2056'

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

40 41 42

St. Jüd. Math. in Monatschr.

141. Neub. 2056'

47^a " שמוט ; 65^a dass.

77^b in Wahren

141. Neub. 2056'

Otto Harrassowitz in Leipzig. Bücher-Katalog Nr. 433.

5281 Schelomo b. Schim'on Ulma aus Günzburg. Thronot. (Ueber Kalenderberechnung.) Papierhandschrift vom Jahre 1552. Mit zahlreichen Figuren in Federzeichnung, Kalenderrädchen, farbigen Kalenderdarstellungen etc. Deutsche Schriftart. 4°. Gepr. Schweinslederholzbd. mit Schliessen. 78 Bl. u. 1 ausschlagendes Pergamentblatt mit einem farbigen Kalender-Schema. 360.—

Wohl die älteste Handschrift von den vielen, die den Titel „Thronot“ tragen, und aller Wahrscheinlichkeit nach das Autograph des Verfassers. Der Handschrift sind die beiden folgenden Druckwerke beigegeben:
1.) Menahem b. Mosehe ha-Babli. Ts'ame Miswoj. Lublin 1571. 4°. — Sehr selten.
2.) Jeschu'a ha-Lewi. Halikot 'Olam. Mantua 1568. 4°.

Mic #9487

הנהגתו והנהגתו של אלה מונח
אפוא הנהגתו

במנוח מולאן הספדו

הספרים אלה כוללים את כל המכתבים
היוצאים מידו של אבן עזרא

במנוח מולאן הספדו
הנהגתו והנהגתו של אלה מונח

איסור בר' משה אולמא נפטר י"ט כסליו תנז בפירדא (מעבתו ע וואלק 11, 14)
יעקב מאיר בר יהודה משה אולמא נפטר בפירדא (1) א"ר תע (2) וואלק 11, 14

בס' ש"ת רשל לובלין ש"ד בבית עקר הספרים בעיר ליפציג (Munich, Bibliothek) - מעטת כותב

נאום הקטון יעקב אולמא פה פפערשי ועוד
הספר הזה ש"ד אל ר' יעקב פרנס אולמא ועוד
נאום הקטון יעקב בן הרר משה שילט אולמא מילדי גינשבורג פה פפערשי ועוד
יעד "נאום מאדיל בן החר יעקב אולמא"

מו אברהם בן תה כו יעקב אולמא אישכנזי נפטר בפראג אלול ש"ע (ע' קופטאן, סעפוטאן ק"ק פראג)

יעדלין בת הרר משה אולמא (הנערה) פה אוגשפורג ת לפק י"ז ח' חשון ת"א הרר בקל
הרבנית יערה בת הרר אייזר אולמא
ובאתי ליו פראג י"ז בעלי מהרר שמועון שי י"ז כסן ת"א

Monatsheft 49 (1905), 87. ידו: גאנצבוך

ס' זרע קדש ומעשה נורא
אולמא

Mic. # 9487

[0561]

ספר טעמי מצות

עם הגהות

הדור אתם ראו דבר יי' : חידוש הוא אשר כבר לא היה כמוהו : במעט הכמות ורב האיכות :
 טעמים מתוקים מדבש ומופת כופים : על תראג מצות : בעיון כמרץ וכפלא עד הפטם :
 וקחב למכל ולדחש : ועליו שלטו הגבורים תפוחי זהב במשכיות כסן אקנת ביאור ע' הסעמים :
 ולהיות סמג'ב' יין וכות ע'י זכאי : מנחה שלמה היא לפי המעבר היום מארץ נבו תוכב : להודיע
 טבעו בעולם על טס המזכר החכם הכולל המופלא מנחם בכמר מתה הבבלי אל ה' :
 וקרא שמו טעמי מצות ובכן קמנו ונתעודדנו למלאכת שמים ולהביט
 רגון החכם הכ' התחלנו אותו היום ונס' ג' יד טבת אש' ל לפ"ק

גדפס פה ק' ק לובלג' המחוקקים חג' שמים בשולי דוספר
 דהש' יזכנו לח' שם ספרי קדש עד אין קץ ולזכור
 ארת דרובים על עינו
 אביר

אש' יבא ר'ה יוס' ב' כמים פמים והזרופים והיו סוכים וגשם הרבה יהיה ויתגברו הספירות וחולי יהוס
 בגדולי בני אדם יהיה זעף וכפלה וכבל' הסכה וקיה טוכע הרבה : ואם בא יוס' ג' גשמים רב' ס'
 יהנו ובקין מעט וקחה רב ויהיה מ' חכמים וכבהמה דקה וסמן מעט וכמר גדול בבני אדם וגשם
 למלך ומתחלת טבת עד סיון יהיה רעב וכסוף בשוכפ' ושמחה : ואם יבא יוס' ה' הדגן יהיה יקר
 ועכבים ופשתן רב וגשם מעט ויחלה המלך או אדם גדול והוא קסה למלכים ויתחזק המלכות וכתקופת
 תשרי גשם רב : ואם יבא יוס' טבת גשם מעט והסכה רפה והפסד ומלחמה רכה ודגן יהיה יקר ויין
 מעט ומת' כבהמה דקה ובגדולי בני אדם ויתקיים כס' נשיאים ומת' וגשם אין :

חקרים

אמר

מנחם הבבלי החברונו בלב שמה ולשון יצבח דובר תושבחות והודאות ליוצר כל מרום
 על כל ברכות ותהלות מבניה לשבת משפילי לראות החפיונים לשמוע כלומודים זכנו
 ודשכנו ער שכל רמח איברי תאמרכה בגילה וכשמחה בשלימות טעמו רמח מנות עטה בקנרה אשר
 פחוק מושגם זמ'תי ואירא בעוללים לא ראו אור שמש טעמם כי הוכח מסוה בינס לבין עיני לחסרון
 ידיעתו וקוצר השגתי גם כי הדבקים בשאי נבוכים הם בארץ סגר עליהם המלכר אבירי לב ואבר כן
 מביכתך עד עת לעשות הפרו אנכי אנכי הוא מנחמכם אשר יגעתי ומנחה ידי התלוטה והקנר להסיר
 קנת המסוה מעל פני המנו טעמו וראו את כופת נוספו לחם איברים חכל איש אם ישארו על אברתו
 יטבו וישלטו אזי יהיה להם מנן ורמח ונכה לכנו אבר'ם ואחרו מי יתן לי אבר כיוכה אעופה ויודע כל
 סגר בת עמו כי אסרתי סכאם מהם יען הוא פרי חסרון גם כל ההכאה שתבא מהם היא לחסרון לגדור
 סטרוך ולבנות הסרום למען ככות מבנכים ומסורדי לילה בעזה בזכות האבות ולא יהיה עיכוב
 לקוימים לילות כימים ללמנו וומם ולילה בלי הפסק ולעבוד עבודתו כמשפט ותיקין הכל כשם ישראל
 לטות ות' יעלה ויבא יראה וירנה ואל יחשב לו עון ואשמה אם שגיתו באיזה טעם מהטעם ים לא במרד
 ולא סתקל ולכן מסרתי טעמי מנותי אלה לרצני שלא לסמוך על ססרוננו ומי שיחפון לבקש על עוכי
 לא בתחלת הבנותו יקפון להרום עיווכי להשיב ולומר סקר מילולי ויורה חכיו כגד מעלי שלא
 יסקול במאזני עיווכו ויטביל וכל עוכותיו יהיו לומין ולא ישמאל וגלוי לפכיו ותעלה ששמתו כל
 מאמני כתי לכתוב יוסר ודבר אמת אכי הרל המסתופף בגל ויוכי חסרון המעתיך לפי יזכנו להדפוס
 גם טעמי מנות הארוכות עם חומט ותרגום לזכות את הרבים וכעת בחרתי בקינור למען יוכל כל
 אשר כסאו לבו ללמוד כל מנות השם ותעלה וטעמם על כה וזאת התורה לעולה ולא עלה על לב
 לומר דוקא אלא מאלף אלפי טעמים שיש לכל מנה ומנה ארצה מני ארץ ורחבת מני ים אפשר שגם
 טעמי זו יהיה אחד מהם ודרוש וקבל שכר אלה דברי המר וכאכת עמום התלחות הומה נמא למי
 מעיכי הישועה ;

עברכם חטרום מנחם בכמר משה בבלי זל ה'ח

א
למשא

אשה לקיים פרה ורכיה שנאמר וימך אותם אלקים ויאמר פרו ורבו מעם מציה זו להודיעך שקיום העולם תלוי בקיום התורה שיש ליך אחריו מי שקיים דתו ודרכו והמצוה במקומו שיציר שיש בורא ומשגח ויכול ולא ימחה שמו מישראל ובעש שותף ליצר כל בשהוליד בנים קיי הצלם כשכניו טובים קיים הדמות ויטל הבכור פי שנים כי היא ראשית (אני) שהיא קדם לפרוע וקשטר של פרו ורבו.

ב

לקדש חדשים שנא' החדש הזה לכם (ראש) חדשי מצותה על ידי מימחך סמךך בארץ ישראל. טעם מצה זו כדי שיבואו המועדים בזמן וחדש והלכה רמז ודמיון לישראל בגלות זה שאנו אומרים שהם עתידים (לדעת חדש) במת' פנימת ומילואה באשה נדה ואחר תפדה ושחרותה רמז שמתאבלת על גלותה על כן אני מנין לה ז'ש לכם ראש חדשים.

ג

לשחוט קרבן פסח ביד בניסן שנאמר ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל. טעם מצוה זו לפרסם שטלה בבר המלכות בתקפו ובכחו הושפל ובושו וחרו משפחת מצרים הכושחים בו והא דאיצטרך לחזר קרבן ביקור פוסין ואריקת דם והקטר תלבים ונותר וקולת חולין. שנא' אבל לבן ברית הכל כדי לכפר על (עו) זמירות יוסף שעל ידי כל המשפחה היתה לבן שיה לבית אבות ההעוררו בעין ויהי ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל.

ד

לאבל קרבן פסח בליל פ'ו שנאמר ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש על מצות זמורים. טעם מצוה זו לפרסם שלות הבכור קלוי באש שהוא רחוק נודף לחזק (בפסלי) אלקיך תשרפן באש בזכות אברהם שראשון לבכשן האש ולפי שבת מזלם באש לזני נשפט באש ונרקימות (ברגל) מלכי צדק ז'ש צלי אש.

ה

לבער החמץ ביד קודם איסורו שנאמר אין ביום הראשון רגש ביתו ועב יום יד משמע מדכתיב לא תשחט על חמץ דם זבחי. טעם מצוה זו להודיעך שביון שמקרב דם לזנות יד חל עלי חוברת ביעור יצר (הרע שאז דוא ראשון לחשבון עונות שנתחייב במצות ואך מיעט שמאל דוחה ויכין מקרבת ז'ש ביום הראשון תשביתו שאור וכו'.

ו

לאכול מצה ליל פ'ו שנא' בערב תאכלו מצות. טעם מצוה זו לפרסם שפרעה חמקב בליל פ'ו הוא היה הממור לשלחם ולא יכלו להתפחם עד שיחמץ בצקם לזכר שלחמם בעולם היה מצה ולפי שזין בין חמץ למשוה אלא (משוה) להני אסור החמץ בכל שהוא לפיכך בערב תאכלו מצות.

ז

לספר ביציאת מצרים בליל פ'ו שנאמר חגדת לבנך ביום דוחה בעבור זה טעם מצוה זו לפי שיציאת מצרים עדות וסופת לחודש דיעולם שיש אלודת קדשן ויכול פועל בכל המצאי ברצונ ובידו לשנות כאשר חמוץ ויחייבה לספר תרי

כגו' דקידושין כותבין לו אוכו אפי' כמכת פ'ר סטר סחרור :

ה' מועדו לאכו' החדשו' לסבסוס בעגל פרקו הם ולא סבסוס ז'ס בקדים סהרתן לסומחתן סלכו קוראיו טרה קודם סהדס כו' :

פירוש סיתקדסו סבסוס לבאלס :

סללו סוכרי על לכו כריכו להכיל סבסוס סו סעידת סו' על סעבדס וידו כמרסס סני :

ססיו סוכדס לסס סן כוכס סופכ' סוגיס סו :

ס'תס כסן לסולס על דכרת סלכו סק :

סכקלס ססול וסומן :

פ'תומת סתומת להסת סלסור כמססו דומס דסכודס ז'ס לא סכק כיד סלומס דסמן סכתוב סג סחנות לאלקי ססכס לא סעסס לך :

טעמי מצות

זה משבח לפי שמודה שקיים לבנים מה שנדר לאבות זה (עץ) חיים זה לא
בעבור זה עשה ה' וכו'.

ח לאב ל מרור בליל פ"ו עם הקרבן שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו טעם מצות
ז זכרון לומר זה חיייהם בחומר מרור תחילתו רך וסופו קשה כך
המצויים בתחילה בפה רך ובסוף בפרך לרמוז שכרבות יצחק אבינו
שנעשה (מר) על דמזבח כשנעקד פקע משני השעבוד במנין יעקוד נשאר
ט ר"ו כי אתה (אבות) לכך על מצות ומרורים יאכלוהו.

י לדאמן במציאותו ית שנאמר אבי יי' אלהיך טעם מצות זו להאמין שזה המצוי
ראשון הנציא ובמציאתו הנכבדים ומכחו ומצו היה כל מה שהוא
ועדה וסידרה ודוא סברו ועל זה לכל הנמצאים הוא א' ית' וית' ואמר (אבי)
י המרחם עליך שהוצאריך עבור דהרצל על ידי שפטים גדולים אבי ה'
אלהך.

יא לקדש את יום השבת על דמין שנאמר זכיר את יום השבת לקדשו טעם
יב מצוה זו לפי שהשבת עיונית לחדוש העולם ולענה להבי חצירה על
(זמן) שהשבת שקול כנגד כל התורה בלידה והשומר כדלברנו זכור ליי'
השומר שבת אחד פשיטת לעת ולחיי זכר ושמר: דיבור אחד נאמר וזוא
שודו לאותם שנאמרו (בדיבור) אחד להדיעך שהם המאמן בסכנה אתה צריך
שלא לזנוף ארץ חשבת אלא לחללו דשמר לא תעשה מצוה תורה חלל עלית
יג שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה ז' ש שמור את יום השבת.

יד לכבוד אב ואם שנאמר כבוד אביך ואת אמך טעם מצוה זו לפי שהם ש תפיים
במו שאיל ג' שתפיים באדם וכו'. ואין ראוי לבעוש ולהתגבר
במלחיו שחביאוחו לעולם ויגעו ופרחו ללמדו תורה ומצות. ח' יבא להיות בועט
בקונו שחוציא לאור האלף ונתן בו (גשמה) רוח ונפש בינה והשכל ומדע
יז בתורה ליידיש עת אב פכד אביך ואת אמך.

יח לדון ענין עבד עבד שנאמר כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ומשביעית
יט יצא טעם מצוה זו לזכור מצוה הראשית והיינו במקרים (עבדים)
זכרן והשביעי והיובל מוציא מעבדות שכן היובל למד עלינו זכות אמת כרנת
בתורה ויובל יצא אל דתקרי וחמושים יצא וחמושים נמירמו שימי
שג ריענו שבעים עבד ליוצר כל ואחר כך (במתים) חפשי לכך ובשביעית יצא
יג לחפשי חנם.

לדען אמרו הקב"ה לו או לבנו שנאמר אשר לא יעדה ואם לבנו יעדה טעם
מצוה זו רחמנות על זרע ישראל שז' שא כלת מצוה ותגדלח בבירור

כמתרביע עם הקווים
פונה עץ זה כאת כס
עץ ופ"ה פ"ה פעמים
י' כ' ק"ה ו' פעמים
ה' ל' ה' פעמים ו' ל' ה'
ס' כמנא טעם הקווים
הכבוד לכ פרעץ חכי
הכבדקו:

ל' וטעמתי ליתמק זס
מרור וקרן כמנעק:
אתם סתמלת להקל
עגלות יוקר מטאח
סלכות:

ל' אחד כמנעק סמנעק
עולם אכבו:

כ' תופעות וקנין זכר
כיון לכבוד:

ל' ולמדת מנו' טונולתו
ל' קוסוף מחול על סקדט
זכור בכביסותו כח לתרן
דזכור וסקור קמו דמו
ל' לחריטו קמו ולאו
מחללים מות ימות וכיום

י' הטכת טמי פנמים וכו':
כמתקדק כסס תמנא'

מכוחים טלם כנגד טלם
ונממת סדו תבינ' ורוחך
טמכה נתת להטכולם
ונממי יודעת מילד
כוח מתפלות סממט
מכונה סממט מתולבות
צמוד כוחים יכירם
טמיות:

כפין גכינת יוסף למכרזו כך ממכר זס כגכינתו:
בגמ' כיון סמת אדם כעמס קממי מסמנות:

טעם מצות

ומשרתת אותו בניהם קירוב דעת עיניו בה תמיד והיא עיניה בו ראוי לישא אהלי
ונמצא מתרחקים מצות שהתורה ירדה לסיף דעתם שלא יתנו עיניהם בכוס אחר אם
ינשאו (לאחרים) לכך לו או לבנו יעדנה.

לא יזכרו חסכפ
בעורים:

אזה העבירה אם לא רצח לייעוד שנאמר אם רעה בעיני אדנייה אשר
לא יעדנה והפדה. טעם מצויה זו לפי שהקנה בת ישראל על הסתם
דעתו לישא אותה ואם אחר כך לא יחפץ והפדה האב שאין ראוי להניחה עוד ביד
האחרון מעד שגמר לה הפצתה לקהלת משום דהי זילזול בגורת
ישוראל ורמו שבן דוד בא אפילו בדור שכולו חייב זש אם רעה בעיני אדונייה
והפדה.

מדלא תתם לתמי
ותסר כמו כסא
מקומות:

בזה דין הורגין בסיף שנאמר נקום נקם טעם מצויה זו לפי שישראל
ברתו ברית עם יוצר כל לקיים התורה והמצויה והעובר דהיה יענש
בחרב נוקמת נקם ברית זה שתא (איתנא) איתרוף צלומר גדון בשלו וכל
הגידוין מן המלכות בסיף על קדוש השם הם נפרה על כל ישראל שעברו כל ברית
הדם אשר ברית עםם בחרב והם ערבים פרענים רצח מזה גובה רצח מזה גובה זש
נקם ינקם.

כיד סכסוכה כלי כס
היו מכין כעלי אגרות
אל דוד קמלך עה:

משלם הקנס חובל או מניק בחבירו שנאמר ובי ידבון אנשים וחבה איש
את רעהו באבן או באגרוף רק שבתו יתן וכו' טעם מצויה זו לפי שזה החובל
שלח ידו וזלזל בצלם קונו והסתחית פירו כל שבן אדם בייש דאזיל פומקא
ואתי חורא חזל איק נין (של) סלך חייב וזלזל אפרו חבל לפי חסבייש והסריב ייש
לש באגרוף.

נריך לקבל פטבון
גסינופי תו רת תענב
סתאוס:

במקי חבור שנאמר בעל חבור ישלם טעם מצויה זו לחרים פבשול וגזק
שאפשר לבא וישא קו בעצם אם לדיוק מעט חייבת תורה חגוים דחוק
לכל העולם בתאות חטא על אחת במהובמה שחי ב לשלם אם לא יתקן ארית אשר
עת בתשובה זש (כסף) ישיב ל עליו.

כיקט לחס' מוחן חביות
יחבר עמונו כאנכ
סהכילאוסו ברשותו תייב
כפל כסאוסו או מכרו

בנזקי השך שנאמר וכייניף שור ייש אה שך דעדין טעם
מצויה זו כדי שלא נאמר אדם חפחמה אין לה דעת ופטר אני אלא
ש'מר חכמה שיש בו דעול חייב ולהבי אם תפס תניק אפילו עתה ש'מין דנין דיני
קנסות אין מוציאין מידו ופי ובי יניף ידחוף בגופו ברנלו בשנינו בקרניו כולם גבלל
ובי ינוף.

שור ענכ פטם מצות קייע שור ככל
כלי ד' וכסור חזק:

בדין הגב לשלם שתיים טבח ומכר משלם אה בעת חמשייה שני אה
כי יגב איש שור או שה טבח או מכרו טעם מצויה זו אהל בצאן מפני
שיש לו צער שנשאו על כתפו חסה עליו התורה ומשלם ד שור שבא ברנלה ח לפי
שעריה לטבע שקר חייב (כפל)

טעם מצות

ואם טבח או מבר עבר על לא תחמוד ובשור עבר גם כן על לא תלך לך ואם מן לעובדי עבודה ק"ו לעושה מצוה זו בקר יתן.

ב

לדון בדיני מבעה שנאמר כי יבער איש שדה או ברם והוה תולדות שן ורגל טעם מצוה זו כיון שהיא בהמתו ומוז נותיה עליו אם הנניסה

לדון

בשדה חבירו ואכלה שם או הפסידה יונקתיו ברגליה כשעברה משולם מיטב שדדו ומיטב ברטו כדי שיהא נזהר מלהזיק להתחייב במיטב שדהו.

בא

לדון בנזקי האש שנאמר כי תצא אש וכצאה קיצים ונאכל גדיש או קמת טעם מצוה זו פשוט פד"א אם יצא האש מעצמו לא יהא חייב קמ"ל

לדון

דצריך לשמור (אשו) שלא תצא אפילו מעצמה שצריך להרחיקה מהסמוך לח ובגמרא אמרו שבא לעשות אונס ברצין ושאי מתכוין במתכוין מכל מקום אם נאכל גדיש שלם יתן.

בב

לדון בדין חנם שנאמר כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור טעם מצוה זו לפי שלא קבל הנפקד שכר על שמירת הפקדון לא

לדון

נתחייב באחריותו ופטר אם נגנב או נאבד דוקא כשלא פשע ורמז למצות עשרת שאם פשע בהם אף על פי שאינם באחריותו ביון שאין מר"ן שכן בצדן מכל מקום (חייב) ז' אם לא שלח לרדו.

בג

לדון בדין טוען גזען שהלוהו או הפקדו וגזלו או עשקו שנאמר על כל דבר פשע אשר יאמר כי הוא זה. טעם מצוה זו שאם כפר בכל פטר משבוע'

לדון

וחקו אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו ורמז לפרט החטאים בשמת דה על כל דבר פשע יאמר כי הוא זה.

בד

לדון בדין גנב שכר והשכר שנאמר כי יתן איש אל רעהו וגומר טעם מצוה זו פשוט כיון שמקבל שכר חייב בתשלומין אפילו באונסין אם התנה ורמז

לדון

גבלא שכל מצוה יתעלה הם (בפקדון) אצלנו לשמרם ואם נגנבו או נאבדו בדינו דדינו בשנתעצל בקיזמם אנו חייבים בתשלומים ז' אם נגב יגב מעטו יתן לבעליו.

בח

לדון בדין השואל מחבירו חפץ שנאמר ובי יתן איש מעט רעהו נפק א"ו כלים לשמור וכו' טעם מצוה זו לפי שזה המשאל מדה חסידות עשרת

לדון

לפיכך אפילו ביוזמין חייב לשלם כשזין בעליו עמו וכשדבעל עמו פטר ושלח גרם ומדפליה שאלה פטורה כל שלשים משמע דסתם שאלה שלשים כי ישאל איש.

בו

לדון בדין המפתה במשפט הבתוב שנאמר ובי יפתה איש בתולה. טעם מצוה זו לרמז גבלה בשיפתה האדם איש בתולה שעדיין לא טעם

לדון

פועם חטא פונם הנשמה אף על פי שפירע קנס בזה העולם מכל מקום פגמה ובשתה לאציה שגדון בשאל תחתית אם לא יעשה ר"ת שובה בהוגן. ואם נתפתה בעיד

ר"מ מלא יבעיר אש סמולתו כי שלם ושלם :

דלמד ליש דב קטילא לזיכו ומו שבזיכו אשם ס"ל אין כזמן רתקה :

ט"ו איש מלמה למען אחי גדיש :

מעמי מצות

צורן לה ג' כסף להצאת שכיבה ובשתה ופגמה לאכילה הכל כפי המבייש והמתבייש
 ופי' במשפט כמשפט איש ואשתו לא דרך קנס דאם לא בן מאי אם מאן יכין בלא
 כז

להלות לעני ישראל שנאמר אם כסף תלוה את עמי העני עמך . טעם מצוה
 זו לטוב לנו כל היסורים בני יוצר הכל יבול להספיק לעני די מחסורו
 מזולתינו ורצה לזכותינו שנהיה שלוחיו ודייק קרא ששם עמך ולא בנתיים למדרש
 שאם תלוה לעני לך אתה מלוה ולא (תהיה) עני ואם לא תלוה דהעני עמך
 ובהעני למדו אפילו עשיר עני היה בארצה שעה (מעמד) למדו עניי עירך
 כח קידמים זה שכתוב העני עמך .

לנשות אחרי רבים שנאמר אחרי רבים להטות טעם מצוה זו לפי שרובו כבילו
 ורובי הדע רת יכבימו כל הגמט ולא המיעוט דוקא שיהיו דרוב
 שקולים כחכמה וביראת חטא דאלף חסרי דעת אינם חשובים (באוז) תדע
 שחרי בית רין שטעו ועשה דהחיד על פיהם בית דין חייבים בקרבן ולא החיד ז' ש
 רבים להטות

לצדק מעל בהמת חבירו הרובצת תחת משאה שנאמר עיוב תעזוב עמו טעם
 מצוה זו לכיף יצרו שאף על פי שד"א שוננו חומל עליה ומצטער על
 אבדתו ומסתדל להצילו ז' ש' עיוב תעזוב עמו עיוב מה שבלבד עליו . ואמר עמו
 לומר של עצמך אתה עיוב שמחר גם כן דהוא (יעזוב) לך ז' עיוב רגע עיוב
 עמו .

לשבות ביום השבת שנאמר ששת ימים רעשה מעשך וביום השביעי
 (תשבות) . טעם מצוה זו לפי ששבת השבת מורה
 על חדוש העולם ועה ומצות (השביתה) לזכר זה לדורות תדע דלחבי הוכפל בתורה
 י"ב פעמים לעדות לישראל ששטייה הרי שבת וישראל מעידים על חדוש העולם אם
 לא ביום השביעי תשבות תשבות בשבת .

להקיר מה שתצמח הארץ בשנה הז' שנאמר והשביעית תשמינה ונפשלה
 טעם מצוה זו להוסיף אימץ ובטחון בלבו שיוצר כל הוא הן
 בריותיו בצוותו ברכתו דומיא דשבת עב ברך יי את יום השבת כמו שד"א שביעי
 בימים חשמיטה שביעית בשנים ריבול שביעית בשמיטות בולם זכרון
 לעדת חדוש העולם שקודם התורה שנתנה בשבת הכל דהיה (שמיט) ונפוש לכך
 תשמינה ונפשלה .

לחונן בדגלים בשמחה שנאמר ושמחת בחגך טעם מצוה זו אם על פי שהגוף
 הוא הגנה מאינה אבילה מכל מקום עיקר ההנאה לנשמה שתתחזק
 לראות פעולותיה בגוף על ידי שהתעקן ונתענג הנפש בשמחות וביום טוב באבילה
 גמחה של מצוה משלמים וקרוב חגיגה ופירו דה' ופירו לך דה' ושמחה

המלש לעני כשעת
 דוחקו עליו כאמר לו
 תקרא נוי' יענה מהוא
 גדול מכלם :

דקום לים למימר אם
 כסף תלוה את עמי עמך
 את העני הוא ממע
 עמי עמך עקב טעם
 וטעם חוקו ככתוב
 לדמס :

מדכסתו סיחיד מאלו
 וחייבו דרכו פלא מכלו
 אלא גרועים הם הפעל
 מהם רבים ויחיד עדיף
 מכיוהו כיון דפסור
 מקרבן :

כמו ויעיבו את יתגלים
 לפון עור :

כספרו דא תטבוק
 מחמכת עבודה :
 יום לעשר טכיס אם
 תקן מעטין בום
 העולם תמכות לעולם
 טכולו טבת טקול יום

טכיעי :
 אם לא כריתי יומם
 וליק טכ' :

פעמי מצות

שורש כבוד

מטעם שיהיה כבוד

טעם שיהיה כבוד כי כבוד
ומכבוד ואלוהים אלה
קודם לכן לאנו בעצמנו
אלו כי כבוד הוא
זכרון שיהיה כבודו
למנו כבוד כי כבודו
לאנו כבודו כבודו

פ' ק' רמב"ם וכו' וכו'
קדמות כבוד כבוד
תמיד וכו' כבודו
קדמות כבודו כבודו
דבר זה שיהיה כבודו
בנו כבודו כבודו

לפי שיהיה כבודו
כבודו כבודו

כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו

טעם מצוה זו לפי שהעבדות צריכים כינה והלבוש המיוחד לאיתנו עבודה יתרון
לחשוב בלבו ולצייר בשכלו המכוון וכמו שהלבוש הראוי מכבד ומונה כן והנה
הראוי מכבד הנפש כי הוא לבושה להבי פעמים בבגדי צמר ובגדי פשתנים
ושעפנו דוקא בשעת העבודה ויש בגדי קדש ליהודים אחר (לכבוד)
ולתפארת .

לכבוד לכהנים בשר קדש והבעלים מתבפרים שנאמר ואכלו אשר בופר הם
טעם מצוה זו רצה יי' שיהיה משרתיו מפת בגו וידיה כפרת הבעלים
הגלויה באבלתם ואז יכבדו משרתי יי' ויתנו לחם המתנות והמעשרות כמו שגם כן
צמוד הקרבן היו (מתחלקים) לכל אחד ואחד מנהגו מנאן אחר
לפעודת יובל והמילה שוראב מרגבר על ידי האובליק בסעודה לש ואכלו
אשר בופר הם .

קטורת סמים פעמים ביום שנאמר הקטיר עליה אחר קטורת סמים
טעם מצוה זו כדי לקשר רצון העליון בתחתון תרגום קשר ולטעם
היות השמה רחנה אינה נהנית אלא מן הדיח ובכך תתחזק לקבל שפע ה' וי
לפיכך געשית (וכשהברוכים) פניהם איש אל אחיו אי יקטורת סוד
ומקשר ומחבר ויש הקטיר עליו אחר קטורת סמים

מחצית השקל בכל שנה שנאמר ונתנו איש כבוד נפשו טעם מצוה זו לפי
שחטאו בחצי היום יתנו מחצית השקל ולפי שעברו על עשרת הדברות יתן
כל אחד עשרה גרה לפי (שמכרו) בכורה של החל בעשרים בקף תפל
לכל אחד מטבע לפיכך יתנו שקל מטבע ויש ונתנו איש כבוד נפשו .

הבהן ידיו ורגליו בעבודה שנאמר ורחצו ממנו אחר ובניו טעם מצוה זו
להורות שהקרב לעבוד ויצרבל ברגליו צרקה לרחוץ כל ימיו
ולפניהם מעבירה בעין זה למעלה מיבאל כן גדול מקריב בשמות הצדיקים להבין
בעצמם . ובתחילה רוחץ פניו ידיו ורגליו בנהר דגור אם עבר בהם עבירה ועל ידי
רחיצת ידיו ורגליו של הבתן מתבפרים ידי ורגליו הח טא ששלחו של אדם כמותו לך
ורחצו ממנו אחר ובניו את ידיהם ואת רגליהם .

פזנים גדולים ומלכים בשמן המשחה שנאמר והבתן הגדול אשר יתן
על ראשו וכו' טעם מצוה זו להורות שהמלך חייבוק שעלו למעלה
אל יתנאו ורחים הטוב יהיה גודף ויהיו להאד בשמן לעם ה' להיות לפחמה ולמסתר
(למסור) עצמם על קדושת הש' ולעשות צדקה ומשפט ועליהם ממשל
צרכי צבור ויש אשר יצק על ראשו .

בשר חמור בשה לבתן שנאמר ופטר חמור תפחה בשעה שיעם מצות
לפי (שהמזרים) נקראו חמורים וישראל נקראו שר
שם שיהיה חמור על ידי העשה לרשו ולצדק שפטר חמור את

מעשי מצות

והשוחט שחיטו ישראלי משועבדין בידם וליהמנעול ויגמור נפלה ונפלה
 מו השה לכך פטר חמור תפדה בשח .

לערוף פטר חמור אם לא פדאו שנאמר אם לא תפדה וערפתו טעם מציה זו הויה
 והפסיד ממנו של בדין לפיכך יפסד ממנו רמו שהחמורים והקשו
 ערפם ליה רצו לפדות והשה לכך נערפו ונחרסי כמו יעריף מזכחותם וזה שלא
 זכר יציאת מצרים ערפו קשה צריך ללקות חמורו מעין חטאו לפיכך אם לא תפדות
 מו וערפתו .

לשבות מעבודת הארץ בשנת השמיטה שנאמר בחריש ובקציר תשבות טעם
 מצוה זו להודיע ששלטנות ואדנות התחתונים בטלה והממשלה לאדון
 וכל יוצר כל להבי פפקיע זכותו ממנו והיא קדש ולא גלו ישראל עד שעברו על מצות
 זו ובטלה נגשו מדה במדה הם טלטה לפי נטלטה מאז נתקיים בחריש ובקציר
 מח תשבות .

לעשות מעשה המנחה במשפחה שנאמר ונפש בני תקריב קרבן מנחה פעם
 מצוה זו לחזרת שבטודר המחשבה אפילו דבר (מעט)
 עשה בה נחת רוח ליוצרו ז'ש ז'ל אמר הקדש ברוד הוא מעלה אני עליה כאלו הקריב
 גפשו כמו הגר שהכל נותנים ממנה ונתן ושקטו המקטרגים לדיני מנחה בצדקים
 מצ שיצחק יצא לשוח בשדה או תקריב קרבן מנחה .

למלוח כל קרבן שנאמר על כל קרבנך תקריב מלח טעם מצוה זו כמ'ש ז'ל תנאי
 חתנה הקדש ברוד הוא עם מי הים שיעלו לקרבן והמקריב קרבנו צריך
 להתישר מעצמו מח מלח ממתיק חבשר אף ייסורין כן ז'ש ז'ל טובה מרדורת א' בלבן
 של אדם מק' מלקוח אזי ר' נתקיים התשובה בר' נקנה אדם על כל קרבנך ר' תקריב
 נ מלח .

להקיד בב' ד' כל מי שיודע עשות בחברו שנאמר והוא עד או ראה או ידע טעם
 מצוה זו לחזרות שהקולר תלוי בצוארו לחכי גלגל יוצר כל אותו הפועל
 לפניו כדי שידעה לזוא פוסק הדין בשנחקרו העדים באיזו שנת באיזו חדש באיזו
 הם בבטח שעות ביזם באיזו מקום הכל ללמד שכלם קטרגו עליו וירדפוהו עד
 נא חובה אשר משמאל והוא עד או ראה או ידע .

לקריב כ' קרבן אם חורו שלא כהלכה שנאמר ואם כל עדת בני ישראל ישגו
 והקריבו פר בן בקר טעם מצוה זו לפי שהמחטיא את הרבים צריך
 בשרח גמילה מלבד שחטא קטון לגדול גדול ונעלם דבר מעיני דוקחל שנג' עוות
 עיניהם ולא ראי' והחטיאו את הרבים יפתחו עיניהם ויבקשו בפרח ויביאו קרבן כיון
 ששנו בעונות חסרות שדייבים עליהם ברת ועל פיהם עשו רוב הקהל ז'ש אם כל עדת
 נב ישראל ישגו .

לחטא קרבן עולה ויורד על חטאים מיוחדים טופאת מקדש וקדשיו ושבותה

כס' סקטו לך חתור
 או נתן סקטן לבחם
 סקטן סקטן סקטן
 דוקחל סקטן וכל
 סקטן סקטן סקטן
 סקטן סקטן סקטן
 סקטן סקטן סקטן
 סקטן סקטן סקטן
 סקטן סקטן סקטן
 סקטן סקטן סקטן

פעמי מצות

נמ
לחיים
אם ע לה קרבנו .
חדשן מעל המזבח שנאמר והרים את חדשן אשר יאכל האש
טעם מצוה זו להודיעך שאחרי שקבל החופא עשו והכשר אדום בלדת
ונעשה דשן צריך להסיר ולהשכיח שלא יגמר לו צור מעשך דראשונים ורמז
שהגשמה אחרי שקבלה עגשה בנהר דיגור ראשו לכבוד כי בת מלך היא ודבעל
(תשובת) ראוי לכבוד לכך והרים את החדשן אשר תאכל האש ושמו
צצל המזבח .

אמר תאכל האם
התענית מהוא האם
דוק ביקוק לה

לחוליות
אש תמיד על המזבח שנאמר אש תמיד תוקד על המזבח טעם מצוה זו
להורות שאש המזבח מצילו מאש גיהנם שהבחנות נפרעים מוקרבן
אבר נגד אבר והעון נפקע ואש תמיד על המזבח לפרסם למקטרגים שהחברת
ישאל עשם יוצר כל לזה יוכלי לכבות כל מים נרעים שבעולם אלא אש רנמיד
תופד .

לאכל
הבחנים שידי מצוה שנאמר והגיתרל ממנה יאכלו אהרן ובניו טעם
מצוה זו להודיע שאף על פי שמנחת עני עשרון וקומץ חבון ממנה מלא
קמחו רצה שיהיו רגלים מהגותר ויברכוהו שהבחנים אכלים ודבעלים
סתברוק ותתקור דעתו שגדנו מקרבנו משרתיה ולא יפסיד הגשאר וילך לאבוד
זש ממנה יאכלו אהרן ובניו .

לחקריב
בזק גדול מנחת חביתין בכל יום בכפר וכערב שני אפר זה קרבן אהרן
ביום המשות אלו על מחבת בשמן האפה טעם מצוה זו להיותו גושא
לגלח בעד הגלל שמתבפרין על ידו צריך לעונר כוונתו תמיד אל יוצרו לשים שלום
בין ישראל לק גם לחצי מקבל הוא פני שכונה בכל יום להי רמו מכופר כדי לכפר על
אחרים וזהו הפהור על הטמא ותביתים לכפר על עין תבוי יטמון בחובו לכך על
מחבת בשמן תעשה .

לעשות
מעשה החטאת במשפט שנאמר וזאת רגרת

ולעשות
מעשה אשם שנאמר וזאת תורת האשם טעם מצות אלו להודיע לחיטא
ואשם שכל המשפטים ובעשים בקרבן היו ראויים ליעשות בח פני
ואשם זש וזאת תורת (החטאת) וזאת ת רת האשם לולי רחמי יוצר כל
תקן רפואתן על ידי הקרבן אבר ושויבתן תם רת שרפתי ועתה רועים
בצר ע לה כאלו הקריב עולה וכן חטאת וכן אשם לצי שהבתיבה הוא הגוף והקריאת
נדצ הנשמה ודי שחודקה הגוף כמן הקרבן שמחיה החיטא . ועסק משמע שנושאת
וטרון ל דעת טעמי של דבר זאת רת ורת החטאת וזאת רגרת
האשם .

זש טעם קרבן להרמוכן
זכ טעמון סמן לדבריו
ויחית תורת החטאת
כגומר זה סיס דין
הקוים ולקס :

לעשות
מעשה חשלים שנאמר וזאת ת רת

שעמי מצות

זבח השלמים טעם מצוה א' משום על שום שעושיין שלום שדמין נזרק וזלמן
 נקטר חזה ושוק לכהנים ונקר-או קדשים קלים לפי שהשאר נאכל לבעלים וש
 ואתם תהיו לי מסלבת בהנים ונוי קדוש כמו הבהנים שאובלים ממקצת הקרבנות כך
 תורת זבח השלמים.

לשרוף בשר קדש שנמטא שנאמר והבשר אשר יגע בכל קדש לא יאכל באש ישרף
 טעם מצוה זו לפי שביון שנמטאה פקעה קדושתה ממנה להבי שורפין אותה
 במקום שנמטאה כדי שתבלח שם הטומא אם בפנים בפנים ואם בחוץ בחוץ וסגולת
 האש לפחדר כל טומאה לשבך באש ישרף.

סח לבחוק בסימני בהמה וחיה מעלת גרה ושופעת שסע שנא זאת הדיש וכו'.
 טט ולבדוק בסימוני העוף אצבע (יתורא) וקרקבן נקלף.
 ולבדוק בסימני דגים סנפיר וקשקשת שנאמר כל אשר לו סנפיר
 וקשקשת.

ולבדוק בסימני חגבים שנאמר אשר לו כרעים ממעל לרגליו לנר-נר כדון על
 הארץ טעמי מצות אלו דע כי הגשמה החזיקה פתחת כסא נבדח

מתפעלת מהטומא יען אינה מושעה ואף על פי שאין לנשמה קשר עם הגוף לפי שהם
 חבדים בתנועתם מכל מקום צריך שהגוף ימצא טהור כדי שתוכל הנפש להר-חזק
 ולהתגבר להראות לגוף פע לתה וכאשר הגוף הוא מטונף אזי תחלש כחה ואל תתמה

(איד) טונף הגוף יצק לנשמה שבמו שהאומן הגבד לא יוכל לעשיר-ת
 ולגמור מלאכתו וזאת כבליו בן הגשמה לא תצא בזה לפועל בלתי הבנת הגוף ראייה
 משני אומנים ממלאכה אחת יש שינוי בניהם מצד דברים בן תמצא שני אישיות
 ששמן שיה ואורן אינו שיה כי יהיה החסרון וההפך מצד דקית הפתילה ג-ו מצד
 בקיות האשישה. וכן שני אלונת במקום א' ופירותיהם משונים דבל כפי הכנה-ת
 הניקה לפי סמן סודור מעלת גרה ושופעת שסע ואצבע יתורא וקרקבן נקלף וסנפיר

וקשקשת וברעים לנתר בהם על הארץ.

להיות ח' שרצים מטמאים שנאמר וזה לכם דטמא בשרץ טעם מצוה זו לפי שאלו
 השמנה שרצים וקשורי אחוים בכחות הטומאה (שיניקתם)

פשם להבי הנוגע בהם במותם משך עליה אותו הטומאה ומחליאים הנשמה כבעדשה
 לגודל דקורת טו-הרה-גשמה וחזק ד-הטומאה וקרא קרא בחיל וזה לכם דטמא
 בשרץ.

עב להיות אובלים ומשקים טמאים שנאמר מכל האוכל אשר יאכל טעם מצוה זו לפי
 שהמים מבשירין לקבל ט טמאה וכיון שנבלו על הפירות מים אף על
 פי שהם יבישים עתה טמאים לפי שלחות דמים מאז הדביקו לבלוד הטומאה לביכך
 אף על פי שעתה (יבישים) הם טמאים ולא נתנו דבריהם לשיעורין מכל
 דא בר אשר יאכל. לחיות

אצבע ויתורא למנוח
 קמזון כלקוחס מעלותה
 מעלת גרה סממיתם
 מוכים וכים ולינו חוסף
 פולח רים טומאת כלי

מלא יקא דנים וסן
 וקרקבן נקלף וסן
 סמור טם ליסוס יתורא
 סנפיר וקשקשת סה

כתרים טס סממית
 גלא סממיתים וברשים
 לכתר ללכל ששמו
 כארן מה טלון כן

קאסר' טמוסמי וסממית
 קאילונות
 פסח' טלסה טמלס
 כנגד רוח כסא סממית
 דוק וקשקשת

כגס סממיתין למנוח
 כן סממיתין למנוח
 סממיתין קאו כסמיתין

גס רלי פי כן סממית
 סממית סממיתין כן סממית
 סממיתין כן סממית
 סממיתין סממיתין סממית

סממיתין סממית
 סממיתין סממית

לדחות
הצלה פטמא ופטמא במגע ומשגל שנאמר וזי יסוף מן אבהמה וגומרי
טעם מצוה זו לדחות הנגע בנבלה טמא כבר ידעת שהנשמה היא ממקום
קדוש ולכן תחלה ותחלש כחה כאשר הנרתק בלתי טהור שיהיה בידך
מתפעל במעט סיבה מהפכה אף על פי שהוא מעט קט לפיכך תחלה הגוף ותתפרץ
עד ולא תחלה הנשמה שחולי הנשמה מס בן כי ימות .

לדחות
היולדת פטמא שנאמר וילדה ופטמא טעם מצוה זו לפי שנתקללה חוה
בעצב תלדי בנים ומצד העצבון דם היוצא מגופה טמא (ותולדה)
היומה לה יותר חמורה מן גולדה והיומה לבעלה לפי שיהיה גולדה
עז ולמה יתנאה הגרוע מטיפה פרוחה אחרי שלדה ופטמא .

למול את הבן ביום הח' שבין השמיני ימול טעם מצוה זו כי הכדיל יי' את ישראל
לחלקו וחתכם באות ברית קדש להבר שהם עבדיו וכמו שהם מ גדלים בנפשותם
כך גם נקדשו מובדלים בגופם וכמו שביד האדם להשלים גופו כך בידו להשלים
נפשו ואוי למטמא את ברית קדש שהיה היום משמו ית והמתגלגל בשביו
עו השמיני ימול .

להביא
היולדת קרבן שנאמר ובמלאת ימי טהורה תביא כבש ואם לא מצאה ידה
ב' תורים או ב' (בני) יונה אחד לעולה ואחד לחטאת טעם מצוה
זו אף בשחיא בורעת לילך מרוב כובד החבלים נשבעת שלא לזקק עוד לבעלה
כי חשבה שתמזיל ועבשיו היא מתחרטת ואל אישה תשוקתה לפיכך מביאה קרבן ועם
קדש צקן לחוש מוסר למי כמו והודיה לדוריה במלא רתי ימי טהורה רגביה
עו (כבש) . כובש את יצרו

לדחות
המצורע טמא עד שיטרוחו הבוק שנאמר איש צרוע הוא טעם מצוה זו
למדנו מזהסגר כדי שישב אל לבו על מה בא לו זה החולי מחמת לשון
חרע וזמא דנחש שהכלעים שבו הם סימן הצרעת . והסגר השני לפי שלא שב
בתשובה בראוי עתה ישלים חתשובה ותקן את אשר עות ור (שמלאי)
למדנו שהכתוב שמר סדר חביאח בדיני הצרעת מצורע מוציא שם רע לפיכך
עו מוציאן אותו מן הקהל איש צרוע הוא .

לחבול
המצורע שיחיה מפורסם לכל שנאמר והצרוע אשר בו הנגע וכו' .
טעם מצוה זו גלה הבתוב כמ' ש אשר בו הנגע בלומר בו רגליו
הלפוח אם ילחצו על מה שעשה ובגדיו יהיו פרומים כמו שדבגד לבוש דגוף כך
דגוף לבוש הצפש והתרו לו (בבית) בכגד בגוף עתה אין לו פה לדבר אלא על
שם יקטה שפיו גרם ואע"ג שהתירה לא שמה הסדר נד מעינת שפיר את משכת
שהפסוק (מפרש) אותו

כאשר ילחצו על מה שעשה ובגדיו יהיו פרומים כמו שדבגד לבוש דגוף כך
דגוף לבוש הצפש והתרו לו (בבית) בכגד בגוף עתה אין לו פה לדבר אלא על
שם יקטה שפיו גרם ואע"ג שהתירה לא שמה הסדר נד מעינת שפיר את משכת
שהפסוק (מפרש) אותו

רצה לתת טעם למס
ארכעים לחבר ומיונים
לנקיבה לפי מה גרמה
כל שמואלות :

מכת קד' מנר' המזיקים
אם זל לא יראו פני עד
סידלו פני המזיקים
ולמד סקדלות זאת חנות
סכריתו

בגמ' לוי סקד' סכתוב
לול' המזיקים לפניות
ישו' לוי סכתוב
לא יראו פני המזיקים
סכתוב לכר קדם לא
יתר כך סכתוב קדומת
קדומת לא סכתוב לא
למזיקים רק למזיקים :

אף זה סכתוב וכו'
סכתוב סכתוב וכו'
למזיקים סכתוב ככתוב
קדמו המזיקים סכתוב
למזיקים סכתוב ואלכל
למזיקים סכתוב ככתוב
למזיקים סכתוב סכתוב
למזיקים סכתוב סכתוב
למזיקים סכתוב סכתוב

למזיקים סכתוב סכתוב
למזיקים סכתוב סכתוב
למזיקים סכתוב סכתוב
למזיקים סכתוב סכתוב
למזיקים סכתוב סכתוב

מצטי מצות

עט
להיות
פ
לטהר
פא
לחברא
פב
להיות
פג
להיות
פד
ושבת

לבסוף לצרוע אשר בו הנגע .

נגד המצרע טמא ומטמא שגלומר וזכר

כי יהיה בו נגע צרעת טעם מצוה זו כמו שמרנהוה לאדם לבוש מהמצות שנקרא בגמרא חלוק דרבנן כן מהעבירות מתהוה לבוש הטופאה וכאשר יראה הצרעת בבגדו ידע כי יי' סר מעליו ונתלבש הוא בטופאה ומעשיו מפורסמים לכל ישתדל לתקן את אשר עות ויתרפא כשיתב נן שהבגד בו נגע צרעת .

הצרעת בעץ ארז אוזב וצפורים שנאמר זאת תהיה תורת דימצורע וכו' טעם מצוה זו אול לפי שגבה לבו בארז ישפיל עצמו באזב כרתולערת וצפורים המצפצפים יכפרו על צפצף לשון הרע ומים חיי' שיראה עצמו בריה וחדשה ואם ישוב לנסלה או לו כי (עוף) חשמים יוליד הקול לכך שני צפורים חיות טהורות ועץ ארז ואזב .

המצורע קרבן ביום טהרתו שנאמר ובהם השכעו יקח שני כלשים תמימים וכבשה א' טעם מצוה זו לפי שחטא לשון הרע חסור על כן אחרי היות בגדי הקדש קרועים וראשו פרוע ועל שפם יעטה צריך לקרבן ירהפור ויחבר ויקרעיים שיהבדלה ויהפרישה וטומאה בשכפר בעיקר לפיכך רבוי דימנורת לפיים רבוי המקטרגים שני כבשים תמימים וכבשה א' ועשרונגים סולת ולוג שמן .

בית המנוגע טמא ומטמא שנאמר וניתני נגע צרעת בבית ארץ אחותכם טעם מצוה זו לפי שהבגעים היו בונים ביתי הם על שם כח הטומאה ואיתת הטומאה נרמשהטת בבית וכשבאו ישראל הקדושים והטחורים נגלתה המטמא כמו הכלים שבלעו זוחמא מיד שהציץ חשמש עליהם נפלט חבלוע לכך ונתץ ארץ עציו וארץ אבנו ולגלורת המטמאן ולהתראח כי אין כולם (שוים) בבית ארץ אחותכם .

חוב טמא ומטמא שגלומר איש כי יהיה זה מבשרו .

זרע טמא ומטמא שנאמר ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע טמא לחורו שהרודף אחרי התצננים בכך הוא ליקח אתריה דמיכלא יתיר לאיתתו לידי זיכה ומטמא כמו המז שהרי אין בו גשמה ולחבי עונש המוציא שכבת זרעו לבטלה כהורג נפש שלא נתן להוציא אלא לברת וגו' ואן שורה על הטפה הודא גשמה קדושה וכשמוציאה שלא כסדר בשערו אשר סביבו מתעטפים שם בחזרת הטומאה ומשם נבדאים רוחות רעות ואחרי מיתתו יתעם מתפרדים למנו ומלויים אותו כי הם בניו (ואין) לו צער גדול מזה רחמנא ניצלן ורניקונו לחקיפו עשרה טבוליוס והם ירצוהו אל חבר לבשוחא זב מבשרו ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע .

כחידתו אם לא מכ
כתמוכה סיס סכסוכ
חזר לביתו וחדש סכס
סכדיין סול כקורו

לחמידים לבג' סכסוכ
לבכוכים לבג' סכסוכ
לרשעים לבג' סכסוכ

ואסכמי סכסוכ סכסוכ
עם סכסוכ סכסוכ סכסוכ
אחד מכסוכ לא סכסוכ
ותר סכסוכ ואוק סכסוכ
סכסוכ סכסוכ סכסוכ סכסוכ
לינס סכסוכ סכסוכ סכסוכ
סכסוכ

טעמי מצות

אלא ושפך את דמו וכסחו.

צב ליהא מאב ואם שנאמר איש אמו ואביו תיראו טעם מצוה זו לכבוד השותפות בשארזל שלשה שותפים באדם אם יהיה בועט במולידיו שיגעו ועמלו בו יהיה בועט גם בכראו שהוציאו לאויר העולם ונתן בו נפש רוח ונשמה וחנו מדע השכל ובינה על ידי התורה ליירש ענה כי אתה אבינו ז'ש (שבתותי) תשמרו חרוש העולם וענה בשאיש אמו ואביו תראו.

צג לשרוף הגותר שנאמר והגותר ממנו באש תשרופו טעם מצוה זו בהיות בשר קדשים חלק גבוה וטבע הבשר לבא לידי בזוי עי שהייה לפיכך ישרף ולפי שכל יום יש לו מלאך מיוחד הפועל בו אין להותיר מזה על זה שנראתה כמזמנו על השיריים ועל הגותר דומיא דאין יט מבין לחבירו לפיכך אין להשאיר לחבית תשורת יומו שבבר זכה בו אחר אלא הגותר ממנו באש תשרופן.

צד להגית פיאח בשדה לעניים

צה להגית לקט.

צז להגית עוללות.

צח שנאמר ובקוצרם את קציר ארצכם לא תבלה פארל שדך

לקצור ולקט קצירך לא תלקט וברמך לא רגעולל ופרט

ברמך לא תלקט. טעמי מצות אלו לפי שהעני עיניו תלויות לשמים ומתקופט עם

בודאו לכן באו ארבעה מצות הללו להטיל שלום בין העני לבוראו משום דשייכי בפת

דין שהם עיקר מזונו של אדם ותיבתו התורה לפי שעני העני תמיד לקרא תגר על

העשיר בדמץ ונענה ולפי שהאדם כשהולך לקצור שדהו ולבצור כרמו משרגור

בנחלתו שהנחלה היא מתכסיסי המלוכה צונו באלו המצות להורות שעם היות

שתנחלות של ישרא' לו אדון ושולטן עליו לא (תעולל) לא תסיר העוללות הגיחם

לעולל ויתק ולא תאמר שהוצאות רבני הפירות תלוי בעבודת השדה ודברם כמו

ועולל למו אלא בכרתי. שקיימת מצותי לכן לא תבקש לך סיבה ועילה אחרת רק

בבת ממזן גופך לנפשך שהיא הצדקה לעניים. פאה מקום מכסמן. לקט כיון

שנפל מידו פקע זכותו ויצא לרשות אחרים. העוללות לעוללים והגרעניים לעניים

פרט ביון שנפרטו נפרדו ממנו ונפלו ביד עניים שעניניהם תלויות לעשירים שירחמו

עליהם והברכה של הברם והשדה לא (תגלה) שהברכה שורה בדבר הסמוי מן העיין

לפיכך פאה ולקט ועוללת ופרט לעני ולגר תעזוב אותם.

צח להשוות בין בעלי דינין שנאמר בצדק תשפוט את עמיתך טעם מצוה זו לפי

שהעולם קיים על הדין לכן בשוה שלא יסתמו מענותיו והפסד

זכותו. ואמר (בצדק) תשפוט עמיתך בתורה ובמצות דנתיב וידה דוד

עושה משפט וצדקה. משפט שדויה מחייב את החייב ואם אין לו לפרוע היה פורע

דעה ממנו והיינו בצדק תשפוט את עמיתך. להגית

מדלא קאמ' ואת הטבת
תמורו כדקרי ואזיל
ומרתם את הטבת :

כמו דמנו את כמזכר
המרת דמנו :

תשולל למזן עליל ממש
מקום מעולם :

כ'ס סס כחל נדק
נדקה גדולת ליתא שמש
מש משמש סכילת מלכות
את סכילת :

טעמי מצות

לחובת

וחחוטא שנאמר הוכח תוכיח את עמיתך טעם מצוה זו פשוט כיון שאתה ערב פרען רצה מזה גובה רצה מזה גובה צריך אתה להוכיחו פן תלכד בעונו ותשא קו בעצמד איך אני מוכיחו וזו ההעבירה בידי נמצא שהמניח לחמירו מוכיח גם כן לעצמו מריבויה דאת אפילו מאה פעמים דהוכח רחובת ארת עמיתך .

ק

לאהוב כל אחד מישראל שנאמר ואהבת לרעך כמוך טעם מצוה זו כדי שתהא אהבת וריעות בעם קדש כיון שהם גוף א' ונפש א' כל הנפש הבאה ליעקב . ואת איך אפשר לאהוב המציק לי באהבה כמוך ותרץ שפעמים רבות יקרה שראדום בעצמו (ישר) ידו או יסמא עיגו ולא רצה לעשות אלא שהעון גרם כך גם כן חיזק חבירך ריעך כפוך .

קא

לדעות נטע ררעיי קדש שנאמר ובשנה הרביעית יהיה כל (פרו) קדש טעם מצוה זו לפי שכל שלשה שנים הראשונים הטימאה קשורה באילן ועושים בל' שבועים וברביעית סרה מעליו הטימאה שהערל טמא הוא וחל עליו הקדושה והפחדה הלולים לשק משתה שסר אותו הבח המציק וחצי לברכה ז' ש יהיה כל פרו קדש הלולים ליי .

קב

ליראה מן המקדש שנאמר (ומקדשי) תיראו טמ' שנאשר יירא ויחרד מן המקדש לכבוד השוכן שם נעמיד בנפשינו שם מקום דהפחד והאימה יתרכך הלב כבאתו שם להתפלל ולהקריב קרבנות מצד קדושתו וגדולתו והוממותו ועתה בעוונותינו בירת דהכנסת נקרא מקדש מעט לכך ומקדשי תיראו .

קג

לכבד החכמים ולומדי התורה שנאמר והדרת פני זקן טעם מצוה זו לפי שיהיה המלמד להועיל תורה ומצוה הגחילו עה ולהזהירו מלירד לשאל תחתית וכשאתה מהדרו אתה מכבד לזקנו של עולם יוצר כל כיון שארנה מכבדו מפני דהוה ריה כי אין זקן אלא זה שקנה חכמה פי שלמד חכמה לכך והדרת פני זקן .

קד

לצדק החסונים עם דמשקלורת שנאמר מאזני צדק אבני צדק איצרת צדק הין צדק טעם מצוה זו להרחיק הגזל והחמס מעם קדש ומדאפקח החסנים בלשון צדק אלמא עשאו הכר טוב לשוקל שופט ודיין כמ' ש בצדק רשפוט עמיתך שהעולם עומד על הדין וצוה שבמאזני צדק יתן לכל א' חקו נשמה רוח נפש איפת צדק אבני צדק הין צדק .

קה

להרוג בחנק שנאמר מת יומת הגואף והגואפת וכו' טעם מצוה זו לפי שהוא במיתה קלה דביתו דבתיב מבה איש ומת המיתה היתה רגב ופיד אודי ההבאה דבי משמע שהרוצח דומת בכל כחו איה דהרצח בחפזון ליראת דמתים בו בן הקלה התורה במשפטו שימות בחנק כמו בן מות יומת הגואף

הך למדתו מהירושלמי :

הקיוקוב כג' סכים הוא פול ספתים כד' אכיוו מקדשו נטמוס סמולוכו לבית ססטר קדש הלולו' הכל סאין כו סטא מטס ואלך להסיף לכס תבואתו בתור כמסכה: רח כפלא למה סארל אלמלא סמדו יסרל כ' סכתות מוד היו כגאלין סכתותי מוסו רכי סכים תוכו לראות המקדש כנו זה את סכתותי תמורת ומקדסי תראו כנו ומסכלל כ' סבת' וראס דומח דיראס אף כאן תראו תראו :

הניאף עם הנואפת .

בית דין המחוויבים שנאמר באש ישרופו אותו ואתהן טעם מצוה זו
למדו ז'ל מגדב ואביהו שנשרפה נשמתן וגופן קיים בעון מיוחד
דומה לחטא גדב ואביהו שנדונו בשריפה וז' זהו אמר ישרפו בג'ש הוה
משמע בתוקף עצים במדורת אש השתא משמע ש'אש נכנס בו מדק'אמר בג'ש
ישרפי אותו ואתהן .

לשרוף

קז

בחן הדיוט לקרוביו בשאר ישראל שנאמר כי אם לשארו טעם מצוה
זו לעשות נחת רוח לגפטר ראייה ממועד קטן איתחזי ליה בחלמ' אל
תגוח דעתך שהנחת דעתי ודע שבהיות הגוף נוצר מטפת קרי ע'כ הוא מלון למזיקים
ובל זמן שהגשמה בגוף אש הנשמה מבער הטומאה ודוחה אותה זה טעם שיפטר המת
(ונשיקה) נחת רוח למת דומיא דפי' על פיו ועיניו על עיניו דבן הצרפתי
לכך יטמ' בחן לשאר הקרוב אליו .

ליטמא

קח

בכבוד לזרע אהרן להקדישו לכל דבר שבקדושה שנאמר וקדשתו טמ' גלה
הבתוב כי את (לחם) אלוהך הוא מקריב בלומר הוא המקריב
המרוחק על ידי הקרבן מסתלקים כל המקפריני ואין קטפה ותגר וכאשר ישער ולעבד
גדולת רוממות האדן לכבודו (יבד) משרתיו שבהן התחתון קשור
בבחן העליון המקריב נשמות הצדיקים לכך וקדשתו .

לחלוק

קט

בג' בתולה שנאמר והוא אשה כבתולה יקח טעם מצוה זו משא'ל יקח
האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי להבי משתבעל לאחר אסורה
לו כי יצר מחשבות לבה רע כל היום שטא עיניה נתנה באחר וביום הביפורים מתקנת
לו אשה אחרת ואשתו כגיפו ואם אין לו אשה הוא חצי גוף וצריך להיות תמים המקריב
לאל תמים ומתורץ איד עבדו עבודת יה' גדב ואביהו (ופנחס) והוא אשה
כבתולה יקח .

לישא

קי

בל קרבן בהמה תמים שנאמר תמים יהיה לרצון . טמ' פשוט שהגוים
שהם בעלי מומים ואלקיהן בעל מום הקרבנות והמקריבים מוכרחים
להיות בעלי מומים אמנם עם קדש צריך שיקריב תמים חמימים לאל
דברים דרכו האם ר'קריבו'ו לפח'ר'נך בעל מום קבוע לא ירצנו לכך תמים
יהיה לרצון .

להיות

קיא

כל הקרבנות מיום השמיני והלאה שנאמר ומיום (השמיני) והלאה
ירצה לקרבן טעם מצוה זו לפי שלכלוכי הלידה וטומאתה אין בח
לשום אחר לגרשן כי אם שברת קדש זש'ל אל יראו פני עד שיראו פני
המפורזנה תחלה ורצה שיעבור השבוע כדי שיראו שישחטו' לשמו לכך ימים השמיני
והלאה ירצה לקרבן .

קיב

שמו ברבים שנאמר ונקדשתו בתוך בני ישראל טמ'

לקדש

ויפול יוסף על פני
אביו ויסק לג'לא יראס
ככלי אין חפץ בו
כלום מפניק סוקסרניס
הלוקמים ומקרבן
כמסורת כ' וקדשתו
חד כרי' קרא ומד בסוף
קרא זה א' הגבל את
סדר וקדשתו ה' פ הכהן
יקחיל כתורה א' ותלמיד
חכם מסלים
לפי שלא היו כמלאים
מאיכי תחיהו גוף
אחד :

מכן כמר כמיימי לאות
ברית קדש ממקריב
האדם את כנו לקרבן :

שמי מצות

קכ

לישב

בסוכ' שנאמר בסוכות תשבו טעם מצוה זו לזכור חרות העולם האמת
יצארת מצרים ולהכי סוכה ישנה אם לא חדש בה דבר מסולח
(מחלה) הכתוב טעם הסוכה ביציאת מצרים ולפי שמצרים
ליום דושעננה רבה לקטרג גי' הוא יום החתימה רבה ע"כ אנו נחסים
בסוכת שלוש מאה לדורות לנו למחסה מירודפים א רגנו לכך בס ברת
קכו תשבו.

למנו ידע דוחתוכם
וכו :

למנות

שני היובל שנאמר וספרת לך טעם מצוה זו לאמת יכולתו ביציאת מצרים
שהיא למדה עלינו זכות בשאל אל רנקרא וחמושים אל וחסושים
וזאת מצוה מסורה לבד למנות שנים ושם טות עד היובל ואז עבדים יוצאים לחרות
קכז זכרון לחרותנו וספרת לך שבע שבתות שנים.

יחז' לנ' שנה כינה
חכס מה' למס' אס
מזקק סכסתיים :

לקדש

שנת היובל שנאמר וקדשתם את שנת (החמשים) שנה טעם
מצוה זו שיהי' פירותיה הפקר והעבדים יוצאים לחרות והנרצעים חופשים
והחולות לבעליהן הכל יובל אל אחוזתו ואל משפחתו לפרסם שאין אדנות קיים לכך
אלא אלא ליוצר כל ית' לו הממשלה והאדנות ובכך ימנע מלחמוד ולהתאוות של
אחרים אחרי שאין לו בהן ייפוי כח שבולן חוזרין לבעליהן לא של חול הוא אל
של קדש לכך וקדשתם את שנת הנ' שנה.

לס' קטנא סעבדים
חטאים כחל תנא נס
למס למרות מטטבול
מלכות סינקע כסופר
נדל אס וסעב' סופר :

לחקע

בשופר ביום הכפירים של יובל ויצאו העבדים חופשים שנאמר
(חזקרת) שופר תרועה טעם מצוה זו לפרסם כמז
שהיובל למד זכות ביציאת מצרים כך גם כן למד חובדה בחורבן שלא גלו ישראל
מעל אדמתן עד שבטלו שמי' ויובלות וכמו שחזרות הא' היה ביובל כך והאחרון
עולד לזכות ביובל ושמי' אם תוציא העבדים חפשים תצא גם אתה חפשי משעבוד
מלכיות ואז תרצה תארץ את שבתותיה אשר בספתח גלו ויתקע בשופר גדול ובג' ו
האובדים חלבה והעברת שופר תרועה.

לחן

בדן מקח ומסור שנאמר וני רגמברו ממבר לעמיתך און קנרת
פעם מצוה זו מאחד שחוא עמתך בתורה ובמצות אתה חייב לקרב
הנאלו כיון שאיתך פורע בעבורו כלל מהערכות שדרי גם הוא עושה חלקו מחמצורת
דחק ידו כדי שיובל לקיים וממ' ש מיד משמע דבר הנקנה מיד ליד לא סחורה כבוד
קכח קנה מיד עמיתך

לל' יתל' פד כסלג
מחיתן וחבלת סכסלמ
ל' יתס' סלרן אס
סכסלמ :

לתת

נאו לה לקרקעות ביובל שנאמר ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ
טעם מצוה זו להחזירם (שבגאולת) הארץ תלויה גאולתכם
וכשעבודו תלוי שעבוד ורמז גפלא כיון שהגוף נרתק הגשמה אין לשעבדו לגמרי אלא
לשודדו לחגים שלא לחתיש בחו בשאל יצר תיגוק ואשה שמאל דוחח ויסין מקרבת
ל' ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ.

לאל

בני ערי חומה תוך שנים עשר חדש

שנאמר

טעמי מצות

שנאמר ימים תחיה גאולתו . טמ'ז משום ענבת הנפש שאם ירצה הסוכר תוך שנתו יגאלנה עמ' של קינח ור'זל אמרו מכרתי ביתי מושב בית ד'מקדש לאומות עיר חומה ציון נתצו הת מות שני אלפים ימות המשיח היינו (ימים) תהיה גאולתו .

קלב
לעבוד

בעבד כנעני שנאמר לעולם בהם תעבדו טעם מצוה א כרי שיהיה השמאל תמיד משועבד ואזי יסין יי' רוממה לעשות חיל כי כנעני התחלתו קשור בעליון ז'ש לעולם בהם ר'תעבדו באשר ר'תשעבדו תשיב אל לבך הטעם לפי שהיו מבקשים את בוראם ואתה תשוב ושמעת בקול יי' אלהיך ולעולם ברהם תעבדו .

קלג
לדון

בדיני ערכי אדם שנאמר איש כי יפליא . טמ'ז להודיע כי הנשמה אתה צריך להעריכה כפי מה שהיא (נערב) לפני יוצ'כל ית' כי הנפשות לה' הנה ז'ש בערבך נפשות לה' ואז תהיה נזהר מלשגפה בעפרות ובעשיית המצוה נעשה האדם ככא יען מהבשר חוצבה ייש כי יפליא בערבך נפשות לה' .

קלד
קלה ולדון
קלו ולדון

בערכי בהמה שנאמר העריך הבחן אותה . בערכי בתים שנאמר ואיש כי יקדיש את ביתו . בערכי שדות שנאמר איש כי יקדיש שדהו טעמי מצות אלף להודיע מעלת הקדושה שאף על פי שנפל בה מום מכל מקום כדי להוציאה לחולין צריך לפדותה ולקנות אחרת במקומה וכן בית ושדה שחל עליהן הקדושה צריך לפדותן כדי שיצאו לחולין וקראה בלשון גאולה להודיע שהיא משועבדת תחת רשות הקדושה ורמז גפלא שהגחלות האמתיות הם למעלה באשר ישיר מעשיו ולא נפו אשוריו בני אורח אצי נתרוספו ונתקדשו נחלותיו למעלה להיות קדש לה' ז'ש באשר יעריך אותו הבחן כן יקום בלומר ערך המצות בערכו אינם שוים כאשר שוים בערכו ית' כי עושה המצוה מעריכה לדבר מועט האמנם כשיעריכם יוצ'כל ית' יקום המצוה ויעלה למעלה רמה מצוה באר'ג ב'ש (נגמר) שם ההויה ונגד קלו נפש רוח נשמה יערוך אותה הבחן ויקדיש שדיה ויקדיש ביתו .

לדיות

התמורה קדש שנאמר והיה הוא (ותמורתו) יהיה קדש טעם מצוה זו להודיע מעלת הקדושה שאינה נעדרת ונעתקת להודו'נה חלק נבזה אלא חלה על שתיהן ומדשני קרא ואמר וזוה הוא דבבהמ' פיירי ג'שמעינג שותאדם והבהמה שהיא תמורתו לקרבן כפרה נתקדשו במחשבה ובין שעלו לא ירח אלא הוא ותמורתו יהיה קדש .

בלח
להיות

זן בדין מחרים נכפיו שנאמר אך כל חרם אשר יחרם וכו' . טעם מצוה זו לפי שהחולנים במלחמה יעשה נדרים ונדבות אם נתן נתן את העם הזה וחרמתי את עריהם וחרמתי אדם לא יפדה לעולם כי לא כיון

וזהו כל סקליו חלף
טמ'ז

כדי נשמע קול מלוא
קולו לה' כערבך כטמ'ז
ולא כערבך כטמ'ז
לה'

כלל מתחלק כולם
וקבל כה' לה' טמ'ז
טמ'ז
תמורת טמ'ז טמ'ז
טמ'ז וטמ'ז קלד

מעטי מעלות

יטב טח במקומו אם
לא יתקן סמכות :

כזין להעשיר זכאנים רק להחרים האויבים להורות שמלחם' ה' הוא לוחם לא מלחמתו
(והמחרים) חבירו שמחטיואו לא יפדה לעולם הכא אלא כל חרם קדש
קלט קדשים הוא לה'

להוציא מעשר דגן לתת ללוי בכל שנה שנאמר וכל מעשר הארץ טמ'ז לפי שלוי
עשירי בבני יעקב לפיכך העשירי לעשירי בשתמנה מבנימין שיהיה
אחרון כי הנבנס לדיר ראשון יצא אחרון ובפרקי רבי אליעזר התחיל מבנימין ועלה
לוי קדש ירד מיכאל והעלהו לפני נפסא הכבוד וברכו לפיכך נתן ליהם דומעשרות
קס לוי הוא קדש לוי .

לה ציא מעשר בדמה בכל שנה שנאמר וכל מעשר בקר וצאן טמ'ז כדי שיתנו
לכם ודעתם בלימוד התורה בעלותם לירושלם לאבלו שם ילמוד מן
הסנהדרין ויחזור לביתו חכם וכן דעת ובכן ידע להתרחק מן העון וינצשה כהן שאכל
קרשים ביון שחלבו נקטר ודמו גזק יורז עצמו להיות הוא קדש לה' על ידי כל מעשר
קסא בקר וצאן .

לשלוח שמאים ממחנה שכניה שנאמר וישלחו מן המחנה טמ'ז לפי שאין ראוי
להיות טופאה במקום הקדושה שאין השכינה שורה תוך ארבע אמות
של פזאאה ולפעלת קדושת המקום מתאוות כחות הפזאאה ליכנס שם וכאשר יגורשו
ג' פתות הלל, מאקדש התחתון אוי הם מגורשים ממקדש העליון ואין להם פה לקטר
קסב ולערער לכך וישלחו מן המחנה .

להתנדות חטאיו לפני ה' שנאמר והתודו את עונם טעם מצוה זו לפי שידווי הפח
בדמע מעיד על חרפת הלב שנהפך לאיש אחר ובכן לא נמסר
דיתו אלא לה' וכל דומקטרגים בדילים ממנו ז'ש אורדה עלי ששעי לח'
ואשרי (הסתודה) ככל לילה בדמע שפחלו לילכל עונותיו
קסג אם בגשר תפלתו אחר שיעקור רגליו והתודו את עונם .

להשקות הם טח בדין שנאמר איש כי תשטה אשתו וגופר טעם מצוה זו לצרף
ולברר עם קדש מפסלות ויהא שלום בין איש לאשתו וזווג התחתון רמו
לחוג העליון כי בועליך עושקה צבאית ולהכי כפל הכתוב ומעלה מעל איש איש
ועפר ופיים רמו שאם לא נטמאת נעשית בריה חדשה כבריאת העולם גבל עפר
ומים וברא אדם ואם נטמאת ה' א בבלי חרם הנשבר שאין לו תקנה כשתשטט אשתו
קסד ומעלה בו מעל .

לגדל הגזיר שערו כל ימי גזרו שנאמר גדל פרע שער ראשו טעם מצוה זו ביון
שעי גדול השער כחו ואינו כשגזר אלהים על ראשו ראיה משמשון
שכח ה' סד מעליו כגאשר גולח ז'ש גדל פרע שער (ראשו)
כלומר שיגדל צרכיה גלוי שער ראשו ונותן ליהם מקום לגדל ולא
למעט דוקדשה אחר שנה נדמה לבזק בקדושתו על ידי גדל פרע שער

למי שהכנס עולה בכל
לילה למרחם למאוכ קיו'
לנוף וסחליון לס פגליו
אם מטובבת סוקך פמוד
פתחי טיך ואם התודס
בדמע סוקך העון ואין
מקמת :

למי דמטרא לבר
מקטלון ומי חיכו ידל
לסס סיר סכור לקיו על
ולאו יראים ממנו כלם
למי גדל פרע :

שנים מעולה

שער ראשון

קמח

לגלח
 וצויר שיערו אם נטמא או במלאת ימי נצרו שנאם ונלח את כל שער
 טעם מצוה זו באטד יסכים לפרש עצמו מן הפרשות ראוי להם יונא
 מלקיו מעל ראשו וחבאת הקרבן יוביח בשובו להטמא בהבלי העולם משליך ארץ
 שערו רתחרת ויהוד כדו שלג לגרוג ברהם בזיון אחר שנלח את
 קמו
 כל שער

לברך
 הנהנים את ישראל שנאמר כה תברכו את בני ישראל. טמ'ז לפי
 שהנהנים הם אמצעים אנשי החסד והכרבה והחסד גשפע על ידן לישראל
 הדיאיות נשיאת בפים למעלה להורות שמקבלים הברכה בדיהם לתת לישראל ונל
 תתמה שהידיים הם מוכנים תמיד לברכה ונתיב ולברך את מעשה ידך וישא אהוק את
 ידיו ויברכם עשר נגד עשר (זאת) הברכה אתה על ועאי ולפנות ארץ
 קמו
 המלאכים כה תברכו את.

לשאת
 הלויש הארן על הכתף שנאמר בכתף ישאו טעם מצוה זו לפי שהם מורים
 משפט ליעקב ותורה לישראל השכינה שורה בין בדי הארון
 והארן נושא נושאיו ושפט לוי ממועט באוכלוסין מפני שהארן היה (מבלה)
 בהם ולפי שהשכינה אינה שורה אלא מתוך שמחה עב הלויים הם המשוחרים ותביעת
 קמח
 הארון בכתף ישאו.

לשחוט
 פסח שני בין הערבים מי שהיה טמא או בדרך החוקה שנאמר איש
 כי יהיה טמא לגפש כו' טעם מצוה זו כדי שיבור יציאת מצרים וכל
 חסופתים אף על פי שלא היה יכול בראשון יעשה בשני להודות שבין שהיה טמא
 היה מאחר הגאולה ולא מסתרה חלפי שלא ישאר בכופר בניסים יעשה פסח באייר כדי
 שלא תשתכח תורת פרסום הנפ מאיש כי יהיה טמא לגפש.
 קמח

לאבל
 פסח ליל ט' באדר שנאמר על מצות ומרורים וכלהו טעם מצוה זו
 לפי שאע"פ שראה אבילותו בניסן אינו דומה רואה לעושה מעשה בעצמו כי
 יעמוד תמיד לזכרון בין עיניו ולו' בני יאכל אלפי מצרים על מצור זימרודים שכן
 קמ
 העובדים לפלה האבלו את אבותיו מריבות ומדגים על מצות ומרורים.

לתקוע
 בחצוצרות במקדש ובמלחמה שנאמר (והרעותם.) טמ'ז
 במלחמה להפחידם ולהרעידם לשוב לבוראם ויהיה מחניהם קדוש וטהור
 ועל הקרבנות גם כן כדי שיהיה לרצון ולא חזוב החטא כי עדרון העבירה יושלים
 ויכופר בקרבן דוקא כי צריך להתאבל ולבנות ולהתודות בדמעות שלישי כרה שפעל
 קמח
 ועשה והתרועה לתרועה לזכרון כל זה והרעותם בחצוצרות.

להפריש
 חלה תרומה לכהן שנאמר ראשית עריפותיכם חלה תרימו טעם מצוה זו
 לזכר עזשא אדם הראשון שהיה חלתו של עולם בשנתקלל גרם והסוון
 בעער זקוף ודרדור תצמיח בועת אפך צקנו להרים חלה מן העיסה למען

סכל הכרבות הם על
 תכאוי אים טמוע עממם
 להכו גם העלואים
 מתכרכים הכי אוקל
 במדרש וברכת כהנים
 אין בה תכאוי :
 אכסר לפרט פארתמו של
 יוסף הים מכלה כהנס
 ויקחמו סתיב ענת לוי
 ועב הכי ממוע ססרי
 קדש הארן היה סכסו
 של לוי ממועם כחוכלמוסין
 פלש היה ככלל בטמא
 יעמו :

כלומר תקחו שער וינתן
 על העבירה לוי וכו' וכו'
 לפכיו' אלוקיכם תהפך
 נדת הרין למד רמעי :

טעם מצות

למען תלמד ברכה על ידי המצוה ולקבל שכר בגר-ליתורה למשרת אל עליון למצאת

קנב העיסה מוזן לנף ולנפש כשראשית ערים תכם חלה תרימו

לעשות ציצית שנאמר ועשו להם ציצית טב' למען נצבור כל מצות ה' כשנשיא

חותמן בכפותינו הרומז לתריג מצות בה' קשרים ושם נ' ח טין ואז נעשה

(נסא) לשרות עליה השכינה ז' ש תבלת דומה לים וים דומה לרקיע

ורקיע לבסא הכבוד ולהבי וראיתם וזכרתם כשיעשה להם ציצית .

קנב בית המקדש תמיד שנאמר ושמינו משמרתך טעם מצוה זו גדולה למקדש

לשמור שאינו דומה פלטרין שיש לו שומרון וכו' ולשמור האיש שלא תכבדו ונ'ב

שלא יבנס שום דבר טומאה כדי שלא יהיה לכחות הטומאה בית אחיזה שם שאין

על פי שגבולות חלק ה' מכל מקום כשיש להם בית אחיזה מתאחזים שם ויבואו

לקטרג ראיה מטומאת דהסכין שיהיה קשר עליהם לכך ושמו משמרת

קנב הקדש .

לפדות בכור פטר חם ופדיונו לכהן שנאמר אך פדה תפדה בכור האדם

טמ' לזכר שלא הוכו בכורי ישראל במצרים כאשר נתן המשהית

לנגוף לכן הבכור שהוא בחו וראשית אינו לו משפט הבכורה חביב עליו כנפשו

נתרוקן ממשלה ורשותו ממנו והוא לכהן ונפדה בה' סלעים שנפשו של אדם שעוסק

בתורה שקולה כנגד ה' חומשי תורה סלעי חוקי ה' עוז לעמו יתן לכך פדה תפדה את

בכור האדם .

קנב הלוי במקדש שנאמר ועבד הלוי הוא טמ' כדי שתתפייס מדת הדין עני

לעבוד שכן נער הבובה אמו כדי לפייסו (מניפת) אותו ומזמרת

לפניו כדי שישתוק ועליהם מוטל לפייס שהם באים משם ז' ש ועבד הלוי הוא דהוא

הלא אחר ז' ש שרת שיהא בשם אלהיו שירת הפיה דומיה

ל' אופנים וגלגלים למעלה במרום מרננים ומשמיעים קול לפניו ית' כך ועבד

קנב הלוי הוא

לזדות הלוי מפריש מעשר מן המעשר וליהנו לכהן שנאמר כי תקחו מארת בני

ישראל טעם מצוה זו כדי שידעו ויתבוננו הלוי שאע"פ שהם יקרים יש יקרי'

ונכבדים עליהם שהם (הבהנים) המשרתים הגדולים וזהלויים מפילי'ם

להם מלויים הבהנים שנאמר וילוו עליך השוערים מחוץ והם מפנים בהיכל המלך

נמצאו שלויים לגבי כהנים כישראלים לגבי לויים לכן מפריש מעשר מן המעשר

קנב שלקחו מאת בני ישראל .

לעשות קרה אדומה כמטפטה שנאמר למי גדה טעם מצוה זו לפי יסוד ד' משנה

מהמעלות היתרות הנעשות כפרה היא קדש קדשים וכו' כי מטמא את

הטהורים שמרוב קדושתה ישוב (הטהור) טמא בגשתו אל ד' הקדש ורבי

יוחנן בן גדגדה היה אוכל כל ימיו בטהרת הקדש

היה

ומה מקבלתו תשובת

נכון כחמד כסא

מממע סטלות גדול הוא

קוד לתפילין ולא הקטון

זכות הכסא כחמד

גדול

זה טעם סכמת הלויים

וביט להם אחד מוחא

כן הכבדות ואם כחמד

המד כחפדה המכילה

נכס רוח נכמה וסרל'ים

ככה ס לויים :

ד' יס' רכלי סבלות אוסו'

ככה עניו כיוצא בהמש

נפ' כבלוע :

מעטי מצות

לחיה טטומחלו במדרס הזב לגבי חטאת תדע דאפילו בהן המשמש על גבי לזמזח
 אינו טהור לחטאת עד שיטבול לשם חטאת (הכי) מטעם הטהורים
 ומטהר הטמאים במי גדה חטאת היא .

קנח להיות הסת כטמא הנוגע בו או המאהיל עליו שנאמר אדם כי ימות באהל טעם
 מצוה זו לפי שבהפרד מעל הגוף הודו וחדרו דהיינו צורת השכל שהיא והנשמה
 ישאר הגוף גרוע ובראת כחות הטומאה הגוף פנוי מהרוח הקדוש באים לשרות
 בו כי הם תאכזם להשלמת יצירתם שקדש עליהם היום ונשארו חסרים ולהכי כל
 קנח אשר בתוכו יטמא ופוטעם זה שמירת גוף האדם כי ימות באהל .

להיות מי גדה מטמא לטהור ומעלין את האדם מן הטומאה שנאמר והטאו ביום
 השביעי והגיגע במי גדה יטמא עד הערב טעם מצוה זו דומיא דמים
 מבשירין לקבל טומאה ומטהרין בשיעורן ובשיודעים בהות הטומאה שעתידים לטהר
 באפרה טרוב קדושתה מתקרבים אליה ולהכי הנוגע במי גדה יטמא עד הערב
 ויטאו ביום השביעי .

קס לדון בדיני נחלות שנאמר איש כי ימות ובן אין לו טמ' לחודיע טעם ויחזר
 שהנחש הקדמוני גרם החטא והמיתה ונפסקו ונפרדו הגופות מכל מקום
 הנשאר במקום משתלשל ממנו ליירש זכות חמת היותר קרוב חבא ממנו כי קרבת
 הנפשות לא נפסקו מהם כי ענפי האילן הקרוב קרוב יונק יותר ולהכי חקת משפט
 כתיב ואיש כי ימות ובן אין לו .

קסא לחקריב שני בבשים בכל יום שנאמר שנים ליום עולה תמיד טמ' תמיד של
 שחר מכפר על עינות שנעשו בלילה ותמיד של בין הערבים מכפר על
 עונות שנעשו ביום ואין תימה שהרי הנפש היא רוחנית ואי אפשר לגוף לקבל שפע
 הנפש זולתי על ידי אבילה אף על פי שהוא הפכה ז'ש ונפש כי תקריב קרבן מנחה
 מן הנפש תקח לך ראייה לקרבן שנים ליום עולה תמיד .

קסב להוסיף קרבן בכל שנת שנאמר (וביום) חשבת שני בבשים טמ'ז
 לעשות סעודת יר-גירח בשביל דאורח הבא לשפחת חתן וכלח
 והשושבתים היום לכבוד ז'ש ול וינפש וי אבדה נפש בלוטר שחנפש משנת
 יתרון ופעלה לפעם היותר חצובה פסחצב העליון ששם ינחו יגיע כח והשבת א מס'
 לעון ומצא מין את מינו ונעזר לפיכך מוסף ביום השבת שני בבשים .

קסג לחוסף קרבן ברח שנאמר ובראשי הדשיכם תקריבו טעם מצוה זו לפי שהירח
 רמז לאומה הקדושה לכך אנו מונין לה ובעונותינו אנו מטיחים דברים כלפי
 מעלה מצד הגלות שנתמעטנו ואנו צריכים כפרה על זה וזה פירוש הביאו כפרה
 (עלי) שפעטתי את הירח כלומר עלי שבדין ומשפט מעטתי את
 הירח לכך הביאו כפרה על זה שערערתם שהמנונה על החדש שואל דין ומשפט ויחזר
 כל מניד מראשית אחרית לכך ובראשי הדשיכם תקריבו

כתי' כה חקה וכן ככל
 מדיון דדמו ניה יתקטח
 לטהרו מסומחת מה
 ומי כדה מים טהרה
 פולה בהם מ'סאה לדכר
 פאין תטמיאו על זדי
 סאור :

מאחר סחוסף סכר
 מנותס לוקרב מיל פס
 סתמיד כדלות' תוספות
 סרק תפלת ססמר וכתי'
 וכיוס ססכת כחוספין
 אלמא תמוד לסכת לאו
 בבקר בבקר סוא דלס
 לא כן לימא וכסכת סכי
 ככסוס כדקלמר נאזיל
 וכרואי מדסכס וססתא
 ולוף ספיר מסדרי כסרק
 כל כתבי תמידין
 מתוספין :

סלמי פ'ק דסכוסות
 גרים כאלפמי הכילו
 כפר' עלו וספיר קל'זיכ'
 דתלמוד הכי גרים כס'
 אלנו סגיסת הכילו
 כסר' עלי ומניד מדלמי
 סחרות ע'א :

טעם מצות

לחוסף קרבן בן ישי פסח שנאמר שבעה ימים תקריבו אשה טעם מצוה זו לפי שהמקטרגים ממתנים עליית ישראל לרגל ליהושע עבד אל אדוניו שבראותם את ישראל מקובצים בלם במקום א' מתקנאים יותר ויותר לכך צריך לפייסם ושייחיו נפרעים מן הקרבנות וישארו ישראל נקיים וטהורים מקטרוג שבן ישראל היו רחוקים במצרים ונתקרבו על ידי דהוקרבן לכך שבעה ימים תקריבו קסח אשה.

לחוסף קרבן בעצרת שנאמר וביום הביכורים בחקריבכם מצחה חדשה טעם מצוה זו לפי (שנעצרו) המקטרגים נקראו עצרת ולפי שקבלו תעורת להבי מנהג חדשה שאף על פי שמתקנאים בתוספת השם חדש מכל מקום אחר שיש להם חלק ומנהג נעצרים מלקטרוג ותא מסייעני בשבועותיכם תרגם קא בעצרתבון בדיקריבכם מצחה חדשה לה .

לשטע קול שיפר בראש השנה שני יום תרועה יהיה לכם טעם מצוה זו הוא דברחא קרא בחיל עורו ישני לב פחדו מיום הדין וחברו מתן תורת חובת שגורב על ידי תרועת מלחמה ובשופר שני עניני דפתי אלו הודו להחזיק חתולש ולתחליש החזק זש (הרנינו) לאלהים עוזנג הריעו לאלהי יעקב קסו ביום תרועה יהיה לכם .

לחוסף קרבן ברה שנאמר בחדש הזה זכרון תרועה ועשיתם (עולה) טעם מצוה זו לפי שהוא יום דין וכלם עוברים לפניו בבני מרון במקאוגים לעלות כל אחד בפי פעליו וכדי שלא יבואו המשפטינים לערבב אני מסיפם דהוקרבן לפייסם שאם יבואו לערער בתרועה תרועם כשבט ברזל בקרון תרועה ועשיתם קסח עולה .

לחוסף קרבן ביה שנאמר ובעשור לחדש טעם מצוה זו כפי שלא יקטרוגו באם תבשרה לתודיע שאף על פי שאנו מקריב סחלבנו ודמינו אנו צריכים קרבן עולה הבא על המחשבה כדי שתעלה תפלינו עד (המחשבה) אנו שעצמו של יום עשה הקרבן מכפר מדלא קאמר יה ועינית דהוה משמע דבשרה תלוייה בעיגוי של ובי לחדש . קסו

לחוסף קרבן ביום ראשון של סוכות שנאמר והקרבתם עולה טעם מצוה זו לפי שאנו שמחים שנאלנו מן הדין של לה ויה זש אומרים זמן שמחר יגנו ובת ספות שמחה אנו צריכים תוספת קרבן כדי להוסיף בה אהבה וקרוב והיא עולה האה על המחשבה שרבו העסחה מביא לידי הרחוקים רעים זש שלהי קדושת קע סקבא דעבירה רגלא לפיכך והקרבתם עולה .

לחוסף קרבן בשמיני של סוכות שנאמר ביום השמיני עצרת טעם מצוה זו נקרא עצרת מפני שכבר עבר יום ליה ויום הכפר וחתיפה רבה הסקתינו לחלשין עבד אל אדוניו ועכשיו נעצרו המזיקים על ידי הלולב שמוליד ומביא לעצור פללים רעים מעלה ופוריד לבשל רוחות רעות בלשבעת הימים ואנו

כלומר מנחם מהם לחם טריבם להקריב על מצבת המקטרגים ועל סוכת פדמם טל סיעתך ובישוקם אחר לא תרגם סבי :

דכדיש תרועה סרינו תפיע ללוי צדיקים לפת וחסוד לפו ולמקטרגים תרועה נבכס כחל :

מנס על עומס דסיונו מדמדי סבירה סס הקטרגים דומי דמלחמ' מדין ומקריב פו :

ומכאן תמכיל מסאל בר שיקל כן עלה קיטבס :

טעמי מצות

ואנו שומרים ומביאים קרבן לכפר על מעשה השמחה שביהם ח' עצרת :

להן בהפרת נדרים שנאמר ואשה פי תהדר נדר .

קעא

קעב

ובהתרת נדרים לאיש כי ידור נדר טעם מצות ג' אלו לפי שהבת היא ירך מאביה ומהבעל א' מצלעותיו שאשתו בגופו שניהם שותפים ולא הסכימו במקח לבד טפירים שניהם ולשין חבמים מרפא להתיר בהיות פיו ולשונו תמיד הנה בתורה בסגולה מרפא החולה שטסיר הקשר החזק בהפל פיו לשלל התרת נדרים שורדים באויר המל פיו של ת'ח ל'יש כי ידור נדר ופ'ר ד'בעל לאשה כי ידור נדר .

קעג

לנת ערים ללוים לשבת שנאמר ונתנו ללוים מנחלת (אחיותם) טעם להיורט גולה הרוצח אצל הלוים שם במקום הדין ולבקש מקנה שלא תחל עליו כי שונג היה כי היא סיבכה פיתלו והוא היה שלוחה גם כן במיתת הכהן מתכפר כי מיתת הצדיקים מכפרת שקילט עפו נפש המת הקורא תגר ומט'ח דברים כלפי מעלה שנתגרשו מנחלת אחיותם .

קעד

להגלות

רוצח בשגגה לערי מקלט שנאמר ונס שמה רוצח מכוה נפש בשגגה טעם משום הגלות מכפרת עון ונקראו מקלט על שם שקולטות הרוצח אצלם אפילו תחומם ולא יזיקוהו קרובי הרצח לש אל עיר מקלטו כלומר אן לו הגלה אלא שם ולא במקום אחר אם נס שמה רוצח מכה נפש בשגגה .

קעה

לאהבה

את יוצר כל שנאמר ואהבת את יי אלקיך (טעם) שנחזיק במצות אברהם אבינו שעל ידי שהיה מאהב אותו על דבריו ומשבות ומהללו והיה קורא ומעורר בני אדם לאהבה אותו וחיה מרסם אלהותו בעולם לכך זכה ונקרא אברהם אהבי ואהבה תהיה בלב ובנפש ובמסמך בנגף נשמה רוח נפש ובמיתו מתקשרת נשמו עם הנאהב אם תאהבוהו יאהבך והמזיקים אינם יפולים לנעת בו אם אהבת את יי אלקיך .

קעו

ללמוד

תורה וללמוד שנאמר ושננתם לבניך טעם מצוה זו לפי שכל ידי הלמוד יבא לחביר את בוראו ויקיים מצותיו כי לא עם הארץ חקיד ומ'ש ג'ל תיקרי (ושננתם) אלא ושלשתם ח'פ בשלמד לתלמיד בשיבון אי גם הוא יוכל ללמד לאחרים ולא יבוש והיינו ושלשתם כלומר אתה מלמד ג'ם לשלישי מולא קאפר ושניתם אלא ושננתם .

קעז

לקרא

ק'ש פעמים בכל יום שנאמר ודברת בם טעם ליחזק ערב ומפר שאז עובדי הלבנה והחמה הבכבים והמללות מבקשים ליוצר כל מאריך א'ו בעבוד ישראל ל'ש ויהי ערב ויהי בקר יום (אחד) כלומר בכל יום ר'ת לו הוידיו ונשהגשמה עולה למרום לשאוב חיות לגוף מעידה על המיוחד שנשקע בשינה מתוך ודברת בם . קעז לקשור הפליק של יד שנאמר וקשרתם לאות על ידיך טעם על חזרוע כנגד הלב ובין העינים על המוח לפי שצנה יוצר כל שופרים העינים בגובה הגוף להביט ולהסתכל לכל י'ל בפח מוקשים עד והלב

מס בין טע פרי מקלם
למכ שרי מקלם מס
פריס קולמו' בין לדעת
בין מלא לדעת ואחרים
לדעת דוקא קולפות :

כין מתכנס שיק
במד' חמשי' בין פיתכנס
שיק במדק' הדין :

הבי דלוק ר'ל דקלמו
איתלמס מללא קלמ
ומכיתם : מדמס שמי
לא ירע'כ וי'טע כדין
ל'בל פי מ'ט כדו
חמס חומשי קודס
חומרי' ל' למס לא למד
חנדס ולא מ'ל טכנס
מכס יוסך ז'רמס א'ני
חוקל ומכסר שעותיסס
מל ישראל ול'ל עד לא
בטפס סקו' חומד קדיס
והס שוכן סין' וסל
מחוס רב'ל א'ש סקוס
גור דינס ח'ק א'תל
ומכסר להס שוכותיסס :
פ'רמס כסכור יסח'ל
אמיוחדי' ככל י'שילמס

פעמי מעות

הלכ גבולו וחלב לשמור ולתבונן שאר האברים וצוה שתהיה שם לחויה לאית ולסמן
על ידכה יד כוח לקשור יצר הרע שלא יחטא אותו בשמירה מעליא וקשרתם לזנות
קעט על ידיך .

להניח תפילין בראש שנאמר והיו לפי טפוח בין עיניך טעם מצוה זו להיות בראש
ד' פרשיות הללו כנגד ד' חיות המרכבה הנושאות הכפא והכפא נושא איתם
ועל ידן נעשה האדם כסא לשרות עליו (השכינה) והם כנפים לעלורת
שנעשה מרכבה על שני אברים פיוחדיים שהם המוח וחלב כגאלישע בעל
קפ (כנפים) שט בגדפי שתים והיו לפוטפות בין עיניך .

לקבץ מצוה בפתחי השערים שנאמר (ובתבתם) על מזוזות ביתך
טמ'ז כדי שיהיה פתח שיבנה ויצא מבתו יזכור יצרר כל וירא אותו לעובדו
לא תשליח שבתו מפיו לעולם ושם שדי שומר דירת ישראל מוזות זו פות ז' שוחזח
שדי בצריך אל תקרי בצריך אלא בצריך דדינו ציר הדלת איז וכסף תועפורת לה
קפא בשבתבתם על מזוזות ביתך .

לברך אחר מזונו שנאמר ואבלת ושבעת וברכת טמ'ז לפרסם שהמברך על מה
שנאמר (מודה) ומעיד על השנחתו ית' הממציא מזון לכל חי
רצון ובברכה געתיך להתמיד שפע ברכתו עלינו וכדי שלא יקטרגו על מזונו אמרו
תבא לנטילה ברכת מכל מקום יבין כדי לברכו בפודור ידיו ויגדל בוח יי וברכת
ד' המוציא למד ומציק מטמיע עתידה יארץ ישראל להוציא גלוסקאות ואבלרת
קפא ושבעת וברכת .

לאחוב את הגר שנאמר ואהבתם את הגר טמ'ז גרים הייתם בארץ מצרים
שאם באה לומר לו איהמול היית עובד עז גם אבותיך היו עובדי עז
במצרים והגרים הם אחובים ליוצר כל ית' שכן והשווה ית' לנו לאהבתם
ועם זה מבואר למדי גענש רבי עקיבה שדירה בן (גרים) ואובת את יי
קפא אלהיך ואהבתם את הגר .

ליירא מה שנאמר את יי אלהיך תירא טמ'ז להפחיד ולהדעיד אבריו ליירא
ולחזם בקיום התורה והמצות ז' ש עבוד מייראה עבוד מאהבה וחייבי
מצי עבוד שהם הפכים אלא שירא בעבודת האהבה שמה חסר אחד מכל סגולות
ולפעמים אי ע' שח מצוה קטנה ואני מתגאה ונוח לו שלא עשיתיה אלא ישב וידאג
ויתעצב שמה חסר מחקת וכמה מצורת כגאלו ד' הפסיד ית' יי אלהיך
קפא תירא .

לחובק בחבמים שנאמר וכו' תדבק טעם מצוה זו כדי שעל ידן ידבק בחובק
כל ית' ובמה פעמים התורה הזהירה על זה ולדבק בו ובו ר' הדבק
ואתם הדבקים דע (שמיבאל) כוח גדל למעלה

רע פליטונו פנינום
כאדם קדושים למרות
עם הסכיכם דומיא
דכחכים כין כדי ארון
לם וכך כמר הסא כו'
וחכאן תפכיל למה
סוגרים פנינום למת :
כאן תירן קטילא חוקה
אלכנא דדע אלנו לא היו
גדשו תמשי כשולם לא
פיונו וודעים ד' פרשיות
מן סקורס סכיון טמ' :
ומתנחמת רש' ורכיכו
תם כנגד דרכ וסודס
בוסתכסם פלוגי למר
זקופס ככתוב ולמר
שוכבת ככתובה :
ולמע' סות על כל קרבן
פסחים כעבודתם ולוויים
כדכסס ישראל כמעמדס
סלמן סוף סחובת
ספחים יאכלו סחובת
דוח' רשוכ חס וישראל
אלהים דברי תורה
עלויים אומרים פיונום
בסיון וסכמן מכך
ברכת סיון :
ספוח וכו' כל חסכתו
לחובת סגרים וחסכת
את ס' אלסיד וחסכתם
את סג' ככ' כחלקו וככן
פלט למחמכה :

כה פר' טמ'ז על מסכן כעליון מקרי הכתר
שחזקן ספחות הנדיקים לכבר על ישראל כגלות :

מעמי מצות

למעלה מטביל הגשמים בנהר דינור כדי להדבק ביוצר כל וזהו הלשון והוא נפלא
 ז' ש' הנה' לו כמו שנתנה לך בטהרה בתחלה (הצובה) ועל ידי התורה
 והמצוה קינה הצורה והיא ברה מאירה עיני (הדרכים) לעלות עד ובו
 קפה תדבק .

לישבע בשמו שנאמר ובשמו תשבע טעם מצוה זו פשוט כי האוחז אחובו ביותר
 נשבע בשמו והצובע בחי המלך בשקר ברגליו את ראשו וחומר מכל
 העבירות שהרוצח והגנב והנואף לא יעבור בכל עת שירצה וימנע מלעשות והמרגל
 עצמו לשבע על כל דבור ישבע י' שבעות בלי הנאה כלל להביא אם ידיו בך כל הפדות
 קפו הללו ובשמו תשבע .

לאבד עין ומשמייה שנאמר אבד תאבדון פמ' כדי לשרש אתר עבודה זרה עד
 שלא ישאר מבנה זכרון כלל לפי שאותן המקומות מושפע עליהם כח
 משמות המזמאה דומיא דונעשה לנו שם לפיכך ואבדתם את שםם ונפסד ונרעעש
 האויר אשר סביבה ומטמאה נגדה שאחר כך בטהרה כך אם כפלה דהגוי דידוע
 קפו בשים עין מותרת אבל אתם אבד תאבדון את כל המקומות .

להביא כל הקרבנות של חובה או של גובה ברגל ראשון שפגע בו שנאמר ובאת
 שמה והבאתם שמה טעם מצוה זו משום ואחר נדרים לבקר שירבקש
 פנקיסו ויקח משכמו (מתחתיו) ז' ש' מתה עלי רחל וזהו דאמרינן והיה
 בך חטא ולא באשתך אלפא אינה נזקרת בעון נדרים תי' רי' שאם ישווא נדרו
 שלשה רגלים נפרעם ממנו ואם עברו שלשה רגלים מגיע החטא בכניו ובאשתו אם
 קפו אם לא באת שמה והבאת שמה

להקריב כל הקרבנות בבית הבחירה שנאמר ושם תעלה עולותיך טעם מצוה
 זו לפי שהוא מקום מקודש לירידת השפע והאבות כלם יקנו סוד זה
 לכך שם (תעלה) עולתך כי שם צוה יי' הברכה ורצוי התפילות שם ממי
 קדם ואימת קדושת הבית תחול על החוטא ויתרנג לב האבן וישוב לב בשר אם שם
 קפט תעלה עולותיך .

לפדות בעלי מומין לחתורם (לאבילם) שנאמר בכל אתם נפשך
 תאכל פמ' לפי שאחר שחלה עליו הקדושה לא פקע מניה כלל וצריך
 לפדותו ואמר אורח נפשך להורוה כי הגפש במבטח תאוח הדבר שחלה עליו
 הקדושה ואחר הפדיון חותר בצבי ובאל שאינם קרבים על גבי המזבח ובכל אורח
 קץ נפשך תאכל :

לשחוט פי שירצה לאכול בהמה חיה ועוף שנאמר וזבחת טעם מצוה זו יען הדם
 והבשר מטמא ומחליש הגשמה ומגביר היצר להבי בשחיתות מן הצואר
 כי מן הצואר יצא דם הגוף ובתאוה שהבשר נותן שחיתות בלב ושיטש ומתנאה
 עד שפורש עצמו מעבודת יוצר כל ית' ולהבי

כאן תיר' קומי' העיון
 טוב היות אפי' סס כו' :
 לכ' אף רכבות כתיבות
 מהם עקלקלות ומסס
 נסרו ונקראו דרכי סאל
 מוקסי מות וככלס אס
 אוכלס אורח חיו סומר
 מוסר ועוז תוכחת
 מועט סכתיכו והדרכי'

לפי סלמנו סנו נוס
 והפגע סיה סלס ססל
 להכו יקח ומכנו סלס
 ועמס כניס כו סכסס
 חמס כדד כדד :

סס יסיה לקרבך סלמי
 ולא במקום ססר כו ססס
 סמקדס סתמקן סכסון
 לבית סמקדס ססלסן :
 כסל מוס סכסדס סוכל
 סכסן סכסר ככל ססס
 סרן סוססו סקססן :

טעמי מצות

ולחבי שאכל פעודת החסידים (ידקות) ורפיו הטעם במכם מן ההבחה
מן המקר פן הצאן וזבחת . קצא

בחבאת קדשים מחנצה לארץ לבית הבחירה שנאמר ונדרדך תשא ובאת
טעם מצוה זו שלא תאמר אחרי שהם במקום רחוק ושרחם טרובה פטור
מלהביאם אלא תשא ובאת אל המקום אף על פי שהם מחל קדושים הם כמו חטאת
קצב עלה ושלמים וחייב באחריותן אם נגנבו או נאבדו נדרדך תשא ובאת .

ולחקור העדים היטב שנאמר ודרשת וחקרת היטב טעם מצוה זו פשוט
לפי שעל ידי הדרישה והחקירה יתברר אמיתות העניין ונמצא שיש
מחייב ואי ומזכה החייב זהו ששנינו הווי מתונים בדין לא ככשיהא חמץ נוקשה
ושבערה חקירות נפקא ליה מודרשו ודעב ודרשו (היטב) תניין
קצב ודרשת וחקרת היטב .

אלשי עיר הנידחת ולשורפה שנאמר הבה תבה טעם מצוה זו כדי לייסר
המסיתים והמדיחים מן העולם בלה שלא יחריבו העולם משום דהוי עלן של
ישאל דכתותי מבתל שיעוריה וגריך שיהיו המדיחים מודחים כמחיצתו של יוצר
כל ית ויהיו נעקרים משרשם ומכטעם לפיכך העיר בשורפה ודרהמדיחים
קצב (בחרב) שהוא בליון חרוץ הבה תבה את כל יושבי העיר .

סימני העוף שנאמר כל צפר פתחה תאכלו טעם מצוה זו לפי שהעופות
הטמאים דורסים ואוכלים דם שימות והאובל מהם מלידים לו איתור
חלבתה ודיעה בגפש מלבד שמטמאים ארצה ומחליאים אותה ואצבע יתרה ונקב
וקרקבן נקלף בידוע שהוא עוף טהור ואין צריך לחקור אם דורס שדאי יצנו דורס
ולחבי נתוספו בו להספיק לו לכך כל צפור פתורה תאכלו . קצב

מעשר עגי בשלישי ובשביעי מהשביטה תמורת מעשר שני שנאכל
לחפריש בירושלים שנאמר מקצה שלש שנים וכו' סמך רצון יי' לזכורנינו
שגודיה שלוחיו לפרנס עניים כי הוא ית' המספיק לכל די צרכם ולרוע מאלם יבואו
במצאוב בצמצום מיונם וקבלת חייהם מיד דהעעירים מדיהם לפיכך דהמפיוסו
(מתבדן) בשטרה ברכות אבם בעין יפיה מקצרה שלש שנים
תוציא קצו

מעשר עשר תעשר פסח אהל עשר בשביל שהתעשר עשר
לחפריש מעשר שני שנאמר עשר תעשר פסח אהל עשר בשביל שהתעשר עשר
בשביל שלא תתחסר כדי שלא יבא לזלזל ולומר הואיל ואינו נתן לא
לצדק ולא ללוי ולא לעני שאוכל אותו הוא בעצמו ובניו בירושלים אם כן קל הוי
לא תאמר בן ביוק שהטעם הוא למען תלמד לירא אכ' ראוי להחמיר לרהי' רת למוד
דתורה ויראה יי' רגלוי בה ותתעשר (ורתחסר) נפקא ליה

מעשר תעשר קצו
כל חלואות בשנת השמטה שנאמר שמוט כל בעל משה יחד . טמ'ט

יחזקיהו מלך יסודה היום
אוכל ליסורא ירק ככל
יום ואם יתמוד לאכול
סלא כתאו' כמטל לבהמו'
סכל אחד אוכל את
מכורו :

כדעת וחקרת היטב
תחבא אמת ככון דבר :

לפני שבתה כל דם
הכרת אסור כרת טמא
בחרב :

והוא סאמר והמחמס
במערין ואכלו וטכפו
תמסע סלא תמסוכ
סחסר תמסוכן דבר יי'
סלא סספניוס אכלו
וטכפו וסכרטה מוכחת
ושמך במערין וסבתין :

אם לא תנחמם עמו
שמוט יחד וקה כלסכה
ותמס תמספ תוכיח
סמסר סרלוי ואם לא
תמסר סלמור תמסר
אתם על המעשר סלא
יעמכ סמלה ותל על
סמסר ותקיס אתם
סכסן :

שעמי מצות

שעם מצוה זו לפי שהמזכר בפתח מעלה חשכר ביוזר בערמה ובתחבולת עושה להעלות בשווי לכן חייבתו תודרה לפי שך ידו שישמיט ויפסיד דגל ובכצם מחיצת ברזל להתרחק מן הגזל ולא ינהג אדניו להוכיחו לפרוע כי הגל לאדון הגל קצח ית ואין לו יד שם ט כל בעל (משה) ידו .

למזן משכה כמו זממט
מחיס רבים כמו סכעל
ימטק עמנו מלתכופ
בסוב :

לנכרי שנאמר לנכרי תגיש טעם מצוה זו לעשות גדר וסיג שלא נמשך אחרי דגיים ומעשיהם ועצתם וזה כשלא נחמול ונרחם עליהם לא יהיה לנו קדוב דעת עמם כי בשאין לנו לפרוע ואי ארנה דוחקו ארנה מחידה וכשאלה דוחקו אין לך הרחקה גדולה מזו לכן לנכרי רגוש קצט

חס פתח ידך פעם אחד
תפתח פעמים הרבה :

צדקה לעני ישראל שנאמר פתוח תפתח את ידך טם ז לפי שבמצות הצדקה תלויים מצות הרבה שאם אין לו לאכול יגוב ויגזול עשה לו שלו עם בוראו שלא יקרא תגר וקיום העולם תלוי בה שנאמר בצדקה תבונני ורואה פני שכינה שנאמר אני בצדק אהורה פניך ומעיל לעצמו אם יהיה נצרך ופרגחו לו (בשפתח) תפתח את ידך .

עבד עברי בצאתו חפשי שנאמר הענק תעניק לו טעם מצוה זו לרחם על העניים מלבד נתינת שכרו צריך להעניקו אחרי שח' ית' שלח ברכתו בבית ובשדה בהיותו בבית אדונו שסא זכיתו נרם עם טרחו לכן דהענק תעניק ותזכור שהיית עבד בצציים ועניקתך בית מצרים ובית הים גם אתה הענק דא תעניק לו .

מדלל קולמו כל זכר
ואמר זכורך לל כל הזכור
ומפורסם למעלה ספמ
אות כרית קדם כרלות :

בבד בחמה שהורה שנאמר כל חבבור הזכר תקדיש וחבעלים אומרים חדי זה קדש טעם מצוה זו לזכרון שהכה בכורי מצרים והחרמים היו אסורים ~~במ~~ עד שלמד היובל זכות ונפטר חחרמים ממאסרם לכן רגלאו הכתוב בפטר דום וחלבו נקטר ודפו נזרק והבשר אוכלים הבעלים בירושלם להבי כל חבבור אשר יולד הזכר תקדיש .

פי סלס כנגד סלסלסי
יראס לו ספסס לסלס
יהיב כמי כנגד סת פמי
סלדון בזרת מלך סיס
זו ארס כנגד סת פמי
סלדון אלסי נעלל ביק
סכקרא אלסי נעלל
ספן לרלותם מקוכנים
כמקום אמר כנגד כמר
זו ארס אמר כמקו אלסי
בכר דבינו בר סיס :

לשמוח ברמים שנאמר ושמוח בתך .
ולעלות לדגלים שנאמר בעלותך לראות טעמי מצורת אלו
דוא שראוי לשמוח אם הוא ראוי והגון לעלות להראות בכורת
דמקדש לפני יוצר כל ית ישראל אשר כך אתפאר ואין להסתבל בפני דמות רשע לכן
צרי להציב מעלליו ולישר פעליו כדי שיעלז גרזנו לטובה ולא יקטרנו עליה ל' ש ירצה
בל (זכורך) את פני האדון פני ה' חלקים ונ' (פעמים)
נאמר בעקידה אלהים יראה לו ה' יראה בהר ה' יראה כנגד הראשון אמר שלשון
פעמים יראה את פני האדון כנגד השני אמר ג' פעמים יראה את פני האדון האלהי
ישראל כנגד הג' אמר יראה את פני יי' אלהיך במקום אשר יבחר דהיינו הר ה' דהרי
עדתנאי שהתנה אברהם אבינו עם יוצר כל בעקידה נתקיים אם כן ושמת בעלותך
לראות

ה

5

שעמי מצות

ד
למצות

שופטים שנאמר שופטים ושופרים תתן לך שמי לפני שעל שלש
דברים העולם עומד פירש עומד קיים ודין אמר דוא דהבצוע
ובירושלמי פרק קמא דסנהדרין אתו תרי מדון קמי דרבי יוסי בן חלפתא אמרו ליה
על מנת שתדיננו דין תורה אמר להו לית אנא חכים לדון דין תורה ואמ' לש בן יחא
ברוך רחמנא דלינא חכים מדון ובימיו בטלו דיני ממונות ואם תשאל בדורינו לגם
דה לבו בהוראה יאמר שידוע לדון דין תורה ופנתינתו בסני שופטים ושופרים .
לשמוע מכל בית דין שזרו דין אמת שנאמר על פי התורה אשר יורוך טעם מצות
זו לפי שאור ה' חופף עליהם שם במקום הקדוש ז"ש זל אפילו שיאמרו לך
על ימין פדווא שפאל בהדיא דירושלמי שמעון בן שטח רגלה פ' נשים
(משפחות) ביום א' באשקלון . ובגמרא אותו שהטיח את אשתו תהרת
התאנה שפלקוהו ואותו שרכב על הפוס בשבת שסקלוהו לא שהדין כך אלא שהשעה
צריכה לכך הרי שדימין עשאוהו שפאל וארנה חייב לשמוע על פי דהתורה
אשר יורוך .

מאין דמין כ' כיו' אחר
ולאמנו סתם והרכב
סמא וקתוך זמור' ואכ"ס
מסקל :

ד
למצות

עלינו מלך מישראל שנאמר שום תשים עליך מלך
מקרב אחיך טעם מצוה זו שאלמלא מוראה של מלכות
כו' ויעמיד למחסה ולמפתור על עם יי' ויזרו עצמו להעמיד הדת והמשפט ולהדריך
עם ה' בקיום התורה והמצוות כי הק' לר' תלוי בצארו של מלך ומריבויה דעליך למדו
שתהא איכותו עליך ומריבויה דשום תשים למדו כל שימות שאתה משים אפילו לתקן
(אמת) המים לזרעים יהיו מקרב אחיך .
לכתוב המלך ס' ת יתר על שיש לו שנאמר וכתב לו את משנה התורה והואת על
ספר שמי לפני שהחייב עליו בפלים משאר העם ז' שמשנה לפיכך יהיה
גזר כעבודת מלבו של עולם ית' יתר משאר העם כי עיני ישראל עליו ומסנו יראו
ובן יעשו ויבין ויטביל ששמום שבאה לו (המדוכה) היא היא הרצועה
שתי ס'נו משנה התורה הזאת .

פי' אפילו חס' בהתמלא

המלכות ויסר המלך
מתורה שכל פה סכויק
לתורה שכתב :

ד
לתת

לכחן הזרוע והלחיים והקיבה ש' אג' ונתן לכהן כו' טעם מצוה זו כנגד
שלשה פעולות טובות שעשה פנחס זרוע כנגד ויקח ר' מח בידו הקיבוץ
כנגד האשה אל קבתה והלחיים כנגד ויעמוד פנחס ויתלל וכלם זכו במתנות אפילו
דנשים אם בעלדיה ישראל אבל דהמתנירת אגב אשתו קרינן בית ונרנן לכוין
הזרוע .

ו' לא פן כאלל אדם
כר' הטון חסה בית ונרס
ק' לות ועל בלב כעין
נרנ' חסה דהיונו ונר
כרע דמחמילו פוניאכו
דוילך :

ד
להפריש

תרומה גדולה שנאמר ראשית דגנד לתת לו טעם מצוה זו להורו ת
שעשיית מצותיו ית' פיטר לא הגתינה שהרי (חטה)
אחת פוטר בל חברי עין רעה א' מששים שכל האיכורים בטלים בששים בינונים אחד
מז' דבתיב במדק' א' אחוז מהג' עין יפה א' מארבעים כנגד ס' יום שנתנה הר' תורה
ופ' יום יצירת הולד כדי ליוון מסנו אם אין קטח אין תורה
וט'

וי
ליתן

ומ' סאה לפאר טומאת קרי גם אתה א' ממ' ראשית דגנך תתן לו.
ראשית הגז לכהן בכל שנה בכל פעם שיגזזו מכללות הצאן שנאמר ראשית
גז צאנך תתן לו טעם מצודה זו מרה שבהגב והמבב זל והאשירת
(הגז) בכל שנה יותן לכהנים משרתי עליון יען הוא משרת ליוצר כל
הת' עב' ונראה לי רמז גדול כמו ששער השעירים ושעירים ירקדו שם כן
ראשית הגז לכהנים כי הם בחרו ה' לעמוד לשרת ולכפר על שיה פאורח ותפלתו נשמעת
להועיל ולהצליח כשראשית גז צאנך תתן לו.

ריא
לעבוד

הכהנים פשטרות (משטרות) שנאמר חלק בחלק יאכלו טעם מציה זו כדי
שלא יתקייטו וכבר ידעת איך היו דוחפין א' לאחד בעברת המקדש עד
שהיכה א' פהם והיו מצטרפים על טומאת הסכך עד שידעו שעדיין היה מפרפר ואמר
חלק שחלקו שזה בשוה בעור ובבשר ובכל המתנות שיל אתה שבתך ואש אפול שבעי
ודיעו לבד (מסברא) על האבות חלק בחלק יאכלו.

לשמע

פבל גביא שיגיד האמת שנאמר נביא אקים לכם וכו' אליו תשמעון טעם
מצוה זו לפי שהנביא אמיתי תמיד מגמתו לחזק דתורה ודמצודה כי
חשנת הנביא בנבואתו ידיעה שתבא ממעין האמת ויחזק שגורגור כשרון מעשיח
ופעולתו כי משחו ה' לנביא הנמרא את פ' חייב מיתה דבר נביא אנבי גזרה ש מעשו
ואשריו ואשרי הדור שזכה לכך ולו ראית בהריונו בני עליה אפילו אחד שאלה
תשמעון.

ריג
להפריש

ערי מקלט שנאמר תבין לך הדרך טעם מצוה זו לגוס שמה חרצת
מבוי נפש בשגגה בהיות החטא הנעשה שלא בבונרת הלב
בלתי ראו לעונש אין לו (משפט) מות אחרי שלא היה לבו בהסכמת
הכזיחה דבעינין הלב בהסכמתו והגוף בהלועותו וכתוב מקלט מקלט בפרשת דרכים
ובמשנה תורה דרשינן סמוכי את בצר במדבר וסמך ליה זאת התורה ללמדך שהתורה
מ'לט פבלא חסית לניס שמה רוצח כו'.

ריז
לעשות

לעדים זוממים באשר זממו שנאמר ועשיתם לו כאשר זמם טעם מצוה זו
ליוסר האיש אשר מלאו לבו להמית הזכאי הדייב את הפטור למוד לו
במדתו ואם הרגו אינן נהרגין דכתיב באשר זמם ולא באשר עשה חמיה דמעביר כל
זרעו למולך (דפטור) דכתיב מזרעו ולא כל זרעו ומ'ש באשר זמם הלא
באשר (זממו) לאשמעינן שאפי' הזוממין טאה ביחיד דמו ואין דמיו של
א' במקום שנים שהשנים מעידי על גוף הזוממן עמנו דהיתם ודאחרים איתם
נאמנים להעיד על עצמן לפי ועשיתם לו כאשר זמם.

רפז
לאבד

שבעה עממים ולהחריםם שנאמר כי החרם תחריםם טעם מצוה זו פשוט
פן יחטאו אותך לי כי הם אשר החלו למרוד ולעבוד עבודה זרה בכל
אשר שגגה ולפי שכל אומה ולשון יש לה שר למעלה באשר

לעבד

הגיונה הראשונה מצוה
יתן סמך מטעים לכהן

מכין בת קדש סעלין
פוכדי המלאכי סממנות
סממנות

כמו פתח

כעבו' טלא סמך לסמיות
פטור ממיסת כעבור
סאיכרע הכונו עלש

לפי סמך לל לסמיות
למס' אין לו כסר כמיסת
לכני אינו סמך ק' פי'
סקוני

דעד קמם כתי' וסס פסי

באשר תחריטם למצות יחריצו למעלה שריה כי עבודתה מגדלים ופי' סיפיים להם כל
ובאשר דותר הקשר אפס נחם וסראונב ופי' פן יחטיאו יסנעו דהשעע מלידד לבד
החרם תחריטם .

ללחום מלחמת הרשות במצות שנאמר וזהה אם לא (השלים) עשך
וכו' טעם מצות זו לפי שגדול השלום שאפילו בשעת מלחמה צריכים
שלום ואף על פי שעובדי עבודה זרה אינם ראויים לרחמים מ'ם עם קדוש ראוי להתקרב
אל החדש שלא האמו ישראל שוים לאומות במדת האבג'יות שביון שקבלו עליהם
(מס) ועבדות ושבעה מצות אף דורגין אותם כי השלום שפי' של יוצר כל
דת וכתוב וחלבת בדרביו ואלה חייב להורגם אם לא תשלים עמך .

לערוך את העגלה בנחל (איתן) שנאמר וערפו שם את העגלה
בנחל פס'ו לפי שמתוך פרסום זה יתגלה הרועץ כי נפרה פורודי פור
והחורז וזהו עורף ולא פנים בסתר ולא בפרסום וכאשר היה הדור זכאי היו יוצאים
מן הפרח (תולעים) והולכים לבית הרועץ אצלו ואף על פי שלא היה
דניא'ותו אלא עם עדים מכל מקום היה מתבייש (שידעו) ישראל שחוא
ריו חרצו כשערפו שם את העגלה בנחל .

לעשות ליפת תוצר כגזב בפרש שנאמר והבאת אל תוך ביתך טעם מציה זו דברת
תורה כנגד (יצר) הרע ודוקא ביאה ראשונה הותרה בגזלות
במלחמה ולא יותר ושאר כל הכראות אחר כל המעשים ואם תתעבר מביאה ראשונה
הולד גוי ואינו בני ומטעם זה הותרה למר לאמנון כי הוא נולד אחר הנשואת והיה
נולדה במלחמה ויא' שמשלך גשור היתה מעוברת מענה מתמר כשלקח דוד המלך עליו
ריא במלחמה אחר והבאת אל תוך ביתך

להית הצנדה ועובד עז חייב תליה שנאמר ותלית אורנו על עץ טעם מצויה זו
משום דהלכה כחכמים דדוקא עובד עבודה זרה ומגדף תלית אחר הסקלת
בידיו לפרסמו הוא עבד עץ וז'בן לפיכך עץ ואבן ידינוהו דהוא מאס בעץ החיים
(העץ) מיתה יפרע ממנו הוא מאס בתורה שנתנה בלוחות אבן ה'אבן
יפרע ממנו כלל העולה החוטא במה שחטא הן הם התובעים עלבונם ממנו על עסקי
רב העץ ותלית איתו על עץ .

לקבור מרים שנאמר כי קבור תקברנו ביום ההוא טעם מציה זו כדי שלא
ירגבוה אחרי שתבנית אבריו דומיא לעניינים עליונים ובלילית
בבנסים בו כחות הט'מא המאויים להתלבש בצלם קדוש כדי לדי'שלים יצירתם
שנבראו חסד ג'ף שקדש חיים עליהם ולהכי צריכים שמור וכל זמן שלא נקבר ית
מבניסין איתו במחיצתו של הקדוש ברנך הוא (והקבורה) מעבדת
ומאזרת גירותיו של יוצר כל ית' לא ימצא מנוח אשר ייטב כי אם אחר הקבורה לבד
קבור תקברנו ביום ההוא .

פיר קטנה מקרה הנק
כמתנה לתפסה אם לא
תמלים שמך ונתת עליה
בשבעי תעביות און
היה כבונה לפיכך :
ומכע נכות ככי נת
אפילו הם מכע'עממים
אתה חייב להסלי'פחם :
כמו שלל סינמיהו
למקום שיהיה כן תערוך
שעלה במקום טליו
פופס פירות ממו'עבמת
טעם :

קדש רכותו אל הוא :
והיוטו אם יסתר אים
כחשך ואפי' לא ארלכג
קרוי'ואפי' לא ארלכג
כמתת :
'חוסך ואלכל כבלות
מחוסות ולא יוכל כבלג'
קטנות :

ההוא כריכופ עולה
ען כל'ת כ'א זה זה שמו
אם עד טיהל נוק'ומכר'

דמיון דמו'ממת'אמתו
לא יטא'אמתו עד
סיקורסה :

פעמי מצות

תבא

לחשוב אבדה שנחשב תשיבם לאחד פמ"ז ישיב העולם שאם יאמר שום דבר בזה
א' בלם יחיה הכל גשטר כאלו הם תחת יד הבעלים ואם יקיים מצות
השבת אבדה ישיב יי (אבדתנו) והתעוררות רמז גדול לתחיית המתים
שיוצר כל ית יחזיר אבדה לבעליו כתבת בתורה לכל אבדה אחת ומצאת לא רג כל
להתעלם ובתיב למען אחי ורעי השב תשובם לאחד.

רנב לחקים משא לאדם או לבהמה שנאמר הקם (תקים) עמו .

רנג ולהוריד המשא שנאמר עזב תעזיב עמו פעמי מצות גלו לביף
יצרו אף על פי שהוא שונאו וחמל עליו ומצטער מצטער משתהל להצילו ואמר עמו
בלומר לעצמך אתה מציל (שתעור) גם אתה מדה כנגד מדה ואפילו אזהב
לפרוק ושונא לטעון מצוה בשונא כיון שהשלים תלוי בה דכתיב וכל נתיבותיה שלום
אם הקם תקים עמו ועזב תעזב עמו .

לשלח את האם המוציא קן צפור בדרך וליקח חכמים שנאמר ואת הבנים תקח

לך טעם מצוה זו למען ייטב לך כשהאדם נוטל הבנים האם הולכת נחדה
וצועקת (הממונה) על העופות מתעורר אצל הקדוש ברוך הוא ומרדף
על בניו שהם גדודים בגלות בו ומדרש רבה פר' נשיא אר ברכיה יש מויק שפירח
באור ושש בחץ ושלוח הקן מצילו ממנו דכתיב כי הוא יצילך מפח יקוש ואין פח
אלא צפור שגמר התפול צפור על פח לכן ביקרא שלח תשלח את האם ואת הבנים
תקח לך .

לעשות מעקה שנאמר ועשות (מעקה) . טעם מצוה זו ולא רגשים
בביתך האדם עושה בית למחסה ולמסתור להביא ברכה ואתה משים
בביתך דמים אין ראוי שהבית שינחיל האדם לבניו שיאמרו כאן נפל פלתי ומרת אף
על פי שהיתה גזירת עליון ז' ש כי יפול הגופל ממנו ראוי וידה ליפול מששרת ימי
בראשית ולא תהיה אתה גורם הדמים לכן ועשית מעוקה .

לדעול אשה בקדושין שנאמר פי יקח איש אשה . טעם מצוה זו לחיות
דבר ספרסם שהיא קנויה לו ולא לאחרים ולא רגנדו מו לרגנד
עיניו בחר וזהו לא יבנו ברה לרגנד עתה
באחרת דכתיב מים גנובים ימרגקו ויעמדו בשלוח ונרגו בטבערת לסימן
ולזכרון שיש לה אדון ובעל ונקראי קדושין לשון חפנה וקדושה ולפי שחזר המחשב
מורידין לה גשמה טהורה שנאמר ונשמת שדי תבינם וקדושה גדולה לטבול גם
הבעל כי יקח איש אשה .

לקיים מצוה שם רע את אשתו שנא' ולו תהיה לאשה פמ"ז הוא חשב להוציא עליה
שר' ושלא תנשא לעולם ושאנה הוא בעב ותהיה תחתיו לע' לם וחמאה כסף
הם דמי עצמונה הואיל והלך ברכילות והטיל מום בקדשים יהיה כל ימיו קשור ברה
בקשר אמיץ וחזק ואינו חייב (בכתובה) כיון שעב לו תודה לאשה .

כמו סדר תזכרם חול
הכסמה לכל הנושט
והחזרון סוסיס מוזף
וות' סס ויהי מוסכ סדר
סוסיס הכסמה :

קומה וס לך עמו סוקים
לך סוכת דוד סוסלת :
פונכ קס סכלבך סענוכ
לסון עזר כמו ויעזבו סס
יתפללים :

כן אור כחם

יפסס גכול לבחוס ולס
לחו מסס תקיס כסולס
כיוסול ססוסל ססוסל לסס
סכר נסול :

סלא תקסו סתוכ' לסס
סלא כרי סלא ססס קלס
כסיכיו לססולס :

הלך
לאכול

השליך בשעת עבודתו במחזור שנאמר כי תבא בחרם רעך ואגלת
טעם מצוה זו משם עגבת נפש שהעין רואה וחלב חיסוד ומראויה
וכאשר יש לו רשות לאכול כמה שעמל ויגע יהיה שמח בברכת ה' ולא יהיה לו צרות
עין ומורג לו לאגביל קשות בדיגר אף על פי שעושה דהפועל במעודה טגאמר
שבעיד ומכל מקום מלמדין אותו שלא יהיה רעבתן ויהיה נועד דלת בפניו אלא בראוי
לה

לה
לגוש

האשה בשטר שנאמר וכתב לו ספר בריתות טעם מצוה זו כדי שהבנים
לא יהיו בני (שנואה) שלא ישתה בכוס זה ויתן
עניו בכוס אחר והם בנים זרים לא בני אל חי וכריתות תרתי משמע דזיוג הנשמות
קדם לזיווג הגופות והוא דמזבח מוריד דמצות על אשתו ראשונה הטעם פשוט ב"ן
שלא הגינו הקרבנות ונפרדו מוריד דמצות עליה כי (נברת) ברת זוגיה
לה

להיות

החתן נקי לביתו שנה שנאמר ושמח את אשתו אשר לקח טעם מצוה זו
לפי שהחתן צריך שמור לכל יקשרנו עליו המויקים אף על גב דג מ דהין
להם עונותיהם ואמר נקי יהיה לביתו שיהיה נזהר בדינים דשייכי לחרגן וכלה
דהיינו פהרה וקדושה ו'ש נקי יהיה לביתו על עסקי ביתו דהיינו אשרנו בשורגל
רלו עצמו יב חדש יהיה בטוח לעולם שגמרה ישמח את אשתו אשר לקח .

להשיב

המשכון בעת שהעני צריך לו שנאמר השיב תשב לו את העכוט טעם
מצוה זו מ' ש ושכב בשלמותו וברכך שכפר קנאו להכי מתבדך ורמו שנפשו
של אדם ממושכנת ביד ה' עייפה ויגיעה שנאמר בידך אפקיד רוחי ומחזירה לו בבקר
חדשה חדשים לבקרים רכה אז נתך נאמן (להשיבה) וברכך מלמד שמצוה
לברכך ואם לא ברכך לא תהיה מבורך הל' ולך תהיה צדקה היא עולה עד בסא הבכוד
ואמר השיב תשיב לו את העכוט .

ליתן

שכר השכיר ביומי שנאמר ביומו תתן שכרו טעם מצוה זו מ' ש כי ג' ליו
הוא נישא את (נפשו) שהשכיר סבן עצמו בעבור מונו ורמו
גדול אחר שמלת במנין ימות החמה והאדם הוא שכיר יום צריך לתת לו חוקו בתורה
ובמצות ואם לאו וקרא עליך אל ה' הים עצמו ציעק ותובע חקו ועלבונו ו'ש' לשמור
מצותי כל הימים רמו למלת לכך ביומו תתן שכרו .

להניח

עומר השגחה שנאמר ושכחת עומר טעם מצוה זו לפי שכיון ששכחו בשדה
זכו בו עניים מן ההפקר ולפי שהעניים קוראים תגר על העשירים שפרצו
בארץ וחס חסירים מכל שז' ב רעבים גם צמאים רצה יוצר כל ית' להטיל שלום ביניהם
שזה העשיר ישכח עומר ויזכו עניים בו ואז התקדר דעתם שיהיה להם לאכול ולג' .

רס

והיפא מלקית ארבעים שנאמר והצוה השופט
להלקית

כר אר חבין כשצלו
ישראל מסנולה כת צדקו
פני הסמים מסמים
והכיתום וכאלו כמים
כבריות והיו מקיפות
שמזכך וכוכות הוא
טמלאכי אומר וחת
סכית תעמו סכית לשימי
כמות דמשה את מזכך
הש' אומר הקכה מסנולה
מזכ' יופים את משלסה ;
עונן התקטון קטור
כעליון והמזכך מקרב
ואחר שפירדו מוריד
דמעות ;
כך הסבת סכום
כפעמים סרבה כלו יום
כיום וכלו לילה כללם ;
כגמר פקדות דמזככ
לא כפיכא כ' ס פקדיס
דכטאל ;
כטמר פן ואל סכות לא
תפטס ;

לפני

מעמי מצות

לפניו כדי רשעתו בדצועה (בפולה) טעם מצוה זו לייצר העוברים בשבת
לגו כפילים לא דרך נקמה חו' ראייה שאומדים אתו כמה יכול לכבול ולפי שהחוטא
חשב בנברת ופ'ל המלקות שקבלו חייבי בריתות על ידי בית דין סמיכים בארץ
ישראל פטרם מידי כהתם והם (חיים) וממ' שיהלכני צדיק חסד משמע
שראי לקבל המלקות מיד צדיק ואם לאו לצחות יהיה אדום בשר והכהו השונט
רמא לפניו כדי רשעתו .

ליבם אשת אח בלא בנים שנאמר יבמה יבא עליה ויבמה טעם מצוה זו בהיות
אשת המת בגופו ממש א' מצלעותיו והוא אחיו ממש הבן היוצא ממנו בנו
הוא לזחלה ונקרא על שמו ולהבי הולד הראשון הוא הבת בעצמו שנאמר באית נפשה
שאפה רוח המת (שמתאוח) לבעל נצוריה ואף על פי שלא נר' עברו
כיון שי' בה מצוה עושה תולדות למעלה ק'ו מפורטת קרי שמוליד רוחו ושידין מ'פ
רמב יבמה יבא עליה ויבמה .

לדעו' היבמה שנאם וחלצה נעלו מעל רגלו טמ'ו דע כי הנשמה בתוך הגוף
הוא ברגל בתוך המנעל שהנשמה נותנת צורה כגוף ומישרת אורגו
ובשנפטר מן העולם חלץ רגלו מן המנעל יבשארין לו בנים הנשמה ענומה על אשר לא
קיים דמית צלם הקדוש ואם יבם אחיו נגאל ואם לאו גשאר רגל בלא מנעל ובמדרג
מוודק לו הוא השאר לאחיו רגל בלא מנעל ישאר הוא חף בלא מנעל כאשר עשה
רמב בן יעשה לו וחלצה נעלו .

להציל גרף אפילו בגופו של רודף שנאמר וקצותה את כפה טעם מצוה זו
שלא יחשבו הפראים שכבר הותרה הרצועה בשלא ימצאו מונע ומעכב
בידם לחיי גברי' מנערה המאורסה שאף על פי שלא בא אלא לפגמה בלבד חייב
זה שבא להרגו ממש שנתן לדצלו אפילו בגופו של רודף כשהוא יכול להושיעו דנתיב
הא' מושיע לה מבלל דבעי' תשועה ולא דוקא (כפה) אף על ג' דברג'ת
רמב וקצותה את כפה .

לזכור מעשה עמלק שנאמר זכור את אשר עשה לך
רמב עמלק .

ולהברית ידעו שנאמר תמחה את זכר עמלק טעם מצות אלו אשר קרה בדרך
בדי לקיים מצות עשו זקנו בדוע לבו לא חש ששמעו עמים ירגוזו
ולא ירא עמלק מה' שעשה כל אותם הנפלאות בארץ חם ורחל אמרו שהיה בורת מילות
וחרקן כלפי מעלה ואומ' שול מה שכחרת ועל ידי חברי' (מילה) נעשה אברה' אבינו
כסא לשרות עליו השכינה וירא אליו ה' והוא יושב ואמר כי יד על כס יח בא לתרץ
למה האיכה והמשפטמה כפולה ומכופלת עם עמלק יותר משאר אומות שחרעו לישראל
באמר שנה הרים ידו בכסא המלך כמה שגרת מילות חרקן כלפי מעלה לכך זכור את
אשר עשה לך עמלק תמחה את זכר עמלק .

כידועלמי אל תקח
והפילו אלף והכפילו
ספ'מדה היא בתורה
דגורפין ומוסיפין מקול
כ'דכדי רטעתו דהיה
מכו למומר די רטעתו
די טה די הטיבו וטדי
לזהפילו קריסן ביה
והכפילו :

במדבר דכה פ'ס ולמה
ע'לשי סעבר על התורה
מכנסת למ' יום ונרס
מיתה לפנמו סכונר למ'
יום ולקס פ' טכן אה'
במסוה לקס פ' :

אם בנמרה ה' בעילות
בעלתיו וה' נמימו כטעתו
שיבס ה' יבמות והיס
מקיים המנה ועורס :

ואף על גב דדמי כסא
שנאם אור וקנותס
את כפה ללמדך סכאבר
סעסה כעבירה די כוס
פאלו כוס כמול ומתק
בכמול סומנו דהוי סחוסכ
לבר :

סקודס פכיוול כתיב
שכמל על פכיוולד' סקו
לקיס :

מעטי מצות

מצות לא רעשה שנאמר על בן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה טעם
שהשנה הם ששה ימים וצריך לשנות בדם בכל יום.

ציר (ימות) עולם
צינו (שנות) דור
ודור.

א
שלא

לאכול גיד הנשה שנאמר על בן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה טעם
מצות זו לפי שאם תחלק הלאוין דימים דנתיב ולשכור ארל מצרתי כל
דימים יבא גיד הנשה בנגד (ט) באב ומה שאירע לאכורת סימן לבנים
ששרה של עשו גלחם עם יעקב ובאשר לא יוכל לו ציערו בנגיעת הירך שהם יוצאי
ירבו ולא מצא מפלת שונאיהם של ישראל בימים (ובגידים) אלא בתשעה
באב ובגיד הנשה ובאשר נאכל הגיד מתחזק כחו ואנו כי שם רביצת סמאל ומתנתו
ואנו בגלות אדום ורודפים אותנו במצרים עב לא יאכלו בני ישראל את גיד
הנשה.

ב
שלא

לאכול בשר הפסח נא ומבישל לא תאכלו ממנו נא טעם סימן
חירות לא במאכל העברים אלא בדרך שהמלאכים אוכלים למשחיה
תא לרבו ויצלוי ריחו נודף לזכר שהיו משימים בניהם כדי שיריחו חילדים בגזרת
כל הבן דהילוד (בשמעו) ילד בוכה בוכה גם הוא וצלי אש בזכות אברהם
אבנו שהצלתו מן האש ובעבור החפצין לא יכלו להתעכב עד הבישול קדם בא
רנע המשחית זה ששנינו אינו נאכל אלא עד חצות לא בבקשה אלא (תבשו) לכך
אל תאכלו ממנו נא ובשל.

ג
שלא

להותר מבשר פסח שנאמר ולא תותרו ממנו עד בקר טעם מציה זו לזכרון
שלא נותרה נשמה לבכורי מצרים עד בקר וכלם מרטו כשהנדה בכור
העליון בחצי הלילה לכך לא תותרו מן הבכור הצלוי עד בקר והעכד והוא דימנית
מזונו למחרת לא הבן חורין שפא יתקלקל ופעמו פג לא יאכלנו הנדיב דימתגור
בעררה לכך תאבלוהו כלילה מיד לזכרון לא תותרו ממנו עד בקר.

ד
שלא

ימצא חמץ ברשותינו כל שבועה שנאמר שבועת ימים שאור לא ימצא
ט עם מצוה זו לזכרון שגיי מקרב גוי יצאו מצרים כדי לקבל התורה והמצות
ומי מעכב שאור שבועה וימי שני תינו שבועים שנה לדיגי צריך לבעור מן דחבירת
דומיא (דמת) בבית דהיינו הגוף וכדי שלא יפתח אתכם שבועה ימים
שאר לא ימצא בבתיכם

ה
שלא

לאכול תערובת חמץ שנאמר כל מחמצת לא תאכלו טעם מצוה זו לזכרון
כמה צריך להתרחק מהדברים המחמיצין והמחטאים שאפי בתערובת מצות
הדיוק מרובה שיש בו כח להטות האדם לאשר יחפוץ לכך כל מחמצת לא תאכלו
הדרו ממעול וחמץ שהשעבוד מצדו מבל מקים לא תבלוהו בלו שבקש

הסמך פן ואל מצות לא
תעשה : כחדר גיד ג' נ'
כתפרי עשה כטבת
גיד כולו כ בתמוז את
לכות ס' באב א' כמו
את אב תעשה :
טעם מצות לא תעשה
כחן סנידין כמתך גיד
חמת אס עב נאון לפסח
מלקות פסח מיתם
ק. כה :

יחדם רבותינו אל כוא :

נריך למנו כטעם שמיטה
לזכרון סכנתנו כמין
ונאון כמין מחברים :

כך פירש רבינו האו
כלום לא תחטוהו עליו
כל ימי מן וכתערהו
פגוק כלו אינו אל תתן
לו מציאות :

טעמי מצות

שנתקטל ביצח בל יומא ולא מצאו אלא שמאל דוחה וימין מקרבת החברתי דוקא לכך
 בל מחטצת לא (האבל)

ז
 שלא להאביל למשומר קרבן פסח שנאמר כל בן (זכר) לא יאכל
 טעם מצוה זו כיון שצדק מעליו עול מלכות שמים כפר בעיקר ולא היבשר
 ליהנות מקדושת שמים אחר שנעשה בן לגבר ולחצון שחם יוצר בל ית על בני אל חי
 ולא נתן המשחות לבא אל בתיהם לנגוף אבל בבית הנכרי ועבר ה' לנגוף לכך ובשן
 רשעים תחסר וכל בן נכר לא יאכל בו .

ח
 שלא להאביל לתישב ושכיר שנאמר תושב ושכיר לא יאכל בו טעם
 מצוה זו לפי שאכלת הקרבן זכרון ליציאת מצרים ולהאמין באלתו
 ואלו הבשר עודנו בין שיניהם לא השלימו באם נתינו שהם ערלי לב וערלי בשר ולא
 שדר יוצר בל ית המערכות בעזורים לכך בשמחתנו לא יתערב זר שדם פסח ודם
 (מלוח) באו בא' וביון הלינה פרסומי ניסא על ידי רגועב ושכיר
 לא יאכל בו .

ט
 שלא לוציא הבשר מן החבורה חוצה שנאמר לא תוציא מן הבשר חוצה טעם
 שלא ננהג באכילת הפסח קלות ראש באכילת הנפשות כיון שאבילתו
 בחבורה הוא לכפר על המכירה שהיתה בחבורה דכתיב וישכו לאכול לחם והחיצונים
 יש להם בית אחזה (בשהפנימי) נבנס בגבולם ומתחזקים וחחיצונים
 נחתו והפנימי נצחום ועלי על גבם לפיכך לא תוציא מן הבשר חוצה .

י
 שלא לשבור עצם שנאמר ועצם לא תשברו בו טעם מצוה זו חודש שחדשה תורה
 כדי שיהיו העצמות שלמים ויפחכום הבלבים הרעכים א' דגה וא' דגה וירא
 חמצריים את אלהים תשורה לבלבים ונתפרדה החבילה של הטלח והבלב ויתפרסם
 שהשה הקשר בברעי חמטה שהיה האלוה שטעו אחריו משפחת מצרים לא יוכל
 להשיע את עצם בל שכן אחרים ואני לא שברתי העצם בשיצא גם בזכות גברתם
 שנמל (בעצם) היום לפיכך ועצם לא תשברו בו .

יא
 שלא יאכל הערל מן הפסח שנאמר וכל ערל לא יאכל בו ערל שמתו אחיו מחמת
 מילה טעם מצוה זו לפי שבעוד בחות הטומאה והערלה עליו לא ידבק
 בשכינה כי רחוק מרשעי ישועה וערלת (הבלב) סגרה הדלת ועבבה הגאולה ולבסוף
 לא יחרק בלב לשינו להבי מילת זכריו ועבדיו מעבבו מלאכול קרבן שחרי קדמה מילה
 יא לקרבן ותתערבו הב' דמים ואומר לך בדמיון חיי עב כל ערל לא יאכל בו .

יב
 שלא לאביל חמץ שנאמר לא יאכל חמץ טעם מצוה זו לפי שבח המצריים דחה
 וחמץ לפיכך החמיצו וכח המצה עלה על גבם ואין בין חמץ למצה אלא
 חומץ חשערה לזבי איסור החמץ בכל שהוא משאב בכל איסורים שבתורה שיהיה
 (בבית) בבית בת בס' בנותן טעם ומפסיכות חג המצות לאלוה פסח
 למנוח שהאביל חמץ בפסח בעובד עבודה זרה שאסורו בכל שהוא ולא ידבק

לא תכלוה כולו :
 וכימוי מרפוי ראותי
 אכסוי מעשה אל כוהרם
 טלא לתת מנה לישמעלי
 בפסח והיו מפיוסיו
 אותם במענות :

ו
 ואומר לך בדמיון קיו :
 כסום להם מטעו בית
 אמו' בקדש יש להם כח
 לגרם הסקורה כי חיי
 אופטר דירתם ומד :
 הכי מטעו טעמי כסכא
 סמלאכי ערע פסח סיה
 והאכולם דוכפכי פהיה
 אסוד כחמן וכחמם לנמי
 ועמי פנות אכל כלום
 פכאו כערע כמי' מנות :

כך אמ' כוהר מפרלת
 סכלב קסה מכלם :

כ
 כיתפליי כמס רמ כל
 סאוסורין מנמדי לנקו'
 ככזית וז' מטעים מחדש
 כסלה של סכוד פסיפת
 סורדפ א' מטעי מכל גוף
 סאיל וכמבשל סכל ככלי
 א' והזרע לא סיה חוסר
 סאיל ואוכלים אותנו
 ככפלים ומין כמות לא
 כסול כפסח מדם ספר
 חים סמעי סל זיה סהיו
 סעורכי ונל סיו מכסלים
 זה סת זה :

יחזק כיון שאינה לא יאכל חמץ.

שלא יראה לך חמץ שנאמר ולא יראה לך שאורו וכו' טעם מצוה זו שטא ימצא גל סקא יפה וכו' ובזהות השאור עיבת המסית והמדיח החזיר שבכל גבוליו לא יראה כלום שדברי ביצר הרע לא יהיו נראין כמו ששנינו רואה אני את דברי אדפון לא במושבות ולא בגבולין אי יגדור עצמו במת לו וישמר מ... יו שאן זהו יתר (יסיתו) אלו אסור הקל ומואיכר הקל אל חמץ לא ינח ולא ישק ט עד שי ליכנו לשאל תחתית לכך לא יראה לך שאור.

שלא ילך האדם בשבת חוץ לעיר יתר על יב (פל) שנאמר אל יצא איש ממקומו ביום זה טעם מצוה זו לפי שהשבת קדש והלכך של שבת לא יראה כולל כך של חל אבל הוא הלכות בתורה זו שמקומו כמה דאת אמר בהך כבוד יי (מסק מ) שו כל מודים שבשבת נתנה התורה לצינך נת סף (לאדם) יתרון בנשפורה לרשכיל ולדערת בה ולא יצא איש ממקומו ביום השביעי.

שלא להאמין כאל אחר ולתת ית שמו שנאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני טעם שלא יאמר אדם הואיל והשי עשה פעולותיו על ידי שלודדו ראוי לכבודם כי עבד מלך מלך ואמר אלקים אחרים על פני כלומר לא מצד ד פומארו הנקראים אחרים ולא מצד הפהרה הנקראים אלהים רמז למלאכים כמו ראיתי אלהים פנים אל פנים ואם תחשוב שתעשה לו נחת רוח מזה דע שעל אפי ועל חסתי דעוהו אם יהיה לך אלהים אחרים על פני.

שלא יעשה הוא עז ולא יעשו לו אחרים לעבוד שנאמר לא (תעשה) לך פסל טעם מצוה זו שלא יאמר חוקא העובד עבודה זרה חייב שמכעים את יוצר כל אלא גם העושה לאחרים חייב שנאמר לא תעשה לך פסל לא תהיה פיסל ומטבע בצד הפוסאח כי האדם נברא בצלם קונו ואל תעשה (לך) כפסולי המוקדשים שהתחשבה פוסלת בהם כלומר לא תפסול את עצמך אלא תעשה לך פסל

שלא להשתחורר לעבודה זרה שנאמר לא תשרתוה להם טעם מצוה זו לפי שהשתחורר לרז מנניע קומרו לפגיה ומחשיב אורנה ואף על פי שאין עבודתה בנד כיון שהוא בעין פנים (חייב) לפי שאל קנא היא ומחוי בקירץ בעיניו שמתפעל הבעל אף על פי שאינו רואה גוף ומעשה שאם רשתחורה לרזם רתעבדם עבירה גוררת עבודה לנד לא תשתחורר להם.

שלא לעבוד עבודה זרה כדברים שדרכה לעבוד שנאמר ולא תעבד פנים מצוה זו כיון שעבד אותה בדרכה גילה דעתו שזוה לעשות לה נחרת רוח כיון שלא שנה מסעות חייב ואף על פי שביזה אותה כגון עבודת

כך כתב הרמב"ד בספר בפני כנס:

טעם ג' מעלות לכל רוח:

ש' טעם ושרת מלפתעם בקורה:

טעם וטעם וטעם וטעם קדושים כלם חוקו חקד כולל טעם:

טעם לא תעשה חסו' לאחרים:

לחטן קטום את כפי ומחול כנס:

נד' עבודות חכו' טלא כדלפי קייב:

טעמי מצות

בז
שלא

למכור אמה העבירה לאחד אחד שקנאה שנאמר לעם נברו לא ימשול
למכרה טעם מצוה זו מ'ש בבגדו בה בין שפירש טליתו עליה דומיא
דופרשת בגפיק על אמהך אין ראוי (שתלבוזה) יותר ובמדרש אמר הקב"ח
מברתי התורה לישראל והיא חבושה בארון נחגו בה כבוד שעביתם איתו מאצלי
ואם ישראל רעים ותסתלק השכינה מידים והפדה האב לא נתתיה לעם נברי לכך לא
ימשול למכרה בבגדו בה .

כט
שלא

יגרע מאמה העבירה ומבנות ישראל שאר נפשות וע' נח שנאמר שארה
בסותה ועונתה לא יגרע טעם מצוה זו בין שיערה דרי היא באשתו
ובבסוף קנייתה הם כסף קדושי ושאר נפשות ועונה שייכי גם בתורה שדדיה יהו"ף בכל
עת שיהיה בעל התורה ויכסה ויעלם פידותיה כבשים ללבושך ולקבוע עתים לתורה
משום דהפרו תורתך שכן חזין צריך לעסוק בה תמיד לכך שארה נפשות ועונתה
לא יגרע .

ל
שלא

לאכול בשר שור הנפקל שנאמר ולא יאכל את בשרו טעם מצוה זו בין
שנאמר דינו (אסר) הבל לקחת מופר השבל שמי שבא על
ידי תקלה לאחרים הוא מתועב ואסור ליהנות ממנו שכבר עלה גורלו לאבילת אחרים
שביל מי שנעשה שליח לדבר עבירה לא עץ מאכל הוא ובעל השור נקי וצד כל ית'
אומר לאדם מה אעשה לך עונך גרם ואם נתחרט וחזר וטא ועשה תשובה פוחלין לו ולא
יאכל את בשרו .

לא
לב
שלא
ושלא

לקלל אב ואם שנאמר ומקלל אביו ואמו .

להכות אב ואם שנאמר ומכה אביו ואמו מות
יומת טעמי מצות אלו לפי שהמולד
בכבוד הוריו מוליד בכבוד קולו ח'ו מצד (השותפות) ולהבי מיתת שניהם
בסקילה השווה היתוב כבוד אב ואם לכבוד המצד ואף על פי שנראה קשה שיבה הבן
את האב מכל מקום מסמיכות הפרשה משמע שנגבוהו מאביו קטן ונר גדול בגדף
נכריה ואומר לאביו ולאמו לא ראיתו ואפילו יתנו לו סימני לא האבין ולצדים נחשבו
לו ואין מוראם עליהם ואף על פי שהוא א גו מכירם מכל מקום בין שהרירו בו חייב כי
אין מיתת בלא (התראה) בשם מקום לכך מכה ומקלל אביו ואמו מרת
יומת .

לג
שלא

להחיות מבשף שנאמר מבשפה לא תחיה טעם מצוה זו לפי שמבדושין
במליא של מעלה שאין לך עשב מלמטה וכו' ובמעשה בראשית ברית
לפיניחו וזה (המבשף) שגועל על ידי התעורבות עשה מין ג' וט בלטיהם
מעשה שדים בלהפרהם מעשה בשם ב' ופי' מבדושין לשון בחישה וחלוצת כמו
בחש מעשה זית אחד שמנע פעולתו הטבעי' ממנו נשאר בחוש וזל בלא חיות אף
אתה מבשפה לא תחיה .

כ'ר אמר רבי ופסק כ'ר
זכרו מה טעם סבד
ככעכו יונא לחירות כסן
ועין מהכ' וירא ויבר כ'ל
ט'פ כיון מראש ולעב גילס
פיכני :

לכו סכל ספקוד למחף
כמחף דמי :

דמלס סותפין כאלס
סקכ'ס ולכתי ולסו :

ס'קן סמחיר וסגית
ומדית :

דע סמכמף ספוף סל
סול דכמב וסכרתי
כמפיק מדיק וסכרתי
מפילך ומככותך מקרדך

לד

שלא

כְּנִמְרָא לֹא תֹנֶה בְּדַבְרֵי וְלֹא תִשָּׂא כַּמְמוֹן :

לה לה להנות הנר צדק בדברים שנאמר וְגַר לֹא תֹנֶה וְשָׂא כַּמְמוֹן וְלֹא תִשָּׂא כַּמְמוֹן וְלֹא תִשָּׂא כַּמְמוֹן (תִּלְחַצְנוּ) טעמי מצות אלו כדי שלא יחזרו לסורם ויאטרו בל העולם ראוי להדבק באומה זו ולהבי תוספות הלאוין באלו לפי שאין להם גואל לרבות עלב גם ואחר שנתגיירו אם יחזרו לסורם אנחנו עונגלניהם (סבלנו) ומה שקשים גרים לישראל כספחת לפי שאינן בקיין בדקדוקי מצות ויש למידיים ממי שיהם גו אפכא לא תנו כדי שלא יאמרו שימצאו אינאה בחילוף הדת נמי קשים גרים שמתערבים בישראל ואין השכינה שורה אלא על משפחות מיוחדות שבישראל חזקיהם גרים לפני יוצר כל דכתיב והאבלתי כונן את בשרם לפיכך גר לא תנה ולא תלחצנו .

וְכִפְרָא לֹא תֹנֶה כְּמִמְמוֹן מִשְׁמַע סְסִי אִנּוּ תִּיבִי עַל הַגְּרֵי :

שלא לענות אלמנה ויתום שנאמר כל אלמנה ויתום לא תענון פמז בדפסיק ותני ברית בריתה להם שהם צועקים על מצניהם ונענין דכתיב שמע אשמע צעקתו ואביחם קיים ומרה כנגד מדה לא בטלה לעולם כלפי אלמנה ויתום נשיהם אלמנות ובניהם יתומים יכול אם אינו (צעק) אינו שמע רגלם דלמר צעק יצעק שמע אשמע סמור אני לשמע על ידי צעקתו לפיכך אלמנה ויתום לא תענון שאם צעק יצעק שמע אשמע .

כְּרֹחֵל הִיא כַּמְמוֹן וְכַמְמוֹן :

שלא תבצע המלה לעני ולא יצר לו כשאין לו שנאמר לא תהיה לו (בנושה) בעם מצוה זו כדי שלא ינצר הלוה וינצר ל גיים המלוה בדבריו והוי רבית שחרי אלא ברגיל להתל שלם אסר לתת לו שלום ותא לא הדיחי ליה ברשיא לטון שולשן אדנית כלומר הוא יהיה לך אדון ואהה תהיה לו עבד ואמר בפשוט מיה ואליו הוא נישא את נפשו כיון שידע שאין לו מסן ודחקו אתה מוציא את נשמתו ונוטל נפשו אם תהיה לו בנושה .

לְסוֹן תִּיבִי כְמוֹ יִטָּה לְךָ חֲלוּהָ מִעוֹכֹךְ מִיָּוֵם כִּךְ וְכֵן וְכִכְחֵתִי גַם יִתִּיבְכּוּ הַסּוֹפֵט וְכוּ' :

שלא לקלל נשיא שנאמר אלמים לא תקלל .

כֹּחַן מִשְׁמַע הָיוּ אֲבָל בַּעֲמַל מִשְׁמַע דְּחֲרִיבָה :

שלא לקלל נשיא שנאמר נשיא בעמך לא רא ר טעמי מצות אלו לפי שחדיין שדן דין אמת לאמיתו נעשה שרף להקדיש כרוך הוא במעשה בראשית ואין כבודו של מלך לקלל ש תפז ומדאפקידו רחמנא בלשן אלהים הא אשמעינן ואם מקל שחד מצוה לקללו ונשיא הוא המלך א ראש משלה של תורה ומשלא תאיר ולא אמר לא תקלל לאשמעינן דאפילו ארורח (קלה) לא דומיא דתאור דמלעם ובהיורת שיוצר כל דהיא שליט על כל מששלות ומסנו כל המצלות להבי בשנשיא בעמך לא תאיר אלהים לא תקלל ומסטיבות מליאתך ודמעך לא תאחר לנשיא בעמך לא תאיר למדו (כשהדיינים) דיינים מתקללים חתבואה מתקללת אחר שהיא מתעסק ביראת שמים על צדפי (דבלל) ומקללים אותו יענשו כלם ברעפון שחיא צער דבלל לכך אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאיר .

כֹּחַן מִשְׁמַע הָיוּ אֲבָל בַּעֲמַל מִשְׁמַע דְּחֲרִיבָה : קוּקָה : כֹּחַן בְּחַל מְכִירָה וְהַקְּכֵס בְּחַל גַּסִּים הַתְּכוּחָה : גַּוּוּ בְּקוּוּם הַעוֹלָם לְהַנִּיל עַמּוֹק מִיד עוֹטְקוּ מַטְוֵם סוֹפְטִי מִיד וַיְהִי רַעַב בְּחֶרֶץ וְכִתִּיב הַסֵּם צְבוּלִק סוֹס מְלַב חִיטִּים וְכִיטֶךְ :

שלא לתן יד בן מלוה ללוהצרכית להיות ערב או עד שנאמר לא תשימון עליו נשך טעם מצוה זו לחוברת העון לכל הנזקקים בדין עסק ביש בולם גתמשים בלא תשימון עליו נשך ומגלגלים חובה על ידי חייב וכלם יורדים לבאר שחת שבולם (כפרו) בתחית המרים וביט ולחזק האיסור הוכפל בתורה פעמים הרבה כדי שידעו וידעו על הענין שלא ישימו עליו הנחש דהנשך אם רשע ישימון עליו נשך.

שלא להקדים הבכורים לתרומה אלא הבל על הסדר שנאמר מליאתך ודמעך לא תאחר טעם מצוה זו שאם לא תוציאם על הסדר נראה אלול לכדין וכרעיב וכבדלו ולפיכך אין לערב המעשרות אלא כל א גדולתו קודמת לתרומה מעשר ראשון מעשר שני ואמר אם תתן הבכורה לבכור מדה כנגד מדה לא בשלה גם אני ארני לך הבכור בתחלת הבנים זש בכור בנך תתן לי ורמו גדול שדבקשו ודגמלו ויהיו בשום בדם לא תאחר להפיק רצון שברית ברותה היא ששערי דמעך לא תנעלו לכך מליאתך בדימעך לא תאחר.

שלא לאכול בשר טרפה שנאמר ובשר בשדה טרפה לא תאכלו טעם מצוה זו שנין שהיא גופה למות ולא תחייח יב חדש ממה היא מעכשיו אחר שיצא ממחיצתו ויהיו בשדה וטעם שבעים פריפות כנגד שבעים שרים הטורפים בית דין של (שבעים) שנה פירש של שבעים שנינים ואחר שדחה בשדה טרפה ודיונים וגשמתו של אדם פניכית לא תתח מדבר חיצוני חו לכלב תשליכון אותו האוכל שדבלים עי גפש לא ידעו שבעו ואלא בשר בשדה טרפה לא תאכלו.

שלא לשמוע א' מבעלי דין נשאך חבירו עמו שנאמר לא תשא שמע שוא טעם מצוה זו כדי שלא יכנסו באוני חדיין דברי שקר ורמו נפלא שחשמה והגוף הם שני בעלי דין והדין הוא יוצר כל ית כשבאין יחד הוא דן אותם אמנם אחר שבלוי הגוף (ונרעכל) ויבשר דחופא נשאר בעל דין א' והיא (הנשמה) ואין דנת אותה לבדה ויהיו תפיר (אדמתו) עמו והבשר והאדם הוא הבעל דין חכ' וכשהלך (הלך) ושבח הנשמה ליסודה ומקורה כסא הנבד לפיכך לא תשא שמע שוא.

שלא לקבל עדות חוטא שנאמר אל תשת ירך עם רשע טעם מצוה זו לפי שהעולם קיים על האמת וזה כיון שחוא רשע יעיד שקר ואם קבלת עדותו נעשיר במולו לידך בידו וסופך להיות עד חסם לזעיד עליו בשבע שהוא ירא אלהים וסר מרע ירך לשון שבועה תגה ירך ויתן את ידו כי בן סנהג לקיים כל דבר לך אל תשת ירך עם רשע.

שלא להדג עד שיהיו והמחייבים יתרים שנים ולא א' שנאמר ולא תהיה אחר רבים לרעות טעם מצוה זו לדקדק בדיוב טהה שמדה טובה מרובה

כוסה נקרא מלוה ולוה כמו סוכר מוכר וקוכה מלוה מדלוריותה מוכר ולוה מדרכנן כפתור

אם קורפין לו גו' דין של פכשם פכשן

מנאתו חמר כן כס' פ' סלח לך אל לכתב דכמלא מתחבלא לא יתכפ דיכא ולא קלום לאסססה ולא ארכב לבר כסכסו מילס כעלמא : מכאן ססמסקי ארכפ סמו' בארץ ישראל מוסלון לו כל פומקתי : זה סלמת כס דוסל כסל דיכא :

טעמי מצות

מרחוק על מדות פורענות להבי לזכות בכל שהוא ולחייב אחרי רבים שנמשך א' תלוי
בל העולם אחר שנדון לפי רובו ז' ש' ב'ד שהיו חורגת א' לז' שנים נקראים ב'ד רוצחין
אחרי שלא חפבו בזכותו ואם ראית רבים נגררים אחר מעשה בלתי ראוי לא תצטרך
במקום שרבים דולנים אלה עמיהם. לא רגועה אחרי רבים
מו לרעות.

שלא תלמד חובת פי שלמד זכות תחלה בדיני נפשות שנאמר לא תענה על ריב
לנשות טעם מצוה זו כדי שלא יפסק דין חיוב מיתה על ידי א' אפילו יהיה
גדול ורב להכי כתיב רב וקרי ריב בלומר על הריב לא תפסוק על ידי א' אפי' שיהיה
רב מזה וטעם בדיני נפשות מתחילין מן הצד ואמר על צד הנשיה לא רגעה את
מו דרב גדול לנשות.

שלא לחס על העני בדין שנאמר ודל לא תהדר בריבו פס'ז לפי שהעולם עומד
על הדין והחוסל בדין אפילו על הזל מחריב העולם ואתי לאערומי דל הוא
מסכן הוא נמי אל תהדרו בריבו לומר מה היה לו לעשות אחר שמרת ברעב ודוקא
דל בתורה ובמצורת אל תהדרו וחכם הנוהג בשורה חייב הדין להקדים דינו לומר
שרי לי רגראי בישא ולדפן בזכרנו במקום שאין שם חילול השם ואם הוא
מו דל לא תהדר בריבו.

שלא להפנות הדין על בעל עבירה שנאמר לא תטה משפט אכיוונך טעם מצוה זו
זו דילמא אתי לאפקורי טפי אחר שרשע גמור הוא אל תשפטהו כרשעתו
בדי שלא יסיף על חטאתו פשע כי השפטים האחרים מסורים ביד יוצר כל יר
להענישו לא בידך עכשיו הוא צדיק בדינו יקוב הדין את ההר אף על פי שהוא אביון
מו מהמצות לא תטה משפט אכיוונך.

שלא לחתוך הדין באומר שנאמר ונקי וצדיק אל תהרוג טעם מצוה זו מ' ש' כי לא
אצדיק רשע אף על פי שיצא (צדיק) מבית דינך לא אצדיקתו
אני בבירת דיני ואם יצא צדיק ואמר א' יש לי ללמד עליו חובה אין מחזירך אותו
שטרה טובה מרובה ממדת פורענות ז' ש' מנין ליוצא מב'ד חייב ואמר א' יש לי ללמד
נ עליו זכות שמחזירין אותו שנאמר ונקי וצדיק אל תהרוג.

שלא ליקח שוחד שנאמר ושוחד לא תקח טעם מצוה זו אחר שלקח השוחד
ממנו שניהם נעשו א' ואא שלא יטה בזכותו (שמעור) עיני
שכילו מהבין ולא ימצא לו חובה יאותם החכמים שפרנסתם מיטלת על הציבור
יכולין לדון ביראת שמים שבן דיני גזילות שבירושלם היו נוטלים שכרם מתרומת
נא הלשכה ואין בזה משום ושוחד לא תקח.

שלא ליטבע בשם עבודה זרה שנאמר ושם אלהים אחרים לא (תזכירו)
טעם מצוה זו לפי שהגשבע או המשביע בעבודה זרה מחשיבה וארנה צריך
לבוותה צא תאמר לו לכך לא תגידו אבל אתה חייב למחות את
שם

אם רצה ואף עב סאיכו
נדיק ס'א כנסדק כבד
ה' מ נקדסוה מדון מית;

כר חוכנו ונא ידיו כולמו
עד סאיכו ודע מה מדכ'
וכגמור קדכא סקול מכל
הל גוזל;

אכקיה קדא לסכופה
בלסון סוכרס לאסמוע'
סאיכו להזכיר לו סכופה
קויכ כ' ס' אס סכופה;

שמי מצות

טעם אבד לאבדון ואמר לא תזכירו בלשון רבים בין שתשיבועו לגוי בעבודתו ולא
שלו בין שתשבע אתה בעבודתו זרה שלו כלם באזהרת ושם אלהים אחרים
לא תזכירו.

גב

שלא להזיח אחר עבודה זרה שנאמר לא ישמע על פיך טעם מצוה זו לפי שמחטיא
את הרבים חטא הרבים תלוי בו והם גדולים מהעלה שכן שגיגו אנשי עיר
דגדגת אין להם חלק לעהב וסולא קאמר לא ישמע מפיך ואמר על פיך הא אשמעין
לא תהיה גרמא דנזיקים שיאמרו שיש לחם על ידי פיך אוזן ופח ועינים כי פח לחם
לא ידברו עינים להם ולא יראו אונים להם ולא ישמעו לכך לא ישמע על
פיך.

גב

שלא

לעלות לרגלים בלא קרבן שנאמר ולא יראי פני ריקס טעם מצוה זו כדי
שמהקטרגים יקחו (חלקם) ויתפייסו שהחולך לראות פני המלך מביא דורון
לשוערים ומנות לשוערים כדי שלא יערערו עליו בבקשו בן המלך צרכיו ונמצא מציין
רצון ואם לא חזר ריקס לכך ולא יראו פני ריקס.

גב

שלא

לשחט הפסח ועדיין החמץ קיים שנאמר לא תזבח על חמץ דם אבד
טעם מצוה זו למדו מתורה דם המל לא תזבח על חמץ זמתי שיהיה חמץ
זמתי בשחט אלא כך רל לא תשחט הפסח להקריב חמץ על החמץ ועדיין החמץ בבית
ואם תאמר ומה בזח דע שהחם הוא זבדי ואם חרץ חמץ קיים לא כך דהיה
ומעשה שאחר שנתבטל ונבלה החמץ למעלה נזבח השלה למטה לא קודם לכן גם
אתה לא תזבח על חמץ דם זמתי.

גה

שלא

להלך אמיורי קרבן פסח עד בקר שנאמר ולא ילך חלב חגי עד בקר טעם
מצוה זו לפי שענינוב זה חסרון לקרבן שמצות הקטורת סמוך לשתטרה
דכתיב ושחט והקטיר ואם לא הקטירם תבך מקטירם קודם ליגור ונפסל לפי שקרבן
שלא נקטרו אמוריו ביזמו לא הגיע התשורה לבעלה בזמנה ויש לו מקום לקטור
שכלולם חק מפת כג המלך דכתיב לחמי לאשי לאנשי חגי (חקי) לפיכך
לא ילך חלב חגי עד בקר.

גו

שלא

לאכול בשר בחלב שנאמר לא תבשל גדי בחלב אפו טעם לאסור בהנאה ולאסור
בבישול ולאסור באבלה מדלא קאמר לא תאכל בשר בחלב דמשמע בבליק
צורף ואמר לא תבשל שעדיין נשאר צורתו לפי שטוב מות שמאל דוחה וימין מקרבת
אמר שמי' אל תבלהו משהו עם הרחמים שתבשר (דין) והחלב רחמים
מדע דחודש הוא שחדשה תורה לאסור אפילו שלא בדרך הנארגו בישול גדי בחלב
אמו.

גז

שלא

להושיב עובד עבודה זרה באי שנאמר לא ישבו בארצך טעם מצוה זו
יחשיאו איתך כי הם אשר חרבו אשמה משנים קדמוניות להבעים יוצר כל
ית'בל התועבות אשר שנה שאם ישבו בארצך יעשו אתכם חסאים נמותם וימנעו

כקראו פנים חמו' דכבי
וי' סלקס :

כאלפא כחא מתמלך
סקוף כבימל :

ולאכי סוכיר גדי אפם
טבלס בתעיש :

ויסגנו מכם השופע הטוב ותקרא אתכם הארץ כמותם לכך לא יטב בארץ מן השרץ
אותך לי.

שלא להוציא בדי הארץ מתוך הטבעות שנאמר בטבעות הארץ יהיו הבדים לא
יסורו ממנו טעם מצוה זו חרב אל הבדים ונאלו אלו תח שינושבים בד בנד ומו
שהבדים לא יסורו מהארון תמיד שאם לא מצא חבר לא יחפיד שברו כמו בשנים
שנאמר ישיב בוד וידום כי נפל עליו פי יעמוד לבדו ויעפוק בתורה עם בוראו כי נפל
עליו השליך הלקח האחר על בוראו כמו והטילו אל הים דינה ויקבל שכר בשנים
בין שאין ידעו כוב ממנו כמו (טבעת) באצבע הוא היחידי האחד לשם
נפ • שמים לעולם לא יסורו ממנו .

שלא יסור החושן מעל האפוד שנאמר לא יח החושן שמו שכל ידעפידי דין
שאני הנון כאלו נפע אשרה שהחושן מכפר על משפט (מעוקל)
ואפוד מכפר על עו שנאמר ואין אפוד ותרפים לרמו זה צריך שיהיה החושן תמיד קבוע
על האפוד לייסר העוברים ולעולם גבי עונותיהם ישמעו ויראו דברותי מיבנת שיעוריה
לחיי לא יח החושן מעל האפוד .

שלא לקרוע ומעיל של בג שנאמר לא יקרע בגי שישים וזבן עוד חומה חקין
לפי סביב שלא יקרע אחר שהוא המעיל על עם קדוש לא יצא ספי דמר
מגונה אחר שהוא הקדוש והר-נמר לא יעשה פירוד וקריעה דבתיה וקרעים רגליה
נבנת השכל הארץ שחגוף לבוש הנפש והמעיל לבוש הגוף וקשורים זה בזה ראוי
שלבוש הנפש הנקרא (חלוק) דרבנן שלא יקרע .

שלא יאכל הזר מקדשי הקדשים שנאמר וכל זר לא יאכל בו טעם מצוה זו כפול
שחזרם דרע אחר בישראל בן הזרמו תרופות ישראל לרע אחר כי הם
המשרתים בתוך בית המלך הפנימיים ודיב ביתה לפי שהוא השית הקדש שאכלו כן
הקדש ימית ויאכל אותו מדה כנגד מדה לש ומתו בו כי יחללוהו עשאו ריק וחלל סן
הקדושה לכך כל זר לא יאכל בו .

שלא ילהעלות קטרת זרה במזבח הזהב שנאמר ולא תעלו עליו קטרת זרה שמי
במו שהמנות מחולקים כך המזבחות על מזבח הזהב והן מקשרים בכל
הם בערב ובבקר אמנם פנימה ודיינו לפנים מן הפרחכת לא היו מעלים שאינו מיוחד
רק להקטיר קטרת ביה בעת ידוע הורשה ליבנס שם ולא בכל ערת ואם העלתה בזה
קטורת נדבח עבר על לא תעלו עליו קטרת זרה .

שלא למשוך בשמן שעשה משה שנאמר על בשר אדם לא יסך שמי להיותם
מתברכים עי אותו השמן הנעשה באותם הבשמים במצות ח' ר' יח
בשנגז השמן והוא נוסק השולשנות ולא נמשכו מלכותם עוד וסגולתם טפחה
הבצורות הנמשכים ממאלם למעלה דאין עשב למטה שאין לו מול למעלה וכו' מלכ
בזבת הקדושה ובבשר אדם חשוב בגין מלך וכו' ועילו ולא על בשר אדם

פי' טבעת סב עת למוד
סיקוד דסונו כד למ' ס
טוב טוח פלא ימכס
וכסרס אס ילמוד ככות
טכמות ;
לזש פל' לכו ססל' חורם'
ואפוד לזקרו כו ספליך
יראת סה לזקרו ;

כל דש' חלוק כהיו
דחלוקת ססס דסד' דסו'
ר' ח ססל' ספסוק חלכל
פ' כ כלמוד ססון לו דכר
הססכב סכל חלק סמו
ססססן ססססן ;

מעמי מצות

ע

שלא ליתן שמן במנחת חוטא עני

ע

דשלא

ליתן לבונה שנאמר לא יצוק עליה שמן ולא יתן עליה לבונה פועמי מצות
אלו כמ"ש במנחות תניא רבי שמעון אומר בדין הוא שתהיה מנחת חוטא
עני פועמה שמן לבונה ונסכים כדי שלא יהא חוטא נשבר ומפני מה אינה פועה שלא
יהא קרבנו מהודר והגאון אמר חיסר הניו והריח מן החוטא כאלו יעירוהו זה לתשובה
במי שאומר לו לגנות מעשיך היה קרבנך חסר מכלם עכל בי לא נאדף לבטיל כבוד
שהשמן עולה על כל המשקים לפיכך העני החוטא שנתייסר בעני אין לו עליה אלא
ירידה לכך אמר לא יצוק עליה ולא אמר בה דהא אפילו לתוכה אסור ליתן שמן אלא

עב

שלא

לאסמעינן שאין לה עלייה לא ליצוק עליה שמן ולא ליתן עליה לבונה
לכבות אש מעל המזבח שנאמר לא תבכה טעם מצוה זו כדי שהבאים ליפרע
מן הקרבן תמורת החוטא ימצא תמיד שוחד ולא יקטרגו ועכשיו (שולחנו)
של אדם במקום מזבח ואם לא אמר עליו ד"ת אש של גיהנם שורפתי ז"ש אש של
תורה תוקד תמיד על השלחן ואם לאו לא תבכה אש של גיהנם זעום ה' יפול שם
וקדוהו שהתורה לעולה לבגדה ולחטאת ולאשם כל מים רעים שבעולם לא יוכלו
לכבות את אש האהבה אלא תמיד תוקד על המזבח לא תבכה

עג

שלא

לעשות שיירי מנהות חמץ שנאמר לא תאפה חמץ טעם מצוה זו דאין קטיגור
ונעשה סניגור אחר שהחטא נגפר על ידו והוא המערער צריך לבערו מראשית
עד בלח לא לאפותו כדי שלא יתעשה ויעמוד ימים רבים לפוקה ולאבן נגוף ובגמרא
אמרנו לדיב על האפיה לבדח לא תאפה חמץ לא תהיה גרמא דנזקין שהחמץ שחו'
וזמקטרג ירהזקן וידמלא אף נחומת חכי משמע קצת מדלא קאמר לא תעשרי חמץ
וקאמר לא תאפה חמץ

עד

שלא

תאכל מנחת בתן שנאמר כליל תהיה לא תאכל טעם מצוה זו נקרא מנחת
לשון נחת רוח נשקט ומנוחה למקטרגים שהיא (מנחת)
שלווח מתוכן גדול ליוצר בל ית לפיכך היא קדש לה וכליל הוא שתאכל מדרת
מיוחד למלך חייב גמי כליל לשון נור כלומר לבתר מלכות היא ואת לשום א' חלק
ומנע בה בולה כליל לגבוה לאחרים לא תאכל

עז

שלא

יהא במשד קטאת הנעשות בפנים שנאמר אשר יובא את דמה אל דוקדש
פנימיה טעם מצוה זו לפי שכל מה שהוא בפנים הוא קדש קדשים
אם צבנס בחיכל דרך ביאה שנאמר אשר יובא ביון שעלה לא ירד כי הדברים שנתקדשו
בפנים אין להוציאן חוץ ממחצתן גי מי יוכל ליהנות מן ההקדש או להוציאו מקדושת
חמורה לקדושה קלה אחרי אשר הובא אל הקדש פנימה

עז

שלא

לאכול פיגול שנאמר פיגול הוא טעם מצוה זו להודיע כי המחשבה עיקר כל
המעשים כי על ידו נכפר הבעל חי (בשוהב) החוטא שכל
המעשים הללו היו ראויים לתעשות בו והוא אם נסוד בני השכל עיקר

ולפי שהיה קדש
סודו מן אבן ספיר
שהוא חבולין שלחן חומר
כלו לית חילוקין
וכיון שיהא פליטה זכות

ולפי שהיה קדש
ימנה כי אם ילבוש
יסקתו אם לא ימנה
ידמה שלחן סקריב ימנה
יקרן כלל כן במב' הגאון
במנה

ואם קדש ד' כקדש
יהא על המזבח
מקדש הקדש הקדש
כבוד קדושת ודוק
וכמדת הקדש סו' כמכל
עלמיהם היו פגול

טעם מצות

ויקרא וטומאת קרי ילתיח שהמחשבה חרהור מביאו לכך לפיכך מחשבתו פוסלת
במוקדשים וטהור המחשבה הכרח לתפילה כיון שהיא במקום הקרבן שלא יגמרו
עו פניגול הוא.

אפילו כטומאת קרי
מטמא במגע ואינו
מטמא במשא :

לאכל הקדשים שנטמאו שנאמר והבשר אשר יגע בכל (טמא)
לא יאכל טעם מצוה זו לפי שבשנטמא אולא לה טורחיה שאי אפשר
שיבתם יחד ודווקא מאב וולד הטומאה ואין לאכלו אלא בטוהרה ובגוף נקי ודבשר
לרבות בא שאם שר האדם שיגע בטמא נטמא כל שכן בשר קדש שכפי ערך הקדושת
מתפעל מהטומאה הבשר אשר יגע בכל טמא.

ואכל טמא מת קדשים שנאמר והגפש אשר תגע בכל טמא ואכל מבשר
זבח השלמים טעם מצוה זו כיון שהקרבת רוחניים וקדושים רוח
בדוח לה אין ראוי לטמא לאכול מן הקדש אלא הקדוש יאכלו בקדושה ובטהרה
אף על פי שאין קשר להם ורחוקים בממרח למערב והשכל מחייב שאין הזיק לרוחני
מהגופני מכל מקום מצינו שהמאכל יורד למטה והראש נזונות מההכל העולה למעלה
לכך הגפש שנגעה בטמא לא יאכל מבשר זבח השלמים.

מכאן חזו טעם תן
טקורס :

שלא לאביל (כל) חלב וכל דם שנבל חלב וכל דם לא תאכלו טמא לפי ששניהם כוח
ואונו של יצר הרע והמאכל אמצע בין הנפ' והגו' אם המאכל עב יטמס השכל ויחלה
הגפש לכך כל חלב וכל דם לא תאכלו שהם כפרה תמורת חלבו ודמו נמצא שג' זיבל
(חלבו) ודמו ויש הפרש בין דם שהגפש יוצא בו שיוצא בקלות
והמאכל השמן יערב לגפש הכהמות להבי כל חלב וכל דם לא תאכלו.

וכל כמר אש' לנגו נתיך
קדחה כמלא יקום ממוס
דס יקום ממוס סתק
הכמר עם ססכין סתק
כו חכמים סלסור :

יצאו בהגים מן המקדש בשעת עבודה שנאמר ומפתח אהל מועד לא תצאו
טעם מצוה זו לפי שגראה זלזול וחלול שינח כחן המשרת עב דת הקדש
ויצא לעפוסק אחר שכיון שנתכהן הופרש לעבודת הקדש ואיך יתעסק בעבודת דחול
והוא צריך לכיון ולקשר העולמו ומחשבתו פנויה שם כאשר יצא יפריד ממנו המחשבת
ואיך יעלה למחשבה אם יצא לחוץ ידבר לכך מפרש אהל מועד לא תצאו
ולא תמותו.

אל תגדלו פרע כמי כח
פרע מוסר נסון מרי ס
מטל נדב ולכיתו סוף
סחור סלכת כו' ואלמנו
מתי ימותו זקנים סללו
וכו

וכנס הכהן למקדש מגדל שער כאבל שנאמר ראשיכם אל
(תפרעו) טעם מצוה זו כיון דעוז וחדות במקומו צריך
לשרת בשמחה ליוצר כל ית' בי השמחה נותנת גמר ושלימת להגיע אל הכבון וגדול
השער נאה לעבודת בעלי השער שהוא חלקם וגורלם ועיצבון בעבודה מורה שג' זין
עבודתו מלב ומגפש חו' בי לב שמח יטיב ניהא אלא כמו אנוס לכך ר' שיכר' אל
תפרעו.

כחמס במקום סתפר
קרועה סלל במקום
סתפר :

וכנס כג' למקדש קרוע בגדים שנאמר ובגדיכם לא (תפרעו) טמא
דרך בכוד ואזהרה אם ללבוש הגוף כך כל שכן ללבוש הגפש הנעשה על ידי
המצות שצריך שיהיה שלם בלי קרעים כי עלבון לגפש
כאשר

ושלא

לאמול תולעת הפירות בצאתם לאור שנאמר עד כל מרבה רגליך טעמי מצות אלו מ"ש בפסיקתא ונפמאתם במ חסר אלף מלמד שהטמא יורה מטממת ודעת ומרבה (פשטת) באדם ודיקדושה וזו טהרה משורה באדם רוח הקדש ומקרא מלא הוא אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן טימא אדם עצמו מעט מטמאין א תו חרבה שכל זמן שפירק האדם עצמו מן זו טהרה חללה עליו דהו מאי פ"ד וכשפירק מעליו על הטומאה מיד הפהירה מצאה מקום פנוי ושוכנת בקרבו והטומאה הקלה הבגה לחם שיד הטומאה החזקה ולא האמר דוקא שרצים המתהוים מזכר ומנקבה עושים רושם בגשש אבל המתהוים מעפוששים שלא גבראזו טמאיה ורביה שהם גוף קטן לא מכל מקום מטמא זה הקטן כמו הבריה הגדולה לכך לא תאכל כל שרץ הארץ ג"ל דנשקצו בכל דהשרץ והשרץ עד כל מרבה רגלים.

חקירות שמעשיו
במעשיו:

צא שלא לגלח הנתק שנאמר ואת (הגרנק) לא יגלח טעם מצוה זו שלא יורה אדם ביעוש בייסורין שהם שלוחי יוצר כל ית' וחביל להם ניר עגשו ולהעליפו מן הבריות לפען לא חשוהו אבל ראוי להתחנן לבראו ירפא מחץ מכונו ויתחרט שברוב הפצמים מיסר בגלוי כדי שיקליו העולם תוכחת וימנעו מעשות רע ואם חשב (להסתירו) על ידי גילוח מתגדל יותר לכך את הנתק לא תלח.

כקרא נתק זה הטעם
על טעם סמטעך נתק
ומקומו:

צב שלא יבא בכל עת להיבל שנאמר ולא יבא בכל עת אל הקדש טעם מצוה זו מפני תבור הברובים שמתיוחדים זה עם זה ובשעת התבור צריך צניעות גדולה לפיכך חייבן מיתה שצריך ערני צין למצוא חפץ וג' ואלו בידו שנתגבשו המקטרגים אם נבגס פעם יתירה דייב מיתה (ובני) אחת חולתו אש זרה לא נתמלא הבית עשן שלא שמו מעלה עשן ונסתבלו בשכיבה (וחזבר) עון מתן תורה לכך אל יבא בכל עת אל הקדש.

די לו מה שהסתר טעמו
סמל כי מן הראוי היה
לו לבא בסעודת כלמק
סדכר למק כרע:

צג שלא לשחוט קדשים בחוץ שנאמר איש כי ישחוט ואל פתח אהל מועד לא הביאו טעם מצוה זו לפען יביאו קרבנות לה להבין שם לבם שכפרתם שם תהיה מצויה ולא במקום אחר והמקריב חוץ דם חושב לו אחר ששפך דם הבחמה בחוץ כגד שחלקו לחיצונים זה שסמך ולא יזבחו עוד את זבחים לשעירים ובחיות שדם והבדומה הוא חלק גבוה זה שלא הביאו אל פתח אהל מועד דרג אהל הנפש (שחיותה) להיותה קרובה על גבי המזבח והוא שחטו ואל פתח אהל מועד לא הביאו.

טוים פיקר על ג' טעמים
כפלאים:
זיסון את טלתי ויאלכל
וישתינו:

שלא להתקרב אל העריות כגון נשיקה וחיבוק שנאמר את כל שאתבשרו ללא תקרבו טעם מצוה זו להרחיק מעם קדש חזימה והניאוף הגולד מן ההרדור והוא גדר נפלא ועיקר זה יהיה בדרך שמור לטיטפורת שיש בזה ביד ויזאדם לדחות מעליו החרהורים הרעים בנקל כשיסיח דעתו מהם לדבר אחר ואם

כיון שהקרבן קמים
מכפר על הקוסא מנד
הערבות דטה פערש
ישראל ואם היה כמסמ
במקו הראוי טוים מתפל'
ומכפר פכטון ט
סמך דמו לכסלה כטכס
כאלג סמך דם טלדס:

פעמי מצא

ואם (יעוררם) לא יוכל (להפרידם) מעליו אלא על ידי צער גדול הלואי ואולי להבי אסרה רגורה כל קירוב המביא לידי ערורת כל שצוה בשרו.

שלא לגלות ערות האב וחיוב שתיים שנאמר ערות אביך לא תגלה פעם מצודה זן לפי שמכוער הוא לנחוג מנהג תולדה במולידיו ולחול גדול מצד השותפות ואמר ערות אביך לא תגלה יתר על משכב זכור כי ערו ערנעד היסיד בודו שיגמרו אחר שזה ילד אחר שזה גדול שיקראוהו רשע בן רשע כדילצינן מבת כהן את אביהו צו היא מחללת לבן ערות אביך לא תגלה.

שלא לגלות ערות אמו שנאמר ערות (אבך) לא תגלה פעם מצודה זו פשוט ממי ש אבך היא אף על פי שנענש מכל מקום החרפה והבושה היא גדולה ביותר שגילה ערות המקום שיצא משם ובהיות קיום (המין) תלוי במשגל והאדם רגיל אצל קרובותיו ולבו גם בהם לבן הוצרכה התורה להזהיר ולהחמיר בעריות שמה מעליו ועבור וערות אבך לא תגלה.

שלא לגלות ערות אשת האב אפילו אינה אמו שנאמר ערות אשת אביך לא תגלה פעם מצודה זו לחוש לכבוד אביו וש ערות אביך היא והחמירה רגורה במקילה שמה זאת היא בת זוג של אביו ובני הראשונה היו ראייים לזהות מן השניה ודודי הוא נאמו ממש תרע שחרי נטלה הכבירה מראובן ותנת ליוסף ולא דאמר לבן ערות אשת אביך לא תגלה.

שלא לגלות ערות בת חבת שנאמר ערות בת בלך לא תגלה פעם מצודה זו לפי שודא בבת (עצמה) דעובר ירך אמו הוא כמיה לענק קורבה וכל שכן שלא לגלות ערות חבת שמגופי תורה הוא אם אסר בת חבת כל שכן חבת עצמה שחיה יותר חמורה דודי הוא נבא על עצמו לבן ערות בת חבת לא רגלוי כל שכן ערורת חבת.

שלא לגלות ערות אחות מאב או מאם שנאמר ערות אחותך בת אבך או בת אבך לא תגלה מולדת בית או מילדת חוץ טעם מצודה זו לפי שודא אחותו בין מן הנשואין בין מזנות כיון שחם מאב אחד או מאם אחד והאח של גידונם לצנין מבעררת ובמדי שנאמר אל רשטמאו בכל אלה ולא תקיף חרץ אתכם בעריות משמע שדמטמא עצמו בהן גדון ונענש (שיקאוהו) חרץ מולדת בית אי מילדת חוץ.

שלא לגלות ערות בת חבן שנאמר ערות בת בנך לא תגלה פעם מצודה זו שלא תאמר אחר שיוצא לשלישי לא יגיע לו ממנו בושח דע כי ערורתך הגדול שירך אביו ועובר ולחומרת העריות התחיל בהן אני ה' כלומר ענין חסר הוא ביותר ועתיד אני לפרע ממנו ותרי הוא נבא על בני שירך אביו הוא והוא תגר לזהות

שפנה היפונה להטכיש ונרז כיוסף וכיוצא ופי טו בן לים שהטכישו ינרס וכנלו סיגר סוכ מוסכע מכטן :

ואם קויתי מונח הגון קויתי מוסר לו גם לוסכ דשנו כשכפרס בו אש סיגר הרע :

אמר הנאון כי אמור ספרות נאלך כמר לחם סמנל ולמאמו להטקסן קמו כמעט וספסום סלמרה קן סמננות בבית קמיד וסול ספער קמס עב וסקמו סלו :

כך למדתו מדברי הנאון אה' הנאון בעבור סיות ונר לב סלרס כבהמות לא יתכ' נאמו כל הכקכו' ולאסר כל כמנאח עמו כבית ככל טעם :

כסער סלמד ססארן קויכ' סנות פי כתועבו סאלה וממס סלמר אל תקטי אס כססותיכס ואל תקיאו בכל אלה ולא תקיאו סארן אתכם בעריות טממע סלמטע סמנו כשרי' כידון וכעכס סיקיאו סארן

פתי מצות

לחיות הענף שורש הפך היצירה לפיכך לא תגלה כי עריתך הנח.
 לגלות ערית בת אשת האב ונאמר בערות אחותו מאשת אב לא תגלה פתעם
 מצוה זו בא זה לחייב על הבא על אחותו שתים משם בא על בת אשר
 האב ומשום אחותו לפי שאשתו כגופו וקידבת המלידים והיא בין מן האב בין מן
 האם אחר כך רוצה שהרואים מכירים האם או האב ואמרים אחותו היא
 לכך לא תגלה.

קב
 שלא
 קג
 ושלא

לגלות ערות אחות אם שנאמר ערות אחותי אביך וערות אחות אמך לא
 תגלה פתעם מצות אלנו גלה הבתוב משה ששינה ואמר בשניהם שיהיה
 משמע ששניהם גוף א' ואחותך היא שאר הגוף נמצא שאתה מגלה ערות אמך מש
 ומגלה הוא ערותך כי הגולדים משם יראו הרואים וישאלו בן מי זה העלם נשיראוהו
 עו פנים בשאר בני העריות הם יגלו חרפת הם לידים רשע בן רשע ואם תאמר שאמך
 אחרת חשיב בתוב ואמר שאר אמך היא כלומר אמך ואחותה גוף אחד הן מקצרת
 הגוף של אמך באן והשאר נשאר עם אחותה הם גוף אחד מחולקים לכך ערות אחות
 אביך וערות אחות אמך לא תגלה.

קד
 שלא
 קה
 ושלא

לגלות ערות (אחי) אביו שנאמר ערות אחי אביך לא
 תגלה.
 לגלות ערות אחי אביו שנאמר ואל אשתו לא תקרב פתעם מצות אלנו
 לפי שאחי אביו דרוי הוא כאביו ואשת אחי אביו גם כן דרוי והיא כגוף
 אביו שאשתו כגופו וחייב שתים על אחי אביו ושני קרא באשרת דוד לומר דודתך
 היא כלומר הקורבת אינה רחוקה דאשתו כגופו וש' בגם א' דודתך היא בתמיח כלומר
 אשת דוד היא אלא מלמד שהאשה כבעלה לכך ערות אחי אביך לא תגלה ולי
 תגלה ערות אחי אביך.

קו
 שלא
 קי
 ושלא

לגלות ערות (אשת) האב שנאמר ערות אשת אחיך לא תגלה
 פתעם מצוה זו אחר שאשרנו כגופו אב ערות אחיך היא וחורפיה ובין
 האחות היא להשתמש בכלי שגשתמש בו אחיו שלא במקום מצוה זו ז' אחר להם
 הקדוש ברוך הוא לישראל אסרתי לכם אשת אחי חתרתי לכם יבמה כדאי שלא ימחה
 שמו מישראל דומיא דרחל ואם אין מתה אנבי וכשאין מתה ערות אשת אחיך לא
 תגלה.

קי
 שלא
 קכ
 ושלא

לגלות ערות בלתו שנאמר אשת בנך ודיא פתעם מצוה זו לפי שכל משפחה
 ומשפחה ענף אחד למעלה וכלתו הוא הענף שנאצל מבנו כי היא בת זוגו ואם
 ישפיע אחר אצלה חו' גורם עקירת הענף מן האילן ונקרא ערוה על שם שפיעה השפיע
 שדה וגורם יבשות הענף שהוא הגוף וצריך שיכלו כל הנשמות שהם ב' צד ששמו
 גוף וזאת אשת בנך היא לא תגלה ערותה.

קכ
 שלא
 קכג
 ושלא

כ"כ דיבמות אמר רב
 פפא חייבו לאוון תפסי
 כסוקידוסין לא אהוכס
 כנסואיס ופסואס כ
 כנסואיס וכתו כי תהיון
 וא' ת אחאי אתי פתעם
 ודתי ל' ת הקמור וכדי
 לתרץ אחי מקסס אפתי
 כל סני פתעם דדתי ל' ת
 כחמר כדיוכור א' ושד
 אחאי סקס ליססס דתתי
 פתעם לומא פתעם דיכסס
 וכאפליס דתי ל' ת דערנ'
 אשת אחיך וכל' דלסכי
 כחמר כדיוכור אפתי
 לאסמעיכין דתיון סן סני
 פתעם דדתי ל' ת ופתעם
 פדויף מלא תפתעם
 סכו פתעם מלאכ' וסלאו
 מקיוס כסב ואל תפתעם
 להכו קחמר אתי פתעם
 ואף פלגב דתתי פתעם
 ודתי לא תפתעם ופתעם
 ס. עם ממוס דתתי פתעם
 קל סוא ונח חסיב לבני
 כך מפתע בתוספות כ"ק
 דבתרא וכאלפסי פיון
 פס :

קד
שלא

להעביר מורעו למולך שנגזר ומורעך לא תתן להעביר למולך פעם מצות
זו לפי שממליכו עליו מולך לשון אדנית ושולטנות דבר ליה דא ירמלך
וענמלך אלו ספרים ואמר למולך כפתח כלומר לא מלך שתועים הם לקראו מלך
ור"ל אמרו כל שאתח ממליכו עליך אפילו קיסם ואינו חייב עד שימסור מקצרת זרעו
ויניח מקצת זרעו שנאמר בני מורעו נתן להעביר למולך.

קטו
שלא

לבא על הזכר שנאמר ואת זכר לא תשכב (משכבי) אשה
פעם מצות זו לפי שכל מה שבא הקדוש ברוך הוא ברא שנים משפיע
ומקבל וזה הסתועף שנה מעשה בראשית ולא תאמר דוקא בעריות חמור לפי שמוליד
ממורים אבל זה שאינו מליד אין חשש בא הבלתי וקראו הו צבא לחייבו בסקלה שוח
גינו כגאשרת גיש שיש ליה שערות ודבוסר ולנשכב נמי אסור רחמנא
קרתן בידה ליה רתשכב גוי ליהם לא יעשו רתשובה כראוי שיעששו
במשכבי אשה.

קטו
שלא

לבא על דבהמה שנגזר ובכל בהמה לא תגדל
שכבר נז' פעם מצות זו לפי שמערב צורת קונו בצורת
בהמה ולא על גב דבהמה דנגערת במת אינח פסגה הא גשמעין שהשובב
עם הבהמה משרה עליו רוח פוטמא דופיא דבלעם שחיה בעל אתונו כדי שישרת
עליו רוח דהפופי דיהו' ו'ש רתבל דהא רתבלין של פוטמא דיהו' אם בבהמה
תתן שכבתך.

קיז
שלא

תגביא תגשח עליה בחמור שנגזר ואשה לא
תעמוד לפני בהמה לרבעו פעם מצות זו
שמשנזיה סדרי בהאשירת למינהו גף על פי שלג עשה מעשה גמקדו קרא
לשכיבה בלשון עמידה לגשמעין שאין עמידה וקיום הסת בח ואמר לרבעו שחורה
מגשה להיורת בחמור העומדת על ארבע תגליה רתבלים של עבדותה הם
שמתבלכל ומתערב זרע אדעם ס זרע בהמה שניהם נאחד אם אשה תעמוד לפני בהמה
לרבעם.

קיח
שלא

לפנות אל האלילים שנאמר אל תפגו אל האלילים פעם מצות זו שאם
אתה פונה להם אתה עושה אותם אלילים ולא תעשה להם פנים כי עתים
להם ולא יראו ואמר אל (תפגו) אל מדעתכם הרגיש יאמר אל תפגו
לאלילים ועוד גמא מורדר גמנייה דאא לאוקיסי עליה גלגא אסר גל
(תפגו) אל בשארנות פונות גל האלילים גל ידא
ה' על פניכם ור' גל גל מדערגבם לא אם במקרה תפגו גל
האלילים

קיט
שלא

לעשות עבודה זרה לאחרים שנגזר ואלוהי מסכדו ליה רתעשו ליה
פעם מצות זו לפדג
מספנות

לרכות אלהינו' סוף
לז' סכי עשבות כחמה :

פרק הקטל אהר רבו
נחמן :

כשר חלל פי' סעך
מס רבינו סכסל ססול
סכסר סכסלר בין סעך
וסכסר סאיכו כדון לנבי
סוואס לא כשר ולא
ככסר ססול איכו כלום :

וכשר פן אל תפגו אל
מדעתכם פי' כוונן סאלתס
מסתכלין כהס את קשנו
אל מדעתכם :

פעמי מצות

מסמיכות את חג המצות לשמור כלומר אם תשמור חג המצות תזכור שבאלהיהם
עשה ה' שפטים של מתנת נתנת ושל עץ נרקבת וזה טעם בחשבנו חשב לעשות
לו אלה להיות לו אמצעי לדבר בעדו אל המלך להפיק רצונו עשה לו אלה שהיה
מסך מבדיל ומסמכות למדו שהוקש עו לחמץ שאסרו במשהו ולא ידבק בידך מאומה
קב מן חחרם בשאלהי מצבה לא תעשו לכם.

שלא לאכול גוחר שנאמר ואבליו עינו ישא טעם מצוה זו לפי שהחטא הנעשה
באותו יום מקטרת עליו הוא והמצינה על אותו יום ולכן משנה לקלול
פעודתו רע בעתיו כי אם יאכלו סעדתו אחרים ולהבי לאבליו העין יקטרג
(ויפועון) על ברתיבו כשא בכידה כי נהגה מתשורת אחרים ויש
קבא ואבליו עונוישא.

קבב' שלא לבצור עוללות הכרם.
ושלא ללקט פרט הכרם שנאמר וברמך לא תעולל ופרט ברמך לא תלקט פועם
מצות אלו כדי שיתפרנסו העניים והא יוניים ורמז גדול לעוללים הלומדים
הכל שאין בו חטא הם שומרי הכרם שששחירים בניהם בתורה בבקר ובערב זש
לא (תעולל) לא תוציא העוללות מן הכרם כי הם המעמידים הכרם ופרט
ברמך לא תלקט הפרטים אגשי מעשה מכרם זה צבאות לא תהיה אתה גרמך דנוקין
שידיו נלקטים קודם זמנן בעון החרור לעני ולגר תעזב איתם שהם עניים ואיתם עושים
מצות והם חיים בזכות אגשי מעשה לפיכך הגח עוללות לעוללים ויונקים והגח
פרט לעניים כדי שיתקיים בזכות הפרטים בעלי מעשה לנך ברמך לא תעולל ופרט
קבב ברמך לא תלקט.

שלא לגנוב סמך שנאמר לא תגנבו טעם מצוה זו כשביל קיום העולם תמה אמאי
בגונב גפשות אמר תגנוב ובגניבת ממון שנתן לתשלומין אמר רגנובו
תנוד כפולה הקישיא דרישא אמר לא תעולל לא תכלה אחר כך אמר לא תגנובו לא
תבחושו הטעם ולא תגנובו ולא תשבטו משמע לרבים ומשמע ליחיד בפעמים וירבו
וחייבים הרבים להזכירם ולהפרישו כי הגנב יכחש וישבע אלף שבתות ואלו הם פגם
לכל האומות שיאמרו והגוים שהיו יודים שקרנים ונגבים לנך לא
קבב תגנובו.

שלא לבחש שנאמר לא תבחושו ושלא ישבע על הבחשה שנאמר לא תשקרו
טמא לפי שהמבוש והגשבע לשקר לא מבני אל חי הוא בני ישראל
לא ידברו בזה יאם בחש סופו לישבע והוא בייש שאמר שיוצר כל ית אנו רואים
חו ועברה גורדת עברה בחוקה ועיני יי' משוטטות בכל הארץ ודבר מניסוח דהוה
שהאמר אמת אף על פי שיתוודעו לעולם טריח ומי שאמר והשקר לעולם
פוסד כי אין לו רגלים והעולם בתקיים על האמת ופירש לא תשבטו על הבחשה הוא
לא השקרו ולא תבחושו.

אין כנסנו בו וסתוכנו

ממי פוללים ויומקים
ומדת עח וכפון לכות
כנים שקיים

פעמי מצור

קנה

שלא

לעבור על שבועת בשמי בשם ה' (לשקר) בנק גאלתי
ולא אבילתי וכן לעתיד שנאמר ולא תשבועו בשמי לשקר טעם מצוה זו אם
המזכיר שם שמים בכל מקום נעקר מן העולם כל שכן מי ששבוע לשקר ודגודר על
דעת רבים אין זה חייב מדאורייתא ביון שלא פירט (הרבים) ובערך
שבוע כתב הערוך משם רב שר שלום ורב יחזקאי גאון שאם נשבוע ב' דברות או בספר
תורה אין לו תורה לעולם ולרבינו תם תקיעת כף במקום שבועה אין לה התרה לעולם
לכך לא תשבועו בשמי לשקר .

קנו

שלא

קנו

ולא

נקח בנח ובזרוע מה שאין לנו זכות בו שנאמר לית
תגזול .

נעשו קבוצה כדרך ערמה לחזיק פסין שנאמר לא תעסיק טעם מצות אלו לפי
שהעוסק הוא עושה בתחבולה ומרמה והגזלה בזרוע שנאמר ויגזל את
החלית מיד המצרי וגזל פחית מפרוטה איתו חייב ובבשקלות בכל שח אודור המבול
נחתם גזר דינם על הגזל דסאה מלאה עונות וגזל בתוכה מקטרנת וראיתי גנשי
מעשה שבקניית דבר (מציה) אתם מדקדקים אלא מה ששיאלים פורעים וגזל עושק
דומים הם אלא כדי לחייבו בשני לאוק גזל בחטפה בהזקה ועושק שהיא ברשותו
ומעכבו והגזל ברכותיו של הקב"ה כגון נחנה ולא ברך אי לא החזיר לחבירו שלום
כלם בכלל לא תגזול ולא תעשוק .

קבץ

שלא

לאחר פעולת שניר שנאמר ולא ילין פעולת שכיר אתך עד בקר טעם
מצוה זו לפי שהקדוש ברוך הוא מוטן פרנסת ברוחיו וגזר שפועל
זה יאכל איתו היום משכירותו וזה שלא נתן לו שכירותו חלל גזרת מלך ודגזל את
הממנה על אותו יום מקדמו לפני יוצר כל ודן אותו כמי שעבר על (גזרת)
המלך ומדת לילה יערער עליו ויבקרו פנקסו ויעגש עגש נפש דכתיב כי אליו הוגז
נושא את נפשו לכך לא ילין פעולת שכיר אתך עד בקר .

קבץ

שלא

לקלל אחד מישראל בשם שנאמר לא תקלל חרש טעם מצוה זו לפי שיש
בח בדבור מצוייר במחשבת לפעול לשוב אי לרפנו ובלעם יוביא
ובאוסגית מחכים לקלל אולי יפגע ביום ובשעה ידוע שתחול במקולל כי יש ערנים
לרעה ובהתחבר כין ההבטה בזמן או (במקום) מיכן ודאגבר שם
עונו דברית ברותה לשפתיים וקללת חנם אפילו על חנם וחדבור פועל הגשמה לכך
אל תחרוש על רעה רעה לקלל (חרש .)

קל

שלא

להכשיל תם בעצה שאינה הגינה שנאמר ולפני (עור) לא
תתן מכשול טעם מצוה זו משום ואהבת לרעה כסוך מא דסאני לך
לחברך וכו' זה א תקון העולם ויישובו ולפי שלפעמים יתן עצה דמשתמע בתר אנפי
גדי שיוכל להשטט בשיתרעם וישבע של טובה נתבון והם דברים המסורים בלב
לכך ויראז מאלהך אני ה' בראתי איתו בעינים ואתה

קל

ומחה סאמר והללת אס
טס אלהיך תשכול שוכנו
רחמנא כיוכלן :
ולדבר מנוה מתירוס
קיס לן מהרכיס מהניס

מפני חכוכ מנו' ספסס
כדי סלא להכניס כלס
כיוכל אס טס אמנפי
טסה פינדד :

סכרחה ככוצר נסכר
ועוכס סאלו קיה מזמין
קיה כותן לו סכר דמד
כנגד מדה לא כסלס
לעולם :

פיון טס כעכיון כלעס
עס כלק :
פיו כלקס ואומכס :
מו ססוא עור בדכר
ס'ככניותו לא קען
סכסול :

מצות מצות

צנפא לי זקו ומה אם במקום תוכחה אי אתה רשאי להלכת פניו קו בזמן מחלוקת

קלז ואיבה שלא תשא עליו חטא .

קלח שלא ליקים שנאמר לא תקום .

ליסוד שנאמר לא תטור טעם מצות אלו שאין ראוי להתנהג עם קדש באיבה נפירה בלב (שנוט) בלבו אף על פי שגותן לו זיכר מר שיעשוהו לו נקיסה אינו משאלו כמו שלא השאלו האחר ותח שביחודו בפרהסיא אפו למחול על כבודו וזוהי חסידא כי פליק אפודיא שר ומחיל כל דמציע ליה יש לו זכר שלא היה מחול אלא צער גופו אם היה מקילו גבל כבוד התורה לא היה מחל אלא נקט ליה בליביה ויש תח שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תח ושם לא הקום ולא תטור מידי במסן דוקא ותח ראוי לקבל ציוס ומורת חסידות להעביר על מרותיו רוב הפעמים כדי שיעבירו לו על כל פשעיו ואומו למדת קלט הדין גם אתה לא תקום ולא תטור .

קמ להרביע חכמה בלאים שנאמר בהמתך לא תרביע בלאים .

קמז לזרוע בלאים שנאמר שדך לא תזרע בלאים טעם מצות אלו לפי שהצד בחכמתו צייר הכל כל א' כפי ענינו מכיון בראוי לכל דבר וענין הכל גלוי לפניו הקודם כמאחר ובתיב למיגהו שלא יתערבו חפנין ותחסר ברב (שליםותם) לכך באו לאוין הללו שלא לערב ולערב הבנות והלל ארל חקתי השמורת בהמתך לא תרביע ומטילא משמע דבכלאים מיירי אלא דא משמיען דטעמא הוא כדי שלא ישנה חקיקות הבריאה כל טין ומין לעצמו את חכמה למיגה וכל עשב לפטה יש לו מול למעלה ומכה אותו ואמר לו גדל וזה מערב המזלות לפיכך שדך לא תזרע בלאים בהמתך לא תרביע בלאים .

קמח לאכול פירות ערלה שנאמר ג' שני יהיו לכם ערלים לא יאכל פס'ו לפי שכל הג' שני הראשונים כחות השומאה שולטות באילן ונקראו ערלים והגהנה מהפחות הנולדי מתבכח והוא באלו נחנה מכה השומאה הנקרא ערלה כי הם חלקם וגוהלם וצרי להסידם ולגרשם מכרם יי צבאות ואחר הג' שנים חל על האילן קחשה ופתרה ואל תתמה על זה שכל ג' (שנים) הראשונים בתולותיה חזרות לכך ג' שנים יהיו לכם ערלים

קמט לנחש שנאמר לא תנחשו פס'ו לפי שלא ישעו בדברי שקר ויאמר שהכל מקרה ולא השגחה מאתו ית' חלילה וסמיכות איב וידעוני לאמר אל תכהניכם לומר הנהגים יודיעוך באורים ותומים מה שאתה שאל ובלעם הרשע אמר כי לא (נחש) בעקב שאפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק לכך לא תנחשו .

קנ לא עונן שנאמר לא תעוננו פס'ו לפי שמסיר בשחוננו מיצר כל ית' ואמר ויהי המשתבל בעננים ועושה אחיזת עינים ועשה מצויו בשעות ובעיניו ידועות גבל בכלל לא תעוננו כי ברצון יוצר כל ית' להטיב

לא תטור טעם מצות מצות
מכיון לירי נקמה :

כלאים כלואים ומכוערי
בבית כלל מלפני
תפקידם :

ג' דוקא חזרים חזר
ג' אינם חזרים מחזר
ראוייה טאין קיוס חסילו
כפועל הכפשה בחדם
תוך ג' שנים כ'ט כאילן
כי הדברים של סומחה
אין להם קיוס והעמדה
כלם מקרה בלתי טהור

ואת חס' בלק לקבל חס'
לדוקה באלפים סאפיל
כחם כרוך על עקבו לא
ופסיק אפי' טול כבלות
לא יטיבנו קס' על טפתי
מלך ומועבים כעת יאמר
לועקב ולישראל מה פעל
אל כפמתפלל יעיד
פעולת ה' ונבדותיו
ויזכר מלכך עס' יי' כד'
לדבר עס' כשר ודס' :

ט

טעמי מצות

להשיב או להרע הכל לפי פעליו לא בחיוב השעות ז'ש בידך עלותי להשיב לו בידך
קמד אך לא תעוננו .

קמח שלא לגלח פאת הראש שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם .
ושלא להשחית פאת זקן שנאמר ולא תשחית את פאת זקנך טעם מצות גלח
להתרחק ממנהג כומרי עז הם המשחיתים פאת זקנם (וירא)
שמים יודר שלא יעביר רתער תחת הצואר כלל לפי שפעמים משך אליו עור הפאה
אבל במספרים מותר ומי שעבר ולא שב עברה גוררת עברה ז'ש ומסכותך ארפיך
קמו לכך לא תקיפו פאת ראשכם כדי שלא תשחית פאת זקנך .

פירוש ומקור :

קמז לעשות כתובת קעקע שנאמר וכתובת קעקע טעם מצוה זו שתיה מנדיה
שלג ובימרים שרושמים שם עבודה זרה על (בשום) לפרסם
שחם עידיהם לה לקיים ותתי עונותם על עצמותם קעקע בגי' שם ואחבתנו ליוצר כל
ית היא כלב וחלומים באות ברית קדש והם עושים כתובת קעקע כדי שכתובת הפוסקת
קמו לא יתרחקו מהם (ויקעקעו) הבורה בכתובת קעקע .
קמח שלא לעשות כעשה האוב .

**למה לתת אפר מקלס
על כתובת שחם דמקו
ככתובת קעקע :
מקובלים ומקשקשין
בעונותן קמז :**

קמט לעשות מעשה הידעוני שנאמר אל תפגי אל האובות ואל יידעניום
ושלא פועם מצות אלו לפי שמקורים בטחונם מייצר כל ית כאשר עושים
השעיות בבח הפוסקת מתעוררים הפרטים ומתלבש בהן רח הפוסקת ומגידים
העתידות מקצתם מתקיים מ לפעמים ונקראים אבות לשון אבות הפוסקת אמר אל
תפגי ולא אמר אל תעשו בלוסר לא יפגי מחשבתו איהן שלא יתן לה פנים כי פגי ה'
חלקם ויש נזק בפגייה שמטמא האויר במ'ש אסור להסתבל בפגי אדם רשע וידעוני
עצם חיה ששמה ידוע משימו לתוך פיו ופודיע הדברים לאחרים ומתלבשים במתים
אידי דשניח שם ט'מאה טפי' ושם החיה קורא הירושלמי בר ג'ש דמור להגי לא תגנו
קמט לא לאובות ולא לידעונים .

קמז לעשות על במשפט שנאמר לא תעשו עול במשפט במדוד
ושלא וכו' טעם מצוה זו מפי השמועה למדו שנה המשפט לעניין המדוד נאמר
שחצושה על במדודת מחריב העולם וחמודד נקרא דין שאם בענין הדין הרי נאמר
לא רגפה משפט ודבי משמע מדקאמר לא תעשו ולא קאמר לא תשפטו משמע דבר
קמ עשיה דהיינו מודד לא תעשו עול במשפט .

קמז ללכת בחקות הגוים שנאמר ולא תלכו (בחקות) הגוים
ושלא טעם מצוה זו לפי שהגיטוסין שלהן כלן הכנות לעז שעושין סני שחוק
וחתול בשמתקבצים לעשות אונות שהיא עבדות עז אזהר קרא אפי' בהליכה משום
הרחק מעליה רדכך ואל תקרב אל פתח ביתה הכי משמע מדלא קאמר לא רתעשו
אבל חוקותי ומשפטי תשמרו ללכת בחס לקבל שגר על ההליכה ועל העשירה ולא
קמז תלכו בחוקות הגוים .

**פירוש מלא וחקק את
בנינו :**

שְׁעֵי מִצְוֹת

קנא
שלא

יִטַּמֵּא כִּהְיֶה לְמַת שֶׁנֶּאֱמַר לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמֵּא טַעַם מִצְוַה זֵי שִׁיתִּיחֵק מִשִּׁילִי
עֲלֶיךָ מִן הַטּוֹמֵאָה כִּשׁ טּוֹמֵאָה מֵת שֶׁהִפְרֵד מֵעֲלִיו צוּרַת דִּהְשִׁבֵּל גִּשְׁיָר
צְרוּעַ בְּשֵׁגֶם הוּא בִּשְׂר וְנִרְגַם לְטַמֵּא הַנְּשֻׁמָה הַיִּקְרָה בְּעוֹד שֶׁנֶּחַ בְּגוּלוֹ לְהִבִּי מִטַּמֵּא
עַל סְבִיבֵי בְּהַתְפַּשֵּׁשׁ מֵעֲלֵיו הַיּוֹד וְהַדָּר הַנְּשֻׁמָה וְאִם נִגַּע בְּצִיפּוֹת וְשִׁינִים בְּנִגְעַ בְּגוֹף
מִכָּל מְקוֹם לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמֵּא

קנב
שלא

לְשֵׁמֶשׁ כִּהְיֶה טָבֹל יוֹם בְּמִקְדָּשׁ עַד שִׁיעָרִיב שֶׁמֶשׁוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְכֹא הִשְׁמַשׁ
וְטָוֵרָר טַעַם מִצְוָה זֹו לְפִי שְׂכִיּוֹן שֶׁקָּבַל דִּינֹו יִיָּחַן לוֹ שׁוֹם רִגְזִיעָה עִמּוֹ
(הַמְּמוֹנָה) עַל אוֹתוֹ הַיּוֹם לְעִרְעֵר עֲלָיו תִּתְרַצֶּה וְנִתְפָּיִים חֻקְדוּשָׁה וְהַטְהָרָה
חֻפְפִּין עֲלָיו וְהַמְשַׁשׁ לְפָנָי קוֹנֹו אֵין רֵאוּי לְהִיָּת לֹו מְקַטְרִינִים וְלִדְהִיבִי בְּדִתְעָרֵשׁ שֶׁמֶשׁ
דְּגִלְוִיָּה הַטְהָרָה לְשֵׁמֶשׁ וְלֵאבֹוֹל בְּדִתְעָרָה אִם חֻץ בְּשֶׁרֹו בְּמִיָּם וְכֵּן וְהִשְׁמַשׁ
וְטָוֵרָר .

קנז
שלא

זִקָּח אֲבִילוֹ כִּהְיֶה הַדִּיּוֹט גְּרוּשָׁה וְאִם בָּא עֲלֶיהָ לֹוֹקָה שְׁתִּים שֶׁנֶּאֱמַר וְאִשָּׁה
גְּרוּשָׁה כֹּא־שֶׁהִטַּעַם מִצְוָה זֹו לְפִי שֶׁהִמְשִׁרַת לֹאל תִּמַּס יִתְ צִדִּק
שִׁוְהִיָּה תָמִים וְאִם נִשָּׂא גְרוּשָׁה שֶׁבָּא עֲזִיבָה עַל הָרֵאשִׁין (שִׁצְשָׁה) בְּלִי
זִמְצָא זֶה שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה שֶׁהוּא חִצִּי גוֹף וְכִבֵּר יִדְעַת מֵה אִירַע לְגִדֵּב וְאִיָּהוּ בְּעִבּוֹר שֶׁלֹא
דִּיּוֹ נִשְׁוֵאִים וְעַם זֶה מִרְגּוֹרֵץ שֶׁשְׁנֵיהֶם עִבְדוּ עִבּוֹדֵרָה יוֹם הַכִּיפּוּרִים
בְּפִנְחָם וּמִדַּת חֲסִידוֹת הִיא שֶׁלֹא (לְעִסוֹד) עַל דְּקוֹקֵי הַגִּט מֵאִשָּׁה
גְּרוּשָׁה מֵאִשָּׁה .

קנח
שלא

חֲלָלָה אֲבִילוֹ כִּהְיֶה הַדִּיּוֹט שֶׁנֶּאֱמַר אִשָּׁה זֹוֵנָה וְחֲלָלָה לֹא יִקְחוּ טַעַם מִצְוֹת אֱלֹו
הַזֹּוֹנָה שֶׁמֶא תִּמְשַׁכְּנוּ לְדַעְתָּה וְלִרְצוֹנָה וְנִמְצָא מְחַלֵּל קְדוּשַׁתִּי וְיִשׁ לְמַעֲלָדָה
בְּתוֹת מְכוֹנּוֹת לְגְרוּשָׁה וְחֲלָלָה זֹוֵנָה וְכֹאשֵׁר יִהְיֶה הַכֹּהֵן אֲחֻז כִּשְׁמִרַתָּם נִעֲשֶׂה מִיָּנָם
וְאִיבָה יִלְחַם עִמָּם וְחֵיָא עֲלָה לְחֻלְקָם וְלִגְדוּלָם וְצִדִּק לִיחַד וְלִחְבֵּר וְלִקְשֵׁר וְהוּא נִפְיֵד
וְאִם חֲלָלָה קְדוּשַׁת הַכֹּהֵנָה אֵינָה תִּנְשָׂא לְקְדוּשַׁת הַרוּצָה לְקִרְבֵּ אִשָּׁה לְבַעֲלָה וְהִיא זֹוֵנָה
שִׁישׁ לָהּ בְּעֵלִים רַבָּה וְחֲלָלָה הִיא שֶׁנִּבְעֲלָה לְפִסּוֹל לָהּ וְאִךְ תִּהְנֶה מִן הַקְּדוּשָׁה וְהִיא
לֹא שִׁמְרָה חוֹק וְנִרְיִת זֶשׁ וְכֵת אִישׁ כִּהְיֶה אִישׁ יִתִּירָה דּוֹמֵא דְאִישִׁי בְּגַ וְאִמֵּר לְאִישׁ זֶר
מִשּׁוֹם דִּהוּוֹ אִינָא הִיא לְעֵלָם תֵּאכַל דִּירוּשַׁת אֲבִיָּה הִיא קָמֵר דְּכִבֵּר נִעֲשִׂיָדָה זֹוֹרָה
דְּאִשְׁתּוֹ בְּגוֹפוֹ וְהַמְגִיִם יִהְיוּ בְּנֵי זִנּוּיִם לֹא בְּנֵי אֵל חֵי לִכְךָ לֹא יִקָּח זֹוֵנָה וְלֹא
חֲלָלָה .

קנו
שלא

לִיבָנָם בְּגַ בְּאֹחֵל הַמִּרְיָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל כָּל גִּישׁוֹרֵת מִרְיָה לֹא
יבא .

קנז
ושלא

יִטַּמֵּא לְקִרְוִבִים שֶׁנֶּאֱמַר לְאִבּוֹ וְלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמֵּא טַעַם מִצְוֹת אֱלֹו לְפִי שֶׁהַבְּגַ
הוּא מְשִׁרַת לֹאל קְדוּשַׁת בְּמִקְדָּשׁ קְדוּשַׁת לְכַפֵּר בְּעוֹד קְדוּשִׁים אֵין רֵאוּי לְחַדוֹת
לֹו עֵסֶק בְּשׁוֹמְרוֹת כָּלֵל וְאִף עַל גַּב דְּקִבְרֵי גוֹיִם אֵינָם מְשַׁמְאִים בְּאֹחֵל

סְהַמָּם הוּא הַמְקַטְרֵת
וְהַמְעַכֵּב מִיָּכֵב בְּמִקְדָּשׁ
דְּכִתִּי כִי פִיָּם וּמִנְּהַן ה' :

מֵאִיָּם יִתִּירָה קָל דְּרִיָּם
דְּפִיָּסֵל דְּלֹוֹן בְּתוּסִין
לֹאל מְכַפֵּיָה וְכִפֵּיָה
רַבָּה דְּכֵסֵר חֲלִיעֵר כִּן
מִתִּיָּח בְּתוּסָה מֵאִיָּסָה
וְלֹאל מֵאִיָּסָה שֶׁאֵינָה מֵאִיָּסָה
בְּגוֹן סְכֵלְךָ כְּפִלְסָה לְתִירָה
הִיָּם וְלִמֵּד מֵת כְּפִלְסָה
מִזֹּוֹרָה לְרִשְׁטוֹן חֻץ עַל
פִּי סְכֵלְךָ סִלְחָרְךָ נִס לֹאל
פִּסְלָה :
פִּי סֵלָה יִטַּל בְּתוּסָה :

טעמי מצות

באחל מכל מקום אם האהיל הוא עליהם נטפא וזא דמטפא פג למת (מצות)
 סתרי טעמי חזא שלא יבואו כחות השמימה לשרות עליו ויגבירו המקטרגים ועליו
 מ טל להחליש השמאל ולהגביר דמיין ועוד שמתבזה צלם אלהים ויראה שאין יתרון
 לאדם על הבעלי חיים ולכן אף על פי שמטפא כ"ג את עצמו מכל מקום מטפין הוא
 הטומאה והטהרה מתגלית וחוש ממת מצוה על כל נפשות מת לא יבא לאביו ולאמו
 קנח לא יטמא .

קנח לא יטמא .
 קנח שלא יקח כהן גדול אלמנה וגרושה
 קנח וחללה יונה שנאמר את אלה לא יקח .

ושלא יבעול אלמנה אפילו בלא קידושין שנאמר ולא יחלל ירעו פתעם מצות אלו
 ללמדך בשודיו כל האיסורין כסדרן שתתאלמן ותתגרש ותתחלל ור-תהיה
 זולת אק בא עליה כ"ג ביאה א' לוקה ד' והחזיק לוקה ג' וסמאל הוכב על ד' חיות
 שנקרא אלמנה וגרושה וחללה זונה ולפיכך קטיגור לא יעשה סניגור ואם אלו ה' ה'
 נשים מקרבים כתיב הטומאה אך הזמן הקדוש יקרב אליהן ואמר ולא (יחלל)
 ירעו לשון חלל שאותן הבנים לא בני אל חי הם לכפר על עם קדוש אלא בני זרים
 ורשעים חשוקים במת דכתיב חלל רשע נשיא ישראל לכך לא יקח אלמנה וגרושה
 קנח וחללה יונה .

קנח שלא יעבוד כהן בעל מום קבוע שנאמר איש עור או פסח או חרום או שרוע .

ושלא יעבוד כהן בעל מים עובר שנאמר גרב או ילפת או גבן או דק או תבלול
 בעינו פתעם מצות אלו משם הקריבות נא לפחתך שהח טא ר-תמור
 מנשתו אל הזמן לכלות פשע ולהתם אשם וכאשר יראהו מחוסר אבר מבזוהו ואמר מח
 יושיעני זה ונפשו תלויה בקבלת קרבנו ומדקאמר לא יקריב ולא אמר לא יבא להקריב
 אשם עינין דאפילו להושיט ולסייע לכהן המקריב אסור ז' לא יגש להקריב ומדשליח
 עזאזל בעל מום שליח לאל עליון תמים מחוגר במלאך משרת להבי לא עובר ולא קבוע
 בעל מום מכל מקום דכתיב כל אשר בו מום ער פסח חרום שרוע גרב או ילפת גבן או
 דק או תבלול בעינו .

קנח שלא יבגש בעל מום לחתול ולמזבח שנאמר אך אל הפרוכת לא יבא פתעם מצות זו
 להפריש בין מקום קדוש לקדוש ודימיני כי בעל מום חבר ופיטן שנפשו
 פגומה ובעל-ר-ת מום ומתגדל הדרת הבית בראותינו שבעל מום אינו נכנס שם
 שחסרון (והשלימות) גרם לו וכאשר ידגיש הבדל חסם בסכנת
 מים יגדל להשלים חסרון הנפש כי הוא בזה תלויא ויחזר לר-תקן עצמו כשאל
 הפרוכת לא יבא .

קנח שדג יעבוד כהן טמא שנאמר ויגזרו מקדשי בני ישראל (ישראל)
 פתעם מצוה זו לפי שאם תמצית טומאה במקדש יש

מיתורח דלאביו ולאמו
 דככלל כל כפסות מת
 סוף אלא להבי אינו
 משמח כח למת מנוס
 מסמח ומכמותם דכוור
 כפסח דמסמח לזכותם
 נכנסים ?

אלה לא יקח ולא יטלל
 אבל אש כח על חסרנו
 כדשלא טלל זרענו

לשש לו קדושת
 חבון ככנס במקדש
 נכנס ר מוחו אינו ככנס
 לכרובת :

ולא מקדשי גוים תלמד
 סחון חייבים על קדשי
 גוים חסום סיגול וכותר
 וחמר נח יחלנו את סם
 קדשי תלמד כהית
 מתקדם כקדשי בני
 ישראל :

יש לבחור הפומאז בית אחיה שם אנבר כחם לגרש התחרות ולומר ומרלו בו כי
יחללוהו מדה כנגד מדה הם המיתו הקדש לפיכך ימותו הם שישו מן דקדש חול
ומחמלא עשו ריקם וחלל כי אין השכינה שירה ברליך ירבע ית של מן מאח
ולא יאמרו שהפרשתן יהיה להן חרפה ובושה לחכי אפקיה קרא כל שון כרר שברר
הוא לחם אם דקדושה ודשורה במקום מנוחרתם נשיגורו מקדשי בני
ישראל

קסח

שלא יאכל זר תרומה שנאמר וכל זר לא (יאכל) קדש שעם
מצוה זו ובמו שחורם זרע אהרן שישראל בן דה רמו התרומות של ישראל
לזרע אהרן שהם המשרתים בחצר בית דמלך והפנימית לפיכך הוא המית קדש
ששטמו הקדש ימית אותו ואף על פי שישראל הם קדושי בני נחשבו לא יהיה העם
ככהן אלא כל זר לא יאכל קדש .

קסו

שלא

יאכל רנושבו ושכיריו של ברוך רנומיה שגמר רנושב
ברוך ושכיר לא יאכל קדש שעם מצוה זו לפי שאינם
קנין כספו של השכיר שכיר שנים ודורנושב עד דחובל וכולם לזר נחשבו
ודף מעבד כנעני שדגה כנעני (דהשוה) דברנוב קנין כספו
לילד בירנו סכנין שמשנו של אדם כנעני דהעבד כנעני שדגה קנין כספו
נקרה דמיו ביון שגופו קנוי לו אבל רנושב ברוך ושכיר לא יאכל
קדש .

קסז

שלא

תאכל והחללה רנומיה חולת ושיק שניאמר וברת
איש בוק כי רנומיה לאיש זר דהיה ברת זמרת
דקדשים לא רנומיה פי כמורם מן הקדשים לא רנומיה טעם מצוה זו
לפי שלא ששררה ברת וחק חללה קדושתה אינה ראיה שרתהגור
מסתנות דבהונתה בן שיצאתה מקדושתה יצאה מכללם ובשנכעלה לגסל לח
נשאלה מן דגב הונת דאשרנו כנעני ורמו גדול שדשמה שדגה ברת ברוך
כשתהיה בניף איש זר ששטמאה כפעולות הורות לגני יוצר כל ית היא מחסן חנשתון
למלאבים שהיא רנומיה קדשים לא תאכל .

קסח

שלא

יאכל ערל תרומה וכל שכן שגמר קדשים
זה למדו בג' שעם מצוה זו לפי שהערלה היא זרות
וכל הפומאות נולחו מהערלות תדע שאצלו כהן ביון שלא ניסול בן במיד בן
בשיג דהיה זר ביצרל זה למדו בגם נאמר רנושב ושכיר כפסח ונאמר רנושב
ושכיר ברנומיה מזה רנושב ושכיר דאמר בפסח ערל יאסור ית
רנושב ושכיר דאסור ברנומיה (ערל) יאסור בו וכל
דבר דאמר כנעני שורה כאלו כרליב מפורש ברנומיה לכן לא יאכל הערל
בתרומה .
שלא

אין אכילה מקום מכות
וכקדמי סגבול סכתוב
מדבר :

פנדל שבה לא יאכל
תרומה דכתיב קמיון
כספו ונח שכל שבה
פלינו קום כספי :

וסוף הדיו לקדשי כלם
פאין לך פומאס גדולם
חשפתל אס כן איקוואכל
פסמא קדשים :

מצות מצות

קט

שלא יאכל בהן פטא תרומה שנאמר איש מזרע אהרן והוא צרוע בתרומת הקדשים לא יאכל טעם מצוה זו לפי שנאמר שנתמש בו פוטאה שהוא הפדה שדבר לשון הרע לא ישתמש בו קדש שיאכל בו תרומה וזכרים ובעלי קריים נמשכה לכלל הפוטאה פוטאת נגעים נגע בני אדם דומיא דצרת ובהן שאכל תרומה פודהרה בפוטאה חייב מיתה לכך אינה נתנת אלא לנהנים הנוהרים לאוכל בטהרה וצרוע בתרומת הקדשים לא יאכל.

קע

שלא יאכל טבל הוא שלא הוציאו ממנו מעשר ותרומה שנאמר ולא יחללו ארץ קדשי בני ישראל אשר ירימו טעם מצוה זו שנראה בפודהו מן הקודש אחר נטילת המעשר והתרומה ובשלא הוציא נקרא טבל ואיסורו נוהג בכל שיהיה אפילו בכהנים באיסורו בן התירו שחטה א פטרת כל (הנרי) וחיה המיתה לפי שהוא המית את הקדש שחטאכילו לזר לפיכך במיתה מדה כנגד מדה היא לא ימיתו בשלא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו.

קעא

שלא לשחוט בעלי מומין לשם קרבן שנאמר לא תקריבו ארץ אלה.

קעב

ושלא להקדיש בעלי מומין למזבח שנאמר כל אשר בו מום לא תקריבו משום גל תשחט.

קעג

ושלא ליתן מים בקדשים שנאמר כל מים לא יהיה בו לא יהיה בו טעם מצות אלו שלא לבנות הקדשים וכאשר יקריב תמים וזכור שהוא בעל מום ויבא התמים לכפר על הבעל מום ובשיראה שהבעל מום פסל להקרבה ישא קל וחומר בעצמו וישתדל להסיר המומין מעליו שהחכה העלין לא יקריבהו למעלה לדבקו ביוצרו בסוד ובו דלדבק ובו תדבק ולדבקה בו ואתם הדבקים ואם יקריב הבעל מום יקל ראשו ויתאש שהרי במעשיו הטובים יוכל האדם להכשיר עצמו להיות ראוי להקרבה ולטהר האכב שהוא בעל מום להשיבו אל בנו על ידי וידוי וחרטה בדמע ושיגלה עונו וחטאו שנאמר כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים ועל ידי העינוי עם דהר שובה יבער הטמא מהבית וישא קדוש לכך לא יתנבח לה אשר יהיה בו מום וכל אשר בו מום לא תקריבו וכל מום לא יהיה בו.

קעד

שלא לזרוק דם בעלי מומין לשם קרבן שנאמר לא תקריבו משום לא תקבלו.

קעה

ושלא להקטיר בעלי מומין (מומין) שנאמר ואשה לא תתנו מהם על המזבח טעם מצות אלו שלא יטעו לומר שדם בעל מום יכפר על גפש בעל מום גפש תחת גפש ואם שניהם בעלי מומין כפרה מנין ודע שששה מומין דין באדם ובבהמה שהיא רגורתו עורת שבור הרים גרב יבלת ילפת וכל י שנים מחית אחר יב שנה מתהיח באדם מים לפי תענינו ואם אחר עכור כל אלו הגבולין ישוב וית וזה עליהם בדמע מידי זכרו פעליו וילבש שק ואמר

קעו

אל תקחם אם חטא
א' פופר' את הכר' מהרי
ען מאכל אדם פרחסון
חטה סימנה נרש מותה
לכל העולם לכך כמון
חטה פומד על לבו מל
מג אדם רוח לאה הקומ'
פונולקו ודי :

כי אין פרשון הערכות
לא בתמים מכבר מרש
מוכו :

יצע

סעמי מצות

ולא ישוב עוד לכסלה כל מעשיו הרעים הגונים להקטרה שודניות לעשו לו כבדות
וכלם מר ואהל רת לדיקטירום על גבי מנחת אדם אשר בנה שם יקריב עולותיו
ושלמיו יעלו לרצון ואם הם בעלי בסימן לא תקריבו משום לא תקבלו ואשה לא תתנו
פנים על המנחת .

קעו

שלא

לסרס אדם ולא בעלי חיים שנאמר ומצוד וכתות וכו' ובארצכם לא תעשו
פנים מצוה זו לא תהו ברה"ח לשבת יצרה וציה פרו ורבו ומלאי את הארץ
ואם (ישחיתו) בלי ההולדה איבה יפרו וירבו להניח אחריהם כי שיהלל
ליוצר בלי ית' ומדלג קאמר בארץ ויאמר בארצכם למדו בנג' בנג' לא
רתעשו וכל שבארצכם לא תעשו ואפילו כלב ונודג גם כן בחוצה לארץ דכתוש לא
תעשו .

קעו

שלא

להקריב קרבן בעל מום מיד גוי מפני יראתו שנאמר ומיד בן נבר לא
תקריבו פנים מצוה זו כדי שידעו כי לא כצירינו צורם ויבחי החבדל
שיש בין עבודת הקדש לעבודת החבל כי הבעלי מן שלנו בשמים לעבודתם לפי
שכלם בעלי מן הקרבן והעובד והנעבד אבל האל תמים דדנו לקבל קרבן תמים
מיד תמים לבפר על תמימים ואף על פי שהתפלל שלמה המלך שירגמל קרבן חכן
גבר ויוזיה דנפתן כדי שיתפרסם שהשכינה שורח שם ויש ארזים ובישראל מכל
מין בעל מום מיד כל בן נבר לא תקריבו .

קעו

שלא

לשחט אותו ואת בנו ביום אחד שנאמר אותו ואת בנו לא תשחטו ביום
אחד פנים מצוה זו שלא לבלות האילן וענפי יחד כדי שלא יעקר חסין מן
העולם וממה שהא רת רתא ושירגא נראה דפסק דאין ח ששין לזרע דזאב ורמו
גדול שלא להזכיר מני רת יוסף בכור שור שח פזירח ישראל ששניהם
מזומנים להושיע את ישראל בית יעקב אש ובית יוסף להבח ביום א' ירחה שניהם
וא יקים את חבורו ממה שאמר א ת: נראה שדמם נח עלי תובע עליון האבזריות של
איתו וא' בני אם ישחטו ביום אחד .

קעו

שלא

להתיר בקרבן התודה עד למחרת שנאמר ולא רת תירו ממנו עד בקר
פנים מצוה זו לפי שבכל יום יש מסנה על תפקידו ואין ראוי להניח
מת שירלו לאחר שגראה במזמנו על השירים ודקדוק הפניות י ביחו ואל תתמה אידך
יבפר דבח על אדם הח טא טוביה חטא וזיגוד מנגיד מ' כדמעיתת שפיר את מסבח
דעדיף מיניה שיש לה השבלה להשמר מסכנה ופח תים והחוטא לא שת לבו לניהנמ
וחה פרע כמעט כל הח בוישראל (ערבים) זהלזה ולו ג' אץ נפרח אלא
בקרבן תמים לכך לא תותרו ממנו עד בקר .

קעו

שלא

לעשות מלאכה בחג שבועות שנאמר כל מלאכת עבודה לא תעשו
פנים מצוה זו לפי שהוא יום קבלת ה' נורה צידך לעסוק בדת
ולבור החרדות והק לית: והברקים הבל להרעיד חבן אדם להזות צית בקים

והטעם זה אין מקבלין
מקלני מן הבני לפי שמהן
סיון קרכין תמודין וכתו'
לא תקריבו למס לסיכס
מכל אש ופל כרסך לחם
תמודין הם ספרי :

כאן גילה אמוקות טעם
הקרבן לירשו ומכירת
דמם פזורה יסרל ואלתר
כוכל ויש כפדת וסר :

שעמי מצות

מקרים התורה חמצות ואם מתעסק במלאכה איה קדושתו חול הוא לכך כל מלאכה
קפא עבודה לא תעשו .

שלא לחלל השם שנאמר ולא תחללו את שם קדשי שעם מצוה זו שאף על פי
שיוצר כל ית' ויתר על עבודה זרה לא ויתר על החלול וכלם תולים
וביתח ממרסת ותקנתו שיקדש במקום שחלל שנאמר לא תחללו ונקדשתי אם חללת
(קדש) וכל דבר הנר' לאחריט פועל בלתי חנון אפילו בכל דהוא נקרא
חלול ה' לאדם חשוב שמא חו' ילמדו מסנו ואם חלול ה' בכלל מהצד על מחצו
מביעת וע' גשו הגדול תשביל מזה שהוא אל חי ומלך עולם ית' לכך אמר ולא תחללו
את שם קדשי .

קפג לעשות מלאכה ביום ראשון של פסח

ושלא לעשות מלאכה בשביעי שנאמר בהם כל מלאכה עבודה לא תעשו שעם מצות
אלו לפי שביום ראשון אכלנו אלהי מצרים קלוי באש ונעשו אלמים ועורים
ונדמים ובהם שביעי נקרא הים וישראל עברו ביבשה ומצרים טובעו בים סוף ואם
יצא מלאכה יסוח דעת מהניסים ונתחייבנו לכפר ולהגיד שקנים יוצר כל ית' לבנים
מח שגדר לאבנה בית מצרים ובית וים ראשון ושביעי קשורים זה בזה שחשבו
שעל צפון נשאר מאלה מצרים (החוק) ובתקפ' והוא וכל אלהי מצרים
לאדם רגוע נחשו ובים ראשון מפיח ברזם ולפי שהשליכו הילדים
בים גלום לכך טובע בים סוף וארזם לזרון ברזן וכן כל מלאכה עבודה
לא תעשו .

קפז לאכול מתבואת חדש קודם הקרבת העומר .
קפח ושלא לאכול קלי .

ושלא לאכול ברמל שנאמר ולחם קלי וברמל לא תאכלו שעם מצוה זו לאו כד
שלא תהיה פתחן פה למדת הדין לקטרג אם יקדים ליהנות קודם שתטול
ודא (חלקה) ופעם מניעת אבילת החדש עד התחלת זמן ספירת
החמשים להשריש אמונה חזקה שלא חדש יוצר כל ית' עולמו אלא בשביל התורה
שעתידין ישראל לקבל לסיף החמשים ולפיכך החדש קשור עמו ואמר הקלי והברמל
שלא נתבשלו כל צרכן ורמו נפלא שלא תהיה שום הרחור על הקדם ת אלא
חדש מחודש מיוצר כל ית' וצוה שלא יאכלו עד (עצם) היום
דהוה לחוררת שלא נגמר להרנאמת אצלם חודש העולם עד עצומו של יום זה
וזה טעם איסור החמץ בכל שיהוה הקדמות לכך אסור לאכול לחם
וקלי וברמל .

קפח ושלא לקצר כל השדה

קפח ושלא לקטף השבילים שנפלו בעת קצירת שנאמר לא תכלה פאת שדה בקוצרה
ולקט קצירה לא תלקט טמא לפי שרהפי ה' ית' על בריותיו

לא יומסור פתחו על מכ' שישנו לו גם סוף שגסין לו גם ולאס חסר שגמו על חמת סוף ישנו לו גם סוסין לו גם דכתיב וכן לא נכנסת לקם גם :

כמגדול וכפל כפון סמיון יוסף כל הכסף טקבן משתבואה סמכר סם כל גדולת מנרים :

חדש דלחכי קטורתה בלילה ומשורים ספרת כטו על ראש רשעי וחול ולכך הונח קנוס לפיוס המוסרנים : כעס היום הזה ינאו כל נבואת ספי ממנרי :

שעמי מצות

צריותיו כמו שהיא השביעם כל טוב בך הם ישביעו הרעבים והמדה שצריך לו ה' ית'
 ימדוד לבריותיו והפאה אחד (מס) מדרבנן שגן היתר אין לה שיעור הלקט לל קטי'
 ונתנו לקט שבחה ופאה באמצע הרגלים פסח ועצרת מכאן ולה ויום הכיפורים כנגד
 למדך שמעלה עליו הכתיב כאלו בנה ב"ה והקריב קרבן ת בתוכו אם לא תכלה פאת
 קפט שרך בקוצרך ולקט קצירך לא תלקט .

לעשות מלאכה בראש השנה שנאמר כל מלאכת עבודה לא תעשי טעם
 מצוה זו לפי שהוא יום דין ואיכה יחרד לבו שמא לא יצא לגור משפטו
 ויהיה עוסק במלאכתו ודומקטרג עוסק במלאכתו להלשין עבד גל אדוניו
 (ותקיעת) שופר להחריד ולהעיר הישנים שנאמר הדין בימי החשיפות
 וצריך ליתן אל לבו לתקן את אשר עות (בשובע) שמחות לכך כל מלאכת
 קצ עבודה לא תעשו .

לעשות מלאכה בעשור שנאמר כל מלאכת עבודה לא
 תעשו .

בו שנאמר כי כל הנפש אשר לא תענוח טעם מצוה
 אלו לפי שהעינוי הכנה לשלימות ההכנעה והשכרון והמאכל מסך מבדל
 ואיך בכרם מלא ישאל הכפרה וצריך להתדות בדמץ ולהשכר ולהכנע ונפשו נבונה
 מטונפת ושכלו מעורבב ואם יתעסק במלאכתו לא ישים אל לבו התשובה וחיו
 תלויים בה וצריכים להדמות למלאכי השרת ומלאכי השרת אתם עושים מלאכה
 ואינם אוכלים והיות יום זה מקודש עם התשובה מקדם מסיגל לקבלת הסליחה
 והכפרה והפאה וקבלת מערבבין עשיתנותיו מלהתודות ולבכירת על עונותיו
 אדם לא שכל הנפש התענוג וכל מלאכת עבודה לא
 תעשו .

לעשות מלאכה ביום ראשון של סוכות .
 לעשות מלאכה בח' של סוכות שנאמר כל מלאכת עבודה לא תעשו
 טעם בצות אלו לפי כשיחיד פגוי ממלאכה ישא ויתן בעניינא דזמא וזכרון
 הנסים לא השתכח ולא תמוש מלבינו כי מי שיש לו (אושפזין) ואכסנאין נבבדים
 חשבים אין ראוי לו להתעסק במלאכה אלא להשתדל לכבדם כראוי ויום הח' נקרא
 עצרת לפי שנעצרו המקטרגים שהיו ממתנים ברה וי"ה ובחתימה רבה לערער עתה
 עי' הלולב גחו שקטוש מליך ומביא לעצור טללים רעים מעלה ומוריד (לעצור)
 דוחות רעות ולכן ראוי שתהיו נעצרים עמי ואתם בטוחים שהרי הייתם חוסים בצל
 סיבתי אם כראשון ושמיני כל מלאכת עבודה לא תעשו .

לנקוב את ה' שנאמר ונקב שם יי' מות יומת טמ' לפי שזה דחוקב הוא
 המפרש ויקוב חור (בהלתו) ויקוב את ה' בגון יבה יוסי את יוסי אמר יבה
 משום דפסיד ליה ואיש כי יבה
 ולא

סבל סאיסורין בטלון
 כגל ס :

סכתון זכרון תרופה :

אלו סכנה ימים סכין
 ר"ה ל"ס :

ככותם סגם וכבר עינית
 להקל ולס להקטין :

כס' ה' סכאי סוכות
 לראות הסכה ומכרכים
 אותו חס כתן מפתו
 לל :

דומיא דענת דמתן
 תורה ימי דין לג כפומד
 ואחר כך פנת כן ר"ס
 ימי דין ואח' כ פנת :
 עסה חור כד' של סוכ
 כגד הפליון וכסאר סוכ
 זכו כי המסרה :

טעמי מצות

ולא הזכיר שם אחר לפי ששם ההויה בנקודת אלהים עולה יוסי ולהכי מבנים הקללת קצה כלפי אחר לפי שהוא מפרש ונוקב שם ה' מות יומת .

קצו שלא לעבוד אילן בשביעית שנאמר שדך לא תזרע .

ושלא לעבד אדמה בשביעית שנאמר וכרמך לא תזמור טעם מצות אלו לעקור

ולשרש מרעה גינו הקדמות ולאמת בנפשתינו אמרנו חידוש העולם

בשני עדים ישראל בשבתת השבת לפי שנח ביום השביעי והאדמה תעיד על חידוש

העולם שלא יזריעוהו בזו ושבתת האילנות והברמים מורה פרסם חידוש העולם יען

הם גידוהו מן הארץ נראים לעין כל מרחוק ויתנו אל לבם הטעם והסבה למדה אינו

נעבד בשנה הז' שבת לה' כמש' בשבת (בראשית) שהוא מאמר

חידוש העולם כך שביעית מאמת חידוש העולם שכן אמרנו מ' נין שיש ובז שדך

לא תזרע וכרמך לא תזמור .

קצו לקצור אילן שרצה צמחה הארץ בשביעית שנאמר את ספיח קצירך

לא תקצור .

ושלא לאסוף פירות שביעית כשגמר השנים שנאמר ואת ענבי גזירך לא תבצר

טעם מצות אלו כדי שגדע שהכל ליוצר כל ית ואין לו בפירות הללו יתרון

על השאר ושם בעד ואדון פקע מיניה בשנה הז' והכל (הפקר) לזכרון

שלא יעלה בדעתנו שום חזקה של קדיש' בע' לא אלא הכל מחדש מיוצר כל ית ועל

ידי שני מותר ז' אין קוצין במקץ אלא בחרכה ואין ד' רבין בנת אלא בעריבה ספיח

היא העולה מאליו ואף על פי שהם משנה הששי כהן שצמחו כז' אסורין כדי שלא ילך

ויזרע ויגמר ספיחן הם לפיכך ספיח קצירך לא תקצור וענבי גזירך לא

תבצר .

קצו לעבד בשנת היובל אילן ולא אדמה שנאמר לא תזרעו ושלא יקצור בו

ספיחים שנאמר לא תקצרו את ספיחיה ושלא לאסוף שגמר ולא

תבצרו את גזיריה טמא שנאמר בלי עמל ויגיעה אמונה שלעתיד לכא ער' דוח

או להוציא גלוסקאות וכלי מלת והעושה עבודה בשביעית כפר בחידוש העולם ועתיד

יוצר כל ית לח' ע' למ' שש' של' התחתינים בשלה לגמרי לער' ניד כבר החילוח

ואדם (אין) לעבוד את האדם ז' שבת ושמיטה ויובל סעידים על חידוש

העולם וגלות בא לעולם על שמיטת הארץ וכמו ששל' ש' קשר א' כד יוצר כל ית'

וירושלם וישראל קשר א' לא ר' ולסימן ג' יודין ב' ש' נקרא על עירך ועל עמך

ש' ש' ויב' רמז לשתא אלפי שנה הוי עלמא וחד חרוב ואם יבא הג' אל היום

נקרא עליו תגר שמחינו כימות עינתנו שמה טובה כרובה על מדת צדענות על אחד

חמשה מאית ולפי שלקינו שבע כחטאתינו ע' יהיה הטוב כד בתוספת איר החמ' ש

שבעתים וכשיבדאו השמים החדשים מהח' ויג' המתחדשים בר' ר' לא ימ' וזו

תג עתם אלא יאחרו כדי להאריך הטוב ולא לקצר לכך לא תקצרו את

תלם סכתוב הטעם
משום יבא כיום סמכינו
לא משום סכתוב סכת
סקרקע :

כיום פרק מקו' סכתנו
אמר רבי עקיבא סן לא
כורע ולא כאסף את
תכולתינו מאמר טאין
זורעין מהיכן אומסין
מכאן סמסמין אסורין
בטכועית :

ז' פי' ומד חרוב ואם
כתן לך ס' עיכו לראות
תמנא בראשית התורם
מבואר מידום העולם :
ז' בראשית ברא' להים
את הסמי' הארץ אח' כ'
חרוב דקינו מוסך ואח'
כך מדטו מאמר יבו אור
ויסו אור :

שעמי מצות

את ספיחיה ולא תבצרו את נזיריה .

שלא

להונות לחבירו בדברים שנאמר ולא תונז איש את עמיתו טעם מצוה זו לפי שאנאות ממון נתנה להשבין משאב באנאות דברים לפי שדין עמיתך בתורה ובמצות אתה מוחזר עליו ויראת מאלהיך שכל הצדק מאונאות (דברים) נענה מיד ומאן דסאגו שומעניה שרי לבזוי בן גייה בן שפחה פי' אחר גערה שבתה ואי עבר אדרבנן שרי למקרייה עבריינא אבל לא תונז איש ארתי רב עמיתו .

למון תואכה ורמאות ואמר מלהוכיח כתבונן זקם דברים המסורים ללב לכך ויראת :

שלא להונות לחבירו במקח שנאמר אל תונז איש את אחיו טעם מצוה זו אחר שהוא אחיך אל תונזו ואת כבר נתרצה ונתפייס לכך אמר אחיך היא ולפי זה ובבדי שיראה לתגר או לקרובו חוזר איש את עמיתו ויראת סופי תיבות שתות פחות משרות קנה לוקח ומחזיר אינאה יתר משתות בטל מקח ומה (שרמה) יעקב לעשו משום דשופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון ואי כאן משום אל רב תינו איש את עמיתו .

ס' ה' הונך ועקב אכזב טהיה דנמתו של אדם הראשון לקחת סכרנות בערמה ספק הקללות טקבל אדם הראשון פי הכח דוק ותשכחן סבל זכוון כפסוקים :

שלא ימכר שדה באי לצמיתות שנאמר והארץ לא תמכר לצמיתות טעם מצוה זו כי לי הארץ ואיך ימכור האדם מה שאינו שלו ואף על פי שנתרצה המוכר מכל מקום עברו על הורמנא דמלכא ואת כבר החזיק בה דהמוכר והיא שלו ויכול למכרה חזקה בטעות היא כי גרים ותושבים אתם עמרי לפי שאני חי וקיים לעד ואתם הווים ונפסדים עמדי כלומר בערבי אתם גרים בערככם אתם תושבים מ' מה והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי הארץ .

שלא ימכר מגרש הלויים ושדותיהם שנאמר ושדה מגרש עריהם לא ימכר טעם מצוה זו לפי שלא זכה לו בנחלה עם ישראל לכך לא ימכר כי ה' ית הו'א נחלתם וחלקם שנאמר אני חלקך ונחלתך לקחת מיסר והשכל לכל מי שגדו דוחו לעמוד לשרת לפני ה' פירק מעליו הנאות זה העולם וחשבונות בני אדם ואזי נתקדש קדש קדשים בשמירת המצות בדקדוק והחזיק בנחלתו ונקרא גוי קדוש גוי למעלת רב שדה מגרש עריהם לא ימכר .

הרמב"ם ס' רל"ו לוס מפני לא תשיך לחסוך פי' לא תאן :

שלא להלוות ברבית שנאמר את כספך לא תתן לו בנשך טעם מצוה זו מדאפקיה רחמנא בלשון נשיכה כשמע דדמי לנשיבת גחש לאט לאט עד שמגיע ללב כך הרבית הולך ומתרבה עד שניגע הארס בלבו ולהכי (לוח) ומלוח וערב וסופר ועז וסרסיר בלם ככלל לא תשימון עליו נשך ומשום לפני עור לא תרתן מבשול ולא תאמר דדמי לגזל שאם מחל מחול שזה לעולם עובר לכך כספך לא תתן לו בנשך .

תדע שהרי סכד עכר אכזב אוכל בתרומה ועכר כסעני אוכל דממונו של אדם כגופו :

שלא לעבוד בעבד עברי עבודת עבד שנאמר לא תעבוד בו עבודת עבד טמ' לפי שהוא עבד ליוצר כל יתכי לי בני ישראל עבדים ואיך (ישמעאל) בעבד עבדים ולטעם היות עם קדוש מסחבב מקור

טעמי מחות

פקד הקדושה לפיכך גם הגופו לא יהיו משועבדות זולת ליוצר כל יול אכל משעבדו
 ח כמו שמשעבד השכיר והתושב ולא תעבד בו עבודת עבד.

שלא ימכור אותו בשאר העבדים בסמטא ועל אכן המקח שנאמר לא ימכרו
 מסבת עבד טעם מצוה זו לפי שהם בני אל חי ית' ואיך ימכרו כמו
 הזבוענים שנתקללו ונמשלו כבהמות ובשכיל מכירת (יוסף) שבטלודו
 מלקיים התורה שהיא נב' אותיות לכן גלינו כל שבט בשני שביעיות והינו גלף
 (רמקם) הוציאו מידם רדו של מצרים נשאו גלף של
 האמורים בדניאל כלל העולה בני אל חי ית' בני חורין הם ולא ימכרו ממכרת
 ח עבד.

שלא לעבוד איתו בפרך שנאמר לא ירדנו בפרך טעם מצוה זו כדי שלא ישלש
 עליו אדון זה שכבר יש לו אדון אחר לא ירדנו ויורידנו עד עפר וישתעבד בו
 לחבשים וירוששה לעם קדוש להשתעבד בתורה ובמצות ואם בארת לראות הוציאו
 (דפרך) מצרים עבודת האנשים לנשים ועבודת הנשים לאנשי עבודת
 וח לילה ליום ועבודת יום ללילה זהו לא ירדנו בפרך.

שלא ליתן אכן משבית לחשתחות עליה שנאמר ואכן משבית לא תתנו בארצכם
 טעם מצוה זו כדי שלא יתגאו לפנינו עבודת הבופרי ונמשך אחרי מעשיהם
 חכ ושלום טעם זה בתי כנפיות הרצופות באכנים מבסין אותם במחצלאית כדי שלא
 להשתחות על האכנים גזרה משום אכן (משבית) אכנים מצויירות
 ואבני גזית פטרדות בכלל וממה שתא סנידא משמע דבפשיטות ידים ורנלים נסקל
 רפ בהתראת ואכן משבית לא תתנו בארצכם.

שלא להמיר הקדש שנאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותו טעם מצוה זו כיון שחל
 עליו הקדושה לא ירד וכיון שיוצר כל ית' אינו ממיר א רתנו באומות
 גאחרת גב גנו לא נמיר אותו וחס ושלום גאם עבר ודמיר ודודה הוא
 ותמורתו יהיה קדש כמו שחקדוש טעון (שריפה) ואם יחרף
 לעז דמו מידו ידרש שגם רעה לעצמו אלא יאמר תורתני אני שומר ולא יחליפנו ולא
 רי ולא ימיר אותו.

שלא לשנות הקדשים מעולה לאשם ומאשם להטאת שנאמר לא יקדיש גאיש
 אותו טעם מצוה זו לפי שהמלך חלק מנותיו לעבדיו כמו שאמר ארת
 קרבנו לחמי לאנשי וכלם גחלקים למשמרות לאלפים ולרבבות אב ביק שדוקודשו
 להטאת נבו בה בני (משמרתה) משלחן גבוה ואיך יוכל לחלוק מנת
 ריא פת בג המלך לכך לא יקדיש איש אותו.

שלא לגאול מעשר בהמה שנאמר לא יגאל טעם מצוה זו לפי שצריך לקרב על
 גבי המזבח דמו ואים ריו והבשר נאכל לבעלים ואם הוא תם אסור לגאול
 ולמכרו הוציאו דבבור תם שאינו נמכר והבכור

ואם

לקה יוסף לפי מעכטא
 פל ידו :

הסתור הסתור פולס
 כחשכון דלחיל חמרי
 שחבס אלף טלם מחות
 טלמי וטס ודפ טחשכון
 טלמי ביהא טנ' אלף תנ' ס
 ולכו טוס כאלף תנ' ד :

תא בקפיו עבודה
 טחמכ לת גושו כחכוריו
 טחטכדו :

אכס מבגור מלסון טכו
 טכחכן חנו יר נורת
 מרכנול טכן חכמי כותא
 טיו פוכדים לכרנל טכוא
 סתערנול :

זה טעם מרים סאכוסו'

ונכן סתנן דקדוק
 גמכות כמו פסכוכו ותג
 טככד פמה :

פתי מצות

הימעשר קדשים קלים והעשירי יתן לו גאולה לא במקום
והעשירי ורתך חומרת ירושלם שהיא עשירית ובמקום אחר לא
יגאל .

ריב שלא ימכר שדה החרים

ולא יגאל שנאמר לא ימכר ולא יגאל טעם מצות אלו לפי שבחר ה' ביראאל לחלק
ולגורלו ולכן ברבתו ונעמו תמיד ישכון באהליהם ולפיכך כאשר יחרים אדם
שדהו צונו שנדע שאין בדינו כח להשיג גבול ולתת המקולל במכורך לכך לא ימכר
ולא יגאל כיון שיצא (מרשותם) זכו בהנים בו כי שם ציה ה את הברכה
ואא להוציא חפץ מרשות המכורך לרשות אחר כיון שהם חלק ה לכך נתן לכהנים
ודיהם עושים בתם חפצים ואין להם צדון לעולם שנאמר לא
ריח ימכר ולא יגאל .

רמו שלא ליתן שמן במנחת סוטה .

ולשלא ליתן עליה לבונה שנאמר לא יצוק עליה שמן ולא יתן עליה לבונה טעם
מצות אלו לפי שיצא עליה דעו שעשתה מעשה ברהמרו עב קרבנה
(שעורים) והיא כבלי חרש הגשבר שתשוב אל העפר והשמן מאיד והיא עשתה
מעשה בחושך לחכי שמן מראשה יחסר ול ונה רמו אם יהיו הפאיכס בשנים בשלג
לבנינו ווי ריחה גודף כיון שקנא לה בעלה ולא עשתה מעשה גבעת הלבונה שפירשה
מצניעותן לכך בכד והדר רחקה מנה ומעשיה שחורים וחשוכים עד יצא לאור
ריו משפטה ובדי שלא יהיה חושב שכר לא יצוק עליה שמן ולא יתן עלי לבונה .
שלא יכנס סמא לעזרת מחנה שכנה שנאמר ולא יטמאו את מחניהם טעם מצות
זו להרחיק הטומאה מפני הקדושה כדי שלא יתרחק ויזקקו שדה מפני
הטומאה דתרי קלי לא משתמעי תדע שכל הפעון ביאת מים מן התורה חייב על ביאת
המקדש אם נכנס קוד' טבילה והערב שמש שעי הטבילה (הלכה) הטומאה הערב
ריו שמש כדי שיעבור שלטנות הממונה על אותו יום לכך לא יטמאו את מחניהם .

שלא ישתנה הנזיר יין . ריח

ריש ושלא יאכל ענבים לחים .

רכ ושלא יאכל צמוקים .

רכא ושלא יאכל חרצנים .

ושלא יאכל גזם שנאמר וכל משרת ענבים ישתח וענבים לחים ויבשים ומחרצנים
ועד וגלא יאכל טמא גילה הכתוב במ' ש כי יפלא כלומר דבר פלא דהוא
שאם הכהן קדוש הוא מטעם היותו מזרע אהרן משאכ הנזיר ועבד נזר גלוי על
ראשו נמצא קדושת הישראלי למעלה ממנו כאשר הסכי' לשעכד יצרו חרע לחכניעו
ליצר ויטוב ודרי קיים כל התורה בלה שהם (כתר) עשה ה' לך
תנוז אלהיו על ראשו של זה שדג'יש

הרי הוא בדבר מן
ואכוד ואין מדיון להכיר
וכשיכא לרשות המכור
מתכרך :

למי מספר מתחולל על
רחם רמעים וקול :

מכשפה כרוח חלמה
לסכו כח' סלס כסדר
לרכעים יום סיניס :

תיבות שפרת הדברות
קס כתר לרעון קרלי
מנות ומכפה מנות כנו
כס כ"כ סנחון רכיו
מפזיק :

טעמי מצות

והבדיל עצמו מכל הנאות העולם וכשתדל להשלים גפשו השכלית על ידי השתעבד לה בהומית ודקדוק האזהרה לפי שהיין מדרגת הדין וההכפיה בדעונו להתרחק ממנה ולהתקרב אל הרחמים להבי קדושתו רבה בהניחו מלאכת הבירת והשדה ונתן את עציו ואת אבניו ויבנה לו בית חדש לשם ה' ויתחזק בפרישות אחרי שגזר אלהיו על ראשו והוא דמצי מצער נפשיה דאי לא מצי מצער (חטא) על הגפוש באשר יחליש גופו יותר מן הראוי ללא צורך אי אין נח בנשמה לדישפיע בגוף חקה נשמה שנתתי בך החייה ולא ימיתנה בסיגופים שאינו יכול לסובלן כי הגוף בלי גפוש ואין אומן בלא כלים ואין ראוי לרדוף הקצוות אחר שהאמצעי שלם והיין ממוקף הדעת להבי כל שבהן ריח דין לא יאכל ולמ'ד עץ שאכל אדם הראשון נפן היח אסר לנצר כל אשר יצא מגפן היין משרת ענבים לחם ויבשים מחרצנים ועד זג לא רב

דלות סלבתא כר' לער
 סקטר ולהכו קחמר
 תגמולא דהו' סטה כי
 סוכו דלא קימא דהאי
 כסיק מכללא וכו' אביו
 קרי לוס סטס ואת חיור
 כסיק מכללא קנסי קוקס
 גמ' סבא דפס' כמחולל:

יעבור תער על ראשו שנאמר תער לא יעבור על ראשו טעם מציה זו לדיורות שהבורח מרענני העולם שהולך רבז לגדול והשער (מתרחק) מבחו של סמאל וכאשר שם פניו לעבוד קונו ונזר אלהיו על ראשו לא יחוש ממנו ומקטרונו ואחר שפירש עצמו מן דהפרישות נירגן שערורתיו רתהרת דהודו כי ירא ממנו ועד מלאכת ימי נזרו רנער לא יעבור על רב

והזכאות הכוכב טל
 ספרתוס קיח עבודתו
 כגלי סר'אם :

וטמא הנזיר למרת שנאמר לאביו ולאמו לא רב

יצנס לאהל חמת שנאמר ועל כל נפשות מת לא יבא טעם מצות איז לפירסם קדושת הנצר יתר על קדושת (הכהן) שקדושתו מכטן ומלידה ומדרגיון שכן הדיוט כטמא לקרוביו והנזיר שהשיג קדושתו מצד השתדלותו צריך להירת זרית יתר בקדושה ובטהרה לתקן נפשו ולענות דרכי גופו ובהתעלות נפשו יקל בעיניו הנאת הגוף וכבודו זולת בעבודת יוצר כל ית יהיה תמיד נקשר בה ועיניו אליה תשא ויאמר לאביו ולאמו לא ראיתיו וזה פלא גדול להודיע פמו שיש בידו להשלים גופי כך

סכב וכזיר ספנשו כמת
 מנוס ממחא כזיר ואיכו
 ספס' סקן דסלב' כמכמי

יש בידו להשלים נפשו אם על נפשות מת לא יבא רב

לשבר בז עצם שנאמר ויעצם לא תשברו בו טעם מצות אלו שלא תאמר הואל ונדחה נדחו גם כן חומר תיו לא תותירו מן הבשר הבר שלא נו תרה נשמת לבבורי מצרים עד בקר וכלם מתו בחצי הלילה ובכור המולות לא סיעם שהוא לקדו בתחלה לצרין לא תותירו מן הבכור הצלוי כלל עד בקר ולא תשברו עצם אלא יעמוד שלם להברה מעליא (שהבלבים) סחבו לאלהי מצרים וראו מחיתת אלהיהם שהיה תשרה לכלביהם ותפרדה חבילת הטלח והבלב

לפי שערלת סלב סגר
 פתח כנחולס סקס' יותר
 סב ספרנות :

לכך

טעם מצות

רב

לכך לא רשעו מנו עד בקר ועצם לא תשברו בו .

שלא

לתור אחר מחשבת הלב וראת העין שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם אחרי עיניכם טעם מצוה זו לפי שלבה ועינא (סוסורי) עבירה וטמא שני אכרים מיוחדים שבחם מושב התפילין ועבודת הלב מקום מיוחד לשוית עליו השכינה בה פרשיות כעין ד' חירות ד' מרכבה וי' ש' זכורת בראייה ובמחשבה שמתענג מיוצאת ומתרחק ורואה קרי לפיכך לא רשעו אחרי לבבכם וי' ח' י' עיניכם .

רב

שלא

תשתבח שמירת בית המקדש שנאמר ושמרתם משמרת הקדש ולא תמיתו טעם מצוה זו לחשיבות הבית ומעלתו לא שצריך שמירה כי (שו"ת) ישראל היא ושם שער השמים ליום מחוץ וכחגים בפנים לכבוד ולתפארת ואם ימצא פומיה יבערוהו מיד ולא רשעו אם תשמרו משמרת דהקדש לא תמיתו .

רב

שלא

יתעסקו בהגים בעבודת לויים ולא לויים בעבודת (כהנים) שנאמר אך אל כלי המקדש ואל המזבח לא יקרבו טעם מצוה זו כיון שאין מלאכתם בכך לא יעמדו על משמרתם כראי ויחסרו מחקה ויש מציאות חן בפ"ט ויאם ישנו מחריבים רועלם מרחמים דין ומדין רחמים ועל הלויים מוטל לפיכך מדרת דודן שהם ממינה אבל אל כלי המקדש ואל המזבח לא יקרבו .

רב

שלא

יעבוד זר במקדש שנאמר וזר לא יקרב אליהם טעם מצוה זו לפי שכחות העבודה נתנה לזרע אהרן ברית מלח וכשהעבודה מיוחדת לאיש מיוחד אזי תפרסם הקדושה והמעלה ובשלא יהיה איש מיוחד לעבודה מחזי בעבודת עראי וחול לפיכך זר לא יקרב אליהם .

רב

שלא

לפנות בכור בהמה טהורה שנאמר אך בכור שור לא יפדה טעם מצוה זו שאין ראוי לפטור החל לאת הקדש שבני בכורי ישראל ואין קדושתם בעתקת לעולם שאין יוצר כל ית' מחליפם באומה אחרת ואם ראית שפדים דופטר חשור הוא לזכרון שגדה (החמור) את השנה במצרים אבל לא יפטור החול ארץ דהקדש דכתיב אך בכור שור לא יפדה .

רב

שלא

יחלל דברו שנאמר לא יחל דברו טעם מצוה זו לפי שהדבור יוצא מבלי קדש אשר בו הנשמה מהללת לבוראה לא מצאה כלי חשוב ממנו כיון שיוצר בלי ית' (מתנהג) עמנו בדבור לא יחל לשון חולי הוא אינו יכול להחליש דבריו אבל אחרים מחלישים לו ומדלגת קאמר יפ' דמשמע בטיל ונאמר יחל דמשמע דרירת דקשר אחרים מרניים לו חקשר וחוא לא יחל דברו .

רב

שלא

לתחנ את הרוצח עד עמדו בדין שנאמר ולא יומת הרוצח וכל

ס'הס תריס ומחשבים
במחשבה חיכה ישינו
המכוקס לזכות זאת
תורת הארמה ג' כ סמא
סכלו :

סד' לת פומר דירת
ישראל :

אפילו לסייע לבכנים
ואמר לא יקרבו חן כל
המקדש והמזבח להורית
סאין להם קונכה :

אשר כשר קדש כשרם
נח פורה ישראל :

אף על פי שאין ראוי
להצוותם חליו את טוס
דבר מצוי סכן חוס
מ' מ' מתקסב פמנו בדבור
כו חנו מתקסבים פמו
לכך כריך לקיים דברו
אם וידבר נאמ' לאתתם
פלו :

אפי' עד עמדו לפני העדה לפשפש טעם מצוה זו לפי שדיני נפשות צריך דקדוק גדול
עדה שופטות ועדה מצלת כדי להפל בזכותו ובד שהורגין נפש אלף שנים נקראו
בד הוצים ומלא קאמר עד באו וקאמר עד עמדו משמע שצריך להתעכב בדין עד
שירגבר שלא מצאו לו זכות ואפילו רגירת בעיניך לא יוכרת והרוצח עד
רלד - עמדו .

שלא יורה העד בדין שהעיד שנאמר ועד אחד לא יענה בנפש למות טעם מצוה
זו כדי שלא יחשבו ששנאה ומשטמה גדולה ביניהם כיון שהעיד וחוא מורה
חוראה להסיתו נמצא שעד א' נעשה שנים שחרי אחר שהעיד הורה ג' ואלו חזיר
רלד - ועונה דמחוייב שנים והוא עד אחד לא יענה בנפש לכות .

שלא נקח כופר מן המחוייב מיתה שנאמר ולא תקחו כופר לנפש רוצח
רלו - וכו' .

שלא נקח כופר להורג בשגגה שנאמר ולא תקחו כופר לגיס אל עיר מקלטו
טעם מצות אלו בשיראו הרוצחים שלא יועיל הזן ביום עברה ימנעו
ובן המחוייב גלות שנפש הנרצח אינה נכנסת במחיצתה לפי שמטחת דברים כלפי
(מעלה) ואין לה מנוחה ועד שתראה נקמה אינה מתפייסת ולפיכך לא
תקחו כופר שאפילו ימחול גואל הדם או הבד אינו כלום ואם ידעו שמתר ליקח שוחד
נמצא שכל מי שיהיה עשיר ותקי מחבירו יהרוג את רעהו ויפטר בממון לכך לא
תקחו כופר לנפש רוצח ולא תקחו כופר לגיס אל עיר מקלטו .

שלא למנות אדם שאינו יודע ומשפט לדין שנאמר לא תכירו פנים בשפט
טעם מצוה זו כדי שלא יחריבו חץ לם שצריכים להיות חכמים יודעים
בחכמת התורה גבורים במצות בובשים את יצרים לבם תקיף להציל עשוק ויקם משח
ויושיען ואשם של חדיינים בראשית שמט אותם ופי' לא תכירו פנים לא רגוריה
מניי חדיינים בשביל חבר פנים שהיו הרבה לאיין נאמרו בחדיינים ולממנים קאמר
רלד - ולא תכירו פנים בשפט .

שלא לגור בדין שנאמר לא תגורו מפני איש טעם מצוה זו איך מלאך לכך להיות
ירא וחרד מאדם כמותך ולא תירא מיוצר כל ית' שאם תנצל מידו לא תנצל
מחדיין הגדול ולא (תבנים) דברך מפני איש לשון אדנות כמו אישי בג
לא תעשה עצמך כגד והוא לך אדון ואעפ"י שיש אנשים שאור פניהם לא יפילון מכל
מקום מא תם הפנים לא תגורו שחם פני איש .

שלא לברות ברית לו' עממים שנאמר לא תברות לחם ברית ולא תחונם טעם
מצוה זו לפי שכרתנו ברית ליוצר כל ית' לשרש אחר עבודה זרה לגמרי
ובל א מה אחותה וקשורה עם שרה לנעלה נמצא שאם תברות לחם ברית תברור
גם בן ברית (לאלתיים) לפי שאלו הן עממים עקרי עבודה זרה לכך
נעקרו מן העולם ולא תוכל לחזור בך אם תברות לחם ברית .

ועד שיתראה כקום
איכס מוקפיהם נמוקסת
רלווס מרוח ככו' מכלימר
נתנן כרוח :

כמו אברהם כקנו' מאלכנה

טריסם כקדל חלקים
וכתיב כי י' חלקיך לקי
סאלקום ואלונו סאלונו

שְׁפִי מִצוֹת

לְבַסוֹת אֶת ה' שְׁנֵאמַר לֹא תִנְסוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם טַעַם מִצְוֹה זוֹ לִקְחַת מִיַּד
הַשָּׂבִיל שְׂלֵא לְנַפְשׁוֹת גַּם לִי ה' וְעַנְשׂוּ וְלֹא דַבְּרִי כִּי לֹא כִּבֵּל זַמֵּן וְהָיָה מִוֶּכֶן
לְתַת אֹת אוֹ מוֹפֵת וְכֵן שְׂלֵא לְשִׁים שׁוֹם סַפֵּק בְּנִזְרוּתוֹ וְאִם כֹּאשֶׁר נִפְתָּח בְּמִסָּה תִדַּע
דַּמָּה שְׂלֵא אִם מִשֶׁה רִבִּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם בְּשִׁבְטֵינוּ לְפִי שְׂבֵא תַּח הַפ' בְּתוֹב זֶה דְּחִירוֹף
וְעַבְדֵּיכֶם שׁוֹם אֲלֵקִים אַחֲרֵיהֶם עֵץ וְזַבֵּן וְאִךְ יַעֲיֵד שִׁישֵׁר לְהַלֵּם מִלְכֵי רֵנוּ
יִתְעַלֶּה אֲתֶם עֲשׂוֹתוֹנֵי חֲטוּבָא אֵף אֲנִי אַעֲשֶׂה לְבָם הַפְּטִיבוּ אֵ בּוֹלְכֵךְ לֹא תִנְסוּ אֶרֶץ
יְי' אֱלֹהֵיכֶם .

רמ
שלא
רמ
שלא

לְחַמּוֹל עַל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׁנֵאמַר וְלֹא תַחֲנַם טַעַם מִצְוֹה זוֹ בְּדִי שְׂלֵא
יִהְיֶה נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם וְלַפְעָמִים אֲוֹתֶם הַדְּבָרִים עוֹשִׂים רוּשָׁם בְּלֵב שְׁחֵיִב
עֲלֵיהֶם מִיָּתֵה בְּדֵי שְׁמִים דִּלְפִתָּן פּוֹבָא לֹא תַחֲנַם לְשׁוֹן חֲנִינָה לֹא תַחֲנַם לְשׁוֹן חֵן לֹא
תַחֲנַם לְשׁוֹן חֲנִינָה וְלְשׁוֹן מִתְנַת חֲנַם הוּא לֹא תַחֲנַם .
לְעֵרוֹץ וְלַפְחָד מֵהַגּוֹיִם שְׁנֵאמַר לֹא תַעֲרוֹץ מִפְּנֵיהֶם טַעַם מִצְוֹה זוֹ לְפִי
שְׁתַּחֲוִילַת נְפִילָה נִסָּה שְׁנֵאמַר נִסַּ הַעַם וְגַם מִגִּפְהָ הִיתָה בְּעַם לְפִי
שְׂאִין אֲתֶם הַלְלוּמִים בִּי יְי' אֱלֹהֵיךְ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ וְכֵן נֵאמַר לְדוֹד דְּמִלְךְ עָלֵינוּ
הַשְּׁלוֹם כִּי מִלְחָמוֹת יְי' אֲדוֹנֵי גִלְחָם כְּלוֹמַר יֵשׁ לְךָ חֵבֵר טוֹב כִּי עַם אֱלֹהִים עֲשֶׂה הַיּוֹם
דְּחִירוֹ בִּיחֻוּתָן וְאִם מִפְּנֵיהֶם שְׁהַפְּנִים שְׁלָחַם פְּנֵי ה' חֲלַקַם לְחִבְרִית מֵאֲרֵץ זָכָר
וְחֲנִינֵי אֵלֵיכֶם וְחִפְרֵי וְהִרְבֵּיתִי אֲתֶם לִכְךָ לֹא תַעֲרוֹץ מִפְּנֵיהֶם .

שלא
רמ
שלא
רמ
שלא

לְיִדְוֹת מִצְּפוּי נַעֲבֵד שְׁנֵאמַר לֹא תַחֲמִיד בְּסָף וְחֵב עֲלֵיהֶם וְלִקְחַת לְךָ טַעַם
מִצְוֹה זוֹ דִּאֲפִיקָה רַחֲמָנָא לְצַדִּיק בְּלִשׁוֹן (לְקִיחָה)
מִשׁוֹם דַּעֲיָן רוּחָא וְלֵב חוֹמֵד וִידִים נּוֹמְרוֹת אֲלֵמָא צִיפּוּי (לְקִיחָה) וְהִיא
אֵף עַל פִּי שְׂלֵא וְהִנֵּעַ לִירוֹ וְאֵף עַל פִּי שְׁעִין רוּחָא בְּחִבְרָה וְהֵלֵב חוֹמֵד כִּבֵּל מְקוּם בִּיד
הָאָדָם לְדָחוּת מַעֲלִיו אוֹתוֹ הַדְּחִירוֹ וְאוֹתָהּ חֲמַחֲשָׁבָה דָּאֵם לֹא כֵן לֵאמֹר וְהִיא בִּידֵן
לְעֵנֶשׁ בִּידֵן שְׁמִיבְרָח הוּא אֵלָא יֵשׁ בַּח בָּאָדָם לְסַלְקוֹ מַעֲלִיו וְלְהַבְּנִיעוֹ וְלְעֵנֹת בּוֹ לְדִבְרֵי
לֹא תַחֲמִיד בְּסָף וְחֵב עֲלֵיהֶם .

שלא
רמ
שלא

לְיִדְוֹת מִתְקַרְבוֹת עֲבוּדָה זָרָה וּמִשְׁמִשִּׁיה שְׁנֵאמַר וְלֹא תִבְרֵא תוֹעֵבָה
אֵל בֵּיתֶיךָ טַעַם מִצְוֹה זוֹ לְפִי שְׁחַפֵּץ וְרִצּוֹן הֵלֵב מִרְגֵּלָה עַל יַד
שִׁיתָן לוֹ אוֹ שִׁיקָה מִמֶּנּוּ לְפִיכָה לְקוֹדֵם עַל (דְּחִנְאוּרָה) חֲלָלוּ לֹא תִבְרֵא
בְּנֵגַד מַח שִׁיקָה בְּנֵגַד מַח שִׁיתָן וְהִיָּת חֶרֶם כְּמוֹהוּ כְּלוֹמַר מִשְׁעָה שְׁחִנֵּיעַ לִידֵךְ חֲלוּפִין
גַּעֲשֵׂת אֲבִי אֲבוֹת הַטּוֹמָאָה כְּמוֹהוּ דְּחִרְחָה לְהִיָּת עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל דְּבִתְוֹרֵתֵי מִבְּתַת
שְׁעוּרִיָּה וְהוּא מִתְעַב בִּירֵיךְ שְׁחִטּוֹמָאָה מִנְרֵשָׁה אֶרֶץ דְּחִנְאוּרָה וְדְּחִנְאוּרָה
שְׁבִירֵיךְ שְׂאֵל דִּירֵרָה שְׁנִידְחָם יָחַד לִכְךָ לֹא תִבְרֵא רְנוּעָה אֵל
בֵּיתֶיךָ .

שלא
רמ
שלא

לְנִתּוֹץ אֵיִן מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוֹ מִבֵּית הַנְּעֻמָּה שְׁנֵאמַר לֹא תַעֲשֶׂן בְּן וְאֲחֵרָה
לְמוֹחֵץ שׁוֹם מִשְׁמוֹת שְׂאֵינָם נִמְחָקִים

פְּטוֹלָף פּוֹמֵלֵת סְלוֹת
עַל סַטְנֵי חֵ'כְ חוֹדֵי
דְּכַפֵּל כְּתוּב לְמַעַן תִּסְמַח
אֶת יִשְׂרָאֵל כְּלָבָה לְקַטְנֵי
מִסַּעַת חֲמוּדֵי קָרִי לִישׁ
וְלִקְחַת לְךָ כְּלוֹמַר קָרִי
שׁוֹל כְּלוֹמַר :
לְךָ יִתְגַּדֵּם קָרִי דְּרִישׁ
דְּכַפְּטִית עַל מַל יִשְׂרָאֵל :
חֲדַלָּא קְלוֹמַר וְלֹא תִבְרֵא
תוֹשָׁבִים לְבֵיתֶיךָ וְלֹא מִלְּךָ
כִּי תִיךְ מִסַּעַת חֲמוּדֵי
סְכָלִים שְׂכִיחַ תוֹשָׁבֵת
לְבִיתֶיךָ אֵם כִּי תִיךְ :

טעמי מצות

טעם מצוה זו לפי שאם יציר חומר לנתוש ולהרוס אלא שלא תעשו במעשלים ויגרום העון למקדש אבותיכם ליחרב וההורס ביתו של יוצר כל ית' יהרס גופו ובתפלת רבי נחוניא בן הקנה כי שמך כבד וכך נקרא (שמך) מבואר אני ה' שמו השני 'א' ושמו א' האותיות הם כמו גוף ושמו ית' נשמה להם והוא ית' נשמה לנשמה אם בן רפו לא תעשון בן לה' אלקיכם .

שלא להעלות קדשים בחוץ שנאמר השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה טעם מצוה זו לפי שאין ראוי לעלות עולות בכל מקום אשר תראה אתה אלא במקום שנראה שלשה (פעמים) אלהים יראה ה יראה בהר ה' יראה שם נעשה עולה תמימה שם יהיו לרצון כל הנקרבים שם צוה ה' ארץ הברכה שם בחר ה' שם הקריבו כל העולות אבותינו הקדושים לבד השמר פן תעלות עולותיך בכל מקום אשר תראה .

רמח שלא לאכול מעשר שני של דגן חוץ לירושלם .

ולא של יצחק שנאמר לא תיכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותירושך ויצחריק טעם מצו' אלו שהמעשרות הם קדש ואין לך רשות לאבלם בשעריך וברשותך ואתה צרי לאבלם בביתי ובחומותי כי פת בני הם ויין משתי וצריך הכר אכילה בהיכל המלך לא די לו שאוכל מעשרות כמו הכהן אלא שאבלם בשעריך דרך בזיון כשאר אבילות נסות של חולין וחזיר דגן ותירוש ויצחק יען הם ראשי אבות לכל המזונות לפני ה' תאבלם כמו הכהן ומדקאמר לפני ה' אלמא בשעריך לא ושם לא יצטרך לאקמי בלאו ועשה לא תאכל מעשר דגנך תירושך ויצחריך .

שלא לאכול בכור תמים חוץ לירושלם שנאמר לא תוכל לאכול בשעריך בכורות בקר וצאנך טעם מצוה זו לפי שהכבוד (תמים) קדוש ואך יאכל חוץ מן הקדושה ומעת הובה כל כבוד היקדשו בכור אדם ובכור בהמה ואם יאכלם בשעריך כשאר חולין איה קדושתו ומכת בכורות מתאמת ע"י קדושת זה הכבוד ונא לכך לא תוכל לאכול (בשעריך) בכורות בקר וצאנך .

שלא יאכלו הבהנים חטאות ואשמות חוץ לעזרה שנאמר לא תוכל לאכול בשעריך טעם מצוה זו אחר שהבהנים אוכלין ובעלים מתכפרים תוך העזרה לא ישחוו דעתם ויכוונו אוכליו על הכפרה ובחוש אין הכר בין הקדש ובין החול ובשר קדשים שיצאו חוץ לעזרה ובשר קדשים קלים שיצאו חוץ לחופת ירושלם רנב אף על פי שחזרו נפסלו כלם קרינן ביה לא תוכל לאכול בשעריך .

שלא לאכול בשר עולה יהי על שנהנה מקדשים האסורים שהנהנה שנאמר ונדריך טעם מצוה זו לפי שהיה באה על המחשבה היה לבעל המחשבה לליל כליל ולחתם כל המחשבות הרעות פוקדה על המחשבה כל הלילה אין יחשוב על משכבו לפעול ביום ולא חש שתתבקר פנקסו אם

אין ראוי לבאר רק
הכבוד יביטנו כדקרי
ואזול מהוא ות' כטמה
לכטמה :

התנה אברהם אבינו
בשקידה עם יונק כל ית'
מככל פעם ס' שלו לרנל
סידור סוף ויזכור עפרו
כל ינתק :

כני בכורי ישראל תמו'
תמים קדושים תהיו
לאליהם ;
מכבוד מנחם דוקא
ככלם וכאכל כטערי
ובכבוד ישראל כתיב
וראותי את סד' ופסקתי
על המסקוף ועל עתי

טעמי מצות

רנב לאם נהנה בעולה ומקדשיו דינו לבקר משפט מינודריך .
שלא לאכול קדשים קלים קודם זריקת דמים שנאמר לא תוכל לאכול ונדבותיהן
 טעם מצוה זו לפי שאבילת הבשר הנאת הנקי וזריקת הדם הנאת דהנפש
 כפרה נפש תחת נפש ואיך יעלה בדעתו להקדים הנאת הנקי להנאות נפש לכך לא
רנב תוכל לאכול נדבותיהן .
שלא יאכל הכהן בכורים קודם הנחתם בעזרה שנאמר ותרומת ידוך טעם מצוה
 זו כיון דקרייה רחמנא תרומה להחמיר עליהן (בתרומה) ואיך
 יאכלם הכהן ועדין הם ביד הבעל ולא הגיד וענה וטעונים הנחה דכתיב והנחתו ניסוף
 הכבורים שאסוחים לאינן וכהן טהור שאכל בכורים טמאים לוקה כמו ישראל שטהור
רנב שאכל מעשר טמא משאכ בתרומה אלא בתרומת ידך .
שלא לעזוב הלוי שנאמר השמר לך פן תעזוב את הלוי טעם מצוה זו בשני אזהרות
 לפי שיוורו לך המשפטים והתורת ועוד שהם משוררים (לפייס) המקטרגים
 ולכן הזמן להם חקם ולך יתירא לומר לך אם תעזוב את הלוי לעצמך ארצה עזוב
 שהם מתפללים תמיד שלא תתפלל מהארץ הטובה אם לא תעזוב את הלוי תהיה
רנב כל ימך על אדמתך .
שלא לאכול אבר מן החי שנאמר לא תאכל הנפש עם הבשר טעם מצוה זו לפי
 שהדם הבלוע בבשר הוא הנפש ויחזק לכו בגאווה שאלו לא היה נאסר היו
 אוכלים מבשר הבהמה והיא חיה הולכת על רגליה וסמך ליה אף ארץ ומכם
רנב (לנפשותיכם) אדרוש דעלך סני לחברך לא תעבד אם לא תאכל הנפש
 עם הבשר .
שלא לדרוסוף על הרגורה כגון חמשה בתים בתפלין וחמשה ציצית
 בכסות .
רנב ולגרוע ממצות התורה שנאמר לא (תוסיף) עליו ולא תגרע ממנו
 טעם מצות אלו לפי שהאל תמים דרכו אין במצותיו תוספת ומגרעת כן
 אדם לפי שהוא קדמון וקדמון לכל אחרון לכל אחרון לפיכך בעולותיו שלימות ואליהו
 שהיה מפורסם לנביא הקריב בחוץ לצורך השעה אף ע"פ שהוסיף ויוצר כל ית' הסבי'
 על ידו אבל נביא אחר לא נאמין שאין אמותינו בדברי משה רבינו עליו השלום מצד
 האותות דוקא עד שתאמר שגם זה עושה אותות כמוהו אלא מפני שרג'ינו ושמענו
 הדבור מפי הנבורה אנחנו כמוהו ונתאמת לנו בכירור נבואתו ואנו עדים שנאמר הנה
 אנבי בא אליך וכו' בעבור ישמע העם וגם בך יאמינו לעולם ולכן לא ר' יסיף ארצה
 לדעת יותר ממה רבינו עליו השלום שעלה למרום עליו וממנו יתירא לדרשא לא
רנב תוסיף עליו ולא תגרע ממנו .
שלא לשמוע למתנבא בשם עבודה זרה שנאמר לא תשמע אל דבר הנביא ההוא
 טעם מצוה זו כדי שלא לטמא הכלי הנכבד הנשאר שהוא הנשמע ולכבודם

קרא קא דרו' ותרומת
 ידך כלו' כל' עוד טעמיון
 לא הכנסת כעורה עדין
 הם תחת ידך ותרומת
 ידך קרינן כיה :

לפי טעם קשורי וואסכו
 אליו כל בני לוי וכו'
 להחליט קוקס והעבית
 תער על כל כמדם :

כאן נילס סוד שטמון
 סחחרין וואדכתיב קנתם
 ככהמות כסרות וטפיר
 קאמר דמכ' לכטמון
 אדרוט :
 דוקא תוספות כפינו
 קרוי תוספות :

שְׁעֵי מִצְוֹת

ולכבודם של ישראל הקדוש ברוך הוא משונה המולות והטבע לפעמים נכבואת בלעם
שחמוה לו האתיך בהסבן הסבנתי כמו שתא דאלף אוליפנא אמרה לו אתה חכם גדול
ולא למדתני לראות מלאך ולא לדבר ושינה יוצר כל ית' טבעו של עולם עמי לעשות
לך (נח) שאם תראה עצמך מנבא עתידות אף על פי שאינך בראוי וחונן
אל תתנאה הכל לכבודן של ישראל ומעשדו איש רת נפקא מרכבת עלי דסתם
(אתון) לרביבא ולטעינור קייפא וליא רגשמע אל דברי דהנביא
רס
ההיא .

שלא להפית אדם מישראל שנאמר ולא יוסיפו לעשות הדבר הרע (חזק)
בקרוב טעם מצוה זו לפי שעו של ישראל אל חסיר טפי דכתותי מכתרת
שעוריה ולהבי מנמינים העדים ואמר יוסיפו ולא אמר יעשו שלא תאמר א הוא זה לא
מעלה ולא מוריד שמא העולם מחצרו ונבא ומחצרו חייב (ומוסיף)
לדבריע על דחייבים בזמן שארנה בינוני יוס פו לעשות דדבר דרע דהנה
רסא
בקרוב .

דמכ שלא לאחוב המסית שנאמר ולא תשמע אליו .
ולא לחוס על המסית להצילו שנאמר לא תחוס עינך עליו טעם מצות אלו
כדי שיראו אבירות בהחמגים ויקחו מופר וימנעו לכך לא תהיה נשמע
אליו ונקם נקמת יוצר כל ית' ממנו ולא תחוס העין על המוציא שאם נהנה עינו מעו
ומצרה או לא ראה לעשות מצות ראוי להוציאה והאוזן שאינה שומעת (חרשה)
לכך לא תשמע אליו ותשמע הנשאר לך הזוריד להסתבל בעין השכל והדעת
שני הושים העיקריים שהם העין לראות והאוזן לשמוע ובאשר שניהם יסבימו בעדות
לא נשאר שום ספק וחבור שכמעט הקדוש כל העם דיו רואים אגת הקולורת
ובתיב השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש לכך לא רחוס עליו עין וליא תשמע
רסג
אליו אוזן .

שלא לעזוב השנאה למסית שנאמר לא תאבה לו טעם מצוה זו לרשיב לו
גמולו בראשו לאשר חשב להחריב העולם אם היה אחובך ופכירך
היתחנן אליך לא תודה לו באכ לא תבגש עמו בטענות חסיה דאל תאבה דשלמח המלך
עליו השלום לא תשמור לו (איבה) שלא יפרע חיובו בזה העולם ורחמי
רשעים אבארי התאבד עליו כדי שלא יהיה נענש בעולם הבא דומיא דעכן היום דהח
רסד
אתה עבד יאך אתה עבד לעוה לכך אל תאבה לו .

שלא לתמד המוסת ונות על המסית אפילו שיודע שנאמר ליה רחמול
רסח
עליו .
ושליא
ישרנוק מלמד חובה על המסית אם יודע לו חובה שנאמר
הליא רגבסה עליו טעם מצות אלו כדי לבערם מן העולם
ולא יחשיאו עם קדש למוות אדרי
אלהים

כאן תירץ קמית ברית'
דספרי ביטולא לא קס
חכג כלומות ספולס קס
ומכו כלעם :
כך פשוט פ'ק דמוניעא :
מס בין מסית למדיח
פסית ליקיד כו יסיתך
לסיך כו' מדיח לרכוס
וידעו לטת ופכו סיר'כו'
לפי פסוקים כדון לפי
דכבו של רוב שוכין נסק'
פחוס כו רכס :

דומיא דחפשה כחוס
ליסגס זו :

מלס אתה וחינו כוס
ספולס אתה מעכינו
לפולס ככא :

פְּעֵמֵי מִצְוֹת

אלהים אחרים לא תחמול עליו לומר יעשה תשובה יעשה מצות רב־רב
 לא תבסה עליו שיאמרו שאתה שותף עמו ואת גרע מגוי דע כי בקש להדיחך והקדוש
 ברוך הוא חשב לבלתי ידח ממנו נידח ול־א (רַחֲמָנָה) במצור־נו
 דומיא דרשע יבון וצדיק ילבש דהיינו בסוי (חַטָּאת) לפיכך בבליק
 חרוץ בער הטמא מן העולם וזה למוסר דדמי למסית ולא יוסיפו שאם תנחם יוסיפו
 ויאמרו שהעבודה זרה עזרם לכך יסעו בחטאתם ושל־על ישראל אם לא תחמול ול־א
 רסו תבסה עליו .

כך פי' כוונתו :
 כמודק בפ' כופר בכל
 סתורס וסמקטיוס הרבוי
 פין זכות כל על ידו :

רסו שלא לבנות עיר הנדחת שנאמר לא תבנה עוד .
 ושלא ליתנות ממזון עיר הנדחת שנאמר ולא ידבק בידך מאומה מן החרם טעם מצות
 אלו למחות ולעקור שם עבודה זרה של ישראל מן העולם ולא תבנה כמו
 וא־נה גם אנכי ממנו הפך לבלתי ידח ממנו נדח ואמר תל עולם לומר שיהם נרמלים
 ועומדים עד עולם אחר תל עולם דפיא דתל מלח תל חרשא שיהם חרבור־ת לעולם
 וכמו שהמקום הקדש גרם הקדושה והנביאה אין זה כי אם בית (אלהים) כך
 המקום הטמא כחות הטומאה חופפות שם לעשות תולדות רעות ואמר מאומה שאף
 על פי שתא דבר מיעט היא חילי הסתדבק ביד וכשהידים חוליס לא תוכל לקחת בהם
 לקח טוב חרם שבמס ברמח איבריו ומי יוכל להוציא משם כי שם מנחור־נו רחפני־
 רסח ליצלן ברוגז רחם ולא תבנה עוד ולא ידבק בידך מאומה מן החרם .

יכול גרש שכתובס מן
 סדין ורשיוק על סמכך
 מלוקן :

שלא להתגודד לעז בכלי ועל מת ביד שנאמר לא (תתגודדו) טעם מצות זו
 כי בצלם אלהים ברא את האדם ואך יקלקל ויעשה פגם בצורתו ולא תעשו
 אנודות אנודות וחכורה בגוף מזיק לגפש יען הוא נרתקה ולבושה ו־אמר ובך בחר ה'
 באדם עצמו מקום מוכן לשרות עליו השכינה מקום שמוחו של תינוק רופס בטפשות
 רפט שם הבסא ולא תתגודדו .

כל ישראל אנודס לכת
 בעתקנודת סתית
 סלנודס :

שלא לשים קרחה על מת שנאמר ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת טעם מצות זו
 לפי שיש בין העינים בגובה הראש מקום הנחת תפליין של ראש ששם שורת
 השכינה בד' פרשיות כנגד ד' חיות המרכבה דבין בדי הארון בין שני הכרובים ואישוני
 העינים הם הכרובים כך בחר בגופך בחר השי לשבתו כמו שבחר בין בדי הארון ואיך
 רע תעשה פגם וחכורה במקום כסא המלך לכך לא תשימו קרחה בין עיניכם .

לכלול דברים סתים כל
 סתמכתי לך :

שלא לאכול פסולי המוקדשים שנאמר לא תאכל כל תועבה טעם מצות זו
 לקבוע מעלת הקדושה בלבבו שאפילו שנפסל עיבר בלאו שדורי
 חל עליו שם שמים כל שבן פה שלא נפסל וקרייה רחמנא (תועבה)
 שכיון שנפל בו סום הוכשר לבעלי מומין ומדלא קאמר לא תאכלו אלמא ל־א מיוחד
 רעא הוא לפסולי המוקדשים לא תאכל כל תועבה .
 שלא לאכול נבלה שנאמר לא תאכלו כל נבלה טעם מצות זו לפי שטעם קדוש
 אתת והיא מתה היא עשתה נבלת .
 בישראל

טעמי מצות

בשרא לא שודע צדיקו של עולם נפש בהמתו ומהם הפתנבלות בשחיטה בספק פגום
רעב מלא תעלה במעלות על מזבחי כדי שלא תאכלו כל נבלה

שלא יתבע הלואה שעברה עליה שמיטה שנאמר לא יגיש טעם מציה זו לפי
 שהשביעית קדש מעין עהב על בן ראי (להניח) עסקי העולם כי קרא
 שמיטה לה' ממה שאמר לא יגוש משמע שטענת חזקת הקדימה בטולה אחר שמפקיע
 כחו וזכותו והכל מחודש ממנו ית' לפיכך דחוב הקדו אינו גובה ורמז נפלא שהנשמות
רעג תחזרנה לקדמותן בשביעית לכך לא יגוש .

שלא ימנע להלות קודם השמיטה מפני השמיטה שנאמר השמר לך פן יהיה דבר עם
 לבבך בליעל טעם מצוה זו לפי שהמלוה לעני בשעת דוחקו עליו נאמר לא
 תקרא וזה יענה ובאו שני לגיון במצורה זו לאמר חדוש העולם עם לבבך דבר
 (בליעל) כלומר מחשבות רע ת של קדימה דומיא דבליעל של עבודה זרה
רעד הנאמר במסית ומדיח לכך לא יהיה דבר עם לבבך בליעל .

שלא לימנע מלתת צדקה שנאמר לא תאמץ את לבבך וכו' טעם מצוה זו רחמנות
 על עם קודש במדת הנדיבות מלח ממון חסר ואמרי לה חסד לנפשו והלב הוא
 ידון והידיים עבדיו בשהלב רך הידיים פת חות ויבשהוא קשה (ואמץ)
 הידיים קופצים והוא אחד אתל עשי ויכש ו אכיון ולא תאמץ לומר אם היה רוצה
 חעני היה מרויח הרבה לא תקפוצ לומר אם אתן יהיה הקרן שלי חסר אם הוצאת בידך
 זהב לא תקפוצ ותוציא בסף שלא כל הגורע מ סף אם לא תאמץ את לבבך לא תקפוצ
רעה את ידיך .

שלא לשלח עבד עברי ריקם שנאמר וכי תשלחני מעמך לא תשלחני ריקם טעם
 מצוה זו כדי שתזכור שהיית עבד במצרים ולא שלחתך ריקם אלא בבית
 מצרים ובבית הים גם אתה לא תשלחני (ריקם) שיש מפזר ונוסף עוד
 דוקא חעושים לשם שמים שאותם מעיית שיצאי לצדקה לא חסרו מהם כי עדיין הם
רעב שם שנתוספה הברכה אם בשתשלחני מעמך לא תשלחני ריקם .
רעז לעבוד בבכור וזה בשאר קדשים .

ושלא לגזוז הבכו וזה לשאר קדשים שנאמר לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז בכור
 צאנך טעם מצות אלו ביון ששם קדשים עליהם אסורים בהנאה ורמז
 נפלא שאין לה כרית הבכורה של הנשמה רק לגדלה ולנשאה ולהרחיב גבולה כי בר
 מלך והיא ויגביר רגמיד הימין על והשמאל ושורך לשון הבטרה והשכל נמי
 (השונא) שהוא היצר הרע אל תבריתו לגמרי שבקשו ביצה בת יומא
 ולא מצאו ולא יגרע חקי כדי שלא יקטרג דומיא דמים אחרונים ושערא לבר בתפילין
 בפיש' קדש לי כל בכור כי שם הקטרוג לא יגזול לבוש הנשמה אבל ירחיבה שאם לא
רעח תעבוד בבכור שורך לא תגוז בכור צאנך .

שלא לאכול חמץ יום יד אחר חצות שנאמר לא תאכל עליו חמץ על

כיון אלו סנאה למדינו
טעם :

מסכסוך בחידוש הסולם
מורה שם וכופר ככל
סת רס כלה :

שמאמך לבו לומר שלא
וכא לודו פניות לשלם
ומדה כנגד מדה לא
לשם :

שכר שבדלתו כשכור
טעם :

אם רש' טכאך טאכילהו
למטה של תורה וכו' למנו
טעם :

טעמי מצות

אלפא ביתא תיבא ז

על שחיטת הפסח לשומנו אחר מצות טעם מציה זו להיות החמץ חסור ביותר והמצה שורש ויסוד לאמונת חידוש העולם עב צריך זריזות ביותר אך (באחס) בטע חץ (חלק) ועשו הרחקה יתירה שלא ליגע באיסור תורה לזכרון שהחמץ החמץ ברגקפו ובגבורתו וטעמו לא עמד בו אלא נשחט ונזבח ולא נשאר להם הנאה רעט

ממנו לכך אסור בהנאה ולא תאכל עליו חמץ .
שלא להותיר מחגיגת יום יד עד יום הג' שנאמר ולא ילין מן הבשר בחגיגה הבאה עם הפסח פיירי שזמן אכילתו לשני ימים ולילה אחד טעם מצוה זו לפי שתובע תשורתו המסונה על יומו ומקטרג ומדקדק צאן ובקר ובקר לזכו קרבן פסח הוא אלמא (חגיגה) היא ובאה להרבות השמחה בבשר ויין ויאכל כולו רפ

תוך השני ימים שהם ט"ו וי"ו ולא ילין מן הבשר .
שלא ליטע אילן במקדש שנאמר לא תטע לך אשרה כל עץ טעם מצוה זו שמנהג הכנענים שחוקקים באילן צורת עבודה זרה ומרגולרת ועובדים ומשתחיים לה וכל המעמיד דיין שאינו הגון פאלו (נטע) אשרה והקים מצבה אף על גב זמסמיכות פרשת הדיינים למדו מכל מקום דרוש וקבל שכר אשרות ב יספר קטן עם המלה דין מצבה עם המלה במספר קטן פרנס אשרה דין זה אין הבטה לו אילן הוא מחר יבש ואין לו צל מצבה פרנס זה שאינו הגון אבן היא ואין לה הרגשה רפא

בלל לכך לא תטע לך אשרה .
שלא להקים מצבה ליתן שמן על ראש שנאמר לא תקים לך מצבה טעם מציה זו מפני שהכנענים עשאוה חק לעבודה זרה שנאה ואף על גב דבמזבחות כתיב לתוצין ויעקב אבינו הקים מצבה שעמידה תורה לאסור הטעם לפי שהמזבחות לא החזיקו בהם כל כך כמו המצבות שאין (מצבה) שאין בה עבודה זרה ויעקב אבינו ראה שכל הבתים עתידים ליחרב והשלישית יהיה לה קיום והתיצבות לכך הקי מצבה וקראה בית אלהים כשפגע בהר המוריה ומצאן אבן א' ולפי שהחזיקו בה הכנענים לא רפב

תקים לך מצבה ליצוק שמן על ראשה .
רפג
שלא להקריב בעל מום עובר
שלא להקריב בעל מום קבוע שנאמר כל אשר בו מום לא תקריבו טעם מצוה זו משום כל תקדיש שכיון שיש בו מום אין ראוי להקריבו לאל תמים שנפל לחלק הבעלי מים פה להם ולא ידברו וישא קל וחומר בעצמו אם מום כל (דחו) פיסלו להקרבה למעלה שמיבאל כג מקריב הגשמות לדבקם ביוצרים קל וחומר יקח מוסר השכל ויתן אל לבו לתקן את אשר עוה וישתדל למצוא רפואות תעלה לזאורנו והאבר שנפל בו מים להשיבו אל בנו בהתודותו בדמעות שלישי אחרי רפד

דכל אשר בו מום לא תקריבו .
שלא למרות על פי בית דין הגדול שנאמר לא תסיר מן הדבר אשר יגידו לך יסין ושמאל טעם מצוה זו לפי שבשבירת הלוחות נמשך

כאן רמז מה שאמר ר' אליעזר חלקו מנו לוי ומניו לכם אבדקס ותירא עלי ותמסס חזן באת כג וסמקו: טלס עם המלה בחק יד כלום ביד חלקו :

כדי סיוכת ומונו לי כמדבר שאמ' משה רבינו עב לפרעה היה מסרב וכעב טלס :

כטסת לך טלס פוטס פירות וקמת לך דבר טלס לו קימס ועליוס טלס מתכעב מקומ : לכקמיר טלס ולנוק טמן על ראס טלס

טמוכות טוס טלס טל בזולתם וסרנו מומן קין וטל נכח ולאו כל כמסי להטכיא וטלוב מתורבת מיטק' אכינו דמוב טלס לעז מוקרת :

טטסס לפי טפדין טל וטלס כרלוי טון טוס כו מסרן א' כ טלס טטס ועס' קמי' וטלס טטלוב

שעמי מצות

לחמו בלחמי מבל מקום עץ סלחורי גדולה אתה צרתי
 לזנתהג ואמר אשר יגידו ולא יאמרו לומר אפילו דבריהם קשים בנידים לא
 תסור ואפקיה תמנא בלשון הסרה דומיא דני יסיר את בנך לומר בעובד עבודה זרה
 הוא ואפילו יראה בעיניך הימין שהוא שמאל דומיא דשמעון בן שטח (שתלה)
 נשים באשקלון ביום א' ואותו שהפית את אשתו תחת התאגה לא תסור מאשר יגידו
 רחם
 לך ימין ושמאל .

למצות עליך מלך מן הגוים שנתגייר שנאמר לא תוכל לתת עליך איש
 (גברי) טעם מצוה זו לפי שהמלך הוא העומד למחסוד
 המסלול לעם ה' לרחם עליהם ולסבן עצמו עליהם להעמיד התורה והמצוה וכו' אשר
 יהיה גברי מה ק' רבה יש לו עם היהודים לזר נחשב שמא יחפוך הרודף לבורח ובשרף
 רחם
 דבתוב שלא תוכל שאתו שנברי אבורי דוא ומנהגו לא תוכל לתת עליך .

לשכון בארץ מצרים שנאמר ולא ישוב את העם מצרים טעם מצוה זו כדי
 שלא ללמוד מפעשיהם וליטמא בגילוליהם ויש קצרת ורר שזו
 (אינה) מצרים ובירושלמי אמרו לישיבה אי אתה חוזר אבל ארצה חוזר
 לפרקמטיא והמחיר מן העם בלבול סנחריב טעם מבולבל הוא שדומים גורם לא
 האומה שאף על פי שהאומות נשתנו מנהגם לא נשתנה ורבי הלואין להחמיר הויה
 רצו
 שלא ישוב את העם מצרימה .

רחם ושלא ירבה חמלך פיסים .
 רחם ושלא ירבה (נשים)

ירבה לו אוצרות כסף וזהב שנאמר לא ירבה לו פוסים ולא ירבה לו נשים
 ובסף וזהב לא ירבה לו מאד טעם מצוה אלו לפי ששלש אלה הם הבגרות
 לשוב מאחורי ה' פוסים שיבטח בכרכבותיו ולא יחזיר שבו מאות מלקקים חושיע ה'
 את (ישראל) הנשים נשיו חפזו את לבבו לגדול שבמלכים ושבחנמים
 וברבוי אוצרותיו יחשוב שתצא כל העולם שיקבץ חיילות וגדודים לבבוש כל חמדינות
 וישבח יד ה' החזקה כי לא בכח יגבר איש אלא בעזר יוצר יוצר כל ית ורבו הנשים
 יתישו את בחו ולא יתאמץ בגבור לרוץ אירח פוס מוכן ליום מלחמה וכו' ועושר
 לפעמים עושר שמור לבעליו לרעתו לפיכך לא ירבה לו נשים ולא ירבה לו פוסים ובסף
 רצו
 וזהב לא ירבה לו מאד .

יקח כל שבט ליד חלק בארץ כשאר השבטים וזאת עריהם שנאמר תחלת
 לא יחיה לו בקרב אחיו טעם מצוה זו לפי שירצוהו הממונים על
 העבודות גופלים המתנות וליום הממונים על השיר גיטלים המעשרות לפי שהם
 מוצרים ובורתים המקשרתים בשעת הקרבן לפי שהם מצד הדין (ושמאל)
 דוחה שמאל טין במינו אינו חושש וחוצץ בפנים מדת הדין ואם ירצוהו בעבודת
 ר' אדמרי יסדו דעתם בעבודת יוצר כל ית לפיכך ונחלת
 לא

אמרת שיש קימה
 פלא קי כונן לקמית
 פלא א' ביום ה' ולא
 סאקדקים חייב מלקו
 צב' סמוך לת סמכ
 אסיע ריש גדנותא פי'
 סמקין סמוך סכדות :

ומה חלך קדם סס
 חסם סמכ פליקס
 כזמן קדמון :

הוא רעלת יוד ולא פלה
 סלל סמך קדמון סמכ
 סלל סל ירבה כח לחבר
 סל רכס וסמך לי ארכס
 סל סל ארכס ולא סמור
 סל לו סל ארכס וסמור
 סמך לנדנות סופים
 סמך סס סמך ומתל
 סמך סס סמך אל
 סמך סס סמך :

סמך סל כל כפי נח
 סמך סמך קדמון סל
 סל סמך :

ענין מצוה

רצא
שלא

לא יהיה לובקרב אהיו

יקח כל שבט לוי חלק במיזה בשעת המלחמה שנאמר לא יהיה לליתים
הלים חלק ונחלה טעם מצוה זו כדי שלא ילמדו לעשות מהם שרי חילות
והפלתו אחרי (הניצחון) לסבת התועלת ויהגו משרתי ה' מנבטים הנלקחים
בזרע אף על פי שהוא חיות גבר אלא אשה ה' ונחלתו יאכלון והם נחלת ה' שהעשירי
קדש ולוי עשירי כשתמנה מבנישין לפיכך המעשרות הם ירושת אבותם והעשירי
לעשירי לכך לא יהיה לכהנים חלק ונחלה וכו'.

רצב
שלא

לקסים שנאמר לא ימצא בך קוסם טעם מצוה זו לפי שדברים אלו מצנים
ומתעתעים והמון לחשוב שיצדקו דבריהם ושכל פעולות האדם סבתם
המולית וחבקות ויאמר עזב ה' את הארץ חו' אלא ידעו שיש כח ביד הצדיק לשנות
המול בצבותו לכך נקראו בשם (ישראל) פירש שר ויהיו על כל שרי מצלות
הנקראים אלהים לכך אין ראוי לשאל בלתי לה' לצדק ומשדד מצדקה
המשמים על ידי חסדיו ואליתו ויחושע בן נין שתוקיה מלך יהודה ונעין ושמשן
יוביחו לכך לא ימצא בך קוסם.

רצג
שלא

לכסף שנאמר ומכסף טעם מצוה זו שבגזשיתם במלוא של מעלה
בלמר מעכבים הפעולות מלחמות כשיהיו חסירים כסח נם מיצ' כל
ית' שהוא המשלים כל חפץ עמו לשוב בשם כס' כפי חשבתם על חסדו ודברים
ועושה (מעשה) חייב אוחז העינים שכן שם מעשה פסד אבל אשר עושה
לחלמ' דפסור ומותר דרב אושעיא ורב חנן כח עינ' דגלג' גלג' כל ערב שבת ולא
בכסף.

רצד
שלא

לחבר חבר כיון אלחש על המצוה שנאמר לא (ימצא) בך
חומר חבר טעם מצוה זו לפי שחבר הוא לאיש משוחזת שמתחברים
עם הנחשים והעקרבים ובשהם מ' וברים עובדים עבדו זהו ועם קדש בהתחברם יחד
להעתיך ולהתפלל ליוצר כל ית' להשקף עליהם כדומים יצול וינק מצרות תגלות ואם
דברי תבל של פומתה חושבים ודיקים שמועיל קל וחומר דברי קדושה הנאמרים
בדמע ובצום ובצעקה כל שכן אם הם רבים צפון לחש תן אל כבוד לא ימאס אם לא
ימצא בך חומר חבר.

רצה
שלא

לחוש אל המלים שנאמר ודורש אל המלים זה הפרעיה קצמו ולן במיר
הקמרות כדי שיכא המת בחלוס ויטד לו טעם מצוה זו לפי שמסיר כפחונו
מיוצר כל ית' ויחשוב בלבו שכל אותן והבלים והשגעונות הם אמרת ויציב חלילות
חלילה ויש לומר שחורש אל המלים וזה המעלה המרת בזכות שמישיבו
על (אבותו) והגשאל בגלגלת שלוקת בגלגלת המת וקושה לה כשופים
על ידי עישונים ונמי אחרות שלא לחוש לשום אדם שעתיד למות אלת לאלהים חיים
ומלך עולם ית' ולא לחוש אל המלים.

וקם נרזכי למחם במזל
ונמננב :

כי מרי עם להי כהנות
בין אנשים וקובל :

למד הלכות מסוה
ודעת העופת סלחנות
לפנות כהם שפוחה :

לפי טלח כהם שום
מכילו קובל כלל חזק
למנות לא ימאס לכל
יומא ללמד כמסודרין :

כך פרטי סק לרוב
קונו ולנכילום שנתים
דפוכי זכרת לפני סנד
קנטון וידע אדם את
לשקו יב :

שנים מצות

רצ

לשאל באוב.

שלא

רצ

ושלא

לשאל בידעוני שנאמר ושואל אוב וידעוני טעם מצות אלז גם כן לפי שמסיר בטחוננו מיוצר כל ית שחושב שעל ידי לחש וקטיר מנחש בלש עד שישמע באלו קול שפל יוצא מתחת שיחיו ומטיבו וכלם דברי הבאי ואל תשיכני בעלת אוב דשאל דתוך יב חדש הוחז דחיה בעלמא היא חלילה חלילה שנפש הנביא הצרורה בצרור החיים להעתק ממקורה ומחצבת אלז ניצוץ קטן דגורוע גרוע ממנו עולה ויורד לחיות נדון במשל החגר והסומא והידעוני הוא שמשים עצרת ששמו ידוע בפיו נקטיר ומשביע ועושה מעש' עד שיפול בכפיפה לארץ וידבר קצת עתידות וחם דברי הבאי ואמר אל (תפנו) שלא תתן לדחם פנים כי חבל נגזר מאתו ית ולפי הבשר מעשיו יתחדשו גזרותיו לטוב או להפכו ולמה יפנה אחרי התחו לחשוב שחבל בפקרה חלילה חלילה לשאל אוב וידעוני.

רצ

לחלנבא לשקר שנאמר אף הנביא אשר ייד לדבר דבר בשמי טמ' שמי ראמינו לדבריו ויבא לחוסף דברים מעצמו ויטעה וחסון (בדבריו) וידו נגדדים אחריו וחנביא שאכלו האריה יונת ושלושה מיתתן בידי שמים המתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו ונאמר לחבירו והמתנבא בשם עבודה זרה וכולדו מקראי לאשר ייד לדבר דבר בשמי.

רצ

לחלנבא בשם עז שנאמר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת טעם מצוה זו שלא להגיד באר מים חיים לחצוב להם בורות גשרים ירדה תורה לסיף דעתם בתחלה יגיד להם האסור והמותר (פותר) ואחר כך יתיר להם האסור הקל ואחר כך החמיר ואחר כך יפתלם לעבוד עבודה זרה ואף ידבר בשם אלהים אחרים ופה להם ולא ידברו שהם מתים ובמותם יהיו כל עושיהם לכך אשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת.

ש

נרא מיריגת נביא שקר שנאמר לא (תגורו) ממנו טעם מצוה זו לפי שבין בדעתו להבשיל הרבים במרמח בראשונה התנבא בקיום המצות ואחר כך על בטולם לכך לא תפחדו ממנו ולא תאספו מדבריו ולא תקנו בירת דירדו למעלה ולא תעשה נגר בארץ אלא כז' טובי העיר ותבערהו מן העולם בכליון חרוץ באיבוד רשעים רינה ולא תגורו ממנו.

שא

לחוס על ההורג או החובל בחבירו לשלם הקנס שנאמר לא תחוס עיניך ובערת חרע מקרבך טעם מצוה זו שלא תאמ' הואיל ונהרגהא למה נהרוג חשני אלא תגהו ביד הג' אל בני הרחמנות בענתן זה אכזריות לעולם ואמר לא דחוס (יניך) כלומר העתים לא יהיו חסים על זה שכבר ראית בעיניך שעתו לא חס על זה שחרגו או חבל בו גם אתה עליו לא תחוס עיניך.

שב

לגזול תחוס הארץ שנאמר לא תסג נבול רעד טעם מצוה זו מ' ש בנחלתך אשר תגזל ודחינו ארץ חמדה ולהבי בארץ ישראל עובר

שלא

רע סמוחת על חטוא כל ד' לחותיו של חדם וכסאו' מסתכל בה סואב מאותם סמוחת :

ולא תאמר כל מה שאמ' סבא סבל סוא מסת' סבון סלא סותיו מוד סיא וסוי :

כך סס סתו סיר סרס אס לא יסוס כך סמס א זר :

לומר לין סאזנ סבוא סדכר סס ססכריס סכיס סוקו וישעס סוכס :

לוח סאס סוכך סס רסות וססכלין ספרתה ספזל סוקס ולא ססוס סוכך כזי סיסתכלו סכסס לסלס סכא :

שְׁמֵי מִצְוֹת

לֹא יִצְרֶה אֱלֹהִים אֲחֵרִים עִמּוֹ וְהַמִּכְחֹשׁ הַחֹדֵשׁ הָעוֹלָם מִסִּיג גְּבוּלוֹ שֶׁל יוֹצֵר כֹּל יֵת שְׁחֹרְשׁוֹ וְהַגְּבֹלוֹ כִּרְצוֹנוֹ אֲבוֹת הָעוֹלָם הִכְרִיזוּ אֶמּוּנַת הַחִידוּשׁ בְּעוֹלָם שְׂאֵל גְּבוּרָה וַיִּגְדֹּד זְקֵנֵיךְ וַיֹּאמְרוּ לְךָ וַאֲמַר בְּגוֹחַלְתְּךָ אֲשֶׁר תִּנְחַל שְׂאֵל לֹא (גּוֹשְׁמָה) בְּיוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה לֹא תִסִּיג גְּבוּל רִיעוּךָ .

לֹא יִחַיֵּב מִמּוֹן עַל עַד אֲבִישׁ שְׂנֵאמַר לֹא יִקּוּם עַד אֲבִישׁ לְכֹל עֵינֵי טַעַם מִצְוֵה וְשֵׁמָּה עַד זֶה דַּעְתּוֹ לִזְכוֹת אֲהוּבוֹ וְלִחַיִּיב שׁוֹנְאוֹ מִשְׂאֵב בְּשָׁנִים מְכַל מְקִים עַד אֲנֵאֵן בְּאִישׁוּרֵיךְ וּבְעִיגוֹן (אִשָּׁה) וְקָם הוּא לְשִׁבּוּעָה אֲבָל לֹא לְמַעַן שִׂדְדָה כִּדְעָתוֹ דְּבָרִים לֹא כֵן וְשָׁנִים לֹא יִשְׁעוּ לְפִיכֶךָ לֹא יִתְקִימוּ דְבָרֵי עַד זֶה לֹא לְעוֹגֵשׁ וְלֹא לְמַטְיָן לֹא יִקּוּם עַד אֲבִישׁ לְכֹל עֵינֵי .

לֹא יִחַיֵּב נִשְׁמָה מִן עַמְמִים שְׂנֵאמַר לֹא תִחַיֵּב כֹּל נִשְׁמָה טַעַם מִצְוֵה זֶה כִּדְבֵי שְׂאֵל תִּלְמָדוֹ מִמַּעֲשֵׂיהֶם וְרַעֲיָם בִּי חָס אֲשֶׁר חָחֵלוֹ לְדִבְעֵים לְיוֹצֵר כֹּל יֵת בְּבֵל חֲתוּעֻבוֹת אֲשֶׁר עָשׂוֹ אֲבָל אִם קָבְלוּ עֲלֵיהֶם שְׁבַעַת מִצְוֹת בְּנֵי נַח וּמַסּוֹ וְעִבְדוֹת אֲתָה מַחִיָּה אִיתְּךָ וְאֵל רַגְמָתָה אִם הוֹזַרְתָּ (נִשְׁמָה) בְּגַלּוֹ שָׁנָם כֵּן יֵשׁ נִשְׁמָה בְּצַד הַטּוֹמָאָה וְרוּחַ עוֹנֵים וְנִפְשׁ לֹא מַפְוֵהָה וְכִיּוֹן שְׂאֵן בְּחַס נִפְשׁ חַיָּה לֹא רַגְמָתָה כֹּל שֶׁנֶּאֱמַר .

לֹא יִשְׁחַח עֵץ מֵאֲכָל אֲפִילוֹ בַּעַת מִלְחָמָה שְׂנֵאמַר לֹא תִשְׁחַח אֶת עֵצָה טַעַם מִצְוֵה זֶה כִּמּוֹ שֶׁשָּׁנִיגוּ בְּבִרְיַת שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל בְּשִׁבְרֵיתִים אֵילָן בְּשִׁיגוּפִים כִּדְבֵי לְשׁוֹב בַּתְּשׁוּבָה לֹא תִשְׁחַח אֶת (עֵצָה) בִּי הָאָדָם עֵץ עוֹשֶׂה פְרִי יִהְיֶה לְיוֹצֵר כֹּל יֵת וְכִשְׁשׁוּלַח מִשְׁחִית מִצְוֵהוֹ שְׂאֵל יִבַּח וַיִּשְׁחַח אֶת הַחֲכָם הַגּוֹתָן עֵצָה בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה לְפִי שִׁישְׂרָאֵל צְרִיבִים עֲצוֹת בְּשִׂאֵשׁ שְׂדֵה בָא עֲלִיהֶן בְּמַצוֹר לִכְךָ לֹא תִשְׁחַח אֶת עֵצָה .

לֹא יִעֲבֹד בְּנֹחַל אֵיתָן וְלֹא לִזְרַעוֹ שְׂנֵאמַר לֹא יִעֲבֹד וְלֹא יִרְעֵה טַעַם מִצְוֵה זֶה לְפִי שְׂאֵל הַנִּיחָהוֹ לְעֲשׂוֹת פְּרִי בִי הַמְּקוֹם גַּם כֵּן גּוֹרֵם וְדֹאֵי לְקַלְלָה דּוּמִיָּה דְּהָרִי בְּגִלְבוּעַ אֵל שֶׁל וְאֵל מִטֵּר וּבִחִיּוֹת הַמְּקוֹם תִּרְבֵּי וְשִׁמְסֵי יִתְפַּרְסֵם חוּמֵר הַרְצִיחָה וְיִצְרֹו וַיִּחְקְרוּ וַיִּשְׂאוּ קֶל וְחוּמֵר בְּעַצְמָם אִם הַמְּקוֹם שְׂאֵל חָפָא נַעֲנֵשׁ (בְּנֶךְ) כִּשׁ הַרוֹצֵחַ בְּעַצְמוֹ אִם הַמְּקוֹם שְׂאֵל חֲמִיתוֹ חֲמִיתוֹהוּ כִּשׁ שִׁמִּית אֶת הַמְּסִירָה לִכְךָ לֹא יִעֲבֹד וְלֹא יִרְעֵה .

לֹא יִמְכֹּר אֶשֶׁת יִפֹּת תּוֹאֵר שְׂנֵאמַר לֹא תִמְכַרְתָּהּ בְּנֶסֶף .
לֹא יִמְכֹּר אֶשֶׁת יִפֹּת תּוֹאֵר לְחַתְעַמֵּר בַּח שְׂנֵאמַר לֹא תִתְעַמֵּר בַּח טַעַם מִצְוֹת אֵלוֹ שְׂאֵל לְהַתְאַבֵּר עִם כְּלֵי תִשְׁמִישׁוֹ אַחֲרֵי שֶׁחָשַׁק בַּח וְלִקְחָה עַל יַדֵי גִירוֹת וְקִדְדָשׁן אֵף עַל פִּי שֶׁמַּחֲמַת יִרְאֶה עֲשָׂתָה וְלֹא יִלְחַצְנָה בְּמִלְחָמָה אֲלֵא יִבְנִיסְנָה לְמְקוֹם פְּנֵי וַיִּבֵּא עֲלֶיהָ בִּיאָה רֵאשׁוֹנָה לְפִיּוֹם אֶת יִצְרֹו כִּדְבֵי שְׂאֵל יִבֵּא עֲלֶיהָ בְּאִישׁוֹר וְלִשְׁוֹן אֲדוֹנָה וְהוּא לֹא (תִתְעַמֵּר) בַּח לֹא יִשְׁעֲבֹד אֹתָהּ בְּשִׁפְחָה לְרַב .

עֲדוּת לְחִדּוּשׁ טַעַם מִצְוֹת
שֶׁחֲחֹבֵל הִיָּה כְּכֹל הָעוֹשִׂים
לֹא בִּיזָה סוֹכֵר כֹּל יֵת
טוֹסָה כִּרְצוֹנוֹ כְּפִלְחוֹ
גְּזִירוֹת מַחֲדוּסוֹת לְכֹל
וְכִרְטוֹ .

מִדְּאֵי כִתְבֵי לֹא יִקּוּם
עַד אֲבִישׁ לְכֹל עֵינֵי וְלְכֹל
חֲסִילָה הִיא אֲשִׁמְעִיכֶם
דְּדוּקָא בְּאִישׁ הוּא דְּלִיכְוֹ
חֲסִיד אֲכָל בְּאִישׁ חֲסִיד
וְחֲמִישׁוֹן אֹתָהּ עַל פִּי :
וְכִי קָרָא וְחִמֵּד כֹּל
כְּשִׁמָּה וְלֹא אֲמַר כֹּל כְּשִׁמָּה
לֹא אֲשִׁמְעִיכֶם טַעַם מִצְוֹת
מִכְּשִׁיל מִלִּין כְּשִׁמָּה כֹּל
רִיחַ כְּשִׁמָּה קְדוּשָׁה לְכֹל
לֹא תִקְוֶה :
הַתּוֹרָה הִיא הַפֶּנֶס לְיִשְׂרָאֵל
וְחֵסֶף הַתְּשׁוּבָה מִתְּכַסֵּל
מְלִימָהוֹ כִּבְּאֵל לְאֲכָל
מִירוֹתֵיכֶם :

כִּמּוֹ שְׂאֵל טַעַם מִצְוֹת
הַטּוֹלֵם לְגִבּוֹר וְיִתְרֵי כֹל
יֵת לֹא יִשְׁכַּח כִּמּוֹ שְׂאֵל
הַמִּיחָה לְעֲשׂוֹת כְּכֹל לֹא
חֲרָשׁ :

תֵּת לֹא תִתְנַבֵּר פִּיךָ לֹא
תִתְנַבֵּר גְּרַם הִיא תּוֹמְכֵם
שִׁיב לְאִשְׁתּוֹ כְּנִסְטָה :

טעם מצות

לא יחלוף יציאת תואר אלא בעילה ראשונה בלבד עד שתלגידי לשמואל לא חזרנו כל יד שנה ז' שבבשו ח' שחלקו לרבי יוחנן לא התורה בעילה ראשונה אלא ג' אחר כל שט חמשים לבך לא תמכרנה בכסף ולא תתעמר בה .

שלא לאכול אבילת זולל וכזבא שנאמר ורגמוהו לא תאכלו אבילה ומביאה לידי דם טעם מצוה זו לפי שהאבילה והשתיה של רשות עיפת ברו ואתו של יצר

ח"ע כמו שהמצות והתורה כח עיפת יצר הטוב וירדה תורה לפוף דעתם ימות זכאי ואל ימות חייב ולא נעשה מעולם סורר ומורה מפני הדקדוקים הללו והוא די שב על

שי קברו היו חסידא דאבשל' שהיה בן יפת תואר וסרד באביו עוד היום ורגמוהו שלא להלין נבלתו על העץ שנאמר לא תלין נבלתו על העץ טעם מצוה זו לפי

שבליה נגשים בחורית דהתמאה ועושים בו חלורית ודיגשכור (מצטער) באלו היסורים לפיכך חס יוצר כל ית' על הנשמה שמתאחד

ומעבב גרוותיו שלא תקח הנשמה גוף אחר עד יקבר הראשון דומיא דמי שפתה אשתו אנו נושא אחותה עד שתקבר אשתו ועובד עבודתה זרדי ומגדף גרמלדיה בדיו וחוי

(חלול) של מלך וקללת אלהים תלוי לכך לא תלין שאתה נבגפריה לפחיצתה כל זמן שלא נקבר לפיכך תבך לפיתה הקבורה אולי ימצא מצוה אשר יתב

שיא אם לא תלין נבלתו . ליהתעלם מהאבדה שנאמר לא תוכל להתעלם טעם מצוה זו לחודיע שאם

אבדת מצון של חברך חייבה התורה להשיבו לש אבדות נפשו שיהיה ערב פרען רצה מוח גיבה רצה מוח גובה ועתידי יוצר כל ית' (להשיב)

למי אבדותינו להבי אפקיה קרא כלשון השבה ולא אמר חזרה שפרך יתת לעמוד על משמרת לפרוח וליגע אך אדיך ישוב בתשובה ולא תוכל להתעלם מפני דיערפורת

ומשים מצות השבה הוטר לחברתה בשבת ועוד דלאו מצוה הפצך ויהא שדגאלדיה מעוכבת ותלויח בעבור התשובה ולא תוכל להתעלם .

שיג שלא להניח בהמה או איש גבוה תחת משאו שנאמר לא תראה והתעלמת טעם מצוה זו וחכמות על עם קדש שלא יעלים עיניו מלתקן משאו על גבו כי

תודיה (אבירות) נחלה שיראם רבצים תחת משאם ויתחם וילך ופעמים שמתעלים ונקי איתח לפי גמרו שאם נכודו צער בעלי חיים דאוריתא דיהא ויהא עמו

דסדה נגד מדה לא בפלה לעולם שכל המרדים מתרחם שנאמר ונתן לך רחמים ורחמך לכה לא תראה והתעלמת . לכה לא תראה והתעלמת .

שיד שלא תלבוש גבר על אשה טעם מצותן אלו כדי שלא יבואו לידי ניאוף כי דהלבוש יעורריתו על ההרהור שקשה מעבירה אם ידבק בגילוף יענש בשמלרת

אשה במדה שמדד בה מודדין לו ומצאתי בתה בשחולד יצא לאור העולם ג' . חסלות הקבל זכר בלבוש נקבה ידעה זנאי

זהו ססן פיתוי קחת

כח עמל לך פחיס כי כחם פחיס וכחמו תלוי מולתן פחיס ומפיקין לפי טעם ש' ל' סגדף

דעתי חס קמי' ולאמיכך וכתוב וטבת עד י' לסק פי ל' רחם י' וטכ וקכנ

יהי שכל אדם תראה סלוחת אמת סוכלך רוכן קחם חסלו מלמדיו כחן סתול פרוך כחנות

צוה

מעמי מצות

ביותר ואם תצקנה בלבוש הזכר תחיה זונה אלא בלבוש חדיש שאלבוש יביא נח חניש
 באשה וכח האשה באיש נמי רמז שאין ראוי בענין יראת ה' שילבוש ויגבר חולשרת
 (האשה) ולפשוט ידו מלהשתדל מפני רכות הלב והאיש לא ישתכל
 במראה להתקש' והאשה אם לבשה חרב או בידון חייבת ולהבי לא הרגה יעל לסיפרא
 שפן בסבין אלא ביתד האהל משום לא יהיה בלי גבר על אשה .
 שלא ליקח אם על הבנים שנאמר לא תקח האם על הבנים טעם מצוה זו ארית רת
 ימים בביד אב ואם משום דמיאן אהודי שעל ידם מתעוררים חמסי אב
 על (בנים) ואחר שהשבתה היא עמנו בגלות לא נקח האם הרובצרת על
 בגיה להגין עליהם אלא שלח תשלח את הים ואת הבנים תקח לך לעבדים בלי לר
 שיו בני ישראל עבדים ולא לאומות העולם לכן לא תקח האם מעל הבנים .
 שלא להגיה מבשלות בבית שנאמר ולא תשים דמים בביתך טעם מצוה זו לפי
 שאתה מחוייב להביא ולהגיה ברבה אל ביתך ויחד רת היא וחדשים
 (בביתך) להבשיל את הרבים ואזרחו שלא להחטיא ולהבשיל הרבים
 שחטא הרבים תלוי בו נמצאת מביא בביתך כל אותם העונשים והדמים סם הם רת
 שיו אתה מביא אם תשים דמים בביתך .
 שלא לזרוע תבואה וזרעונים בברם שנאמר כרמך לא תזרע בלאים טעם מצוה זו
 שכל העשבים למטח עליהם ממינים ידועים שהתחתונים תלויים בעליונים
 וברדת הטל יורד נרצוף מאותו הגח ומתברך ומתגדל מסגנו ז' ש' ז' ל הטל יפח לעולם
 ורפואה והזרוע בלאים עירב דבחות ומצויים שיש מצד הדין ויש מצד רחמים והם
 שיו בלאים ומציעים מלפניו תפקידם אם תזרע בלאים .
 שלא לאב ל בלאי רגום שגומר מן הנקדש ומלאה טעם
 מצוה זו לפי שאם תזרע בלאים צדקה שריפה שגומר ליהנות
 ממון שגור בלאי רגום מן תקדש (רגום) אש שידליק
 באש הגיהנם אחר שנזקה מן הרגומות מתערבבים מעשיו לחובה אם רתקדש
 שיש חמליהם .
 שלא לחרוש בצני מיני בחמה שנאמר לא תחרוש בשור ובחמור
 יחדיו טעם מצוה זו לפי שדשור יש בו נח יורר מן
 החמור וצער בלח מן התורח ויש שני בחות (מקטרגות) על ישראל
 בשערת דמבנה ודים שור וחמור ושניהם דין אחד בקצרה והעולם
 ואחד בסוף והעולם ואם רתחש נמצאת מחריב והעולם שגמה
 מצרב אלה בחם כיון שאין רחמים בנתיים מרעוררים לקצרת עצת
 לירתי עץ לקטנה על ישראל ללא רתחיש על רעך רעה בשלא תחרוש בשור
 שב חמור יחדיו .
 שלא ללבוש שעטנז צמר ופשתים יחדיו טעם שלא לערב חבנות ושלא לחבד עין

ז'ט במקום סלין לחביש
 סמתדל נקיות לויט סי'
 במקום סלין דולס חש
 יעבור שבניה בעקוש
 מירחוסו ומקלסו חסג ;
 כס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
 פל עופו מניסן לקשר
 לגבי קב' וסקכ' לישג
 על כמטי דכתיב כנסור
 כודד מקיכ' כן ח'ט
 כודד מ'קומו ;
 כל מ'ס חלקי סגול
 סמריס למצק ח'ט
 מ'כיל ז'ס ככיק ;

ל'ס מ'כ'ס מ'כ'לוי ח'סור
 מ'כ'ס' ס'כ'ק ס'ק'מ'ל'
 פ'ח'טו ו'וקד כ'ל'ס י'סיס
 כ'ל'ו ו'ל'סור ס'ס כ'ע'ר
 ר'כ מ'י ס'וק'ך נ'ח'ל ;
 י'כ'ך ל'מ'ד'תי מ'ט'ס ;

(פ') : שחזר לחבל שעטנו שפן עז עומד על יפין ואלובשו לשטנו בית
שלבשו נעשו יחדיו לחלקי ומגתו שבדחתחרם יחד יתחזק כחו וזאנו וכל דלובש
בלאיב נחשב לידון (נבומר) לעבודה זרה רחמנא ליצלן אם ילבש
שנא

שלא יגרש מוציא שם דע ארוסתו לעולם שנאמר לא יוכל לשלחה כל ימיו טעם
מצוה זו כדי שלא יהיו בנות ישראל תפקד ולשגר מלתעות עול ושותח בעציו
חזא חשב שתשאר גלמודא ולא תגשא כל ימיה תגשא לו עב ולא יוכל (לשלחה)
עב כל ימיו

שלא לעניש האבוס שנאמר ולנערה לא תעשה דבר טעם מצוה זו לפי שהוא אנוס
ולא הירח בהשכמת לבו ושכלו כמו שיקום איש להרוג את רעהו וחלה פניו
שיבהו ברצונו אך לא ימיתו בן הדבר הזה שיהיה רוצה להורגה ושתקה בעיני יד שכלח
לא היה במעל אף על גב דיצרה אלבשה אחר כך ונהגת מן הביאה לנערה לא תעשה
שב (דבר)

שלא לגרש האתם אנוסות שנאמר לא יוכל לשלחה כל ימיו טעם מצוה זו רחמי
אשר ענה בזרוע נפאית שלא מדעתה ניתן קנס נ הנגזרת שכיבה ולא
שלחה כל ימיו ואפקה קרא בכל מקום לגירושין בלשון שלוח במי שאומר לה עשי
שלחתי בלומר צאי מביתי שאם רוצה אחר כך להחזירה ברשותו הוא ואי רוצה אמר
צאי וזה משמע דאינו יכול להחזירה כלל ויגב אינו עושה שליח השתא בולם למח
שב (מושלחה) והאנוסה לא יוכל לשלחה כל ימיו

שלא יבא פרים בקהל ה' שנאמר לא יבא פצוע דבא וברות שפבה טעם מצוה זו
בשנאמר האדם מן העולם במה מויקי באים לקטרני עליו אם לא הגיה בגים חגונים
והקדים שאינו מוליד אינו מניח במקומו פי שיחיה משבח לקונו רחמי וולעשורת
מצותו וברות שפבה רמז לנחש הקדמוני ששגן וחמרו על חוה ונבררנו מארץ
חזים אבל נחש הוא גיורת ומשוחזרת דקה גרים לא איקרי קהל לכן לא יבא פצוע
שב דבה וברות שפבה בקהל ה'

שלא יבא ממזר בקהל ה' פי שלא ישא אשה מקהל ה' טעם מצוה זו לחזיק פוטא
ופחשבת פיגול מקהל ה' שכל דבא מן העריות נקרא ממזר ומ' אדם תח
חזא קודם ללג עם הארץ שזה טבל במי התורה ואם נשא שפחה פודי בגיו שדרי
משחזר אותם ונמצאו בני חורין וממזר נגזר מביצה מותרת שאין בה תולדה של הבשר
(ממזר) לשון זרות ופרוד והמפורש ומובדל אך יכנס עם דפקדילים
מקובצים אטודה א לפיכך לא יבא ממזר בקהל ה'

שלא להתחזק עם עטמים שנאמר לא תתחזק במ בתן לא תתן לבנו ובנו לא
תקח לבתך ואף על פי שנתגירו אם עבר והתחזקת במ עבר בלא טעם
מצוה זו שלא יתערב דע קדש בזרע פטא זי אין השכינה שורה
אלא

לרבות גם סוף למדנו
שהביא הכל כמתן ולכן
נשדן לכתובל קרכנו
כשבור סכנו המוכח
ואם הוקד כננת וכמע'
כבודם לפי שאין לו כח
לקרב על המתקן כמא
כמלך ומביא דברו למלך
דשינו סקדן:

ושלחתי בנותי
מאם כפונע סמכיואין
כנחמס סתנו מאחריו
כמו כרם אסיון סורכין
למזר וספסל וסוין
למס בנות לא פלתם
לכם ז' ששבת דלוריו:
ואין נב' כעובס סהרו
לא תקנו כתוב גח כרו
אלא תבא קלס כפיונו
לסוכיאה:

מלא קלמך מאומה
וקלמך דבר מסל
שפלו דבאר קמן:
דדשין ופלת וטלס:

ש' מוס ז' כחו חריתים
כגוים כלומר מוס סל
סמו' סוף ואין לו קהילס:

שני מצות

שני

אלא במשפחות מיוחדות שבישראל לכך לא תתחתן להם.

שלא

יבא עמוני ומאבי בקהל יי' טעם מצוה זו על אשר לא (קדמו)
ועל אשר שכר שני מדות של אכזריות וכששאל שאול לאבנר בן מי העולם
חזה אשר לו דואג עד שאתה שואל בן מי הוא שאל אם מותר לבא בקהל ונצסקה הלכות
עמוני ולא עמונית בששמע דוד המלך כך אמר (אז) אמרתי הנה באתי שירח
אמרתי על שהתירוני לבא בקהל במגלת רות מבוארות המשפחות עד בועז וישי ודוד
אבל בס' כתוב עלי ברמז שתי בנותיך הנמצאות וכתוב מצאתי דוד עבדי בזכות המצוי
נמצאו אבל לא יבא עמוני ומאבי בקהל יי'.

שכן

שלא

להרחיק זרע עשו אחר שנתגייר שני דורות שנאמר לא תתעב אדוני דוד
שלישי יבא להם טעם מצוה זו כי אחיך הוא כלומר קורבני גדולת יי'
להם אם רוצים להתקרב ולהניח משפחתם בחסרת הערלה שכן יעקב אבינו שהגיד
ג' לאברהם נקרא קהילה ואף על פי שאמר פן בחרב אצא לקראתיך מכל מקום עמו
ומא' החטאו את ישראל והרגו נפשות על ידי עצה רעה שהשכירו את בלעם ולא
קדמו אתכם בלחם ובמים לכך לא תתעב אדומי.

שכן

שלא

להרחיק זרע מצרי אחר שנתגייר שנאמר לא תתעב מצרי טעם מצוה זו כיון
שהוא לא תעבד אף אתה לא (תתעבדו) אבל אמר מדי
זאת עשיתו כי שלחנו את ישראל לא תשמור לו איבה ושנאה על דושיעבוד ורמזנו
אחר דור שלישי שהמתחתן לא ירד ממעלתו שיוסף הצדיק נתחתן עם בת כמר לוישי
העמיד להם חקם ואדמתם מלהתחתן עמהם ואף על גב דבא סנהריב וכלכל את העולם
רצוי להתרחק מהבושיות לפי שהפגם נראה בעין שחמקום גורם ולא תרעב
מצרי.

של

שלא

לדרוש שלומם וטובתם של עמון ומיאב לעולם שנאמר כל יסיד לעולם
טעם מצוה זו שאם חותרו המצרים לבא בקהל הוא לפי שראו מעשה
יי' הגדול והגורא במצרים ועל הים והשעבוד היה גזרת יוצר כל ית' אבל עם ומואב
גלו שנאתם וטעם האיבה לבל נלמוד ממעשיהם ז' כל יסיד (לעולם)
כלומר יסיד תלויים לבלתי שאזע למשנאי ה' לכך לא תדרוש שלומם וטובתם ולהביא
לימות המשיח אמר כל יסיד לעולם.

שלא

שלא

ליבנס טמא למחנה לויית שהוא הר הבית שנאמר לא יבא אל תוך המחנה
טמ' וכדי שלא לטמא המקדש ולג' ששם הקדושה שגבולות חלק
יוצר כל ית' ואין מח בקדושה לחול אלא בשפנה משם הטומאה ח' שסירת ודמקדש
מן הטומאה כדי שלא ימצאו בחות הטומאה בית אחיזה שם ולקח משה עצמ' ר' י סף
עמו במחנה לויית כיון שהריח בהם ריח ג'ע ולמד נושאי ארנו של יוסף היו הטמאים
לג'ש אדם הטעם הוא דחשיבי טמאים לגביה דומיא (דברה) אדומת
לכך לא יבא אל תוך המחנה.

דרכו של איש לקי' ולכן
דרכו של איש נקדש :

מדרש רבותינו אל הולא

אח' כחכרי וזרמי לבון
תועב מנרי טעם
כסימכוד ולדמי סיטא
במרכ :

ז'ם אל מבני בניו סון
עמון ומואב לישראל :

טון מס כמע לפנות
פרט לדומת :

מעשי מצות

של

להסגיר עבד לשכר מאדונת ישראל שנאמר לא (תסגיר) טעם מצוה זו כיון שנבגס בבקעה טהורה נבחרת לעבוד יוצר כל ית הע מדים בח ראויים לדיות עבדי ה' ולא עבדי בן אדם לכך לא נשיבחו אל אדונת אלא נשחרר אורנו ונבנתוב על עצמו דמיו הנל למעלת אי וכבודה לפיכך לא תסגור שער העבד מ-אדונתו ואין פיתח עמך ישב בשער שטוב לו ויכנס בה לפרסם שהנבגס באי אינו סגר בער דלתים ובריח לכך לא תסגיר .

שלג

להנות עבד שכר שנאמר לא תוננו טעם מצוה זו לפי שהוא חלוש הנפש יותר מהגר עב הזחירה תורה עליו כיון שכא וטבל לשם עבדות ובא דחס ת תחת כנפי העצינח אין ראוי לצער ולדח תו אלא לקרבו כיון שהוא עני ביותר ויצר כל ית מ-יט אל עני ונבח רוח ויש במצוה זו זכרון שהיינו במצרים עבדים ועשאנו בני חורין וכיון שגם אתה היית עבד כמוהו לא תוננו .

שלד

לבא על אשה בלא כרתובה וקדושין שנאמר לא תגדיל לבא על אשה בלא כרתובה וקדושין שנאמר לא תגדיל קדשה .

שלז

שלח

איש מזומן למשכבי אשה שנאמר ולא יהיה קדש מבני ישראל טעם מצוה זו אלו לפי שהוא זימה ועון פלילי והמתעסקים בכך אבדו חלקם מארץ החיים אם לא יעשו (תשובה) בשורה ובדורנו הרע יש מי שנתעסק רוב ימיו בכך ונתחייב אלף סקילות חושב כן שאמר פ-ים או פעמים הוירוי שכבר נתכפר לחם אוי לחם כי נפשם נברתח מארץ החיים בנער במעד נפשם וחיותם בקדשים זש לא תודה קדשה ולא יהיה קדש כי ענשם להשביעם מא תה-די-עבודה ויוצר כל ית קדשם בשורה קדושים תהיו קדש לי כל בכר מקדשים לשמו ד-הנהל ולי-ל-ח-ר-ל המומאה והם מתקדשים ומביאים עליהם שפע ד-ב-ו-י-א-ה אוי ל-ד-ים אם לא יקבלו צער בגד התענג שקבלו בעבירה ועוד ה-ים ז-ג-ים כעניניהם ואונקלי תרגם לא תחא בת ישראל לעבד ולא יקח ישראל שפחה ש-ל-ם בעילת זנות כיון שאין קידושין תופסין בהם לכך לא יהיה קדש ולא תהיה קדשה .

שלז

להקריב אתנן זונה ומחיר בלב בית ה' טעם מצוה זו של-ל-י-צ-עק הקרבן אתנן זנה אני מחיר בלב אני וחשב להבי-ל-קרבן לכפר ולנקות ד-ה-ע-ון להעביר לגמרי והוא קורא תגר ומזכיר עונותיו ואין כפרה ואתנן מלשן תנאי שעושה עשה תנאי לתת לה בשכרה ואיכה התנאי של הזונה יבא לכפר והוא התנה עם יוצר כל ית שלא לצות אחריו ודמי (בלב) מ-סיף כח לערלת הבלב ס-ג-ר ואין פותח אתנן זונה ומחיר בלב .

שלז

לחלות ברביה שנאמר לא (תשיך) לאחזק פי לא תנשך טעם מצוה זו לפי שהוא מעיד על עצמו שכפר באלהי ישראל וביציאת מצרים ובתחיית המתים להבי רבו האזהרת ואמר למלוח ופמרבית לא תתן ארלך ש-ל-ו-ו-ז-מ-ו-ן לא תדווח כל שכן לעשות קרן אי נמי ובספך לא תתן לו בגשך

שלז

למה ולתכה כפגור תל סקולרין סכימהו פפוד פפוקר :

למה ולתכה כפגור תל סקולרין סכימהו פפוד פפוקר :

למה ולתכה כפגור תל סקולרין סכימהו פפוד פפוקר :

טעם מצות

בשנינו ואוכל את בשרו ורובח לו בקשת להעבירו על לבו ואין מבגיסין אותו במחיצתו של יוצר כל ית' לכך לא תשך לאחיק.

שדח

לאחר הנדרים והצדבות שנאמר לא תאחר לשלמו ועובר על ג' רגלים בסודין וחג המצות תחלה טעם מצוה זו כדי שלא יהא קל מחלואת חדיוט שחמלות

שלא

את חבירו מסתין לו רגל או שני רגלים חו' גדר בחיי המלך אם לא ישלם ראוי להתיר את ראשו והמשלם יש לו שבר על האמירה ועל הנדר ואם לא ישלם יקח (משכמו) מתחתיו לכך מי שעתה אשתו ויש לו בנים מסתין ג' רגלים ואחר כך נושא אשה כדן נדר ואם אין לו אשה ויש לו בנים מתים ואם אין לו בנים יתמעטו נכסיו אם יאחר לשלמו.

שלט

יקח השכיר ית' על (אבירנו) שנאמר ואל בליך לא תתן.

שלא

שם

ואבל השכיר מזהחובר לקרקע בעת המלאכה שנאמר וחרמש לא תגוף שם'א לפי שנה' בגזל ואינו יוקה מגני שנתן לחשבון ואף על גב דבכלל גזל הוא ולא איצטרך לאו שם'א משום שידמח הוצעל חתר לעצמו שג'ינו גזל בשלוקח מגדולי קרקע בזמן הקציר והבציר שדרך בני אדם שלא להקפיד ובשכיר מיידי שכן לא יארי לתגר בלומר כשתבא בשכרך לעשות עם בעה אבול בפנשך שבעך ולפי' יורג' אחר פעושה מלאכתו מונגתיו על בעה לדבי הקפידה תורה בשכיעה ולא יורג' ואל בליך שם'א לא תתן וחרמש לא תגוף.

שם'א

שלא יחזיר ומגרש את אשתו אם (נשאת) לאחר שנאמר לא יובל בעלה הראשון אחרי אשר התמאה טעם מצוה זו כיון שנבעלה לבעל אחר חרי נטמאת נדה היא המחלפת בעלים אבל מחזירה בשניתה אם רוצה וענין הגירושין שייך גמי לגטמה שלפעמים מתלבשת בגוף גרוע בשביל עון חסור וקודם שצטר מן העולם בידו לתפ' את אשר עות ושב ורפא לו ואם לאו לא יובל בעלה הראשון לשב לקחתה אחרי אשר התמאה.

שם'ב

שלא

יצא חתן כל שנתו בצבא ולא יעבוד וכו' טעם מצוה זו ושמו אר' אשורנו אשר לקח שמר לחלון קודם שנשא אשה וידין צריך לערוך מלחמה עם יצרו בכל עת ועתיד' נח רוגש שצב' יש לו פר' שלו לפיכך לא יצא בצבא ולא יעבור עליו לכל דבר (עבירה) לא יצא בצבא שנית שדק'נו על ר'אשה וחדשה לא ילחם מלב ומנפש שחרי חצי גופו בשל'ר בבירת' ויצ' ילחם בחצי גוף לבך לא יצא בצבא ולא יעבור עלת לכל דבר.

שם'ג

שלא

חבול רחיים ורכב טעם מצוה זו כי נפש הוי' חבול

וכמוסלם סשלי' גומו וקח' ואחר יקח משכמו ויסת' חמי גוף הוא חס' סקד' פטאר חסר בלי גל' וכינו קטני' חתי' מכינס' כדר וסוף הכפ' שלבו' לכו טככים ממש על ית'

האדם סחוף סכי' לפעול' כל סמונ' סלח וסכס' וס' סאכילתו ווס' סכר' וס' סוסכר לקרקע' וכיף סרנו' סס' לא סס' ספגרות כפודן קול' סיאכלס'

לפי' כסתמ' סיו סס' וס' ויכתס' סקד' סחרת לבטלה'

לס' פקי וסוס לביתו סקת'

מעמי מצות

חובל לפי שבלי המזון הם חבליה לבראות הגוף לחיות הגפוש האם חבלים ללא חסות
שחבל הד מסדוקא אלא חבל גם הגוף הצריך למזון כדי לקיים הגפוש ולכן לא תמשכנה
ודוקא שלא בשעת מתן מעות אבל בשעת מתן מעורר מוררר דללא צרע מסבר ותי בן
עוויאל לא יהון אסורין חתנין וכלות כי הגפוש מסושכנת בניהם אלא ינשאו כד ט
שמו
שלא

לקיץ סימני צרעת שנאמר השמר בנגע הצרעת פעם מצוה זו שאין ראוי
להעלים ולהסתיר משפטי ה' אלא לפרסמם כדי שיבקשו עליהם רחמים
שכן אילן שמשיר פירותיו סוקרו בסיקרא ופוענו באבנים וכו' ובאשר יקוץ בם יגדל
עליו העונש וז' השמר בנגע הצרעת בכדה יותר שבן (דרבה) הקל קל
בתחלה אלא יקבל ויסבול הצער והבלימה לכפרה ויעתיר ליוצר כל ית' לרפאות מחץ
שמו
שלא

למשכן בעל חוב בזרוע שנאמר לא תביא אל ביתו לעבד עבדו טעם מצוה זו
ו' אף על פי שעבד לוח לאיש מלוה לא יהיה הגל בחפז ליקח בזרוע ואמר
לעבדו עבדו ולא אמר ליקח עבדו פי' הלואיתו אלא מודה בנגד מודה נענש לפי
שחשמה מסושכנת אצלו ית' עד זמן לפעמים ממשכנים אותה קודם כי חזק
דמרים מגדלא נשיא ויש נספה בלא משפט ודינא דקושטא הוא שבתחלה ללא נגפר
דינא וז' ליקחון פשטו במעשיות ומצאו עין כדי לחייבו ולעבד
שמו
שלא

למנוע ומשכון בעת שצריך לו העני שנאמר לא תשכב בעבדו לא ריתעב
ועבדו אצלך פעם מצוה זו לפי שאנו ספקדים הגשמת
כיד יוצר כל ית' עיפה ויגיעה בידך (אפקיד) רחמי וחזק מחזירה חדשית
חדשים לבקרים ומדה בנגד מדה נדון כמו שהוא לא החזיר המשכון לבעלו כך לא יחזיר
לו נשמתו ז' לא תשכב בעבדו לא תשכב ותמות בעבור עבדו של עני שאם אתה
שמו
שלא

לקבל עדות הקרובים שנאמר לא יומתו אבות על בנים פי' על עדות הבנים
פעם מצוה זו לפי שהקרוב הוא כגופו ממש ואין אדם מעיד על עצמו ומי
לא יומתו אבות לא יענשו באותו עולם על בנים אם הם טובים דברא מזכר
אבא ובנים לא יומתו על אבות אם הם טובים כי בעון אבות בנים מתים וז' על
גב דבעדות מיירי דרוש וקבל שכר לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על
שמו
שלא

להטות משפט גר יתום ואלמנה שנאמר לא תטה וכו' פעם מצוה זו לפי שחם
חלושי בוח מדובים ומעונים יותר מאחרים ויוצר כל ית' איהבם ודמענתם מצוה
ביותר ובשהם (צועקים) הם נענים על מעניהם ולכן לא תטה המאזנים של
חדין והמשפט שהעולם קיים בסבתם ואם היה גר עובר בד'
לאית

כבות כלבוט כנופולס
זת תורת סבות והכנר
שאלת ולפסקת ולכבר :

הדס ראל סול וכנמרי
היבא דגום לא כעיקר
היבא דכסא כס :

ולאש' סלא ופסקו עומס
הדין לא מממהר על ידו
כעיקרם

שנים מצות

לאוין בלא תטה משפט גר יתום וכו'.

למשכן בנד אלמנה שנאמר לא תחבול בנד אלמנה טעם מצוה זו לצי שלבח
שבוח דיאגת על פרידת דודה אין ראוי לצורה ושני בני חנין אהני דע
שודג שמות באות לע לם זכר ונקבה בשנפטר יושבים שניהם בג'ע של מטה שהנשמה
מסתגת לח-רתה בג'ע ומתענגרת על פרידתה מחברתה בזה דהעולם ומצטערת
דנשמה בג'ע בי המתים מצטערים בצער (החיים) והנשמה היא מתרעמת
ליצור כל ית ואזרת לצי שגזרת דין אמת בני ובין בת זוגי באים למשכנה ולגזולת
מיד שומע שנאמר ושמעתי לכך לא תחבול בנד אלמנה.

שנים

שלא

שנ

שלא

ליקח עומר השבחה שנאמר ושכחת עומר לא תשוב לקחתו טעם מצוה זו
לצי שיצר הרע מעכב האדם מלעשות חסד ובשיר הברכה מצויה שנאמר
ותאכל ותשבץ ותותר ויאכלו וותירו בדבר ה' שהעני עיניו תלויו לשמי' בחס' כל וביין
ששכחו זכו עניים והוא גזל בידך ולכן תתיאש מצנו ותשכחו ואם לצי רתעשה כך
תהיה עני מחור על הגרנות השמר שלא תשוב אתה לקחתו.

שנא יוסף על המ' שנאמר לא יוסף (יוסף) וכו' טעם מצוה זו האדם
שגברא למ' יום כשעבר על מצוה מצוית התורה שנתנה למ' יום לקדח
מ' ויצא מידי עניו שין אדם הראשון כשעבר חטא לקח העולם בגללו (מ') עונשים
אדם עשר חוח עשר הגחש עשר האדמה עשר בעגש מרגלים לקו ישראל מ' שגה
במדבר וממח שאמר לא יוסף פן יוסף משמע שיש בזה ב' לאוין ונראה שאם יוסף
אפילו אחד הוא נמנס תחתיו בעגש מכה (רבה) ועל ידי סמוכין באי הם
פדיון ונפרח למלקות הגדול הנקרא כה רבה ופזוב לשאול מודלדית מן הלוקחת שממ
יוסף א' בטעות וכליב ולא תוסף.

שנב

שלא

לחוסם תכחזה בעת מלאכתה שנאמר לא (תחוסם) שור
בדיש טעם מצוה זו חס יוצר כל יתגם על הבעל חי אף על פי שלא נבראו
אלא לשמשנו מ' מ' נתן להם חלק מיגיעת בשרם לחשביעם מאשר פרחו ודוקא בגידולי
קרקע ומפמיכות הפרשה למדו שמדה בנגד מדה נפרעין ממנו שחרע ולא יהיו בנים
שתצול אשתו ליבם שיקח שדה ויתרענה ולא יאכל מאותה תבואה כך למד. מסמיכות
כי ישבו אחים יחדיו ללא תחוסם שור בדישו.

שנב

שלא

תנשא יבמה לזר שנאמר לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר טעם מצוה זו
לפי שיודח התורה לסוף דעתו של מת בין שאין לו בנים חפצו שלא ימשול
זר על אשתו ועל נכסיו אבל ימשול אחיו על אשתו ועל נכסיו כיון שאין לו זרע ירשנו
הוא ויקום על שם אחיו ולא ימחה שמו מישראל ובנמרא מי בתיב חוצה תחוצה כרתיב
ודרשין תריוחו ורות שייך דומיא דכתן חוץ מהאחים הוי זר ולא תהיה אשת חברה
החוצה לאיש זר.

שנב

שלא

לחוס על חרוף שנאמר וקצות את נפח

לא

וירשו לנו מזרים
ולאבותנו מכאן שהאבו
פנטערים בקבר :

מד'א קאמר ארכעיש
בחסר וואר במסר
ארכעיש אלמא סוף לפ'
ממזר דסיוכו ס' :

מכין זן חיוב ארכעיש
זן כנגד דכור זן כנגד
ממזר זן כנגד סמממ
דסיוכו ל' :

פר'אן הם ס'וקין מס'
לרטעס ססיוא מוכפנט
דכתי' וספ'לו סאי מוכפ
ליה לנזופה א'כ ככתוב
קרא ויסהו מאי וספ'לו
ס' תרתי כנר פרטעס

כס'ה קודס בא כחנפס
סוכ להרכות בתפוס
ואמר סמד'הדין מתוקס
לא פפסוס פוג כדיוס :

טעם מצוה

לא תחם עיניך טעם מצוה זו משום דנסימח מילתא שחזיקו חלשים במכושף האלשים
א'עפ' שזיה ביונה להציל בעלה מיד מכהו מבל' מ'קום ביון שהחזיקה במקום ערוה דבר
מגינה הוא ואם אתה יכול להצילו בא'מאיבריו לא תאמר יד יפת הוא עין יפה עין הוא
לחזיקו אלא הצילוהו בא' מאיבריו נמי לא תחוס עיניך אם העין אינו מתעלם מלחשתבל
בערוה או אינו מסתכל במצוה תסמחו דוסיא דנחום איש גם זו מבל' מקום דמי כפ'ר
שנח פ'י הוא לוקצותה את כפה לא תחוש עיניך .

שלא יהיה אצלנו אכן גדולה וקטנה שנאמר לא יהיה לך בניסך טעם מצוה זו
לפי שזה כפר באל מוציא מצרים וחשב לתרויח מנבשיו וממעטי ז'ש
לא יהיה לך שיתמעטו נבשיו ולא יהיה לו ברכה ואם אכן שליטה וצדק יהידיך לך שמוך
הרכה נ' המצדיק מדותיו הברכה שם והחסרון יביא חסרון והמלוי יביא מלוי ורמז
שהלשון הוא המאצ'ים לשקול הצדק בדבור ולא יהיה אחד בפה ואחד בלב
וקרא נוף האדם נים יען דדבור שמור בו לזרוק אבנים וכלסטראור' לא יד'יח
שנח בניסך אכן ואכן .

שלא נשבח מעשה עמלק ולא נסור מלבנו שנאמר לא תשבח טעם מצוה זו לפי
שהם הרימו יד (בכסא) המלך ממה שברת מילות וזרקן
בלגי מעלה ואמר טול מה שבתרת ואברהם אבינו אחר שנמול נעשה כסא שני-סר
וירא אליו וחזא יושב לכך תיתת חשבועה בכסא ולפיכך לא תשבח האיבה והשנא'ר
שכן לעתיד לבא ישתבח זכרם מן העולם ואז ה' שלם וחכסא שלם ויש לי סמך ממדי
שיש סוף פסוק בלא ודגש בתו תשבח לרמת שלא יזכר שמם נ' אכד זכרם תפ'ר
שנח וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו ואתח לא תשבח .

שלא לאכול מעשר שני באגרות שנאמר לא אכלתי באוני ממנו טעם מצוה זו
לפי שהקדשי' הם שולחן גבוה וחדואג והעצב אינו ראוי ליקרב אל שולחן המלך נ'י
אין לבא אל שער המלך בלבוש שק והאינן אין לו שמחה ביון שמת לו מת ואתו יום
חייב להנאבל עליו שביום קבורה נקרא אונן נמי כשגמר לשוב אל יוצר כל ית' בעצבו'
שנח טעם אבה מלאו לבו לעבור פ'י ה' ית' ולא אבל מעשר שני עד (ששב)
שנח בתשובה שלימה ונשאר שמח וטוב לב משום לא אכלתי באוני ממנו .

שלא לאכול מעשר שני בטומאה אפילו בירושלם עד שנפדה שנאמר לא ביערתי
ממנו בטמא כלומר לא הפרשתיו בטומאה טעם מצוה זו כדי שיר-רחק מן
הטומאה ולא יהא כפורע חובו בדבר מצוה ואמר לא ביערתי לעשותה שלהבת בפליון
ודרוך לשורף שהקדושה בשחלה עליו הטומאה נשרפת אלא אפילו בעוד שהיא בנה
לשדיפה אפילו זה לא עשיתי לא ביערתי מהבית בחלוש דבר טמא ששמתי במקומו
שנח זהו לא ביערתי ממנו בטמא .

שלא להוציא מעות מעשר שני לדברים שאינם לצורך אפילו לחריבי מל
שנאמר ולא נתתיו ממנו למת טעם מצוה זו לפי שדומות

אל סיס אומר
כחמלקת תעם
שכלן וכמתיהם
תחת כמות
לפתו לא תמכהו

למון חזק ולומן
לחזקתו ענמס
אלא חכלו כמסוס
לחזקתו עליו לא חזק
לחזקתו סינושם מל
תמכהו

טעם מצוה

שלא יתעורר מתרצה ומתפיים באבילת חכעלים דוקא ואפילו שיטני לזולת בקולטת
 יותר מעולה ביוק שאינו מקיים הגוף לא נחזא ליה אף על פי שגוח לו לאדם
 אינו מקבל חלקו תורלו אלא בכך והא דקפיד קרא בהני תלת חטעים לפי שדואג שגחל
 מן הלוי אתי לשון אונאה ושטא מת הלוי וירש גביתו ושטא יחשוב הלוי שחיא פגמ
 ביה שודשיראלי אבל חטעשדו לא עברתי ממצותך אשר צותני ואתם תהיו לי מסלכת
 בהנים וגוי קדוש ולא נלתי מכנו למת.

שלא לשנות יין נסך שנאמר אשר חלב זבחמו יאכלו ישתו יין נסיכם טעם מצוה
 זו מה זבח אסור אף יין אסור לחכי אסורה בכל שחזא ובימי חרפי ראיתי אנשי
 מעשה שהיו מחמירין על עצמם שאפילו בראית גוי היין לא היו רוצים לשנותו אף על
 פי שלא (נגע) בו הערל כיון שנתן עינו בו אין בו סימן ברבה וסנהג
 ותיקן והא ביהן שהערל רואה גוון היין או ריחו נמאיה לו במחשבתו וסתם מחשבת
 נכרי לעבודה זרה אף על פי שהיא ביד ישראל כבר ציירו בשכלו וגל רתמיה על
 דקדוק החומרה בכל שחזא שהנשמר ממנו זוכה ליה (הפשוט) בענביו
 אחר ששטח אלהים ואנשים בכרכות ותמה על המקלים בטענת כל דריו בארצות
 הערלים כיון דאקשה קרא לעבודה זרה דבלויב ולא ידבק בידך טאומה מן החרים
 שחלב זבחמו יאכלו אם ישתו יין נסיכם

שלא להקריב בעל מום עובר שנאמר לא תזבח ליה' אלהיך שור ושה אשר יהיה
 בו מום וכי טעם מצוה זו פשוט אם שניהם בעלי מומין כפרה מנין שכפרת
 דוקרין תלויה בתמימות מצד הערכות דשה פזרה ישראל ובשלא ידחה דוקרין
 תמים יזבח עונותיו והפך מרחמים לדין ז' ליה' אלהיך כשתזבח שור ושה אשר
 יהיה בו מום.

סליק סליק סליק

פירוש מצוות סוף כד
 ישראל וכבר סגור סוף
 נסבכו לפי :

שלא יקום שכינס פיה
 והנוו חין לו סט לקוח
 לפך ינש גוי שטס לוי
 בסך מוחס להמטיכו
 לכה סנו לפרכו כיון סטס
 סוכ סנסן סכרוס ולין
 לפרוס סלמסלס סוס
 סקיוס כבינס :

מנחם מדין לא קרא יי' אשר זכנו להטעים גם מנות לא תעשה זוף דבש אמרו כועס ויען כי כר טעמי
מנוה וקורס אור טמסם כסתר זכע'ם לחלוסי ראות העין כמוכי וארה שחא ח' ו' אהיה כותן טעם לפגם
כ' יטיבו מברזן כעמו הגדול בסחתי סחדי האור בריאוי העין וטעמו מתק האור ההוא בשכותם את טעמו לכו
כ' אמוע לי אבו הבבלי החכרוכי המדכר בשכות טעמי מנותיאה משנה סכר סכיר לכהכי המשנה שחתי ימים זכרו
י' מלס בינו שכות דור ודור טעמי מנות לא תעשה אזוי כהיה כל ימי שכותיכו שבעים גם כי הם בלסון קנרה
י' אצור דבורי למו הופיע מהר פארו ישראל אשר כך אתפאר כשיראוי יי' וחוטבי שמו ווס ליום יבועו אומר ואת
ד' טעמי מנותיו כל הומו' אזוי ומוי' תהיה גאולתו חס יתור במסכר היומים עורקיו לא יכיוון והיום הזה תאמר
י' אורס סוף סדישת טעמו יעוררוהו בק' יומם ושמירתם וביאוהו לפ' ימות הגמים העליונים ולא יקטרנו עליו
י' אוקם על פס יעמדו לו ומים רבים ולעולם לא ימוט מפיו טעמי מנוה כדבר אמת ואמת יי' לעולם הללויה א

לה דברי חבר ונאנח עינינו חתלאות הומה צמא למי מעייני הישועה עברכם
הנרוד מנחם בבמר משה בבלי ז"ל ה"ה

במ' ע להתאבל על הסתים

אמאי חסדין קריעה למת מן ווקרע את בגדיו אהם דברי קבלה תיפוק מדהזיהור קריעה לכבוד
מכלל דישראל יש להם לקרוע על מת דהכי מטיק רש' שכלל אסור בתספורת מן וראשכם
י' אהיה זכור ליום לאזכרו קריעה מן ויקרע את בגדיו משום דמהתם כפיקא כמו קריעה מעומד וטעמו
י' אהיה זכור ויקס ויקרע וטעמו שפס דכתוב ויאחזו המלך ואחיוהו הוי מד טפח :
י' אהיה זכור מפני מה לא ככתבו פסוקים כבוד שפאמרו כדו סג' ואמר כהן אבי חטוב מכולכם סהרו אבי
י' אהיה זכור אומרים לו שרעס ון פלמטה נאמר תחלה לכך לא התחילה התורה מזה ספר' תולדות אדם ומר
כתב תחלה בראשית ברא :

י' אהיה זכור וואמר ס' ת נבור וכתוב אכן וס' ה במקום הזה הודיע שבמקום שיש נבור סכינה פורס סס כל
י' אהיה זכור לדבר מנוסן מעלם עליו הכתוב כאלו שטאו בעצמו שפאמר ויקח משה את עצמות יוסף אלא
ססייע :

י' אהיה זכור ליום שאלה סכ' למה רבי למה חלל מקושם אתה שבת אמ' לו כסבוע היו לו תפילין בראשו
י' אהיה זכור וכתוב לא סיס לו סימן לזכור ושבת השבת אהיה ליה הב' אבי אתן להם מנוה אחד סיוולוכו
י' אהיה זכור וכתוב אס מנין מן החרכים למה ח' חוסין בנינות שהם באים לכפר על ח' איברים שהאדם
י' אהיה זכור שין און אף ופס יד רגל לב וגווייה ותארו עולה תראב אמר תזכרו כף ותירה ונריך להתיו ס'
י' אהיה זכור כעגם למעלה פד כ' מ' למטה כעגם מ' כמות דהיינו יב :

פן מה' אלהיך שאל משמך למדו הכל בידי שמים חן מיראת שמים ובאלו כערות אמרינן הכל בידי שמים
מניכים פחיס פרטי קור וחוס ויש לומר דהבא מיוורי בתולדות האדם וכמדותיו שמקנה אותם הוא לעצמו על
ההרגל והתם מיוורי במאורעות כגון חלאים ופורעניות הנבזרות על האדם שאינו יכול לזהר מהם כדאמר
אדם כוקף אבטו מלמטה וכו' ואינו יכול לשמור עצמו מהם ונבים כחיס יכול לשמור עצמו מהם גם על קיוב
יכול לישמור על ידי תשובה ותפלה ושתקה המזל שאם עתיד לבא עליו אבודה אותו החסרון יבא לו כדקא
לעביו ישראל לא זכו עשו כיונא הטדה וכו' :

ב תיב כי לא יהיה אביון וכתוב כי לא יסדל אביון ותירצו כאן בעושי רצונו של מקום ואם קאמר בעשויין
של מקום למייתנו מעשר עני במקום מעשר שכי ויש לומר דדוקא אביון לא יהיה בליתו זמן אכל עני מעשה
באביון והיה אפילו עושין רצונו של מקום ולהם יתנו מעשר שכי :

ד אה טבעת ומיס תאכל מנות פרטי אחד מיטן ושטה מחדש מקטה בירושלמי וליתי עמם דאכילת מנה ולדמי
דאכילת חדש ויאכל מנה מחדש ליל ראשון ומשכי אין עשה דוחה לא תעשה המרוחקים זה מזה דעשה דמנה
קודם הדבר במסרים ל"ת דחדש לאחר הדבר במתן תורה ומק' והא מילה דמרוחקי ודמי עמם דמילה מחמת אכילת
אביון את ל"ת דטבת דלאחר הדבר ומשכי שכי התם דהדר קרא ביה וכיוס ח ומול אפי' בטבת :

ב מונאי סלל רב מנאתי עמו למע ולמלת כמכין איבריו וכמכין נמות הסכ' הלא הוא אביך קנין הוא עסק ויב
מלמד סמלך הקבה כפמליא של מעלה על כל אבר ואבר וסמיק ליה זכור ומות עולם ואומר כל ס' תבטלו זאת
ככל ולא חכם ת' א' עמא דקבילו אוריותא ולא חכמותו פי' ככל לסון נב' תכול כלומר כמס לאות ויביעם עכרת
סתהיו מוככים והבוכים לקבל שתורה והמנות דוק ושכח :

ב מדבר רבה כחסת פנחס אמר ר' יהודה בר סימן מעולם לא הוסיף אדם בירושלים וכידו פון כינר תמוד של
מכפר על עבירות שבוים ושל בין הערכים מכפר על עבירות שבעשו בלילה מכל מקום לא לן אדם בירושלים
עון שאמר נדק יליון בה :

ואני הסרוח מסרתי טעמי מצות לו לחכמים שלא לסמוך על חסרוני ומי שיבקש לעבדי לא בתחלת
יקפון להרום להשיב לומר סקר מילולו ויורה חינוי כגד פעלו אלא וסקול במחזבי עיוט ויפסל
פונות סיהיה פופס והיו דרך ומין ולא יפמאיל לפי סכלם כנויות על דברי רזל :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם חיים יום ח' כב' שבט אש' לר"ק
נרפס פה ק' ק לובלין על ידי

אליעזר בר יצחק ז"ל המחוקק
יצחק בר אליעזר שליט המחוקק

Handwritten text at the top of the page, possibly a header or title, which is mostly illegible due to the high contrast and noise of the scan.

Handwritten text in the middle section of the page, appearing to be a list or a set of instructions, also largely illegible.

Handwritten text in the lower middle section, featuring a large, stylized flourish or signature that loops around the text.

Two small, vertically aligned dots located in the lower right quadrant of the page.

ספר הליכות עולם

זה השער ל

ספר
הליכות עולם

שחבר הנבון רבי ישועה
הלוי זצ"ל

עוד יטבחהחבור ספר מבוא
חומרא לרבי שמואל
העיד זצ"ל

נרפס

פה מנטובה

עקת עמטלת ר"ס הדוכוס ויכנלכנו
גונזאגה לרס

בשחאחזים הצעירים הח יצחק
ושלמה בני כמר שמואל
ממרצי זצ"ל

כמנת רט ליעקב שמחה לזא

Con Licenza de' Superiori

הקדמה

פתח

דברי ותגלה אמרי וראשית בכורי שבתות לי וקרש הלולים
לשמו אשר יצר את האדם בצלמו והתקין לו ממנו בנין מפואר במ
בכור ישראל אשר בו תפארת לחיות לו לעם סגולה מכל העמים ואומה קדושה מכל
לאומים ויקח אהים את האדם ישראל ראשית תבואתו וצאן מרעייתו וישימתו בן ערוך
התורה לעבדה ולשטרה ולאכול מעץ הדעת למען רעת כי הוא תאהים סקור מים
חיים אשר לא יכזבו מימיו נותן לפתאים ערמה וחכמה את חכמיו ורצה המקום
לזכות את ישראל להיות שהורים ומוקקים לפיכך הדבה לחם תורה ומצות הקים
זמטמטם צדיקים צדיק ה' צדקות אתג לאמר לאוהבי זה הדרך לבן בת כי לקח טוב
נחת לכם תורה אל תעונו ותורתו מצוה אשר קבל ארון הנביאים ספידתאל
ולמרחא בני ישראל תורה בכתב והביאור על פה תפודי וזב בסשכורז כסף
נזפה ומסר להם כללים וסימנים שרשים ומכונים להבין מטמטי דתורה ודיני
ולחשכל מצפוניה הן תהיג מדות עמודים ויחדות לתורה הנסוכה ואין לו
להקבכה בעולם אלא ארבע אמות של הלכה ומאז קיימו וקבלו
עוזורים עליהם ועל זרעם דקדוקי תורה ודקדוקי סוגרים זכור
יסות עולם בעל סמת דוד דורים רבותינו חכמי הגמרא
מה מאד הקדו ודלו נכמה תרושים ודישו
צילל פמי אורי העמי קו ונכמה דקדוקי
דקדוקו חס עשו לתורה אתים
ואלמלא הם לא מצאנו

בה דים
וחלים

ואני הצעיר באלפי ישעיה בן רבי יוכף הלוי זל

אשר מארץ תלמיסן כל ימי נולתי בין החכמים והיה אמונת עתי חוסן ישועות על
ברכי הכבדים ילדתי ובין ספריהם שיפחה לזכרם הקשבה ואונים לקלם
הטתי הקבה ינעתי ואם מעט כצאתי חלקיה אמרת שנת בנית הכל הימים
ושוקה על דלתות החכמים שוכרי בית גנוי הדרי ושלחן הנכרא ערוך לפני זה השלחן
אשר לפניי היה בשנת חמשת אלפים ורכז ליצירת זרה אף ה' בעמו וישלח כם
בשלוחת סלאכי רעים ועסועברה ותלהט אותם אש מהלקחת או דכו במנוכה ויצאתי
אני סחוק והפכה ועזבתי בית מדרשי ד' אמות של הלכה ובאתי ארץ קאשטיליא
להסלט על נפשי כמעט רגע ושעה כי מלאה הארץ היה ארעה לא נמלט בה הר
ונקעה אמר השם ר' לצרות עמו ישראל כי לקחו כפלים בסאסאה ופקדה ארת
וארץ נעדר לחם ורפאת ה' אני עכרו יעשה חסד להניח לי מרגו ומעצבי ושבת
בשלוש אל בית אבי וא חדר הדרתי היכל ת' בני לתלפיות כים עולם וכשנים קדמוניות
וכאשר התעז אותי אלהים סבית אבי ומארץ מולדתי שלפני הזמן עיר
טולינולה והנה שם לעומתי איש חסודית מאנשי ד' מעלה
והמדת בקי במשניות כחשיהם מסיני ראוי ליכר עליו ות סיני הוא הנשי ארון וידאל בן
לביא ויהי מרחוק ובטרם אקרב אליו ורצבק נשדו נפשי ולבנו עב לבי וידן
לקראתי ונהגי בכבוד לביתו ויעש עמי חסד ואסת כן יעשה ה' עמו ויהי שלמה
משכורתו ובמצוהו חברתיו והספרי חנותן אמרי שפר כי תקשה אלי לשאל לתבר
לו מאמר כלול דרכי הנכרא כאיפן שיוכל עסוד כי הספרים שחוכרו בזה אינם מספיק
זאמי לראשי פרקים ואני כרבתיו בעל כנח לחיות בלהי ראוי לזאת המלאכה ומכר
אני בעצמי שאין זה מקומי כי נער אנכי ולא שמשתי רח כל צרכי ולא ידעתי דבר
ולחבר ספרים ובכל זאת לא תרפני ויפצר בי ויקח אותי בדברים ולפי שאין מסרבים
לדויל יותר מדאי חוצרתי להשיק רצוני ואף על פי שאני כדאי גם ראיה בדבר
שעלתי ופלאה שמים כלאכתי ובניתי לו אלו החרוזים בתחלה חספר לאות ולסימן

מ ב ג ד

שיר של יתר ושתי תנועות ויתר ושתי תנועות ויתר ותנועה אחת על
משקל שיר קערת כסף

לך ספר בדרכי חסד
 לך אור חלציו בגוה
 וחדרכתי עלי דרך ישרה
 ועץ חיים מקורו הוא הערה
 ומבטתי ביוצר כל לעזרה
 במשאו ומתנו ביושרה
 חגי חכי וחסדי מסרה
 בדת משנה וברייתא מסרה
 בבנין אבות קולא וחוסרה
 ונמשקל ושליש עם מסורה
 וחוא פנה למשנה הסדורה
 יחא עליו שמינוזכר ונקרה
 ובלבכי שמירה עם זכרה
 וחח סחרי ומה לי עוד סחורה
 בעת אצמא וגם לכסות בקרה
 זכותי רב ומה נאזה עסרה
 ואת ראשם ולו משפט כבודה
 ושמו על לבך בשמירה
 נתיבוחי ותומע לך נהרה
 לעולם לך כדרכי חסרה

צני עופר קחה חזם חסורה
 אשר חכר לך חכר כובר
 אבי חיוס ילדתי וגם עשיתי
 וממעין ישועה הוא מקורו
 מקור רוחי וראש אמי וכח
 לחודות בו מבא ומרא ודרס
 בקשייתיו ומידוקיו וחקיו
 ומתלכים ודרכים בו ערוכים
 וחק מדות מקובלות מסעי
 ובכל מדה ערוכה בו במדה
 וחוא יתר וחוא עמוד לגמרה
 לחועלתי הכינותי אבל לא
 למען כי יחא שווד עלי פי
 חח בסמי וזה חודי וחכי
 חח לחמי בעת ארענו ומימי
 חח אוכח ויעיל לאחרים
 וחנה הוא למנה לחברים
 לחום לחמו ומשמעו ומעמו
 חח חשכיל ובמשפט חכלכל
 נאולתי נאל וקחה ואליות

סליק

אמר

אמחבר הנח נא יצאתי בעקבי הרועים לרעות בגנים וללקוף שושנים.
 ברי מגדים נרדים עם כפרים מפי סופרים ומפי ספרים מפי מורי
 בחכם המוכהק רבי יעקב הכהן נר ואשכנזי אשר הוציאני לאור העולם והביאני לחיי
 עולם ועל פי ספר כריתות שחנר רבי שמשון וזולתו מהמתכבד בזה הענין רבי המנין
 ומסוטי חכמים לא יש בהם דבר מספיק ולא רצון מפיך והם אל חברו לנפשותם כפי
 דוחב שבלם ואולי דעתם והקפתם כגמרא ובקיאותם ועם חיותו מארץ מרח ארץ היה
 לפניכם כשלחן ערוך וכזמנינו זה הדל והרוד נתמעט דהדגל ואנר הבקיאורת וכל
 חיורע כלל כהגמרא הוא אצלו לסופת ולאות ורמה העין והסקידה אין כל בלתי
 מצות אנשים מלומדה ולכן נערת אני הצער תצני במצות תעלה לא זכונתי בספרים
 ודקדקתי בחלכות על פי התוספות אמרות אמרות צרופות מימיהם אני שוחח
 מעין המתגבר ועל פיהם אני מדבר לתרו דרכי הגמרא והתנותיו ולתנו על פי מדותיו
 והגני בחלמיו המעתיקמה ששומע סרבו ולא עשיתי דבר להתגורר בו ואני כרע
 ופטרותו עד שיחפקו כל החוליות לפני כל מי שימצא בחבורי זה דיקטן שגות או
 טעיות שיריני לקף זכות ויחקן הטעות והארה כמחונת כי המהירות מביא לידי טעור
 ושגות כי חברתי ואני נער גולה ונודד ממקומי ואין יעמוד בי טעמי מצורף חסדוני
 בכאן סתמי ושיש והמתח ובלתי ספרים הידים מסורות והלבנות בלתי מושבות
 חמחשבות מעורבות ואף גם זאת עשיתי כל אשר השגתי ודאלהים עמדי יורני
 מתורתו נפלאות ויצילני משגיאות וקראתי שם הספר הזה חלכות עולם לו להיות
 מורה דרכי החלכות והליכות הן בכל חוקותיו ומשפטיהן ואמר אל אל חקרי חלכות
 אלא חלכות כל השונה בהן מובטח לו שהוא בן העולם הבא עולם שכלו ארץ תכלית
 האריכות מצורף כי עשיתי ואני הולך תודד בעולם מחדד לחדד ומאולם לאולם
 אולי הסס יראה בגלותי והיה לי חליטת עולם מקום קרבי ומנחתי לסלקן אשמי וכפרתי
 חסאתי אמן חלקתי הספר לתמישה שערים מפנינים יקרים

השער

הראשון יודיע קדור חסידותו וזמרו על תיקנם ותוכן חבורם ומכוננם
 השער השני יבאר דרכי הגמרא והתנותיו בשפתיו וסגותיו
 השער השלישי ידריך המשנה על נתיבותיה ואודות עקבותיה
 השער הרביעי הוא ההלך קדמת המדות שרשי התורה והיסודות
 השער החמישי יורה דרכי פסקי חלכות שמדות בכל וערוכות

השער

בראשון חלקתיו לשלשה פרקים בזה מעליהם מריקים
 הראשון בכיצד סדר משנה בראשונה ואין ניתנה ליכתב באותיות
 וסדר תבונה ומה כין כורבי ברחו חכמות וקתבור הגמרא וסדר
 לדב אשי ורבעא

הפרק

השני בזכרון שטות החכם לדורותם למשפחותם לבית אבותם ימי וזא
 דבומי הוא חלמיד על פי פעלתם וסדר קבלתם איש מפי איש בדרך
 קצוד כי בענין המשנה דבר שפתים אך למתאור

הפרק

הפרק

שער ראשון פרק ראשון

הפרק

השלישי בכנוי החכמים שלא נקנו בשמות כדי שיהיה בקיאות מהם
ובשמותיהם לידע מי הם כדי להקשות מדבריהם לדבריהם או לפסוק
הלכת כמותם עד החולקים עליהם

הפרק הראשון

אמר רבי יוחנן לא כרח הקב"ה בריה עם ישראל אלא בשביל
דברים שנעלם מהם שנאמר כי על פי הדברים תלה ברה"ק אתך
ברית ואת ישראל ורש"י יתורה בר נחמני מתורגמניה דר"ש לקיש כתיב כתיב דין את
הדברים וכתב כי על פי הדברים תלה הא כליד דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן
על מה זכרים שנעלם מהם אי אתה רשאי לכתובן בכתב והטעם משום דדברים שנכתב
איכא מילגטובא דמדרשי מתוך הכתב כגון חסרות וצרות וכו' ולא כתיב דקטנותיה
ואי אמרת להו על מה באר' להו ודברים שנעלם פירוש לבה שבכתב ונשאלין אמרין
אלא נעלם מהם אי אפשר לעמוד עליהן אלא מפי מלמד שיבאר לו המידע ואלו הן
נכתב בספר ובדיו איפשר לספקנו שלא יבין הלשון על בוריו וכיסות משה רבינו ע"ה
אשר קבל תורה מסיני מה אל מה ועד רבינו הקדוש לא נכתב ספר בתורה שנעלם מה
וזאת למניין בישראל החזקה והתורה הן החכמים מקבלים איש מפי איש ולמניין
המנינה עם כאשר נמסרה אלא שהיו התלמידים עושין סמנין למשתתף וכותבין אתם
מפני השכחה דמצויה ברבים והיו מסתדין איתם וקורין להם סגולת כתיבין והיה
הדבר נוהגן עד עמוד כהן לאורים ותומים משרת לאלהינו בחכמה ובכבוד חטא הוא
רבי הקדוש ארון השלמים וראה כי אולת יד החכמה והצרות הספוח דחפזת החכמי
לקצרי האדמה וזרות מתחבשה בכל שנה ושנה ותרל עד מאד תורה שנעלם אי פיצת
מה מתוך שעבוד יונים ואחרים שהיו גזורים לבטלם מדברי אהרן חיים עד ומנר' שנתן
לגמקום חן בעני אנטונינוס ינח מצרה ויסא חן וחסד וכבוד בעניו והרביץ ברכים
להורה ועמד הוא וכיז דינו בהסכמת החכמים שהיו בזמנו לחבר ספר בקבלה התורה
בסיני וסמנו על מקרא שכתוב עת לעשות לי' וקרא וקנץ בעלי השמועה והקבלה
שהיו אז בדורו נאספו שמה כל החכמי משפטי אל יורו והיה כל אחד אימר שמועתו
מפי הקבלה איש מפי איש עד משה רבינו עליו השלום היא הנעלה וכתב רבי הקדוש
כל הדברים המקובלים והמסוכנים ואשר נפלה בהם מחלוקת בין החכמים איש איש
על מקומו לכלים יקרא בשמו וחבר מהכל ספר משנה התורה פלשון קצרה ושפת
ברורה והיה ספר כשנה התורה הנה מוסר על המשח עמדים חוקים ומקובץ מה חלקי
כאשר כתב המאור הגדול החכם השלם ר' ינו משה בר' מימון בהקדמת זרעים לפירוש
המשנה שלו

חלק הראשון

בחלק השני

פירושם מקובל מפי משה מפי הגבורה ויש להם רמז
בכתב ואיפשר לה צ"ס כדרך סגרא חדה אין מחליקת
בו אבל כשיא"ה אכך קלה אין להשיב עליו לחכמינו
דעים שנאמר בהם חלבה למשה מסגי ולא נלמדו לא
מקרא וגם משה כגון רצועות שחורות ואז עמד זום
שבין

השער הראשון

פרק ראשון

ה

שבין נדה לגרה וחרבה כיוצא בזה • וגם באלו אין חולק עליהם •

החלק השלישי

דעים שהוציאו על דרך סברא והקש ושאר למודים
ונפלה גם מחלוקת בין חכמים רבים ויחידים כאשר
חמצא בכל הגמרא שהם חוקרים על טעם הסברא שהוא גורם מחלוקת בין החולקים
וחטעמות אשר הם מחזיקים באומנם בכל דבר • במאי קא מפלגי מר סבר ומר סבר
וחמאור הגדול חארץ כזה בהקדמת דעים הנזכרת יעוין שם •

החלק הרביעי

הם הגזרות שתיקע החכמים בכל דור ודור כדי לעשות
סיג לתורה ולגדוד וחוא צווי הש"י ושמתם את משמת
עשו משמת למשמרת' זלפעס' תפול בתם מחלוקת בין החכמים שזה גזור כך מפני
כך וזה לא יסכים עמו על כך •

החלק החמישי

הם התנדבות וחתקנות שתנחנזו חנבי'אים והחכמים אב
באיסור זהרר אם בדי' ממונות כאסרום משה תקן לחם
לישראל • זכן' הושע ועזרא חולתן הלא הם על ספר המשנת הם כחובות • זכן תקן
הלל וכן תקן רבן יוחנן בן זכאי וכאלה רבות יש • אלו הן חלקי הדעים שכלל רבינו
תקדוש בחבורו ועשה מהכל ששה סתרים זכר לדבר והיה אמנות • עתיך • חוסן •
ישועות • חכמת • ודעת • יראת ה' היא אוצר • ואלו הן • זרעים • מועד נשים • נויקין •
סחרות • קדשים • והסימן זמן נקט • וכל סדר חלק למסכתות • וחלקים • וכל מסכתא
לפרקים •

הסדר

הראשון • במצות המהויבות בזרעים ומסכותיו • א • ברכות • פאה •
דמאי' תדומה שביעית • כלאים • מעשר ראשון • מעשר שני • ערלה •
תלה • בכורים •

הסדר

השני בומני השנה ובמועד' ובמסכותיו • ב • שבת • עירובין • פסחים •
שקלים • יומא • סוכה • ביצה • דה • תעניות • מגלה • מועד קטן • חגיגה •
השלישי • בדיני' הנשים ומסכותיו • ג • גיטין • נדרים • נזיר • סוטה •

הסדר

הרביעי • בדיני' ממונות ובמשפטי' שבין אדם לחבירו ומסכותיו • ד •
המסכתא הראשונה בחלקת לשלשה ונקראת בכות • קמא • מציעא •
בתרא • סנהדרין • מכות • שבתות • ערוות • הוריות • ע"א • אבות •
החמישי • בדיני' הקרבנות ומסכותיו • ה • זבחים • חולין • מנחות •
בסדרות • ערכין • חמורא • מעילה • כריתות • חמיר • סדרות • קנים •
הששי • בדיני' טומאה וטהרה ומסכותיו • ו • פלים • אהלות • נעים •
פרה • סחרות • מקואות • נדה • מכשירין • זבין • שכול • יום • ידים •

הסדר

הסדר

הסדר

עוקצין •

אלו

הן שש סדרי' משנה שחבר דבינו חקדוש על זכוות • זיש טעם על כל
מסכתא ומסכתא למה נשנית לאחר שלפניו כמו שפרש הגמרא בהרבה
מקומות וכפי שכתב המאור והגדול במתנת דרעים הנזכר • והיו דברי רבי מסכתא
מעטי

השער הראשון

פרק שני

פעמי חכמות ורבי האיכות וקוצר מלין מבלי אריכות אין בו מלה לבטלה ולא ענין
 ללא ענין ולא דבר ללא דבר והיה הכל מכוון לו לרוחב שכלו אך לבאים אודות
 עסקו דברי מי ירד לסוף דעתו ומי יבא עד תבניתו לפיכך ראה אחר מתלמידיו לחבר
 ספר לגלות וסלאות דברי דבולבאר אותיותיו אלה בקרבנו וזוהי התוספתא וענינה
 תוספת על המשנה והלוי סעמה וכן חברו רבי היא ורבי אשעיא בריהות אשר סדר
 רבם נשמעות והוא שמם ברייתו חוץ מסדרשו של רבינו הקדוש וכל דבא אחר
 חבורה תכבדת החיאלא שפ לכו ומאודו אלא להתבונן בדברי המשנה כל איש
 ואיש כפי חכמתו וחשבת דין עד שהגיע הזמן לרבינא ורבאשי סוף חסוראים האחרונים
 והזכור רבאשי וראת בעצתו חכמה לעשות ככל אשר עשו הראשונים ואסף לכל
 הסנהח והקדוקים ודלת מים פבורה עמוקים וכלל הכל בחכמתו ונמש רחבה אשר
 אתו וחבר הגמרא אגדה ודברי ספרא וכו' וכו' בוד דברי יקרים הראשון לפרש
 כל פעמי המשנה כללית ופרטיה ומל המסא ומחן שגמל עליה וסענת כל מפרש על
 חברו מאשר חי לפניו ובדורו השני פסקרין על דעת אחד מהחלקים הנושאים
 והפתיים תנאים ואמוראים השלישי גזרות ותקנות שנעשו מאחרי רבינו הקדוש עד
 שהסתבר חילים יגבר הרביעי דרשות ואגדות נושאים מפני מוסריים ומדות ואין
 ראוי לחשוב בהם שתועלתם מעוטה אבל הם רבי התועלות כוללים חידות נפלאות
 מסעלה למטה ועשה רבאשי מתמרא שתי נוסחאות מתרדה קמא ומחודא
 בתרא אתה ארוכה ואחת קצרה כדרך כל מחבר שמתבר וחזר וסרזקן חבור
 ומאריכו ומקצרו ונתתם תמרא עלי אין לחוסף וממנו אין לגרוע ודתי רבנן סבוראי
 שעמדו אחר חוספיו בו קאת תוספת כאשר מקבל מפי תנאונים כגון כריש קדושין
 ומריך רב אחאי וזוהי וח מקבלתם ומסברתם

הפרק השני אלו הן תורות חכמי המשנה

הדור הראשון שמעון האריק האנשי דורו
 הדור השני אנשי גורא איש סוכו ורבי אלעזר בן חרסום ואנשי דורם
 הדור השלישי יוסי בן יעוד איש צדח ויוסי בן יוחנן איש ירושלם ואנשי דורם
 הדור הרביעי יוחנן בן סחתי' והושע בן מרחיה ונתאי הארכלי
 הדור החמישי רבני המעלה ויהודה בן טבאי ושמעון בן שטח וזולתם
 הדור השישי עקיבא בן מתלאל ושמעיה ואבטליון
 הדור השביעי שמאי הלל ורבי יהודה בן בתירא ונתנאי בן הקנה ואנשי דורם
 הדור השמיני רבן גמליאל הזקן ונחום חלבלד וזולתם
 הדור התשיעי רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול וזולתם
 הדור העשירי רבי יוחנן בן זכאי ורבי אליעזר בן יעקב וחכמי דורם
 הדור האחד עשר איעזר בן הורקנוס ור' יהושע בן דנניה ור' אלעזר בן פרך ואנשי דורם
 הדור השנים עשר רבי שרפון ורבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה וחרבה וזולתם
 הדור השלושה עשר רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבן שמעון וחכמי דורם

השער הראשון פרק שלישי ה

הדור הארבע עשר רבי יהודה הנשיא חתא רבינו הקדוש ורבי ישמעאל בנו של ר' עקיבא הגלילי וזולתם הרבה והם הם סוף התנאים

ואל

הן חכמי הנסרא לדורותם

הדור הראשון רבי חייא ורבי אושעיא ורבי זכר קמרא ורבי זולתם

הדור השני רבי יוחנן ורבי לקיש וחכמי דורם

הדור השלישי רב הונא ורב יהודה ורב נחמן ורב אמי ועולא ואנשי דורם

הדור הרביעי רב חסדא ורבא בר נחמני ורב יוסף ורב ששת וזולתם

הדור החמישי אביי ורבא וזולתם הרבה

הדור השישי רב פפא ורב פפי ורב הונא בריה דר' יהושע ורבי ימר ורב זביד ואנשי דורם

הדור השביעי רב כהנא ורפרס בר פפא ואמימר וסד וטרא ארב אשי ורבינא והם סוף

הדורא וסימניך עד אבא אל מקדשי אל אבינה לאחריהם מקדשי סימן לרב אשי

אבינה סימן לרבינא לאחריהם אחריהם הסודאים ומהם ובהם נסתם ונחתם הנסרא

אחריהם עמדו רבנן סבוראי ואלה שזוחם רב אחא ורב גביה ורב אחא ברי וד-רבנן

חלתם ואחרי רבנן סבוראי עמדו תנאים גאונים עולם רב יהודה גאון ורבינו נתנאל

דרינו הא"י ואחרים הרבה ואחריהם נכל דור ודור חכמי תנאים וידועי זל ושלשלת

זקנלה מהתנאים והאסוראים שפי אש הלא היא כתובת על ספר הישר לתרמנש

בפתיחת חבורו הגדול

הפרק השלישי

בלטי החכמים אשר לא נקברו בשמות אחי אומרים רבי

מאיר ו' ארבי נתן והעלו להם אלו השמות משום

מעשה שהיה בסוף הדורות שבקשו לזולל ולעקור כבודו של רשבג נשיא ישראל

וקנינו דלא לימרו שמעתתא משמייהו ואסיקו לדינא מאיד אחריס ולרבי נתן א

והיה קשה למודי חזקם נרות על זה הכלל קישיא נצות שחי נמצא בהנה סקוסות

דחני אחריס ורבי מאיר גבי חדי בכריתא אחת בכרכות פרק שלשה שאכלו גבי איחור

עם הארץ דפליגי אחריס ורבי מאיר וכן במקוסות אחריס אחר כך מצאתי בברייתות

שאומר שכשהיה ר'ס אימר דבריו בשם אלישע ונאבית אשר בשם אחר יכנה אז היו

אומרים עליו אחריס אומרים והתוספות כתנורחך אחריס אין זה ר'ס חכמי אכא

פוכא וא שאינו רבי נתן כל מקום שאתה מוצא משם רבי ישמעאל אמר תלימד אחד

לפני רבי עקיבא מוכח פ'ק דערובין שחזא רבי מאיר אשר שמש את שניהם נישכח

פ'ק דסנהדרין כל היכא דאיכא חזנין לפני חכמים הם שמעון בן עזאי ושמעון בן זוטא

וחנן המצרי וחנניה רבינו שבארץ ישראל רבי אחא רבותינו שבבבל רב ושמואל

למדו לפני חכמים לוי מרב דיני גולח קרנא דינא ארץ ישראל רבי אמי ורבי

אסי דיני דסודא רב הונא ורבי יצחק דיני רפוס ברינא רב פפא בר שמואל דיני

דנהדרעא רב אחא בר מניומי סבי דסודא רב הונא ורב חסדא סבי רפוס בדיחא

ענא ואבימי בני רחבת אמדאי רפוס בדיחא רבא ורב יוסף אמוראי הנדרעא רב

חמא אמרי בני רב רב המנוא אמרי במערבא רבי דמיה אמרו עליו במערבא

רבי תנא שלח מהסרבי אלעזר סיני הוא רב יוסף עוקר הרים רבא ח די

פרק ראשון

שנקראו כן לפי שרבו יוסף היה בקי במשניות נתינתם מסיני ורבה היה חריף ומפולפל
קטינא הדין שקי היא רבי זירא ונקרא כן לפי שהיה בודק את עצמו בכבשן של אש
אי שלטא ביה אור של גהנם עטא חר יתבו ביה רבנן עיניו ואי חכדכו שקיה ומחאי
טעמא אסיקו ליה האי שמא וקטינא לפי שרבו זירא איש קצר היה כדאיתא במציעא
פרק השוכר רבא חכירו של אביי באלף בלא דגשות הבית ורבה חכירו של רב יוסף
כתוב בהא ברגשות הבית והוא רבו של אביי ושל רבא ושם אב נחמני כידוע בחרבת
סקומו נגמרא ונקרא אביי לפי שהיה שם אבי רבו נחמני והוא רבה בר נחמני המפורסם
נגמרא ומפני כבוד אביו שלא לקרותו בשמו ואפילו לאדם אחר ששמו כשמו החליף
לו שמו וקראו בוח הכיני אביי רמו ששמו כשם אביו ולא להפך דעיקר שמו אביי הוה
ועל שם שגדלו רבה בר נחמני בתוך ביתו ולדמו תורה שהיה יתום דשיאו ארז שמו
נחמני על שם אביו וכן פרשי בגיטין רבה בר אחוה דרבי חייא דאיהו בר אחתיה דרבי
חייא כדאיתא פרקא קמא דפסחים ועיקר שמו אבא ותלמידיו קורין לורב ורבי חייא
קורא לו בר פתחי כלומר בן נשיא מלשון האחד שדרפנים והפחות והוא היה קורא לר'
חייא חכיבי כלומר יקירי ואהבי או דודי תרגום דודו את אבותי והכליעו אותיות אבך
למחסור כפנהגם בקצור שזואל היו קורין לו אריוך על שם שחלכה כמותו בדיני
ואריוך מלך היה ודינא דמלכותא דינא אינסי משום דכתיב אריוך מלך אלסר כלומר
שזואל היה מלך בכולהו מילי אלא באיכור דלית הלכתא כוותיה כמו שאני ערניך
לזכור כעיה וכן היו קורין לו שבור מלכא ושמוא הוה רגיל לקרוא לרב יהודה תלמידו
שינא בכתובות פרק גערה וכן בתרבה מקומות ור' שינא חכם מחודד כל רב
יהודה סתם הוא רב יהודה בריה דרב יחזקאל וכל רבה סתם הוא רבה בר נחמני ורב
בתמן סתם הוא רב נחמן בר יצחק לדעת רש' בגיטין פרק כל הנשי ולדעת התוספות
הוא רב נחמן בר יעקב והרואה לעמוד על עקר ראיותיהן בזה עיין שם בתוספות
וכאן אין מקום להאריך רב חונא הוא תלמידו של שמואל כמפורסם בחרבה מקומות
נגמרא ויש רב חונא אחר שהיה רבו כדמשמע פרקא קמא דחולין בעא מיניה שמואל
מרב חונא מנין למתעסק בקרשים שהוא גסול וכן במקומות אחרים קהלא קדיש' הם
רבי שמעון בן מנסיא ורבי יוסי בן משולם שהיו משלימים ימותם שלישי בתורה שלישי
בתלמוד שלישי במלאכה בן של קירושין הוא רבי מנחם בר סימון ואמאי קרו ליה
בן של קירושין דלא הוה מסתכל אפילו בצורתה דווי כדאיתא בעבודת אלילים כל
היכא דאיכא תמיד ספרא משום תרבי רבי חר המיוחד בבניו וסאי ניתו רבן גמליאל
רבי יהודה הנשיא הוא רבינו הקדוש שחבר המשנה והיכא אורינא רבי יהודה הנשיא
ואמורא הוה כדמוכח בעבודת אלילים פרק אין מעמידין אמרו זל גדול מרב רבי
וגדול מר רבן וגדול מרבן שמוי כמו שאעון הצדיק שמעיה ואבשליון שנקראו כן
מחבם עלתם כדרך הנביאים שאין מכנין אותם כל רבו ומר מנבל וכל רבי מארץ
ישראל לפי שכארץ ישראל היו מוכנין לרזן דיני קנסות וקורין אותו רבי דכתיב עד
אלהים יבא דבר שניהם ואין אלהים לא מומחה ומוסמת כדאיתא בסנהדרין והוה שתמא
נגמרא בתרבה מקומות רב זירא ורבי זירא ומפרשים בכתובות שקודם שעלה לארץ

השער השני

פרק ראשון

ד

ישראל היו קורין לו רב זידא ולא אהר שעלה ונסמך נקרא רבי זירא ולא מצינו נחמיה
המשנה מי שנקרא רב וכר רב מרי בר רחל בת שמואל היחה ונשבית ונשארה נכרי
נחגיג ושמה איסור גיורא ורב מארי תורתו שלא בקדושה היתה ומחמת כבודו יחסות
על שם אמו

סתם

סתם רבי מאיר סתם תוספתא רבי נחמיה סתם ספרא רבי יהודה
סתם ספרי רבי ישמעאל וכולהו אליבא דרבי עקיבא משום דמלת
תלמידיו הוון וסתם דרבי הוון רגיל למסתם אדעתיה דהני אבל זימנן דקיסליה
לגמרא שיש משניות נסתמות על דעת אחדים כדאמרין במגלה זו דברי רבי מנחם
ברבי יוסי סתמתאה ופיוצא בו במקומות אחרים כל רבי יהושע סתם האמור במשנה
הוא רבי יהושע בן הננייה רבי אליעזר סתם הוא רבי אליעזר בן הורקנוס רבי יהודה
סתם הוא רבי יהודה בן אלעאי רבי שמעון סתם הוא רבי שמעון בן יוחאי יוחנן
כהן גדול הוא יוחנן בן סחתייה שתייה בימי השמונאי ובניו רבי יהושע בן קרחה בנו
של רבי עקיבא היה ונקרא כן לפי שרבי עקיבא קרחה היה כמו שאמר עליו רבי אלעזר
בן עזריה כל חכמי ישראל לפני כקליפת השום חוץ מן הקרחה הזה כל מעשה בחסיד
אחד הוא רבי יהודה בר אלעאי רבי מאיר הוא רגהוראי שהיה מאיר ומזהיר פני חכמים
בהלכה ושמו רבי נחמיה כדאיתא בערוזין פ"ק כל רבי אלעזר סתם האמור בגמרא
הוא רבי אלעזר בן פרתי

השער השני בדרכי הגמרא וחלקתיו לשני פרקים

הפרק הראשון

בהוראת המלות והלשונות אשר בסוגיות הגמרא שונות

הפרק השני

ברגילות קושיית על נכונה ומסאו ומתנו באמונה ומתאמץ
ומובאין זכר עניני דבר דבור על אופניו

הפרק הראשון

כל מתביירמינה ומתקיי והינן לשון קושיא הם אלא
שהם מתחלפיה בענין דלשון תיובתא שייך כשהמקשה
משיב על האמורא מכת משנה או בריתא כי דאמורא אין לו כח לחלוק על התנא
ומצונו לשון תיובתא על התנא מן הפסוק בעל פה אין מעמידן במחלוקת ד' אעור
ורבנן סתיבי ויאמר משה גם אתח החן בידינו וגו' וכן במקומות אחרים ולשון רמיה
בשם קשה ומשליך משניות ובריתות הפותרות לזו וכן שייך דאי לישנא כשם קשה
פסוקים זה על זה דמו קראי אהודי בדרבה כקומות ולשון ההכפחא שייך בשם קשה
ומשיג האמורא את חברו ככת פלפול וסברא בעלמא ולא מכת משנה ונרידא וכן
הוא ענין פריך ומגדף הנכצא בהרבה מקומות כגון פריך רב אחאי בפרק החולץ
ומגדף בה רבי אבהו פרק אין מעמידן ומפני שנוי חרות הלשון שלא נמצא כן בחכור
האמוראים רבינא ורבא ייש מי שאוכר דהנך דבנן רב אחאי ורבי אנדו לא
אמיראי נגהו דלא מדרבנן סבוראי הן שהוסיפו קצת תוספות בגמרא כגון בחלוקת

השער השני פרק ראשון

וישן שכל הומר עד כסף סגל מדברים שהוסיפו הוא וכמו שהזכרתי בפרק ראשון
 מהשער שזכר בסוף ומצנו מתקין שאינו מקשה לשום אדם אלא לעצמו שהוא
 מסתכעע על דבר משנת וידע שהוא אמר אלא שמתחלה לדעת שעמו כגון בריש
 האקיד מתקין להרמי בר המא הא מין אדם סגנה דבר שלא בא לעולם וכו'.
 ופרש' אל מתקין להרמי אסתני' קאסתמה ווא מין אדם סגנה דבר שלא בא לעולם
 וכו' ותרין עמו לפרש כן שהר' לא דבר אמר לא לפני' ועל כרחין חסגה אפי' ומי
 הסריות רוצה ליישב השיטת כשאר מתקין דעלמא ואומר דמי מקשה על לשת
 נומר דעביד דתם צריכותא איתגא בהמה הוא אמינא בחמה הוא דסקנה לא כפילא
 נס' בלמה תב'לים לא סקנה ליה לשוכה כפל וכו'. אם כן תלי טעמא בקנין ועל דה
 מתקין הוא מין אדם סגנה דבר שלא בא לעולם ואסתניתי' ונמא לא קשה דחזא אמינא
 טעמא דמתניתי' ויקתני נמצא תגב משלם למי שהסקדון אצלו דלא תלו בקנין אלא
 בהקנה סכמים ונא כמו ה'יא ודעיל השוכר את האעל ולקט בנו אחריו ועוד
 תארין ותו פזוק דברע בקשה' אלסון תויה היא סוגיה דאוסרא ומשא ומתן בדברי
 חסגה דאמרין בעלמא הוא דמכיי' דבא חי' בהרבי אכחו חי' בהרבי יוחנן וחי'

בח' והרבה ביוצא בתן'

כל היכא דאמר ותתן ותתניא קושיא היא ולפרושי קאתי זפעמים תמצא
 דחתקן ותתניא סיוע' והתפרש שיש בעיהם שאותו שהוא קושיא בת'ב
 בלא אלף ובתמיה קריק ליה' ואותו שהוא סיוע כתיב באלף ובניחותא קרינן ליה'
 וכן אומר רש' במק דקם והא תניא בניחותא גריסין ליתוכן בה'כח מקומות' וחק זה
 תניא זהא לך סיוע וסעד מדתניא וכו' ופעמים תמצא תנן בלא הא ובלא קושיא וזה
 כשסקשה מסגנה שאנו עומדים בה ותמצא זה בהרבה מקומות מין מספר' כל קסד
 שבסגנה תמצא בגלות היסוד שעליו בנוי המקשה קושיא וקסד' רל דעת המקשה
 ובמסקנה לא קאי חמי' וזה תמצא בריש פסחים קסד' מאן דאמר גודי גודי מסס
 ואסיקנא כע אור ארתא הוא וכן בריש נרכות קסד' בני אדם הינן עניים וכו' ומסיק בני
 אדם לא הינן עניים ודמותיהו ככסה דוכתין וקרוב לזה הוא וסברות כמציעא פרק אלף
 וישית וכן בהרבה מקומות' ודל' וסברות בני הישיבה שהקשו ושאלו דבר זה'
 עוב וסברות שבמרא לא קאי חמי' בסגנה אלא שבקצת מקומות יש וסברות דהכי
 קאי פ'ק דבתרא סברות מאי מחיזה גזרא וכו' ומסקנא גמי עומד כן ודכותה טובא'
וכל דקרי לה אמאי קארי לה' לשון קושיא הוא וענינו לחת התלות סברא
 למקשה שאין הקושי' פשוטה בל'ק כאשר נראית' והקודקרי
 לה אמאי קרי לתנא זהו שהקשה קושיא ומה עלתה על דותי לחקשות וכו' לא ידע
 בלא רצח שאין הקושי' כלום' וכן פרש' בכחכות פרק אלף נערות' וכל זה יתכן
 שהוא דברי בעל תוספתא רוצה לומר סגנה תוצא' ויש מי שאומר שדוא מתוספתא

דבין סגורא' כאשר כתבתי בגלית זה'

הם התבטלים בני הישיבה שחיו נושאים זנותנים באותה
 גלית ויצאתו השאלה מבצתם'

כל אכעיא לזה

כל תבא

כל תכא

דאיכא נפאי קא מיילגי • לתודיען העיקר על מה שנתלק אהן
 דהנפיקו בו שאחד מקיימו ואחד מבטלו ומאותותיו נתלק
 בתולדותיו עד שאמר זה אמר זה סותר זה טהור זה טמא זה פסול זה חייב • ולשון
 נפאי קא מיילגי רל כאי וו סברא פלוגי • ותיכאדאיכא מאי בנייהו איכא בנייהו • בא
 לתודיען הנפקותא שיש בין שני הטעמים לענין דדין כי האדריש גיטין מאי טעמא אמר
 דבה לפי שאין בקיפין לשאחורבא אמר לפי שאין עדים מצויים לקיימו ואמרין מאי
 בנייהו איכא בנייהו וכו' • והק בן למר ובין למר הכי תרין שוח לשניהם • אם כן מאי
 בנייהו ומת להו לאיפלוגי בטעמא אמר לא שיש הפרש בין בן דאי טעמא לתמי
 טעמא ומחרד איכא בנייהו וכו' • ותפרא מלא מוח על כל גדותיו •

כל

תסתים • בא לחובית האדלא דעינן עד השתא מאן אמר הא ומאן אמר
 הא אלא חד אמר וחד אמר אמר ולא מסיים וקאמר תסתים דפלוגי דהו
 דאמר הא מכה מימרא אחרת גמצאאלאחד מהם •

כל

לימא בתנאי • רל מי ליסאדרגי תנאי פלוגי בפלוגיה דהק אמרתי
 בפלוגייהו דהק אמרתי ודחיקא ליה מלתא שיאמר האמורא דבד סתם
 דלא בכע שאם לפסוק הלכה לימא בהדייא חלכה כפלוגי • ומדקאמר לסילוח סתם
 או פלוגי סתם משמע אליבא דכולי עלמא הוא ומשום הכי קא מתמה ואמר לימא
 בתנאי בלומר ומר דאמר בפלוגי ומר דאמר כפלוגי ואתי כל חד חד דלא בכע ומר
 שיש לדקוק בשיטתו אכתבו בסדר הנכא כע"ה •

כל

מאי הוי עלה • קושטא דמילתא ומסקמא דחלכתא קא בעי דעד השתא
 לא פסיקא לן הלכתא במאן דהק סוף סוף מאי וזה עלה דחלכתא •
 תיכא דאיכא איני והאזום • קושיא הא דבתמיהא קרינן ליה דהק איני זמי ק
 הוא והא אמר פלוגי זמי ואני לשון אין שהוא ענין כן בלשון תפרא בגל
 ויש ספרשים בענין אחר גלוי פליק לן •

כל

כל

לא צריכא • חכמי לא נצרכהו דפלוגי אלא לכהן כי הוא דחולין לא
 צריכא אלא ששחט לפניו שמיטתו וכן סבא אין מספר • ותפרא קוד
 בלשון ודישמיש אלאזום הוי כאלו אמר לא צריכא אלא זמי שנמצא במקומם
 שאומרים כהדיא לא נצרכהו בעמ"ק • אמר דביאליעד זאם כנה שברו מורה
 שישא זמי לא נצרכהו אלא לעל עמחזכו וראיה מי ששפדש ומחלק הלשון ואמר
 לא בלומר לאו פשיטא הוא צריכא וכו' ואין אמר ספרשיק • ותפרא הראשון תנאי
 ששתרוב האשכנזים •

כל

כל

כל

ואמר ליה • לישנא אחרת נא הוא בסו אמר אביי ואיתיה דב פפא ודיכחיה
 פובא רל אמר פלוגי ואיכא מאן דאמר דלא פלוגי אמרה אלא פלוגי •
 דיצא דאיתמר אמר פלוגי ואמר ליה מי • דליתיה סד לתא מילתא בלא
 וגבר אלא סממא קאמר לתוכי לשון דהסבכו לא שדי איניש דחייבמי דין
 כד נסבא וזה סממא כפ' דרומה אמר עלא אמר לחכדי דין בהרבה מקומות •
 תיכא דאיכא תנייב ליה וכו' • הא שנינו במשנת סו עומק דהא דהו

השער השני

פירוש ראשון

בביתא ונפק מינה שאותה בריהא עיקר והלכה כמותה אחד שיש לה סמך מן המשנה
 כי הא דפ' אין מעמידין על משנתו ואלו מותרין באכילתה חלב שחלבו נכרי וישראל
 רואחו וכו'. תנינא להא דתנו רבנן יושב ישראל בצד הצדו של נכרי ונכרי חולב ומביא
 לני. וכן פירש רבי נחן בעל הערוך: הא דאמרין בכמה דובתי גזרינן הא אטו דא רל
 גזרינן דהתרא אטו אכורא כלומר כי היכי דלא ליתו למשרי איסור דאי שרית להו הא
 אמרי מה לי הא מה לי הא וחזינו דוקא בדברים המתירי ומיחלף להו לאינשי למשרי
 חאי כי תאי כי הוא דפ' כל שעה גבי סריקין המצוירי אמר להם בייחוס לחכמים מדי
 שיעשנה ברפוס ויקבענה כיון: כלומר מיד אמרו לו יאמרו כל חסריקין אסורין וסריקי
 בייחוס מותרין כלומר אף על פי שסן הדין סריקי בייחוס מותרין מ'ס' הדין עליה כרי
 שלא ישעו ויאמרו מה לי סריקי בייחוס מה לי שאר כריקין ובהרבה מקומות נגמרא
 פביא וזה המאמר למשל יאמרו כל הסריקין אסורין וכו' אבל בדברים שאינם מתירי
 ולא מיחלפי להו לאינשי לא גזרינן כדאמרין פ' דפסחים שסן בשמן מיחלף עניבת
 בקטרת לא מיחלף ודבר זה מסוד לחכמים לידע הייחוס או תכלתי דומה: והא
 דאמרין בתרבה מקומות גזירה לגזירה לא גזרינן ה'ט' דכתב ושמתם את משמרתני
 דרשינן עשו משמרת למשמרת ולא משמרת למשמר משמרת וימנין דגזרינן גזירה
 לגזירה ויבא דתליא הא בהא ואי לא הא לא קיימא הא וכן כתבו התוספות בפרק אל
 דברים גבי הגבלה נכרי שהדליק מנכרי אין מנכרין עליו ואמרין עלה נכדי שני משום
 נכרי ראשון ונכרי ראשון משום עמוד ראשון וכולהו חדא גזירה היא שאסרו חכמים כל
 מה שביד הנכדי דאי לאו הא לא קיימה הא

כל

תנן התם במסכתא אחרת ויש תנן התם מהפרק עצמו פ' דפסחים. תנן
 התם אוכלין כל ארבע וחולין חמש כל וכו' וכתב שם רש"י ואע"ג דנפרקין
 הוא ויש נסחאות דלא גרסינן תנן התם אלא תנן גרידה

כל

מכל או מנא חגי מילי שייך בדברים שיש להם עיקר מן התורה אבל
 בדברים שאין להם עיקר מן התורה אומר מאי קראת וזה מורגל במסכתא
 וסודרתא פוק וחשכת וכן אמר הרמב"ן בהשגותיו לספר המצות. וכן דקדקו התוספות
 ביוסא גבי תני ה' עיניי כנגד מ' דממאי דקאמר כנגד מ' ולא קאמ' מנלן משמע דרתיצת
 וסיבת לאו מן התורה האלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא

כל

היכא דאיכא עובדא חזי ברבי פלוני ורבי פלוני בי רבי פלוני ח' עובדא
 חזי ב' ר' פלוני ואותו פלוני הלך למדרשו של פלוני לעיני שניהם בדברי
 וכן פרש"י ז"ל בקידושין פ' גבי עובדא חזי ב' רב הסדא ורב הסדא ב' רב חונא ופשטין
 מהא וכו'

כל

היכא דאיכא אמר רבי פלוני כגון אמר רב יהודה אמר שמואל רבו דהדין
 ושמעא ממנו. וכל היכא דאיכא אמר רבי פלוני משום רבי פלוני כגון אמר
 רבי יוחנן משום ר'ש בן יוחאי לא שמעת ממנו אבל שמעת מאור שקבלה ממנו. וכן
 כתב רש"י בתולין. ומוכח לה סתא דאמרין התם אמר רב אשי משמיה דרבא וכו' ועב
 רב אשי לא שמעת מרבא ורבא אשי לא ראה רבא מעולם. כדאמרין בקדושין יב
 פמת

השער הראשון

פרק ראשון

ח

שמת דבא נולד רב אשי לקייסמה שנאמר זרח השמש ובא השמש והרמבם בפתיחה
תברו הגדול כתב דרב אשי קבל מרבא ונראה שאין גורם יום שמת דבא נולד רב
אשי אלא עד שלא מת דבא נולד רב אשי כמו שיש נסחאות בספרים ודל עד שלא
חספיק דבא ליפטר מן העולם כבר נולד רב אשי וזה ראוי למלאה מקומו לקיים מה
שנאמר זרח השמש ובא השמש עד שלא שקעה שמשו של דבא וזחה שמשו
של רב אשי דומיא דעד שלא שקעה שמשו של עלי וזחה שמשו של שמואל דאמר
התם בקידושין כנל לרעה הרמבם זל.

הא

דאמרין בכמה דוכתין הורה פלוני הלכה למעשה . ה"פ הורה פלוני הלכה
לעשות בה מעשה וזה שכבר תמצא הלכה ואין מודין כן כלום לעשו מעשה
זמן דנפקא מיניה תורבא והכי אמרין בבבא בתרא פ' אין נושאין אמר ליה רב אשי לך יחנן
כי אמר לן מר הלכה מהו למענד בה מעשה אל לא עד דאמינא לכו הלכה למעשה .

הא האתמר

בכמה דוכתין תני תנא קמיה דרבא . תני תנא קמיה דרבא
יחנן וכן הרבה בומר רל תנא ככאן אמורא ע"ש שיקבל
האי מתניתא מרבא ובא זכירה שחכריתות לא דהו שגורות בפי הכל כמו שנדע
וכדאמרין בעלמא פלוני אתא ואיית מתניתא בדיה וכן הוא תני לה והוא אמר לה
בהרבה מקומו כלומר הוא קבלה מרבא והוא פרשה מסבתו וכן פרשי אלפקו חולין .
כל תנא ותנא עלה היא התוספתא שנתוספה על המשנה כאשר כתבתי במדק
הראשון מהשער הראשון . וכל תניא ות"ר ברייתא היא .

בל

היכא דאיכא פלוני ופלוני . דאמרי תרויהו . בידוע שהוא בר פלתיח
בכל מקום וכדבר ההוא חושון כגון רב ושמואל דאמרי תרויהו וכן רב
ורב יוסף דאמרי תרויהו וכן הרבה .

בל

היכא דאמרין הא ופלוני לא במירוש איתמר אלא מכללא איתמר ה"פ
לאו בפי אמרה ממש לתא מילתא אלא מכלל דבריו שאמר במקום
אחר שמעין לה . ומה שיש לדקדק בשיטת זו אכתבנו בפ"ב בס"ד .

בל

היכא דאמרין מעשה לקתור . היינו כשמביא במשנה מעשה שנראה
הפך דבריו מקשה הגמרא ואומר מעשה לקתור בתמידה כלומר וכי יש
לך אדם שמבא מעשה לקתור דבריו .

בל

היכא דאיכא לפלוני ולפלוני ברדיה ברדיה . ה"פ הא דמהרד תנא למצוא
חלוקה ברבר ולא אשכח אלא ברך אחרת לפ"ה ולתני ברדיה כלומר
לפי דרכו זה הוה מצי לעשות חלוקה ואמאי שבקיה לאורחיה לדלג מענין לענין .
ועוד אוסיף לקח טוב בזה בע"ה .

הא

דאשכחנא בכמה מקומות מתיב פלוני לסיועי לפלוני . כי הא דבתרא
פרק חזקה ה"ה מתיב רבא לסיועי לדבה וכו' פ"ד ש"ב זל דבלשתן
חזו אמרה בבית המדרש תניא כוותיה דרבא ותזבתא לאב"י וזרין עמו לפרש כן
שהספר אינו אומר בכל מקום אולי מתיב פלוני גרעא .

פעמים

הגמרא מקשה ואומר תרתי רל דסתין אחרדי כגון והיא דכ"ש
הגל

השער השני פירק ראשון

פתל חוד בוצר תגידו שלא מדעתו אין צריך להעלות לו שכר והשוכל ביה פראון
 סעלה שכר לשמעון ומקשען חרתי וכו' כלומר הניחני חרי מילי דסתרון קשיין אהדי
 ולמחא טובא יש מקומות דלא פתרון אבל מען ובחד סנייהו סגי כי ההיא דפ'ק
 דקידושין ואין יעוד אלא מדעתו ואין יעוד אלא בגדול ופסקינן חרתי כלומר חרתי
 ודא מילתא נינהו וחרתילמה ליה וכן בסוכה פרק הישן עד שיאוד ויעלה עמוד השתר
 חרתי אלא אימא וכו'.

דאמרין בתרבה מקומות בגמרא חני פלוגי בשאר ספרי דבי רבי חיינו
 קבר ודבר מישלחו מן המזנה עד סוף הספר כוהו סקרו שאר כפרי
 דני רב ומפרי דדג ופיה חיינו תורת כהנים
 פיתא בריתא: מן המשוש מהא וכזא בו וכל מהא שמעתא.

היא דאיכא גמרי דזא לומר מסודת בידינו מסשה בסני וכן הלכה
 גמרי לה

תורה נומרא מסמש בשני פנים דבר תורה ממש כמו דבר תורה סעודת
 קנות דבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה ומשמע הלכה
 למשה בסני פ'ק דעירובין דבר תורה מקפיד עליה וצ' וכן פרטי אל שפי
 מתלוקת ככולה גמרא חיינו מתלוקת חכמים ובמקומות יחידים לשון
 ותלוקת בבבא אצ' ע' מתלוקת בששנים אדוקים בתורף ופרטי מתלוקת
 האי יתלוק דקאמר ר' שמעון חלקין בשוה וכו'.

היא דאמרין מאי קמ'ל תגינא ר' מאי דדושה אשמעינן האי אמורא
 תא מתניתין היא וכי מתניתין אתא לאשמעינן ויש בזה כללים אכתבם
 בפרק הנא בעה

שאומר בתרבה מקומות בגמרא ליסא הגי' תנאי חנאי ר' מינימא
 דתליתא דחגי' תנאי כפלתא דהני תנאי ודחיקא ליה מילתא לומר שינא
 מתלוקת אחי בעצמו ב' סקופות ובחרי לישני ועוד מי שסדר המשנה והברייתא
 וזה ליה למיתגי' בחובי הדדי ולימא פלוגי ופלוני אומרין כך

היא דאמרין תנן סתמא דלא כפלוני דחיקא ליה מילתא לגמרא דתני
 משנה סתמא דלא ככ' והק' לימא תנן סתמא דלא כפלוני ואחיא מתני
 דלא ככ' וסא שיש לדקדק בשיטתו אכתבנו בעה

דאמרין ככולה גמרא יתיב פלוני קמיה דפלוני ותיב וקאמר לא אמרין
 חכי אלא במקום שחילק עליז או שתיה הוא האומר אבל אם לא אמר
 ביה כלום ולא חילק עליז בכלום לא אמרין חכי כן כתב הרשב"א זל בהירושע
 מסכת יבמות

היא דאמרין רב דבי יוחנן ורבי תנינא ורבי חנינא מתנו בכל סדר מועד
 כל ביה ונא תלמידי רבי יוחנן ומע' לרבי יתתן ח' רב ורבי יוחנן ורבי
 תנינא ורבי חנינא מתנו כלום תן שמעתא שאומר בספון השתא פסק גמרא
 למילתיה

למילתיהו וקאמר בכל סדר מועך כל כי האי חגא שמחלימין ר' יוחנן ומכניסין ר' יוחנן
וכן פירשו החוספות בשבת במרק במה בחמה

כל

היכא דאיתמר ברבי כמו ר' ש ברבי וכיוצא בו לשון גדולה וחשיבות הוא
וכן פרש' זל בקידושין גבי יודן ברבי יודן היה שם ונתל' ד ר' ונ' היכא
דקרי ברבי לשון חכמה וחריפות הוא עכ'.

כל

היכא דאמרין רבנן רבי ר' ר' החלסידים בני הישיבה וכל היכא
דאיתמר בי רב לאורב סמט לא בית חסדרש הוא וחכי מפרש' בקדושין

כל

היכא דאמר' הלכה כפלוגי דרשינן לה במרקא וכל היכא דאמרין סנה
כפלוגי לא דרשינן ליה במרקא ר' במרקא ברבי אבא כי אתו לקמן

יחדי מדינן לחו וחיכא דאמר' נתנו אפי' אורוי נמי לא מודין אבל אי עבדי לא מהני
בהו וכל זה תמצא בערוכין פרק חדר אמר רב יחודה אפר שמואל הלכה כרבי אליעזר

בן יעקב ורב הונא אמר מנתע ברבי אליעזר בן יעקב ורבי יוחנן אמר נתנו העם ברבי
אליעזר בן יעקב וכן בהרבה מקומות ומירשט במרק תעניות

כל

היכא דאמר תנא תנא ר' תנא תנא דידן סיעתא לרדי וכן פרש' בריש
מציעא

כלל

זה בעירובין כל מקום ששנינו כדי לאכול בו או כדי לאכול בתם אע"פ
כדי לאכול בו בלישתן כאדם ששובל ואוכל דהיינו שיעוד מועט אמר

מקום ששנינו כדי לאכול הימנו או כדי לאכול מתם אע"פ שתי מעורות
ואין אכילתו אחר עמהם לשון רבינו גרשום במ' ערוכין שלו במרק כמל'

כל

היכא דאמרין להודיען כחו דפלוגי כמו להודיען כחו דרבי יוחנן
להודיען כחו דרבי יוסי וכיוצא בהן בפוליה ופרא ר' כי חודשו של

הסתיד משום דרבותא וחודשא דהיחידא עדיף שמי לאשמועין כדאמר' בעלמא כותם
דהיתרא עדיף ליה שהסתיד סוסך על שמועתו כד' שאין כן האוסר שכל אדם יפול

להתמיד ומשום הכי אשמועין בכל רוכתא כחסתיד כלומר ותנא דקרחני דרבי לאו
דוקא דבאופן אחר תוה ליה למ' חני אלא לאשמועין חודשא ומיתו פאי דקחני לאו

דוקא ויש בזה דרכים אכתבם במרק הנא בעזרת השם
מהו דתימא לאנשאר כן וחק' אי לאו חכי הא' כן וכך קמל' רלא' יש מהר

כל

שכך האמת במרקא קמא דנדדי' סתוד פ' ולבו שוים בעעין קמל' ולפי האמת
פ' ולבו שוים בעעין והכריתות מי שבו כפי חשיפת וחק' מהר אכן לפי האמת בעעין פ'

ולבו שוים והכא לא הו' פ' ולבו שוים קא משמע לן דחרי פ' ולבו שוים וכן אחרים
סת' שנים על זה הדרך

כל

פטורים בשבת פסוד אגל אסור לכו מתלה דר' פסוד ומותר ואלו חן
אבי שנכנס לבית וכו' ואידך מצד נחש בשבת ואידך חסמים מודים

בשבת אם לתוציא ליה פסוד
אלמא שבגמרא הוא כמו שמו' שאלמא שהוא כמו למה בגיטין פ' אה

סתם

השער השני

פרק ראשון

התוספות פרק כל ח: שבועין גבי ראוהו שהכפין כלים חתת כנפיו ויצא כו' למי בדכרת
 רבינו חננאל דלא גריס אמר רב יהודה ראוהו שהסמין כלים כו' דחיהוי מילתא נאנפיה
 גפשה אלא דאמר יהודה וכו' ואגב גררא דמתניתין נקטא ואחר שהביא הך מלרא
 דרבי יהודה חזר הגמרא ופירש ואמר לא אמרן אלא בבעל הבית שאינו עשוי למכור
 את בליו וכו' וכתבו שם התוספות דמן הראוי אחר שהביא חסיפרא אגב גררא היה לו
 לתזור ולומר גופא אמר רב יהודה וכו' ולסימר עלה לא אמרן כו' כשיסת הגמרא בכל
 סקים אלא שיש מקומות שהגמרא מקצר ומטעם זה ניהא ליפק דכתובות דפרק
 גזי איכא הוראה לאיסור. ומשני אין דחני חוט השדרה שנפסק בדונודברי רבי. דם
 יעקב אמר אפילו נקבי הורה רבי כרבי יעקב אמר רב הונא אין הלכה כרבי יעקב.
 ומורי נח תירץ בכאן לפי שיל למקשה שמקשה ומי איכא הוראה לאיסור דאם
 ההוראה היא בטעמי מספי' למת לא יהיה ההוראה לאיסור ולזה כשהקשה ומי איכא
 הוראה לאיסור אל' אין והא הנקוב' רל' וכשנותן טעם אמאי לא יהיה הוראה חס
 התקן תורה ב'ה וכו' ואי נמי כי הא דהביא רל' לא זו בלבד אמרו אלא אף בלתי טעמא
 יש הוראה לאיסור כי הא דתניא וכו' ואמר רב הונא וכו' ונראה שאין הלכה כמורא
 כשהוא מורה אינו מודה בטעם מספי' קוע' הוראה מ'קרי' ע'כ' ולא היה צריך לאיתוי
 חך דרב הונא כלל כי מן חבריהא לחוד יש ראייה דאיכא הוראה לאיסור. אלא דאל'
 דלחרש דבר בברייתא קא פיירי בדרך גופא וברין הוא דהל' למימר גפא חוט השדרה
 זמ' ולמימר עלה חך דרב הונא אלא שקצר הגמרא ועתיד אני לפרש חך סוגיא בשיפת
 אחרת במרק הבא בע'ה.

כל חכא ראשינין מילתא אגב אורחיה קמל' הכי פי' למי דרכי שרצה ללסוד
 זה הדבר נתן סימן לדבריו דמתוך אורחיהו אגו למדין עוד דבר אחר פי'
 הא דריש ברכות דקחני משעה שחכחנים נכנסין לאכול בתרומתם ולא קחני בתרומ'
 משעה צאת תוכבי' לאשמיעין מילתא אגב אורחיה דכפרא לא מיעבדא וכן כל

חא דאמר רבי בכל דוכתא דברי חורא מדברי קבלה לא ילמין. רל' דברי
 תורה חורת משח קרויה תורה לפי שנמנה לדורות. ושל נביאים לא
 מיקרי אלא דברי קבלה. שקבלו מרוח הקדש כל נבואה תבואה לפי צורך השעה:
 ותדור ותמעשה ומה שיש לחזק' בשיפת זו אכתבו גם הבא בע'ה.

פרק שני שיפת הגמרא לעולם כסוגיא אחר הוא מקשה אחר כושר'
 תראה בעלי' התוספות והחדושים משתדלים בכל מקום
 לישא וליחן בדברי המקשה מרידיה לדידיה וזה מפני שחרב המקשה הוא אחר ולא
 שנים וזה פנה למודית מפורסמת וגליה אין חרחור בה. ואלם לפעמים החקיל לומר
 בעל תוסרא הוא זה ולא המקשה הוא אשקוה מתוך דוחק גדול שאין לנטות ימן
 ושמאל.

ודד הגמרא כשמקשה מבדייה מתקן לתבירישא. והדר פריך מינה חאף על פי'
 שהיה יכול לחקשה ס' וטעמא כי היכי ולא לימא משבשת היא תל'
 א ב ג

השער השני פרק שני

סתניחין דמי חייא ורבי אושעיא ואמרין בעלמא כל ברייתא דלא מחני בי רבי חייא ור' אושעיא משבשתא היא ולא מחבנין בה כי מדרשא ולא מפרקין מינה כי הא דפרק תיח קוראנן רב משיידיה וקרי ק'ס ומנח תפילי ומצלי מחיבי וכו' עד הא דנפא קשיא נב' הא לא קשיא עד מ'ס קשיא כלומר מה שאתה מקשה אנה קשיא מכל מקום קשיא לרב וכל הא לא קשיא שנזמרא כך מ'דושה אם אין קושיא אחרת לא זו וזו אינה קושיא •

הנה אף על פי שהיה יכול להקשות לרב בלאו הכי מסיפא דקחני מניח תפילין וקורא ק'ס מפילו הכי הקן לה ברישא והדר אמר קשיא לרב וכן בכולי וזמרא •
בשתנמרא מחרץ תידוץ אחר וסתרינן ליה ויהדר בעי לפרוקי פ'דוקא אחרניא אמרין בתירוצא ברורא אלא שלשן אלא מורח שהתדוץ הראשון לעולם דוחי שכך משמע לא כך אלא כך ודוקא כשהמתרץ אינו המקשה אבל כשהרב המתרץ הוא היה המקשה בעצמו שייך לומר אלא ואף על פי שלא קדם לו תדוץ אחר • בשבת פרק במת אשה יוצאה וכו' • גבי אלו תוצצין • מתקיף לה רב יוסף וכו' וכתבו סם התוספות לפי שדב יוסף עצמו היה מקשה שייך לומר אלא וכן בהרבה מקומות •

בל אי הכי שנזמרא מתפרש חכי אי אמרת בשלמא דלשון אי דכי משמע לדידן קשיא הא לדידי ניתא ואנו רגילין לומר אי אמרת בשלמא על זת הדרך א'א בשלמא לדידי לא קשה מה שאני מקשה עתה נהי דקושייתי הראשונה במקומה עומדת אלא השתא דת'דצת ומרתה כך וכך קשיא כגון בריש כתובות גבי מן תסכנח ואילך נהנו העם לכנוס בג' וכו' דאקשינן אי הכי בג' נמי אתי ובעיל וכו' ולדידיה קשה ג' נ' נמי איכא למיחש דת'הרג אלא דמפרשין ליה בא'א בשלמא דכי א'א בשלמא לדידי דאמינא דאמרי בתולה נשאת ב'ר' תהרג ליכא למיחש בג' דלא כווננו לא לאעבד על דת והא עברו על תקנת ר' שהיא עיקר נהידמ'ס קושייתי הראשונה נהג' לגמרי נעקרה במקומה עומדת אלא אי אמרת דאמרי תבעל לתגמון תתלה בג' נמי אתי ובעיל כיון דלהנאת עצמם כוונתו ועל זה הדרך בכוליה גמרא •

פעמים מקשה מאי קמ'ל תגינא מדוקא ומת'רץ פלוני דיוקא דסתניחין אתא לאשמועינן פרק האשה אשר רב הונא אין מחזיקין בנכסי קטן וכו' ואקשינן ורב הונא פתניחין אתא לאשמועינן ומת'רין רב הונא דיקא דסתניחין אתא לאשמועינן הילכך היכא דריקין על המשנה זה הכלל לאיתויי סאי לאיתויי הא דפלותי כי הא דפיק תגול זה הכלל כל תמלנים וכו' זה הכלל לאיתויי סאי לאיתויי הא דר' אעור מן לתקשות בזה וכיצא בזה רבי אלעזר מתניחין אתא לאשמועינן דהא סתניחין לא ס'פרשא כחדיא ולא ידעין זה הכלל אי לא דרבי אלעזר ומיחוי יש לי עיון בפ' היכא דאמרין פלוני דיקא דסתניחין אתא לאשמועינן א'כ יאמר דבריו על המסנה זלישא זאת אומרת וכיוצא בזה

וראוי שתדע דלא מרכעין מאי קמ'ל תגינא אלא סמשה לפי שהיא שגורה במי הכל • אבל סבדיהא לא שהכרייתוה אינם שגורות במי דכל נדרבה אוראים אינם יורעים תבריתא כדאמרין פלוני ברייתא לא שמיע ליה •
ותבריתות

השער השני

פרק שני

יא

והכריח את מצא בפך ומנחת דפרך מאי קמל תנינא מבריתא ואומר דהחם דיינו
 פעמא דקי' ליה לומר שאותה ברייתא היתה ידועה ושגרה כפי הכל כמו המשנה
 וכן מצינו שמקשה מאי קמל מאם רא לאמורא פרק חמניח דמקשינן על מילתיה דרב
 חננא בריה דרבי יהושע מאי קמל והא אמרה רבה חדא זמנא וכו' ושעמא משיח דרבה
 קדמון היה וקיסל היה לגמרא דהת דריש מילתא כפי הכל. ומסתמא שמעה רב חננא
 בריה דרב יהושע. ומ'ה פריך עלה מאי קמל. והא אמרה רבה חדא זמנא ומדנאי
 שעמא כיתא לן בפרק אלו נערוח דאמר רב פפא היתה פרה גמבה לו וטבתה בשבת
 דייב. ואקשינן רב פפא פרה אתא לאשמועין כלומר מאי קמל רב פפא דא אמרה
 רבה לעיל היה גמב לו ושבתו בשנת חייב. וכי פרה אתא לאשמועין ונרא דמקשה
 חכי משום דרבה קדמון מרב פפא היה ואין לומר דהתם גרסינן רבא ור' ליהוה היה
 כדמוכח בכמה דוכתיה ומקשה עליה מדברי רבו מאי קמל משום דסתם שמעה מינדן
 כבר פירש רש"י לשם דרבה בתא גרסינן ומוכח לה משמעתינן תחם הילכך נראה פעמא
 כדכתיבנא.

אין

מקשינן מאמורא לאמורא משום דאמר ליה גברא אנכרא קא רמית כדאית'
 בסנהדרין פרק חנוור ופעמים פרכינן מאמורא חיכא דקיס לן דהלכות
 במותו כי תא דקאמר ותא אמר רבי יוחנן גזל ולא נתיאשו תבעלים וכו' ורביס כמותו
 הנמרא לתקשות לאמורא מבריתא ואף על זכ דאיתוחכ מבריתא איתתך
 וניתא ליה כתי לומר מי נימא דתיהי תיובתיה נמי סיהא. וחכי אמרי
 בקדושין פ' דאוחכינן לריש לקיש דאמר מיתת האב מוציאה מרשות האדון סקו וכו'
 ומחמדי ולא איתוחב לר' חדא זמנא ומתודית נימא תהי תיובתיה נמי מהא וכן תמצא
 בתרבה מקומות. ולא מי אותיבנא חדא זמנא. כל חיכא דאמרינן חגיגה כחידן
 דפלוגי סמילא הוא תיובתא דבר פלוגתיה ואין דרך להקשות לו טוב שאותה ברייתא
 וראית' סגי' תמות פרק תפלת השחר וז' תפלות אבות תקנום דפלוגי התם רבי יהושע
 בן לוי ורבי יוסי בר חנינא. ואמרי' תניא כוותיה דרבי יהושע וחדר אמר נימא חידוהי
 תיובתיה דרבי יוסי רב חנינא ואין זו שיטה בגמרא דאומר חני כוותיה דפלוגי וחדר
 מתיב מינה לאירך ובאמת שהיה קשה מאד להחמתה אלא שראיתי הכריתות בשיטת
 אמרת מתעורר ביה ואומר תתם קיס ליה לבעל תגמרא שאותה חכריתא היתה שגרת
 ודועתה במדרשו של רבי יוסי בר חנינא ומ'ה דחיקא ליה מילתא חכי פלוג עלה. ושעם
 מספיק הוא ליטב השיטה. האמורא אין לו כח לחלוק על דהנא בשום פנים בעולם
 ואמנם גבר דרבי תיבא מצינו שאומר לפעמים רב חננא הוא ופליג בפך דכתובות דבי
 תיבא חננא הוא ופליג בפך דמציעא. ופשיטא שאינם חנאים שלא החכרו לא במשנה
 ולא בברייתא אלא דל' שהם חשובים כמו חנאים ויכולים לחלוק על משנה וברייתא
 חתה תתרוץ אינו מתרץ אלא מתוך דוחק גדול שאינו מוצא תירוץ אחר כדמיכח התם
 בריש מציעא דמקשה ברישא על רבי תיבא מכה מתניתין ולא מתרץ תגא הוא ופלי' עד
 למספר רלא תוח איפשר ליה בלאו חכי. בפך דכתובות דמקשה על רב דאמר תתנים
 מן המצין וכו' מסתניתא דתניא אבליס ותתניס מן המצין ומתרוץ מתניתין קאורמית עליה

דב

השער השני פרק שני

ורב רב תנא הוא ומליג ולא מתרץ כי תניא חזלא בברכת המזון וכי קאמר רב בר בר חנה
וכי כדמתרץ החם אליבא דרבי יוחנן כנר כתבו שם התוספות בזה הלחון ויחזק יוחנן וניחא
ליה שפילי לשטע ירב תנא הוא ומליג דקא אגן חשבין לרב סתנא אכל רבי יוחנן לא
חשיב ליה כתנא מדלא מתרץ החם גבי רבי יוחנן ור' יוחנן ברב סל' ורב תנא הוא ומליג
אלסא לא חשיב רב לרבי יוחנן כתנא

דבנין

דמתרץ תוסרא חזא מרוקאותה מצי למיסר מידוקא אחרינא אלא
חזא מנייה נקט וילפינןהא מילתא מפרק החולץ גבי פלוגתא דרבי
ששעאל ורבי עקינא במקיימי עבדים שאינם מולי' וכי ואמרין אדמשני ליה ר' עקינא
בלוקח עבד בין חשמשות לישני ליה הא ומרודר חזא מרודר פקסי נקט וכן אמר
חכירות מעמי' יש כמה מדוקים דתסרא לא תש לתרץ אלא חד מינייהו

מצינו

קשיא שסקסיה אמרא שמיניב עליה אמרא שקדם לו הרבה כי חזי
דבנות פרק חייב אמר רבא אי קשיא תנא קשיא וקא מהדר ר' אערי
לתרצה ורבי אלעזר קודם לרבה ורבה וכן במסקתא קסייתא דחולין דקא שקלי וטרו
אביי ורבא לתרצה קשיא שחקשת רב אשי כדמוכח החם אל' רב אשי אגן ושחישת'
בסדוקא קל' ואביי ורבא קרמו לרב אשי בוסן וכו' בדוכתי אחריני והענין בודד
לומר שאותה תקשיא חוקשיה גם בימי הראשונים ותרצה

אשכח

בסרא שדאמרא שאל בדבר והוא עצמו ישיב לשאלתו ושם
חית נזכר בין השאלה והפשיטות בפרק אלו מציאות במשנה
מצי' מידת ספורין וכמה אמר ר' יצחק קב בר' אמון וחמי' ומתהו מדברי רבי יצחק
דליטו למיסר סתמא דגמרא קא בעי לתרצה קאמר בתר הכי ולא בעי שיעודא כלל
עין שם וחסן עכ' תמי' וכמה מדברי רבי יצחק הוא וכאלו אמר אמר רב יצחק
בסח קב בר' אמון וכן כותב וכן מוכח בחזקתא פרק כל תש גבי מתנתין דרבי נשיב
ומתרץ רבא לא קשיא וכו' ומה דהחם דרבנן חקשה חקשיא דאמר בשלמא רבא
לא אמר סבי' ודא מתנתין אלימא ליה לאקשיא אלסא רבא עצמו חקשה חקשיא
דכוחות במקומות אחרים

בהרבה

מקומות מניה הגמרא חמשנה ומוסיף בה דברים כאומרם חסורי
מיחסרא וחוקי' ודוקא לחוסיף אבל לחתליף חזבר בהסכו לא
כדמוכח פ' דסוכות גבי כל שלא נתו כמותו חזא אין יכול לשעון פענת בתוליה ואמר
אביי החם תני מל' שנתג' ואל' רבא חזא כל שלא נתו קתוי' והשעם משום דאדום
פועה בגימטא לחסר דבר על די' שכתח אבל לחתליף דבר בהסכו לא וכן פרש'
ל' נכתב פרק קמא דסנהדרין

דרכי

חנאיש לסתור דברי חס' ולא לפרש ולזה אמר יכולין לדחוק ולהוציא
משמעו חזר תלע או ח' וכיצא בזה מהדוחקים הרבה בכלית
גמרא שאמר גבי התנאים אבל דרכי האמוראים לפרש ולא לסתום ולזה אין אמר
יכולים לדחוק ולהוציא משמעו בשום פנים ולום תלע או ח' ויצא בזה מהדוחקי'
שאמרים גבי חנאיש שהאמרא היה לו לבאר ולפרש דבריו ומלא פירוש דבר

השער השני פרק שני עב

משמען כפשוטן ותאריך בזה הכריתות מ' התכלת - ללא אוקי התם דברי דאמורא
 באופן שהעמדנו באותה הסוגיא עצמה בברייתא אחת גבי חוטצמר פטורין בשל
 משתן ושל משתן בשל צמר וכו' והיינו מפני שהאמורא היה לו לפרש דבריו מה שאין
 בן התנאיות סכונ דבריו ואין צורך באריכות.

אשכחן

דוכתה דסקטינן לימא כחנאי ומתדרינן כע לית לחו מילתא דהך
 אמורא בעא פרק רבי שמעאל גבי עא שעובדין איהו במקל חייב
 כלומר לא בעינן כעין פנים - ואמרנן לימא כחנאי וכו' ומתדרינן כע כעין פנים בעעין
 כלומר לא אתי האמורא בשום אחד מהם - וכיוצא בזה במקומות אחרים ואל אח
 דעת ממני נשגבה לא אוכל לה - דאיהו דחיקא ליה אדך אמר חתנא דבר דלא כלע כמ"ש
 בתוראת הלשון בפרק שעבר - וקא מתור ליה אמילו בוד לא אתי ואין זו שינה
 אמורא הכריתות התעורר בזה חתימא תגמלא ולא העלה בידו כלום וזלתי אמר צריך
 לבאר טעם כל אחד ואחד לפי עניינו וצ"ע.

בבוליה

גמרא אומר לימא חנן סתמא דלא כפלוני ומעמיס אמר לימא חנן
 סתמא כפלוני כמו לימא חנן סתמא דרבי אליעזר פ"ק דערובין גבי
 לחיים שאמרו גבוהים וכן בברכות ואריך טעם שאין הגמרא מוליך השיטה שזה בכל
 מקום - ומריחוקם גרו היה גוחן טעם לשבח גבי דרבי אליעזר דרבי אליעזר שכורתי
 הוא ואין זה כח כמותו בכל מקום ומה דחיקא ליה מילתא לגמרא פ"ג גבי רבי אליעזר
 לימא חנן סתמא ביותיה כלומר והלכה כמותו כדין סתם במשנה מלסימך חנן סתמא
 דלא כנר שלונתיה שאומר בכל מקום וכן יש לחן טעם אי משתכש בכהו גבי הסמים
 אחרים.

זימנין

גידא לי לגמרא לחקשות או למשום מברייתא ואף על פי שהיא יסל
 לחקשות או למשום אוחו דבר ממשנה - וכן שחנר"תא ספורשת
 עתה כיהא דפרק איהו נשך והתביא אין פוסקין בזה ואף על גב שמשנה היא לקמן -
 צלא משום דלא מסיים בה בהדיא יצא השער פוסקין כדמסיים בברייתא לכך ניהא
 לית לאיתויי ברייתא וכן בהרבה מקומות ומטעם זה נל לחרץ מאי דקשה בשבכתא
 קשייתא דברכות דאמרנן דתם כמעבא בעו מיבעא האי ובא השמש וטור ביאת
 שמשו אין דילמא ביאת אודו הוא ודוד שפסח מברייתא דקתני וסימן לדבר צאת
 למיכביש וכו' ומן המשנה היה יכול לפסח דקתני משעה שהכהנים וכו' אלמא
 גימ' שמשו הוא אלא דנידא ליה טפי למפסח מן הכריתא הואיל ומפורשת עתה יסן
 גמ' שמתדקתני בהדיא וסימן לדבר וכו'.

בבוליה

גמרא מהדר לאוקמי מתניחין סתמא אליבא דרזי סתמאי דפליגי
 בתאי מילתא במקום אחר והוא אימר בכל מקום מני מתניחין לא
 פלוגי ולא פלוגי אמא פלוגי ואמא פלוגי וכיוצא בזה ואין לשאול אולי דעת שלישי הוא
 נאחזי שמשנה זו דליתא לא כמר ולא כמר משום דסתמא אס איהו דהו דעת ג' בדבר
 דיה מביא במקום חב דעות אלא ודאי משנה זו תגמית סתם על דעת אחר סתמא
 חתמאי שחולקי ברבד במקום אחד נשנית והיינו דקא מתור מני מתניחין ואנאן דמיית
 פ, מים

השער השני

פרק שני

מעמים

מקשה ממשנה מרישא ואף על גב דאיכא לארזו"י אלא דסמך
אסימא פרק אלו נערות נעודה אין קטנה לא ואיכא לדוח
דחתם למעושי בוגרת אלא דסמך אסימא דקתני כל מקום שיש סכר אין קנס וכו'
דחינו קטנה שיש לאביה בה זכות לפיכך אלמא קטנה לא ופירושא בזה הרבה
תנא בירבה מקומה להקשות ממשנה שיש לדחות בנקל ולתרוץ
וחדר תו מקשה ממשנה שאין לדחות בריש קדושין והתנן אחרונות
לאילן בשלשה דרכים ליתני בשלשה דברים ופ' ופרישא דהך הוה ליה למיפרך
דקתני תרומת מעשר שורה לביכורים בשני דרכים וכו' אלא מפני שאחת של אחרונות
דוחה בנקל כדחיי ליה חתם מה שאין רישא נדחיה בכך משום הכי פריך פניה שדרך
תנא להקשות תתלה בדבר שיש לדחות ולתרוץ וכן בכל דוכתא

מעמים

בשדחא אומר דא דפלוגי לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר
פריך ואי מכללא מאי כלומר ואנן מכללא מאי הוי שפיר שמעין
לח מכללא כמו נמי ופעמים לא פריך ואי מכללא מאי וילדלא שייך להקשות
ואי מכללא מאי אלא חיכא ששואל הא דפלוגי נמי איתמר או מכללא איתמר ומייתי
פלא ומסיק נמי איתמר או שייך למיפרך ואי מכללא מאי משו' דכיון דקא טרח ומחדר
לאוסקי דנמי איתמר ולא מכללא נראה שיש גרעיות בכלל כי הא דפרק דבא על
בימה אסר רבי יעקב בר אידי אסר יחישע כל הלכה כר'ש בן יוחאי אל רבי זירא
לדבי יעקב בר אידי נמי שמיע לך או מכללא שמיע לך מאי כללא דאמר ר' הושע
בן ליוסי עד אמר ליה נמי שמיע לי ומקשה ואי מכללא מאי ומתרוץ משום דאל
שאני חתמו וכן כל כהו' אבל בכל מקום שאומר למי האסת דזא דפלוגי לאו נמי
נזכר אלא מכללא איתמר כגון דחייא דשמועה פג' אסר רב פפא הא דרבי אבהו
לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דאמר רב אידי בר אבין וכו' ודכותה
שכא בכל כי תאי נחנא לא שייך להקשות ואי מכללא מאי משום דקושטא קאמר

חד

תנא להביא משנה דרך קצרה כהולין פרק חרוע וחלחיים תנן כה
הלכו אסור כחלב בהמה ודמו טעון כסוי וכו' ומשנה זו אינה שנויה
בסגנון ה' אלא שתומר קצר אותה לפימה שצריך להביא וכן היא הצעה של משה
כיצד שח לדוח דמו בעון כסוי וכו' כיצד שיה לכתמה הלכו אסור כו' וכן פ' דשנועות
תנן חתם מראה געים שחיס בהרת עזה כשלג וכו' ומשנה במקום לאו חבי איתא
דכן היא הצעה של משנה שאח' כקרום ביצה שנייה לה כצמר לבן דברי רבי וחכמים
אומרים שאח' כצמר לבן דברי רבי וחכמים אומרים שאח' כצמר לבן וכו' לא שתומר
קצר אותה ולקח דברי חכמים שצריך ודכותיהו נזכרא טובא וטעמא שאין תנא
דעה להאריך וקיס' לישנא קלילא ודולה מו' מצא הכריתוח במנחת שאומר תנן
פולק בסכין בטמא בודים ואין זו משנה ולא קיצור ממשנה אלא מדויקא דפתנית
אחרניתא דוק חתם יתשכח וכאן אין צורך להאריך

בכמה

מקומות נזכרו אומרים כההר הירא עדיף טפי לאשמועין בפרק
תנא נקדושין תניא מהניס ולאוד מיתח גט ואיט' נס דברי חכמים
רבי

השער השני

פרק שני

ע

רבי אומר חרי זה גט ואף שיק ילרב יהודה דאמר בעמ נמי פליגי למלוג בעמ ומשי
להודיעך כחו דרבי אפילו במתיוס ולא דר מיתחרי זה גט כלומר וכש בעמ ויהוד
סקט וליפלוג בעמ להודיעך כחן דרבנן דאפילו בעמ אינו גט ומתריץ כחה דהיתרא
עדיף וכן אומר בכל דוכחא ולא פריך ליפלוג בתרויהו כדפריך בריש ביצה אדמיפלוג
בביצה ליפלוג בתרנגולת וכח דהיתרא עדיף ליפלוג בתרויהו וליהני תרמילם
היא וכיצתה בשא וכו' ויש מתלקין היכא דחלשון ארוך אין לאשמועין תרויהו אלם
כחה דהיתרא לכד אבל היכא דחלשון קצר להודיעך כח דהאמר דהיתרא אומר
שתיהם כיתהיא דביצה ויא דבביצה דקא פריך הכי משום שתרנגולת וביצתה חלה
מילחא היא

מצבים

משיטא חגורה בעיא ממעשה דאפירואף על פי שחיה יכול
לפשוט ממטנה שליטה בינמות פרק האשה דבעין אי הישין
להרי יחקוקא משיט לה ממעשה דרבה בר אבוחה וכו' ואף על פי שחיה יכול
לפושטת ממטנה דקתני וכל מעשה בד' חרי יחזיר וכו' וכן במקומות אחרים והטעם
דניחא ליה לאיתויי מעשה משום דמעשה רב

מצבנו

תש אחר דפשיט מילתא ממטנה פרק כיצד הדגל דבסי מי פרוז
בחדר תניק או בחדר המזיק ומשיטא ליה ממחניתין ובתר הכי קאמ'
תש במקומות אחרים והטעם ניהא ליה לגמרא למפשט מכל המקומות שאיפשר
דמקשה לאמורא מברייתא וקאמר מאן נימא לך דמתרצתא היא

מצבנו

דילמא משבשתא היא כפרק כל כתבי גבי כל המזיקין נהרגי בשבח
מתיב רב יוסף וכו' עד אל רבי רמיה מאן נימא לך דמזקנתא היא דילמא משבשתא
היא והטעם שהברייתות לא דליו מחוקות ודועית לכך ואיפשר שיש ברייתא דלמ
פיתנייא ביה רבי חייא ורבי אושעיא ואמרין בעלמא כל ברייתא דלא ביתנייא ביה
רבי חייא ורבי אושעיא משבשתא היא וכו' כמ'ש למעלה ומטעם זה ניהא ליה
בקצה מקומות דמית' ברייתא ומאי דאיהמר עלה מאמורא ואף על פי שלא היה צריך
כי מחברייתא לכד הוות מית' דדאית שחיה רוצה כגון כמ'ק דכתובות דפריך ומי איכא
הודאח לאיסוד ומשני אין ותתניא חוט השררה שנפסק ברובו דברי רבי ד' יעקב
אומר אמילון יקב הודה רבי כרבי יעקב אמר רב הונא אין הלכה כרבי יעקב וסן
חבריתא לכד בלא מילתיה דרב הונא הוח מוכח דאיכא חוראה לאיסור אלא משום
דלא ליכא משבשתא היא אית' האדרב הונא דדאיל ורב דהנא אירי עלה דהא
מתקן היא כן אומר תחכס מרי נרו פעמים מקשה תאמורא לחבירו מכה משנה
ברייתא וגם לדיריה קשיא ומצי למפרך ליה וליטעמי' או לירדן מי ניהא ולא פריך
לית ויה בגמרא אין מספר כמ'ש החוסמו' בכל מקום הוח מצי למיט' וליטעמי' ולא אמר
אמורא דאוקי ברייתא וליה לא סל' כי הך טעמא יחזה מצי לאוקומי
חך ברייתא בענין אחר דסל' הכי אלא משום דדחיק ברייתא בדרך
טעמא ניהא ליה לאוקומי כמ'שפה יאף על גב דלא סל' כיהא דפרק שור שנת ארז
תורה גבי תא דקתני נוגת משלם את חספר. חובע אינו משלם את הכומר דמיק' ליה

מצבנו

השער השני פרק שני

אבי לתא דרובע ברבעתולא קטלה • ודנא מוקי לה ברבעה וקטלה ומלח איש
 בקטלם כמו בקרן ששום דקרן כונתה לחיק רביעה אין כונתה לחזיק • ואמרינן בסמי
 קא מפלגו ברזל שדרסה עג תעוקא מיפליגי מי דנבא סל דפסור חרזי כיון שלא
 כפן לחזיק ותת לרובע ואף על גב דנבא סל בפקרדול שדרסה עג תינוק חייב ואפ"ת
 מוקי לה כמי ששום דמאט חביריתא עתר משמע ברבעה וקטלה כדאיתא חתם
 ודכותא טובא •

דרך

חאמרא למיבעי בעיא חרא דשמעין מינה תרתי לפי תשובת המשיב
 וכאמון אחר תית' סל לשאל בפרק אלו טריפות בעו מעיה רב כתנא
 ודנא סי סרב נעקרה צלע מכאן ואלע מכאן סחו ואקשינן וחבעי להו חרא כלומר
 אלע ונתחמדינן חרא דשמעין מינה תרתי קא בעו מיניה כלומר לפי תשובת
 המשיב מאי למיפשט תרתי דאי מתור לתו ב' כשרה כ"ש אתה זאי מהדר טריפה הא
 אהת כשרה דאי סר אתה נמי טריפה חוה מהדר לדו בהתת • שאתם קא בעיתן
 דם זמנא הא אתה משיטא לתו דשרי והא אפילו אתה טריפה ומדקא מהדר בניחותא
 שתים טריפה משמע חא אתה כשרה אבל אי מהדר לתו אתה כשרה אכתי תרתי
 מיבעיא לתו אי כשרה או לאוכת' לפי כאתה נמי חוה שמעין תרתי דאי מהדר לתו
 טריפה כ"ש שתיים ואי מהדר לתו כשרה דאי שתיים טריפה דאי ס' שתי כנמי כשרה
 מדתת חוה רחח במי ב' כשרה אחר מיבעיא אלא לקולא היא ראמינן שרתת קא
 קתת • אבל לחוסרא לא רצוני אם תסואל יסעה לחוסרא לא חש המשיב לאהרורי
 בריהתא אבל מהדר לידו בניחותא ולא דגח שמעין מינה לאידך ניסא יאכתי קא
 מיבעיא לן אבל אי סעי לקולא מעתה קא רחח במש גריו דרך דהסתיא בפרק אלו
 טריפות וחדן מינה לכל המקומות במש החוספות בכתיבות פרק נעדרה גבי כשרה
 מעבחה לבעלה יש לה כמובן כמן דרין א' לא ואקשינן וחבעי סוחלת כלומר דהו
 חרא דשמעין מעה תרתי דמסתגלת חוה שמעין מינה כמו שמואר בתוספות העין
 שם וכאן אין צורך באריכות דאנא הא דלא חסמא ואת חשכת מרגיחא •

פעמים

בעי בעיא אמורא באתל סכעיא אחרת שלו או של חבירו כוון
 חתו דפסתיס עכבר נכנס וכבר בפז • ועכבר יצא וכבר בפז
 פז • מי אמרינן היינו תא רעיל דנא דנפיק או דילמא אחרת הוא וא"ל היינו רעיל
 תא דנפיק עכבר שחוד וס' וק' טובא כהו חתם ובהנה מקומות ובשבוועת בעי רבא
 שבעה שלא אוכל עפר כשהו בעי רבא שמי שמעה שלא אוכל חרצן בבסה ומרשי
 ודיבאש כאזל דעפר קא בעי חרצן וכאלו רבות עור לפעמים בעי בעיא אחרת
 ודעתו לשת' בעיות באתל כי חא דעא פיק רבי ישמעאל רבעי רב חמינא דיתך כל
 לעא פתו כלומר כלי עא ש' שוכר וחור חקנו פתו • ולענין סומא ישנה קא מיבעיא
 ליה א' חרדא כרין סומא דאודיתא או לא חרדא כדמפרש חתה ואקשינן וחבעי
 ליה שאר סימא' דרבנן ומסיק חרא סג' חרא קא מיבעיא ליה חק סימא' דרבנן מי
 חרדא א' לא וא"ל לא חרדא שומא עא מא' וס' ודכותה פרק כיצד חרזל גבי יש
 חרדא באריות וכן במקומות אחרים • ומורי חזכא גרין אמר דכשבעי באתל של
 חלוקת

השער הראשון

פרק שני

יד

חלוקה שמתחיל אותה השיטה ועשה כל הנעיון שאם מתחיל בארל ומוהר כל הנעיון שנעי היא במותבומצינו בכתובות פ"א דבעי מדו לבעול בהחיה בשבת וכו' ומשני מסדרא שאו אהל כרבי יהודה ואסור הלל אהל כלש ומוהר דפי ערב חולקי שלרבי יהודה דבר ש-ינו מתכוין אכור ולרש כותר - ואסר מורי נרו דלא קשיא שאף על פי שבעי אליבא דרבי יהודה ואסור בדעת רבי יהודה יש צד שדוא מותר כגון שהוא מקלקל - ומן הנביא נפיק מינה החר גם כן עיין שם - עכ"מ חכמי מורי נרו -

מציע

דמקשה מקמל תנינא חדא זיכנא מתרי תנאי דרד תנא אבר מילתא - ואידך תנא אמרה כדוכתא אחרינא כי הא דפר עשרה יוחסי במשנת אבא שאול אומר לשמוקי בדוקי אמרין נאי בדוקי אלימא שבדוקין אה אמו תנינא חדא זיכנא ראוה מדברת וכו' - ומילתא דהכא אבא שאול אמר' ומילתא דהתם רג' ורבי יחושע אמרוה - ואין שיפת הגמרא להקשות מאי קמל תנינא זיכנא חדא מתרי תנאי אלא מסתם משנה לסתם משנה ועל רבי קא פריך מקמל רבי הא תנינא חדא זיכנא - אלא שיש לומר דהתם בקדושין דהכי קא פריך תנינא חדא זיכנא כלומר אמאי לא תנא להו רבי בחר דוכתא - ולומר דהתם וכן אמר אבא שאול איסור וכן מציע תנינא בבשנה לברייתא פרק אוחו ואת בני גבי חזרע כלאים לוקה וכו' - ומקשינן תנינא נזיר שהיה שוהה לין כל היום וכו' והך רהזרע כלאי לוקה אינה משנה אלא ברייתא - ומבריתא לכשה אין שיפת הגמרא להקשות מקמל תנינא חדא זיכנא דכמה דוכתי אשכתא בבריתא מה ששונה במשנה אלא דהכי קא פריך דמס היל לטנות בבריתא באותו ענין ששונה במשנה אחר שהדין אחר - וכן כרבי שם המוספות -

פעמים

מקשה הגמרא מאיסורא דרבנן לאיסורא דאורייתא - ומתוך לא דמי דאורייתא לדרבנן המקשה היה סבור לדמית משיכדכל דתקון ר' זין כעין דאורייתא תקון והכי אמרינן בחריא פ"ק דיבמות גבי צרח סוג דהדבכשה מסוכת דאורייתא - וסתרץ אמינא אבא דאורייתא ואת אמרת דרבנן ואמרי דלקרי לה אמאי קרי לה כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון ונהכי קא מתרצה לי נאי דקשיא נפר' כדרא דע' ארמקשה התם כפוסאת עם ד-ארץ דרבנן לפוכאח שרץ דאורייתא אלא שאחר כך דאיתי בהוספות דפופאת עם דארץ דאורייתא הוא תעין שם - וכאן אין מקום להאריך -

זיכני

כשמקשה על תנא מרדיה אורייתא מהרץ דא דידיה הא דרביה - כלומר דא כברא דנפשיה וחדא סנרא דרבי הוליה לא סבירא ליה דהתמצא בהרבה מקומות - ופעמים שבתרץ על כיהא קושיא הרי תנאי ואליינא דפלוני כמו הרי תנאי ואליינא רבי אליעזר בריש ברכות וכן ככול הגמרא - ודל חד אמר הני אמר סר וחד אמר דלא אמר הכי פ"א אלא הכי - וכמו שמצינו הרי תנאי ואליינא דפלוני כך מציעו הרי אמיראי ואליינא דפלוני כמו הרי אמיראי ואליינא דרבי יוחנן בהרבה מקומות - ואי לא דבסתפניא אמירא וכל כדו לא פ"ק חד מנייהו אלא שבעי רמי דבן ומשכח לה דמעקרא אמר דכי ושוב חזר בו דאחד שמע - ואזרח ודאור לה שמע - וסעד ליה במסכת ביצה פרק אין צדין דפליגי דהכי ליה

שער השני

פרק שני

טב • ואמר רב לעולם אל ימנע עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת דאנא ולי
נחה יתיבנא קמיה דרבי כי אמר רבי לדא שמעתתא באורתא אבד מותרין גאכילת
בצפרא אמר מותרין לקבל אנא דהוא במדרשא ושמעתה הודי כי וקבלתי • לא
דלא הוה בי מדרשא לא שמע ולא הודי ביה אלא שלא נראה כן מדברי רש' פרק אף
על פי גבי הא דאמרינן התם • ניהא לן דפליגי תרי אמוראי ואליבא דנפשיהו • ולא
פליגי תרי אמוראי ואליבא דהוה אמורא וכתב רש' שמוח לשונודכי פליגי תרי איבא
דחד מר אמר חכי אמר פלוני ומר אמר חכי אמר פלוני חד מנייהו קא משקר אבל כי
פליגי אליבא דנפשיהו בדין או באיסור וחדר כל חד וחד אמר חכי מסתברא טעמא
הנין כאן שקר דכל חד וחד סברא דנפשיה קאמ' כד יחיב טעם לחהרא ומר יחיב טעם
לאיסורא אלו ואלו דברי אלהים חיים • וימנין דשייך האי טעמא וימנין דשייך האי
טעמא שדשעם מההפך לפי שגוי הדברים בשינוי מעט כל אלו דברי רש' •

דדך

הגמרא לקצר המקראות ואינו מביא אותם כחזיתן כמו דאבר רחמנא
נתן הבכף וקם לו בג' שאכלו ואין הפסוק אלא ו'סף חמישיה כסף
ערכך עליו וקם לו וכן בפרק הרואה לקיים מה שנאמר כל החלומות דחולכין אחר
המח והיינו קרא ויהי כאשר פתר לנו כן היה וכן בערוכין פרק כל הדר כל שאין דעתו
מישנת עליו אל יורה שנאמר בצר אל יורהו אין זה מקרא בכל התורה אבל קרא
דעניה ושכולה ולא מ'ין קא דריש דמסמח צרה לשכרות ובשכרות כתיב לדבדיל
תהרות כדדרשינן בכריתות • אג סתא קרא קא דריש היערוך שיען לא בצר •
כלומד כשעת צרה אל תערוך תפלתך וכן בהרבה מקומות מביא הגמרא פסוקים
בקצרה כך דאיהי בחוספוח דעירובין •

אורחיה

הגמרא בהרבה מקומות מ'ית דרשה בחד קרא ואף על פי שאותה
דרשה לפי האמת נפקא לן כפסוק אחד אפ' ח' לפי שהיא משומת
קטר מאותו פסוק מ'יתי לח הכי כמו ספר כר הירש ספר כורתה ואין ד'א כורתה
דמ'יתי בכוליה וגמרא והא' נרבי יוסי תגלילי כראיתא בקידושין אבל לרבנן מוכתב לח
נפקא דרדשינן הכי וכתב לה בכתיבתה מתגרשת ואינו מ'גי שת בכסף • וכן בג' החובל
דמ'יתי בנעוריה בית אביה כל שבת שבנעוריה לאבדה ובכהוברת וקדושין מסיק
דההוא קרא בהפרת גרמים הוא דכתיב וכחנה רבות נגמרא •

מצינו

כשמביא דאיה סמקרא וחדר מסעשה מקשה דגמר ואומר וכי מאורי
דמסקרא מסעשה למה לי בגמ' דקידושין האומר חרופתי מקדשת
שנאמר והיא שפחה גתפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה חרופה ומקשינן
ויהודח עור לקרא כלומר וכי דמסק צריך סיוע כמנהג יחודה ומוח יש לדקדק קצת
בפאמרק אין מעמידין גבי ישראל שנמשל לונגרי בדרך ושאל לו להיכן אתה תולך
צחיכלו את הדרך כדרך שהרחיב יעקב לעשו דכתיב ער אשר אנוא וגו' ומעשה
בתלמוד של רבי עקיבא שהיו מחליכין דאמאי לא מקשה שבה כדרך שמקשה
בקדושין כדכתיבנא אלא שיש לחלק •

צינו

אז בעית אימא שלא דבר קודם לכן כלל כמו אא קרא ואא: סמא
ט טנתח

השער השני פרק שני סד

סדווחה פובא וכן נמי אשכחן אמר רבי שלא דבר אים לפניו ואין קפידא בכך
 ת"ש בין להקשות בין לפשו' בכולי גמרא.

מצין דרך

הגמרא לומר חשבון מופלג ולא דוקא אלא גוימא בעלמא וה"ם סמאח
 ולמעלה אבל סמאח ולמטה דוקא הוא כדאיתא כהדיא פ"ק דערובין
 בשלמא לכר קפרא על דרך גזמא מאה אלא לרבי יהודה מנא לן וכו'.

מצין

בגמרא שמכדר רבני האחרונים לפני הדאשונים כשמעתא קמיתא
 דפרק אין מעמידן מסדר התם דברי רבינא ורבא לפני רבי רבי פרח

דרך

ורבי פרח היה בנו של רבי אלעזר בן פרח שהיה בימי התנאים כדאיתא בפ"ק דנדה.
 החטעם משי'ם דכל אחד מוסיף על חבירו ומאן דטפי מילחא אחבריה ראוי לקבעו
 באחרונה א' נמי משום דהך דרבי פרח עיקר קבעה הספק באחרונה וכן כל כיוצ' בזה.
 הגמרא לסדר יחד מאמרים מחכמ' אחד ואף על גב דלא שייכי אהדדי
 כיהא דפרק אין מעמידן שמביא כמה דברים זה אחר זה מחלוקת רבי
 זחין ורבי אלעזר ור"ש בר גחמני וכן דרך נהוג בכליה גמרא.

מצין אשכחן

ת"ש טאינו לא סמשה ולא מברייתא אלא סמימרא גנויר פ"ג מצין.
 יחור לשון משנה פעמים מרדק תומרא מאותו יחור ופעמים אינו
 מרדק כמו נמצא כשר בשחיטה פסול במליקה מרדק תבוא

נמצא למעושי מחור סימנים אחורי הערף. וגבי נמצא כשר בחורים פסול בכני יגת
 וכו' באותו הפרק עצמו לא מרדק נמצא למעושי מאי והכריתות אמר רכל חיבא
 דאיכא לרדק דייקין ואי ליכא לרדק לא דייקין דאוררא דמשנה בכל דבר
 שיש שני הפכים לומר נמצא כדי שלא נשכח אחד מן אותם החפכים שיש בכלים קו
 לכאן ולכאן לומר שאין אחד מן החפכים ראוי אך בתוספות ראיתי טעם למה אינו
 מרדק בכאן כמו שמרדק בכאן יעויין שם פירקא קמא דחולין וכאן אין מקום
 להאריך ונבון תבונן ככל המקומות למה אין הומרא מרדק בכאן כמו בכאן.

פעמים

כשקשה ליפלוז וליתני בדירה מתרץ כילת בדירה קא מיירי כלומר
 לא בעי התגא לאשמועין חילוקין דהך דידה כדקא רח אנל יש
 דידה שבו רוצה התגא לאשמועין חילוקין וכילא אורחי' הוא כי הא דפרק קמא דבבא
 קמא גבי פלוגא ניוקא כלומר חצי גזק שהתורה חי'בה בשור תסרב פשא אמר מסונא
 סב הונא בריה דרבי יהושע אמר קנסאונפקא מינה אם משלם על פי עצמו דקל
 מודה בקנס פטור. ואקשינן למאן דאמר קמא מרתגן חמית שורי את פלוני את
 חמית שורו של פלו' את שרי חרי זה משלם על פי עצמו מאי לאו נתם כלומר וקשיא
 למאן דאמר קמא ודחען לא בסועד. והדר סקשה אבל תסמאי אינו משלם על פי
 עצמו את מרתגני ס'פא חמית שורי עכז של פלוני דרי זה אינו משלם עם עצמו
 ליפלוז וליתני בדירה כלומר הא דלא אשכח פטור עם עצמו אלא בעבר ליפלוז
 בדירה כלומר בבן חירין הוח סצי לשווי' חילוק דאיכא דלא משלם עם עצמו ולתם
 דכי כמת דברים אמורים בסועד. אבל נתם אינו משלם עם עמו. ולמה לי דשנקק
 תגאל אודחיה גבי ניוק מכן חוריו לעבר ומשני כולח בסועד קא מיירי כלומר חילוקין

דפוע

השע' השני פרק שני

דמי' צע' הוא לאשמועין ולא חילוקין דבן חודין בדכא אמרת דאז דויה שניק
לאורחיה דרישא אירי בסועד וסיפא בהם ודכוחתיה בינמות כרד בפתרות קא מיירי
והאירתי בזה כרי ש' חנאר ותחלבן השיטה יפר יפה

כל

מקום שיש מהלוקת בין הדכמים אימר הגמרא בחכמ' דאדרון ופלו' אימר
בלומר ש' מקדים שמו לאמירתו ולא יאמר אמר פלוני וכלל זה יהיה שמור
בידך שבכל מקום שחמצא נומר פלוני אומר בידוע שהוא חולק על שלפניו וצמר
פירתי בידוע שאינו חולק ולא בא אלא לסייע או לחוסף

הא

דאמרינן בסלי גמרא דברי תורה מדברי קבלה לא ילפין הם עיקר הדין
אכל גלוי מלתא בעלמא כלומר לגלות שהפסוק מיירי בהכי ילפין
כדמיכה פא מקם דתניא וכי עת אקניחה אלא בקרן וכהא זיעש לו צדקה בן כנענה
קרני ברזל וכו' ואמר ככוד שודדודו לו וקרני ראס קרניו ושואל דומרא מאי ואמר
דדעה לחשיב שצריך לפני שהפסוק דראשון היה קבלה ולא ילפין מיניה וקשינן
עלה וחאי מילף הוא נחמי' כלומר וחלא לא ילפין מדברי קבלה לא חיבולא פטור
אלא גלוי מלהא ליק' לדגרי חורה מדברי קבלה וכן כל נהג'

מצינו

בידנח מקומות בגמרא כ' תיבות זו אצל זו דראש וזה בני דירא
חשתייה בתסיחא ככו בריש מג' מנא לן מנא לן כ בעי למימר כרא
חכמים הקלו על בני כפרים וכו' דמנא לן הראשון בעית היא ובני חותא קרינן ליה וז' לן
מנא לן כל חגי' ומנן דקתני במתני' וקא מתמהינן עליה מנא לן כלומר מנא לן קא
בעית והא פעמא כדבעין למיכר קמא חכמים הקלו וכו' כהג' בע' א פרק השוכר גבי
ששיכה בנכרי קתה דאנדינן מאי חיי עליה מאי חיי עליה דאמרינן וכו' כלומר כהג'
חיי עליה דראשון כניחותא ודשני בתסיחא וכאלו רבות בומר

פעמים

יש אמוראים חולקים ואומר הגמרא שאינם חולקים לא מר אמר
דראומר אמר חרא ולא פליגי כלומר דכל חד וחד מודה לחכי דת
בפ' דמציעא קטנה אין לה חצר ואין לה ד' אמות רבי יוחנן אמר יש לה חצר ויש לה
ד' אמות ואף על גב דמשמע דפליגי קאמר דתם דחד מיירי גיטין וחד מיירי במציאח
ולא פליגי כלומר וסר מודה ליה בגיטין וסר מודה ליה במציאח וכהג' איכא טובא וכל
דכאראיפטר לומר כן ושלא לעשות פליגתא בין החכמים שפיר דאמי'

סוגיית

הגמרא כדבנה מקומות כשדורש תרי' מילי מתד קרא מקשה ואימ'
ודילמא כוליה לחכי הוא דאתא כלומר לתד מניחו ומל' תרויחו נפ'
חמנס ובי יכע' בשדה אחר דוריש מינה תרתי חרא ששמק על גבי שדה אחרת
ועוד אחר ולא ברשות הרבים ומקשה ואימא כוליה לרבי הוא דאתא ומשני אם כן
ליכתוב קרא וכו' וכן בכל דוכתא

תפעמים

אומר על כי האי קושיא סכרי שקולים הם ויבואו שניהם הי מניחו
מפ'ת בריש קמא ולכתוב רחמנ' ושלח את בעירה ולא נעי ובער
דמשמע רגל ומשמע שן דכתיב ושן בתמות אשלח בס אי כתב ושלח הוה אמינא אז
הא אז הא וכו' ומקשינן סכרי שקולים הם ויבואו שניה וכו' ותם שקולי הם בחימות
שהואמר

השער השני

הפרק השני

ע

שנאמר שיש בזה יש בזה ויבאו שניהם ממשמעות הכתוב דמסתמא חרזיהו אתר
דחיא מיניהו מפקת אחר שאין יתרון בזה עלזה וחתוספות מחלקין בכהג בין לרבות
ודמעט ואימ' ים דלמעט אף על פי שהן שקולין וימעטו שניהם לא סמע'ינן ודע
מחר קרא

כל

היכא דאמרין שמעת מינה קושיא למקום אחר היא או לכילה דאמורא
או לנעיא דלא אפשימא במקומה קא פריך ותפשוט מהכא כגון דק
דריש פרק ח' קורא שמעת מינה מצות צריכות כונה כלומר קשיא לרנא שאומר
מה חתיקע לשר יצא יבעא פרק השוכר גבי משיכה נגד אקשינן והו עיליה כרע
שמעת מינה כליו של לוקח ברשות סוכר לא קנה לוקח כלו ונע' אה' בפר המוכר
את הספינה ולא איפשיטא ודכוותיה טובא בכליה נמרא

השער השלישי בדרכי המשנה ואריות עקבותיה אשר לא

נרעו ועל מה אדניה הטבעו ואת הדרך אשר ילכו בה דורשי י' לא יחסרו כל טוב
וחלקתיו גם כן לשני פרקים על דרך שערים

הפרק

דראשון סתם הוראה לקולא מדקא פריך בפ' דכתיבות ומי איכא
הוראה לאיסור ופרש' זל דאיסור לא כרי' תור' אה משום דכל אדם
רשאי להחמיר והאוסר אינו צריך סמיכת דבר שאזילומן הספק שאין הלכה ברורה
לו הוא בא ואוסר אבל חסדל סומך על שמועה או על סברתו והיא הוראה ומתע
התמסק' ראיכא הוראה לתומרא וח על המעט וכמו שמניא לשם

מצינו

במשנה דבר זה מותר ואינו מותר לגמרי אבל הוא מותר מצד אחד
ואסור מצד אחר ומותר דקאמר רוצה לומר מצד אחד בפרק שני
דבכורות ורם שרץ אין חייבין עליו רוצה לומר משום דם אבל חייבין עליו משום שרץ
דדמי כנשרו וכן כל כיוצא בזה

פעמים

במשנה וברייתא ואו במקום או כמו חלף ועשה מאמר בינמות ר' ל'
חרץ או עשה מאמר וכן הרבה כיוצא בזה וכן היא דרך המקראות
כמו איש אמו ואביו ר' ל' אמו או אביו ורבים כמוז'.

וכן

יש ש'ן במקום ואו בכתובות פרק האשה שנחארמלה ואם יש לדם
עדים אזירו עכר אמילו שפתח הרי אלו נאמנין שאין אדם נאמן על פי
עצמו ור' גאין אדמוכו ויש ספרים דגרסי ואין ואין כן הנסתאות המדויקות וכן
קבלתיה ספי החכמים נלו וכיוצא בזה פירקא קמא דביצה שאמר בירח מוכן תא ר' ל'
מאמר בירח מוכן הוא דפריך התם אמר בירח מאן דכר שמייה ומסיק אימם ואמר כות
מוכן היא וכאלה רבות נמרא

פעמים

אומר תגא תלכה כפלת' שקדם לו בזמן הרבה ירוצה בש'טהו פרק
אין צדיק' ש'ן מנסיא וחבירי' אומרים הלכה כרבי מאיר וקא
תמנהו תא אינהו קשי' מיניה טובא אלא בשיטת רבי מאיר קאמר וכן כיוצא ב'.

כל

מקום שאמר במשנה אסתל'ת היא נקבל הלכה אני אומר רוצה לומר
הלכה

השער השלישי פרק ראשון

הלכה למשה מסיני ריש לעיין כיבמות פרק הערל שאים הלכה אני אומר ולא משמע
 שיהיה הלכה למשה מסיני דקתני חתם אמר רבן שמעון קל וחומר אמרו לו אם הלכה
 חמאנא לוא לא לדין יש תשובה אמר להם לא כי הלכה אני אומר ולכאורה משמע
 דאא שיהיה הלכה למשה מסיני דאם כן לא הוה פליג עליה רבי יחודה בברייתא וכן
 מן בו חתומה ת לשם דלא הלכה למשה מסיני קאמר אא כך שמע מרבו ועיין שם
כל חכא דקתני בדברי פלוגי אומר הכריתות דקאמר חכי מפני שאותו תנא
 לא אמר דבר זה נמי כמסא לא למדוהו מחוך דבריו שאומר במקום אחר
 כמו במ"ט דשחר' חתים מאיסתי מקכלין הומאה משיזיעו בדברי נ"ש ולמדו זאת מיהא
 דתניא חכית של חתים מנולגלים בשא' וכו' וכן כל כיוצא בזה

מצין

במשנה לשון שוח בשני מקומות ואין כיאורו אחר כמו שור חרש
 שוטה וקטן כמתניתין פ"ד וה' דאמרין שור חרש שוטה וקטן שנת
 ל' מעמידין לו אפטרופוס וכן אחר לשם ר"ל שור של חרש שוטה וקטן לא שהשור
 עצמו חרש שוטה וקטן ונפ' הפרה תנן החומר בור נר"ה ונפל לחוכו שור חרש שוטה
 וקטן ר"ל שהשור עצמו חרש כדאיתא חתם בגמרא מאי שור חרש וכו' אילימא שור
 של חרש וכו' וא"ר רבי יוחנן שור שהוא חרש וכו' ואף על גב דחתם מוקמינן ליה
 בשור של חרש שוטה וקטן כמ' שמצין מוד' יוחנן שהלשון יסבול כן מדלא פרכינן
 עליה דרבי יוחנן מכרי שור שהוא חרש קתני וכן כל כיוצא בזה

פרק שני

אירחיה דתנא לשרושי זימנין מסאי דסליק זימנין מסאי
 דפתח כמו במה מדליקין ובמה אין מדליקין אין מדליקין
 נכ' היט מסאי דסליק יש נוחלין וסנחילין נוחלין ולא סנחילין נוחלין ומנחילין האב
 וחבנים וכו' היט מסאי דפתח ודכוותיהו טובא וחכי אסיקנא בריש גרדים דאודחיד
 דתנא בחכי ונחכי ופעמא שאין התנא מדקדק להשוות לשונו בכל המקומות אומר
 שם ר"ל בחידוש כדי לאשמועין דליכא קפידא במילהא וכל תנא דתני כמו
 שדוצח שפיר דמי וליכא נהא מילתא משום ותבחר לשון ערמית והאי פעמא סליק
 גמי שפיר בכל מאי דאמרין דאירחיה דתנא נהכי ונחכי כוון זימנין דתני הענין בריש
 וחדר תני הסנין כמו האשה נקנית בג' דרכים זימנין דתני הסנין ברישא וחדר תני הענין
 כמו שבעת ימים לפני הכ' ודכוותיהו וכיוצא בזה עולה יפה הטעם שכתבתי כל
 חכא דתני הכל לדרשא כלומר לאיתוי חידוש שלא היה במשמע וכלהו מייתי לחו
 בשמעחחא קמייתא דערבין הכל לאיתוי מאי כמו הכל שוחטין לאיתוי נכרי אוכל
 גבילוח להאבון ואחרים תרבה אבל כל זימנין דדריש מיניה זימנין דלא דריש מיניה
 בנן כל מקום שאין מבטיחין בו חסין אין צריך בדיקה דדריש לה בגמרא כל לאיתוי
 מאי לאיתוי הא דתניא וכו' וחדלו לספור דלא דריש כל לאיתוי מאי וחכא שאין
 חוסרא מליך חשיטה שוח ככל מקום ומדברי הכריתות נראה דכל לא אתי לדרשא
 בשום מקום ואותן שמדקדק בהן לאו מלישנא ומשמעותא דכל אלא מייתודא בנן
 חך דכל מקום שאין מבטיחין בו חסין דמשנה יתירה היא דהא באידך בנא קתני שחי
 שרות במרתף מקום שמבטיחין בו חסין משמע תא מקום שאין מבטיחין בו חסין אע

השער השלישי

פרק שני

ע

דרך

שייך בריקה ואם כן הך רכל מקום ייתורא הוא לאיתויי האדתיניא וכן כל כיוצא בזה
 חמשנה וברייתא דתני מלי טובא ושייר דתנא לאו כדוכלא הוא דליחשוב
 וליזיל ודוקא טפי מת- אבל חר לא משייר כלומר ימאי דקתני דוקא קתני
 ונדפריך בכל מקום שאמר תנא ושייר מאי שייר דתא שייר וחטעם כיון דסרה תנא
 לפיתני כולחו מלי לא חוח משייר חורא דשיורא דחר מילתא לאו שיורא הוא ודיק
 דקתני מנינא או אלו מוכח בכמה דוכתיח דלא אמרינן תנא ושייר בפך דקידושין גבי
 גמסא העברייה קונח את עצמה במיתת האב וכו' מת' רב ששת ד' מעניקין וכו' ואי
 איתא ניתני נמי מיתת אב' וכת תנא ושייר ותאוד' קתני וכו' ועוד אמרינן חתם מחיב
 רב עמרם ואלו מעניקין וכו' ואם איתא ניתני נמי מיתת אב וכת תנא ושייר ותא אל
 קתני וכו' ומיהו איכא דוכתי שאומר תנא ושייר אף על גב דקתני אלו בסוטה פרק אל
 אמרינן ככל לשון שייר שנועת חרין ושנועת בישוי וכן במקומות אחרים ובתוספות
 חעלו שצריך לחלק בכל חיכא דתני עניינים רבים אמרינן תנא ושייר אף על גב דקתני
 אלו כגון חך דסוטה שחבאחי אבל כי לא תני עניינים רבים וקתני אלו לא אמרינן תנא
 ושייר כגון חך דקדושין ורכווחה וכן גבי מנינא יש מקומות דתנא ושייר אף על גב
 דקתני כגון כמו בפרק החולץ תני רבי חייא מר ברי תורה ד' שניות לחם מדברי סופרי'
 ומסיק חתם בגמרא דתנא ושייר וכיצא בו במקומות רבים וזה צריך לעין הלכה יעויין
 שם בתוספות פ' דקדושין וכאן אין מקום להאריך

וכל

חיכא דקתני אין כין זה ליה אלא כך וכך לא שייך לומר תנא ושייר ודאי
 דוקא קתני כדמוכח בפ' דקמא וברי' שרובה ואם תמצא מקום
 שאמרינן אין בין כך ובין כך ותנא שייר טעם יש בדבר כי ההיא דפולח אין בין גדים
 לנדבות אלא שהגדים חייבין באחריותן ונדבות אין חייבין וכו' ולא דוקא דליכא בעיית
 אלא הך דאחרים נמי איכא בין נדר לנדבה כדאיתא במנחות פרק התורה ותאי דקתני
 אין בין אגב גררא דשאר אין בין קתני לה תוספות פרק שרובה

אורחיה

דתנא נקיט ברישא מילתא דפשיטה וחדר מוסיף עלה מילתא
 דרבנותא ור"ל לא זו בלבד אלא אף זו וכן תמצא בהרבה מקומות
 בגמרא שמקשה לישחוק מרישא ומסיפא ידעין לתומתה לא זו אף זו קתני כלומר
 תנא נמי הך לא מיבעיא זו אלא אף זו ולפעמים תני איפכא מילתא דרבנותא
 ברישא וחדר מוסיף עלה מילתא דפשיטא ור"ל זו ואין צל זו כמו שתמצא במקומות
 בגמרא שמקשה למה לייספא מרישא שמעינן ליה ומתהך זו אין צל זו קתני וכן
 בערוכין פרק הלון' הלון שבין שתי חצרות רובו למעלה מעשרה ומקצתו בתוך'
 רובו בתוך' ומקצתו למעלה מ' מערבין ב' ואם רצו מערבין אחד ומקטינן השתא
 רובו למעלה מ' ומקצתו בתוך' אמרת מערבין ב' ואם רובו אחד רובו בתוך' ומקצתו
 למעלה מעשרה מבע' ומשני זו ואין צל זו קתני וזה התירוץ דזו ואין צל זו אינו מתהך
 אלא מתוך דוחק גדול דלא אפשר ליה בלא הכי אבל לא זו אף זו בכל דוכח ופעמים
 הוי לא זו אף זו והגמרא מדקדק למצוא טעם אחד בקדושין האיש מקדש בו ובשלוחו
 ד"ק בגמרא השתא בשלוחו מקדש וכו' ולא קאמר לא זו אף זו קתני כמו שאומר בכל

השעה השלישית סדר שני

הזכראותיה איפשר לחלק דמרי בבאינו אומר לא זו אף זו קתני וכן דעת הכותה
 אלא שאין צורך שאף על פי שבכל דוכתא שונה לא זו אף זו ואין דעברא מדקדק
 תתם הואיל וידע טעם מצורש ועדיף ספי זקן אומר מתוספות והאי אודותיה דתנא
 בלא זו אף זו וכן פירושין צ"ל זו אומר הכרחות משום שחתנא שמע לשון ראשון
 וכתבו ושוב שמע ספי תנא אחר חידוש גדול יותר ונראה בעיניו וכתבו האף על פי
 שהלשון הראשון אינו צריך לא רצח לסלקו ממשנתו וכן הטעם לחי ואין צ"ל זו שמע
 ראשון לשון ראשון וכתבו ושוב שמע לשון שני וכתבו ואף על פי שאינו צריך כלל
 למען כיראה לכתוב דברי כל התנאים שחיו לפניו וחדוה טעם ביה ואין צ"ל זו מענו שח
 לז ולפי קוצה רעהי אין צורך לכך שודף והתנא אבה רבבה מקומות לומר ואין צ"ל כפי היה
 מדאבה קים שואל ספי חסדה וכן צ"ל שמשויב כו' ולפעמים יקצר התנא וישמש
 זו ואין צ"ל זו ודיעו מה שאסרו בסרא זו ואין צ"ל זו קתני כלומר כאלו אומר התנא כפי
 זו ואין צ"ל זו

בל היכא דאיכא בין זה ובין זה או אחד זה ואחד זה אין לדקדק לפתלי סיפא
 מרישא שמעין לה באר דהיה דתנא בכל דוכתא דקתני בין זה ובין זה אף
 על פי דהיי סיפא מילתא דפשיעה סמו שכתבו התוספות בפרק כ"ב צולק גזיז ע"פ
 לא תשנו בו אחד עצם שיש בו מה ואחד עצם שאין בו מזה וכו' ועצם שאין בו מה
 לא חוה צריך דמרישא שמעין ליה כ"ש אלא הואיל וקתני אחד אחד אין לדקדק
 ובגרי התוספות חזי מספק בכך במקום שאומר לא זה ולא זה שחרי עכ"פ וישו בין זה
 ובין זה כי חד דע"א חניצוק אע"פ חבור לא לשומאח ולא לשחר וחרבה כמותו ומסתבר
 שאין לחלק וכל לא זה ולא זה חייב כמו בק זה ובין זה ואין לדקדק לפתלי סיפא מרישא
 שמעין לחוואי מאתי בריש מועד קטן דקתני בין בק ומדקדק הגמרא דתנן פסקין
 בת התלהין בין שמעין שיצא בתולה בין שמעין שלא וכו' ודייק תתם השתת
 פסקין שיצא בתולה אמה שמעין שלא יצא בתולה לא כ"ש ומצריך לה תתם ושם
 דמ"ס הואיל ויש לו טעם מפ' כ"ש בלא זו אף זו

פעמים תני סיפא לגלוי דישא כלומר לגלות על מה שיש לפעול ברישא
 ואח"כ דהיא גופא לא צריכא כי היא דקדושין פ"ק חתקדשי לי בכמה
 גמ' עד אמר לה חתקדשי לי במנה וחזכו ואומר תתם אי סר רישא במנה סתם השתא
 במנה סתם לא חזי קידושי במנה זה מיבעי אורחיה תנא סיפא לגלוי רישא שלא
 תאמר רישא במנה זה אמר במנה סתם חזי קידושין תנא סיפא מנה זה מכלל
 דרישא מנה כל סתם וכן כהנ'

פעמים תני זהוד מפרש כלומר אומר שני דברים והאחד פ"י הראשון בריש
 קמא השוד וחבד והמבעה והחבעד ואיכא מר בגמרא מאי מבעד
 חתקדשי וחדר מ"ו ואמילו מפרק לפרק חני וחדר מפרש כדאיתא תתם בריש קמא
 ורביהיהו טובא

פעמים שחסיפא אחיא לה מדיוקא דרישא ואפ"ה גיחח ליה לסירתני דבר
 וחלומו בעירו ובין מרק כ"ב צד מערבין אלו שמעין חושך ודקנר
 ט"ש

ה שער השלישי פרק שני יח

שיש בהם בית דירה ביה שיש בו בית דירה לחזן וכו' וקתני סיפא ואלו שאין מערבין
 דגש וזו קבר שאין בהם בית דירה וכה שאין בו בית דירה לחזן וכו' והנה הסיפא
 דעין לה מדיקא דרישא אלא שבך דרך דהנא לפרש דבר וחילופו ואף על גב
 דידעין חילופו מדיקא וכיצא בו בכמה משניות

הך

המשנה ותכד"הא דתני כמה מילי בחדרי חרדי באגב כלומר
 אגב דתני תמי תמי חני ואף על גב דלא צריך בפ"א דשבועות דתני
 שבועות ידיעות מראות נגעים יציאות השבת וכפרש בגמרא אגב דתני שביעות
 ידיעות דכתיב גבי הדדי הנא נמי כהה דוכותיהו אין כספר והם חרא וטפי מחרא
 אטו תרתי כלומר אטו תרתי דשיכ אחודי אבל הרתי אטו חדא לא תני באגב והני
 פזנת כתיב קדושין דוק ותשבת וכן דרך משנה ובריתא למיהני סיפא דומיא דריש
 אגב רישא דומיא דסיפא ואף על פי שהיל ביותר חידוש אגב אידי דתנא רישא תני
 תנא סיפא נמי הכי וכן איפכא אידי דיקא בעילמיתני סיפא הכי תנא רישא נמי הכי
 בפרק אלו דברים היה מהלך תוך לכרך וראת אור אם רובה נכדים אינו סנדך ולא
 דוב ישראל סנדך ומפרש התם דברין ווא דאפילו מחצה על מחצה נמי סנדך ודאי
 דתני רוב ישראל אידי דתנא רישא רוב נכדים תנא סיפא רוב ישראל ודכותיהו טובא

פעמים

שונה רבי במשנה דבר שאינו צריך רק להוציא מלב חשופים ביבמות
 פרק החולץ אשתו שפחה מותר באחותה ואמר רב יוסף עלה בכאן
 שנה רבי משנה שאינה צריכה ודכותיהו טובא

הך

התנא בהרבה מקומות לאשכזעין מילתא אגב אורחיה מדיוקא עי רמי
 ואף על גב דהתיא מילתא מארש לה בסיפא בהריא אגב משנה שלימה
 במקום אחר כי הא דריש ברכת דקני משעה שהכתיב נכנסין לאכול בתרומתם ולא
 חני בהריא משעת צאת הכוכבים לאשכזעין מילתא אגב ארחה דכהני אכלי בתרומת
 בהערב שמש וכפרה לא מעכבא לזו ואף על גב דמשנה שלימה היא נמסכת נעים
 העריב שמשו אוכל בתרומת התיא כפרתו אוכל בקדשים וכהג בכהובות פרק נערה
 לעולם היא ברשות אהב ער שתכנס לחופה מאי לעולם לאפיקי משנה ראשונה
 ואף על גב דבהריא קתני לה בפרק אעפי זו משנה ראשונה בית דין של אחריה אמרו
 אין חאשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה ודכותיהו כריש מציעא ונריש יבמות
 ואין להקפיד בכך הואיל ולא קתני בנא יתירא בשביל כך ואין אריכות לשון כלל נתיא
 ליה לתנא לרמזו ולרייק כשימצא מקום לרמז בו

פעמים

שונה במשנה מילהא דלא צריכא בכדי והוא לשון הומרא בסמך
 דוכתי כדי נסבא כלומר בהנא לקח משנחנינו דבר זה ושיטפ בעלמא
 אגב דיקא במק דר' אסר רב חסרא פסח בכדי נסבא וכן בפרק אלו מצאוה סימנים
 כד נסבא ודכותיהו טובא

פעמים

במשנה ובריתא קשיא דיוקא דרישא לדיוקא דסיפא ומשיב ואומר
 לעשה ולא קשיא מדי כלום דהנא דק דיוק של הרישא נעשה כסו
 הסיפא עצמה ורינו כמותו והו ליכא לפרק מדי שהסיפא לאו לדיוקא קתני לה לא
 ה ב ג ד ה

השער השלישי פרק שני

לרופא ודתי כמו חסורי מיחסרה ולא חסורי מיחסרה ממש שמינה המשנה אלא לל
 דחנא ה"ק כי חמדפ"ק דקידושין נתן לה כסף ואמר לה הרי את מקודשת לי אינך
 מקודשת וכו' ודייק ההם דסיפא דהך ברייתא סתרא לר' שאדסעסא דנתן הוא ואמר
 הוא הא נתן הוא ואמרה היא לאו חוון קידושי אימא סיפא נתנה היא ואמרה היא אינה
 מקודשת הא נתן הוא ואמרה היא חוון קידושי ומשני הכי קאמר נתן הוא ואמר דהיא
 מקודשת ואם נתן הוא ואמרה היא נעשה כמי שנתנה היא ואמרה היא ואינה מקודשת
 דכוחה ביש פרקאין צדין וראוי שתדע דלא שייך נעשה אלא כשרישא וסיפא
 בתר טעמא כי הך דקדושי דנתן הוא ואמרה היא דהוי טעמא דסיפא ודישא משום
 דכתיב כי יקח איש אשה ולא שתקת היא את עצמה וכן כל כהג' אבל היכא דלא
 נד טעמא הוא לא שייך לומר ועשה כדמוכח בפ"ק דחולין גבי הא דתנן חנופה קערה
 על הכותל בשביל שתודת הקערה הרי הוא בכי יוחן פי' חשונין הן הן גשמים להכשיר
 דעיס דהאגיחה ליה בגפילתן לחדותת הקערה ואם בשביל שלא ילקח הכותל אינו
 בכי יתן פי' דהא לא ניתא ליה בתך גשמים ופרי' הוא גופא קשיא אמרת בשביל שתודת
 הקערה תריונה בכי יתן וכו' ווימנין אומר רישא פלוני וסיפא פלוני או חבר' מי ששנת
 ה לא שנת וכו' הך דחולין נדבוחה בעשות פרק דרש ובכמה דוכתין ור"ל חברא מסנת
 מונלקת היא לשתי דעות ופי' ששנת רישא לא שנת סיפא ופי' ששנת סיפא לא שנת
 רישא

מצונו משנת נאודיהא דאתי בחדא מילתא כחד תנא ובחדא מילתא כחד
 תנא ואמרם בכהג' רבי תיא וגסיב ליה אליבא דתנאי א"נ האי תנא ס"ל
 בפלוגי בחדא וכפלוגי בחדא בלומר ולא פלוני שנא ולא פלוני שנא בפ"ק דשבועות
 בני סתניחין לא רבי ישמעאל ולא רבי עקיבא אירבי ישמעאל קשיא שבועות
 אירבי עקיבא קשיא ידיעות וכו' ואסיק רבי היא וגסיב ליה אליבא דתנאי בשבועות
 גסיב לה ברבוי עקיבא וביריעות נסיב לה ברבי ישמעאל וכן בפרק אלו נעדרת אומר
 בכהג' תאי תנא דבריתא סבר לת כרבי בחדא ופליג עליה בחדא וכן בכל דוכתא

מעמים סתם רבי משניות סותרות ומפרש ברש שבעות ורבי היכי סתים
 חכא חכי וחכא חכי ומתרג' רבי מעיקרא סבר לה כפלוני ומתבאר
 בחדר סבר כפלוגי וסתמה ומשנת ראשונה לא זזה מסקומה שאף על פי שחור בו רבי
 פקפ"תא מאתר ששטח כהוב חתלפידים לא היה יכולת לשכוח מפייהם ולבטלוח
 מבית המדרש ודעיתו את שתייהן מתחתונה עיקר אחר שחור בו ר' מן הראשונה

מצונו משנה שמדברת בדבר א ואין בת לא איסור ולא היתר בפ"ק דחמור
 דג טמא שככשו עם דג שחור אין בו לא איסור ולא היתר ואומר
 חכמים שבידוש נחלקו בפירושה וכן נמצאת ברייתא פ"ק דכתובות חוט השדרה
 שנפסק בדנו דבריד ואין כה לא טריפה ולא כשרה ויש גוסמאות דגרסינן התם
 טריפה זאק צורך

אנרחה דתנא למינקס ברישא סה דאתי מדרשא יצוד מית' דכתיב בחר'א
 בקרא : ושעמא משנת דהיא דאתי מדרשא תביב לית טמי ומקרינן
 כוון

השער השלישי

פרק שני

ט

כגון בדיש צמות טו נשים בתו ונת בתו ונת בנו וכו' ומפרש בגמרא דתמי דאקרים בתו משום דאתי סדרשא חביבא ליה ואקדמה וכן בדיש נדרים.

מציד

תנאי במשנה דלא פליגי אבל תנא בתרא לפרושי טעמא דתק קאתי פק דגיטין ותכמים אימרים אין צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחם אלא המביא מסדינת והסולין ואיכא מר התם בגמרא דתכמים לא ליפלוגי אהק דתמביא וטמאדעת חים צריך שיאמר וכו' קאתי אלא לפרושי טעמא דאיכא נמי מילין וכהן בכמה דוכתין.

בל

היכא דאיכא מחלוקת תנאים ולא מסיים בהדיא במשנה במאי פליגי מסתמא תנא בתרא מחמד ספי כדאמרין בהמוכרת פירות סתם הנא בתרא לספויי חומרא קא אתי ויש להלק דדוקא ב' תנאים ואין תנא אחר מפסיק ביניהם אבל ג' תנאים לא מסיימא מילחא אי תנא בתרא לספויי על תק קאתי או על חמצע' דסמך ליה כדמוכח פרק כמה מדליקין ותכמים אוסדים אחר מבושל ואחר שאינו מבושל אין מדליקין בו. ומקשינן בגמרא חכמים היינו תנא קמא דקאמרי סתם לא באליא ולא בחלב. ומשני איכא בנייהו דרב ברונא אמר רב חלב ביהוהך גתון בו שמן כל שהוא ולא מסיימא פ' אנו גיכר מי האוסר ומי המתיר ואמאי לימא רבנן בתנאי הם האוסרים כדאמרין סתם תנא בתרא לספויי חומרא קאתי אלא היינו תנאי משום דתתם ג' תנאים ואל דתנא בתרא לא אתי לספויי אתק אלא אנתום תפדי דאמר מדליקין בחלב מבושל אפילו בעיניה ואחו רבנן לאוסר מבושל בעיניה אך בנתינת שמן לתוכו פותר וכו' רב ברונא אמר רב תק לעולם אימא לך דאוסר אפילו בנתינת שמן דלא כרב ברונא ותואיל דאל תכי ואל הכי הילך לא מסיימי וכן מוכח בקמח ודבתי ונל דאפילו יש ג' תנאים נמי אם התנה חמצע' מחמיר ספי בהדיא מפסקא תנא בתרא אתק אתא לספויי ומסיימי כדמוכח בע"א פק לפני אידיהן של זכרים ג' ימים אסור וכו' רבי שמעאל אוסר ג' שלפניהם ונ' של אחריהם אסור.

וחכמים אימרים לפנייהם אסור אבל לאחריהם מותר ואקשינן בגמרא חכמים חיים תקום שני איכא בנייהו דשמואל דאמר בגול' אינו אסור אלא יום אידם בלבד תק איה ליה דשמואל ורבנן ליה לתו דשמואל. פי' משים דסרסח תנא בתרא לספויי חומרא אתק קאתי וכדפרש' זל דחא תתם נמי איכא ג' תנאים ואפ"ה אוסר ומסיימי אלא דתמי היינו משו' דר' שמעאל רצוני התנ' חמצע' מחמיר דרב דקאמ' ג' לשניהו ג' לאחריה' אסור ולא מסתברא דאתו רבנן בתראי מספויי עליה חומרא אלא מסתמא אתק אתי לספויי ומת מסיימי וכמה סוגיות אחרות בגמרא מוכיחות ל' מחלוקות ובמ' ש' די' למבין.

פעמים

תנא מוקשה מחברו ושתיק וקא מהדר בכרייתא או' במתני' אחרת וכן מוכיח הגמרא בפסחים פרק א' עובדי דאום' דאי שתיק תנא בתרא ממילתא איפשר מהדר במכילתא אחרת' הילכך יש ללמוד מזה דכל היכא דאשבתן תנא מיקשה מחברו במשנה ושתיק אין לומר דכדשתיק הורה וקבל אלא אף על גב דשתיק הכא איפשר דמהדר בדוכתא אחרת' אג' מהדר ולא חש דתמרא דחזירי' וכו' חומרא ככל כהן דאוסר מאי מהדר ליה פלוגי לפלוגי כגון בדיש צמות

דאטער השלישי

פרק עיני

שמיך קאמט ליה רבי יהודה לר' אמר לך ר'ס וכו' וכן בכמה דוכתי

מציענך

וחכמים אומרים דלא קאי אכל מה דאיתי ברישא פרק אלו נערוח
גב ושבת בשבת גב ושבת לע"א גב שור דהנסקל וטבחו משלם
השלישי ד' ח' דברי רבי מאיר וחכמים פוטרים ואמרו בגמרא חתם כי קא פטרי
וכן אשארם פי' ע"א ושור חנסקל וכן כל כיוצא בזה ולפעמים אומר מלה כסיפא ולא
קיימא אסיפא ולא ארישא פרק חשואל חמשכר בית לחבירו על חשוכר לעשורת
לו מוזח וכשיצא לא יטלנה ובכרי יטלנה בירו ויצא ומעשה בא שנטלח בירו ויצא
וקבר אתמסתו ושני בניו ומקשה ומעשה לסתור פי' דקסר דאסיפא קאי ומשני אלא
ארישא וכן כל כיוצא בזה

קד

חברייתתו למדרש סתור קרא כמח דרשות אף על גב דלא נפקא ליד
סתור קרא אלא חזא ואידך סקרא אחרצא נפקי אלא אנב ריהטא דריש
פולח סתור קרא כגון תן ותתעלמת פעמים שאתה מתעלם כגון כהן גבית הקנדור
אין ואינת לפי כבודו או שתיחת פלאכה שלו מרובדה משל חבירו וכו' וכהן גבית
פקדות נפקא דלא אתי עשה ודחי לא העשה דכהונה ושלו מרובה משל חבירו
נפקא מירמזינא פס כילא יחיד בך אביך שלך קודם כדאיתא במציענא אלא דנקט
נגלה בתור קרא אנב ריהטא וכו' האי גונא בכמה ברייתת

פעמים

לא רייק חנא במשנה בשיעור דבר מועט בריש בנא בחר במשנה
מקום שנחגו לעשות פסים לבינים וכו' אומר בגמרא כיון דלא חז
ספח לא חשיב וכן בענין תחלי בהשבון לא רייק כשהיה הטעות לחומר פ' דסוכה
סוכה העשויה בכבשן קא ארחתם לחומר לא דק ודכוותיה טובא

אין

לסדין מן הכללות אפילו במקום שנבחר בהם חוץ בקדושין כל מצות
עשה שהוסן גרמא שגם פשוט וכו' ומקשה וכלל לא נאי בתמידה וחז
מצות שמתחלה מקחל מצות שהוסן גרמא הם ונשים חייבות ומשני אמר רבי יוחאי אין
לסדין וכו' וכן מיתי בפרק בכל מערבין ואת סוף סוף מאי כל דקאמר דכין דאינו כלל
אין זה כלל ויל כי הקצת הוא כל בערך אל עצמו

כל

היכא דתני מגינא לדרשא כמו אבות מלאכות חסר אחת דייק בגמרא
מנעה למה לי כלומר למח לי למיתני כנין ליחנינחו ואנא ידענא דאדבעים
חסר א' נינהו והכי דייקין גבי ד' אבות נויקין וכן בהג

כל

מקום שאומר במשנה כלל גדול משום חומר דאותו דבר הוא כמו כלל
גדול בשבת וכן במקומות אחרים דחמירא כדאיהא חתם בשבת פרק
כלל גדול

פעמים

במשנה ובברייתא מיתי קרא ואינו דבר תורה מסש רק סדרבן וקרא
אסמכתא הוא בינמות גרושה לא יקחו אין לי אלא גרושה חלוצה
מין הל ואסח ואסיק דתם דחלוצה דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא וזא וכהן בכמה
דוכתי

מציענך

במשנה חלמדים וחלקים על רבם ותלמידים נוסח בתורה לצני
רבם

חשער השלישי

פרק ראשון

ב

רבם בפק רערוזת בשאדובע עצמות מן העצמים ובהא רובע עצמות מן חגויה שמה
אמר אפילו עצם אחד וכו' וכן במקומות אחרים . והטעם אומר הכריתות שהתלמיד
קבלו כן מדבם תחלה בילדותו ושוב חזר בו בזקנתו ואמ"ה משנה ראשונה לא זורה
ממקומה .

בצינו

אשה חולקת עם התנאים ברין כמו תנאי כמו שמצא הכריתור
בתוספתא דריש כלאים פ"א רבי טרפון מטמא וחכמים מטהרים
זכוריה אמרו וכו' וכשנאמרו דברים לפני רבי יחושע אמר יפה אמרת ברודיה וכו' .
בכריתא בחמה במקום עוף במקדחולין בין שצואה חבהמה למעלה
וחסכין למטה וכו' ואוקמה רב פפא בעופא דקליל וחאי דקתני בחמה
לאודוקא יש נוסחאות חתם ולא גרסען בחמה אלא צואה למעלה סתמי

בצינו

השער הרביעי בדרכי המדות שהתורה נדרשת בהם

וכל תגלה אליהם מדרכי מדרשות החכמים ואסמכתותיהם . וחלקתיו לד' פרקים
והדברים עתיקים כראי מוצק חזקים .

הפרק הראשון

במנין המדות כולם וסדר השבונם אחת לאחת למצוא
חשבון ואם ידעתי כי אם אספרם מתול ירבון .

הפרק השני

בדיני השלשה עשרה מדות המפורסמות בתורת ר' שמעון
התוספות .

הפרק השלישי

בלב מדות דרבי אליעזר דרבי יוסי הגלילי לב' נתיבות
התורה מים חיים נובעין מעלי .

הפרק הרביעי

בדרכי המדרשות והאסמכתות לטובאיתם לבר המדות
המקובלות ושרשיהם .

הפרק הראשון

לשון הראבד בפתיחת פירושו לתב כל מקום שמו
חזל מנין צריך מנין למניניהם ובשיעוריהם צריך שיעור

לשיעוריהם . וכללותיהם הם צריכים פרטי פרטות שהרי מנו חזל בכריתא דר' שמעון
א' מדות ומשנאו לפרט נראי' ו' מדות דוק והשכח וכלל זה יהיה בידך שכל מדת שאין
רינה משתני מחגירת' נחשבת עמה מדת אחת והרי לך סדר חשבונם על פי האוחזת .
א' קל ותומר . ב' גזירה שוח . ג' כנין אב וכתוב א' בנין אב ושני כתובים ד' כלל ופרט .
ה' פרט וכלל . ו' כלל ופרט וכלל . ז' כלל שצריך לפרט ופרט שצריך לכלל ח' דבר
שחיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על הכלל . ט' דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טעם
אחר שהוא כעניינו . י' יצא לטעון טעם אחר שלא כעניינו . יא' יצא לידון ברבר החדש .
יב' דבר הלמד מעניינו ודבר הלמד מאופו . יג' שני כתובים הסכמישין זה את זה .
יד' יין ג' מדות בפרטן וכמנינם וכללם . וככאן יל' מה ראה רבי שמעון לפרט
בפרטן דין מקצתן כגון כלל ופרט וכלל דקאמר אתה דן כעין הפרט . וכן יצאין
תכלל ללמד על הכלל חולחם ואלו דין מקצתם לא מיל עם הפרטים ועוד משתחיל
לפרט

השער הרביעי פרק ראשון

לפני המפסיק בכלל הדין לפרט ופרט הצריך לכלל ולא פירש בו כלום
וגם הריבוי של מפני שהזכיר כלל ופרט וכלל שאין דוד שין את שניהם כלל
הפרטות בכלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט ופרט וכלל נעשה כלל מוסף על
הפרט כמו שיתבאר בפרק הבא בעת הזו ואמר בכלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
בעין הפרט כלומר שאנו דנין את הכלל בעין הפרט ומשחתה לפרט בזה פירש
דין כולם עד לבסוף ומה שהפסיק בכלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל סמך
בפירושו על מה שפ' בכלל ופרט וכלל שדורשין את הכלל הכלל והפרט ושבו חזר
הסנהדרין עד חסוף עוד יש שתי מדות אחרות שלא מנה אותם רבי שמעאל
הוא הזכירה בגיד בפ' מינין והוא פרט וכלל ופרט והב' נזכרת בו מדות שדרש הכלל
לפני זקני בתרא והוא מדה כיוצא בו במקום אחר ועוד אני לומר טעם שהשמיטין
רבי שמעאל במקום המיוחד בסדר ואלו הם ל"ב מדות שהתורה נדרשת בהן דהניא
רבי אליעזר ברבי יוסי תגלילי אומר כלב מדות התורה נדרשה ברבי ובמיעושים

וגרמי אור רבי ובמיעושים אחר מיעושים ובקו מתום ובקו מפורש מבנין אב
מודן קצרה מדבר שהוא שני מסדור שחלק מדבר שהוא באל ללמד ונמצא
למד סכלל שאחריו מעשה וזהו פרטו של ראשון מדבר גדול שהוא נחלה
בדבר קטן היטיב לחשמיע לאוזן כדרך שהיא שומעת משני כתובים המכתישין זה
את זה וכו' מדבר שהוא מיוחד במקומו ומדבר שאינו מתפרש במקומו ומתפרש
במקום אחר ומדבר שנאמר בקצת וזהו נהוג בכלל ומדבר שנאמר בזה וזה
בזה וכו' ומדבר שנאמר בזה ואינו ענין לו אבל הוא ענין לחבירו מדבר שחוקש
ג' שתי מדות ואתה נותן לדעת ויפת שבשתייהן ומדבר שחבירו מוכיח עליו ומדבר
שהוא מוכיח על חבירו ומדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על חבירו ומשם
המסקנה ומגיד וממקדים ומסאוד שחוא בענין וממוקדם וממאוחר שחוא
בפרשיות מלשון נטרין מלשון גמט' אם לחשבון האותיות אם לחילוף
בו חרי אלול"ב מדות מכאן אמרו כל מקום שאתה מוצא דבריו של רבי אליעזר
ברבי יוסי תגלילי בתורה עשה אותך כאפרכסת ושמע רביו שנאמר חט לחכמת
אונן ובפרק המיוחד להם בסדר אכתוב טעם בכל מדה ומדה אמאי לא השיב לה רבו
שמעאל כלשון רבינו שמעון אל בספר כריתות לא אטה ימין ושמאל

ויתר

מהמחבני הזהר במדות חכמי תנאים במדרשותיהן ואסמכתוריהן
ובסקראותיהן כי לדגה שרשים גדולים שמדם מסתעפים כמח ענפים
בדין התורה ואלו חן אם למקרא ואם למסורת שני כתובים הנאמ' כאחד אין
מלמדן אין מוקדם ומאוחר בתורה עירוב פרשיות גורעין ומוסיפין ודורשין
פרס המקרא ודרשהו מקרא נדרש לפניו ולאחריו דורשין תחלות אין ריבוי אחר
רבי אלא למעט אין מיעוטים אחר מיעוטים אלא לרבות פרש' שנאמדה ונשנית
בשכיל דבר שנתחדש בה הפסיק הענין אידי במקראות לאו שבכללות אין
לוקק עליו לאו הניחק לעשה עשה דוד לא תעשה איסור כולל איסור מוסף

דבר התורה כלשון בני אדם

הפרק השני

דיני קל וחומר מיה כתובה בתורה שחורשין קל וחומר
 ולומדין חסור מקל להחמיר וחרעה תחייב זה שאם זה
 הקל נמצאת בו ואת החומר זה החסור לא לש שחיהו בו אותה החומר והיא איפכ'
 קל מחסור לתקל אלא שחמא נקס בלשונו חיותר נהוג א"נ אודחיה דקרא נקס
 דכתיב ואניה ירוק ירק בפניה וכו' קו לשכינה ומשם אנו למדין דין קו מן התורה
 וחיינו חסור מקל להחמיר

הקל וחומר

נעשה מסברא כלומר מחשיבות סברא בעלמא ולא סכח
 תכתוב כגון הנחו דאבות גויקין וסח שן שאין כוונתה לחייב
 חייב קרן שכונתו לחייב לא כש' וכן כל כי האי חמא ומעמיס נעשה מדין כלומר
 מדין חתירה ומפעלות שנתן תכתוב בדבר בין לתקל בין להחמיר כגון חנדה דפרק
 קמא דקידושין גבי כסף ששר וביאת מה אמת חזקתיה שאין נקנית בביאה נקנית בכסף
 שנקנית בביאה אינו דין שנקנית בכסף וכן כל כהו'

אין

חיינו קו אלא לחפיל על הלמד אותה חומר שנמצאת במלמד בלמד
 אבל לחעדיף עליו יותר מהלמד לא ואף על פי שהלמד לכ חסור
 בערך חסלמד וחיינו דקאמר בכל דוכתא דיו לכא מן חדין לחיות כגדון פי' דיו ללמד
 לחיות במלמד כדגמרי' סקרא דכתיב חסור שכעת ימי' וואף על פי שאין ערך לשכינה
 עם האב וכמה פעלות טובות למקום עלינו ודין פלוגתא דרבי שרמון ורבנן בקמא מ'
 כיצד חרגל ומסקנא התם דחייבא דלא מסריך קו כע אית להו דיו כי מליגי חיל דמסריך
 קו מ' לא מיפריך חייבא דאנאסרי' דיו סוף סוף מחי לן חקו ומדין ביה מילתא דלא
 כתיבא כגון חקו שחייבא חמא ואניה ירוק ירק בפניה קו לשכינה אדביסר יום אלא
 דיו וכו' מ' ו' דשכחה לא כתיבי כל עיקר אמת קו ואיהו ארמיסר אמת דיו אפיק ו'
 ואוקי' וכל כיוצא בזה וכל מודים דאמרין דיו אבל חייבא דאי אמרין דיו
 מיפריך חמוולא יועיל דבר רבי שרמון סבר דלא אמרין דיו ורבנן סברי דאמת
 אמרין דיו כגון חמא דפרק כיצד חרגל שוד חמויק ברשות חניוק רבי שרמון אמרין נוק
 שלם וחכמים אמרים חצי נוק אמר לחסרבי שרמון ומה במקום שחקל על שן ורגל
 דברשות הרבים פטור החמיר עליהם ברשות חניוק לשלם נוק שלם מקם שהחמיר
 על חקרן ברשות הרבים חצי נוק אינו דין שחמיר עליו ברשות חניוק לשלם נוק
 שלם ואמרו לו דיו לכא מן חדין לחיות כגדון מה רשות חרבים חצי נוק אף דשחיהו
 חניוק חצי נוק וכו' והתם מיפריך חקו שהרי חצי נוק כתיב בקרא כלומר ומסתמא
 משמע נמי ארשות חניוק ואזא קו ואיהו נוק שלם ואי אמת דיו מריך ליה קו ולש
 מחני לן ולא גמרינן ביה מירי וכן כל כהו כן המסקנא התם בפרק כיצד חרגל ובפיעא
 פרק השואל משמע דאילו חכא דלא מיפריך קו איכא חמא דלית ליה דיו דיליק
 גביה ואנדה בשואל דחייב פקוד שומר שכר ודריש דיו מה שומר שכר כבעליהם
 פטור אף שואל כן ומריך הניחא למאן דאית ליה דיו אלא למאן דלית ליה דיו סמי
 איכא למימר והתם לא מיפריך חקו דחא לא כתיב גביה ואבדח בשואל כל עיקר לא
 דפטור ולא לחוב דוק וחשכה יש שאופרים טמא יש אמורא שחיה סבור חמיר

שער הרביעי פרק שני

במעיקרא דאיכא תנא דלית ליה דיו אמילו ח'כא דלא שיפריך הקו ולרעתו צריך
 דאיתא יאף על גב דמסקנא לא קיימא הכי ודרך הגמרא ככך כמו שאמרתי בפרק שני
 פה שער השני בסד עיין שם וזה שייך בין אתחלתא דינא בין אסוף דינא פי' תחילת
 דינא תמלמד שבתחלת הדרך כגון הווא דמיית קרא קו לשכינה יד יום אלא דיו וכו'
 בלומר מחאב דהיינו תמלמד ו' אף שכינה ו' וכן בכל דוכתא וסוף דינא פי' תמלמד
 שנסוף דינא כלומר אותו דגמא בלמד שמכחו הוא לומר ופוסף עליו סקו כוון
 שאומר זה שחמור כך וכך אינו דין שחמור יותר בדבר פלוני כאותו דמאד דהגל דילף
 קרן מאן נרול קרן שחמור עליו כרשית הרבים לשלם חצי נוק אינו דין שחמור
 עליו כרשית תניק לשלם נוק שלם וקאמר דיו אסוף דינא דהיינו השתת ארביס פדה
 דשוח הרבים תני נוק אף דשוח תניק חצי נוק וכן כל כהני ויש לדקדק בכמה דוכתי
 שרודש קו וכו' אומר דיו בפק דקידושין דבעי למילף ארוכה בח ישראל אוכלת
 בתרוסמין משפחה כנענית שאין ביאתה וכו' זו שביאתה מאכלתה על ידי חופת
 אינו דין שכנסת מאכלתה וקשה ולי' מא דיו אסוף דינא דמח'כא ילפת מביאה מה
 ביאה טע' חופת אף כסף נמי טעל ידי חופת הניחא לרבי טרמון דאמר דהיכד איפריך
 פי' לא אמרין ביה אלא לרבין קטא לכן גראה לתוספת בלא שייך לומר דיו אלא
 תנין שהיו אתא לדבר חדש שאין כתוב כלל כוון הווא דכיצד תרול דמעי
 לסיל' נוק שלם בפרן אנאך דניק ותינו דבר חדש דחא ברשות ודביס קרן חצי
 נוק מא דמסול' אכל ח'כא דעיקר קו לא אתי כי אמס לפרושי ולגלוי מילתא בעלמא
 לא שייך לומר דין ובהא מתאמא דקדושין דחא חתם אין דיקו עיקר אלא מירושא
 ודלוי בעלמא הוא הבנת דא קאמר חתם דאשה אוכלת בתרוס מכל טחור בביתך
 אוכל אתי ואתא קו לולוח דארוסה בכלל ביהך חילכך לא אמרין דיו אמ' לרבין
 וכן יש בזה ב' דוכתי ב' דבעי לפילף רביעי בקדוש סקודו' בתרוסותא דהיינו חווא טופף
 פעלים אחת על תמלמד ולא קאמר דיו ודיונו משום דקדוש טעמא מיהא כתיבא ביה
 ולא אתא קו בלמד דבר חדש שאין כתוב בו כלל חילכך לא אמרין דע' וכן
 בקומת גמרא מהין בכך

בשני

כל דלויא' יש לחשיב וכך חמרה אם יש במלמד חוסרא אחת או
 קולא אחת ואינת בלמד אמילו יש בלמד כמח חוסרות או כמח
 קולת שאינת במלמד וסותרים חקי בכך ותי' למדון חיסנו בין לחקל בין לדחמדי
 דא'כא למסר כמ' שיש בו איהת חוסרא או אותה קולא כמוכן זאת י' א'ג' שמתא איהת
 חוסרא עתה מכל שכנגדן לגרוס אותו דבר והו' היא מירכא מעיקרא דדינא כמלית
 וסר' דפרק מת' למלוי שכן חמור בכך וכך חמור בזה שאין כו' וכו' פי' עיקרא דדינא
 כסקים שכנת דהיינו תמלמד ימ' ש' השוכה ומעטים עוסה מירכא אסוף דינא פי'
 כמ' מה פלוני שחמור בכך וכך אינו דין שחמור עליו וכו' ופר' פלוני עכיה שאין
 אותה מוסר' גרמה דבר כלל דמילתא בפולי גמרא מעיקרא דדינא מרכין מוסרין
 פה לפלוני שכן חמור בכך וכך חמור בזה שאינו חמור בכך וכך ובלבד שמשום צדו
 שאין אותה חמור בזה חלמד דאם לא כן גימא היא גמא תיתי בכו' כלום היא עמא
 בלמוד

השער הרביעי נדק עניי כב

למור בקי כמו זאת . ואסוף דינא פרכינן מעלמא שאומר פלוני עכתי שאין גורפת
 דבר חומרת הלמד שמכחת אתה בא ללמד עליו לומר כיון שחמוד בכך דין הוא שיהא
 חמוד בדבר פלוני שהרי פלוני ישבו אותה חומרא ואפ"ה אין בו אהו דין אף אתה
 אל תתמה על זה הלמד אם לא נתן בו זה הדין ואף על פי שחמוד באותה חומרא במ'
 כל חבשר בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בחלב פרה ודחל מנין אמרת קל וחומר
 ומה אמו שלא נאסרה עליו בחרבעה נאסרה עמו בבישול פרה ודחל שנאסרו עמו
 בחרבעה אינו דין שנאסרו עמו בבישול וכו' ואמרין אעיקרא דדינא פירכא מהיכ' קמ'
 פיתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עליו בשחיטה פירוש אעיקרא דדינא אחזית
 דדין דקאמר מה אמו שלא נאסרה עמו בחרבעה נאסרה עמו בבישול והו' תחלת
 הקל וחומר ויש לחקשוח מה לאמו שכן נאסרה עמו לישחט ביום אחד רמאמר
 וכו' . ולשון רש"י לשם ולהכי נקט אעיקרא דדינא פירכא משום דפעמים הוא
 שוהה עד סוף הדין כגון דקתני סיפא פרה ודחל שנאסרו עמו בחרבעה אינו דין
 שנאסרו עמו בבישול וזה סוף הדין ואם היה מקשה ואומר בהם פירכא חוכית שנאסר'
 עמו בחרבעה ולא נאסרה עמו בבישול אף אחת אל תתמה על הפרה ודחל וכו' . והו'
 פירכא אסוף דינא וכן כל כהג' . ובפרק כל חבשר מצאו פירכא אסוף דינא מגופייה
 לפי גרסת הספרים דקתני אין לי אלא בחלב אמו היא עצמה בחלבה מנין אמרת קל
 ומה במקום שלא נאסר פרי עם פרי בשחיט' פי' ששוחטין שני בני פרה ביום אחד
 נאסר פרי עם האם בשחיטה מקום שנאסר פרי עם פרי בבישול פי' גדי עם החלב אינו
 דין שנאסר פרי עם האם בבישול ובמסקנא פריך מה לפרי עם פרי שכן שני גופין
 האם פרי עם האם שהם גוף אחד בבישול וכו' . והתם אישור דפרי עם פרי בבישול
 הוא סוף דינא וקא פריך מה לפרי עם פרי וכו' והנה הדין אל שלא נמצא בכליה נמרא
 פירכא אסוף דינא מגופיה דלא פריך בכל דוכתא אסוף דינא אלא פלוני יכתי . פי'
 מעלמא כמ"ש . ויש גרסא אחרת שם מיושבת לפי השיעור ואין זה מקומה . והרצת
 לעמוד על עיקרון של דברים יעייין שם בחולין בתוספות .

דפעמים יש חומרא במלמד שאינה בלמד ואין עדינה ממנו פירכא לסתור
 חרין אך מביטין אותה בתוך הקל ומבליעין אותה בו על דרך
 שארש באופן שלא תועיל לכלוש . וכגון שאותה חומרא סברא בעלמא ולא מילה
 דכתיבא בתורה וזו נקראת הכנסת פירכא כגון שנאמר ומה פלוני הקל בכך וכך ואף על
 פי שהוא חמוד בחומרא פלונית לא תועיל לו חומרתו לאותה קולא עם כל זה חמוד
 צדבר אחר זה החמוד אינו דין שנתמיד עליו וכו' ולא יזיק לו מה שאינו חמוד באותה
 חומרא שבמלמד שהרי כמו שלא תועיל לך לא תועיל לדבר אחר . דתמא בפרק
 כיצד הרגל ריליף קרן משן ורגל ואע"פ דאיכא למיפרך מה לשון ורגל שכן היוקן מצוי
 תאמר בקרן שאין היוקן מצוי לא משום שרל' היא עצמה נכלים באמצע הקווימא הדי
 ומה שן והל' אע"פ שהיוקן מצוי ואין חומרא זו מועלת להם להיבם ברה היבין
 בדרשות היוקן קרן שחייב ברה אינו דין וכו' ולא יזיק לה שאין היוקן מצוי דהא שן
 צול חמודין באותה חומרא ואפ"ה לא תועיל להם לדבר קל שיש בהם . ומתוך

השער הרביעי פרק שני

שלא הועילה להך מילתא אין מועלת גם כן למילתא אחריתי הילכך אינה פירכא וכן
 יש לומר בכמה דוכתין אבל חומרא שאנו כווצאין בתורה אין להכניסח באמצע הקו
 אבל ממנה עושין פירכא כמו שביארתי בפירכא דמעי קרא דדינא פירכא דמסתבר
 גין שנתנה בו תגרא חשיבות זה נחן בו כמו כן חשיבות אחר והרוצה לעמוד על הרחב
 הדברים כזה יעין בתוספות פק דקדושין וכאן מה שכתבנו וביארנו בחכנסת פירכא
 מספיק ופעמים בשפריך אעיקרא דדינא מה לפלוני שכן וכו' חוזר הגמרא ומקיים
 חקי מסקום אחר ואומר פלוני יוכיח שאין אותה חומרא גורמת הדין שכן פלוני אין בו
 אותה חומרא ויש בו אותו הדין הילכך קו במקומו עומד ואם יש ביוכיח זה שום
 מעלה שאינה בלמד שלנו עושין ממנה פירכא מה לפלוני היוכיח שכן יש בו כך וכך
 תאמר בלמד זה שאין בו כך ולא נלמוד דבר ואם אותה המעלה לא נמצאת במלמד
 הראשון אומר מלבי הראשון יוכיח שאין הרבר תלוי בכך ובכל דוכתא כשיגיע חומרא
 לדין כך אומר וחוזר הדין לאראי וזכראי זה ולאראי זה כראי זה הצד השונה וכו'
 כלומר מעתה חזרו חלילה לכל הפרכות דקא פרכת מה לפלוני שכן וכו' פלוני יוכיח
 מה לפלוני היוכיח שכן וכו' פלוני הראשון יוכיח ואין לדבר סוף הילכך אי לא אתיא
 חומרא כדבעין מעיקרא תיתי השתא חומרא מתרתי במה דצד פי' במה מצינו
 כח צד השונה והיע לאראי זה כראי זה ולאראי זה כראי זה הצד השונה כלום הואיל
 ולא ראי זה כראי זה וכו' הילכך יש לך לבקש הצד השונה בשניה שגורם אותו הדין
 ומאותו הצד נלמד כל הרומח לו דוגמתו פק דקדושין חופה קונה מקו מה כסף שאינו
 גומר קונה חופה שגומרת אינו דין שתקנה מה לכסף שכן פודין בו הקדשות ומעשר
 שני ב' אחת תוכיח כלומר שאין חדר תלוי בכך מה לביאה שכן קונה ביבמה כסף יוכיח
 וזהו הדין לאראי זה כראי זה ולאראי זה כראי זה הצד השונה שבהן שקונין בעלמא
 נקונין באן אף אני מכיא וכו' ולפעמים כלא אתיא חומרא מתרתי מייתי חומרא מחלתי
 ביומתי החס נמי ובכל דוכתא וקל לחבין הוא ואין צורך באריכות ואם נמצאת
 שום מעלה שיה בשניהם שאינה בלמד עושין ממנה פירכא לסתור דמה דצד כמו
 חומרא מתרתי כדקאמר בכל דוכתא מה להצד השונה שבהן שכן יש בהן כך וכך תאמר
 בזה שאנו שוח להם בכך ובכל דוכתא לא פריך על מה דצד לא מצד שוח שבשניהם
 במ' אבל לא לתבר החומרות או הקולות הראשונות ואף על פי שאינם דומות
 ופריך מצד שיש בהן צד חמור או צד קל ונמקימות מיוחדים דפריך הכי כגון כפרק
 אלו גערוח וכוצא בו דקאמר שכן יש בהן צד חמור שכן יש בהן צד קל וכבר נתחבשו
 בו דראשונים וגם כן האחרונים לא סרו מלחתבט בו דקאמר החס במסקנא גבי כל
 ויכא דאיכא מסון ומלקוח מסתא משלם מילקא לא לקי גמר לה במה הצד של חובל
 באברו ועד אטם ופריך מה להצד השונה שבהן שכן יש בהם צד חמור פירו' החומרות
 הראשונות שאחרות חובל חייב בחמשה דברים ועדים וזמין אין צריכין דהראיה
 וכדפרשי' ול וכוצא בו החס שכן יש בהן צד קל ופליאת דעת דבל ראוב כאת לחבר
 החומרות ולא בעען צד שוח אכ בטלת כל מה הצד השונה שחומרא ולא דגחת חס
 לכל מה הצד שאין לך מה הצד שאין בשניהם חומרות או קולות חולקות וכדפריך

השער הרביעי פרק שני כג

ארחק יש מי שאומר דחתם הכי פריך שכן יש בהם צד חמור מסונה מאד שאין כיוצא
בו בעולם שחובל משלם חמשה דברים ומשונה מאד משאר מוקין שאין משלמין
אלא נזק ועדים וזממין נמי שאין צריכין התראה משונים משאר וכבר פתו לה להאי
פירוקא אפוחא בקירושיין עיין שם ויש מי שנרחק לקיים השיטה דפריך כמו בכל
דוכתא והק' שיש בהם צד חמור שזה בעדים וזממין כמו בחובל בחבירו וחייגו חומרא
דה דברים דשייכא נמי בעדים וזממין וכגון שהעידו על א' שתבל בחבירו ודהתמו
דמשלמים ה' דברים גם זה איננו שזה מצד הלשין וזדאי צד חמור לא משמע הכי
גם אלא להעמידו במקומות אחרים דפריך הכי עור יש דוחקים אחרים ולא ראיתי דבר
מוסכם ולזה איני רוצה להאריך במקום שאמדו לקצר עד יבא ויזה צדק

בקטינן

דכל מה הצד מגופיה פרכין פ' אם יש להשיב במה לתצר השות
שבהן שכן וכך יש בהם תאמר בזה שלא חשבה להם במדה זו הא
פרכין אבל מעלמא קגון פלוני יוכיח על דרך שכתבתי בחרא מחורא לא פרכי דוגמא
פרק כל חמור גבי בשר בחלב לאיסרו בהנאה דקאמר ותיהי במה הצד מערלה וחמץ
במסחמה הצד השוה שבהן דאסורין באכילה אסורין בהנאה אף אני אביא בשר
בחלב דאסור באכילה שיחא אסור בהנאה ואמר רב אשי משום דאיכא למיפרך
גבלה תוכיח שאסורה באכילה ומוותרת בהנאה ואמר ליה רבי מרדכי משמיה דרבי
לקיש כל מה הצד מגופיה פרכין מעלמא לא פרכין כמו שנהבאר

עוד

נקיטין דכל חדא מתרא קולא וחומרא פרכין כל דהו לא פרכין פירוש
קולא וחומרא דבר שיש בו מעלת קולא או מעלת חומרא שיהא
למדין קולא יש לך להשיב לא אם אמרת בזה שכן יש בו צד קולא תאמר בזה וכו'
ואם אגו למדין חומרא צריך אהה להשיב לא אם אמרת בזה שכן יש בו צד חמור אבל
דבר כל דהו שנמצא במלמד ואינו בלמד והוא לא קל ולא חמור לא חשיב פירוש גבי
חרא מתרא בין אם היה הדין בגוי על קו או על מה מצדו אבל על חרא מתרתי אפילו
בל דהו פרכין שאם יש להשיב שום דבר שהמלמדים שוים בו והלמד אינו שוה להם
אף על פי שאינו לא קל ולא חמור פרכין ואפילו קודם שחזר הדין ולא באנו עדין
להצד השוה כגון שהשבנו על הלמד מה לפלוני שכן ואחכ סיעטתו וקייטתו בדבר
א' ואמרנו פלוני יוכיח אם באנו אז להשיב ולא היה בידינו תשובת קולא וחומרא
שנשיב מה ליוכיח שכן כו' והיה בידינו תשובת כל דהו חסוה כב' המלמד משיבין
צותה ואף על פי שלא באנו להצד השוה אבל חרא מתלת א' חדר דינא ואתי במה
הצד פרכין כל דהו על מה הצד ונאמר מה להצד השוה בשלשתן שכן יש בהם
תאמר בזה וכו' אבל כל מה דלא חדר דינא לא פרכין כל דהו אלא תשובת קולא
וחומרא איווש כגון שהשבנו על היוכיח שחבאנו ואמרנו מה לפלוני שכן כן וכן בו
בשבו סיעטתו במקום אחר ואמרנו פלוני יוכיח ובאנו גכ להשיב על זה חו' אם יש
בידינו תשובת קולא וחומרא שכן חמור בכך וכך פרכין אבל תשובת כל דהו ואמרנו
שוים במלמד כלומר בג' המלמדים לא פרכין דוגמא דפרק כל חמור גבי בשר בחלב
ק' ומח ערלה שלא נעברת בה עברה אסורה בהנאה בשר בחלב שנעברת בה

ענינה

השעוה הרביעי פירק שני

פירק אינו דין שאסור בהנאתה לעולה שכן לא היתה לה שעת חמישית האפי
 בנשר בתלב שהיתה לו שעת חמישית חסך בפסח וכיחמה להסך בפסח שכן ענין
 ברת כלאי חכמים זכיהו שאין ענין ברת ואסורין בהנאת ובסוף הסוגיא מקשה
 וליעדינה מה לכולהו שכן גדולי קרקע פי' לכולהו ערלה וחסך וכלאים ואל רב
 פירכי לרב אפי' חכי אמרין מסמיח דדיש לקיש הדא מתרא קולא ותופר פרכין כל
 דהו לא פרכי' דהו מתרתי פרכי' אפי' כל דהו ודא מתלת אי חדר דינא פרכי' אפי' כל
 דהו ואי לא חדר דינא קולא ותופרא פרכי' כל דהו לא פרכין כן גירסת רש"י ורבנן
 חזרמתסלל חמי' דא מתרתי פרכין אמילו כל דהו פי' כגון שהשכנו מה לעולה
 שכן לא היתה לה שעת חמישית וכו' וסי' ענינהו מדבר אחר שאמרנו חסך בפסח וכיח
 ובשכנו או להשיב מהלחמך אם לא היתה בידינו תשובת קולא ותופרא שנשיב שכן
 ברת וחיה בידינו תשובת כל דהו חסות בשנים תסלמין פי' בערלה וחסך היינו משיבין
 ונתת ואפי' שלא באנו להצר השוה אבל דא מתלת פי' כגון ו שאמרנו כלאי וכיח
 דהו לחו' ג' סלמדי ערלה וחסך וכלאים אם חיה בידינו תשובת קולא ותופרא להשיב
 על הכלאים כמו מהלכלאים שכן כן וכך בהם דליצטריך חזרת הרין לוס' ערלה חוכית
 וכל ויחי במח הצר משלשתן וכאנו להשיב על מה הצד או פרכין כל דהו אבל כל
 פסח דלא חדר דינא לא פרכין כל דהו כגון שנשיב מה לכלאים שכן גדולי קרקע
 ואף על גב דשימא לשלשהן ויש כאן מקום עיין מה שעם דא מתרתי פרכין כל
 דהו ואפילו מיסמי דליחדר דינא ותרא מתלת לא פרכין כל דהו אלא בתר דהו
 דינא ומסמי חכי לא פרכין אלא קולא ותופרא ולכאורה ארדנא אימנא מסתברא
 ונראה בעיני לפי קוצר דעתי טעם הדבר כן דכל מה דלא חדר דינא כל חוכית שאנו
 פרכין הוא לקיום ולסייע חקו שבתחלת הרין הילכך אחר שהקו צדין סעד לחוס
 ולא זכר לעמוד מצד עצמו שתי ראיות עדימי מראית אחת ויותר חזק יהיה בשני
 יכניסם מיכתיח אחר ומסעסזה אמרנו דהו מתלת לא פרכין פרכא כל דהו קודם
 שכתנו למח הצד מסום שהקו שבתחלת הרין חזק וראית יותר מתרא מתרתי שאין
 על אלא ראית רבר אחר וחילכך פרכין בתרא מתרתי פרכא כל דהו ואפילו קודם
 מה הצד ורש"י אומר כך המדות מסודות לנו מסיני ויש מי שהקשה על וירכא וו
 שהוכרנו ומשבש אותה וגורם הכי דא מתרתי או תרא מתלת אי חדר דינא ואח"כ
 במח הצד פרכין כל דהו ואי לא לא ולפי' גירסא זו אין חילוק בין דא מתרתי לדא
 מתלת דכולהו לא פרכין כל דהו אלא אחר חזרת הרין וקודם לכן בכל ענין לא
 פרכין אלא קולא ותופרא וירסא דראשונה עיקר ומה שהקשו עלה מתוך בתוס'
 אין זה מקומו

ותעמי יש פירכא ולא חשיבה אמילו כל דהו אלא פירך מעה בריש
 מציעא מה להצר חסות שבהן שכן אינו בתורת חוסת הא לא
 קשיא תורת חוסת לא פירך פי' לא חשיבא ליה פירכא ואפילו כל דהו אג' בריש קמא
 וכן בכמה דוכתי ונשכחן דפירך פירכא ואף על גב דלא שייכא בפרק דהובל פיר
 לאשח שכן אינה במילת וכן כל כיוצא בזה

השער הרביעי פדק השני כד

פעמים

כשיש פירכא מעיקרא דדינא מסנין ה'קו למקומו' ולא נייחד לא
 תמלסר ולא תלמד עצמותו לא שייכא דדך פירכא חדרו קו של
 מקומו כפולית גמרא שאוסר מה במקומו כיוצא בזה כי דהא דפדק קמא דחולין
 יהא כלי חרס מטמא מגבו מ'קו מה כל תכל'ם שאין מטמאין מאירן מטמאין מבין כלי
 חרס שמתמא מאירן אינו דין שמתמא מגבו ו'איכא למפרך מה לכל הכלים שכן
 נעשין אב' חסומאח תאמר בכלי חרס שאינו נעשה אב' חסומאח ולכך משנה ת'קו לום'
 דלאו מכת'קו קא עביד לא מכת'איר ונג' דמקום שאין האיר מטמא תוב מטמא מקום
 שאיר מטמא אינו דין שהוב מטמא ותשתא לא שייכא דך פירכא דמח לכל הכלים
 זכו' דהא לא לפי'ן סכת בלי' אלא מכת'איר עב' וצאוד נב' לא שייכא דך פירכא כלל
 זכ' בכל דוכתא' ודילכך כל מקום שאיש פירכא ואינו משנה ה'קו בידוע שיש ג' על
 המקומו פירכא כמו שיש על המלמד'ן עצמן ולא זעיל חשינו לכלום ומסרו הגמרא
 לחסמים ולפוציא' מדע לחקור ולדע כי דהא דפדק קמא דקרושין מה אמר העברה
 שאין נקנית בביאה נקנית בבספ' אשתו נקנית בביאה אינו דין שנקנית בבספ' ומדין
 מה לא זה העבריה שכן יצאה בבספ' תאמר באשה זכו' ושכ' חיה יכול לשנות
 הקל וחומר שלא נהן אשה מאמח אבל טון כספ' מביא מתביאה שאינו קונה באמח
 קונה באמח בספ' שקונה באמח העברה אינו דין שקונה באשה ותו לא שייכא דך
 פירכא דמת'אמח זכו' אלא ספני' שלא זעיל חשינו דהשתא נמי איכא לאקשו' מה
 לבספ' שזן יודע מה שאינו קונה ביבמה זכ' שילחן ששם בכל דוכתא נגבון תחנולום
 קנה'

כל דומרא שחיא מברא מעלסא ולא מילתא דכתובא בעורה אין עושין פסגא
 פירכא לסחור הדין אבל סכנין אותה ב'קו ומבליעין אותה בו'
כל איכא דאיכ' קלחן דמפרין סותרין זה מתוך אומר תופכא בכל דוכתא איכא
 למיסר תגי' ואיכא למיסר חכי' וכל דה' דה' ת'קו' אדוכתיה כלומר ולשגלסוד
 לא מוח ולא גמח' ודוקא בשמכדישין וסותרין זה את זה למסר' כמו אותה שחכיש
 פ'ק דוכתים בכתחלה אמר דחיה אנחות אצל כהן דרע'ט ב'קו שחר' פאינו שחור
 אינוח אצל כהן גדול בקרבן יחיד וחד' אמר ולא חותר אנחות אצל כהן גדול בקרבן
 יחיד ב'קו וכו' הילכך כיון דת'קו' תוא הוא בנין וסותרה מכל וכל אמר הגמרא אחתם כל
 חד וחד ת'קו' אחותיה אבל פ'טאין חכמות פ'טא לא קאמר ד'ני דשניהם יסלק
 לחתקים באותה שפ'ק דחולין רבע' לסילוף דית' עדיפת גמרה ס'קו דעגלה' מה
 עגלה שלא חוכשרה בשחיטה חוכשרה בער'טא פ'טא שחוקשרה בשחיטה אינו דין
 שחכשר בער'טא' וחדר עביד קו' איכא דחיה אנחות בעגלה ס'קו דמרה' פ'טא
 מרה שלא חוכשרה בעהי'מה בו' ע'ט' אינו דין זכו' וכל זה אינו דוכתא מט' דל'ם
 קאמר חתם דלא חת' מרה בשחיטה כי חדא דוכתים גלמלא סיעוטי' דקראי חתם
 שניהם חיה סקיים ליתן החסור של זה בזה ושל זה בזה וזו שניהם סותרו בשחיטה
 עדיפת וכתותח ס'ב דקדושי' נבי' חת'א אשה יצאה בתליעה ס'קו וכל כ' ח'ני' קל'ם
 נסמרים לאו דוקא נ'טוד' בל'ט'ט' ל'פ'ט' בט'ט'ט'ט' ל'ט'ט'ט'ט' ל'ט'ט'ט'ט' כל ב'ט'ט'

א"ע

השער הרביעי פרק שני

אנו אלא בדרך מה מצונו ולא אמרנו כל חד וחד תקון אדוכתיה

אדם דן קו מעצמו ואין דין ג'ש מעצמו אלא א"כ קבלת מרבו ורבו מרבו עד
למשחמסיני ונראח מדברי רש"י בפרק לולב חגוול ולא דוקא ג'ש
דכל חסדות נמי לא נתנו לידרש מעצמן ח"ץ מקו בלבד וחתוספות הקשו עליו ואמר
שם דכל חסדות אדם דן מעצמו ח"ץ ג'ש וחטעם אכתנטי בדיני ג'ש בסד' וסוד
וחכם חוסיף ואמר בהחיא דיומא פ"א דמקשה לג'ש שעושה על לכפר עליכם ומיית
לחמאסר צות"י ויל כיון שנאמר שאין אתח דין ג'ש מעצמו אלא א"כ קבלת מרבו
דבנו מרבו עד למשה מסני א"כ אין תולקים עליו שראת שאינה אסתית ולא קבלת
אמר מרבי ג'ש ג'ש של מקומות ושל נושאים ול של מרשח או של פסוק וכשחולק
על אי זו ג'ש אינו תולק על הג'ש לומר שאינה אסתית שא"כ לא שבקת ג'ש בתורת
אלא בחכמת שתג'ש נקבל ואין לחלוק עליה אבל כשחולק תולק בזה דאופן דג'ש
אסתית היא אבל לא בנושא שאתה אמרת ול בפסוק שאתה אמרת וכן הדין דיומא
דאמר דאין תג'ש בפסוק לכפר אלא ככאשר צות"י ועיין ע"כ

אין דמן דברי תורה מדברי סופרים ולא דברי סופרים מדברי תורה וכן לא
דברי סופרים מדברי סופרים ואמר ח"ם בתוספת דנדה דמילי דרבנן ממילי
ודבנן לא ילפינן ב"ק דאם לא כן לא תמצא שום חילוק בדבריהם דליכא למפרך מדי
פח לפלוגי שכן כן וכי יש בו תאמר בזה שאין בו כך משום דאמרינן היא גופא תיתי
כלומר וישו בכל אלא בכל דבר ג'שו לפי הנראה בעיניהם לצורך סיני ואין ללמד זה
מזה

קיימא לן אין מהדרין ואין עונשין מן הדין ופלוגתא היא בכמה דוכתיה פי'
אין למדין אזהרה ועונשין מדין קו' והטעם מפני שהקוניתן לחדש
פעצמו וכיון שתתו מסור לסגרא פעמים שאדם חועה ודין קו פריכא ולא ארעתין
חילק אין עונשין מן הדין דוקא איסורא אבל ממונא עונשין מקו כמוליה ונרא ג'בי
שן ורגל דיליף חד מתנריח ב"ק וכן בכל דוכתא ואמורא נמי דוקא עונש תנאף אבל
איסור ממונא איכא כלומר שיהא איסור בדבר תלמוד מקוואף על פי שאין בו עונש
תנאף ולפעמים לומדים עונש ב"ק בדרך גילוי בעלמא ותעיקר כחוב כגון בשנועור
פרק שבעת העדות מפי אתרים חייב מפי עצמו לא לש עליון שמוכן בדוכתי אתריני'
אין דנין קו פחלכח פידוש מהלכה למשה מסני כדתנן בתריא בגיור פ"ג מינן
וחל לשאר מדות ד"ג מדות הלכה למשה מסני וכי אמרי' למסדה על
תפסוק תיא דאמריה ולא על הלכה

דיני ג'ש הלכה למשה מפני ששתי תיבות דומות שנכתבו ברצודת בשני
מקומות והם מזהות שוות ללמד זו על זו נכתבו וקל ג'ש מופנה מסני
בדין למרים ואין משיבין מופנה מצד אחד למדין ומשיבין אצח מופנה כל עיקר
אין למדין חיסנה וח"פ מופנה מסני צדין כלומר אם אותן המלות שדיני מהם גודין
שוח מסקראת יתרות בשני המקומות ופוסגות ואין צדיכות לגופם כל עיקר למדין מהם
ג'שילן שיש לחסי' מפעולת תלמוד על תלמוד אין משיבין משום דחואיל ושניהם
מופנים

הפנים ללמוד תורה שזה היה ליה כמאן דכתיבא דרשא בהדיא מופנה מצד אחד
 כלומר ומצד אחד הוא אריך לגופו למדין אם אין לחשיב ואם יש לחשיב משיבין סודן
 שמישיבין על תקו אינה מופנה כל עיקר כלום שאין אחת מן המקראות יחד אין למדין
 חושבה כל עיקר ודוגמתו בשנת פ' בסתא אשה יוצאת בגד עור בגד עור לג' ש' נאמר
 בגד עור בשרץ ונאמר בגד עור במת מה בגד עור האמור בשרץ וכו' ומפרש התם
 דבגד עור בין בשרץ בין במת מופנין חן ואין צריכין לגופן דאתו מהיקשא דאיתקיש
 תרוייתו לשכבת זרע דכתיב ביה וכל בגד וכל כלי עור וא"כ בגד עור דכתיב דחמשה
 בשרץ ומת למת ליהא ודאי לאפנויי לג' ש' וקאמר תת' דאי לא הוה מופנה איכא
 למיפרך ולא תיתי משרץ דמה לשרץ שכן וכו' כדאיתא התם וכה' גבל דוכתא

ומילתא

דחמשה פלוגתא דתנאי בגדה פרק המעלה וכן בכל דוכתא דאיתא
 ס' התם דמופנה מצד אחד גמי למדין ואין משיבין כמו מופנה סב'
 צדדין ונפקא מינה דאי איכא מופנה מצד אחד ומופנה משני צדדין דשביקין מופנה
 מצד אחד ונמרינן מופנה משני צדדין ואי איכא שתי תבות מופנה מצד אחד אמר
 ביבמות פרק הערל דמתני כמו שתי הפנאות משני צדדין דקאמר התם וברי' אינו אופל
 בתרומה מג' דתושב שכיר נאמר תושב שכיר במסח ונאמר תושב שכיר בתרומה
 פת מסח נכרי אסור בו אף תרומה כן ולא מפנה אלא תושב שכיר דמסח אבל תושב
 ושכיר תרומה מצרך צריכי כדמפרש התם ומי פסיק שם בין דתושב ושכיר דמסח
 שניהם לא צריכי לגופיה שרי חד אמלמד וחד אלמד ותוח ליה ג' ש' מופנה סב' צדדין

פעמים

אין התיבות דומות בשוה ודן ג' ש' מפני שהענין אחד והיינו דמייתי
 בכוליה גמרא הא דתנא רבי ישמעאל וו היא שיבה ו היא בארץ
 פ' בנעמי בתים פתיב בשנוע של חסוד ראשון ושב חכהן ביום השביעי וראת ואחכ
 כתיב ואם ישוב הגנע ופרת בבית ובא חכהן וראת ועבד גזירח שוח מושב חכהן ובא
 חכהן ומחמהנין עליה מאי ג' ש' הכא כתיב ושב חכא כתיב ובא וסייתי תנא דבי ר' ישמעאל
 ו היא שיבה וו היא בארץ ומייתי לה בחולין פרק כסוי הדם גבי שחיטה שאינה ראוי
 אי שמת שחיטה איכא מאן דגמר שחיטה שחיטה משחוטתי חוץ ושמת שחיטה ואיכא
 מאן דגמר מטבות סבת והכין וכו' וקאמר ומאן דגמר משחוטתי חוץ לגמור מטבות סבת
 חכהן ומחמהנין דנין שחיטה מ שחיטה ואין דנין שחיטה מטביתח : ופרין ומאי נפקא
 לן מינה והא תנא דבי רבי ישמעאל ושב חכהן ובא חכהן וו היא שיבה ו היא בארץ
 ומסיק ה"פ היכא דליכא דמי ליה אבל היכא דאיכא דמי ליה מרדמי ליה לפק ויש
 כאן דקדוקי דברים בגדה פרק המעלה עיין שם בתוספות

אין

אדם דן ג' ש' מעצמו אלא אם כן קבלה מרבו והשעם אומר הדמין בספר
 השגותיו מפני שהמלות באות בתורה כפולות ומכופלות שאי איפשר
 לספור כתוב בכאן מלות מתורשות מה שלא כתוב בכאן ואם ניתנה ג' ש' לידע
 מעצמו פעמים ידון רוחו ויתרום כמה רינים ויסתור כמה עינים ותפול התורה ותופל
 באורה הילכך אין אדם רשאי לדון ג' ש' מעצמו ואת א"כ דכל ג' ש' מקובלת מסיני מה
 ניתן לנו לדרוש ועוד בכלי' גמרא פרק מאי חזית דגמרה ממלה פלתי' לגמור

השער הרביעי פרק שני

מלה פלונית ומאי פריך ודמי אחרת אק אדם דין ג'ש מעצמו וכו' ועתה דע והכן שודשו
הל רבר דבל גרות שוות גמטו למשה סניי סתם ומסוך הכתוב לחכמים אי זו ג'ש
גרוק אלא שלא נמסרו בשואה

מעמים גמטו חמקומות לבד גלומר פלוני ילמוד מפלוני ונשארו חיבות
ת'ש לחכמים לדון אי זו חן כגון חך דפרק אלו נערורת גבי אינס
ומפח' דילמי אחדדי בג'ש דאשר לא אודשה ומקשה ואימה בחולח לג'ש משמע
ש'בלו מרבם דאונם ומפתח למדין זה מוח בג'ש אבל לא קבלו מאי זו חיבה ולכך
חוד גמטו לידע ולעמוד על החיבות המוגנות לג'ש חתיה ומעמים נאמרו דחיבות
סתם מלה פלונית למוד ממלה פלונית סין שומתו שומתו לג'ש פ'ק דשנועות ולא
גמטו חמקומות וחכמים מתקשים מעוה לחיבות אשר ייטב להם לדורשם בתם ודמי
חעיקר שעליי סוכנת כל הג'ש שבגמטו

מעמים לא ג'ש חיבות לג'ש יחזא סביא אוחן ע' חיבות אחרת ואחר כך דין
בתם באלו כתיבי כאחת שנפרק קמא דפסחים גבי אין בודקין לאוד
דג'ש למדנו מציאת המציאה והפוש מחימוש אחפש את ירושלב בגרות מי כתיב
באז' מציאת דכתיב לא ימצא זכתיב חתם מציאת בגדול החל ובקטן בלה וימצא מח
מציאת דלהלן חמוש עמה דכתיב כריש דקרא דחפוש אף מציאת האמור בכאן פחמץ
חמוש עמה חוד גמיר דמי חפוש שחבאנו כאן בג'ש מחימוש האמור גבי גרות סוד
חחם בג'ש אף כאן פ'ר' ודכוותה במרק נערה גמר פתח מפתח ושער משער וכן
בכמה דכתיב וכל כה' מינה גירה שיה מש' אלא כעין סמך בעלמא וכן כל מקום
שאמר נאמר למעלה ונאמר למטה אינו ג'ש גמורה שקבלה מרבותיו אלא כמו ילמוד
בתם גמטו כי חתוא דבבא קמא נאמר שרה למעלה ונאמר שרה למטה מלה
שרה האמור למעלה דמיוק אף שרה האמור למטה דמיוק וכו' וכן הדבה כיוצא בו

דין מלה ומינה או דין מינה ואוקי באתרא פלוגתא דתנאי בכליה גמטו
מ' פרשה שלפ' דבר מתברתא אמנותנים על אותו דבר דיני המקום
שיצא משם או דיני המקום שחלך לשם איכא מ' דון מינה ומינה כלומר העמד איתו
דדבר בתורת מח שיה עומד במקום שלמדתו משם דהואיל ולמדנו ממנו תלמודו
בכל משמנו ודינו ואיכא מאן דאמר דון מינה ואוקי באתרא להעמירו בתורת המקום
שחבאנו ולא אחר שלמדנו וחבאנו לכאן העמדתו בתורת שאר דבדים המפורשים
כאן דהנא פ'ק שבועת העדות דל'ף שבועת העדות ד'ס פבר דון
מינה ומינה מ' דון מינה פ'ח החם מושבע מפי אחרים חייב דכתיב ושמעיה קול אלה
אף שבועת העדות נ'כ מושבע מפי אחרים חייב ומינה כמו שבועת העדות בפני בית
דין ודיב שלא בפני בית דין משור אף שבועת העדות שחבאנו בו לא יחא חייב מושבע
מפי אחרים אלא בפני בית דין ורבנן סברי דין מינה ואוקי באתרא דין מינה מושבע
מפי אחרים חייב ואוקי באתרא בדין מושבע מפי עצמו האמור במקור דחייב בין כבד
בין שלא כבד ולן בכליה גמטו קמא לן אין ג'ש למחצה פירו' למוד זה מוח וזה מוח
כל שני דגרים חמוקשים במסוק אחד דריש לחו בכל המדות
דין הקש

השער הרביעי פרק שני כו

כולה דהוקשו ללמוד זה מזה כגון הך דקדושין אחיך העברי או העבריה כקיש עברי לעבריה מה עבריה וכו' וכן בכל דוכחא וקיימא לן דאין משיבין על הדקיש כשיים דהקיש הוי כמאן דכתיב בקרא בהדיא ולכך אין משיבין עליו כמו שאין משיבין על ג' ש' מופנה ששני צדדין כמו שאמרנו ואיכ' מאן דאמר דהקיש עדיף מג' ש' ואף על גב דמסיק בגי' זין מרק השולח כע' ג' ש' עדיף יש לומר דלאותם החנאים דמייתי חתם קאמר וקל דאין הקיש למחצת כלו' וילמוד תחתון מעליו ועליון כחתתון כעין בא ללמד ונמצא למד בכל דוכחא

כל

היכא דאיכא לאוקושי לקולא ואיכא לאוקושי לחומרא שבקינן היקשא דלקולא ועבדינן היקשא דלחומרא כדאיחא ביבמות ובע'א קולא וחומרא לחומרא מקשי ויש להדש בזה דבר דדוק שאין סברא ללמוד מזה יותר מזה אבל אם יש סברא וטעם ללמוד לקולא יותר מלחומרא קולא ילפינן ואין לחוש וראיה מפ' דקדושין דילף מצות עשה שאין חוסין גרמא דנשים חייבות ממורא מה מורא מצורת עשה שאין חוסין גרמא ונשים חייבות אף כל וכו' ופריך ונילף מהלמוד חודה כלומר לקולא ונשים טורות ואף על גב דילפותא דמסורא לחומרא אפ' פריך למילף מהלמוד תורה ולקולא והיינו משים דמסתבר טפי דאלו ממורא איכא לחומר שאני אב ואם דהוקש כבודם לכבוד המקום ואין לך לחקש להם שאר מצות וכן אימר עם בתוספות

ויש

פ' אחרת קרובה לזו והיינו סמוכים פי' שני מקראות הסמוכים זה לזה ניתנו לידרש כדאמרין ביבמות סמוכים לעד לעולם וכו' ור' יהודה לא דריש סמוכים אלא היכא דמכח סכת חתוב לדרוש כן או מופנה ומיזתר ללמד על הסמיכת כדאיחא ביבמות פ' והא דקאמר התם ובכל דוכחא רבי יהודה אף על פי שבכל התורה לא דריש סמוכין במשנה תורה דריש לאו דוקא משנה תורה דהיה בעלמא אי הוה מוכח או מופנה נמי דריש ולא נקט משנה תורה אלא משום דקיס להו דתניהו דהתם מוכח ומופנה

דיני

בנין אב מדה בתורה שהכתוב יגלה ויפרש במקום אחד ומכניז למדין בכל המקומות הדומים לו שה זורה תקצר ותרמוז במקצת על הכל ולכך נקרא בנין אב שהמלמד הוא כאב והלמדוין מסנו כיוצא ידכו והנא מביא בכאן שתי מדות ואינן אלא מדה אחת ואין הפרש ביניהם אלא שזו מכתוב אחד וזו משני כהונים והכל הוא בנין אב דתניא מבנין אב וכתוב אחד כיצד כתוב בזב כשכב ומושב לא הרי מושב כהרי משכב ולא הרי משכב כהרי מושב וכו' מבנין אב ושני כתובין כיצד לא הרי פרשת גרות כהרי פרשת שלוח טמאים ולא הרי פרשת שלוח טמאים כהרי פרשת גרות הצד השוה שבהן וכו' ופי' בריתא זו אצל הכל ולכך אין רצוננו לדבר בה כפי' כונתנו בידיעת הכללים לבר ופשוטן של דברים כבנין אב מכתוב אחד ובנין אב משני כהונים דערת הראב"ד ז"ל דבנין אחד מכתוב אחד כדאמרין בעלמא חדא מהדא ובנין אב משני כתובים ח' א מתרתי כלו' במת הצד השוה והו בר ידוע לכל דהדא מהדתי אי לאו דהנחית הרתי מצרך צריכי ושהאחד לא יוכל ללמוד מתברו לא הוה גפדינן מניניהו לעלמא

השער הרביעי פרק שני

לעלמא משום דהווי להו שני בתובים דבאין באחד ושני כתובים הבאין כאחד אין
מלמדן כמו שמפורש בפרק א' מזה השער בסד' הילכך צריך לומר בכל הדא
בתרת' לא הרי זה כהרי זה ואם תשאל אם כן דבנין אב מכתוב אחד היינו חדא מחדא
מאי לא הרי זה כהרי זה דקאמר לא אחרי המשכב כהרי משוכב וכו' והלא חדא מחדא
הוא ולא שייך לא הרי ולא הרי

תשובתך

מפני שהיה לו לומר יצא המרכב כלומר שלא נלמד איתו ממושכב
לכך הוצרך לומר לא הרי המשכב כהרי המושכב לומר שאף על פי
שממשכב ומושכב מצד צריכי ואין שני כתובים הבאים כאחד אפילו הכי אין המרכב
למד מהן ופעתה יש לנו לפרש מה אנו לפרק ממשכב ומושכב סנין אב' ומפרש
דראבד זל שלא באנו ללמוד אלא ממשכב לכד וממושכב לכד ופי' הדבר כך המשכב
אחמושב המיוחדים הם תבר וחכסת למשכב וחכסת והספסל למושכב ותולדותיהן כגון
החלוק והטלת למשכב ותיבת הכלגון ותיבה שפתוחה סן הצד למושכב לא שאין משכב
מושכב מיוחדין אבל הן משמשין ישיבה ושכיבה עם מלאכתן ובאנו ללמדן בבנין
אב משכב ומושכב המיוחדין תולדות המשכב משכב ותולדות המושכב ממושכב והיינו
פנין אב מכתוב אחד ומה שהוצרך לומר לא הרי זה כהרי זה הצד השווה כו' משום
מדכב הוא כמו שנתבאר למעלה ולפי דרכו זה למדנו דבנין אב קרי בנין חדא כחדא
בין חדא מתרת' זו היא שיטת הראב"ד זל ועיקר' ויש מי שאומר דחדא מחדא לא
קרי בנין אב אלא מה מצינו כדמוכח מק' דיבמות דקאמר תיתי אחות אשה מאשת אח
במה מצינו מה מצינו באשת אח וכו' אמל' חדא מתרת' הוא דקרי בנין אב אלא שיש
חדא מתרת' מענין אחד והיינו בנין אב מכתוב אחד ויש חדא מתרת' דשני עניני' והיינו
בנין אב משני כתובים ולכך קרי חדא מתרת' בנין אב משום שבנין שני אבנים ואחד על
אביתן קרי בנין' וקאמר בנין אב ולא בנין אב כמ' ש בעלמא אב למקרא ואב
למסורת מפני צדקה פועל כו' הוא באשה והאשה בולד כאשר הוא הענין בכאן בבנין
אב שחזא חדא מתרת' אבל אם למקרא ואם למסורת אינו לא באשה שפועלת בשני
סאמר יתבאר בפרק אחרון מזה השער בסד'

קריני

כללי ופרטי כל מקום שאחזק מוצא כלל ואחדיו פרט אין בכלל אלא
מה שבפרט כיצד אדם כי יקריב מכס קרבן מן חנחמה כלל פי' כלל הוא
לית שחיה בכלל בהמה היא בקד וצאן פרט' אין בכלל אלא מה שבפרט בקד
וצאן אין מירי אחרינא לא ונתמעטת חיה מן הקרבן וכן כל כוצא בה' נא' אס' כן
למת כמת הכלל הואיל ואין למדין מסנו דנד' ל' דאי' לאו כללא דהיינו מוסיפין על
הפרט בבנין אב או במדה מן המדות הילכך אהני כללא כרי שחרע שדהפרט דוקא
הוא ולא נפרדין מינית מדי בשום מדה מן המדות שאין לך בו מלאמה שפירשה תורות
כלכד' וכן מפרש לה בגוד'

פרט

ואחדיו כלל נעשה כלל מוסף על הפרט ונתרבה הכל' ואהני פרטא
לאלומי כללא שפא יש רכד שלא היה מתרבה מן הכלל מכת מדה
מן המדות אם לא מתמת שקדמתו פרט לעשות הכלל מוסף עליו ולרבות הכל ואין
לך

כלל

לך למעט ממנו דבר מקומוג'ש או מדה אחרת
 ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט פי' לרבות כל הדומה לפרט
 ולמעט כל מה שאינו דומה לו לפי שמדה זו מורכבת מחשתי מדות
 יחראשות • כלל ופרט פרט וכלל • ולכך משמע שתיהן ודנין בה כעין שתיהן לרבות
 כל הדומה והיינו כעין פרט וכלל ולמעט כל שאינו דומה והיינו כעין כלל ופרט
 זפליגי בה תנא איכא מד' כלל אקמא דוקא פי' עיקר והוא ליה כלל ופרט דאין בכלל
 אלא מה שנפרט אלא דהני כלל א בתרא לרבות כל הדומה לו סג' צדק • ואיכא מד'
 כלל א בתרא דוקא והוא ליה כלל נעשה מוסף על הפרט ונתרבה הכל אמילו מה
 שאינו דומה אלא בשני צדדין אלא דאתני כלל א קמא למעט מה שאינו דומה אלא
 מצד אחד ועיקרו של דבר בסוגיא אחת פרק בכל מערבין וזו היא הצעתה תני חדא
 אתה הבסוף בכל אשר תאזה נפשך כלל בנקד ובצאן פרט ובכל אשר השאלך נפשך
 חזר וכלל • כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי מפרי
 וגידולי קרקע פי' כגון בקר וצאן שמריה ודנייהו וישכר שגדלו סין הקרקע אף כל פרי
 מפרי וגדולי קרקע • ותניא אידך מה פרט מפורש גלד ולדות הארץ פי' דבר הנברא
 מן הארץ אף כל ולד ולדות הארץ • ואסיקנא התם דעופות איכא בנייהו מד' פרי מפרי
 וגידולי קרקע עופות בן • מד' ולד ולדות הארץ קסבר עופות מן חרק נבראו פירו' מן
 האום ולא מן הארץ • ומפרש התם פלוגתיהו דמאן דמרבח עופות קסבר כלל א בתר'
 דוקא ונתרבה הכל אלא דאתני כלל א קמא למעוטי כל דלא דמי ליה בשני צדדין כגון
 דגים שאין גידולי קרקע ואין דומים לו אלא מצד אחד והיינו פרי מפרי אבל עופות
 דומים בשני צדדין דהוה פרי מפרי וגידולי קרקע חילקך נתרבו ככלל וסאן דממעט
 עופות קסבר כלל א קמא דוקא ואין כלל אלא מה שנפרט ולא פרי אחרת אלא
 דאתני כלל א בתרא לרבות הדומה לו משלשה צדדין כגון דהוה פרי מפרי וגידולי
 קרקע ולד ולדות הארץ יצאי עופות שאין דומין לו בצד השלישי דהיינו ולד ולדות
 הארץ זו היא צורתה דשמעתא התם ולמדנו ממנה דלמד כלל א בתרא דוקא בעינן שני
 צדדים בקאמר פרי מפרי וגידולי קרקע ומד' כלל א קמא דוקא מצדך עוד צד שלישי
 ולד ולדות הארץ וכן כל כיוצא בזה • ומתוך כחה כג' עות אחרות מדקדין בתוספות
 ומוכח דע"כ הני שני צדדים דערובין למד כלל א בתרא דוקא וג' צדדין למד כלל א קמא
 דוקא לאו דוקא שנים ושלשה דאם כן תיקשה הא דקאמר במד' דכל היכא דאיכא
 תרי כללי ופרט בנייהם פרבין כל דהמי ליה בחד צד וכו' ולכך אמר ר' דוד צד דניד
 ושני צדדין דערובין תרא מ' לחא היא והך המדה כל הצדדין החשובין אחד צד הא' יש
 עוד צדדין שאין חשובין כמותן נקראין צד שני והיא דערובין פרי מפרי וגידולי קרקע
 חשובין הן ונקראין צד אחד כדקאמר בגיור ולד ולדות הארץ איני חשוב כמותם
 ומקרי צד שני ויש מקומות דאמילו כמה צדדין חשיבי כחד צד מפני שכולם חשיבין
 כדאיתא בפרק או טרפות כלל א דמילתא למד כלל א בתרא דוקא צדך שיהיה דומה
 בכל הצדדים החשובים וכולם נקראים צד אחד אבל מן הצד הגרוע אין צדך ולמד
 כלל א קמא דוקא צדך שיהיה דומה אמילו מן הצד הגרוע • והדרג מסוד לחכמים

לחכד

השער הרביעי פרק שני

להכיר אי זה הצד הגרוע שיח' לוקו בו ונל' דלאו דוקא גרוע שאין למטה ממנו לא גרוע
בערך הצדדין האחרים קאמר אבל צד גרוע מן הגרוע אין צריך לדמות לו בו ולכך
צריכי השני כללים שאם אחת אוסר צריך שיהיה דומה לו לגמרי ואפילו אל הגרוע
שנכחלם אב' השני כללים למח' מהפרט לבדו נלמוד כל הדומה לו בבנין אב' אלאודאי
נראה כמ"ש

יש

מדה אחרת כיוצא בה בניז' פג' מינין והיא פרט וכלל ופרט סיון ושכר
חז' פרט מכל אשר יצא מגופן היין כלל סחצנים ועד זג' חזר ופרט פרט
וכלל ופרט אי אחת דן אלא לעין הפרט וכו' וכפרש החם מאי דאיכא בין מדה זולמדה
האחרת דאלו כלל ופרט וכלל אי אי אי מיליה אפילו מחר צד מרבין פרט וכלל
ופרט אי איכא דדמי ליה משני צדדין מרבין ואי לא מרבין ויהן סוגיא אי אי
במד' כלל בתרא חקא אבל למד' כלל אב' דוקא הוי הדבר איס' א וקל להבין

ובבאן

מקום שאלה למח' לא מנה רבי יס' צאל מדר' זו שר פרט וכלל
ופרט כמ"ש שנה מדה כלל ופרט וכלל ואת רפי' שהן דומות היא
נכללח עם חבדיתה ולפיכך לא מנה אותה אין זה כלום מכמה פנים אחר שאפילו
ישו דומות הל' למנותה כמו שסנה כלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל דבר הלמד
מענינו דבר הלמד מסופו וכל אלו דומין וכפולין הן ועוד בניז' נותן בניחם השרש
עמו שכתבתי בסמוך לכן הפירוק החשוור בזה הוא דרבי יס' עאל אינו דורש מדרש
פרט וכלל ופרט לפיכך לא מנאה והנך קראי דניז' דמיתין לעיל ספיק להו לדרשא
אחר יצא כמו שיש מי שדורשן החם

שני

כללים הסמוכים זה לזה ופרט אחריהם אומר בכל דוכתא חטיל הפרט
ביניהם חונן בכלל ופרט וכלל דוגמא נשבעות פירקא קמאובי ופרוין
מבן חדש כל ופרוין כלל כסף פרט חפרה כלל ואף על פי דפרוין וחפרה גבי הדדי
בתיבי וחדד כתיב בעדכך כסף מס' דריש ליה בכלל ופרט וכלל טטום שרל שדייה
לפרטא בין הכללים וחוח ליה כלל ופרט וכלל וכן בכל דוכתא

כלל

ופרט הפרווקים זה מזה פלוגתא בכמה דוכתי איכא מד' דנין וספיק בפ"ק
דפסחים דהם בחד ענינא אבל בתרי עניני דברי הכל אין דנין דאין מוקד'
ומאחר בתורה ולא בריר לן אי כלל קדים אי פרט קדים אבל סחד ענינא מאי דמוקדם
מוקדם ומאי דמאחר מאחר

כלל

שאינו מלא אין דנין אותו בכלל ופרט פירוש כלל שאינו מלא שאינו
עומד מצד עצמו אבל הוא רבוק עם הפרט כך מביאן בפ' קמא דזבחים
וצע במקיסה

יש

שיינו דורש את התורה במשמעות כלל ופרט אלא במשמעות רבוי
ומיעוטי כלומר במקום כלל ופרט וכלל וכלל ופרט וכלל דריש
ריבא ומיעוטי וריבא וריבא ומיעוטי וריבא וחפרש שיש בין כללי ופרטי וריבוי
ומיעוטי היא על זה היסוד שאחן לך שבי שדורש כללי ופרטי הוי הפ"ט פירוש של
חכלל ומי שדורש ריבוי ומיעוטי אינן חפרש מי אלא מיעוטי שממעט מקצת ומרבה
מקצת

השער הרביעי פרק שני כח

שקצת ומעתה יתנאר לך החפרש דבכל דוכתא מאן דדריש כלל ופרט אין בכלל לא
 מה שבפרט ואין לך לחסיף ואמילו הדומה ומאן דדריש ריבא ומיעט ריבא הכל
 ומיעט שאינו דומה ומאן דדריש כלל ופרט וכלל חזי חפרט מי של הכלל ואין
 בכלל אלא מה שבפרט וכי חזר וכלל לא בא לחסיף לך בכלל האחרון אלא הדומה
 בלבד ומאן דדריש ריבא ומיעט וריבא ריבא הכל ומיעט שאינו דומה אלא שחד
 זריבא אמילו אותו שאינו דומה ולא מיעט לך אלא דבר אחד היותר רחוק ומכח
 חכתוב לחכמים לרעת אי זה דבר ראוי למעט ובענין פרט וכלל ומיעט וריבא חזק
 בהן לחסוף בכלל ופרט וריבא ומיעט וחטעם מפני שפרט וכלל אין הכלל מי אך
 סתירת הלכין ריבא הכל אבל מיעוט וריבוי אעפ"ש שחריבוי מרבה הכל מ"מ המיעוט
 הולך לקיים דומה בא למעט וחלא לא חזיקי חריבוי עדיין אלא דרי הוא כמו שנכתב
 אחר חריבוי וממעט לפתוח אחד ודומה לכל זה בכל דוכתין וגלאיתי לכותבם
 עה שאינו צורך

דיני כלל הצריך לפרט ופרט הצרי' לכלל מדה זו ללמד שתכלול צריך לפרט
 הפרט והפרט לפרט הכלל ואל תדמה במשך קודם זו למדה כלל ופרט
 צי החפרש ביניהם הוא בזה הענין שכלל ופרט כל אחד מפרט משמעותו לעצמו
 ואין צריך שום אחד לתבדו כגון תהא דלעיל בהמה בקד וצאן תבהמה אינה צריכה
 לפרט בקד וצאן ולא בקד וצאן לפרט תבהמה ולפרט אצלו בכלל אלא מה שבפרט
 שחפרט לא בא לפרט משמעותו של הכלל דמפורש ועומד הוא לא לפרט כללותו
 אבל כלל הצריך לפרט אין משמעות הכלל מפורש לעצמו דמסתבר משמעותו לפרט
 אחד יותר מלדבר אחר ובא הפרט לפרט ולעקר משמעותו ולפרט אצלו כלל
 הצריך לפרט כלומר לפרט כגון וכסתו בעפר ולא דרשי' ליה בכלל ופרט נכסו
 כלל עפר פרט ואין בכלל אלא מה שבפרט וכי משום דחזי כלל הצריך לפרט הפרט
 דוכסתו ששמע כפיית הכלי ומשמע נמי כלילת עפרא אך עיקר משמעותו לשון
 בפיית וסתר הוא כמו המכסה אני מאנרתם המסתיר אני מאנרתם וכן נאמן רוח מכסה
 דבר וכך חסרוב כיסויי שבתורה וכשאר בעפר מי על הביסוי חזו שתוא כלילת
 ועירוב מש ועוקר הכלל משמעותו ולכך דרשוהו במקומו פירק כיסוי הדם בכלל
 הצריך לפרט ודומתו בנכורות סכלל הצריך לפרט כצד כגון קדש לי כל גסר
 יכול אפילו נקבה תלוזר אי זכר יכול אפילו יצתה נקבה לפניו וכי מי משום דנפרד
 זכר משמע זכר הראשון שמלר ואפילו יצתה נקבה לפניו דק שהוא נכוד לזכרם אמר
 בכור פטר דחם ועקר לזה משמעותו דכבוד לרחם בענין וכן כל כדן

דיני דבר שהיה בכלל ויצא סן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא מלוא
 ללמד על הכלל כלו יצא מדה זו בתורה ללמד על עצמו ועל כלל
 ולשון חסיה כן משמע כענין שאמר גבי חבערה לא תבעה אש חבערה בכלל לא
 תעשה כל מלאכה היתה ולמה יצתה לחלק כלו לענין חילוק מלאכה שאם עשה
 חבערה עם שאר מלאכות בהעלם אותה שחייב על חבערה כפי עצמה וסמכות
 לאותה מה חבערה חייב כפי עצמה אף חל כן וכן אוב נידעו בכלל כל המצא

שער הרביעי פרק שני

אלו ולמה יצאו ללמד מה אב וידעוני בסקילה אף הכל בסקילה וכאלו רבתי אף
יצאנו זו המדה שאינה מלמדת לעצמה כלום באוחדה ששנינו ודגפיש אשר האכל
בשר מובת השלמים ושומאחו עליו שלמים בכלל כל הקדשי חילכת יצאו להקיש
אליהם מה שלמים קדשי מובת אף כל קדשי מובת יצאו קדשי גדק הבית שאין
חייבין עליהם משום שומאחו מיהיה לה נפי' קמא דשבוועת ואם ישאל שאל הלכות
אין דנין אותה בכלל ופרט לומר אין בכלל מה שנפרט ועל השלמים יהיה חייב ועל
השאר יהיה פטור תשובתו כלל ופרט הסרוחק בשתיפרשות לדברי הכל אין
דנין אותו בכלל ופרט כדאיתא במסכתיו וחקדוהלא דריש לה רבי יוסי להלק
בסדה דבר שחיה בכלל וכו' אלא ללאו בעלמא סלומר לתקל על זהבערה שאין
חייב עליה סקילה כשאר פלאכות אלא לאו בעלמא ורבים מקשים וכו' חולק רבי
אם על יו' סבות שזן אחר מהן וחמירוק חמיוור מכל מה שדאיתו בואת הקושיא הוא
הה דרבי יוסי קרא אחרניא אית ליה לחלוק פלאכות כדאיתא בשבת פרק כלל גרול
יחלך עכ קרא דלא חנערו לא אתא לחלוק פלאכות אלא ללאו ויש ללמוד
פוח דחיסא דסוכת שאין לדרוש ברבר שחיה בכלל שדורשין בדרשא אחרניא

דיני

דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טעון אחר שהוא כענינו יצא להקל
ולחמיר מי' טעון אחר שהוא כענינו שחוציא חכוב מן הכלל
ועשה בו פרט אחד וחוכד בו סקצה ענין הראשון והניח מקצתו כגון שהין ומכוד
דכתיב ובשר כי יהיה בעורו שהין ונרמא' או בשר כי יהיה בעורו מכות אש וחלא
שהין ומכות בכלל כל הנעים היו מי' שהין ומכות פירש בהם כל הענין והניח מהם
שהיה ושבע שני ומדה בתורה וואיל ונוקק לפרש בהם דין הסומאח ועשה מהם
פרט בפני עצמם מה שחוכד וחוכר ומה שהניח הניח ואען טענין אלא מה שנתפרש
בהם וזו להקל ולא לחמיר שלא יהו טענין מה שלא נאמר בהם וואח אחר שאמר
לחקל מה צריך ולא לחמיר ל' משום דקא בעי למישר במדה של אחריה יצא להקל
ולחמיר קאמרנמי' בהא ולא לחמיר ואע"ג דלא צריך

ואם

שא לפעון טעון אחר שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר פידוש להקל
שסקילין בו מן הדין הראשון ומחמירין לתח עליו הדין שנתפרש בו
מן ראש חקן דכתיב ואיש או אשה כי יחזה בו גע בדאש או בוקן וחלא ראש חקן
בכלל עוד ובשר חזי' וכשיצאו לטעון טעון אחר שלא כענינו פ' בסומאח נחקים
שאינה בסומאח שאר מראות יצאו להקל ולהחמיר להקל שלא ידונו בשעך לבן
שחא סימן סומאח כשאר נגעים ולהחמיר שידונו בשער צהוב שנתפרש בהם

דיני

יצא לידון בדבר החדש צי' אתה יכול לחזירו וכו' מי' דבר חדש
שסותר את כולו אבל תוספת שניתוסף בו שאינו בכללו לא מקרי
דבר חדש כדתיא בפ' ק דיבמות דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש וכו' כיצד
דשחם אתהבש במקום אשר ישחם את החמאת כי כחמאת האשם שאין תל' כחמאת
האשם מה תל' לפי שיצא מצורע מכלל פי' מכלל שאר אשמות לידון בדבר החדש
בבתיק ונבתיקל היה יכול לומר דאנו טעון מהן דמים ואימור' על גבי מובת תל'

השער הרביעי פרק שני כס

בזאת האשם מה האתא פעין רמים ואיפורים על גבי מכות אף אשם כן ומדאיקא
 דבר חדש בתוך דורגל ולא נסכים באשם מצורע פעין ושאר אשמות אינם פעונים
 משמע ולא מקרי דבר חדש אלא כשסוחר את הכלל כגון בתוך דורגל לשאר כל
 האשמון כל חרם למזבח ואשם מצורע ניתן סמנו לכהנות אבל נסכים אינם סותר הכלל
 אלא תוספת בעלמא הוא שניתוסף באשם מצורע על שאר אשמות ודיעו דאיכא בן
 מרח דבר חדש למרח יצא ללמד על הכלל פי תק דאוב וידעוני בכלל כל הסכשמים
 היו ולמח יצאו להקיש אליהם מה אוב וידעוני בסקילה אף כל וכו' וסקילה לא היה
 דבר סותר את הכלל ולכך דן אותו במרח ללמד על הכלל ויש מחלוקת במרח דבר
 חדש בנכחם חרם או זחו מקומן איכא סד דא' לא חדרי לכלליה לא גמרי אחדיו לל
 איהו סכלליה ולא כלליה מיניח ואיכא סד דאיתו בלבר הוא דלא גמר סכלליה אבל
 כלליה גמר מיניח מי כל דבר שיש בו זולת החידוש הסותר ואם סח כן מרחו לפרו
 יצא לטעון טעון אחר שלא כענין שחרי אין דנין בשתיחן אלא מה שנחמרש בשתיחם
 שם אלא אם כן חתורם לכללם ואופר הראבד זל דודא' פן הוא שחדין שלחם אחר
 אלא שיש בה יתרון על הראשונה שדחברנו כי דודאשונה יצא לטעון טעון
 אחר שלא כענינו בענין טומאת נתיים שאינה מענין הנגעים הראשונים כלל ופן הרין
 אין לרון כחם מדיני הראשונים פלום אלא אם כן נחמרש בהם אבל המדה הזו באר
 ללמד שאע"פ שענין חוח כענין הא' כגון אשם מצורע שהוא קרשי הקדשים כשאר
 אשמות וטעון שהיטת צפון כסוחם אפ"ה הואיל ונתחדש בו דבר אחר אין לך בו אלא
 משעת חידושו ואילך עד שיחזור לכללו במי' ואע"פ שחיינו יכולים ללמד הראשונה
 מן שהיא מודעת יותר מ"ס כיון שיש ביניהם מעלה חשבו אותם שהי' מרח לרון
 הראבד זל

דיני דבר הלמד מענינו ודבר הלמד מסופו מי' למד מענינו כל דבר סתם
 שאין מפורש בו במה מדבר מרח בתורה שאלמד כן הענין הספורש
 הסוד לך כדתניא בסכילתא לא תגוב חרי זו אזהרה לגוב נפשות או אינו אלא לגוב
 סמון אכרת צא ולמד מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהם ג' מצות אפודות כענין שתלם
 מפורשות ואחד סתומה נלמוד סתומה ממפורשת במה הענין מדבר במיתת בית דין מי'
 לא חרצו לא תנאף אף לא תגוב כן וכן כל כיוצא בזה ודבר הלמד מסופו מי' מדענין
 עצמו ומשום הוא

דין שני כתובים הסכחיטין זה את זה וכו' מדה זו מפורשת בתורה כראשון
 כתוב אחד אופר וידד" על חר סיני וכתוב אחד אומר כי מן השמי' וכו'
 עמכם הכריעהו מן השמים השמייען את קולו ליסוד וכו' מי' השמים שהוא אלה
 וס"ס שהראה דמות האש העליונים על ראש ההר לדבר מתוכה וזו היא החרכו
 שאמרו ז"ל שחרכין שמים לא ששינת אותם מהו"ח כללי' ומזו החכמה שחכרית
 חכמת חו' ותקן שני כתובים הסכחיטין זה את זה ללמד רבותי במקום אחר בשני כתובי'
 סמכחיטין זה את זה ולא בא השלישי להכריע מאותה ששנינו במשה כרוב אחד
 אומר ומדותם סחוף לעיר את פאת קדמה אד"מים באמת ופיתוב אחד אומר סחוף

השער הרביעי פרק שני

אע"פ ותוצה אלף אמה וחם חכדיו בנייהם מדעתם וחידו לפי ראותם כלו שלפניו
 בקל וחומר רשפעה פסח קלים וחמורים בכל החורה ודוא דקחני עד שינא
 אכתוב השלישי ויכריעה ק שני כתובים המכחיטין זה את זה אי אמה רשאי לדחות
 על החוקן בשבו שלא תחזור לתרץ אותם כל מה שתוכל עד שינא הכתוב השלישי
 זכריע בדיהם ומו העשה פמי החכרעה אשר תראה וזהו פדה כינא בו במקו איד
 אדרש הלל לסני זקני בתירא כלו חא ססיע לחכדי ומחוק טעמו וזו אינה מדה בפני
 עמיהל' חשב עם' ג' מרומה לא לפי שהאחרונה שדרש היו מזה דר' שגם דו עמיהן
 כל זה לשון חראבר זל

הפרק השלישי

יש להקדים הקדמה כוללת למה לא מנה ר' ישמעאל
 חלב מדה דרבי יוסי הגלילי כמו שמנה ה"ג ואין לנו
 מה אלא מה שמתברר לנו שמשון בספרו זאלו דבריו בקצרה הא דלא השיב ר' שמעאל
 כל הלוג מדוח כמו ה"ג מפני שאלו ח"ג לא מצא אדם חולק עליהם והם רחוקות
 דאודות פמי חבל כמו ססציו בחלל שלא מנה רק שבע מדוח כדחניא הלל הזקן
 דרש שביע מדוח לסני זקני בתירא ועל כל פנים לא היה מפני שלא היה דורש שאר
 המדות אלא שאלו היו מדוח כפמי או היו צריקין לאוחו זמן שלא היו בקיאין בהן וכך
 יחזק לרבי ישמעאל ב"ג מדות או דרך אחרת עזב רבי ישמעאל אותן המדות מין
 משום דלא חשיבי מדוח אלא כמאן דכתיבי בקרא בהדיא כמו בהקש וחלחו ומדום
 משום שאינם לחוכיה שומחוסרא או קולא כמו נוטריקון ומחם שאינם אלא ליישב
 פסיטי חסד אמת כמו דבר גדול חנתלה בקטן וכינא בו ולכך נקט רבי ישמעאל
 במ' דתיר דבר שהחורה נדרשת בה כלומר צמי תירה קולות וחומרות ודינין ועם
 חסעסיס חאלו יתייב לך השמסת ח' לב מדוח לרבי ישמעאל והא לך טעמן א' לא
 ב' לרבי שמעאל לא חשיב רבי ישמעאל משום שיש יחור גמור וחזי כמאן דכתיב בהדיא
 פסיטי לא חשיב לה שהיא מדוח מיוחדת כי היא מפורשת מדיבור אחר ריבוי גם זאת
 זו לא מנה מדוע החבר בריבוי ובמיעוט וכן הסעם במיעוט אחר מיעוט פקו מפורש
 גם לא מנה שנת שחל סבויר במסוק בהדיא מ' שזאת המדה חשיב לה ר' ישמעאל
 אמנם חשיב לה פמי תורה ולפיכך סינה דין קולא וחוסרא מניין אכ' גם מדה זו
 חשיב רבי ישמעאל אבל דבר דברי חק ומשפט ודברי זה חתנא דברי אורה בדרך
 קצרה פרה זו אינה אלא ישוב חקראת ולכך לא חשיב לה רבי ישמעאל מדבר
 שיהא שני גם ימות דברי אורה ולה חשיב לה רבי ישמעאל פסיטי שנת חלוק ומ' פ' ר' יוסי
 חשיב לה ר' יוסי וכן אלו ארץ ח' אם ישוב חקראת חלכך לא חשיב להו רבי
 חקראת חלל שנתיו מעשה חסור לא חשיב לה נפקא לך סינה לא קלא ולא
 חוסר פ' שני כתובים המכחיטין זה את זה היא המדה של מעלה מדבר שדוא
 פיהו כמקומו ופ' דבד שאינו מתפרש כמקומו לא מנה רבי ישמעאל אף על פי שדין
 פ' שדוח ואין סמט פמי שחיא יוצאה מדבר הלמד מסיפוי מדבר שהוא בזה זאיט
 חנין לו רבי ישמעאל לא מנה פרה זו שאין בה חק ומשפט וכן כמדורש אגיד מדבר
 חנין לו רבי ישמעאל לא מנה מדוח חקראת אב מדבר שחוקש בשתי מדות וכו' גם זו לא הש

השער הרביעי

פרק שני

ל

דביו שמעאל שאינה אלה דברי אגדה ודרשא מדבר שחבירו מוכיח עליו גם זו פירוש כאלו נכתב בחדיא או כלה אחד עומדת במקום שתאם ולכך לא חשיב לה דבי ישמעאל

מדבר

שהוא מוכיח על חבירו גם זה לא חשיב דבי ישמעאל שהיא אגדה ולא נפקא מינה לא דין ולא משפט ועוד שבכלל קו היא ומה אם התקיף כן כש תחלש

מדבר

שחיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על עצמו רבי ישמעאל לא חשיב אך מדה דרסל דליזא אלא דבה שהיה בכלל ויצא מן הכלל לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא או שמה אך דרשה אינה שלם לענין אגדה וכן חשעם לומר המדות ואחר שכתבתם חקירות זו אשוב לחשוב הלב מידות לחזקתם

מדבר

ביצור לשונות את גם אף לרבות : אמר כיצור ז"ל פקד את שרה אלז נאמר פקד שרה חייתי וישר שרה לנדה נפקדה הל' את מלמד שכל העקרונות נפקדו עמה וכן הוא אומר שחוק עשה לי אלהים וכו' : גם לרבות גם מאנכם גם בקרבכם קרו אלו נאמר צאנכם חייתי אומר שלהם בלבד הל' גם מלמד שנתן להם דוחק משלנו לקיים מה שנאמר וס' אחת חתן בדיני אף לרבות כיצור ויקח קרית אדרת אליו אף תואר ויכה את חמיו מלמד שגעשו גסים לאלו שיע בקריעת הירדן ערב מאליו דמעם ראשונה חיתה זכות אחר עמרת ומעם שניה של אלישע חתה זכות אחר עוברת וכן כתב ר"ח נא א' שני' וכו' וכן אחת מוצא ח' מופתים באלוה וז' באלישע

ממיעים

ביצור לשונות רק אך מן : אך למעט כיצור ישאר אך מן המלש שאף כח גונח חיה ממני האגדה והאגדה לפרק אף מעוטי רק למעט כיצור רק אין יצאת אלהים במקום חת : יכול שלא יהיו יראים האדם כל עיקר הל' רק לשע' הוא אך יראים אמור מעתה עד שלא שמעו באגיותם לא היו יראים משישעו באגיותם היו יראים וכן הוא אומר וישכם אבימלך וכו' ויצאו מאנשים מאד וכו' : מן למעט כוצר ויעמוד העץ על פשה מן מבקר עד תעוב : יכול כל היום כולו היה פשה דן אם כן איסתי תע תלמידי לשרין הל' מן למעט שלא היה עשב כל היום ושיעורו חכמים שיש שעות

מכריכי

אחר רימי ביצור גמאת תארי גם את ודוב הכה עבדך אלו נכתב ארי ודוב חייתי אומר שתים בלבד במשקל אומר גם את גם חייתי שלשה ריבויין מלמד שהיו שם חמשה חיות דעות : כיצור ארי ושני צורו והדוב וערו : אחר מיעוטי : כיצור חקאך במשה רק ואך מיעוטי אחר מיעוטי וחלש גם כע דבר עד שלא דבר עמו : וספק שדבר עם מרים קודם למשה שנאמר וחקו מרים הנביאת אחות אהרן וגו' והלא גם למשה היתה אחות אלא מלמה שחתה ויכהת לבכאת משה וחתה אחות אהרן בלבד ועדיין לא נולד משה ומטן שרבו על אהרן קודם למשה שנאמר ויבא אש מאלהים וצאמר אליו הגלת גלתי לבים אבק

השער הרביעי פרק שני

האיתם במצרים לבית פרעה והיתה נבואתו כבוטח יותר מתת לו שורה עד שבא
דת קאל שנאמר ואומר אליהם איש שקוצי עיניו השליכו ואף משה רבינו היה משתדל
שיהא אהרן שליח שנאמר שלח נא ביד תשלח

מקל

ממורש כיצד באת רגלים רצתה ללאך ואין תתורה את חסוסיב
ביוצא בו נאמר המלך אחשורוש בשושן הבירה הדגו היחודים ואבד
תקאיש קו בשאר מדינות המלך

מקל

מחוס כיצד נשבע לחרע ולא ימיר אנלא נשבע להיטיב יתליף
ומה קשה לאדם לעשות לחרע לעצמו או להיטיב לעצמו אז לחרע
לעצמו אינו מתליף קו להיטיב לעצמו איזהו חרע לעצמו שמתר לו לעשותו אך יוחן
בגן שדחה בים ואמר אשב כחענייה עד שאבא לביתי

מנש

כיצד נזיר היה שמתאל דבר רבי נחוראי שנאמר ומורה לא יעלה על
ראשו נאמר בשמשון מורה נאמר בשמאל מורה מה מורה רשמשון
גיד אף בשמאל כן וכן כהו

מבנין

אב כיצד ותי יסוד פלמד על מה שהוא לאחריני מאימתי נקרא
יסוד משהיה הוא נאמר תחלה אך הייא על כל דבור ודבור היתה
תקנת קירא למשה ומשיב חנני חנני בנין אב לכולם ויקרא אלו אלהים מחוך חסנה
ונאמר משה ונאמר חנני למי שהיא תחלה ודנים ביוצא בו

מדרך

קצרה כיצד ואזיה מאהל אל אהל וממשכן צריך היה לומר
וממשכן אל משכן אלא שרבר הכתיב דרך קצרה מאימתי ציון חדר
בקצרה משיצטרך תענין לו ודאי

מדבר

שמי כיצד אמר רבי יוסי בר חנינא מ'ב שנה היה חרעב ראוי לבא
במצרים שכן פרעה דומה שבע פרות ושבע שבליים ד ושבע פרות
ושבע שבליים חרי כה ויוסף אמר שבע פרות ושבע שבליים הרי מ'ב וכיון שירד יעקב
אלכל כל חרעב ולא היה חרעב אלא ו ואימתי חודו אותם מ'ב שנה בימי יחזקאל שנה
תתתי את ארץ מצרים שסמח בתוך ארצות גשפות ועריה בחוך ערים מתרבות החינה
שסמח מ' שנה שלא עשתה אלא לצורך ד שנה ויש לומר שלעולם מ'ב שנה חידה
ראוי לבא אלא שיוסף התפלל עליהם ושיהו שהוא לשון תפלה

מסידור

מניחקי כיצד טרביית העם רבת מאזרים ופנשה יששכר ונבולון
לא חסדו וכו' יכפר בעד מכל ללבו הכין לרדוש אהים סדור היה
ראוי להיות אלא שנחלק מאימתי דנין אותו בסידור שנחלק משנהו אותו לכך ודנים
בזה

מדבר

שבא ללמד ומצא לטר כיצד קולה כנחש ילך לא מצאנו בנחש
שילך קולו מסוף העולם ועד סופו וכשבא למפלח של מצרים הוא
אמר קולת כנחש ילך כשם שהלך קול הנחש כך ילך קולה של מצרי' לטר שבשעה
שאמר חקכה על נוחק חלך ירוז מלאכי השרת וקצרו ידיו ורגליו והיה קולו חילך
מ' שאחר מעשה ואינו אלא מרסו של ראשון כיצד רבא אלהים את האדם חרי

השער הרביעי פרק שני לא

על כלל ואחר כך פרט המעשה ויצר "אלהים יועל" אלהים חרומה ויבן "אלהים השומע סגור שהוא מעשה אחר ואינו אלא פרטו של ראשון וכן אמר חזון ישעיהו כו' ואחר כך פרט בשנת מות המלך עזיחזו כו'.

מדבר

שחזא נתלה בקטן ממנו כיצד יערוף כמטר לקחי וכי חושמים גדלים מן התורה שחזא נתלה בתם אלא לפי שהם מרוים את הכל וכדי לשכך את האוזן.

שני

כתובין המכחישין זה את זה כיצד כתוב אחד אומר וידד כל ישראל אלף אלפים ומאת אלף רחודה ארבע מאות אלף ושבועים אלף וכתוב אחד אומר ויהי ישראל שנה מאות אלף וגו' ואיש יהודה חמש מאות אלף נמצא בעיהם של מאות אלף ושלוש מאות אלף אלו מה טיבן בא הכתוב השלישי והכריע בני ישראל למספרם ראשי האבות וראשי האלפים והמאות ושטריתם המשרתים את המלך לכל דבר המחלקות הנבאה והיוצאת חדש נודשו לכל ודשי השנה המחלקת האחר כך אלף מלמד שאלו שלש מאות אלף היו כתובים בטומניות של מלכים ולא היו צריכים לתמנות. הא כיצד כך אלף ליב חדש חרי ב' מאות ושמונים ושמונה אלף נשטיירו שם יב אלף לנשיא ישראל השילן הכתוב וחזר וכללן.

מדבר

מיוחד במקומו כיצד ותחד נדר ואמר "צבאות אם ראת תראה בעיני אמתך למה נתיתו כן חשם וזה אמרה חנה לפני הקכה רבנו של עולם שני עולמות בראת בעולמך העליונים אינם פרים ורבים התחתונים פרים ורבים אם מן התחתונים אני אחיה פרה ורבה ואם מן העליונים אני אחיה בחיים ולא אמות.

מדבר

שאינו מתפרש במקומו ומתפרש במקום אחר כיצד וישע "אלהים נן בעקן מקדם ויצמת" אלהים שמענו ששם הלכה את האדם נגן עקן מקדם וכרא בו כל מיני מאכל וכל מיני מגד אכל לא שמענו שבנה חופות של זהב ושל אבנים טובות ומרגליות והיכן שמענו כשהוא אומר לחידם סלך צור בגע אלהים שיתח כל אבן יקרה מסוכתך אודם פטדה כו' אל שמו אדם הראשון אתה שעשית לו את כל הכבוד הזה.

מדבר

שנאמר במקצת והוא נהג בכל ומפני מה נאמר במקום החיטא מפני שדבר הכתוב בהוזה כיצד ובשר בשדה טרפה לא תאכלו אין לי לא בשדה בעיר מגין תל וטרפה לא תאכל. אכל למה נאמר בשדה אלא דבר הכתוב בהוזה שדרך הבהמות לטרף בשדה יותר מבעיר.

מדבר

שנאמר בזה והיה לחבירו כיצד אור ודוע לצדיק ולישרי לב שמחה. אי איפשר לומר שיש לצדיקים אור בלא שמחה ולישרי לב שמחה בלא אור לצדיקים והיה שמחה ולישרים והיה אור מאימתי דנין אותו בכך משישתות לשיניהם כאור.

מדבר

שנאמר כזה ואינו ענין לו והוא ענין לחבירו מאימתי הוא ענין משיצטרך לו כיצד חמת ליהודה ויאמר שמע "קול יהודה וידע ענין לשמעון שהיה צריך לו יותר מיהודה מנין מראובן ניין שכיד.

השער הרביעי פרק שני לב

בלשון שחטאנו בו נהנונו ומנין שדודשין ג' מטריא בהגזיה אם לחשבון הדי כבד נאמר
 יח זשלש מאות דעוללה למנין אליעזר ואם לחמורת האותיות הדי כבד נאמר לב קמי
 בחלוק אחיזת כשרים ומנין שדודשיסנושיקון באגדה הלמוד לזכר אברותם אב
 ומסן גוים בדמל וך מל דבד שהוא רף ונסלל ביד ווא קללני קללה נמרצה פאף
 מואבי רוצח צורר הוענה ורפ ראתה נסתה

מוקדם

ומאחר שהוא בענין אחד כיצד נזר אלהים מרם יכנה ושמואל
 שוכב בהיכל יי וחלא אין ישיבה בהיכל יי וכש שכיבה ואפי בעזרה
 אין ישיבה אלא למלכי בית דוד שנאמר ויבא חמלק דוד וישב בהיכל הזמה הל שוכב
 צלא מוקדם הוא נזר אלהים מרם יכנה בהיכל יי ושמואל שוכב

דין

אם למקרא ודין אם למסורת פ' אג למקרא שעושין עיקר ואם מהקרא
 לדרוש כפי הימוד הקרוי זאם למסורת פ' לדרוש עם המחב ופלהא
 היא בכל וזכתא כגון בפרק כיצד צולין נבי בבית אחד יאכל רבי יהודה כבד יש אם
 למסורת ויאכל בתיב ולאוכל קא פוהוד דחמנא שלא יאכל אותו אלא בלכאם אחד
 ולא בכ' ויש ס' ד' יש אם למקרא ויאכל קדי ועל הפכת קא מזהר שיאכל גתנחה
 אהת ולא בשתי חבורות אבל תנודת אהת בכ' מקומות רשאי ודכותה פ' ד' שוכב
 סוכית סוכת רבנן סברי יש אם למסורת וכין שנכתוב חסרים וא' מלא דרשינן להו
 למנין הדפנות בסוכה אחת ויש ס' ד' יש אם למקרא ומ' כדאיהא חתם ויש לשאל
 ד' ר' דקאמר יש אם למקרא הוא גופיה קא דריש בפ' דקדושין מקרא ומסו' ביחד
 גבי כגודו כח דדריש לשון כגידה ובגור ולינו מקרא ומסורת כדמפרש חתם לכך אופר
 רש' לשס' דהיכא דיש לקיים שני חס' דודשים מקרא ומסורת לכע דלא להנס נכתבו
 פי חתיה דקדושין אג' חכא דמהכישיל להדי ויא' איחיה דחאי ליתיה להאי נדחא
 שליג' ס' סבר מקרא עיקר ומר סבר מסורת עיקר והחוא דסוכה ככודשין הכ' אם ג'
 דפמת יחכשדת לא חררוש מקרא ואם חפסול לא הדרוש מסורת ויש עוד דקרוק

דין

דברים בתוספת מקדסוכה עיין שם וכאן אין מקום להאריך
 שני כתובים הנאין כאחד ומלמדין פלוגתא היא כמלה גמר איכא מ' ד'
 אין מלמדין ואיכא מ' מלמדין אבל ג' כהובי חנאין כאחד דמצי גמיר
 חד כחבריה בכנין אב כלל דליכתוב רחמנא חד סניחו ולגמור אידך מני ומדאצטריך
 לסכתב תליחו גלי לך קדא דדוקא תני אבל אחריני לא שלכך כדח' וכתב אהת
 שניהם הילכך אין מלמדין פ' לעלמא זב' מלמדין כל' אט' דאחיה חד מלמדין
 פ' מ' מילה דאחיה בכנין אב טרח ופתב לה קדא כמ' ש בריש קדושין גבי קי פילרא
 דאחיה בכ' טרח וכתב לה קדא הילכך שפיר אל דמלמדין אבל כתובים הנאין
 כאח' רכל האי לא טרח קדא לרבדי הכל אין מלמדין דודאי ולי לך קרא כד' ג'
 לא עיקר מ' ח' אחריני דעלמא כך הטעם בכדיתות ויש לך לדעה דאין צורך דאי ח'
 משניהם יהיה מיותר וגמיר מחבריה אלא אפילו א' לבד מיותר והא' אדך ואין יכל
 ללמד מחבריה אפ' שפיר חשיב שני כתובין חנאין כאחד משום דסוף סוף ליכתוב
 וצריך וליה מחבריה סניח וחכי כוכת בפרק שני דקדושין גבי המקדש בערלה וכלא

חכרם

השער הרביעי פרק שני

אמר דקתני מברן וקדש ברמיהן מקדשות ופרין בגמרא וליליף מעא דתופסת דמיא
 וכו' ומשני משום דהוי עא ושביעית שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין כלומר
 מדלי רחמנא בעא ושביעית מכלל דכלל איסורין שבתורה הרש"ב פותרים ואע"ג
 דשביעית לא יליף מעא דאיכא למיפרך מה לעא שכן אסורה בהנאה אפה כיון דעא
 יליף משביעית חשיב שני כתובים הבאים כאחד וכן אופד הו"מא בהדיא התם פ"ק גבי
 מצה ותקלה דאפילו בכהן חשיב שני כתובים הבאים כאחד

דין אין מוקדם ומאוחר בתורה דוקא בכ' פרשיו אבל בחד פרשה יש מוקדם
 ויש מאוחר דאלכ כלל ופרט דילמא פרט וכלל הוא ופרט וכלל דילמא
 כלל ופרט הוא אלא ודאי כדאמרן וחכי מסיק בגמרא דזכרים וכפ"ש למעלה בדיני
 כלל ופרט

דין עירוב פרשיות פ' פסוק שתוא מפרשה אחת ונתערב בכאן שאינו
 מקומו עוקרין אותו מונו ונתגזין אותו במקומו כדקאמר נפרק הגזל קטא
 גביה דאמר רבי יוחנן הטוען טענת גנב בפקדון אינו חייב עד שיודח במקצת ופליג
 רד"ב ח"א ברבי יסף דאמר עירוב פרשיות כתוב כאן דכי כתוב כי הוא זה אלוה הוא
 דכתיב פ' דאי קרא דאמר יאמר כי הוא זה דהיינו מודח במקצת הל' למכתבית באם
 בסף תלוה דחתם קאי כדמפרש טעמא חתם ואלו הן פרשה דפקדון בלא הודיה
 במקצת נמי חייב וזו דעת רש"י בעירוב פרשיות ואחרים מדרשו דדין עירוב פרשיות
 אינו עוקר לגמרי הפסוק מהפרשה שנכתב בה דאכ"א אין זה עירוב פרשיו כי אם עיקר
 פרשיות אלא ר"ל דקאי חכא וחכא והיינו עירוב פרשיות שמערב הפרשיות ועומד
 בשניהם

דין גורעין ומוסיפין פ' ראות כתובה בתיבה שגורעין אותה מתיבה זו ומוסיפין
 אותה בתיבה אחרת ודורשין הכתוב בכך כי הא דפ' יש נחלין גבין ונתתם
 את נחלתו לשארו ודדיש חכי ונתתם את נחלת שארו לו מלמד שהבעל יורש את
 אשתו כלומר גורעין ואומר דונתלתו ומוסיפין על למו דלשארו ודורשין וז' למר
 לו ונתת ליה ונתתם את נחלת שארו לו וכן בכל דוכתא דדוקא בריש התיבה או
 בסופה הוא דגורעין ומוסיפין אבל באמצע לא כמ"ש רש"י בפרק הזחב גבי הקדש
 בחיב ויסף חמישית כסף ערבך עליו דכי שקלת וז' דויסף וסדיה ליה אחמישית הל'
 חמישית וכתב רש"י תא דלא שדינן דויסף אחמישית בין יוד לתיו וחזו ליה חמישין
 כלומר חמישית חרבת משום דבאמצע חתיבה לעולם אין מוסיפין אלא בראשון
 או בסופה אבל באמצע כדקאי קאי ועוד דאריך רש"י בראיה עיין שם בפ' ולא שיין
 למיפרך בכהן סכינא חרימ' מפסקינתו לקדאי כדפריש בכל דוכת' משום דלא מיקרי
 חסקה אלא דוקא בתיבות להקדים תיבה זו לזו אבל באותיות לא הוי הפסק כדאמר
 ותם מקרא גביהן קרא דונתתם את נחלתו דסבר אביי למימר הירחן ואמר דכי
 בתה' את וחלתו לקרוב א' שארו וירש אותה ואמר ליה רבה סכינא חרימ' מפסקינתו
 לקדאי פ' סכין חד וחתיך ומפסקינתו ועושה שארו המוקדם מאוחר והקרוב אליו
 מאוחר עושה מוקדם וכן כל כהן בכל דוכתא ואית תגא דלא דריש גורעין ומוסיפין

כדאיתא

השער הרביעי פרק שני לג

כדאיתא התם

מיום המקרא בפוליה דוכתא אמרינן סרס המקרא ודורשדו כמו ער
 לעשות ליי הפרו תורחך דרשי הפרו תורחך משודעה לעשות ליי וכהג
 מקרא נדרש לפניו או לפני פניו פלוגתא היא בפרק במה מדליקין גבי
 בעון ביטול תורה בניס סתים ויא בעון מזוזה ופלוגתיהו במקרא נדרש
 לפניו ולא לפני פניו פי קרא דלמען רבו מיכס נדרש לפניו ואקרא דלקמיה קאי
 דמש זעי בדברי תורה דכתיב ולמדתם אותם את בניכם ומר בעון מזוזה קסבר מקרא
 נדרש לפניו ולפני פניו ורכוזה במציעא פרק השואל גבי וכי שאל וכן בכל דוכתא
 וכן יש דעות רבות אם המקרא נדרש לאתו או אין נדרש לאתו בפרק כד דמנחה
 יעון שסבמלא

דין
דין

דורשין תחלה פלוגתא היא דתנא איכא מד אין דורשין תחלה ואי
 מד דורשין פי תחלה המקרא הראשון דאמרינן למפיה איצטריך ולא
 לדרשא כגון בריש סנהדרין ונקרב בעל הבית אל האלהים עד האלהים אשר ירשען
 אלהים הרי כאנג ואיכא לסודר שניה כולו החם לפנינא ואסיק דאין דורשין תחלה
 כלומר המקרא הראשון משום דלגופיה איצטריך ולא לפנינא וכן כל כג

דין

ריבוי אחר ריבוי ומיעוט אחד מיעוט ככל דוכתא אמרינן אין ריבוי אחר
 ריבוי אלא למעט ואקמיעוט אחד מיעוט אלא לרבות ודין זה צע
 רבכמה דוכתין אשכחן מיעוט אחד מיעוט ודריש כולו למעט כגון הך דקאמרינן מן
 חכמה מן הבקר ומן הצאן מן הבחבה להוציא את הנעבד מן הבקר להוציא אור
 חמוקה מן הצאן להוציא רובע ונרבע ופוצא בו בכמה דוכתין וכן ריבוי אחר ריבוי
 דריש להו בברייתא דרבי אליעזר בדבי וסו הגלילי כמ"ש למעלה לכך יש מי שאומ'
 דכי אמרינן אין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט ואין מיעוט אחד מיעוט אלא לרבות
 דוקא שאין לה לדרוש ולקיים הריבוי או המיעוט דאין אמרינן ודאי שחכחוב הפליס
 בריבוי לרמו שיש ברבר מיעוט והפליג במיעוטין לרמו שיש ברבר ריבוי אבל
 הכא דאפשר לדרוש ולקיים הריבוי או המיעוט דרשין להו ומוקמינן להו אדינייהו
 דל הריבוי לרבות והמיעוט למעט כאותן שכתבתי ויש להוסיף נכאן דיש לתר
 דכשאמרינן אין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט או איכא דאם חכמה היתה כשאין ריבוי
 למעט ה"ל מיעוט אחד וסמא ליה או איפלא במיעוט אחר מיעוט ועוד איך נראה
 בריבוי דאיתו למעוט ובמיעוט דאיתו לריבוי לרשומי מיעוט אחר מיעוט הוא
 מרבה בזה האופן המיעוט הראשון שאומר במשל ממעט ארבעה אנשים מפעולת
 אחת חוץ המיעוט השני וממעט השנים מהם אם כן הוא מרבה האחרים שיעשו
 תפעולה הנזכרת וכן ברבא אחר ריבוי הראשון משמע רבוי כללי בא הרבה הב' לומר
 וזה הרבוי אינו משמע כללי אלא פרטי במה שמרבה ולא ברבר וזהו כן נל

דין

פרשה שנאמרה תשנית קל כל פרשה שנאמרה תשנית לא נשנית אלא
 בשביל דבר שנחחדש בה פוק ותשכח

דין

והפסקת הרבה הפסקות בתורה תלוקות זו מזו כדי שלא יתערב ענין לעין
 ט א פ ו פרשה

דין

השער דרביעי פרק שני

אשר לפרשה ורוב החמסקות הם ע"י הרי"ח שבין פרשה לפרשה או בין ענין לענין.
 ויש חמסקים שאינדי בריות ונותן פסוק מיותר להפסיק יותר עם דריות כדי שלא
 יתערבו הפרשיות כגון בסוף פרשת פנחס דכתיב ויאמר משה אל בני ישראל לכל
 אשר צוה "פסוק זה נכתב להפסיק בין נרדי מוכח דכתיב קס"ה ודר"כס ונדבותיכם
 ובין נרדי איסור דכתיב בתריה פרשת ראשי המסות שלא ידמו זה לזה כמו שמפורש
 במסוקי ויש מסוקים שאע"פ שיש ביניהם נקודות דהיינו פיסוקי טעמי אין די במק
 וכתבתינה בסוף הפסוק שלא יתערב עם של אחריו כגון וכל אשר יודעת א"ש
 למשכב ובר תרדו למח נאמר וחלא פנך נאמר הרגו בראש הפסוק אלא להפסיק
 הענין שלא יתערב עם וכל חסף החיו"י ויש שאין צריך שום הפסקה מהמסקוד
 ומזכרות ודי לו בחמסק טעם מתנתתא כדאיתא במק דהגיגה

בצינר אידי במצדאית כמו שפצינו במשנת זכריהא פרק קרובה רגל ברגל
 למה לי אידי דכתיב יד ביד כתב נמי רגל ברגל

דין לא שבכללות קל כפל דוכתא לאו שבכללות אין לוקין עליו א"ר תרתי
 הוא דלא לקי חא תריא פילקא לקי וא"ר אפילו חדא לא לקי דחא
 לא מיחד ליה לאו סיודד וענין לאו שבכללות רבו בו הדעות והמחזור שבכללן דלא
 פקרי לאו שבכללות אלא כגון שהוציא הכתוב חרבה דברים בשם א' כגון לא האמלו
 על הדם דרדשיק מיניה כמה ענינים או אמלו הוציאם בפסח שמות אלא שיש להם
 שם אחד יכול כולם כמו ולחם וקלי וכרמל שמלולי בשם אחד כל כהן סקרי לאו
 שבכללות אבל כשאין להם שם אחד יכול את כלם אינו נקר' לאו שבכללות ואע"פ
 שכללן בלאו אחד כגון דמנותת גבי שאור ורגש דאתמר המעלה שאור ורגש
 על גבי המזבח לוקה משום שאור ולוקה משום דבש וכן כל כהן

דין קשה דוחה לא תעשה ורטינן ביבמות פרק כיצד אמר ר"ל כל מקום
 שאחז מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניה מוטב וואם
 לא יבא עשה ודחה לא תעשה וביבמות א"ר יבא עשה הקל וידחה לא תעשה
 והמור' תתחדע והבן טעמו של דבר וזה כי העשה הנאי הוא בלא תעשה כאלו
 תאמר דלא תעשה כן אלא בדבר פלו' והוא אמרם ז"ל מחלליה מת ומת וזכרם השבת
 שני כבשים בדיבור אחד נאמר והוא ענין החנאי שכתבו הילכך אמרין דה"י עשה
 ללא תעשה ויש בזה חלוקות בתורי חומרא ופלאותי למחזני

דין איסור כולל ואיסור מוסיף חפדש שיש ביניהם כד דא"סו כולל קיי
 חיכא דאין תאסור האחרון מוסיף על האיסור הראשון כלום אבל פריצה
 אסוד' על האדם מדברים אחרים כגון נבלה ב"ה שלא בא לאסור אלא באכילת
 ובאכלת כבר אסור משהם נבלה נמצא שלא הוסיף עליה איסור האחרון כלום אבל
 דיבת אסוד' על האדם לאסור בכל האוכלין שבעולם ואמרינן מה דחיל י"ח ליאמר
 בשאר אוכלין משום א' סלל נמי את התכלה עמהם להתחייב בה משום י"ה ואיסור
 מוסיף הוא מוסיף על נושא האיסור הראשון דבר שהיה מותר בו כגון התיכרת חלב
 של הקדש דאסור לאכלו משום חלב ומותר לגבות למזבח נעשה נותר נוסף על
 איסור

השער החמישי פרק ראשון לה

אמר רמי שהיה מותר לו ונפסל להקטר' חכא אמרין מחוץ שחל עליו שם נותר אצל
 גבוה חל עליו שם נותר אצל האדם האוכלו להתחייב משום חלב ומשום ניחר.
 דבר תורה כלשון בני אדם איכא מאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני
 אדם ולא דרשינן הכפולות ואיכא מאן דלית ליה הכי ודרשינן הכפולות.
 ויש לדקדק דר' ש' הוא דאית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ואיהו גופיה דר' ש' בפרק
 אלו מציות גבי עזוב תעזוב חקים כן. אומר ר' דכי קאמר דברה תורה כלשון
 בני אדם חיינו דוקא בשיש חוכחה בפסוק שלא לדרוש הכפולות כגון העבט תעביטנו
 ולא ודיש ליה ר' ש' יש לו ואינו רוצה להתפרנס ונוקקין לו דהא כתיב די מחסורו
 פדאיתא תחם אבל כשאין חוכחה מחוץ הכתוב דרשינן הכפולות ולא אמרין דברה
 תורה כלשון בני אדם.

השער החמישי בדרכי המשק וחלקתיו לשלשה פרקים

הפרק הראשון מי ומי מן התגאים הלכה כמותו נגד בר מחלוקתו.
 הפרק השני כמו כן באמוראים מאן ולכתא כוותיה כנגד בר פלוגתיה.
 הפרק השלישי כללים יהועים בפסקי הלכות שמורות בכל וערוכות.

הפרק הראשון ג' מיין בעירובין פרק פי שהוציאו או יעקב

בר אדי אר' יתגן ר'ם ורבי יהודה הלכה כרבי
 יהודה. רבי יהודה ורבי יוסי הלכת כרבי יוסי ואין צל ר'ם ור' יוסי שחלכה כרבי יוסי
 דהשתא במקום רבי יהודה ליתיה במקום רבי יוסי מבעיא. והפעם שאין הלכה כר'ם
 אמרו שם בעירובין אר' אחא גלוי' ודוע לפני' ש' והיה העולם שאין בדורו של ר' מאיר
 במוחו ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו מפני שלא עמדו מחבירי על סוף דעתו שהיה
 לאמר על סהור. טמא ועל טמא שהור ומראהו פני' וכו' אך בפרק אף על פי ככתובות
 קל הלכה כר'ם בגזירותיו פי' גזירות וחומרות שהיא מתמיד על דברי תורה ע' גזירה
 ודוקא גזירותיו אבל בגסותיו לא. אמר רב אשי אף אגו נאמר ר' יוסי ור' הלכה כר'
 יוסי דאמר רבי יוחנן רבי יהודה ור' הלכה כר' יהודה ובמקום ר' יהודה ליתיה במקום
 רבי יוסי מבעיא כללא דמילתא הלכה כרבי יוסי מחבירו ולא מחבירי ולכך נקבעה
 הלכה כרבי יוסי משום דנמקו עמו פי' פעמו עמו. ואיבעיא להו ר'ם ור' ש' מאי תיקו
 הלכך הלכה כרבי המתמיד בשניהם. רבי אליעזר ורבי יהושע הלכה כר' אליעזר.
 רבי יהושע ור' הלכה כר'ג. הלכה כרבי עקיבא מחבירו ולא מחבירי הלכה כר' אליעזר
 בן יעקב בכל מקום דמשנה ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי. הלכה כרבי המיקל בערובין
 וכן באבל ואפילו יחיד אצל רבי'ם. רבי'ם ור' אליעזר הלכה כר' רבי'ם ור' יוסי הלכה כר'
 רבי'ם ור' הלכה כר'. כללא דמילתא הלכה כרבי מחבירו ולא מחבירי. וכן אין
 הלכה כמותו אם נחלק עם אביו. ב' ש' וכה הלכה ככה. ואמר בפ' דערובין מפני מה
 נבז' לה לקבוע הלכת במתן מפני שהם נוחין ועלובין ורב עמרם גאון פסק נו דברים

שער ד' חמשה

פרק שני

דהלכה כבית שמאי ב' בברכות פרק אלו דברים בשא מכבדין את הבית ואחכ נוסלין
לידים ובתא נוסלין לידים ואחכ מכבדין את הבית ואידך מי שאכל ולא בירך בשא
יתנו למקומו ויברך וכהא' בירך במקום שזוכר ואיתמר עלה הנהו חרי תלמידי חד
עבד בבא בשאג ותד ענד כב' במזד ואכלי אריח שם העושה כב' חרי זה זרין
גבסר ה' בפנחות פרק החלת סדין בציצית בית שמאי מוסריס גבית הלל מתייבין
ואידך במת חושין הוא נותן כציצית בית שמאי או ארבעה חושין גבית הלל או שלשה
ואידך כמחנהא משולשת בשאר וכהא' וט' בסוכה סוכה שאענה מחוקה דאשון
ודגו ושלחו בית שמאי פוסלים וכה מכשירין באלו הו' דבר' פסקו הלכה כב' ש

כל מקום ששנה רשנו במשנתנו הלכת כמותו חוץ מערב וצידן וראעה אתרונח ערב
בבתרא פ' הפלוה את חברו עי' ערב לא יפרע מן הערב חתלה ואם אמר עם שאפרע
ממי שארצתי פרע מן הערב רשנו אומר אם יש נכסי ללוה בין כך ובין כך לא יפרע
וחעריב' סדין בטיסן פרק מי שחזו אמר רשנו פעשה בצלקא' ישאמר לאשתו
הדיח ויטק עם שמתני לי איצטלתי ואכרה איצטלתי אחול חתן לו דמיה וראיה
אחרונה בפנת דרין פ' דיני סמונת אמרו לו חבא עדיס ואמר אין לי עדי' אמרו לו חבא
דאיה ואמר אין לי ראיח לאחר ומן מצא עדים ומצא ראיח חרי זה אינו כלום רשנו
אומר מה נעשה לזה שלא היה יודע שיש לו עדיס ולא היה יודע שיש לו ראיח
ואיכא אמורא דלית לחו האי כללא דרשנו כרמוכה בעא פר' בתרא אמר רבא הלכת
ברשנו הואיל ותנן סתמא כוחותי משמע חא בלאו הכי לא וכן משמע פרק יש
בחלין וכן כתב הרמבם זל בפירוש' ואין הלכה כרשנו בטרפות

אין הלכת כרבי אליעזר משום דשמותי הוא פ' שמותי ברכותו במעשה
חידוע בפרק חותבי' כך פרשי' זל ובתוספות חקשו עליו טובא וחדא
פטיחו חיא דאין רמי לחוקר עליו לשון שמת' דבשעת מעשה לא אמר אלא בירכותו
ולכך מי' חס פבעל העידן דשמותי ר' ל' מתלמידי' ב'ש ואע' דרבי אליעזר מתלמידי' דר'
עוזן בן זכאי חזו כדציתא בפרק שני דאבות ורבן יוחנן בן זכאי מרזלמידי' ב'ח חזו
פדייתא מנכ' ש נוחלין אמ' קסלית לנמרא דבכל דבריו קא' כב'ש ולכך אין הלכת
כמותו בכל מקום וולתי במקום שספרש בהדיא נמרא שהלכת כמותו כגון כריש נדה
רבי אליעזר אימר ד' נשים דין שעתן חולתן לשם

כל מקום ששנת רבי יחידה בערובין הלכת כמותו ודוקא בערובין אבל לא
במדינות דתנן חצר שנמצאה משתי רוחותיה וכו' דאין הלכת שם כרבי
וחידה מלא כב' פלוגתא' הלכת כר'ש בדבר שאינו פתכווין שאחר והלכת כרבי
חידה במלאכת שאענה צריכה לגופה ודבר שאינו פתכווין הוא דבר שאינו פתכווין לעשו'
אחת פלוגתא אלא מסילת היא נעשית כגון גורר אדם מטח כסא וספסל ובלכד שלא
פתכווין לעשות ארץ' וחמלאכה שאינה צריכה לגופה פתכווין לאוחה מלאכה אבל
אין צריך ליש' אוחה מלאכה אלא לדא כגון המכבה גחלת של אש שלא נתכוון לעשות

פרק שני פתם בשבת אלא לפלק החוק'
דבורגו יוזן הלכת כרבי יוחנן' שפואל ורבי יוחנן הלכת
כרבי

שער החמישי פרק שלישי

פליג רבנן עליה דחיי יחיד ופליג בסייעו ובנין אב שממילמו האותיות שאין הלכה
כאישתה בפרק א' והו' נסך . אמר ר' נחמן הלכה כרבי יוחנן הלכה כרבי יוסי הלכה
כרשבא' לשיטת איתמר דאי לא הימא חכי הלכה הלכה לפי לוי לישא הלכה ברבי
יחיד דמיקל בפולחן לא שם שיטה איתמר וחתם נמי לא מוזח איתרדי וכן מהו מסתם
לית הלכתא כדור מנייהו אלא היכא דפסיק תמרא בהריא כדור מנייהו או דמוכח חכי
ותפרק ליה חכי משיטה כי חייא דמוכח דפסיק רבא הלכה מר'ש וכל כיוצא בודו פן
כתב הרן'ל בפירוש הליכותי פ'ק דמוכח'

פ'ק פקיס שאניס דחלקים וחדו סכריע הלכ' כדברי המפרש וחס במתני' אמר
בבביתא ל' כן פוסקים ופוסקים וכן חרף' ל' בפ'ק דקדושין דהא ספיקא
ותא בשעת פירק ברחולא אפ' שיטה וצין חפרע יש מי שאומר דהיינו כשחשלושי
פכדא ליה כדור מנייהו לאמרי או כדור מנייהו כדבר אחד דחיה ליה מפרע מאותו דבר
שני' כפרי' אפי' וחייא דחכרע' כפי ככף פאזים שחשנים סכריעין את האחד באותה
שיטתו בברכות בשא מפרק על השמן ואח' על הדס ובהא מפרק על הדס ואח'כ
על השמן אמר ר' עקיבא אני אכריע אפ' וכי' לר'יו חכיו לסיכה דס' לר'יו וכי'נו
לסיכה לאוכ' חל' רבי עקיבא לאמרי כב'ש וכל כה' חייא דחכרעה בכל תמרא
אבל בסוף אמר דבר דר'ש לא כפר ולא כמר כמ'ש בכמה דופתיה ופלותי אומר לא
פכרי' התלא פכרי' זה חיי חכרעה שלישיה וקיסא לן דחכרעה שלישיה אינה
חכרעה . תרוספתה אמרי' דלא חייא חכרעה אלא גון שתחולקן חכירו נפירוש
בבבית' שיש סבר לחלק לא שסוף סוף אין נראה לחלק אנכשיבא השלישי וחלוק
פכר' דחכרעה באמת שפירק כדור לא ישסוף אדם פל' גופו בין בחסין בין בצון
דב' ר'ש' ששסן ספ' ד' בי' חכרעה אומר סחסין אסור באותן פתור' חנה דרבי
פוסק דר'ש' חכרעה חכרעה בדי' חסן וצון' שיש סברא לחלק אלא
בפ'ק פקיס לאמרי' חסן לחלק ופסקא רבי' חכרעה וחלוקתו סכרע' . וכן בל' כה'ג
אבל בשתלקי לאגילו ברע' שיש סברא לחלק וכן ת' וחילק זה חסן אספעי
ביניהם האפ'ל' שאנו אומר דבר דר'ש חייא חכרעה שלישיה ואינה חכרעה כי היא
חלק דפסוק חכרעה של חרומה שנסמאח בשא תשפך הכל פי' מיד פסוק חקלה
וכחא חכרעה ויוף מ' סעטמט' . אמר רבי ישמעאל בר יוסי אני אכריע בשדור
תשפך וכל ובבית חכרעה ויוף אמר ל' חסן חכרעה שלישיה חכרעה מ' משום דל'ש
חכרעה בשדור בדמ' חסן חכרעה ולאגילו דעתם שיש סברא לחלק בין בית לשדה
לפי לא חשיב רבי ישמעאל בר יוסי סכריע וכן כל כה' חייא חכרעה שלישיה ואינה
חכרעה .

סני תאמ' סכר' דבר חכיר' וחולק עליו ואע"פ אין הלכה כרבי
חכרעה שלד' גט פשוט אר' ישמעאל חרומה שחכר' ברבי
פסוק חכרעה חכרעה ברבי חכרעה . ישמי' שמעון בן גמי . ואמר נבשרו אפ'ק
דקל' חרדי' ישמעאל לבן גמי הלכה כרבי ישמעאל וכה' אשכחן גבי אסורא חכרעה
פ'ק סכר' קדארי' חרומה חכרעה חכרעה . ושמאל אמר שחל' חכרעה
לית

ה'שעף החמישי פרק שלישי ל'

ל'יה שמואל לרב יהודה שינא כותך מסתברא ואומר בגמרא עלה אע"ג דקלסי שמואל
 לרב יהודה הלכתא כותיה דשמואל וכן בדוכתי אחריני לא חייש הוסיף לדברי המשנה
 הלכה כהלמיד במקום הרב ודוקא עד רבא אבל מכאן ואילך קל הלכתא
 ככתרתי ואפילו הלמיד במקום הרב כן אימריס הגאונים וכן בחוספות
 בכל איכא דאמרו שבגמרא כך הלכה ושלא כדברי הרבא זל
 שהיה אומר דכל אד טפל לגבי לשון ראשון כי רב אשי סדר
 לשון הרובים והעיקר בתחלה וכל לשון היחידים והטפל אומר אד ורבינו חס חיד
 פוסק דכל אד בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל סופרים הלך אחר המיקל ודייק
 לה מחא דאמרינן בעא פין שניהם שוים בשל תורה הלך אחר המחמיר וכו' בתוספו
 עא עיין שם

אין

בקיטינן

היכא דאמרינן לאשוקי לית חלכתא כי האי דמפקי מניח בפרק אין נערוח
 לאשוקי מהאי תנא דתניא וכי' כלו' מתני' אתא לאפוקי מהאי תנא וכן
 בכל רוכתא ויש מי שאומר שאין זה כולל בכל תגמרא שיש לאפוקי שכן הלכת'
 וכך אומר רבינו ברוך בספר התרומה בהלכות עא ויין נסך

כל

כל

היכא דאמרינן תיובתא דפלוגי תיובתא נדחו לגמרי דברי אותו פלוגי
 שבאה עליו התיובתא ולית חלכתא כותיה כל עיקר והיכא דאמרינן קשיא
 דפלוגי קשיא לא נדחו דברי אותו פלוגי לגמרי אבל הדבר חלוי ועומד הוא וכי מעיינת
 בהך קושי' שפיר מתרצה הילכך איפשר דהלכתא כותיה כך הוא קבלה בידינו מהגאונים
 זל וכן בחוספות ובערוך בערך תיובתא

דאורייתא לחומר וספיקא דרבנן לקולא וספק ספיקא אמילו
 מדאורייתא לקולא וקבלתי כסודי החכם נרו' שלא נקרא ספק
 ספיקא אלא המתהפכת מב' צדדים כלומר אי זה צד שתקח בראשונה משכח לדת
 ספק ספיקא אבל אם אינה מתהפכת לא מיקרי ספק ספיקא ואיפשר דלחומר דייני'
 לה כדן ספקא אחת וחמשל כגון ספק נגע ספק לא נגע ואם תמצא לומר נגע
 ספק שרץ ספק צפרדע ואם תמצא לומר שרץ ספק נגע ספק לא נגע וכן כל
 ב' האי גונא הויא ספק ספקא ואשר אינה מתהפכת כגון ספק נכנס ספק לא נכנס
 ואם תמצא לומר נכנס ספק נגע אבל להפך לא יש שחי ספקות שכשחקו בראשונה
 ספק נגע ספק לא נגע ואם תמצא לומר נגע לא תוכל לומר שוב ספק נכנס ספק לא
 נכנס וכן כל כי האי גונא לא הוי ספק ספקא וכן אומר בחוספות דר' בש זל בשם
 החוספות

ספיקא

בקיטינן

כל

תיקו דאיכורא לחומר ודמטונא לקולא
 הלכה שהיא רופפת בידך פוק חזי מה עמא דבר ונהוג כן כן אומר
 הירושלמי

המנתה

כל

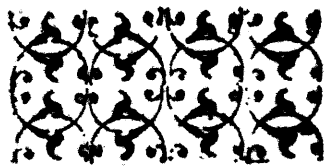
שאמרו מבטל הלכה דוקא מנתה ותיקון אבל מנהג שאין לו ראיה
 ולא טעם מנהג טעות הוא ואינו אלא כטועה בשיקול הדעת
 המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ גבי תרומה ומעשרות נכל
 י א נ i דוכתא

השער הדבישי פרק שלישי

דוכתא בגמרא

היכא דאיחמר תניא כוותיה דפלוני הלכה כמותו
היכא דמליני תרי תנאי אליבא דחד במשנה אחת הלכה כתנא בגמרא
שהראשון היה בגערותו והשני היה בזקנתו וכן אומר דהכריתות בפס
דבלאום תנא דהתם רבי מאיר אומר בשם רבי ישמעאל כל ג' דלועין בית סאה וכו' רבי
אסף בן חזקיה אומר בשם רבי ישמעאל כל שלשה דלועין בית כור וגרסינן עלה
בירושלמי אמר רבי אסי בר בון בוא וראח מה בין תחלת ר' ישמעאל לסופו שתחלתו
בית סאה וסופו בית כור • מ' סח ששנה לרם היה בתחלת יסין ולרבי יסף בסוף
יסין •

תמונשלם תחלתלאל עולם

זה ספר מבוא הגמרא לרבי שמדאל הנגיד זל

אמר

המחבר הזמיר נחלק לשני חלקים משנה ופי' המשנה והיא הגמרא
 המשנה היא הנקראת תורה שבעל פה והיא יסוד החורה שהעתיקו
 פמ' ע' ער ימי רבינו הקדוש ע"ה והוא רבי יחזקאל הנשיא כי כתבה למען תעמוד ימים
 רבים פן השכת מלב הקוראים ותאמר ונח' חזק יתחלק גם הוא לכ' חלקים מאחד
 הלכה מקיימת והשני הלכה רחוקה המקיימת היא שלמדו מפי מר' ע"ה ומשה מפי
 הגבורה בן שתהא דברי יחיד בין שתהא דברי רבים כמו שאמרש במקומו וכמו כן
 המתלוקת הרחוקה היא שלא נעקקה מגמר מקיים בין שתהא דברי יחיד או דברי רבי
 ואם יטעון טוען למה כתב רבינו הקדוש ע"ה דברים שאינם הלכה והלא מדפיס לכתוב
 דברי הלכה תוכל להשיבו כי החכמים הקדמונים כל אחד ואחד העתיק לגופו מפי
 שלמד בין דבר שהוא הלכה בין שאינה הלכה וכשנא רבינו הקדוש להעתיק
 הוארך לכתוב אותם הדברי שאינם הלכה כדי שלא יהא רשות למי שלמד מאם לומר
 כך וכך למדתי מפי פלתי ופלתי ואם יאמר שיבואו שאינם הלכה מקיימת וכן
 אמרו חז"ל במסכת ערוית למה הזכירו דברי יחיד בין דברי רבים לבטלה שאם יבא
 אדם ואמר כך וכך שמעתי יאמר לו פאיש פלתי שמעת כלומר ואינו הלכה

והחלק

תב' משני חלקים שלפי' המשנה יחולק לכא חלקים ואלו הן
 תוספתא ובריחא מירוש' שאלה וחשובה וקושיא ומדוק
 ותבנתא וסיוע ורמיה והקפתח והצרכה ומעשה ושמעתא וסוגיא והלכה
 ותיקו והגדת והוראה ושיעור ושגף

התוספתא

הוא שיור המשנה וסימנא תאנא וכשתבא בעקבי המשנה
 היא הלכה מקיימת

והבריתא

כל הספרים שהעתיקו הקדמונים זל אתר המשנה כמו משנת ר'
 היא ומשנת רבי אושעיא ומשנת ר' אליעזר בן יעקב ופמ' הלכה
 דרבי ישמעאל ואותיות דרבי עקיבא וחזקת כהנים הוא ספרא והוא ספר הקרא
 למדו וספרי במדבר סיני ואלה הדברים זכירא בהם וסימן חבריתא תנו רבנן חגי
 אדא ותניא אידך ומה שלא נחלקו עליו מבל הדברים האלה היא הלכה מקיימת ומה
 שנחלקו עליו הלך בו אחר פסק ההלכה

ופירוש

הוא הבא בעקבי המשנה לחנן עניני המשנה כשיבא עליו מא' כך
 יבא הפירוש עליו

ושאלה

היא בעיא ממנה שהיא שאלת קהל לקהל וסימנא איבעיא לתו
 וממנה שאלת קהל מן יחיד והוא בעו פניה וממנה פירוש לאחד
 והיא בעא מיניה וההלכה בשאלה לפי החשובות

תשובה

היא באה על השאלות האלה ותקיים לפי פסק ההלכה
 היא המתלוקת הבא על השמיעו ולא יחולק החולק כחלק מקיימת
 ואם היו החולקים לדכים הסימן מהני ואם לחדד איתבית

הקישא

והפירוש 2 10 3

מבוא הגמרא

והפירוק ותצבתא הוא ש' הקושיא וכשלא נחלקו היא הלכה מקויימת. היא מבטלת ההלכה בראיה ברורה וחלכה כפי חזק ראיה התובתא.

והסיוע הוא הנא לחזק החלכה ולקיימת להיותה הלכה מקויימת מוחזקת וסימנא לימא מסייע ליה.

ורמיה ובהצרכה היא הנבאה לתן שות דבר מפינים ולבטלו והסימן ורמיה. היא הנבאה לקיים שני ענינים והסימן צריכא.

וההתקפתא היא מענין הקושיא והיא לאמורא' ותם האחרונים. וסימנא מתקיף לת רבי פלוני. וחלכה בזו כמו המתיבי ואיתיבית.

ומעשה ושסעתתא ופוגיא הוא חכא על החלכה והמעשה יעשה על החלכה וחתקיים. היא שם כל תלכה שתבא בענין תורה ולא בדבר אחר.

והילכתא ותיקן היא קריאת הגמרא על כריו ושאלותיו ושיבותיו. כשיחלוקו בשום דבר הלכה תוצרכו לומר הילכתא כך וכך.

בספק שיסתפק הגמרא בשום דבר הלכה ואין יודע להשיב עליו וחשאר הגלכה בספק אם הוא בענין ספן לקולא. ואם הוא בענין אסור לתומרא והמסון המוטל בספק תולקים אותו בעלי הדין בשיח ויש אומרים חכמיא מחברו עלין תראיה ודבר אסור ודחת כשיבא בספק הנה יעמידוהו על ת' יסור.

ושנרי הוא כשיחלוקו על שום חכם וישנה פדי להוציא עצמו מן המולוקת ולקיים את דבריו. וצריך החולק על המשנה לקיים את דבריו בראיה ברורה וסימן השנוי הוא סני רבי פלוני היא.

והגדה הוא כל ש' שיבא בגמרא על שום ענין שלא יהיה מצוה זו היא הגדה ואין לך ללמוד פסנה אלא מה שיעלה על הדעת. ויש לך לדעת סקל מה שקיימו ואל תלכה בענין מצוה שחיא פפי ששת רבנו עז שקבל מפי הזבורת אין לך להוסיף עליו ולא לגרוע ממנו. אבל מה שפירשו בפסוקים כל אחר כפי מה שזדמן לו. ומה שראה בדעתו. ולפי מה שיעלה על הדעת מן הפרושים האלה לומדים אותם וחשאר אין סומכין עליהם.

והראת היא השמועות שנתחדשו לתבמים בקתילות ומדרשות בענין מצות והיא נקראת חוראת.

ושיטה היא קהלת חכמים שאין הלכה כמותם כשיאמר ר' פלוני ורבי פלוני פלה סברא להו. וכן כל כהג שיטה ואין הלכה כהו מהם. ויש

מתלוקת לן לית שיטה נחתם בימי רבינא ורב אשי ותם למהונו הסודות האלה וכיוצא בהם. תחנאים יחד דברים הלכה כרבים. מתלוקת דמהני ואחכסתם הלכה כסתם סהם ואחכ מתלוקת אין הלכה כסתם. והם נחרא

פסנת' אבל מוחזקת לא אכרי' מתלוקת דבריה וסתם כפי' חלכה כסתם משנ' מתלוק' כפי' וסתם בגמרא אין תלכה כסת' דבריה והיינו דאכרי' אמר' לא שבאחר' חייא בנין לוי

סתם

מתניתין ד' מאיר . סתם תוספתא רבי נחמיה . סתם ספרא ד' יהודה .
 סתם ספרי ר' שמעון וכלהו אליבא דרבי עקיבא שהלמידיו היו . ר'ם
 ור' יהודה הלכה כר' יהודה . ר'ם ור' יוסי הלכה כרבי יוסי . ר'ם ור' שלמה הלכה כר'ש . ר'ם
 ור' אליעזר בן יעקב הלכה כרבי אליעזר בן יעקב . משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי .
 יש אומרים ד' נתן . אחרים רבי מאיר . כל מקום ששנה רשבו במשנתנו הלכה כמותו .
 חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה . בכל מקום הלכה כמותו מחברו רבי ורבי שמעון בן
 אלעזר הלכה כר' . ר' ור' יוסי בר' יהודה הלכה כר' ר' רבי ישמעאל בר' יוסי הלכה כר' .
 ובזמן שאמר בשם אביו הלכה כאביו . ר' ור' שמעון בן גמליאל הלכה כרשבו . כל
 מקום ששנה ר' שמעון בן אלעזר מחלוקת הלכה כמותו . ר' ור' יהודה הלכה כר' . רבי
 ור'ם הלכה כר' ר' אליעזר ור' יהושע הלכה כר' יהושע . ר' אליעזר ור' הלכה כר' . ואין
 הלכה כהלמדי רבי אליעזר חוץ משמנת הלכות . ב'ש זכה הלכה כבית הלל חוץ
 משה שאמרו חכמים לא כדברי זה ולא כדברי זה ור' שהלכה כדברי ב'ש . כל מקום
 שנאמר ב'א מאימתי ובזמן באמה הלכה למשה מסיני ואין לסדן לא מפי משנה ולא
 מפי גמרא בזמן שהלכה בצידה אבל בזמן שאינה בצידה מפי גמרא הלכה היא .
 ומחלוקת האמוראים רב ושמואל הלכה כרב באיסורי וכשמואל בדיני .

והתנאים

הם מעתיקי המשנה וקוראי אותם תנאי . רב חסדא ורב חונא
 הלכה כרב חונא . רב ורב נחמן הלכה כרב באיסורי וכרב נחמן
 בדיני . ובכל מקום הלכה כהלמיד במקום חרב קמאי ובתראי שתולקי הלכה כבתראי
 רבי יהודה ורבה הלכה כרבי יהודה . רבה ורבי יוסף הלכה כרבה חוץ סג' הלכות . רב
 אחא ורבינא הלכה כרבינא חוץ סג' אומצא ביעי וסוריקי ובתראי שחברו הגמרא הם
 רב אשי ורבינא וסיעתם . ובימיהם נחחם הגמרא מר בר רב אשי הלכה כמותו בזמן
 שאין מחלוקת לרבוי .

כל

חיכא דאיכא איחמר . והא תגן . תגן ורמינהי והתניא קישי היא ולפרוכי
 קאתי . וכל היכא דאיחמר תיובתא דר' פלוני תיובתא אין הלכה כמותו .
 שבירה היא כמו חכם ששובר דבריו וכל היכא דאיכא ספנה או
 לא ספנה ר'ל פנוי חוא פסוק זה או לא כל מחלוקת שלא תייב
 המחלוקת במעשה אלא בדעת לבד לא נזוז בו הלכה כפלוני .

ותיובתא

תם ונשלם תהלה לאל כבודא עולם

טבוא הגמרא

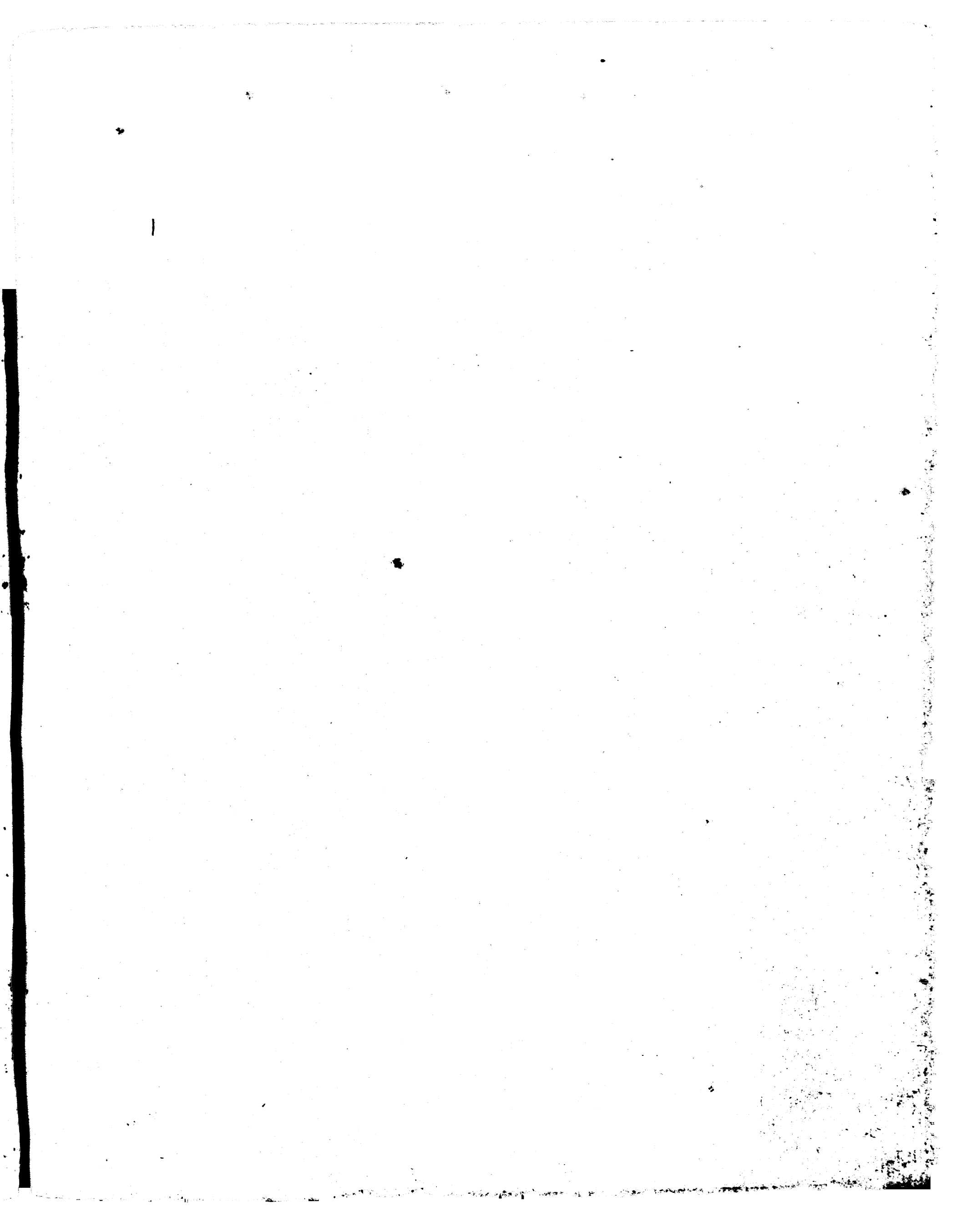
להקת שלמות

ג' למלאכה בשלמות נושאא יתעלה ויתרצה ויהיה
 שלמות המשא ברכות התועלת המקובל ממנו ידום
 וינשא ושיעור התועלת לנו יודיע ערך מדרגת המכוש אשר ממנו יגיע והיה
 חסר הוא המסנה תליכות עולם אינו נעלם מעי המשכילים דמימינים ולא
 פסמאליס תיעלתו הרב במבא אל חכמת הגמרא להגיע למכונו במשאו ובמחננו
 זכיתו במלמד ושכס סוכר יכין התלמידים אל תלמי העיזן הישר יודיכם בדרך
 ישרה יקם טוב הסכרא יצילם משכוש חסרי חרעה בעלי יודא המצמצמים
 החסונים משדשים ומוטעים רודמי אתר שררה בקול הכרה ודע כי הספר הוא
 כולל שני חלקים חב התבונת מעליהם מריקים הראשון הסכמה גזורה וקבלת
 גמרות והוא לגמרא כדמות תלוצין לאורו לכוכל בעלי העיון והשנית הוא
 חלק מיוחד וקבוץ מחובר מכללים ומאמרים מפגינים יקדים הדשום והוציאום
 בעלי הדין חכמה ודעת עמוסים מעומק חכמתם ודקות סברתם אתר
 חקירתם נופרא חשיכו חלקיו על חלקיו חאירו ברקיו וידעו משפטו וחוקיו
 פרנעו ששוק חליטבא תראנד וחך חולתם אשר מאור השכל מניהם קרן הוא
 חסוכר תגדיל לעשות לקבץ מאמריהם אשר באו ממודיכם הנדה וחנה במרושיהם
 חזקיהם ושםם כוח הספר רדושים לכל תמציתם וכאשר ראיתו אני תבעל תחתו
 חזקתם חזקת אמרי שפר ושערת תגלו תיעלתו ועליו מדרגתו גם ידעת כל
 בעלי חסר אמרי וחשוקת נכבדת חוקקו צדק זה הספר ישתוקק אמרתו שם חלקת
 פתקק וכחשי אמרות חזקת מרפום ודכתיבת יד ראיתו נאספו אליהם
 חסוסי חסונים מנפח פעית ושכושים משונים מספרם פרב לא יקדי כלם כוונ
 לישק מם בקדשים תפילו ונאון עשרת הספר לארץ המילו ואני עם חזתי נעוד
 פחכס וסדעת חזני נערתיו עת לעשות ליי אמרתיו קריתו וסניתו ושלשתי
 חסיקתו חזיתו חזניתו וחסותו חסניתו ונדרתי סולת הפאפרים פתוך מסולת
 בורות שפושם ודיס גפרים לאישקום המתבר ולא איש ברעה ידבר ככלל הדברי
 מורה חזיתו דדשי זה הספר כל האיסוסים נחורשים ונשתחיתם באין חסונה ולא
 דיקא לא חזונה ענתו ומצאתי וחזרתו עשרה ליטנה ובעבור שיהיה זה החבור
 נאוד בעמד סופך מלימה שארץ לו מחשקות וחנותות לגמרא ויהי ענינו נרדש לכל
 שואל ראיתו לחבר אליו מבא הגמרא לנגיד רבי שמואל

נאם הצעיר יתרה בן למוני ודור יוסף בן בולאט אל סגרה מעיר
 איסטיליא אשר ממלכות נאברה

חם ונשלים ספר הלכות גולים שנת הודאת לאל בורא עולם על יד
 כמ"ה יצחק וכמר שלמה אחים יצו בני המנוח בטר שישאל מנורציו ואל
 חתיו השלמתו ביום ששי בו ימנע לחדש שבט אנת שמחה לפק
 פה מנובת בבית מיס' טומאמר רענונילו עם תאוותיה שחיו
 מחסומר הנבון במהר מאד ממאד נבה ואל נאחריו
 מנכדו וחחגו במר אפרים ול בן זכניה
 להקים על צד צדפים הרבה אין קץ
 לזכור את הרבים אבוד

כדכס על ידי מסה אלעסמע כפול ימחל מנוסמאלה ינו

שִׁבְעַת חַמְשַׁת חֲלָפִים וְשֹׁלֵשׁ מִזֹּת וְשֵׁנִים עֶשְׂרִי לְבְרִיאוֹת עַ
עֹלָם וְחֲלָפִים תִּרְמֵן לִמְצוֹל וְחֲלָפִים עַד לְבֵינֵת אֲבוֹתַי

לאלף מלכים ב' אלפים תש"ו לזאת משה רבינו ע"ה ב' אלפים
 תהי' לזאת מלכים ב' אלפים תהי' לזאת אבות אבותינו לזאת
 ישאל ב' אלפים ש"ו לבנין בית הדאסון ב' אלפים זה לצאת
 עשרת שבטים ואלף תהי' לזאת בית הדאסון אלף תהי' לזאת
 לזאת מלכות מדי אפרים שאלף תהי' לבנין בית שש אלף
 תהי' לזאת לזאת ש"ו אלף תהי' לזאת לזאת אבותינו
 אלף תהי' לזאת לזאת אלף תהי' לזאת לזאת תהי' לזאת
 לזאת ש"ו לזאת לזאת אלף תהי' לזאת לזאת תהי' לזאת
 אלף תהי' לזאת לזאת אלף תהי' לזאת לזאת תהי' לזאת
 לזאת ש"ו לזאת לזאת אלף תהי' לזאת לזאת תהי' לזאת
 לזאת ש"ו לזאת לזאת אלף תהי' לזאת לזאת תהי' לזאת

נת אחד עשר לחזור הקטן שליט
 שנת לזאת שנת עשרים לזאת
 לחזור הקטן של כה שנת לחזור
 אצרו עליה רעט מחזורימ גטכס
 אצט מחזרים גדולים שנת האמת
 האם לשמיטה ושנת מדבעים ל
 לזאת לזאת מעברת חדשיה י"ג
 שנתותיה כ"ו יואים שנת לזאת
 מולד תשרי ב כ"ו רכת איתרן
 חזקת חזקת בתקופות תשרי כ ה תתנב א תקופות תשרי כ
 משה צלו ו ג שעות כ"ו ב"ו

טב

הַיְיָ יֵהּ לְחַשׁוֹב תְּנוּפֹת (אִילָנוֹת) אֲמֵלוֹת כְּדֹרְשֵׁיךָ זִמְסַת שִׁבְתְּ
זִמְסִי כָּל־נֶחֱלִי אֲמֵה־פִּסְיִי אֲשֶׁמְרַתֵּנִי לַעֲשִׂיתֵנִי כִּי הִיא חֶמְדַּתְּ אֲבִי
אִיזֵה חֶמְדָּה אֲבִיכָה הִיא מִוֹדֵךְ וְהִיא שְׁחִישַׁב תְּנוּפֹת (אִילָנוֹת) אֲמֵלוֹתְךָ

סוף חכמתכם וזכותכם נכרת לעני העמים שארמין להן סיון
לדרככם שאומרים להן שנה זו תהא צשומה או לחונה "

תשובה

בפני כל גבול ארץ
למען בן פני אסור
כי צדק מנין שמה
לחשוב תגופות (מולות
מולדות ש"כ כי היו
המתכב (ביתכם לעני
העמים אמר רב
היות לחשוב תגופות
מולות (מולדות אמי
חושב מסור לספר אמר
אר יושע בן לוי אמר
כי שמען בן פני כל
היודע לחשוב תגופות
(מולות (מולדות אמי
חושב עליו אמר הכתוב
זאת פועל י"י לא הביט
נאעשה ידיו לא ראו

בצדק שיר השירים זכרון השבעות מתכב אמר רב יהושע
בן לוי שש שבעות השבע הגזם את ישראל (חד מניהו שלח
יזלו סוד העבור למומת העולם והטעם שהיא חכמתכם (ג' עור
היה רבותיך לא חמדש הזה לכם לא יצ' (הנחמם הגבם שחן מה יורדין
לעני שלח תגוף

אשר יצאנו ממצרים

זתוספתא נחית לה זמכת זה בפר
מין מכין מותו תר אתה סעט נתוספת
השמים בעבי צבא לתדש ונמין כחיל
לבנה בקיץ כסבויס העט לומר
דודש התודש מאכ להן רשנן כד

ביא

וזונו לבית חבי חבב שחין חידושה של לבנה פחות מרוב ימים
 ומחנה אשרי ידעו אע"פ חלקי זמנה וכלט מרבנות זל שמתקף ח
 חלקים יל זשעה רדפ' תלמוד דמסכת עירובין וזונו לפדש הסופר
 חס לא נחמו שמתקף חלקים יל זשעה אום תתקף חלקים יל זש
 זשעה יש לפדש חבליהת כן שח ידות מתתקף שחן לזך כלומר
 שח שחית שח ללישים מתתקף שחן תשך אע"פ חלקים חרי הן
 תשך

ועד כתיב משאמול יחיינה מצביות שמתקף חלקים יל שעה
 דתשח שאמול יחיינה ממו מין חידושה של לבנה פחות מרוב
 ימים ומחנה אשרי ידות שעה אפי' תשיעית ועשיירת של ת
 תשיעית אחי תשיעית שיטית העשירית

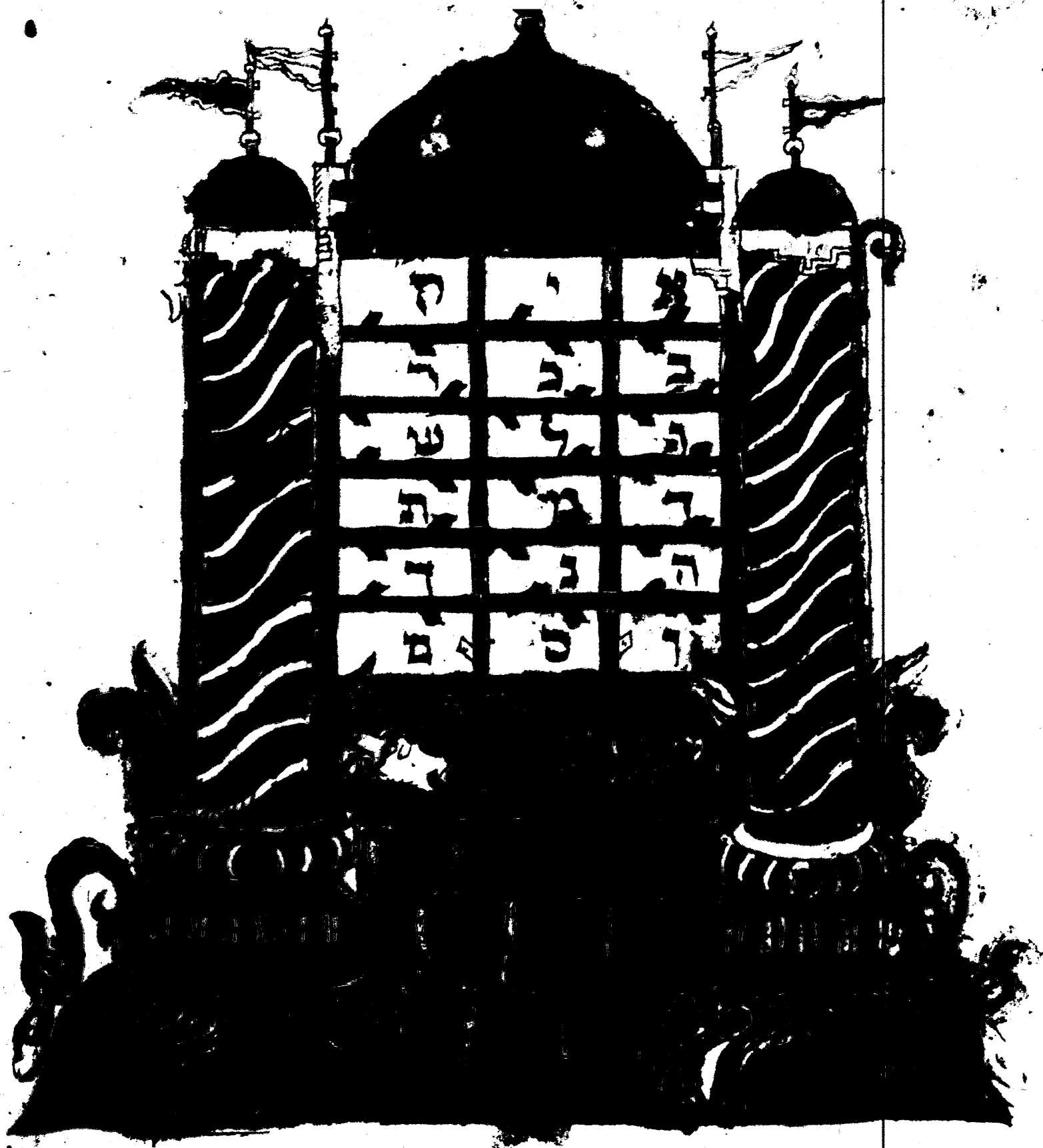
וזה כיחטו חז' תשיע' של מתקף ועשיירת של תשיע' של מתקף
 אשיטית של חז' תשיעית מתתקף ועשיירת של שיטית

לך חשבון חז' תשיעית של מתקף
 הן ס שחרי התשיעית הן קך
 ועשיירת של תשיעית הן יב חרי
 לך עב ועשיירת של שיטית
 ושיטית של חז' תשיעית הנומ'

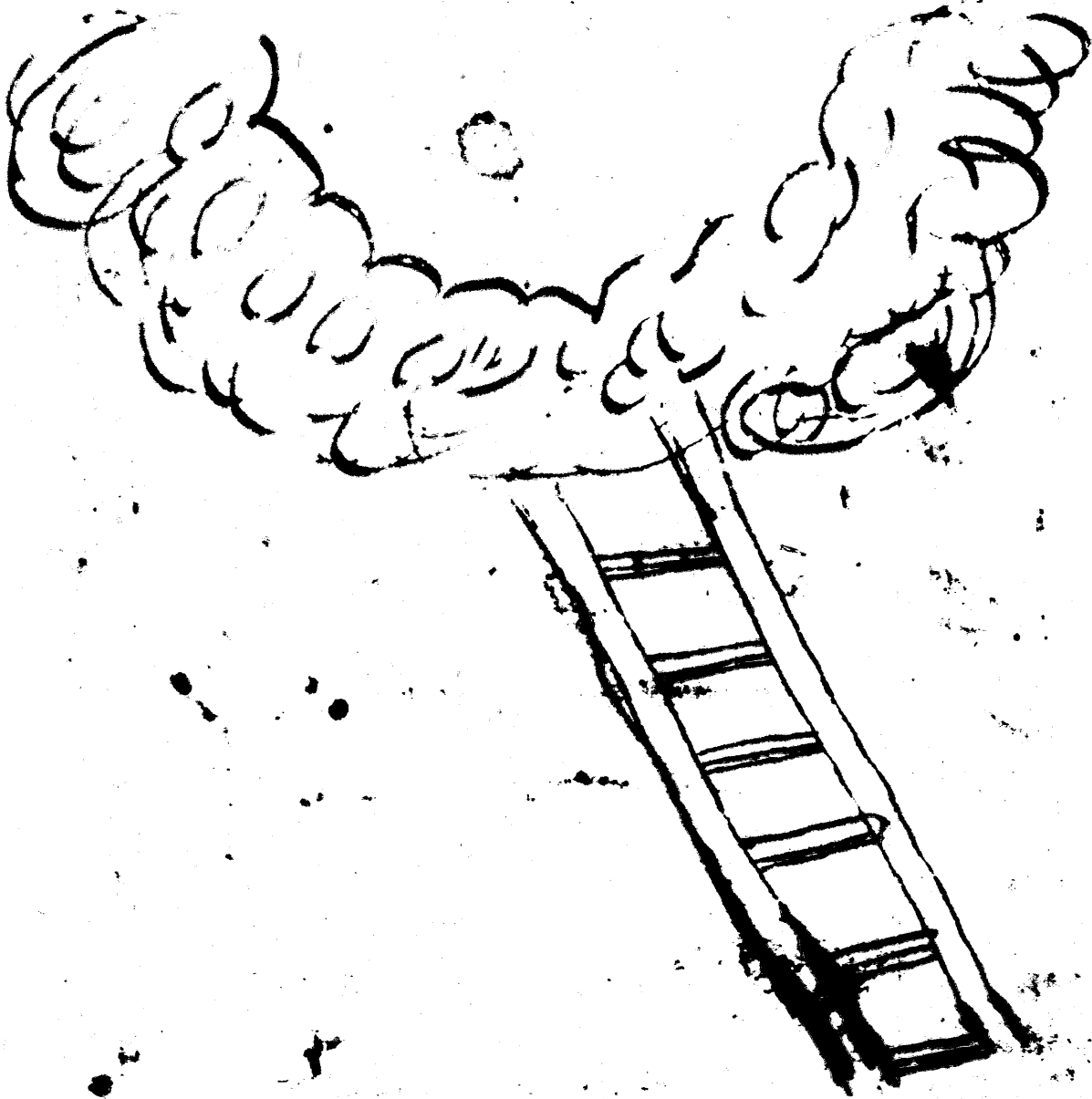

סך הכל ע"פ רבנו לשה ידות שעה ש הנומ' תשך אמתת תשך
 וזה לאה הוכר בבדייתת שח ידות
 אע"פ חלקים יחמו תשך תרין דיש
 תועלת שחשח ידות ועשים לחחר
 ג שח יום שלם שחרי לז' חדשים
 שח ג שח לז' פעמים שח יד
 ידות שח כ' שעות

כולל מחור על שח תשיעית
 שחית מתקף חז' ידות
 מתקף חן זח שיטית גח
 חן יח (תשיעית חז' ידות)
 חז' תשיעית חן א סך הכל
 ע"פ

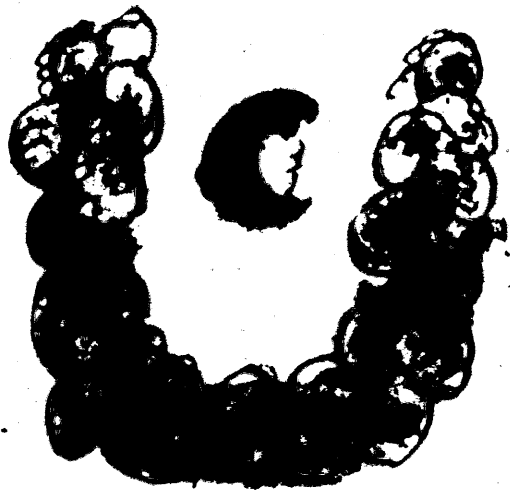

תן אבני יושבך יודעי צינה לעתים צינה תתן כ
אם סתומה של לעמים עולה בתשבע חן צי
תג " עתים ר"ת עבור תקופה יתרון מולך :

אין תאבדוהוּ לראונו ירחיבא דיה
שעל יטבר לזית רבע חלף חלום
אמנוי

אמנים צבעה - אמרויות דרך יל
לומר שחדש אחד כע יב תלכ
וכל מהלך כע יב תלכ מתחדש
פלכה - אמר לא היה בין חידושה
לחידושה מלא כח ימים כלבד אז היו
כל המולדת בנאדה אחת כל שום
חשן שהיו כלים שבעה שבעה
אחור חלילה לעולם מהם שבעה ה
החמישית אמר שערך על הו יום
א יב שעות ותלכ חלקים לכך
צמח כל מולד בתוך שבעה ה

החמישית א יב תלכ על ס מי שידע מולד אחד אמנה לידע
מולד של אחריו יתן עליו א יב תלכ אינך אצמקם שיכלה
חשבונך אחר שידע ימים על ימים אשעות על שעות חלקים
על חלקים - שם הוא המולד - איך שידען של חודש אחד על
השבעה א יב תלכ אם כן אשעה פשוטה שהוא יב פעמים
א יב תלכ שהיא יב חדשים ויל צלעה פשוטה יתחמ על
הו יב פעמים א יב תלכ הוא ד ה התעו ולטה א
מעוברת ה כח תקבע אמי שידע מולד רח אמנה לידע מולד
של אחריו של רח הבא אם השנה שבין רח זה לראש השנה
הבא פשוטה יתן על מולד של ראש השנה הו ד ה תתעו
אם השנה מעוברת יתן עליו ה כח תקבע אמנה מולד של
של ראש השנה אחריו -

יתן עלינו צ"ה ר"ה . לכן היה מילוי של ר"ה שלבש זריחה שלום
 זלמן אשרם זצ"ל למה אמר חושבין שנה שלבש זריחה שלום -
 אמה שיטלה זינדט שם הוא המילוי של ראש המחור שעתה שמו
 זי (הנשיא אן השע' שלא בז' לכל י"ט . חשב' לכל שנה
 כשנתה ד' ה' התע"ו . לכל שנה מעברת ה' כ"ה תרפ"ט איננו
 יחד אמן על אונט מילוי של ראש המחור . אמה שיטלה זינדט"
 הוא המילוי של ר"ה סוף שנת ז' : "

אין

אל חרטים צמח שנה יתן על כל חודש א יב תש"ב
אנו שפירשתי אהא לך דומין כדן עתה צמח שנה
ועברו עליה רפ"ה מחזיקים לו שנים צמח רפ"ב
צמח ישלע לידע סנה ד צמח רפ"ב זה יתרום
אל ו מחזיקים שהוא ה"ב ר"ב ל"ב סל"ב מחזיקים
שהוא ה"ב ר"ב ל"ב סל"ב מחזיקים י"ו תש"ב
צמח רפ"ב יחד אהא ו י"ה תתע"ה שהוא יתרום
של רפ"ה מחזיקים תשים עליו ר"ב כ"ה הוא המע
של חנו אינרפ"ה יחד אכ"ו ימים תש"ב מחזיקים
אמל כ"ו שלשה תש"ה יום אמל תש"ב חלוקים
תש"ה שנה אהא אהא אהא תש"ה שנה אהא
אל כ"ה אל הוא מחזיקים אל רפ"ב זכרונות לידע
חוד של כ"ה אל שנה שנים א"כ תשים עליו יתרום
אל ו שנים שהוא ד טו רפ"ב אינרפ"ה יחד אהא
ז"ט א"ה שהוא חוד"ל אל ד שנה צמח רפ"ב
זכרונות עליו א יב תש"ב אהא חוד של אה
אדחוק אכן רע"ה

חוד לענין אהא כיון שהחודש של אה חודש
חוד כ"ב יב תש"ב אי אפשר לקבוע ר"ה צום החוד
שוד אפשר לקבוע ר"ה זח"י יום שיהא מזכ"ה היום
ר"ה לחבא אהא לשעבר שהתורה מארה חוד"ל ימים
ימים צורה אהא לתוד"ל אה אהא אהא שנה לחוד
לפיכך

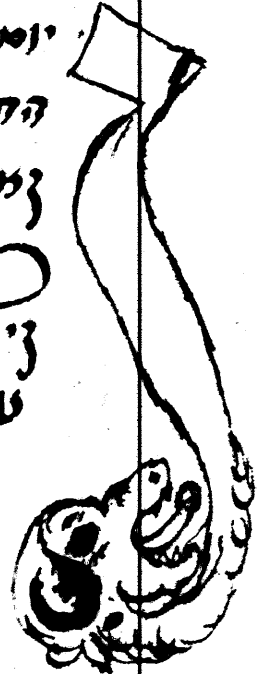
אין

לפסק עושין החדשים אחד מלא ל יום אחד על פי שתי ת:
חידושה של לזנה כ אמר כ"י ת"ל אחד חסר כ"י י
ימים אף על פי שחודשה כ"י ת"ל

מילג לא היה חידושה של לזנה כ אמר כ"י יב יהיו כל חדשים
אחד מלא ל יום אחד חסר כ"י ימים כסדר נ' מלמים ו' ת
חסרים לשנה וזה לא אמר מלא מפני חלקים שיש לכל חודש
תש"ן חלקים יותר על ח"י יום הקבוצן מהן ששה ומטעם
ימים עד שיהי מקצת חודשים על שנה מלמים יחידים על
חסיכים (מקצתן חסיכים יחידות על המלמים) הולך בעשן
הקביעות כמפורט לקמן

יום ל לעולם עושין כ"ח חזויל (מקצתן כ"ח) אמר היד
החודש שעבר חסר יהיה יום ל מן החודש הבא כ"ח
זמא יהיה החודש שעבר מלא יהיה יום ל ג"ב כ"ח
דמאריע יהיה תלמס לחודש שעבר יהיה לא ג"ב כ"ח
זיהיה מן החודש שבא יחיה מנען החודש אמר לפיכך
עושין לעולם אחד מלא ל ימים אחד חסר כ"י ימים

ל יום אחד מלא חסר
כסודרן מלמים ו'
כ"י ימים חסר
מקצתן מלא חסר
חודש מלא חסר
כ סודרן מלמים ו'
סודרן מלמים ו'
כ ימים חסר
כ ימים חסר

ליום שחזרנו ימים אחדים
למקד הסדר וזמא כ"י ימים חסר

פתרון

חלו הדלים לעולם מלומד
 תשרי שבת עטן סיון אב
 חלו שחסידים טבת מדר ה
 הסמוך לעטן . אייר תמוז
 חלו . תשרי לעולם מלומד פ
 א יום . טבת לעולם חסר שבת
 מלומד מדר חסר . עטן מלומד א
 אייר חסר . סיון מלומד תמוז
 חסר אב מלומד חלו חסר
 לזכר מעוברת מדר הראשון מלומד אור
 העט חסר . מכל אמתלען וכסליו פ
 תולת זקביעו פעתים ב מלומד נ
 אפעמים ב חסיריט אפעמים מרחשון
 חסר וכסליו מלומד . פשתים ב מלומד
 אז טרא קטנט לזאה . אבשחחסר
 חסיריט אז טרא קטנט חסרה חסרה
 אכטיחא אחר מלומד אחר חסר אז טר
 הטע כסדק . אסימן לזכר חסרה
 חודש מלומד אמינה חסר כל דסמיק א
 למלכא חסר עטן שחל מ פשת
 לפיכך עוסין אייר ב ימים איום ב
 ראשון מלומד חסרות . סיון מלומד
 שבו שזעשת לפיכך אט ששטין ד
 תמוז ב ימים איום ראשון מלומד ח
 חסרות . אב מלומד שבו . קולכין עפי
 למערכה לפיכך אט ששטין חלו ב
 ימים

זאת טעם חת חזקן
 מרחסן אכסליו חסיריט
 אז מלומד מלומד חסיריט
 לזאה עטן אחר לא י
 יוכלו זעלי פשיטריט א
 לתן אפני אחר חסרה
 חבא . זסיין אחר כ
 טע מניש . זקביעות
 דרה לא אחר ליד קול
 לפי ששין כן כסליו אכס
 כן עטן יטמיש העול
 אם הן חסיריט אז מלומד
 אז כסדק חל חלוני
 זקביעות דפ . אט
 תמוז אז אב אז חלו
 אחר מלומד אחר מלומד
 חסר לפי שזעשת זסיין
 עלה מלומד עלה סיון
 אפני שט א יום א חלו
 איום חסרה פשת י
 זסיין אחר כן זסיין
 אחר חסרות איום ב
 זסיין עלה ספי לזאה
 לחסרה על יטראל כ
 זסיין אחר שט א יום
 אחר זסיין חלו א יום
 אחר מלומד אפני חלו
 חסרה זסיין אחר עלה
 חסרה אחר אחר א יום
 חלו ימים זסיין יום
 חסרה אחר חסרה
 על יטראל חסרה חלו
 יום אחר חסרה חלו
 אחר חסרה

מחזורי יב גדולים

מחזורי יב קטנים

א	כז
ב	טז
ג	טו
ד	יד
ה	יג
ו	יב
ז	יא
ח	י
ט	י
י	י
כ	י
ל	י
מ	י

הנוכה לידע כמה עברו א
מבחינות עולם הן אג הן אג
וכמה שנים חנו עומדין במחזור
הן אג הן אג בתחלה
מותה כריז לידע כמה שנים
אמ עומדין מבחינות עולם
עם מותה שנה שתגלה ליד
כגון כנה ימין למחזור קטן
או כנה שמאל למחזור גדול
ותגלה לידע קטן או הפשוט
שתאנה שכתב השנים
שעברו אמין שנים שחסי
לך שלא תגל למנה כל כך
אמ עומדין במחזור קטן
אמין המחזרים שכתבו
אמ אמין שנים שכתבו
כנה לידע מחזרים עברו
כגון שנה בשנה שנה
אמין כנה אולימטאל
מחזור אמין לידע לידע
אמין לידע מה שכתבו
כנה חל שחוז ג
אמין חל שחוז
שכתבו כנה
חל שחוז
אמין חל
חל

א	יט
ב	יח
ג	יז
ד	טז
ה	טו
ו	יד
ז	יג
ח	יב
ט	יא
י	י
כ	י
ל	י
מ	י

מ	יב	תש"ג	לכל חודש	ה	יח	רמז
ג	א	תקנ	לשנת חדשים	ג	כב	תקע
ד	יד	ריט	וישנה ויחיד	ב	ט	תקט"ו
ו	ב	תתרב	לחובב תקריב	ו	כא	סה
ז	טו	תשכפ	לחמיה ויחיה	ו	ח	שנה
ב	ד	תלח	לחתי פשוטה ושלח	ד	יט	תראב
ג	י	קט	וישנה ויחיה	א	ו	תתקכט
ה	ח	תקטע	לחיה ויחיה	א	יח	קלו
ו	יח	תקפ	לחיה ויחיה	ז	ה	תכג
א	ז	שע	לעשכה ושע	ח	י	תשי
ב	כא	סג	לחיה ויחיה	ד	ג	תתקל"ו
ד	ח	תתע	לשנת פשוטה הוסקטו	ב	טו	קד
ה	כא	תקכט	לשנת פשוטה הוסקטו	א	ב	תכא

ה
ד
ג
ב
א
ז
ו
ה
ד
ב
א

ערכה לחודשים ויחיה ויחיה ויחיה

לדעת

שש	א	ו	<p>הסוד</p> <p>הנה יתא מסור בידך יחוד אבנא מן יתרון המולדות הוא ו יחיה ב זמנא אחור אבנא מן יתרון התקופות הוא כט יב תלכ נהנתן כן תעל לשנות מטבא האחר מן המע לשלם תוסף על חלק יתרון פד סימליו אפרת על ספעת על כד אל הימין על ז זגס ז זיתרון התקופות על זה הדבר יול</p>	תפא	יב	ז
תתע	י	ז		תפא	י	ו
תתע	ד	ח		תפא	י	ה
תפא	ז	ט		תפא	י	ד
תפא	ז	ח		תפא	י	ג
תתע	ד	ב		תתע	י	ב
תתע	ח	ה		תתע	י	א
תתע	ח	ו		תתע	י	ז
תתע	י	ז		תתע	י	ו
תתע	ב	ד		תתע	י	ה
תתע	ד	ב		תתע	י	ד
תתע	א	ו		תתע	י	ג
תתע	י	ח		תתע	י	ב
תתע	י	ז	תתע	י	א	

למחזור

עד כאן למחזורי חכמת וזיק לעשי חת

על

הקל	ב	ח
תני	ז	ג
תתרט	ט	ד
תל	יב	ה
תתלף	יד	ו
תתבד	יז	ז
תע	יז	ח
תדב	יט	ט
תנו	כב	י
תתקף	כד	יא
הכנת וילך לחמות		
תתקנ	כז	יב
תתל	ל	יג
תתלן	כ	יד
תתלן	ג	טו
תתלן	ד	טז
תתלן	ה	יז

ה	כח	תקן	י
ד	יט	כ	י
ג	י	תקע	י
ב	י	ל	י
א	יא	תקן	י
ז	ט	ס	כ
ו	א	תני	ע
ה	ד	פ	ג
ד	י	תנל	ז
ב	כד	ק	ז
ענה פרוז לעשור יתג			
ב	כז	ז	ה
ה	כב	ר	ה
ח	כח	ט	ז
ד	תקן	ת	ת
ז	יט	תק	הק
ג	יח	תכ	תכ

עלמך הטה חונק ומלפך זעבין אחר לחשוב מולד מזרימות עולם
זלתי לום יתבן ומולד הן עמב יו תקנה לזר אמנם כבד -
ביצתה לך לעיל סגוי אמת נכין לידע כח מחוריס שלימים
אשר עברו כבד מזרימות שלום על אותה מחור אשר תק
השמוד בו אמת שלום שלימים אשר עברו כבד תוך אות
מחור אשר אמת השמוד בו על אותה שנה שתשמוד בו
אמת חדשים שלמים שעברו זתך מודן שנה על מוד
תודם שתשמוד כל כך פעמים אמת נכין לחשוב ב יו תקנה
עלמך יתבן של מחור אמת אמת זשנת שמב לפי זאת
השלי כבד עברו כפא מחוריס שלימים נכח אמת נכין
לחשוב כפא פעמים ב יו תקנה קודם שתקע לאור תסרי
של תחלת מחור כפא שגמ מ כג תתכלט נאמור מולד
תסרי אמת נכין לחשוב עוד מנין השלום שעברו זתך
אותה מחור על שתבא למולד של אמת שנה אשר השמוד
בו נאמור על תסרי אולך תחשוב מזה מולד שתכלט לידע
זאות שנה :

עלמך משיכך דק זו תלך לחשוב אמת ב יו תקנה של -
רפא מחוריס דק זנה אכילה תשמה חלום ימים אשעוד
יחד זמח כן חסוב ל החללים יחד אמת תשמה שבת
ג פעמים ב יו זה על זה זה הרי ג פעמים ב ימים הם
ו עלר ישאנו את שעות יעלה ב ימים הוסיף אותה ז
ימים על זה ימים שזידך נהיו ה ימים השלך הו
זימור ל מ הגה יום אמת הרי כשחשבת ג פעמים

22

לא ישארו לך כחם יום אחד ומה תבין כימן ופעמים ישאר לך
 ב' ימים ט' פעמים ב' י' ג' ימים י"ב פעמים ב' י"ג הן ד' ימים
 ט' פעמים ב' י"ד הן ה' ימים י"ה פעמים ב' י"ז הן י"ח ימים
 כ"ה פעמים ב' י"ט הן ז' ימים א"ה זשביעית ולא ישאר בדרך
 מנוחה : זמחר סדרלכ כ"ה פעמים ב' י"ז ח' זשביעית
 י"ג ז' כ"ט מ"ה פעמים ח' זשביעית א"ג ב' פעמים
 מ"ב ב' י"ז ח' זשביעית שהן כ"ה פעמים ב' י"ז זמחר חבתי
 לפיך ד' פעמים כ"ה שהן ח' זשביעית חסוב אותה ד' פעמים
 כ"ה זה על זה זיהיה ר"ח פעמים ב' י"ז זה ח' זשביעית נ"ח
 שנה חשבה ר"ב פעמים ב' י"ז זעדין י"ח לך לחסוב כ"ה פעמים
 ב' י"ז מר"ב עד כפ"א זמחר ח' פעמים ב' י"ז ח' כ"ה פעמים
 ב' י"ז זשביעית ולא ישאר לך כ"ה פעמים ב' י"ז א"ס כ' זשביעית
 א"ג ב' י"ז זשביעית א"ז ישאר לך ב' ימים זיהיה לך למחרת
 ש"ד שמוסך עליו מה שיוצא לך מהחשבון החלקים שלו כפ"א פעמי
 חק"ה חלקים "

זמחר חסוב ג"ב כפ"א פעמים חק"ה זכרך זה זה חק"ה חלקים מן
 חק"ה זשאר לך עד ש"ח חלקים א"ז חלקים הוא ח"ל שנה ח"ר
 שנתחשוב ד' פעמים חק"ה חלקים יעלו ג' שעות ועוד י"ח לך לחסוב
 ש"ח פעמים חק"ה ג"ב מ' שעות א"ז חלקים חבתי על
 ח"ל שעה שזכרך זיהיה ח"ל שעות א"ז חלקים א"ז זה יהיה -
 לך לחשמוסך "

דבריהם ותמנת א נאמרו ומה מולד ישרי של תחילה מחזור ישר
 וצד המעין השנים שבערו תוך מחזור יפס אבל כן יתרון של
 תוספת על צד המעלה ויבא מולד של תשרי של חזקה שנה ומעלה
 שנים ב פעמים ד ה תהיה על א כ ה תהיה ותמנת -
 י תרעו ושים א פעם ה כה תקפט שחזא מעבור
 שנה אחת ושים על י תהיה ותמנת ב טו קה שחזא
 מולד של תשרי של שנה שמי שחזא עומדין ד שנים במחזור
 קפ"ב וכן שכתבת לך כזו מסמן המולד של יבנת מחזור
 והיאך זאת מחשוב כפא פעמים ב יו בדך זה מחשוב למנה ה
 היתרון של כזה מחזור כי לפעם סילב מחזור אחד מסוף שנה
 לחשוב פעם אחת ב יו תהיה " אף להבין "

כ"ח תמוז

מה כתבת לך לחשוב האנורות הן צדיקות עלם קטע דרכים -
אנה מבחולק מזה צדק שחשול בו האנורות אם אכונם הם
אם לאו קטנת גו ג' צד

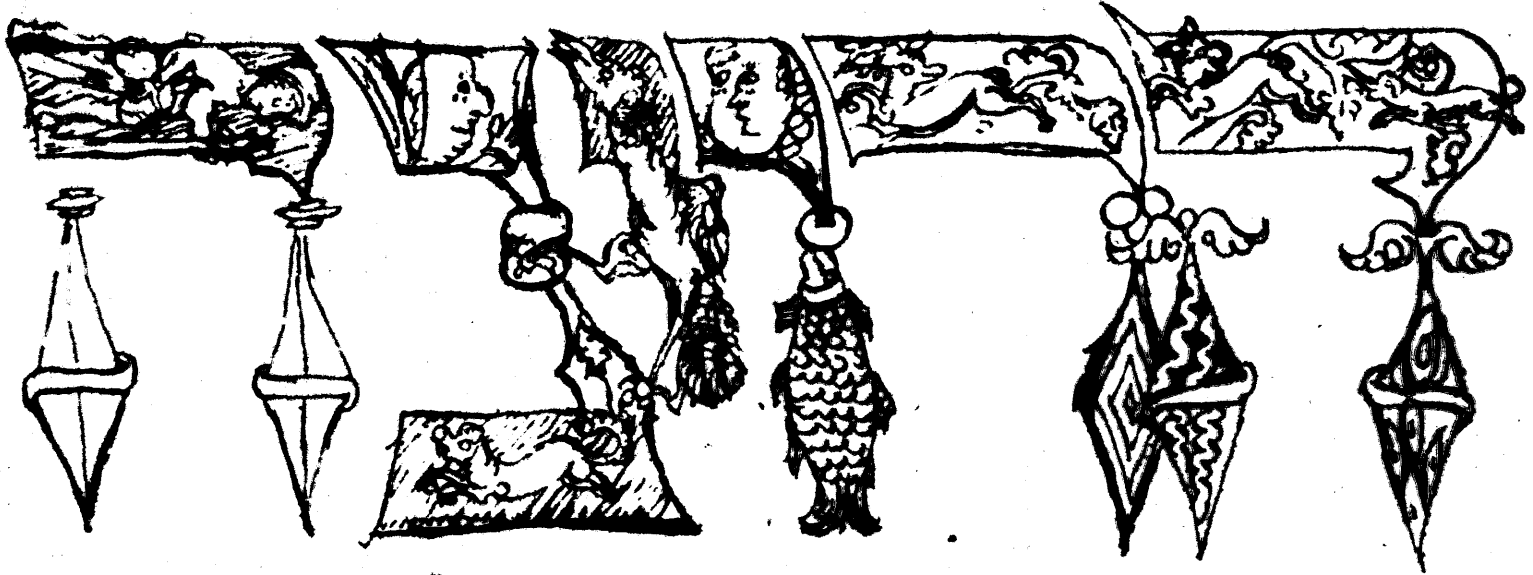
ר

קטעם של בן זבד אבא . מט לוקחין המזוזים ב פעמים אשכנז
פוטות ו פעמים אעובדן ו פעמים אהודים ו פעמים אן
זמנים אשכנז אלקים האל . דע לך שיתרין חרש אחר הוא
א"י תשנ"ג אם תפליהו עם אבא כל הימים ו פעמים אשכנז
ב פעמים אהלקים פעם אחת אהסריהו : ו ישאר צדק ד לך
עתה לבל מודע ד אן צדק הזה יתרון לשם מעברת ה"כ
תק"ט אם תפליהו עם אבא צדק ד איתרן לשנה פסוק
ד ה תשנ"ג תפליהו ישאר בידך אחר על הסביטת ב
אשכנז אהתפליהו עם אבא לפי שציוס תמנא כד פטת
הכפלה אהנא : ו ישאר לך ו אן לוקחין הימים ו פעמים
לשנה תמנא תתן חלקים הנא אהן : ו ישאר לך ב אהלקין
אחלקין לבגד לך אין כסף אחר אלקין אשכנז פעם אחת

צדק י"ט אהל אחד אשנ"ג דוט"ג

דמות אהל כל הוט"ג תכול חסבוק בעשירית אהשקול המזוזים
אשכנז פוטות אשכנז מעברת אהודים פעבר עם פוט"ג
אהודים ה פעמים אשכנז פוטות ו פעמים אשכנז ט פעם
אהודים ו פעמים אהפליהו ב" ו אהשאר יהיה לך למארה
אם אהוד פסוק ב ה"ד אהן אן לך אהן אהשיר פוט"ג
על אהוד ו ימים אהלקים איתרן תכול כהן בעשירית
אם איתרן דעה איתרן אהשקול אה חסבוק אכין אהמים אהשכנז
אן יתרון אהוד מוט"ג צדק אשקול לפי שאם תעשה אהימים פעבר

אן

והשיב תשובה ייחודי היא

אמר שמואל אין בין תשובה לתשובה
 חלף כ"ג ימים או שבעה ואחרי
 אמן תשובה כסן עפלה חלה
 זמרה רביעית יום זמרה
 ביום או בחי' היום או זמרה
 לילה או זמרה הלילה וכ"ג
 שמוק למה מעלה כן מוקן
 לתשובה מעטן וזהו תמידי
 זמרה מוח' לעולם זיק' שלא
 תטעה כ' לעולם בין תשובה

לרצ' לידע ששנת החמה ססה יאר
 ארבע יום אסנת חלפה שער ה' ת'
 תמנו אום תמנו י' פעמים ל' ת'
 פ' ל' ימים י' שעה תמנו חלקים אום
 תמנו ססה יום ארבע יום אמלן
 ששנת החמה ססה יום אכל לסו
 חדמות אר אין בין תשובה לתשובה מ
 חלף כ"ג ימים או שבעה חמי' שעה
 זמרה כ"ג חמי' לעולם לר' יוח' אכלת חשב
 י' פעמים כ"ג ימים או שבעה

זמן

יח' נאום

אח' טעה

וְחַיִּי שְׁעָה יֵשֶׁה לְךָ שְׁסֵה יוֹם אֶרְבֵּיעַ יוֹם
 אִם תִּחְלֹק כִּי אֵיךְ לְבַלֵּט חֲלָקִים נִמְלֵא חֲלֹק
 לִי תִקָּם אִם תִּחְלֹק שֶׁנֶּה הַתַּחֲבֹּל לִי
 חֲלָקִים יֵשֶׁה לְךָ חֲלֹק אֶחָד כִּי יֵב תִּשְׁבֶּה
 דְּרֹתֵי רִבְבָה אֵין תִּיחַסֶּה טַל לְבֹנֵה
 כְּחֹת מִכֵּי יֵב תִּשְׁבֶּה לְךָ אִם תִּסְיֹר
 כִּי יֵב תִּשְׁבֶּה מִן לִי תִקָּם אִם יִתֵּן לְךָ
 כִּי שְׁעוֹת תִּתֵּן חֲלָקִים לְךָ כְּשֶׁתִּרְבֶּה לִי
 יִתֵּן מִיִּתְרֵן תִּקָּם יֵב טַח שְׁחֹת
 גְּפִימִים כִּי תִתֵּן אֶהְיֶה עַל הַיִּתְרֵן

נִסְן לְתַקּוּפוֹת תַּמּוּן ג'
 יָמִים אוֹ שְׁעוֹת אֶחָד אֶבֶן
 תַּמּוּן לְתַסְרֵי ג' יָמִים אוֹ לֵ
 שְׁעוֹת אֶחָד אֶבֶן תַּסְרֵי ל'
 לְטֹבֵת מִם מִחְלָטִין אֶבֶן ה'
 תַּסְרִים מִה יֵב תַּקּוּפֵה ה'
 לְחֹדֶם אִם כְּסֹדֶן יֵב תַּקּוּפֵה פ'
 טַבֵּי יֵב לְחֹדֶם אִם שְׁלֵמִים
 יֵב תַּקּוּפֵה יֵב לְחֹדֶם אֶבֶן
 תַּקּוּפֵה טֹבֵת לְתַקּוּפוֹת טַבֵּי ג'
 זְכַלֵּי יֵב הַטְּעוֹת טַבֵּי תַּקּוּפֵה
 תַּקּוּפֵה לִי תַּמּוּן עַד יוֹם אֶחָד

זְכַלֵּי תַּקּוּפֵה לִידֵעַ הַתַּקּוּפֵה תַּקּוּפֵה לִידֵעַ הַמּוֹלֵד מִיִּתְרֵה תַּקּוּפֵה ל'
 לִידֵעַ הַתַּקּוּפֵה אֶתְחַשֵּׁב יִתֵּן שְׁעוֹת טַל שְׁעוֹת חֲלָקִים שֶׁ חֲלָקִים אֶבֶן ל'
 תַּחֲסוּב יוֹם הַמּוֹלֵד עַל יָמֵי הַיִּתְרֵן כִּי מִיִּתְרֵה הַמּוֹלֵד תַּתְּחִיל לְאֵמֶת יִתְרֵה פ'
 יָמִים שְׁלֹמִים אֶשְׁעוֹת בְּיוֹם שֶׁל אַחֲרָיו כִּי עַתָּה זְכַלֵּי שְׁמֵי א'
 אֶתְחַשֵּׁב תַּסְרֵי ז' טַבֵּי אֶתְחַשֵּׁב ז' טַבֵּי אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב חֲלָקִים עַל
 חֲלָקִים אֶשְׁעוֹת עַל שְׁעוֹת אֶתְחַשֵּׁב מִיִּתְרֵה לְאֵמֶת לְאֵמֶת יִתְרֵה ה'
 הַיִּתְרֵן אֶשְׁעוֹת ז' כִּי אֶשְׁעוֹת ז' שֶׁל אַחֲרָיו נִמְלֵא תַּקּוּפֵה
 תַּסְרֵי טַבֵּי שְׁעוֹת ז' יוֹם ז' טַבֵּי אֶתְחַשֵּׁב טַבֵּי שְׁעוֹת לִי
 שְׁלֹמִים תַּקּוּפֵה שְׁעוֹת אֶתְחַשֵּׁב ז' אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב כִּי
 לִי אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב יוֹם תַּקּוּפֵה לְעוֹלָם יִתְרֵה
 הַיִּתְרֵן הַיִּתְרֵן זְכַלֵּי זְכַלֵּי אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב הַיִּתְרֵה הַיִּתְרֵה
 אִם יוֹתֵר אֵין כִּי לֹא כִי אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב
 הַיִּתְרֵה שֶׁל יָמֵי הַיִּתְרֵן אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב אֶתְחַשֵּׁב

אחר על התקופה אם תרצה להטוב התקופה החשוב
יום המולד על ידי התקופה והשלך ביום אזה סיעלדה
בדרך שלא יצא לך הוא יום התקופה אדני אמר
החשוב כשיהיה זה מול המזרח להטוב השעות ביום של אחריו מן ביום
שיהיה לך אחר שהשליטה ביום ביום יחול השעות " כגון שעות
בשנת סוף המולד תשרי כ"ט ט"ז אהרן ד' ה' תהי' השלך ימי
היתרן על ידי המולד והשלך ביום יט"ז לך ב' ביום ישיה הא
התקופה וכן כולן " אצל שהחלקים של יתרן אצל מולד ביום ש
שיהיה מכוננים בפרט וניסן שעות שלמים : אכטבת אכטמו חזי ש
שעה : או שעה וחצי : אולם לנו תמצא כן אדני טענות "

דע שמכבד הקופות זכנה הש"י טבת ניסן תמוז ארבע
פעמים זכנה העיבור אין התקופה מפלה בחידושה כגון
הקופות טבת זכנה והקופות ניסן זכור והקופות תמוז
זכנה אצל הקופ' הש"י איש מפלה מלא בחידושה אנה ל
לכין : כ' אין כן הקופה מלא כ"ג ימים או שעות וחצי
וישן כ"ג א"ה אעלה לזית : אעלה כשהמלא יותר מכ"ט
י"ב תש"ג אז השלך כ"ג י"ב תש"ג הוא החודש של פיבור
שהוא אמר והסוד הוא היתרן והמזרח מורה יתרון עליו
חול ניסן ואם היתרן פחותה מכ"ט י"ב תש"ג אז היתרן מ
מולד של שבת שהוא חמור : ואם היתרן פחות מכ"ט י"ב ת
תש"ג בהקופה ניסן אז תהא אמר : ואם הוא יותר אז תהא
ניסן : אן זכנה אם היתרן פחותה מכ"ט י"ב תש"ג אז
מפלה זכנה וכן כולן : וגם איש מפלה מלא בחידושה סימני
לכד הש"י ב"ג טבת דם י"ט ניסן דם תמוז חמור

הרובה

תתעד

יח	יח	יח	יח
יח	יח	יח	יח

בית וחיילך לחזור

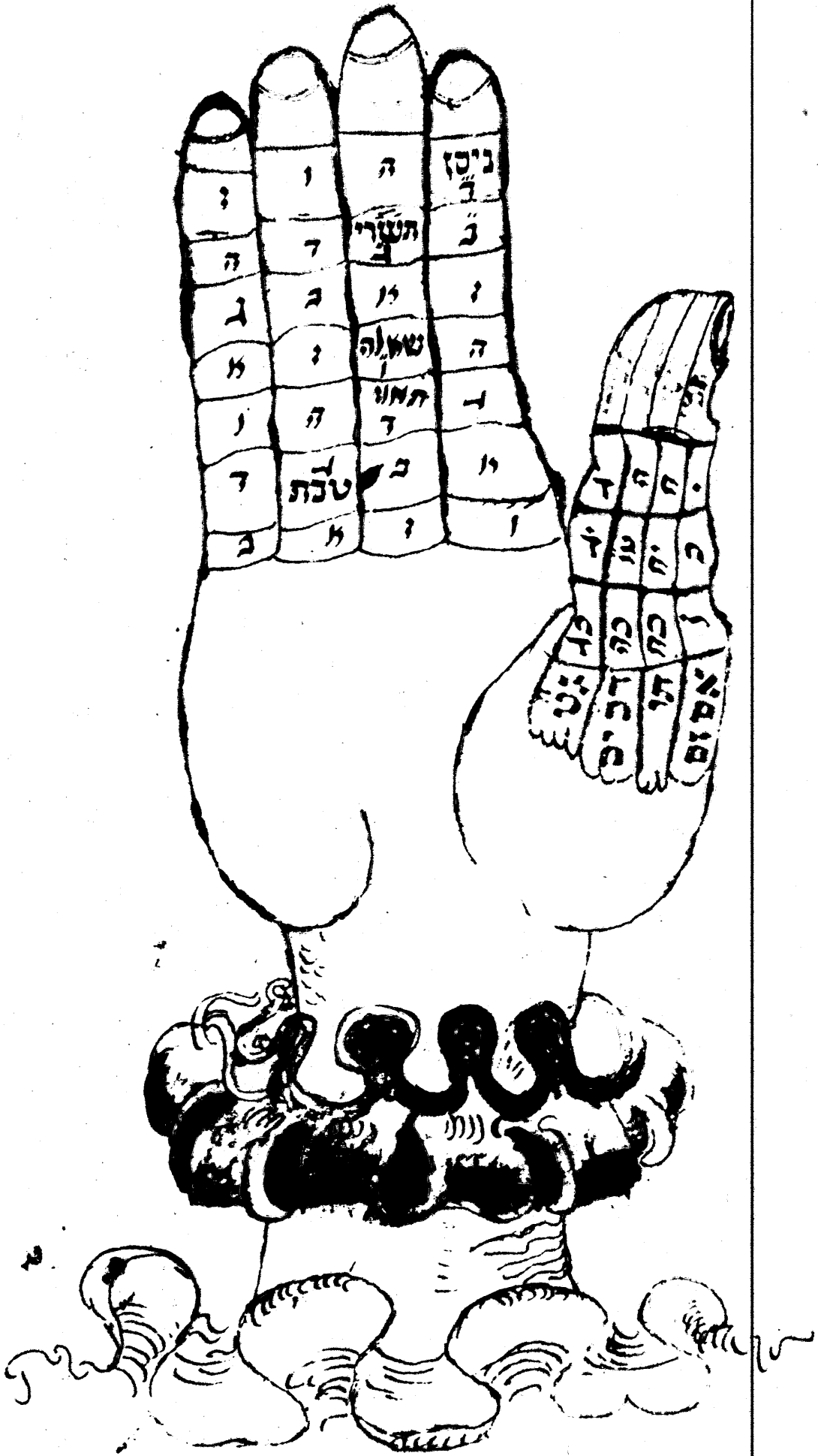
א	א	א	א
ב	ב	ב	ב
ג	ג	ג	ג
ד	ד	ד	ד
ה	ה	ה	ה
ו	ו	ו	ו
ז	ז	ז	ז
ח	ח	ח	ח
ט	ט	ט	ט
י	י	י	י
יא	יא	יא	יא
יב	יב	יב	יב
יג	יג	יג	יג
יד	יד	יד	יד

בית וחיילך לחזור

כח	כח	כח	כח
כח	כח	כח	כח

אחד ומה שישאר
 על ג' פעמים יכח
 ר' אבט יב תלכך
 והוא ג' תלכך
 מלמ שפוט אפעח
 צפנ טפט טכור
 כגן צפנת ה ולכ
 יט אפעלח הייט א
 אוסיפן חודש אחד
 היה חמה אוסיף א
 אוקל אמתמה לו
 יתרון בקיום או
 צביחוק יל אלום דכח
 סאור את חודש
 האביב אעלית פיה
 אפיך אלום פשה
 בחודש האביב אעל
 אכסל תבוט אפיה
 אחר תקופת החמה
 זמטכ דכתיב
 אה חמישן דאסיף
 תקופת השל תקופת
 קטנה אחר חספן
 החמה של מקנה
 השמים מוקדו א
 תקופת על אמת
 און מתמה לו

א	ד תתרט	ואין מעבדין מלא	כה	ז תתנ"ג
ב	יט תקנ"ו	אזר דכתב שאור	כז	יז תתנ"ה
ג	טתרטס"	את חודש החגים	כח	ב תתנ"ו
ד	י"ד תקנ"ז	חודש הסוכה לחבין	כט	יב תתנ"ז
ה	יד תתק"ז	מי נתי אתה חודש	כה	כא תתנ"ח
ו	ה תתע"ח	עבורו וסופו שנה	כב	ז תתע"ט
ז	י"ט תתק"ח	אזר חודש ששון	כג	יז תתע"י
ח	י"ט תתק"ח	כאשון לחודשים	כד	יז תתע"י
ט	י"ד תתק"ח	טעמא מתרתה ה	כה	יז תתע"י
י	י"ט תתק"ח	דאי אפסי לעבר	כז	יז תתע"י
		אזר חודש דששון	כח	יז תתע"י
		שני חודש ששון	כט	יז תתע"י
		אפסי דכתב ה		
		כאשון חודש לבס		
		זבסין שנה ז		
		בחודש השלישי		
		זבסין שנה ז		
		בחודש השביעי		
		אכתבת בא"ט ב		
		בחודש העשירי		
		ובאדר באור בחודש		
		שנים שלש ואם		
		חייט כופלין חודש		
		אזר לא נתקיימו		
		הפסוקים לך כ		
		כופלין אזר		
א	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ב	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ג	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ד	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ה	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ו	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ז	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ח	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
ט	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח
י	י"ז תתק"ח		כ	יז תתק"ח

פירוש

על ידי אהל הקופות עין בבית ראשון דהיינו נ"ח
 פ"י עין בבית א' ותמנה כל כך צדדים המכוננים ש
 שחציה לאמין חשבון השנה סמחה עמוד ב"ג ונבחרה
 מזה סלחם הסוכן צמחה יום יום התקופה כגון
 עשה שנה שיהי כ' שנים צ"ג מ' יבא לך תקופה עין ציוס ו שחוד
 צ"ה אכתוב עליו כ"י דהוא רוב יום א"כ תקופה עין עמלת ציוס ו
 ו שעתה על פנים שהוא כ"י אן תקופה תלמי בבית ו כתוב
 לאמר ו אכתוב בבית דהיינו סיון ג"ך אמת בבית דהיינו

סיון ת"ח
 ואלו כיום צדודי מל התקופה נבדל חמה לידע כמה שנים מע עמודין צ
 צ"ג אהל אמת מנסן אה"ה שבה נולד ותמנה חותמה בתוך ה
 השנה לפי חשבון שמת עמודין צ"ג ונחזה מזה שחציהם בו חשבון
 על אף המנין של מנה מזה חשבון השנים שמת עמודין צמחה עין
 תחשוב יחד כן כך עמל תקופה עין ציוס כגון עתה צלנת
 סיון מע עמודין י"ג שנים צ"ג אהל כמחצית מל התקופה ותחיל
 למנה אורך השנה י"ח ימות מה"ה שחציה וכלה חשבון בית השל ד
 עלה ג' י"ח שנים דהוא מנין של מחזור קטן וישל לך חשבון כ"ט כיום
 זה פמל תקופה עין צמחה אהל שישל לך יותר מכל י"ח חשבון השל
 מעליו כ"ט אה שמשור הוא המנין אן לתלמי אן למנה אן לטל
 וצ"ד סיון על תקופה י' אה שורה שליד אפסו לפי שיש בין תקופה א'
 לתקופה ז"ה פ"י ו שעת אהל שעה רדאמרין לעל א"כ כ
 שחציהם ל תקופה זה על זה יהיה יום א' ו שעת לפיך כשעל א'
 תקופה עין צמחה לל ד' אה יום אחרית ציוס ה' ו שעת על הלילה אחרית
 ציוס ו תחלת חזר אחרית ציוס ו' ו שעת על חזר אכילה החמשים
 יהיה תקופה עין תחלת לל כ' אה חז' שעת אהנה שבין תקופה
 לתקופה אן כולן

שנה

שאלה

ועלם מפלת צהודש
כסליו בכמה שמפלו
התקופה צתסר לצד

אם שנתה פלגה זו יהיה צתת יום סתן
ולק ספי' פ' פלגה צתות יום כגון סוד
התקופה מפלת כ' תשרי ח' שאלה כ"ו
כסליו לפי סימא ילק טפי' אעור סתן א
אתר אוד' יעלה מן הארץ זום התקופה
מפלת צתת א שאלה מפלת צתוד' דן
ל' צתת ארבע ימים בין תקופה לשאלה
זום נפל שאלה צתת זו מתחילין ל
לואר ארץ על אמר צתת כ' הוא טכא
תחנה

היזם שאלה להעלה צב
צכסלו בכמה שמפלו
צתסר לז' אטסנה ל' ארץ
צתת מפל פלגה צתות יום ל' כ
פוט ארבע כסליו כסליו ל' ארץ
צתת ל' ארץ ל' ארץ ל' ארץ
תשרי ארבע ארבע ל' ארץ
יום טעם התקופה ספרים
צתת ה' ארץ טעם פלגה
צ' ספרים ארץ ארץ ל' ארץ
צתת פלגה ל' ארץ ארץ
צתת צתת ארץ התקופה
צתת ארץ ל' ארץ צתת
צתת התקופה צתת

תחל אכתוב פירוש של דב"ר ר' יוחנן י"א שנתה צתת ימים
ארבע ימים השלך חסביצת ארבע יום י"א י"א כדן יום א
ל' שנים ד' ימים א' קצרים כביש של יום שלון יום שלם חר
ל' שנים ארבע ל' ה' ימים על חסביצת ארבע ימים שנתה
ל' ד' צתת ארבע חסוב ארבע ל' ד' שנתה ל' ארבע ימים
שלאים ארבע ארבע ל' ד' שנתה ל' ה' ימים ארבע ל' ד' שנתה
תחלת ל' ה' ה' ימים ארבע ל' ה' שנתה ל' ה' ימים ארבע
ל' ד' שנתה ל' ה' ד' ימים ארבע ל' ארבע שנתה ל' ז'
ה' ימים ארבע ל' ז' שנתה ל' ה' ימים ארבע ל' ז' שנתה
תחלת ל' ארבע ל' ז' ארבע ארבע ל' ז' ארבע ארבע ל' ז' ארבע

מלך מלך

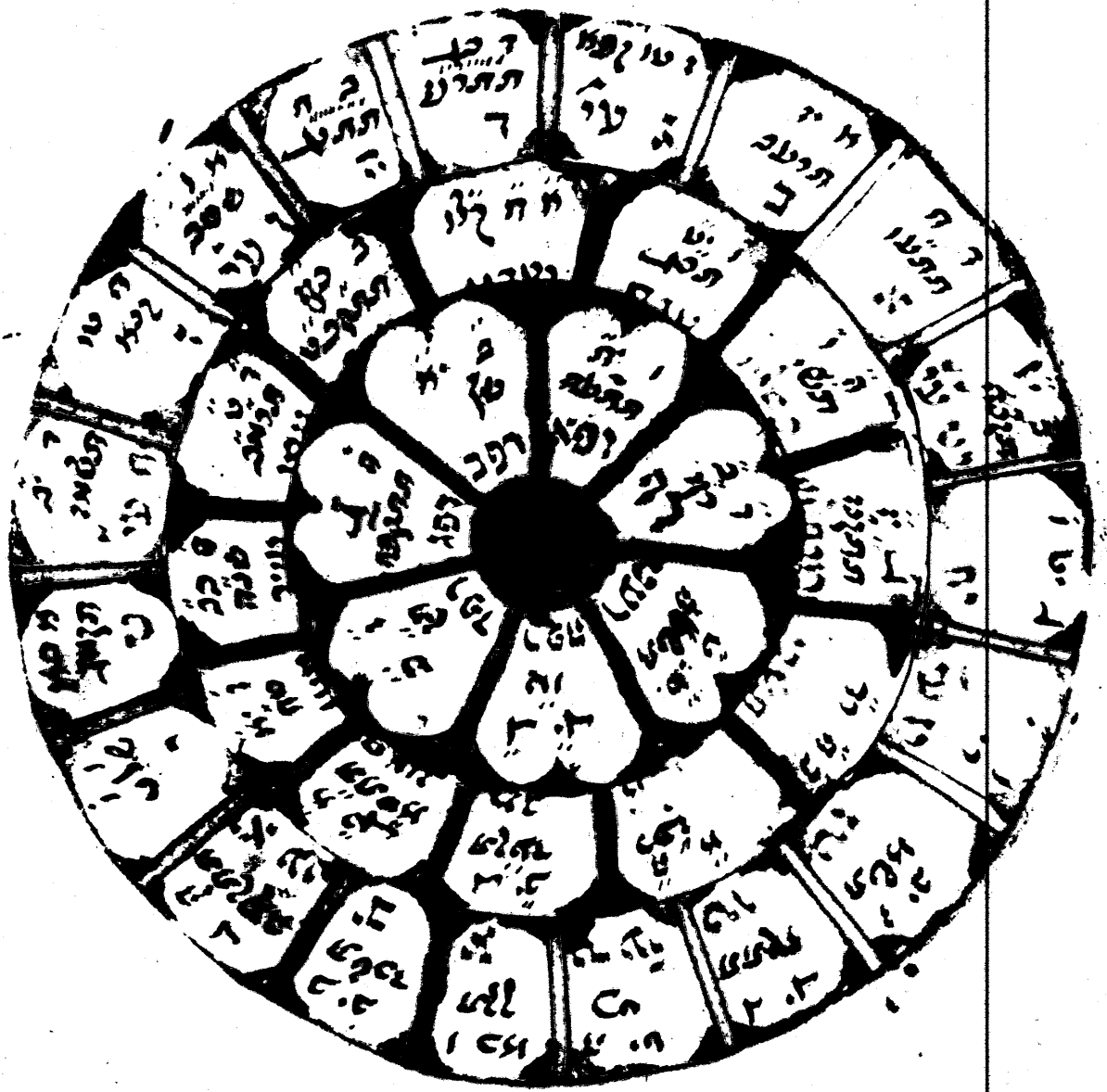
טבת	דיעה	גדולות	נכל	אדיר
[REDACTED]	ברעה	אוחזק	זמר	ותיק
ניבן	זעווה	גורמים	חוליק	דברים
תשרי	הודיע	דרכן	גדול	בגדק
[REDACTED]	גדוע	בגלות	אימתך	זכור
[REDACTED]	אביע	זכך	וטוב	הדיך
תמוז	ונושע	האר	דורשין	גאון

זמנת הלוח המגזן צמיות יום אצמיתם טעה תפסל התקופת עם מחזור
 גדול אצמיות אונת שרלוס עליה התקופה תתחיל אחת איזה תקופה
 שתלמם לדע כגון עתה שנת רכה לפי היה א שטם במה אמרנה
 להיום תקופת טבת תתחיל למתה אינם א שרלוס עליה תקופת
 טבת אמנם א שטם במחזור גדול נחשו שהתקופה טבת עפלת
 צינת אן תעשה לעולם ותסתכל למעלה אל כל אנו א' כי

פירוש

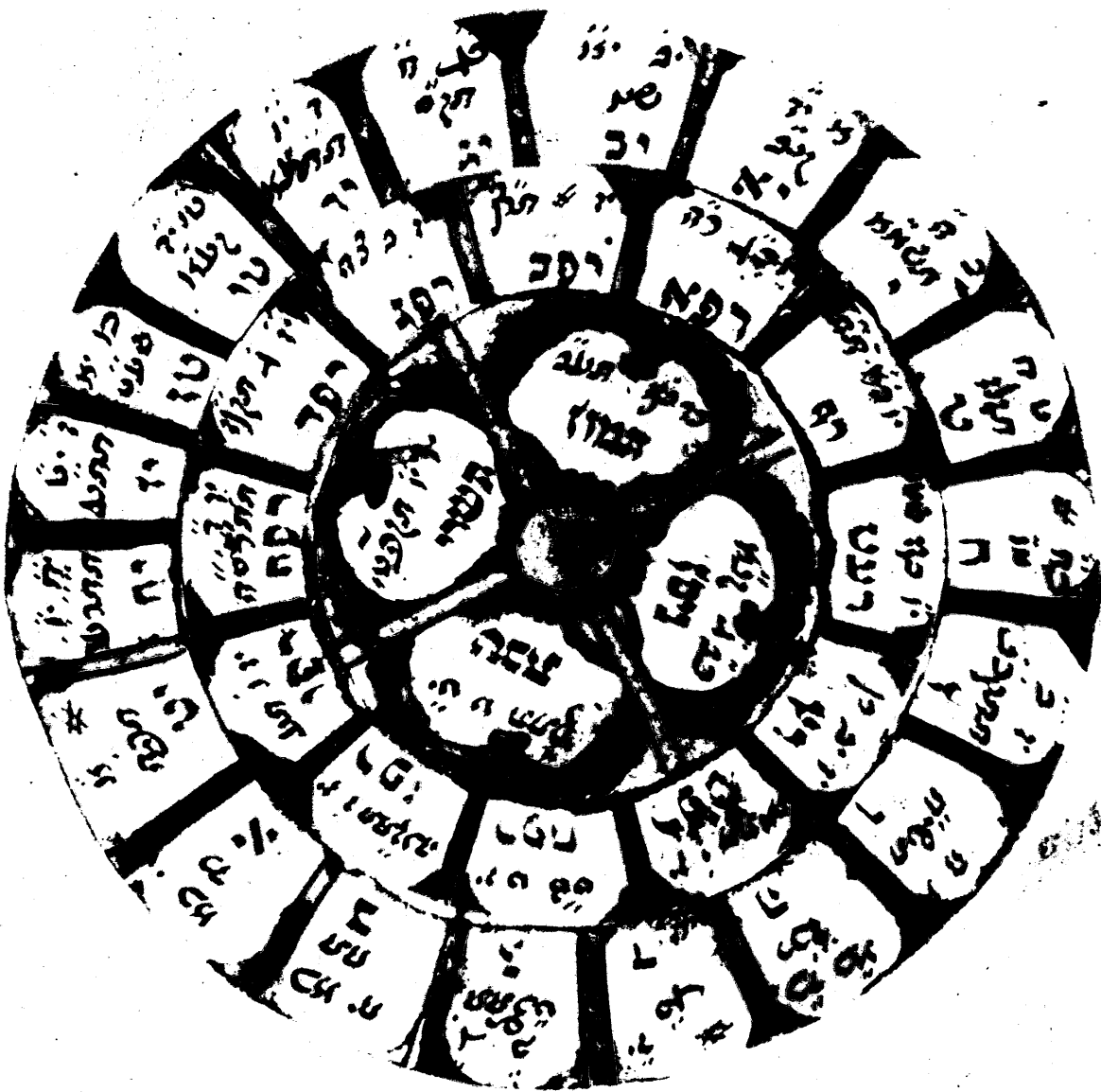
על ענין זה יסנה על המעלות שתרבה לחסוד ה
המעלות בל תקח מה שכתב בקצב השנים לעבוד
רוב ימות עולם כגון שנה שנת שי"ב עבנו : שש

למתור כ"ה תקח מה שכתב בקצב : שש אהו ונ שלט ותקח מזה
חודש ש תרבה לרוב המולד : כגון תשכי תקח כ"ה ר"ד : אה תקח
מה שכתוב בקצב רע"ט מתוריה אהו ה"ט תש"ה ותש"ו יחד
ותשלך ב"ד וישאר לך ב"ה כ"ה אהו אהו של תשכי וקבל

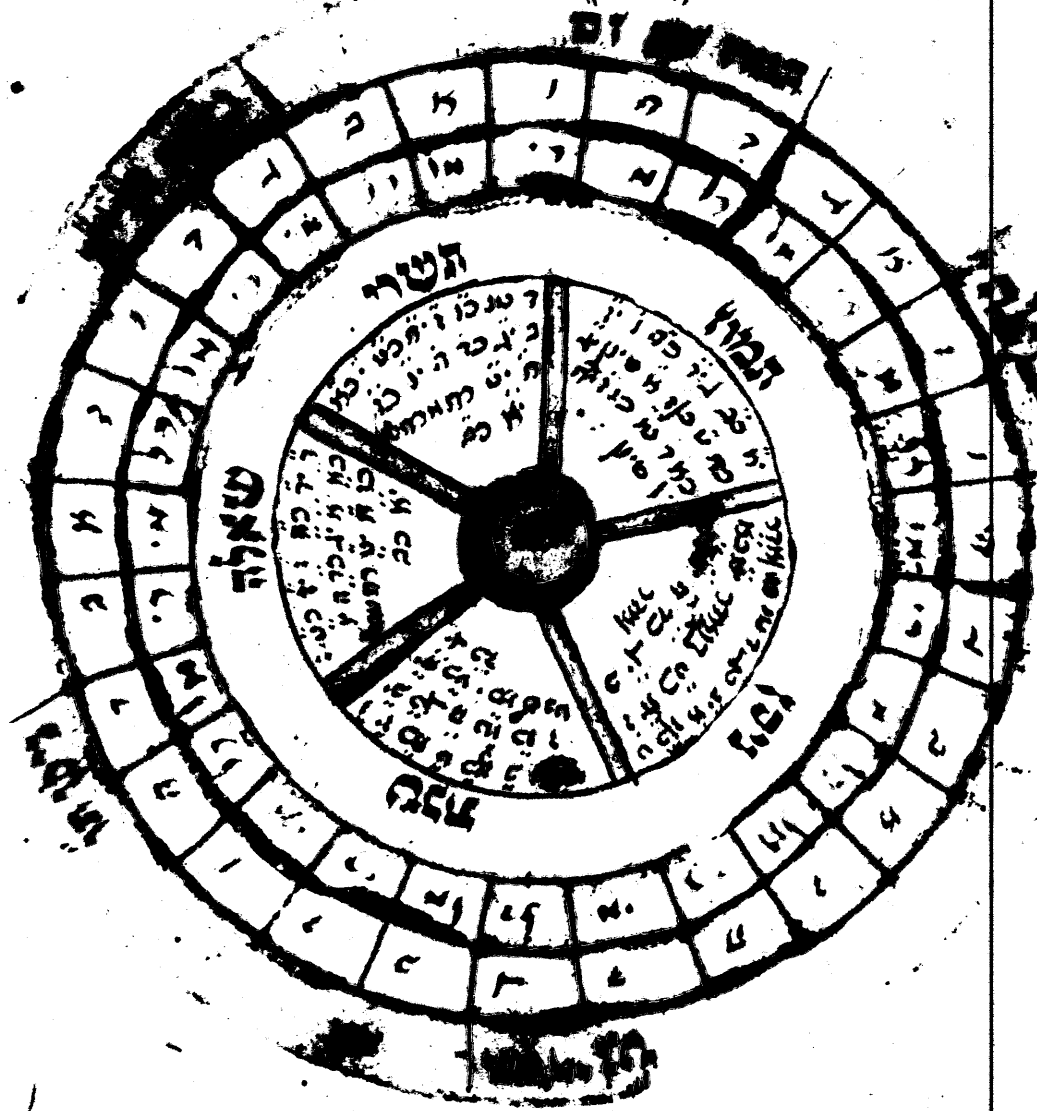

פירוש

על שאלה מה שחברתה לידע לחטוב יתרון התקופה
גלות חסרת יב כ רד תקח מה שכתוב כקב טעם
פעבנו מבריאות עלום כנע עתה פנת שיק לבנו
: טעם מתועד טען תקח מה שכתוב כקב הי' אהוב כ' ה' תשאו קב תקח
חזקה דודים שתרצו לידע כגון תביר און טעם און עיני און תאנו אב תקח
כלש מחזורים דמוני י' כן שטו ארבע יחד השלך מפיע כ' י' ת
תפצק אהמנו מורמאן כלום

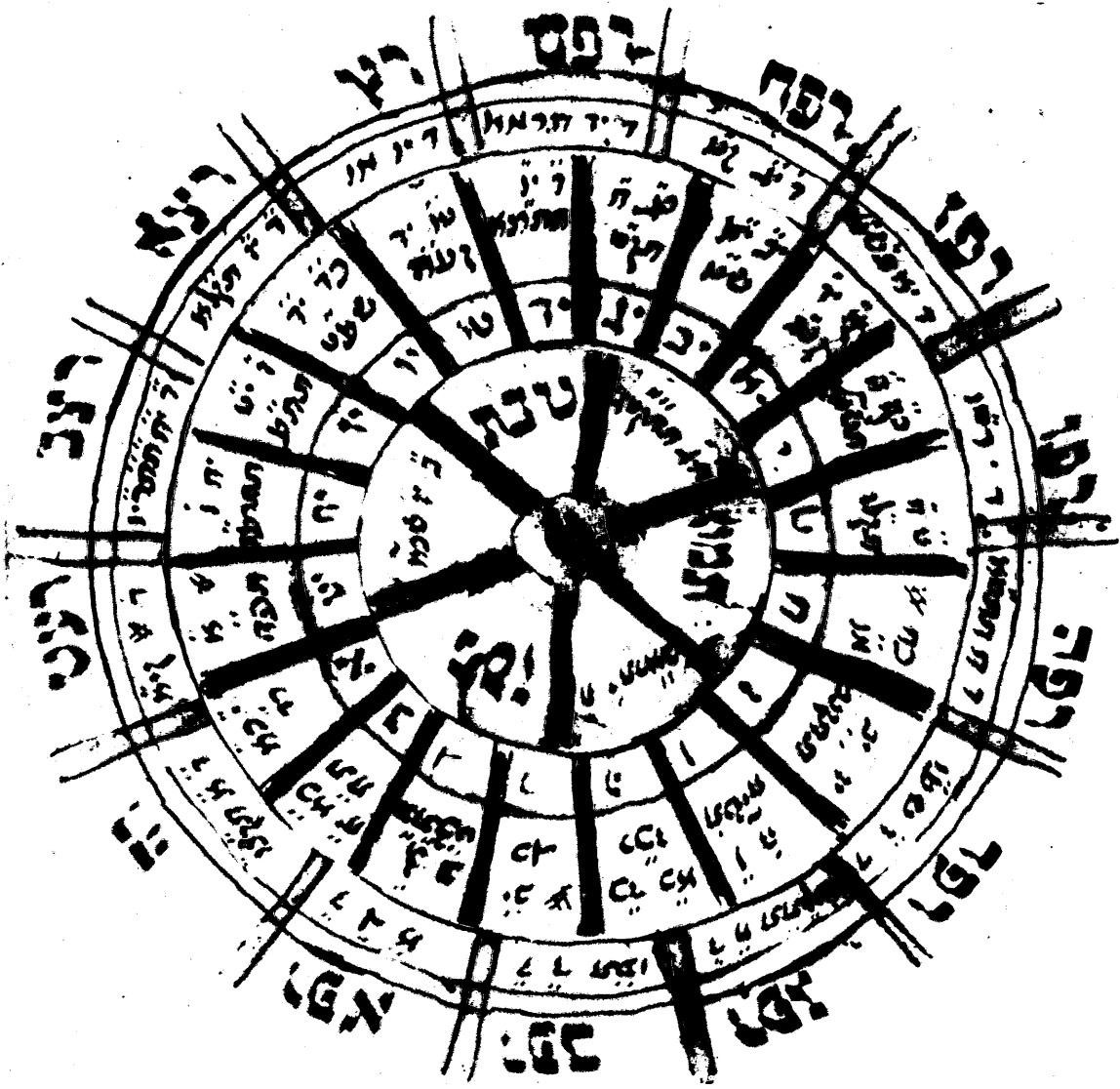

ענין דרב עתה חזר חלילה עם החזון וכל הענין החינין
 מורה על זיוה י"ט עם התקופה ואל ר"ל הראיית מובנים
 מן כללה עם התקופה והענין הפשוט הראיית בראה
 זחודש עם התקופה עם החזון גטן

פירוש

על ענין זה רש"י לידע היחוד ב"ל תנ"ך לידע
 מחזורים שאינם שלבנו אכזה שנים שלבנו 3
 בחזרו אכזה חדשים שלבנו זשנה כגון עתה זשנה
 פ"ה רב עברו עלינו כעט מחזורים תקת ד * ק"ה אגם עברו עלינו
 שנים בחזרו תקת כ"ה ה' תשל"א אה"כ כ"ה ה' תתנ"ב שהנו יחוד
 של תשרי של שנת ש"פ ש"פ עלינו כ"ה ש"פ אה"כ יחוד טבת אה"כ כולס

על פי מחזור גדול

אזה פירושו כל
 שדה נוטר קט
 בו :
 באספי ירחים
 לנו יבא "
 אכן כולו לך
 טהור "
 אמין כו ענד שחור

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז

כל תקופה ותקופה
 שחלפה לדעתך
 לוח זו תתחיל ל
 לזאת חזרה חזרה
 חזרה שאתה חסך
 לדעת תקופת
 ותאנה כחשנה
 השטח שאתה
 שוח בתיך (אז
 אכונת מקום ש
 אילך החשבון
 שם תאנה חסך
 חזקת ציון
 יום שליחתה
 קטבועה אפאת

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז

תקום תאנה התקופה אם תנוט מל או כל מנתי מנתי ר

השרי גט

צוה אם זה

ינת דם ים

שאלה

גיטה תו

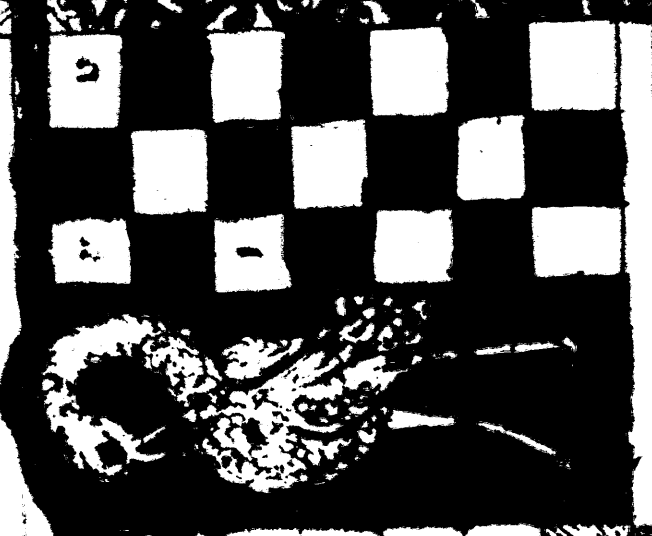

1	10	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11

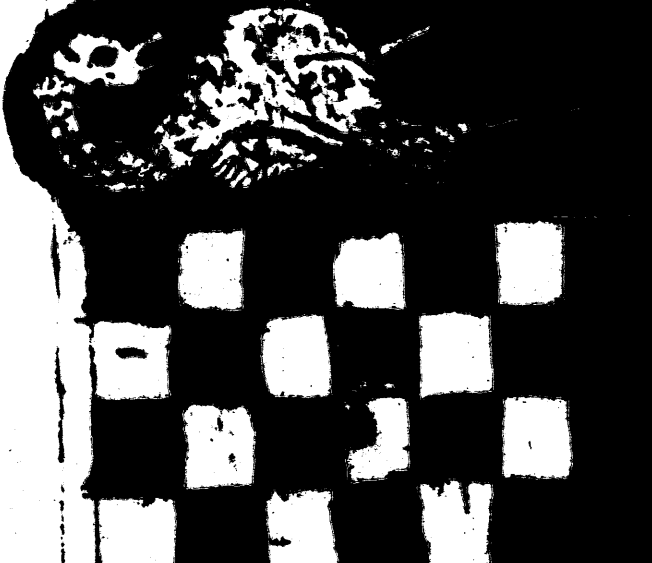
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

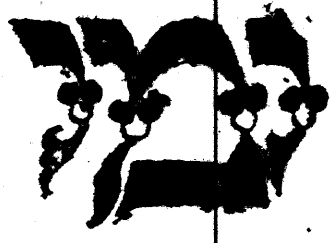
Blank space for notes or calculations.

41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140

Blank space for notes or calculations.

שנת החמה ססה ימא ארביש יום לד' שנים ד רביעות
 פהוא יום שלם אחר יום טרא עיבור אבאקום שילדה
 אספק בזעף בית חרב אבאקום פאין זעל יהיה
 יהיה פאישט פירט תחיל אמתאן המות הכתוב
 אחר השעל זמן אחד מין זעל ב' זעל א' מין זעל
 ד זעל אול תמנה פמות פכתוב מלל השעל זמן כפתרה אמתאן ב' מנה
 יום יהיה פתקופה אום פמולה אכפתרה לידע ב' מנה יום תהיה פמולה
 זעל מן הו' פכתוב מללה פמולה אכ' מותנות פאסר מט עמדין שנים ב
 פמתה של כה' אול תמנה המנה פכמו מללה פישל זמן אבאקום פמולה
 אספק רעה המנה אהוא פיום פמחא בו השמלה אמה הו' ב' אספק
 פכתוב מללה השמלה אכפתרה לידע ב' מנה זעל מן תמנה א' המותנות
 פכמו מללה פישל זמן

יש ז' עבוי' גט' כמוים בלוח חותב אהם סו עבויים שיש פמתה כה
 שנים אבין כל שעל יש ד מותנות כעב ד ימים השמחים על השביע
 לד' ש' לבר הו' רביעות סל יום הטרא עיבור אמותו ד מותנות ה
 פכתובים מן כל שעל ועפל פמה מין זעל ב' זעל א' מין זעל
 ד זעל

זה בידך שלח תענה לעלם מו' ז' פמנה פמין לד' זעל
 זעל אהט' שיש לה זעל יום אחד מו' ז' שניה א
 אהט' לעלם שיש פמנה זח הוא פמנה אסימנך
 כה אנה מתקופה לתקופה לא יח אהט' כה יום הולכין כולס
 ז' אנה עז יום רביש פמנה לכה פמנה חוזר למנה יום א' למנה שיש
 אכך חוזר לעלם חילה מו' ז' תקופת עימן פמנה היום תקופה
 תמוז לו' שעת אמתה פיום תקופה תמז לו' שעות חילה פיום
 טבת לו' שעת אמתה חילה אהט' תקופות עימן לו' שעות פיום

תקופת תמוז לשעה ואחריה זילוח . תקופת תשרי לט' שעות זילוח
 תקופת סבת ד' שעות ואחריה זיוס . מנ"ג תקופת ניסן ד'החלות
 תולד . תקופת פאט לז' שעות ואחריה זילוח . תקופת תשרי
 לז' שעות זיוס . תקופת סבת לז' שעות ואחריה זיוס . אומר
 תקופת ניסן לז' שעות זילוח . תקופת תמוז לשעה ואחריה זיוס .
 תקופת תשרי לט' שעות זיוס . תקופת סבת לז' שעות ואחריה ז
 זילוח . וכן תקופת תמוז מ"ט מפלת מלוא ב"ה ואחריה מנ"ג ואחריה בין
 זיוס ובין זילוח . ומין תקופת סבת מפלת מלוא ב"ה מנ"ג בין ז
 זיוס ובין זילוח . ומין תקופת סבת מפלת מלוא ב"ה ואחריה מנ"ג
 ואחריה בין זיוס ובין זילוח . ומין בין תקופת לתקופת מלוא ב"ה
 מ"ג א"ה . ומין תקופת מושבת מתברר מלוא ז' שעות ואחריה ז
 זיוס מנ"ג . אומר דפכ"ט . לעיל וכן חזק תולד .

ע"ה ח"כ ש"ה ז"ל
 לעיל י"ט בין תקופת לתקופת י"ב שבועות
 או שעות ואחריה

רמה זה הסייטא ותבס אנהה בידך געלם שלא תטעם על כאפסן
 ב' תוסין ועל שפס ד' תולק על טלום . ע"כ מנ"ג . ועל תיטע ד"ה ע"ב ב'
 על כאפסן ב' תוסין פ"י א"ה י"ט שהתקופת מפלת ב"ה . על ז'
 תקופת ראשונה ע"כ טעם . דעה תקופת ניסן תוסין ב' ימים .
 לומר אחר הסייטא תוסין . כעס תנה בתוך החדש שתיא מפלת
 ב' ימים על התקופת הראשונה . שאם טבלת תקופת ניסן כ"ז
 זחודש תפול תקופת תמוז כ"ב זחודש . ועל תשי"ד . תולקין
 לומר תוסין תקופת פליטית על תשי"ד י"א . שאם טבלת
 תקופת תמוז כ"ב זחודש תקופת תשרי מפל כ"ז זחודש . ועל
 ה"ל"ט .

א"ה כ"ה

השלישית שבת אבד . סימן שכה גמי וחדש מרחשן אכסליו
 וסימן אבד . גמי תוספות ימי כשיה תקופה בתוך החדש כי
 השני של שכה . אם מרחשן אכסליו . טעם גלמים . תקופת הרביע
 שהיא תקופת טבת תוסף כשיה בתוך החדש על תקופת הל
 השלישית יום אחד אם מרחשן אכסליו כדרך תוסף כשיה תקופת
 הרביע שהיא תקופת טבת על תקופת השלישית ב ימים אם מ
 מרחשן אכסליו חסידים תוסף כשיה תקופת רביעית של השליש
 ימים אעל עב כד פירש אם השנה משכרת תוסף כשיה עסן
 בתוך החדש על תקופת טבת ב ימים . אם השנה פשוט תוסף
 כשיה תקופת עסן על תקופת טבת ב ימים .
 מרבע תקופת אטין התורה

תקופת תשרי למה לפי שבעה שבעד יתקן על ימי האובד למה
 נעשיתו הסכין דם והפכו כל ממות שבשולמ לרם ועדין דם
 צמותה שעה

תקופת טבת למה לפי כשנשחט בת יבשה נפכה כל מים שבשולמ לרם
 ועדין צמותה שעה דם דמי ופולד בלח כחטח דם

תקופת ניסן למה לפי שנהפכו מים מלחים לרם ועלו כל המים ל
 שבשולמ צמורה שעה לרם ועדין לפי קץ צמורה סך דם
 תקופת סיון למה לפי שבשעה שאמר קץ למה ולמה ודברת מל
 הקולע והכחן משה וזכ ממנו ויצא לא נחמ מלא וזכו אין דבר מלמ
 דם שש משה כי יזכ דם ובה אכל לקו כל מים שבשולמ צמותה שעה
 לרם ועדין צמורה קץ דם

מהו העם שלא לשתת מים קטנה שהתקופה נעלם כ אמר היום
 מים צמורה שעה כזון ועל פה נפוח לטעם שיש מלח ב המים
 על העולם ומשה לתקופה ושאר השולמ חלץ אחד בלח שמי וכתן
 כמות למזיקים למזיק מים לוליס קן לבל הול לפיכך אין שותת מים
 צמורה שעה . ויא שסוף מליון טיפה של מים במים
 צמותה שעה בלח שמיחה

כחש חטנה סוכות אלה אייר	א	לא
כחש חטנה יום כיפורים	ב	לא
כה אדר אלה אב	ג	לא
עבדה לעזרת אלה מלוא	ד	לא
שחרת פורה אלה טבת	ה	לא
אנה סיע אכלום אלה ארחשע	ו	לא
אנה חילין	ז	לא
אנה פועה	ח	לא
אנה שרשילין	ט	לא
אנה אדר	י	לא
אנה אלה בשער	יא	לא
אנה אלה בתמונה אלה אלה	יב	לא
אנה תמונה	יג	לא
אנה אלה	יד	לא

דחיה

ומוטען כל אדם ששכי סבא ביום תאנ
 ביום ד' מו ביום נ' עתה ואין טבע ביום
 פ' ד' אין טבע ביום י"א ביום ד' לוינה
 טבע לבי שמו יקבע מה ביום ד' יבא
 י"ב ביום ו' אמי תרי שבתות דסמיכות
 להדדי אמיין דאסכת דה תרי שבת
 תדדי עו עבדין אלוס יקא אלוס אמת
 פ' שמו יתעבשו חיינות תענות אלו
 יפריחו האתים שמת ביום חכיסים
 מו שבת באיזה אמן קודם אן ביום נאין
 נקבע דמת י"ה ביום מ' ו"ג ביום ג' אמי
 טבע אפי שביע של ערב שמו יבא
 ז' שבת אפי שמו אמן דחין אפי שמו
 תקיעות שופר אשילת לולב מדאוריית
 א' דרבין עליו חיון לדבריהם יתראסל
 תורה אעד תקיעה אשילת י"ה אלוס
 אן שני אים דה קדושתת אכל קוטע
 רסא לת ליה תשלוטין כ' לחורין א
 שאיט עגרת אשיל דאיקלא ל"ה פני שני
 נו אחר ה' דוד ז' שבת אמי אמי
 ל"ה אמת אשיל ערבא פ' אמי קוטע
 רפא ז' שבת

נטילה אמי דחין תרי
 דמת כ"ס י"ב דלא חתי
 שביעי של ערבא באמתרי
 ז' שבת אלא דחין שטרי
 דמת ז' שבת אשיל תקיעה
 שופר הא דהוי דאוריית
 אפי הוי רבין אשיל תקיעה
 שופר ווי' חלית דרבין ב
 דאוריית אמינה אן קדושתת
 אלא לכד בכר המודס
 אעד קיעה כיון אדרכין עתה
 אמי אפי תקיעה שופר א
 אשיל אמת דמת מולד תרי
 ז' י"ה אפי לוינה א' ביום נ'
 ז' ביום א' אמי פסול ל' ב
 ז' שבת אשיל תקיעה שופר
 הוי מולד ז' אמי אשיל
 דהוי ביום כ' נא' אשיל
 הוי תקיעה שופר דאוריית
 אין לכין דהוי תיחבא
 תורה לעשות דה' ז' שבת ב
 ז' אשיל שופר דכתיב
 זכרון תרועה
 אמי אפי אשיל תקיעה
 ז' שבת אמי אשיל דכ
 הוי תקיעה ז' שבת דמת
 עשה אפי אשיל תקיעה

הזרה

שניה אומים יה שעת במלך השרי
חפי צמי בלען שחן ימי כסרי טחה
מימי מ למעלה מיה שעות דקלעלח
ארכע שעה מכסא סיחאנפי סחן
צרות הלבה סיה סלח מכסה לכו
עלמ אמי קבעין אלא מהחדי דמי חוב
אטולמ אנה ליה מולד דקן אכל אמח
אן יה שעות אפלי חקן אחד רחמי לחוח
צמודה יום אמקלת יומי בכליטת ארב
סעדיס אמאיק מיקנא נקלמס העיס
צדיק שיהא צענטל של יום

הזרה

סלי שית אלא נדקן בפטעלמן קט
צטנת פשוטת צו למעלה טחית
דמי קבעין לי ציומו יסא כה ציוס
אחזק תסכי לחחיו ז יה כי שחמ
ד תתעל על קט כד יבג מולד מחחיו ז יה
נולד זקן איחזק טחה מיסמ מפת אודן איחזק נחמ ער יוסב צו
יחה ז ימיס בןרה זה לכה של מחחיו אפסלשנות למ יסא יחב מה ימי
צין נלנו מכל אמ יחה חקן שחד פחות אמל כד בלן קט רח כחו של
מחחיו ז י תרעל אקבע ציומו צו יחיה ד כן זו לוו

צמי ים מקטין יום מחסון ל
של סוכות דהני טוילדת
לולד דחורייה ליל עשה
אחי לנחמלשם עלולוב
יחיה לנחמלשם דלכדק
אחילן מימור דמגברא
עשה אחי לנחמלשם היכ
דאקל עלח עקור לוחמל
אחל מימקט כידוי עבין
אחל עשה אחי עבר צי
בתר כן ברה ד חא עבוק
לא תעלה תקיע סופר ב
באקדל ליכ לויקס שחמי
עביכמ ד חאוי צטכ דחמ
כד זרדין חן אויב לוימ
שכ אלא חעלדה

תסודקה לויטן השומלי אד
דחיון חאופדי חזאקמלו
תקט דרבק כיע דלחמסר
לע קלד ליום קבוע בשב
סחמא חמיד לסנון ז ימיס
חלמ עפ חעבוק חאסור
לחמי חעלחמ מסר חמ
אח קובעל ארלוט אריוס
לחחוח

ד תתעל על קט כד יבג מולד מחחיו ז יה
נולד זקן איחזק טחה מיסמ מפת אודן איחזק נחמ ער יוסב צו
יחה ז ימיס בןרה זה לכה של מחחיו אפסלשנות למ יסא יחב מה ימי
צין נלנו מכל אמ יחה חקן שחד פחות אמל כד בלן קט רח כחו של
מחחיו ז י תרעל אקבע ציומו צו יחיה ד כן זו לוו

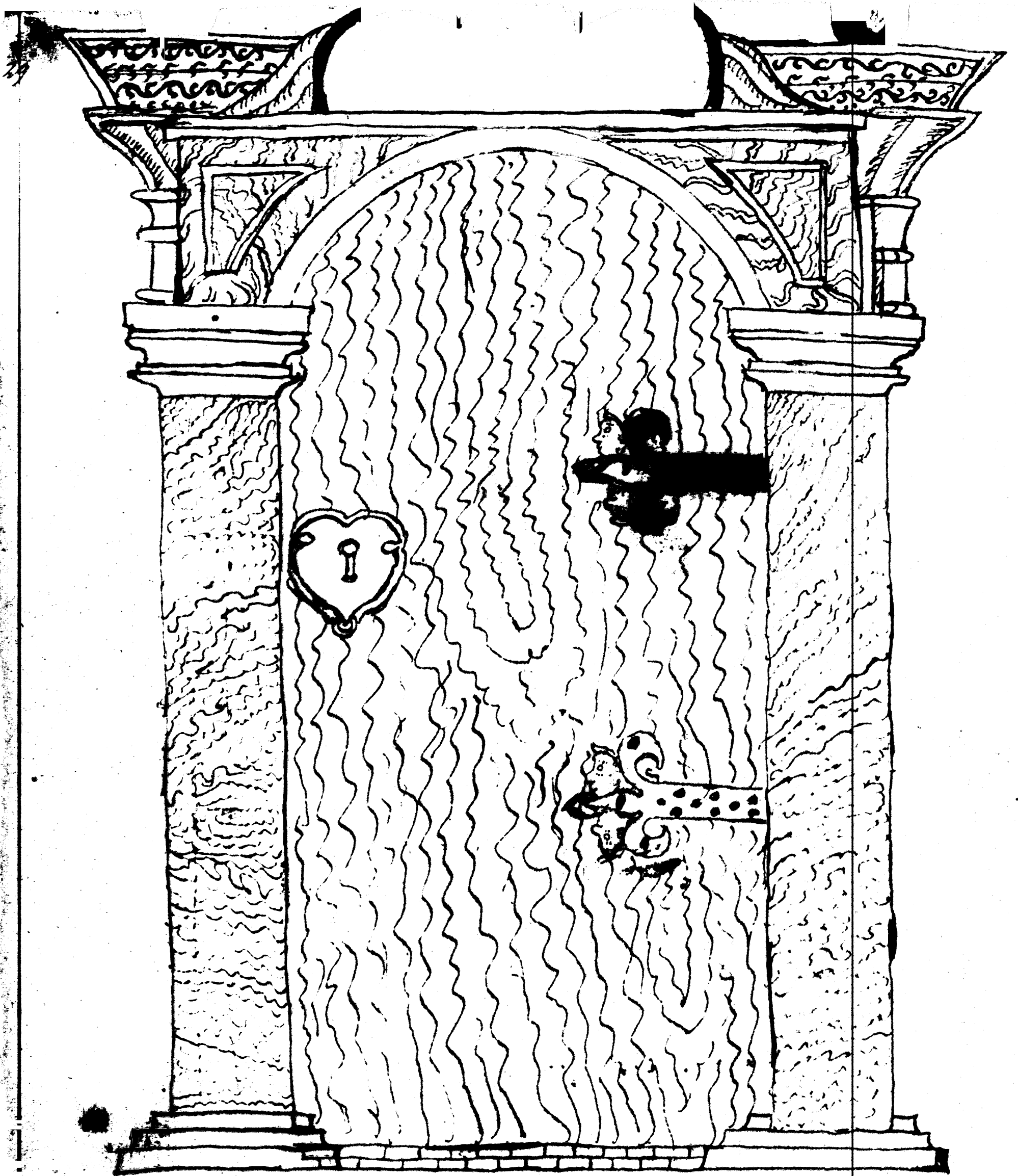

רביעית ב טו תקפ"ט אחד עבוד אב נדחה
 חסב טעה שלבנו מנ למעלה מפע מולד של
 מלכנו א יה ודחה מיום א מפע וזנתו ונד
 מפע מדו איה ציוס ה אום קבל מה ציוס ב
 אה בום ה לא יסיה בין ודלוח כ"ו ימיט ולעולס דאטבכת לכו
 חפחות לביך לחיות ה ימיט בין דחלוח לסימט דוו חרש מבל חס
 סיה חלך מחד פחות א"ט טו תקפ"ט קבל במתנ וד ביום א אה צ
 ציוס ב יסיה בין מלכו נ ימיט

קפ"ט לא מלו חמ"ט חולד וזן צל תרמ"ט

התקן	טעה	גה	שילית
תקן	טעה	ז	
ס	שילית	גה	שמינית
ע	כח עשה	גז	תשילית
כיו	חמישית	גה	עשירית

תהיך מי מנהם יכל לחלך מנהם לשלבה חלקים

יום ה' כל אור תשחי הבחצות כד בשנה השונה גבילתה בה . אפטיע
לפי כשתשים עליו יתרון מטנת פסוקה שהיא ל' ה' תה'ע יבא אור השחי
אחריו דה' י' תרעט וקבע בימו חכ' תמצא שאין בין גביעתו כי אם י'
ימים עב' גביעתו בה כיו שפכמתוך לעל צמיון גרה חכ' וזה ביום
ג' חכ' צינחם . אמרוסון אכסליו שנתם חסדיק' אבל אם בא אור
תשחי צמ' כד' מו בא' כה' ולעלף היאם בחלף' אבסעניו גביעתו צ'ט
אפטיע כי אור הבחצות יהיה ה' ית' א' זהו אור זקן וידחה עד יום
ט' ימא ס'ים בין גביעתו זה לקביעתו הבחצות ד' ימים אפטיע גביעתו
צ'ט כיו שחכ' לרמות צמיון גרה חכ' . וזה יקבע ביום ג' חכ' .
ימים צינחם . אבסעניו כל אור תשחי הבחצות צ'ט מו קודם גביעתו
בה . כי כשתשים עליו כ' תרעט אפטיע מעוברת אפטיע
יבא אור תשחי שמתביע בפסוק א' ית' ל' חכ' הבחצות חכ' י' תרעט
יקבע ביום י' ואין שם כי אם ה' ימים צינחם אבל א' ק' צ'ט ולעלף
היאם צ'טעניו אבסעניו גביעתו צ'ט לפי כשתשים יתרון מטנת השחי
שהוא ה' כ' חכ' על מ' תרעט יבא ל' אור כה' הבחצות חכ' י' ית' א'
צידחה ר' ע' צ'ט חכ' בין גביעתו לקביעתו י' ימים צינחם אפטיע
כ' ביום א' ט' שעתה ר' חלקים

יום ג' כל אור תשחי הבחצות ביום ג' כן בפטונו דכ' .
בין באעוברת אם קבעו צימו צ'ט . ואם נדחה מיומו .
בין בפטונו בין באעוברת גביעתו ג' עב' השחי .
כ' על כרחק צ'ט לחינת צ'ט ואח' דה' בפטונו אפטיע יוכל לחינת
ל' כ' כשתשים עליו דה' תרעט שפוגא מעבר שנת פטונו אפטיע ית' פ'
צ'ט ג' ית' חלקים יהיה אור תשחי חכ' הבחצות ביום י' ה' שטו' ותתעל
חלקים . ית' חלקים . ואם האור נשטק ביום ג' ית' כן נשטק אור תשחי
שמתכו צ'ט . ית' אפטיע הוא פחות ואימ' אם קובעין ר' אפטיע אור
בו אימ' משום אורן . אבסעניו צ'ט אימ' ככשתשים ה' כ' תרעט א'
אפטיע ב' א' פ' צ'ט ג' חלקי מת' יהיה תשחי הבחצות זקן בא' אימ' אפטיע
אורן ואם נדחה ג' פ' על כרחק צ'ט לחינת צ'ט . ואח' צ'ט ק' פטונו
אימ' אפטיע אורן בפטונו אימ' משום אורן . ג' אימ' אפטיע אורן

שבע

יום ה' כל מולד תשרי הוא ביום ה' אם קיבוע ביום ה'
 דבין פשוטות בין במעוברת אם נדחה בפשוטה יחמיס
 חולדת קביעתה ה' במעוברת אם נדחה רה' מינס חולדתו
 עד יוסחמשי קביעתה ה' און קל לחיין למשכילים עבא
 השע" פ"י זכך להיות ה' ולאח בפשוטה ג' א' איט משום מ'
 מדן. (במעוברת) א' איט משום מדן ג' איט דלעולם לא תמצא ג'
 אום נדחה בפשוטה ה' פ"י זכך להיות ה' ולאח ה' איט משום
 מדן הש' איט משום שמולד תשרי הוא יחיה ז' יח' אין כול להקט'
 על יוס' במעוברת ה' פ"י זכך להיות ה' ולאח ה' איט משום
 מדן הש' איט משום שמולד תשרי הוא יהיה כ' טו תקפ"ט אדח
 על יוס' א' איט יוכל להגיע על יוס' ה'

שער

יום ד' שמולד תשרי הוא ביום ד' בפשוטות לעולם
 קביעתה ה' במעוברת על ד' יח' תר"ד קבוע ה' כ'
 יבא מולד תשרי שמחריו ב' ט' ר"ה אקבע ביום אכל ד'
 יח' תר"ה מן יותר הימא בשעתו ובחלקיו על יוס' ה' לעולם קבועה
 הש' על השע" פ"י זכך להיות ה' ולאח ה' איט משום מדן
 הש' איט משום שמולד תשרי הוא איט יכול להגיע על יוס' ד' יח'
 תר"ד פ"י ביום ד' יח' שעות תר"ד חלקים

שער

יום ה' כל מולד תשרי הוא ביום ה' על ט' כ"ה פ"ה
 בפשוטה קיבועה ה' (למעלה) א' ט' כ"ה על יח' ש'
 שעות קבועה ה' אכל יח' צלצמו מן יתגר על ט' ה'
 קביעתה ה' אבעבדשם רה' טבע ביום חולדת קביעתה
 הש' אום נדחה קביעתה ה' על השע" פ"י ש' ה' ט' כ"ה בפשוט
 קיבועה ה' כ' ש' הש' ד' ה' תתעל על ה' ט' כ"ה יהיה מולד לוח
 הוא כ' יח' חלק אחת פחותה איהיה במולד ביום כ"ה למעלה מט"ו
 על יח' קיבועה הש' כ' מן יהיה מולד תשרי הוא ב' יח' איהיה מולד
 פ"ה און נדחה על יוס' יתגר על ט' ה' פ"י אכל כ' איהיה מולד הש'
 ה' יח' הוא מולד פ"ה און נדחה על יוס' ז' על זכך להיות ה' ולאח
 יח' איט משום מדן ג' איט משום שאין מולד

יום ג' כל מולד תשרי הוא ביום ג' קודם י"ח ששנת בין בן
 בפשוטה בין במעברת קיבוע ז"ס . ואי"ח ששנת ולמען
 קיבוע ז"ח . עכ"ל השער פ"ה ז"ר לזיווג ז"ס בין בפשוטה
 בין במעברת ולמה בפשוטה ז"ח אי"ט משום שמולד תשרי הוא
 י"ח ביום ד' ואין עש"ן ר"ה לפי המולד לז"ח אי"ט משום מדרו . וכן
 ז"ח אי"ט משום מדרו ואי"ח למעלה קביעת ב"ח פ"ה ז"ר לזיווג
 בין בפשוטה בין במעברת ולמה בפשוטה ק"ח אי"ט משום מדרו ב"ט אי"ט משום
 שמולד תשרי הוא אי"ט י"ח לזיווג אפילו ליום ז' ובמעברת ב"ח ק"ח
 אי"ט משום מדרו ז"ט אי"ט משום תשרי הוא אי"ט י"ח לזיווג אפי'
 ליום ז' : מלקו השערים זעזעתי יזכר הדין

דעתה : שנים קבעו ר' שיערית קצמן לזיווגת וז"ל אידע אמן
 קבעת של שנה ושנה יתקור זשכס האחר וזמנו על ד' פעם
 ש שנים פשוטת לאחריו פשוט לפינו עכ"ל כגון ז"ט י"ט
 י"ט שנים פשוטת לפי ולמחריו עכ"ל כגון ז' י"ח י"ט שנים
 כגון שנים ז' ח י"א י"ד י"ז י"ט י"ט שנים פשוטת שלפניו פשוט
 ולמחריו עכ"ל כגון שנה ז' ח . י"ז י"ח י"ט מרבע אי"ט קבוען
 אמרם בקי"ג י"ט עכ"ל בשביל פשוט כגון מדרו מולד ק"ח זכ"ל
 שנה י"ט קבע בשביל שנה הוא כגון ז"ט כ"ד י"ט כ"ד ח"ט כ"ד א"ח
 זכ"ל פשוטת שבה מחריו מולד ק"ח י"ט עכ"ל בשביל שנה הז' י"ט
 כגון ז' ח ז"ט מ"ט י"ט כ' הוא עכ"ל ז"ל וז"ל שנה ז' ח
 פשוטת שיהא מולד ז' י"ח .

לבו ליהודת

חשבי	מעלות בר	ג	א
מרחשיון	שנה	י	ב
בסליון	סד	ה	ד
טבת	תתנ	ז	ה
שבט	תקע	ו	ז
אדר	קסג	ט	ח
ואדר	תקעלו	ז	ב
ניסן	תרפ"ט	כ	ד
אייר	תנ"ב	ט	ו
סיון	קמ"ו	כ"ב	ז
תמוז	תשנ"ח	.	ב
אב	תרנ"א	כ	ג
אלול	של"ד	י"ב	ה

עוד כיון לחולדות הן לשנים אלה

הַיְהוֹדוּת הַיְהוֹדוּת

שִׁמְעוּ שְׁלִיטָה

תְּרִיב

תַּח

תְּהַלְלֵנוּ

תְּשַׁבְּחֵנוּ

תְּקַפֵּנוּ

נְחָה

תְּהַלְלֵנוּ

תְּפַיֵּנוּ

רְעֵנוּ

עֲלֵנוּ

תְּרַסֵּנוּ

תְּפַיֵּנוּ

ה
ז
א
ה
מ
ז
ז
ז
ט
ז
ז
ז

ה
ז
א
ה
מ
ז
ז
ז
ט
ז
ז
ז

למולדות פטניה

ה	ה	ה	ה
ט	ט	תתכנה	
ו	ו	תרמא	
ג	ג	תלוז	ה
ב	ב	תתרכו	ה
ז	ז	תתכב	ה
בוכאן ומען לוח: דריס			
ו	ו	תטה	רפא
י	י	רד	רפב
ה	ה	תהטו	רפג
ה	ה	טיל	רפד
ז	ז	תתכה	רפה
ז	ז	טים	רפו

רובין וזמן

תקופה

אשפת חמה וזמן

עב

רצד

תשס"ה

תתקמ"ט

כ"ד

תקפ"ו

תשפ"ח

ל"ב

תל"ג

ס"ז

י"ח

רכ"ב

תכ"ו

א	ב	ג
ד	ה	ו
ז	ח	ט
י	יא	יב
יג	יד	טו
טז	יז	יח
יט	כ	כא
כב	כג	כד
כה	כו	כז
כח	כט	ל

תתקין

יח

ח

חמ

י

יט

תקלכ

כ

א

תשלו

כא

יא

תתקחח

יח

כב

והחלפתם דני כבוד רפא

עד כאן לענין מנא
ואלך למחזור

תרעב רפב

ה

ט

רפג עז

ט

ט

רפד תקכב

י

ט

רפה תתרמוז

יא

ט

רפו תנב

יג

כ

כמע לאחוריים

תשרי חזן וזאת
ביאמו

ד

ט

שבת תתרסב

כ

יג

ניסן שג

יז

יד

תמוז תרט

י

יז

לא ייהי האור החי יהיה החדש חם שחמה מנחה יזריה שחמה חם
 ויש מנה החדש קר ויש לפי שחמה וישור משרתים ומחנה קר
 ויש ירש חם כוכב החדש וכן קר וירש כי משרתים חמה וכן
 וכתולה תחמים קר וכתולה ירש * ומלונה החדש ויש כי משרתים
 סהרן ותולדותיו חם * ומ שכתוי החדש עפר וזה כי משרתיו ירש
 וירש קר עפר וירש חם * ומ שכתוי החדש חם וזה כי משרתיו ירש
 וירש קר חם וירש חם * ומ משרתים כחם חם וזה כי משרתיו
 טלה וערב טלה חם וערב חם וירש

קלו הו טכנים הטכני בעולם דין מלות וכן מלכות תחת הכיסא לטוב
 הטכני מילת דבר וזה כי מלכות הטכנים נמשכה מן המלכות
 כפי לבנה שבת דבר מילת חם וירש חם * לומר כי טכני
 משמש שעה מחרת וחרין חילה עד שיתום היום והילה חם מתחיל לטוב
 זמנתי שעת בתחילה משמש דליל חם וירש חם * לומר כי חם
 כוכבים יש לבן י משרתים והן מולות חם עת כר * כוכב מחנה על
 הכין ועל החסון לבנה מחנה על חם חם ועל נביעת מעינת ושרת
 מחנה על העינת ועל המסכמות מחרת נכר * מחנה על החינת
 על חסוים ושלוח ושרת וטוב * משרתים מחנה על חסוים ועל האות
 ועל הפכעים ומכת הטוב בנה

בשבע נדבן לו חיה בלמית עלו למטה שנים וידרו
אובע מלי עי נבטה שח אוטא מן הדעת וכן הסביו
כיון שציה לונה ציה אוף שורה קעם על ידו וכן על
א המלת וכיון שניית מתיחת לעה תשיעת על כחו מלוח
ו שעת יודם לכן כיואית מוסכיה צ לשת מי פפי -
סיהתו תניא שאר מעשיא ואתי אחרתו סך היה המולד
נפוח צפן לעה על היום לאו יד לעה מתחילתו לו
עבדו אוכלד מלון ו יד פיוסו יד לעה מוכה ונות
תשיח שהצרת פה לכו עמי מעהודם הינו לן אמ
אונן לה שנה תמימה לתיחת עולם משום אבה פולול
נפח העולם להילעז כדפילי וימיית נתי יום ולנה
השוב לנה ונכא ליל כיון הימיס מכה פולולעד תלמי לכן
לעיתין ולשטחתי לחילוב אולדות מונן מלמי שאפי
ביתת עולם שהיה העולם מהו נפוח קעם ועבדו צייכי
לעיתין פיותי תשיח פולו מיוז נפח העולם ושאטה מאה ולמה
יחד ושהתבני למתחן פיו למתחן נעתי וצויך לחשוב למ
ביתת לעה היה המולד ימינו להיות מילוי היתה הלמה בייע
לפיכא לחשוב שנה ח תשע לאו למתחנה לוחח מ
נפוח מולד תלי לא תוה ונפוח היה חנו להינתב ה יד לפי

כלשיר דה מתעמן יד תמני מולד תלמי שאסנו ב
 הדי יא העליך בעוד להווי הומוי מקדח מתע על נ יד
 ותמני מולד תשרי ביה יונה אליך של ביה דה מתע -
 ותמני מולד תשרי הפו נ יד וקרוי לומר מולד
 ולד יוטי ערמוני בבה נחוד נביו השלם ונכעש עליו
 האמויות להווי לפי דביו בבה נחוד מתילתלה ולמל נחוד
 א שיתו ומהב תלמי ונוי קינח קלמם ומה עופה וימי
 מעת לעת כין ונכפה יתק בפשה ע' ויענחלה נעלי
 להמולד עקד א תמכ שיש יחור להנע לפי קלומה
 אהוד יט תמכ ותמכ ביה וי שיש התנון מהנע לפי
 אהוד ב ד תלם של ביה ותמכ מולד אלעס אהוד א
 תמכ נעלי כן נכ נלעשי מן לה מליע מולד אלה אל
 מהו היה יווי להיות ביה ומה לומר מלי נעלי
 השלם ונוי נעסן נעמי השלם מעל לנעמי השלם ה ימיס
 נודם אמן לנה קלמה זה מליס אודם החולסן א נעמי ע
 ייסו וננו היה עמי המיאה למן יחסו בנימה השלם והמה
 נעסן ונה מר הלי איל איתק עעס לנעמי ויילוע
 אנה מתי למהרה הלכע ער ד א תמכ לפי לומר למהות
 אלה חולסן עיניו למה ונחוד נלעשי ולפי הילוכס נעמי אמה
 ולא היה שלם הנכא אהי סח הילוסן אמהו לילי מתילת

למה עשיתן ענין ומה עשיתן

הכתיב

התקיים ועל אחוריהם על ימי לנה שוש
 כהן יב שנים קצוות וזשנים משנים
 צדק יד יד יד יד יד וכל כך למה יולדו כפי להשנות מהלך החמה
 עם מהלך האמה כפי שאלו העבורי אהלכה יתו על מהלך האמה כפי
 מהגור ומהגור כפי שעה יוחת אמה חלוקים וזנה יבנו האנשים
 כפי הכתוב בתורה פמה כחך היוכיב ומוכות טמן היוסין. לעל
 המיוס והתבוננ לבי מהלך החמה הש הנלכ. ולכן נבימן יום לעב
 כפי המיוס לעל דוננו סמך ויוול. וזו לוי הויט מעבדן כל
 יולדיו כלם קטנות רכמו לעשין הישמעווי. וזו המטה לטון
 אחוריהם יבו טעם למה חיוני ולו טמן היוכיב וזו המכות כחלק
 וזו קולו טמן היוסין וזם אור האנשי פעמים בימי הגור וקטנה
 בימי החוס וקטנה בימי הג' וקטנה בימי החורק. ולו הויט מתקין
 זכר יולד מקדונו יותם זאושם. והיונה לפי לעת החמוד
 לפי יום ורבע יום וזאת הלכנה אצב ח' מתעל נלשו שמוך
 לעת החמה לענת הלכנה. כיו יד ולך שנים יעלה לך יד מתקין
 וזהו יתר אחד לאס' ימיט בלעת תלש חלקים לחל וזכר
 היו כפי יב חלק ונעבה נפיה לעב לכל היותם לטון לעב
 וכן לכסוף ז' שנים ואמה ב' תלש המיוס ב' פעמים הולכנה
 ז' לעב לטון ח' שנים עיוני יעלה ז' חלק שום פרות יד חלק
 ולא לוב ב' פעמים כיו יד האור: לא בלעממה על לנפ' ופ'

כעשיהם גם תרבו ותאנו כפי יומם או חלקים הווי חסד ארץ
יב ללמדנו יב תלמי ונלו חללנו חכמי מול לחסרון זה ועברו
ואחכ לוי הווינו לעבר כי בניו ופיר וביט לחנו ש לעם ופיוולו מ
לעם לוי מתר מהלך החמה כיוסו וט תתעב לא חלוב ג פעמי
ג כ תרבו המתיר על הג עבדיו ומאנו מן הכלל ואיס וק לעות
תלו חלקים וינתה לעיק להסור אמנו וכללמנו למלונות החסרון
להחסור כפי אחר העבור של לנסה לאמך פולרי ידועאק יוז שליו
אן עור ג יט תרבו נעשו שחולמנת לעבר פעם לפניע בלעתי
דהייט בלעם יוחי עובר הקורס ויוז לוי מתר מהלך החמה
על מהלך האבנה יח ענה יוחת ורפה חלקים לא חסוב כ פעמי
ג כ יד שאמולו הכל לעם ונצו יט תתעב מתר אן ומאנו כפי
יב תאנך לחדש העיפכ וואו יאנוך לך כיוסו יו תפה פו לעוד
אחת ותפה חלקים שעבר החמה על הלנה לפא יט שנה
אמותר שתקט יולו הז עי כורי אן בלחלוב יב פעמי ס
ד ח תעב על יב לעם פעמו וז פעמי ס ה פו תי קט לא
לעם מעמיס שבחחונה ותנסט יחד פיו לעיווט כמה פעמי
והשויכס פו יו תמנו הוירון לאמך ב יו תננה

אורח

להועיל דעבד התורה הינו נה להיות
 בשלם היו תורת עסן כפי היו הוא אונן אונן
 אעסן כפי יועול דומה בעסן ונח העולם והתורה הזוהר
 כמחולת ליל רביע היה בשנתל האורות פני על כמחולת הלילה
 והיה אור עסן בשנה ההיובע שעת ותאב חלני אלו ופני
 כפי אופי לונן בעה והודיחה התורה לאור עסן זה לפי חלני
 זה אדני ר שמואל ימים ש שעת ותאב חלני כולו חיתה
 ויהי אור יחד פניו וד שעת וקניו חלני ופליהו פניו -
 הענין אפריס בדרך מאנה התורה אדעת שמואל על שנתל
 ינה ויהיה כוונת לק מפין לונן חני פני עסן מפילת אשול פני
 כמחולת הלילה ינו כחפ לילה ינו כחלנה כמחולת היום ינו כחפ יוס
 אפני כלל חלני שנת החמה אנו או יהיה האור איו הלפני עסן
 אפני כיוס יוס אפני יוס ואם חרופה היושנה היתה כמחולת
 הלילה כדועלק כפי עפילנה השעת חיתה כחפ הלילה חלני
 אהיו נוחר יוס אפני יוס ובשנה השאלו היתה כמחולת היום
 אפני היפעל כחפ יוס ובשנה חמולו הייתה כמחולת הלילה כפי
 להיות בענף דושונת היו לק אנה ועשן תורה עסן להיות
 כמחולת ליל רביע אידוע שנת תורה מאונן האור
 הצנה אחיה היתה כפי לעת אחרת אלו ופני כיוון כן חוס
 אה תורה כיוס : לעת אחרת כדועלק כפי ואם עפיתה אפני
 זה תופת מאונן אשול חיו כלעה נוחת אחרת ינו כפי לעת אחרת

יום ביום מנו בלילה ותעוררה תשרי הינו לנה היתה בך
שעת על יום ד לפי חשבון זה ותפול אפס זה תן פתילי עש
או בג ששנינו בל שעתינו ביום מנו בלילה ותעוררה עבודת
המלאכה היתה כש לעט ואחכה מיום רבע ואסע זה תהי
פנימה ענת לעולם יום כד לעת ואחכה יום כד לעת ואחכה ביום
או בלילה וכל חשבון יהיה שנה ככל פה לעת ואחכה חלילה ועד
ורחוק לפה שנה אחת וקנו לחמה מ כחו לעת ואחכה שנה
ורבע יום לקונו עורף אימי העבד בעלת החמה יסבב סאו ויען
זה כל פה לעת
או עתה פני שר תורה לידע
ביום יום אימי העבד תהיה התקופה ופמה שעות מן היום
יום מן הלילה ועד שעת העולם הקדמי והעברי והשליש כד
ככה כה ומה שישויר לך פחות מכה הסיני עליו יכעב ומדי
התקופה תמימי עליו כמספר ומה שיתקבל מזה השליש כד
ומה והלוי לך פחות מזה החל למת מיום דינאן מתחלת
הלילה והיין ליצע החל טן ביום יום ופחותה לעת תהיה
וקטנם שאוסים מן שלשה אפס לתקופה הינו לעת
ש שנת חציה היתה נחלת הולד פני לעומת פני הדי
לדימ לירע מת יהיה תקופה עסן בלעניו שהיא שלה אפן
לחמ הלעם הקדמי והעברי אפיו ונתעלם להם ה מאפס
ושאר אעס שהיו שנת לילה למ קדמה והיו הלעם לעת למ

לדעת יורה ודשאלת הלע הן ודור נבחר כח ושליו אן יד והוספת
 עליו ובעת דהייא ג' ימים יב לעת ואח' הוספת על היטל
 ג' ימים יהיה הלפ' ימים יב לעת אשר מן הכ' יד להן הולפן ט' י'
 וילאין אן ו' ימים יב לעת והתחיל אמרת מיום ויולפן לא יטול
 ההלפן עוס' הלפת תחולת היום ולע' זות מיום העם תורה
 תוקפה עסן לעמו וכלת ע' בויזו יום ופויזה לעת
 דהיה תוקפה עסן יהיו לוי התוקף ידועת וזה כלת מסינן עלית
 ז לעת ומחנה לעוף על לעת מיום תוקפה שיהיה יטול לעת
 התוקפה שוהיה כ' יד תוקפה עסן לעמו תורה בתחלת
 יום לבת ומסינן עליו ז לעת ומחנה ע' תורה תוקפה וע' לחתיה
 כלתה ז לעת ומחנה על יום לבת ומ' מסינן על התוקפה
 מאע ע' ז לעת ומחנה יהיה התוקפן מזה ע' לעת הס' מתן
 יב לעת להונו יום הלפת ותרע' לתוקפה תלוי לוחיה לע' ז
 דהיה ג' לעת כליל מ' ומ' מסינן על הג' לעת הול' ז לעת
 ומחנה יהיה הל' ז לעת ומחנה מ' התוקפה יבת תורה ז לעת
 ומחנה כליל מ' ומ' מסינן ע' על ה' לעת ומחנה ז לעת
 ומחנה יהיה הל' יח לעת הס' מהם יב לעת מ' ל' י' י' מהם
 ז לעת ע' תורה תוקפה עסן העוה יוחיה יח ז לעת על
 יום ז' ועל דרך זה הולק לעוף כל' ח' ע' מ' י' י' י' י' י' י'
 עליה ז לעת ומחנה י' ח' ע' לעת התוקפה העוה ופ' י' י' י'

וחוספת עור ד ימיט ואציע החלטן יומי התקופה להווי יוס
 לבת וירעמ מתקופת עסן בלעב ונ בתחולת יוס ג' כעו אהל
 אכל ידוע לך כפיה כחדש תהיה תקופה עסן יע לחר התקופה ת
 יהי ידוע לך והא לתאנה מיוס התקופה האנה להתה מתקופה
 נה יוס אן אערת אהלה ולעו לך התקופה לאחריה והאל כח חיי
 לדעמ אעוסת עסן בלעבו היתה כחלת יוס לבת עו ס ויעמ
 א לעהו ווס זה עו יוסף לערת אהלה ויעו ה לעב אן לערת אן
 על יוס ג' כמאונ אחר כחלב מיוס זה לעהו עור עו יוס
 אן לעב ואהלה ויעו החלטן לט לערת מיוס ג' חלוי אחר
 כחלב מיוס זה לעהו עור עו יוס אן לעב ואהלה ויעו החלטן לר
 ג' אהלה מילא ג' יתעבת אחר כחלב מיוס זה לעהו עור
 עור עו יוס אן לערת אהלה ויעו לך החלטן עו לעב על ה יוס אן
 עסן אן כולט זה אחר זה לעלמ אנה לאהבן

האבע תקופות

נעלעטס אחר ימות החמה רכונב
 מננה השמים מילני ותקופתו
 על זמרת כחובע עוחת אן אלה החמה וכל ימי החמה אחר מתן
 עתה תקום אן זמע ענה כי מעולם לשון סיטב כי תקודה תקופה
 עסן תקיעה חמה כמא אן אלה והיוס מתחילין אן אחר ככח
 על הילות אכעודה תקופת מיוס תקיעה חמה לוי אן אן עסן אן ה יוס

סיוע על הפישיות

פקד ופסה ובעיניו פקד ופסה

חט ועליו צומו וצלו קומו והקעו

כי השם דעו וקרו כפין לפני כליו והין כי פו אשכוס
חתהוין

פי אעלם בלנה פלטה קוין כי ויתאחין אהווי לשון פוד לבנת
לפני פסה אטן בשעתהשאר קוין פלטה מצויע ליל מ
הפנת מצויע לבנת לפני פסה לפי ווא יהיה ה"ל אוהה תשבת
לעוין ווחו מות קודם הפכה אטעם לזה מצויתי כעוסת
נכויס כפוק דם חטות למה קוין קוין כי קודם הפכה אפני לפני
איוותה פילתה ארבע בפלטה עלתא. ופיק להוהיר עליהם קודם
פכה אט מן ט. הו אלהי תעל אט ילעב וואם בלאי תעל בלא וי
ויאייק לע אומ ציפן לעלות איונה כחאין קליה פלטה כפליס
לעלתא. כן קדלים אהליון אדיון ארבע פו אהו הנה פקיעול
עיס סארב וילי ופיו פול מעביו פול וקעלתא. הופלעיס אהוין
המין קפאט לואדיון אנהעליון. יקט כעעבת לעוין פול
אניעומו אפני אדעב קפגענין אהתא. אט וכלי הוים וילי
יעט מהזבי לט ויג אהו כעמן העלתא. ופעלם כעעבת
לפני עערתוין כפיו נאדע אילט מענין. לילוי. פיוותה

אחרון

בפסוקתא אצטילית עב יז בתמי אצטילין יא ד
אדמה לעבין פיליות אלס ויטולן הכל לפי הוואן לפי
האיווע חלת דפריעעה ואבעדחמה ותרע דעובתין וסיומן
דעצה טע אוק לדרל פו חלת דפריעעה
דפי יואיה טאע דפיה חוון לעעה היו סיומן דלה לפע דחמת
נחמו נחמו ותמאר צוון עניה סועעה יא מכיונכ יע עעה נחמו
אויי טאטא שויל ותרת דעובתין דילו אבה ילחול ויילוי ותרת
דעובתין בן יום כפרים ליה בעל תעב חלונה וילאן דלעס
לעז אבה ילחול וחרים כפרים ויה אמה או עת חלונה ליה
יום כפרים יא אלוט דוואר יתח יפה טעה לודס בן נודס ונדי
דין בן לוחר ונדי דין ורע ליל קצתא פטירי וחרות אמת לפי לקעמי
כפעת חרות טען אס חליה לבת ליוו נודין הפסיה כחמרי הלויק
לבת לא היה אס חליה בנוד לבת ליוו נודין לבת לא פשו ויחמרי
או יחמרי הלויק ליה בנוד מולן אס חפיות יילוי אוק מתלמן
ואחרין נודרל על חק פחות פתח אור בתלת רבא חר
החמו נחמו נחמו עמי לאור לקבה יואי אביוויס נחמו נחמו נחמו
על זה אטינה כפעת ילחול ותמאר צוון עב ענניה לאור יוני אטיסיס
אנחמו הנביאים ויחמרי עמי אפלי עו יועיה לאור עמי
כיו נודס ונחמו אטיסיין טעום הפטירה עניה סועעה לא מחמ
לאו העביוו חויה ויחמרי אפעה חנה העכפעת ילחול אטיסיין

מצחיון לאט על זה חזר הנה יומא יומא נכח קונו מנהאכסר וימא
 עזר רעעערה לויילדה יומא עזר קווא יומא כפי צוויק על זדי
 מנינה כעסר לינוא ענא וילא זיה בלאו עתה ילא לוא ולאו ואלאו
 מלא נפשו צוואה כי הלכאנן כפי ילא וי

סימן לזכר פילית ולהסגרות

סין פילית לויים ופילית ופילית פיה ופילית חזר רב
 ידית כי אלא חרש ודר וילון לע יאוס ית יאוס דיום וילון
 לא ית יד ביום האילי יצו פיוס צמ ביום האילי וק בליה צ
 יאוס כמיום וילון יאוס עב פיוס חכל לרפיותה פילית
 יאוס כמיום טע לא יאוס וילון וילא יאוס צוואה -
 צוואה אפי לויס נכע יאוס לע לא יאוס צוואה וילון יאוס וילון
 עזר לצוואה מכל אריות האיליה וילא ופילית הפסוק
ז"ל ב"ד ד"ד וז"ל פ"י צוואה יאוס וילון וילון בלתי
 יאוס וילון בלתי פילית לויים בלתי עניה הוא לאוס כחל
 וילון פילית וילון אפי ללעט העבש יאוס פיוס צוואה וילון יאוס
 וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון
 פ"י צוואה וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון
 וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון
 אפי ללעט העבש וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון וילון

זכור את כל אשר עשית לנו רבנו משה מדין
והיה לנו עזר וחסד וחסד וחסד וחסד וחסד
לבת אונתיה וכל אשר עשית לנו רבנו משה מדין
למנו ועל וכו' משה מדין וכו' וכו' וכו'
לך הספקת בנום בלחוד וכו' וכו' וכו'
פולחן לנו ומפנין בנום בלחוד וכו' וכו' וכו'
מה שעל אונתיה ומפנין וכו' וכו' וכו'
כדליתיה וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
הקדש מן אפסיקין וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
והוא ינה ללחוד וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
כדליתיה וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ואו הלאה מהם זכר וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
לחוד וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
מחוד וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ועל כלל וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
לעז שום וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
לך עמן וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
ובימות פרה וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'

אמר שמה עטן מת לין הדין לעולת אלו לים אפיכר יין אפיכר
 בן פישות סיה לפישות הדין אפיכר החדש להודיע
 עטן שבט ענה ענה יהיה עטן וימיון ניו לאמי בן הווי
 לתקייט פילת החדש אפולות פנה לעמוד בעטן הוויט אלמ
 אכע לו נעיסה הסיה ולמה ומה תקדים פיל פנה אפיכר הווי
 מהותן של שיהול פל אעויות מת פני אלו יהיו עתה אפיכר לפי
 אפיכר עות זכור אפיכר ויום אפיכר עתה עתה עתה עתה
 יהיה זכור ויהיה עתה עתה עתה עתה עתה עתה עתה

לפשוטות

עקלים במשפטי זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	הד
עקלים בתורה זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	הש
עקלים במשפטי זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	זח
עקלים במשפטי זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	בש
עקלים במשפטי זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	הד
עקלים במשפטי זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	זש
עקלים במשפטי זכור בתורה פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	בח

העובדים

עקלים בפניו זכור בטיחל פיה במשפטי פולת החרד בטיחל	הח
עקלים בפניו זכור בטיחל פיה במשפטי פולת החרד בטיחל	הש
עקלים בטיחל זכור בטיחל פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	זח
עקלים בטיחל זכור בטיחל פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	בש
עקלים בטיחל זכור בטיחל פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	הד
עקלים בטיחל זכור בטיחל פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	זש
עקלים בטיחל זכור בטיחל פיה בטיחל פולת החרד בטיחל	בח

אפשרות

טלם מחובבים חון מחוגת אכלן	בה
טלם מחובבים	בש
טלם מחובבים	גד
טלם מחובבי חון אייחאל אפוקדי חנה אכלן נפבים וילן	הש
טלם מחובבים חון מחוגת אכלן נפבים וילן	הד
טלם מחובבים חון מחוגת אכלן	זש
טלם מחובבים חון מחוגת אכלן	זח

מעובבים

טלם חלוקים חון מחוגת אכלן אטות אסע נפבים וילן	בה
טלם חלוקים חון אטות אסע	בש
טלם חלוקים חון אטות אסע	גד
טלם חלוקים חון אטות אסע	הש
טלם חלוקים חון מחוגת אכלן אטות אסע נפבים וילן	הד
טלם חלוקים חון אטות אסע	זש
טלם חלוקים חון אטות אסע	זח
טלם חלוקים	הח

Handwritten text in the left margin, possibly a title or reference.

Handwritten text in the upper right section, consisting of several lines.

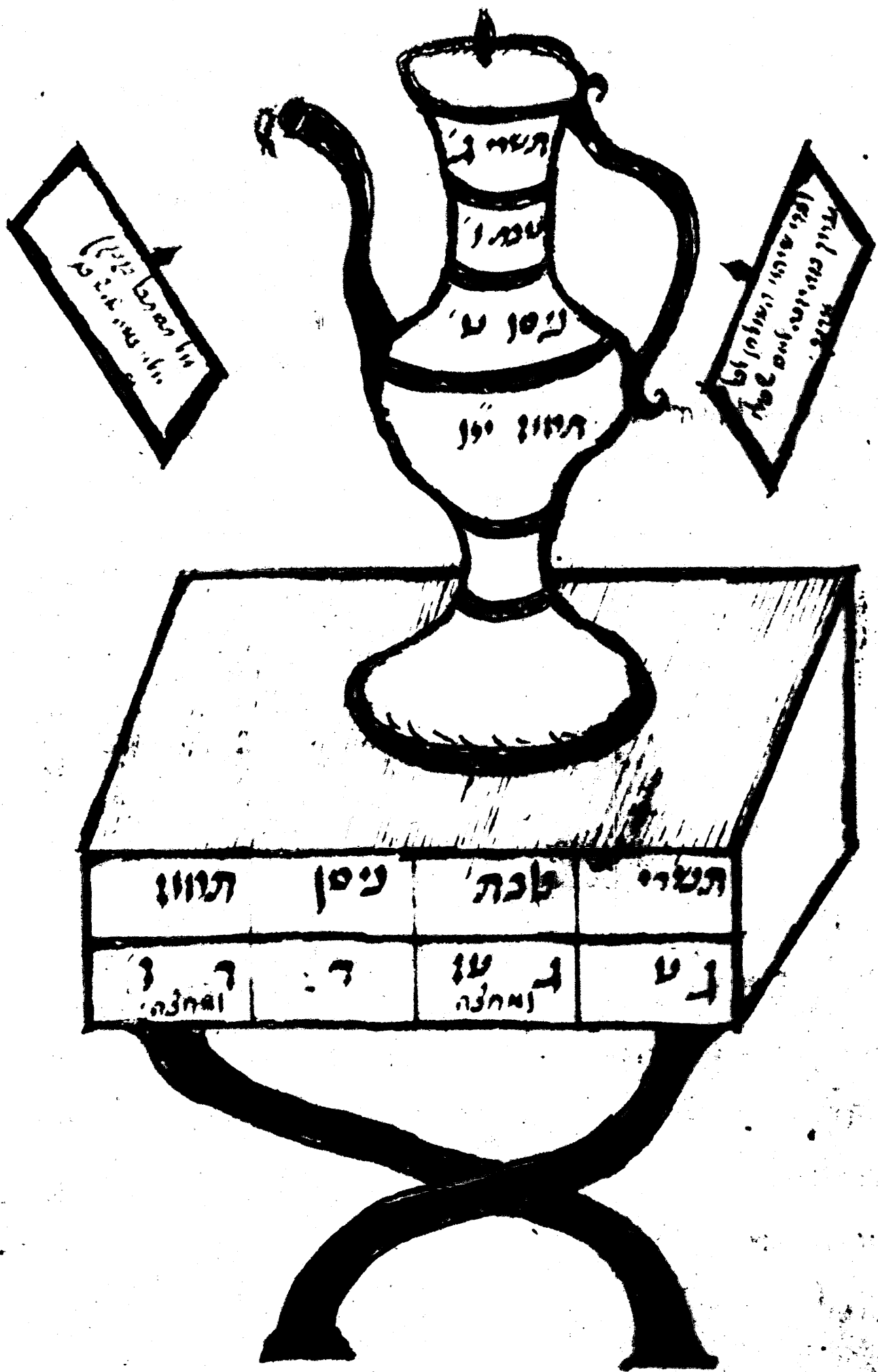
Handwritten text in the middle right section, appearing as a list or table.

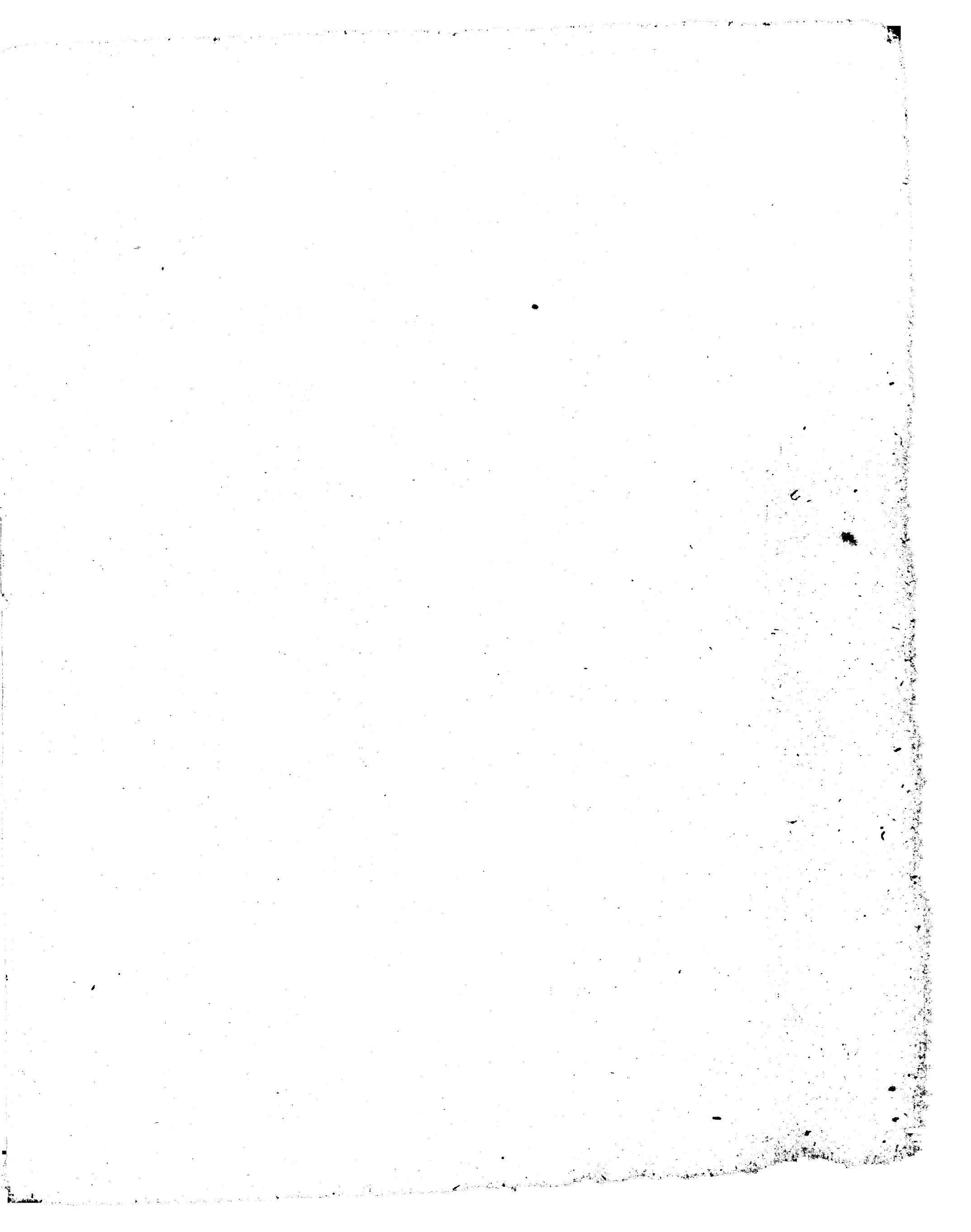
Handwritten text in the top right section, possibly a list or table.

Handwritten text in the lower left section, consisting of several lines.

Handwritten text in the middle right section, appearing as a list or table.

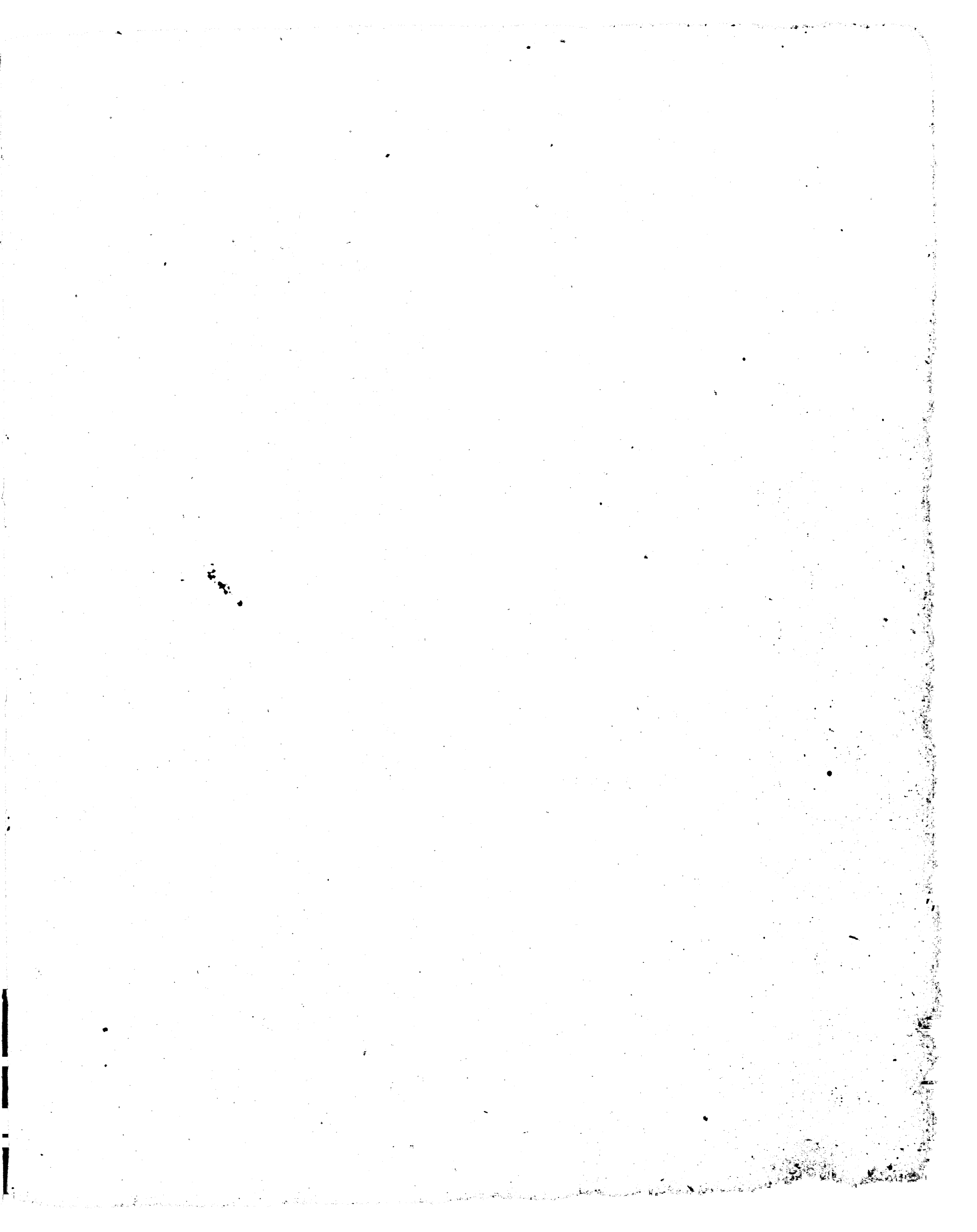
Handwritten text in the bottom right section, possibly a list or table.

7

פשוטה

בשר יושב בירושלם
ויהי אדם עלה לוחות

ב

התלרי איה בן צוס וליה יוסד ג מ ויאק ושבת תלובה ו כוס חפור
יוסד י מ היוני מ י מ סוכת יוסב מן שבת טה וזהל מן
מ שבת יוסב מן שבת אס ג כ מ צנה וסמה תורה יוסב ג כ מ
ציוסית כ מ איה

חשון זה יב ש ד כ ל ק יו מ ויהיה מ נב מן מ יהיו לית כ מ

כסא יהיוסה מאות ג מ וישו מ ושלח
י מ איש כ מ חמץ יוסב כ מ

למח יהיוסו מן כ מ וילא מ שליה נכמ
יוסבו מ ויהיו מ למות כ מ

שבת יהיוסו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ
מ יהיו כ מ מל כ מ ויהיו מן כ מ

לארד יהיוסו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ
לטה ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ
היה מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ

נמן יהיוסו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ
לבת טה ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ

אמר יהיוסו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ
עליוסו מן כ מ ויהיו מן כ מ ויהיו מן כ מ

יה יוס ו נחבב מ לעשתיסד ו מ
למ ו מ בעלותק יו מ לא בנב יח ל מ

סין

יה יח חוקתו מ בל יד מ לעש על פתו יוס
גו מ פתס פו מ אחרת פת מ

תחז

יה יוס ברזיסו מ תלש פונגיסו מ
אחרת יו מ חלה על יוס פו מ פתק מ יוס

לב

יה יו שוקיסד מ פתפיו מ פתפיו מ
פפיו יוק פ מ אחרת פתק אחרת מ

מלו

זלכות

בה

יה פפיו פתפיו יוס מ יוק ולפתלונה מ פו מ
פפיו יוס מ פפיו יוס מ פפיו יוס מ פפיו
פפיו יוס מ פפיו יוס מ פפיו יוס מ פפיו יוס מ

תערי

יה יב פתו מ אק יו מ פפתכתיסו מ
פ מ פפיו יוס מ חלה פו מ

חשון

יה יוס חלה פו מ פפיו יוס מ פפיו יוס מ
פפיו יוס מ פפיו יוס מ פפיו יוס מ פפיו יוס מ

פפיו

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

יה יוסו און ב מ וקל מ שליה וקב
יוסו מ ויהיו מ אומר מ

לבת

אדר רה צד תיטה אססוה ד ט תטה אקלומוניו ט
תבעתיוסו יוס ב י ט כוויסווס יד ט כ תלו
אקלומוניו ט אנהווסקו וקלומוניו ט

ניסן רחיוסה אקווד ט לו אלהקווא ט כסה יוסה ט
למנה ושיהלוויס י ט למינ אמהוין הסקוים ט

אייר יה אן חזיועק אצויעט כוויס אוחו וקלומוניו ט
כהכיוס ב י ט אוחו ט אן אקווד יוס י ט
נהו אקווד כ ט אקווד ט

סיון רחיוסו שבעתיוסו ט אלהקו ט
נהעווקו ט אלהקו ט

תמוז רחיוסה ט חוקתן לך ט אנה עלומוניו
יוסה י ט כנהס י ט אנה אסלו ט

אב רחיוסו דכיוסו ט תלעה חכיוסה ט אקווד
יו ט חלה עלו יוסו ט ט ענה ט אנה ט

אבול רחיוסו שופטו ט חכיוסה ט אקווד
נהעווקו ט אנה אקווד אנה ט

הולכות

בט

תבטו את עיניכם ואל תשכחו
 כי כבוד ה' הוא עמנו
 ואל תשכחו את חוקי ה'

חשון מה יצאנו מן הארץ
 ואל תשכחו את חוקי ה'

כסלו יהי ה' מלכותנו
 ואל תשכחו את חוקי ה'

טבת מה יצאנו מן הארץ
 ואל תשכחו את חוקי ה'

שבט יהי ה' מלכותנו
 ואל תשכחו את חוקי ה'

אדר מה יצאנו מן הארץ
 ואל תשכחו את חוקי ה'

אדר מה יצאנו מן הארץ
 ואל תשכחו את חוקי ה'

ואל תשכחו את חוקי ה'

שבט מה יצאנו מן הארץ
 ואל תשכחו את חוקי ה'

חטון יהוה צדקת אקו יויו יו ס תענת כח
יו ס ב יו ס חילת קו ס

כסליו יהוה יוסו תולדות ס יו ס יו ס יו ס
יו ס ב יו ס חתה יוס ב כ ס יו ס

לבת יהוה ינו ויל יו ס שליה נעמנו ס יו ס יו ס
יו ס ל מות נע יו ס יו ס יו ס

לכס יהוה יוס ב כ יו ס בלח יו ס חתה של יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס

לדר יהוה יו ס חתה יו ס חתה יו ס חתה יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס

ניסן יהוה יוס ב יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס

ליו יהוה יו ס חתה יו ס חתה יו ס חתה יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס

סיון יהוה יוס ב יו ס יו ס יו ס יו ס
יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס יו ס

הַרְבֵּי הַמַּלְאָכִים הַיְחִידִים יִבְרָא לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵי מַעֲוֵנוּ יְיָ
הַיְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם

רֶב הַיְיָ יִבְרָא הַלְעֵב בְּכֹכְבוֹתָ הַיְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ
הַיְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם

אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
וְיָקִים לְפָנֶיךָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ

הַלְעֵב **הַיְיָ**

הַיְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם

הַיְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם

כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם

כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם
כִּי כִּי יְיָ אֱלֹהֵי כְּבוֹד יְיָ אֱמוּנָתְךָ אֱלֹהֵי כָּרֶם

היה נהג לוקחם וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

הוא

כשולה

הש

היה הולך וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

היה וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

היה וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

היה וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

היה וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

היה וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב
למחילתם וכו' ויהי תמיד ככתוב

עין
יהי יום א וקנינו' מן אבותינו יד' כסח יום א
גו' מן אבותינו האלו יום א לא יב' אפי' יום א

אזי ר' יהו' מנעו' ונא' ונע' מן אבותינו יום א
א' א' וקנינו' יום א ל' א' וקנינו' יום א וקנינו' יום א
ב' א' וקנינו' יום א

סיון
יהי יום א וקנינו' מן אבותינו יום א
י' מן אבותינו יום א לא יב' אפי' יום א

קמח
יהי יום א וקנינו' מן אבותינו יום א
ע' מן אבותינו יום א וקנינו' יום א

אב
יהי יום א וקנינו' מן אבותינו יום א
י' מן אבותינו יום א וקנינו' יום א

אולול
יהי יום א וקנינו' מן אבותינו יום א
א' מן אבותינו יום א וקנינו' יום א

העומר
הש

תשרי
יהי יום א וקנינו' מן אבותינו יום א
א' מן אבותינו יום א וקנינו' יום א
ב' מן אבותינו יום א וקנינו' יום א
ג' מן אבותינו יום א וקנינו' יום א

השון יה אן נח פניו ילק אקת מ איהו מ תענת
בהפיוט זין מ היו לכה חפן מ תלוחת פן מ

כסאו רח אב ופיו מ נילא יג מ יילב מ
מכתייטה פה מ יח פן מ

לבת יה זך וקל מ שלח בבת נמו י מ יחי
יה מ שמותיה מ איוו זך מ

לבו רח יומה נח מ פלה מ חאלה עלר לנ
ימ ה' מ יתוין מ מלקימ פ מ

לדר יה אן מומה מ פיס לכה מ פויט קטון פיה
בתליו מ ונהאב מ פגודי וקילוח לעלמ פ מ

לדר רח יתלניו והפניה מ זומ וסתר מוקד לעס ח
מ נאמלוח ופרי מ פויט יוס איד מ למית פיה
יה מ מייב וקילוח חודל פ מ

נמן רח יוס ג מוועה מ יוחי ולבת חובל מ פיה יוס
גמ מ שבת חה וליד גליוס מ גדוליס ופניס פ מ

ליוו רח ח' ומוי ג' מ תענת פה פיה מ בה מ
בחוקת יז מ אן בעמרי נמו יח מ נחבר פ מ

הוא
יהי צדק ושלום וחסד
ורחמים וחסד וחסד
וחסד וחסד וחסד

חלומות

זק

הנה אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו

הנה אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו

הנה אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו

הנה אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו

הנה אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו

הנה אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו
אלהינו ואלהינו

סיון

דח יוסג נצדצה מ לעע תייסנו מ
לטיב מ בעלותה מ אלה לר מ

תיוז

דה קיחג מ חיקת מ נק י מ לענה של
צחה לייסויח מ פתח פל מ

רוב

מ אמותק מסעב מ רביס מ תלעה בעב נחיה
לויסו מ חאלה עליוסו מ איתח יו מ יעק
פגמ חנה ל מ

דולול

תגה סיפסיס מ כיתפויד מ כיתב פל מ
לחוי אלכיתין לוחי סלדות עב מ נפניס פל מ

הח

חלומת

דגלח איה הויגו בענתלוינה מ כוס צליה נחה לויס
יו ד מ כוס כוס רוס י' מ סוכות יסה ע" מ
לנת ניה קולתי מ ענה יסד פל מ לענת יסה כב מ
מכר ולמחה מורה יוסו כה מ ציולית פל מ

חשון

רה ונ עמ כוס אק חק מ ודונעו מ תענת כה
יוס בי מ חיי ליה כב מ חלוקת פל מ

כסליו

ח' וסו ויענו מ יוללה יד מ יולב פל מ
חמנה יוסד פה מ און פל מ

אלו כח קיים מ כחבי יאמ כחבי קי מ
לאחר אלכמין לומר סליחות כח מ נכנס כח מ

פשוטה

~
זה

דבריו והזנבם עליה יסבג מ הזניח ולסתולכה
ה מ עכפיר יסבג מ סוכת מ מ מ
ענה יסו קי מ עצת יסו כח מ נכח ולמה מה יסו
ה מ קינות כח מ

דבריו והזנבם עליה יסבג מ הזניח ולסתולכה
ה מ עכפיר יסבג מ סוכת מ מ מ

ה יסו קי מ עצת יסו כח מ נכח ולמה מה יסו
ה מ קינות כח מ

ה יסו קי מ עצת יסו כח מ נכח ולמה מה יסו
ה מ קינות כח מ

ה יסו קי מ עצת יסו כח מ נכח ולמה מה יסו
ה מ קינות כח מ

ה יסו קי מ עצת יסו כח מ נכח ולמה מה יסו
ה מ קינות כח מ

עסן
יהי יום זה ארבעה עשר יום
לפני שיר השירים כתיב לא יבנה הפתח יום כתיב

לוי
יהי זה יום שבו נאמר
ועתה יום זה יום זה יום זה
אמר קר כתיב

סיון
יהי יום זה שבו נאמר
עליו יום זה יום זה יום זה

תמוז
יהי זה יום שבו נאמר
עליו יום זה יום זה יום זה

אב
יהי יום זה שבו נאמר
יהי זה יום זה יום זה יום זה

אדר
יהי זה יום שבו נאמר
יהי זה יום זה יום זה יום זה

שבט
יהי זה יום שבו נאמר
יהי זה יום זה יום זה יום זה

דבר
יהי זה יום שבו נאמר
יהי זה יום זה יום זה יום זה

ה'לוי

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
הענת בהיום אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אין

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אם

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אם

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אם

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אם

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אם

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

ה'אם

ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו
ה' אברהם אבינו אברהם אבינו אברהם אבינו

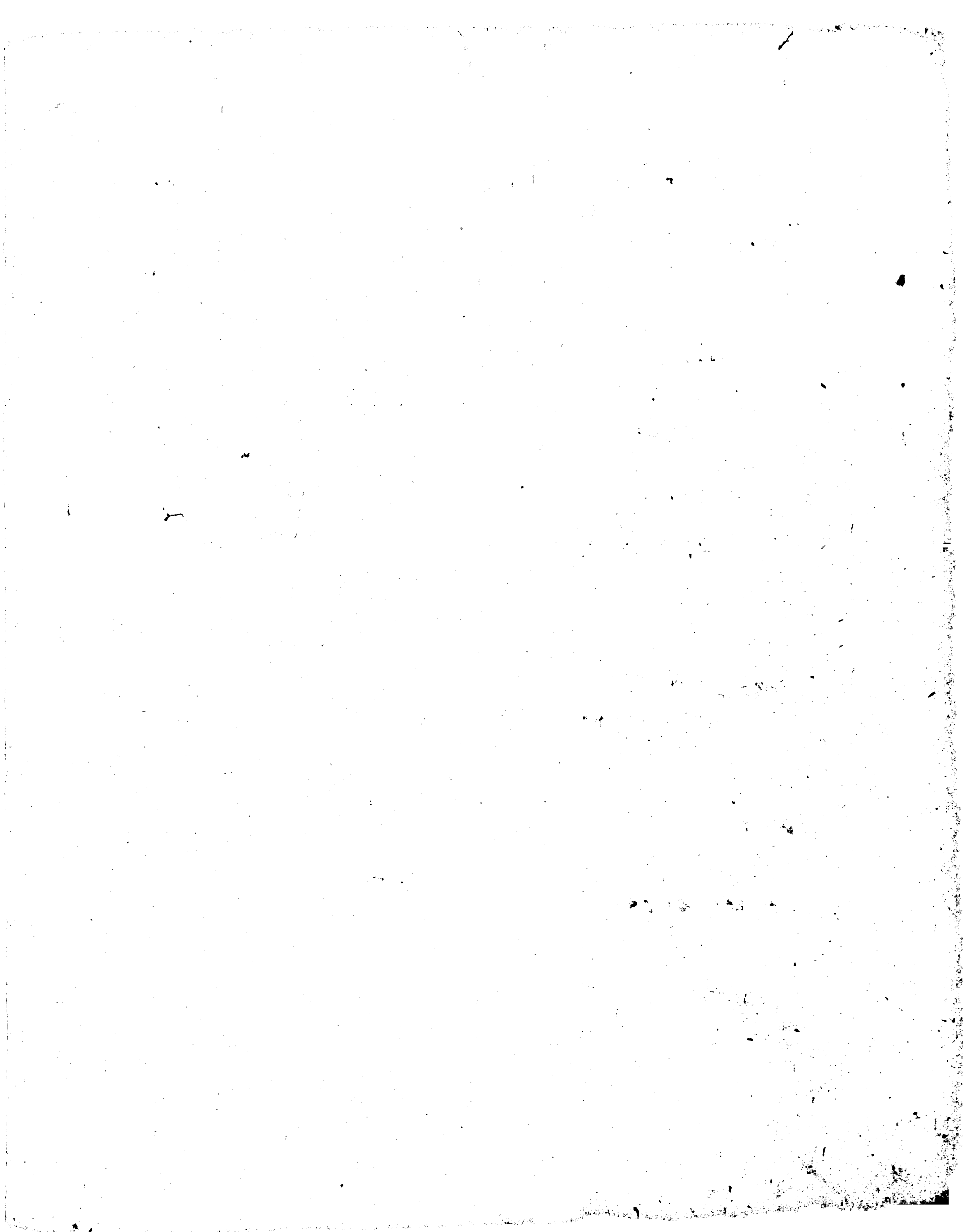
סיון
יהי יוסף במדבר כבוד לבעליו מרדו כבוד
עליו כבוד בהשלתו יוסף כבוד אלף לך כבוד

תמוז
יהי זמורה טובים חרותו כבוד לבעליו יוסף
גידו כבוד כבודו כבודו מאותו אספניו כבוד

שב
יהי יוסף בדרגתו כבודו תלעה טוב יוסף כבודו ודתו יוסף כבוד
חמשה עשר יוסף כבודו כבודו כבודו כבודו כבודו

אלול
יהי יוסף לופתו כבודו כבודו יוסף כבודו כבודו
כבודו כבודו כבודו כבודו כבודו כבודו

הם ושלם מנהל ליהוה עולם

00

ו	ה	ד	ג	ב	א	ז
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב
ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג
י	ט	ח	ז	ו	ה	ד
יא	י	ט	ח	ז	ו	ה
יב	יא	י	ט	ח	ז	ו
יג	יב	יא	י	ט	ח	ז
יד	יג	יב	יא	י	ט	ח
טו	יד	יג	יב	יא	י	ט
טז	טו	יד	יג	יב	יא	י
יז	טז	טו	יד	יג	יב	יא
יח	יז	טז	טו	יד	יג	יב
יט	יח	יז	טז	טו	יד	יג
כ	יט	יח	יז	טז	טו	יד
כא	כ	יט	יח	יז	טז	טו
כב	כא	כ	יט	יח	יז	טז
כג	כב	כא	כ	יט	יח	יז
כד	כג	כב	כא	כ	יט	יח
כה	כד	כג	כב	כא	כ	יט
כו	כה	כד	כג	כב	כא	כ
כז	כו	כה	כד	כג	כב	כא
כח	כז	כו	כה	כד	כג	כב
כט	כח	כז	כו	כה	כד	כג
ל	כט	כח	כז	כו	כה	כד

פילוסופיה

הוי רעק
אויס מילט

מיר פרוו דורען
לט אענע וויילע
אנא דעם ורוט
דע ויס וואר לעט
זאלה ווי ויט ייס

הויכונג

2	1	2	3	4	5	6
3	2	1	4	3	2	1
4	3	2	1	5	4	3
5	4	3	2	1	6	5
6	5	4	3	2	1	7
7	6	5	4	3	2	1
8	7	6	5	4	3	2
9	8	7	6	5	4	3
10	9	8	7	6	5	4
11	10	9	8	7	6	5
12	11	10	9	8	7	6
13	12	11	10	9	8	7
14	13	12	11	10	9	8
15	14	13	12	11	10	9
16	15	14	13	12	11	10
17	16	15	14	13	12	11
18	17	16	15	14	13	12
19	18	17	16	15	14	13
20	19	18	17	16	15	14
21	20	19	18	17	16	15
22	21	20	19	18	17	16
23	22	21	20	19	18	17
24	23	22	21	20	19	18
25	24	23	22	21	20	19
26	25	24	23	22	21	20
27	26	25	24	23	22	21
28	27	26	25	24	23	22
29	28	27	26	25	24	23
30	29	28	27	26	25	24
31	30	29	28	27	26	25
32	31	30	29	28	27	26
33	32	31	30	29	28	27
34	33	32	31	30	29	28
35	34	33	32	31	30	29
36	35	34	33	32	31	30
37	36	35	34	33	32	31
38	37	36	35	34	33	32
39	38	37	36	35	34	33
40	39	38	37	36	35	34
41	40	39	38	37	36	35
42	41	40	39	38	37	36
43	42	41	40	39	38	37
44	43	42	41	40	39	38
45	44	43	42	41	40	39
46	45	44	43	42	41	40
47	46	45	44	43	42	41
48	47	46	45	44	43	42
49	48	47	46	45	44	43
50	49	48	47	46	45	44
51	50	49	48	47	46	45
52	51	50	49	48	47	46
53	52	51	50	49	48	47
54	53	52	51	50	49	48
55	54	53	52	51	50	49
56	55	54	53	52	51	50
57	56	55	54	53	52	51
58	57	56	55	54	53	52
59	58	57	56	55	54	53
60	59	58	57	56	55	54
61	60	59	58	57	56	55
62	61	60	59	58	57	56
63	62	61	60	59	58	57
64	63	62	61	60	59	58
65	64	63	62	61	60	59
66	65	64	63	62	61	60
67	66	65	64	63	62	61
68	67	66	65	64	63	62
69	68	67	66	65	64	63
70	69	68	67	66	65	64
71	70	69	68	67	66	65
72	71	70	69	68	67	66
73	72	71	70	69	68	67
74	73	72	71	70	69	68
75	74	73	72	71	70	69
76	75	74	73	72	71	70
77	76	75	74	73	72	71
78	77	76	75	74	73	72
79	78	77	76	75	74	73
80	79	78	77	76	75	74
81	80	79	78	77	76	75
82	81	80	79	78	77	76
83	82	81	80	79	78	77
84	83	82	81	80	79	78
85	84	83	82	81	80	79
86	85	84	83	82	81	80
87	86	85	84	83	82	81
88	87	86	85	84	83	82
89	88	87	86	85	84	83
90	89	88	87	86	85	84
91	90	89	88	87	86	85
92	91	90	89	88	87	86
93	92	91	90	89	88	87
94	93	92	91	90	89	88
95	94	93	92	91	90	89
96	95	94	93	92	91	90
97	96	95	94	93	92	91
98	97	96	95	94	93	92
99	98	97	96	95	94	93
100	99	98	97	96	95	94

1000

1000

1000

אברהם ביקלמן

טובים

פניאטין
טובים

אליהו שקלא אבא
אברהם ביקלמן

טובים

פניאטין

1	ה	ה	ב	ב	ה	ו
2	ה	ה	ה	ה	ה	ה
3	ו	ו	ה	ה	ה	ה
4	ה	ו	ו	ה	ה	ה
5	ה	ה	ו	ו	ה	ה
6	ה	ה	ה	ו	ה	ה
7	ה	ה	ה	ה	ה	ה
8	ה	ה	ה	ה	ה	ה
9	ה	ה	ה	ה	ה	ה
10	ה	ה	ה	ה	ה	ה
11	ה	ה	ה	ה	ה	ה
12	ה	ה	ה	ה	ה	ה
13	ה	ה	ה	ה	ה	ה
14	ה	ה	ה	ה	ה	ה
15	ה	ה	ה	ה	ה	ה
16	ה	ה	ה	ה	ה	ה
17	ה	ה	ה	ה	ה	ה
18	ה	ה	ה	ה	ה	ה
19	ה	ה	ה	ה	ה	ה
20	ה	ה	ה	ה	ה	ה
21	ה	ה	ה	ה	ה	ה
22	ה	ה	ה	ה	ה	ה
23	ה	ה	ה	ה	ה	ה
24	ה	ה	ה	ה	ה	ה
25	ה	ה	ה	ה	ה	ה
26	ה	ה	ה	ה	ה	ה
27	ה	ה	ה	ה	ה	ה
28	ה	ה	ה	ה	ה	ה
29	ה	ה	ה	ה	ה	ה
30	ה	ה	ה	ה	ה	ה
31	ה	ה	ה	ה	ה	ה
32	ה	ה	ה	ה	ה	ה
33	ה	ה	ה	ה	ה	ה
34	ה	ה	ה	ה	ה	ה
35	ה	ה	ה	ה	ה	ה
36	ה	ה	ה	ה	ה	ה
37	ה	ה	ה	ה	ה	ה
38	ה	ה	ה	ה	ה	ה
39	ה	ה	ה	ה	ה	ה
40	ה	ה	ה	ה	ה	ה
41	ה	ה	ה	ה	ה	ה
42	ה	ה	ה	ה	ה	ה
43	ה	ה	ה	ה	ה	ה
44	ה	ה	ה	ה	ה	ה
45	ה	ה	ה	ה	ה	ה
46	ה	ה	ה	ה	ה	ה
47	ה	ה	ה	ה	ה	ה
48	ה	ה	ה	ה	ה	ה
49	ה	ה	ה	ה	ה	ה
50	ה	ה	ה	ה	ה	ה

1	1	ה	ד	א	ב	ה
16	2	ו	ה	ד	א	ב
5	16	ז	ו	ה	ד	א
7	5	ח	ז	ו	ה	ד
7	7	ט	ח	ז	ו	ה
ה	7	י	ט	ח	ז	ו
1	ה	י	ט	ח	ז	ו
2	1	יא	י	ט	ח	ה
11	2	יב	יא	י	ט	ח
5	11	יג	יב	יא	י	ט
7	5	יד	יג	יב	יא	י
7	7	טו	יד	יג	יב	יא
ה	7	טז	טו	יד	יג	יא
1	ה	יז	טז	טו	יד	יא
2	1	יח	יז	טז	טו	ה
11	2	יט	יח	טז	טו	ח
5	11	כ	יט	יח	טז	יא
7	5	כא	כ	יט	יח	יא
7	7	כב	כא	כ	יט	יא
ה	7	כג	כב	כא	כ	יא
1	ה	כד	כג	כא	כ	יא

מכ יורו רבב יורו טו
 חת
 חת

פיו עמו חיוו וואמו
 טל חיוו טל
 מאו חיוו
 חיוו
 חיוו

ו	ז	ח	ט	י	יא	יב
יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט
כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו
כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג
לד	לה	לו	לז	לח	לט	ל
מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו
מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג
נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס
סא	סב	סג	סד	סה	סז	סח
סט	ס	ע	עא	עב	עג	עד
עה	עו	עז	עח	עט	פ	פא
פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח
פט	פ	צ	צא	צב	צג	צד
צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא
קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח
קט	ק	ק	ק	ק	ק	ק

תמונת עמודי ספר
 אגודת חובבי התורה
 ועל סיוען אהובי

בית אבות

ל יום
 חגיגי אפי"ה

הענין

איש אמת

וי"ו ט

לידת האשה

אשה יוחזקה

לאסון

אמת

אמת

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט
כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט
ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט
מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט
נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט
ס	סא	סב	סג	סד	סה	סו	סז	סח	סט
ע	עא	עב	עג	עד	עה	עו	עז	עח	עט
פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט
צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט
ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט
ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רז	רח	רט
ש	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט
ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט
י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט
כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט
ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט
מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט
נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט
ס	סא	סב	סג	סד	סה	סו	סז	סח	סט
ע	עא	עב	עג	עד	עה	עו	עז	עח	עט
פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט
צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט
ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט
ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רז	רח	רט
ש	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט
ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט

גון טו

גלגל

זקש

זקש

יא פסול

זקש

קריטפיוס

זימין (זימין)

פסול טעו וזימין
מנד בל"ט זימין
זימין זקש זימין

בלקדושי
כל הנשמות
זקש זימין

2	1	ה	ד	4	0	ה
15	2	1	ה	ד	1	ה
2	15	2	1	ה	ד	ה
1	2	14	2	1	ה	ד
7	4	2	14	2	1	ה
ה	ד	1	2	14	2	ה
1	ה	ד	1	2	14	ה
2	1	ה	ד	1	2	ה
14	2	1	ה	ד	1	ה
2	14	2	1	ה	ד	ה
1	2	14	2	1	ה	ד
7	4	2	14	2	1	ה
ה	ד	1	2	14	2	ה
1	ה	ד	1	2	14	ה
2	1	ה	ד	1	2	ה
14	2	1	ה	ד	1	ה
2	14	2	1	ה	ד	ה
1	2	14	2	1	ה	ד
7	4	2	14	2	1	ה
ה	ד	1	2	14	2	ה

ה	ד	א	ב	ו	ז	י
ו	ה	ד	א	ב	ו	ז
ז	ו	ה	ד	א	ב	ו
ח	ז	ו	ה	ד	א	ב
ט	ח	ז	ו	ה	ד	א
י	ט	ח	ז	ו	ה	ד
יא	י	ח	ז	ו	ה	ד
יב	יא	י	ח	ז	ו	ה
יג	יב	יא	י	ח	ז	ו
יד	יג	יב	יא	י	ח	ז
טו	יד	יג	יב	יא	י	ח
טז	טו	יד	יג	יב	יא	י
יז	טז	טו	יד	יג	יב	יא
יח	יז	טז	טו	יד	יג	יב
יט	יח	יז	טז	טו	יד	יג
כ	יט	יח	יז	טז	טו	יד
כא	כ	יט	יח	יז	טז	טו
כב	כא	כ	יט	יח	יז	טז
כג	כב	כא	כ	יט	יח	יז
כד	כג	כב	כא	כ	יט	יח
כה	כד	כג	כא	כ	יט	יח
כו	כה	כד	כג	כא	כ	יט
כז	כו	כה	כד	כג	כא	כ
כח	כז	כו	כה	כד	כג	כא
כט	כח	כז	כו	כה	כד	כג
ל	כט	כח	כז	כו	כה	כד

לינהוט

אפירטן הרלבטן

אילוביט עלוביט

ב	ד	ה	ו	ז	ח
ד	ה	ו	ז	ח	ט
ה	ו	ז	ח	ט	י
ו	ז	ח	ט	י	יא
ז	ח	ט	י	יא	יב
ח	ט	י	יא	יב	יג
ט	י	יא	יב	יג	יד
י	יא	יב	יג	יד	טו
יא	יב	יג	יד	טו	טז
יב	יג	יד	טו	טז	יז
יג	יד	טו	טז	יז	יח
יד	טו	טז	יז	יח	יט
טו	טז	יז	יח	יט	כ
טז	יז	יח	יט	כ	כא
יז	יח	יט	כ	כא	כב
יח	יט	כ	כא	כב	כג
יט	כ	כא	כב	כג	כד
כ	כא	כב	כג	כד	כה
כא	כב	כג	כד	כה	כו
כב	כג	כד	כה	כו	כז
כג	כד	כה	כו	כז	כח
כד	כה	כו	כז	כח	כט
כה	כו	כז	כח	כט	ל

בית המדרש

114311

מחמט

מחמט

עמל

שטעטל

הויז

הייל

מחמט

שלום

קולתא דאשון

אעלם ביום ד' יומי קלם
אך אהווי רוב קעמייס
בילדי

קולתא דשנייה

אעלם ביום ד' יומי קלם
אך אהווי רוב קעמייס
בילדי

קולתא דשלישית

אעלם ביום ד' יומי קלם
אך אהווי רוב קעמייס
בילדי

קולתא דרביעית

אעלם ביום ד' יומי קלם
אך אהווי רוב קעמייס
בילדי

אעלם ביום ד' יומי קלם
אך אהווי רוב קעמייס
בילדי

ס. ק. אהרן בן אהרן

Mic # 9487